



Børne- og Ungdomsudvalget

Protokol

08-05-2014 kl. 15:30

Udvalgsværelse 1

Medlemmer

Morten Normann Jørgensen

Birgitte Hannibal

Bodil Kornbek

Mette Hoff

Henriette Breum

Henrik Bang

Karsten Lomholt

Anne Jeremiassen

Mette Schmidt Olsen

deltog

deltog

deltog

deltog

deltog

deltog

deltog

var fraværende

var fraværende

Ungerådet havde foretræde for udvalget kl. 15.30 til 16.00

Medlemmerne var til stede, undtagen

Anne Jeremiassen og Mette Schmidt Olsen.

Henriette Breum var fraværende i f. m. behandlingen af sagerne nr. 7 – 18.

Birgitte Hannibal var fraværende i f. m. behandlingen af sagerne nr. 17 og 18.

Endvidere deltog:

Birger Kjer Hansen, Ulla Agerskov, Lone Nygaard Jensen og Erik Pedersen.

I f. m. behandling af sag nr. 5 deltog tillige Dorthe Randeris

Indholdsfortegnelse

1. [Udmøntning af midler til samarbejde med eksterne aktører i folkeskolen](#)
2. [Musikskoleprojekter i forbindelse med skolereformen](#)
3. [Anmodning om optagelse af sag på dagsordenen om normeringer på dagtilbudsområdet](#)
4. [Anmodning om sag på dagsordenen om kommunikation til forældre og skoler vedrørende folkeskolereformen](#)
5. [Principper for økonomistyring – konsekvenser for Børne- og Ungdomsudvalgets område](#)
6. [Budgetprocessen for 2015-18 – godkendelse af effektiviserings- og omstillingsforslag - Børne- og Ungdomsudvalgets område](#)
7. [Indførelse af økologiske fødevarer - udmøntning af budgetaftalen 2014-17](#)
8. [Ledelsesinformation på det specialiserede børnesociale område, 1. kvartal 2014](#)
9. [Udviklingsstrategi for det specialiserede socialområde i rammeaftale 2015](#)
10. [Vurdering af genopretnings- og moderniseringsbehovet for en række kommunale ejendomme](#)
11. [Digital handleplan for 0-18 års området](#)
12. [Udmøntning af budgetaftalen for 2014-17 - Folkeskolereformen, fysiske rammer \(anlæg\)](#)
13. [Hensigtserklæring om finansiering af inklusionsindsatsen på skoleområdet](#)
14. [Forslag til evaluering af inklusionsindsatsen 0-18 år](#)
15. [Kvalitetsrapport på skoleområdet 2012/13](#)
16. [Kommissorium for analyse af potentialer i ny skole- og dagtilbudsstruktur](#)
17. [Skoledialog og småbørnsdialog i 2014](#)
18. [Meddelelser til udvalgets medlemmer - maj 2014](#)

1. Udmøntning af midler til samarbejde med eksterne aktører i folkeskolen

Sagsfremstilling

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede på et ekstraordinært møde den 11. april 2014, at der årligt skal tilvejebringes 1 mio. kr. til samarbejdet med eksterne aktører, og at midlerne skal fordeles mellem en tidsbegrænset koordinatorfunktion og en pulje. I denne sag stilles forslag om konkret udmøntning og finansiering af denne beslutning.

I forbindelse med folkeskolereformens implementering er rammer for et samarbejde med eksterne aktører drøftet både i Kultur- og Fritidsudvalget og i Børne- og Ungdomsudvalget. Eksterne aktører kan være både idrætsforeninger og andre foreninger, Musikskolen, eller andre, der kan bidrage til og supplere den øvrige almindelige undervisning.

Idag samarbejder skolerne hver især med eksterne aktører på vidt forskellige måder og i vidt forskellig grad. For at styrke skolernes samarbejde med eksterne aktører peger forvaltningen på at ansætte en koordinator, der kan bistå skolerne i at udvikle både samarbejdsformer og innovative projekter.

Forvaltningen peger på, at koordinatoren ansættes i Center for Uddannelse og Pædagogik, tiltræder hurtigst muligt (i indeværende år), og at stillingen tidsbegrænses til 2 år.

Herudover peger forvaltningen på, i forlængelse af Børne- og Ungdomsudvalgets beslutning i april 2014, at der oprettes en pulje på ca. 0,5 mio. kr., som skolerne til det kommende og næste skoleår kan søge til innovative projekter der kan bruges i udviklingen af andre projekter. Puljen foreslås at ligge centralt og administreres i et samarbejde mellem Center for Uddannelse og Pædagogik (koordinatoren) og det kommende Center for Jura og Kultur. Der foreslås en frist for ansøgninger til 1. oktober 2014.

Økonomiske konsekvenser

Børne- og Ungdomsudvalget indstillede den 11. april 2014, at ressourcerne tilvejebringes via mindreforbruget på klasseskolen, i alt 2,4 mio. kr., fra og med skoleåret 2014/15. Der skete ved beslutningen om klasseskolen en effektivisering, ved at der dannes større klasser end forudsat i styrelsesvedtægten, og dette er argumentet for, at mindreforbruget på klasseskolen kan bruges til andre formål inden for udvalgets område.

Børne- og Ungdomsudvalget ønskede ressourcerne fordelt med 0,5 mio. kr. pr. skoleår til finansiering af koordinatorfunktionen og 0,5 mio. kr. til finansiering af puljen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. der oprettes en koordinatorfunktion og pulje som beskrevet
2. koordinatorfunktionen og puljen finansieres som beskrevet.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Ad 1

Med 5 stemmer anbefales fra august 2014 at oprette en tidsbegrænset (2 år) decentral funktion forankret på Ungdomsskolen med primær opgave at koordinere foreningers og virksomheders m.v. samvirke med skolerne, idet forvaltningen på det grundlag udarbejder funktionsbeskrivelse, som eftersendes udvalget til orientering. Finansiering af koordinator håndteres som oprindelig foreslået af forvaltningen inden for udvalgets område.

2 (A) stemmer imod under henvisning til de mange forandringer på skolerne i forhold til implementering af skolereformen, og idet skolerne selv har mulighed for som hidtil at sørge for koordination med foreninger og virksomheder m.v.

Ad 2

F foreslog, at det anbefales at oprette en pulje på kr. 0,5 mio. finansieret af mindreforbruget som følge af klassedannelsessagen.

For forslaget stemte 3 (Ø, F og Henriette Breum)

Imod stemte 3 (A og C).

1 (Birgitte Hannibal) undlod at stemme.

V foreslog herefter, at det anbefales at oprette en pulje på kr. 0,5 mio. for hvert af årene relateret til koordinatorfunktionens funktionsperiode finansieret inden for skolernes ramme.

For forslaget stemte 4.

Imod stemte 2 (A), idet A ikke ønsker, at midler skal tages inden for skolernes ramme.

1 (Ø) undlod at stemme.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.

2. Musikskoleprojekter i forbindelse med skolereformen

Sagsfremstilling

I forlængelse af folkeskolereformens elementer om inddragelse af eksterne parter (jf. anden sag på dagsordenen herom) har Musikskolen peget på en række mulige samarbejdsprojekter mellem Musikskolen og folkeskolerne, jf. vedlagte notater om henholdsvis muligheder (bilag) og omkostningerne i forbindelse med samarbejdsprojekterne (bilag).

Musikskolen peger på, at de foreslåede samarbejdsprojekter løber over 6-10 uger med nogle få ugentlige lektioner. Projekterne er tiltænkt indskolingen med hovedvægt på 3. klassestrin.

I den skitserede model er den samlede omkostning ved projekterne på 534.600 kr. for 26 klasser. Nogle projekttyper (blæsere og strygere) har noget større omkostninger end de øvrige. Musikskolen kan ikke finansiere projekterne inden for egen ramme, da det indirekte kan betyde, at Musikskolens betalende brugere (forældrene) dermed finansierer folkeskolens undervisning.

De foreslåede projekter kan under alle omstændigheder vælges af de enkelte skoler som en del af musikundervisningen. Hvis der skal være sikkerhed for, at alle børn får muligheden, er det dog nødvendigt at gøre skolerens valg af et projekt obligatorisk. Børne- og Ungdomsudvalget skal derfor beslutte, om man vil pålægge skolerne at indgå samarbejde med Musikskolen om mindst ét projekt pr. skole.

I den forbindelse skal det også vurderes, om skolerne selv skal finansiere projektet inden for den samlede ramme til reformen, eller om der skal skaffes finansiering udefra.

Økonomiske konsekvenser

Hvis skolerne selv pålægges at finansiere mindst ét samarbejdsprojekt, kan de selv vælge projekttypen, og den samlede omkostning påvirker ikke kommunens økonomi.

Alternativt kan man til en del af finansieringen anvende de 150.000 kr., der af Kultur- og Fritidsudvalget i 2014 er afsat til implementering af sådanne projekter, jf. protokol heraf (bilag).

Endelig har Børne- og Ungdomsudvalget på det ekstraordinære møde 11. april 2014 udtrykt ønske om (som i sagen om de eksterne aktører), at effektiviseringen i forbindelse med klassesdannelsen for skoleåret 2014/15 overvejes anvendt i denne forbindelse. Der kan i den forbindelse overvejes afsat et rammebeløb til Musikskolens implementering af projekterne, eksempelvis 500.000 kr.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget. Hvis der ønskes finansiering via de sparede ressourcer ved klassesdannelsen, skal sagen videre til Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. det besluttet, om skolerne skal pålægges at indgå samarbejde med Musikskolen om mindst ét af de ovennævnte projekter

2. det beslutes, om skolerne selv skal finansiere udgiften hertil, eller der skal indstilles alternativ finansiering.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Ad 1

Godkendt at skolerne fra og med 2015 inden for til formålet afsatte beløb indgår i samarbejde med Musikskolen om pilotprojekter, der understøtter skolereformens hensigt.

Ad 2

Anbefales at oversende finansieringsspørgsmålet vedr. yderligere midler til formålet til budgetforhandlingerne.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Musikskolen - mulige samarbejdsprojekter
2. Omkostninger ved projekter med Musikskolen
3. protokol KFU januar 2014 - kulturmidler

3. Anmodning om optagelse af sag på dagsordenen om normeringer på dagtilbudsområdet

Sagsfremstilling

Morten Normann Jørgensen (F) har via email modtaget den 22. april 2014, anmodet om at der optages følgende sag på dagsordenen:

"På vegne af Venstre og SF skal jeg anmode om optagelse af sag på BUU's dagsorden ved førstkomne ordinære møde, med nedenstående ordlyd:

Overblik over normeringerne i LTK's daginstitutioner

Vi ønsker at udvalget drøfter normeringsstyringen på dagtilbudsområdet. Et overblik over sammensætningen af uddannet/ikke uddannet personale, antallet af personale/personaletimer i alt pr daginstitution samt antallet af indskrevne børn i daginstitutionerne mener vi ville være et godt udgangspunkt til at vurdere, om der er behov for justeringer og i så fald hvilke."

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Forvaltningen udarbejder materiale baseret på tal vedr. gennemsnit over året 2014 m.h.t. fordeling på medarbejderkategorier i forhold til antal børn, hvilket materiale kan indgå i kvalitetsrapporten.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.

4. Anmodning om sag på dagsordenen om kommunikation til forældre og skoler vedrørende folkeskolereformen

Sagsfremstilling

Henriette Breum (V) har via email, modtaget den 29. april 2014, anmodet om optagelse af sag på dagsordenen med følgende ordlyd:

"Venstre anmoder om optagelse af følgende sag på dagsordenen:

Vi ønsker en gennemgang/drøftelse af kommunikationen omkring skolereformen ud til skoler/forældre. Hvad er kommunikeret ud?, hvordan?, hvad mangler at blive kommunikeret? Hvad skal skolerne sørge for at kommunikere ud til forældre/elever? Hvad skal forvaltningen sørge for? Hvorledes er skolerne blevet "klædt på" til at kunne informere videre om de truffne beslutninger?"

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Drøftet på baggrund af mundtlig orientering fra forvaltningen.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.

5. Principper for økonomistyring – konsekvenser for Børne- og Ungdomsudvalgets område

Sagsfremstilling

Forvaltningen har gennemført en revision af det regelsæt, der samler de overordnede styringsmæssige principper for økonomistyringen i Kommunen. Regelsættet benævnes "Principper for økonomistyring for Lyngby-Taarbæk Kommune". Der er tale om et lovpligtigt regelsæt, der består af det sagen vedlagte hoveddokument (bilag) og underliggende dokumenter.

Baggrunden for revisionen har først og fremmest været, at der var et behov for, at principperne skulle afspejle den ansvars- og styringsfordeling, der lå bag dannelsen af den nye organisation pr. 1. september 2012, dernæst at der var et ønske om at modernisere regelsættet.

Det er vigtigt, at der er kendskab til rollefordelingen mellem Kommunalbestyrelsen, Økonomiudvalget og fagudvalgene, samt at det enkelte fagudvalg er fortrolig med arbejdsdelingen mellem det politiske og det administrative niveau.

I hoveddokumentet er det i afsnit 3 fastlagt, at hvert fagudvalg har én driftsramme, og at fagudvalget har kompetence til at "flytte rundt" på budgetbeløbene inden for den samlede driftsramme.

Det er Kommunalbestyrelsen, der ved budgetvedtagelsen fastlægger de overordnede mål og den økonomiske ramme for kommunen som helhed og for de enkelte fagudvalg, og det er alene Kommunalbestyrelsen, der efter budgetvedtagelsen kan beslutte at forhøje eller reducere den samlede budgetramme for kommunen. Økonomiudvalget kan dog godkende en flytning mellem fagudvalgenes rammer så længe, der er tale om en udgiftsneutral ændring.

Det enkelte fagudvalgs driftsramme er fastsat, således at det svarer til den opgavefordeling, der er fastlagt i styrelsesvedtægten, senest vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 2. december 2013.

I praksis er det enkelte fagudvalgs driftsramme i kommunens budget opdelt i en række aktivitetsområder, og budgetopfølgningen sker i forhold til de enkelte aktivitetsrammer.

Det er fagudvalgets ansvar at overholde driftsrammen, og fagudvalget skal føre kontrol med, at bevillingen bliver overholdt. Det indebærer, at fagudvalget skal finde kompenserende besparelser, hvis budgetkontrollen udviser merudgifter i forhold til bevillingen.

Fagudvalget kan budgetomplacere mellem de enkelte aktivitetsområder, så længe det ikke strider mod de fastlagte budgetforudsætninger i budgettet eller mod indholdet af budgetaftalen mellem de politiske grupper i kommunalbestyrelsen, og så længe, der ikke er tale om at initiere nye aktiviteter, der ikke er budgetlagt.

I praksis er det daglige budgetansvar delegeret til administrationen. Arbejdsdelingen mellem direktion og centerchef samt øvrige ledere er fastlagt i afsnit 4 samt i bilag om Økonomiske styringsregler (bilag).

Direktionen har det overordnede økonomiansvar for koncernen, herunder den tværgående prioritering og ansvaret for at udarbejde forslag i forhold til den samlede budgetoverholdelse i

Kommunen. Derudover varetager den enkelte direktør det overordnede økonomiansvar for de områder, hvor vedkommende er direktøransvarlig.

Den enkelte centerchef har det økonomiske ansvar for de aktivitetsområder og konti i budgettet, der er knyttet til centret, herunder det samlede ansvar for de kontoområder, hvor de decentrale institutioners budgetter er placeret. Centerchefen har initiativpligt til at overholde budgetrammen og foretage de nødvendige tilpasninger.

Centerchefen kan delegere det daglige budgetansvar til afdelingschefer/-ledere og institutionsledere.

Alle ledere, der er udpeget som budgetansvarlige, er forpligtet til at udføre et aktivt ledelsestilsyn, dvs. at foretage løbende budgetkontrol og afprøve rigtigheden af bogføringen. Ledelsestilsynet skal udføres kontinuerlig, således at der til stadighed er overblik over den økonomiske udvikling inden for ansvarsområdet, og ledelsestilsynet skal dokumenteres.

På baggrund af den løbende budgetopfølgning hos alle budgetansvarlige, foretages der mindst 3 gange om året en samlet bevillingskontrol (anslået regnskab), der forelægges for henholdsvis fagudvalg og Økonomiudvalg og for Kommunalbestyrelsen, hvis der er bevillingsmæssige ændringer, der kræver Kommunalbestyrelsens beslutning.

Det er direktionens ansvar at tage initiativ til udarbejdelse af modgående initiativer ved overskridelse af budgettet.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven er udført inden for rammen.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at redegørelsen om regelsættet tages til efterretning.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Taget til efterretning.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Principper for Økonomistyring for Lyngby-Taarbæk Kommune
2. Økonomiske styringsregler

6. Budgetprocessen for 2015-18 – godkendelse af effektiviserings- og omstillingsforslag - Børne- og Ungdomsudvalgets område

Sagsfremstilling

I henhold til tidsplanen for budgetprocessen 2015-18 skal udvalget i indeværende møde godkende effektiviserings- og omstillingsforslag for en ramme på mindst 6,6 mio. kr. i 2015, således som besluttet af Økonomiudvalget den 27. februar 2014.

Forvaltningen har på baggrund af udvalgets udmeldinger på møderne i marts og april udarbejdet nedenstående forslag. Forslagene er nærmere beskrevet i det på sagen vedlagte "Effektiviserings- og omstillingskatalog" (bilag).

Forslagene har i overensstemmelse med den vedtagne proces været drøftet i MED-systemet. Der er på sagen vedlagt en "Log-bog", der indeholder en opsamling af de bemærkninger, der er blevet fremført i de respektive møder i Center for Social Indsats (bilag) og Center for Uddannelse og Pædagogik (bilag).

Oversigt over effektiviserings- og omstillingsforslag:

Effektiviseringspotentialet i 2015-18 er angivet i 1.000 kr.

Nr.	Emne	2015	2016	2017	2018	I alt
Skoler:						
SK1	Effektiviseringsramme på skolerne	-2.028	-2.059	-2.074	-2.074	-8.235
SK2	Udgifter til befordring på skoleområdet	-650	-650	-650	-650	-2.600
SK3	Nedlæggelse af Ulse Lejrskole	-3.055	-435	-435	-435	-4.360
Dagtilbud:						
BU1	Effektiviseringsramme på dagtilbuddene	-900	-900	-900	-900	-3.600
BU2	Nedlæggelse af Skovbussen Ronja	-651	-651	-651	-651	-2.604
BU3	Effektiv udnyttelse af pladskapacitet - mellemkommunale betalinger	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-4.000
BU4	Effektivisering i dagplejen	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-4.000
Klubber						
	Ingen forslag					
Udsatte børn						
UB1	Generel effektivisering og optimering centralt og decentralt i CSI	-600	-600	-600	-600	-2.400
I alt		-9.884	-7.295	-7.310	-7.310	-31.799

- = mindreudgift, merindtægt

+ = merudgift, mindreindtægt

I henhold til den godkendte budgetproces skal der i indeværende møde - udover behandling af effektivitets- og omstillingsforslag - fremlægges forslag til analyser, der primært skal bringes i spil på den lange bane. Forslagene, der er nærmere beskrevet i vedlagte bilag, kræver en mere

detaljeret gennemgang og evt. investeringer, før der kan opnås besparelser.

Forslagene er flg.:

- ı SK4: Outsourcing af 10. klasse til en erhvervsskole
- ı UB2: Anvendelse af Borås-modellen - "den Svenske model"
- ı UB3: Systematisk inddragelse af netværket i alle sager

Sagen behandles i udvalget inden oversendelse til økonomiudvalget, hvor den behandles 2 gange, henholdsvis i maj og juni 2014.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser af de forslag, der godkendes af udvalget, bliver oversendt til Økonomiudvalget med henblik på, at de kan indarbejdes i det administrative budgetforslag 2015-18.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. de udarbejdede effektiviserings- og omstillingsforslag indarbejdes i budget 2015-18
- 2.
3. de udarbejdede forslag til analyser igangsættes.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Ad 1

Anbefales med undtagelse af SK 1 og BU1. Det resterende provenu på ca. kr. 2,3 mio. findes gennem følgende tiltag:

- a. justering af tildelingen til ledelse på skolerne
- b. sammenlægning af/ledelsesstruktur på daginstitutionsområdet
- c. UB2 og UB3, idet besparelserne hentes fra 2016 efter anvendelse overskuddet i 2015 som grundinvestering.

Forvaltningen vender tilbage med en samlet sag vedr. a) – c)., herunder hvorledes provenu fordeler sig på de tre områder.

Ø tager generelt forbehold.

Ad 2

SK4 forelægges for udvalget i en særskilt sag uden for nærværende runde.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. CSI - logbog fra MED 230414
2. Effektiviseringsforslag - 290414

3. CUP - logbog for medudvalgsbehandling 290414

7. Indførelse af økologiske fødevarer - udmøntning af budgetaftalen 2014-17

Sagsfremstilling

I budgetaftalen for 2014-2017 er det som hensigtserklæring aftalt at udarbejde *"en strategi for indførelse af økologiske fødevarer i Lyngby-Taarbæk Kommune. I første omgang med fokus på madvarer i skoler, børneinstitutioner samt i kommunens kantiner og cafeteria."* Der er ikke afsat budget til at gennemføre en sådan strategi.

Denne sag beskriver status for arbejdet med økologi samt muligheder for strategisk at understøtte anvendelsen af økologiske fødevarer i kommunen.

Kommunen tilbyder mad på en række forskellige steder og områder, jf. nærmere beskrivelse heraf i det sagen vedlagte materiale (bilag). Det eneste område, hvor kommunen selvstændigt producerer mad, er via Den Kommunale Madservice på ældreområdet samt i kommunens kantiner. På alle andre områder bruges private leverandører via udbud eller andre former for aftaler.

Kommunen har i dag ikke selvstændige målsætninger for økologi, men vedtog i 2009 en mad- og måltidspolitik for børn og unge. I denne er økologi ikke nævnt; omvendt er der fokus på, at dagtilbud, skoler, SFO'er og klubber i kommunen udarbejder egne sunde måltidspolitikker i samarbejde med forældrene. I Kommunens sundhedsstrategi fra 2012 indgår heller ikke mål vedrørende økologi, men blandt de i forlængelse af strategien udvalgte 10 konkrete indsatser, lyder den ene således: *"Arbejdsgruppen anbefaler at føre en offensiv kostpolitik, hvor det undersøges i samarbejde med de udvalgte forpagtere, om sunde alternativer kan erstatte usunde fødevarer fra idrætsanlæg, cafeteria og kantiner"*.

Økologi er ikke nødvendigvis ensbetydende med sundhed, da der er tale om en produktionsform og ikke en bestemmelse af madens ernæringsmæssige indhold.

I udbudsmaterialer, fx for daginstitutioner og mad til hjemmeboende ældre og til ældre på kommunens plejehjem, har økologi tidligere indgået som et parameter. På ældreområdet blev merudgifterne dog så store, at økologi blev fravalgt som parameter. I daginstitutioner indgår økologi som en mulig parameter, men ingen forældrebestyrelser har valgt at benytte sig heraf.

Nationalt har Regeringen en målsætning om 60 pct. økologi i det offentlige inden 2020. Blandt kommunerne er især Albertslund og København foregangskommuner i omstilling til brug af økologiske fødevarer.

Erfaringen fra andre kommuner med økologi er, at hvor kommunerne selv producerer mad, kan produktionsomkostningerne fastholdes, hvis der sker en forandring i den mad, der produceres. Dette sker ved at sænke andelen af kød, bruge flere af sæsonens grøntsager og mindske madspild. Selv om der findes støtteordninger til omlægning, som kommunerne kan søge, vil der altid være udgifter forbundet med omlægningen, jf. det sagen vedlagte notat (bilag).

På områder hvor kommunerne via udbud og aftaler får leveret mad af private aktører, kan de samme omlægninger finde sted, dog afhængigt af udbuddet blandt de private aktører.

På den baggrund har forvaltningen følgende perspektiv på, hvordan der evt. kan arbejdes strategisk med mere økologi; et langsigtet initiativ og to mere kortsigtede:

Langsigtet kan der fastsættes et mål for, hvor stor en del af den udbudte mad i Kommunen, der skal være udelukkende økologisk produceret eller bestå af økologisk producerede varer. Målsætningen kan opstilles med afsæt i de nationale mål og erfaringer fra andre kommuner.

Målet kunne måske overvejes f.eks. at være at omlægge madproduktionen på ældreområdet og indføre økologi som et mål eller krav, når der indgås nye leverings- og forpagtningsaftaler. Forventeligt vil omlægning og resultatet af udbud som nævnt være udgiftsdrivende, ligesom den udbudte mad vil blive sammensat på en anden måde (fx mindre kød og flere grøntsager). De økonomiske konsekvenser afhænger af, hvor ambitiøs (og formuleringsmæssigt præcis) målsætningen måtte blive opstillet.

Kortsigtet kan der måske f.eks. tænkes udviklet indsatser på kommunens skoler således:

- Flere af skolerne i Kommunen er i dag tilmeldt en ordning, hvor der udbydes skolefrugt på samme måde som skolemælkordningen. Flere skoler udbyder i dag ikke økologisk frugt og bruger ikke en leverandør, der kan tilbyde økologi. En kortlægning af markedet viser, at skolerne på grund af udvidet EU-tilskud kan lave tilsvarende ordninger med udbud af økologisk frugt, uden at prisen bliver højere. Dette vil således kunne effektueres på de skoler, der ønsker det.

- Økologisk Landsforening har med støtte fra Fødevareministeriet udviklet en serie af undervisningsmaterialer for grundskole, mellemtrin og overbygning. Disse kan hentes og anvendes uden beretning på kommunens folkeskoler. Forvaltningen peger på, at der opfordres til, at skolerne i kommunen sætter økologi på skemaet.

Økonomiske konsekvenser

Da der ikke er afsat særskilte midler til investering i eller drift af ordninger, hvori indgår økologiske producerede madvarer, forudsætter sagen, at der opereres inden for den eksisterende ramme.

Beslutningskompetence

Social- og Sundhedsudvalget for så vidt angår ældreområdet, Børne- og Ungdomsudvalget for så vidt angår skoleområdet, Kultur- og Fritidsudvalget for så vidt angår Stadsbiblioteket og Økonomiudvalget for så vidt angår kantinefunktioner.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at sagen drøftes.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Drøftet.

Næste gang der foretages udbud af frokostordning i dagtilbud indgår økologi som et kriterium. Derudover ønsker udvalget forelagt et pilotprojekt i forhold til, hvordan økologi i højere grad kan indgå på skoleområdet.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.

Henriette Breum (V) var fraværende i f. m. behandlingen af sag nr. 7.

Bilagsfortegnelse

1. Økologi i LTK

2. omlægning til økologi

8. Ledelsesinformation på det specialiserede børnesociale område, 1. kvartal 2014

Sagsfremstilling

Børne- og Ungdomsudvalget har kvartalsvist modtaget ledelsesinformation siden maj 2012.

Ledelsesinformationen afrapporteres indenfor følgende områder:

- ┆ antal underretninger i kvartalet
- ┆ antal sager og sagsnorm pr. medarbejder
- ┆ antal klagesager i Ankestyrelsen
- ┆ ledelsestilsyn vedrørende antal børnefaglige undersøgelser (servicelovens § 50) og gennemførelse af børnesamtalen for anbragte børn

Konklusionen for 1. kvartal 2014 er, at der har været væsentligt flere underretninger end tidligere.

I første kvartal af 2014 har der været 175 underretninger, som fortrinsvis kommer fra anden forvaltning/eller myndighed, fx. jobcentret, skole, politi og fogedretten. Til sammenligning var der i hele år 2012 270 underretninger og for 2013 345 underretninger.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven er udført inden for rammen.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at orienteringen tages til efterretning.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Taget til efterretning. Udvalget peger på, at der i f. m. budgetforhandlingerne for 2015 indgår drøftelse af udviklingen i stigende sagsantal.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.

Henriette Breum (V) var fraværende i f. m. behandlingen af sag nr. 8.

Bilagsfortegnelse

1. Ledelsesinformation 1 kvartal 2014

9. Udviklingsstrategi for det specialiserede socialområde i rammeaftale 2015

Sagsfremstilling

I regi af KKR har kommunerne ansvaret for at koordinere det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet på både børne- og voksenområdet. Derfor udarbejdes hvert år en rammeaftale, der skal fungere som et planlægnings- og styringsværktøj, der skaber et samlet overblik over det område, som kommunerne og Regionen samarbejder om. Rammeaftalen består af en udviklingsstrategi og en styringsaftale. Udviklingsstrategien, som er en del af rammeaftale 2015 (bilag), skal godkendes i kommunalbestyrelserne i hovedstadsregionen senest 30. maj 2014. Nedenfor opsummeres de centrale konklusioner og fokusområder fra udviklingsstrategien.

Først og fremmest skal det bemærkes, at de tilbud, der er omfattet af udviklingsstrategien i rammeaftale 2015, er:

- De *højt specialiserede* og de *mest specialiserede* tilbud i hovedstadsregionen
- De højt specialiserede tilbud er tilbud, som kræver et stort befolkningsgrundlag for, at tilbuddet kan drives rentabelt og med høj faglighed.
- De mest specialiserede tilbud er tilbud til borgere med de mest komplekse og specielle behov, hvor tilbuddets eksistens er nødvendig for selvforsyning i regionen, og hvor målgruppens behov ikke kan varetages af andre tilbud i regionen.
- Alle regionsdrevne tilbud i hovedstadsregionen.

For Lyngby-Taarbæk Kommunes vedkommende er det Slotsvænget, Chr. X's Allé og Kvindekrisecentret, der er omfattet af udviklingsstrategien i rammeaftalen.

Udviklingsstrategien peger på en række udvalgte fokusområder for koordineringen i KKR-regi i 2015. Disse fokusområder præsenteres nedenfor, hvor det i parentes og kursiv er bemærket, hvilken betydning fokusområdet har for Lyngby-Taarbæk Kommune:

-) Stigende tilgang af hjemløse, herunder særligt unge hjemløse (*Denne problemstilling er kun i meget begrænset omfang relevant i Lyngby-Taarbæk-sammenhæng, idet kommunen har meget få hjemløse*)
-) Nye krav til tilbuddene grundet længere levetid og generel alderssvækkelse blandt målgrupperne på voksenområdet (*Denne problemstilling er der allerede fokus på, særligt i forbindelse med analysen af området for udviklingshæmmede, der gennemføres i efteråret 2014*)
-) Tilbud til borgere med dobbeltdiagnose (*Dette vil være et særligt opmærksomhedspunkt fremadrettet og vil blive inddraget i implementeringen af helhedsplanen for socialpsykiatri*)
-) Inklusionsdagsordenen på børne- og ungeområdet og dennes betydning for de højt specialiserede tilbud (*Denne problemstilling er der allerede fokus på, bl.a. via et udvidet tværfagligt samarbejde mellem skole-/dagtilbudsområdet og socialområdet*)
-) Økonomistyring, effektiv drift og udvikling af metoder (*Dette er allerede et væsentligt opmærksomhedspunkt i Lyngby-Taarbæk Kommune*)

Som en del af udviklingsstrategien har KKR og socialministeren mulighed for at udmelde særlige temaer, der skal være i fokus i det pågældende år. For udviklingsstrategien i rammeaftale 2015

er de særlige temaer følgende:

-) KKR's udmeldte tema: Tilbud til borgere med dobbeltdiagnose (*Som nævnt ovenfor vil dette være et opmærksomhedspunkt i Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet*)
-) Ministerens udmeldte tema: Anbragte børn og unges undervisning/uddannelse (*Denne problemstilling er der fokus på, bl.a. via et udvidet tværfagligt samarbejde mellem socialområdet og PPR ved anbringelser af børn og unge, der har behov for et skoleforløb. samt koordineret samarbejde mellem socialområdet og beskæftigelsesområdet for unge med henblik på uddannelse og beskæftigelse*)

De ovenstående pejlemærker er udarbejdet med afsæt i indberetninger fra kommunerne om udviklingstendenser inden for målgrupper, tilbudstyper, kapacitet og belægning, jf. baggrundsmaterialet fra KKR (bilag). De centrale punkter fra kommunernes indberetninger er:

- På nuværende tidspunkt vurderes der ikke at være et behov for i 2015 at indgå tværkommunale aftaler og/eller aftaler mellem kommunerne og Region Hovedstaden om konkrete reguleringer af tilbud eller pladser omfattet af Udviklingsstrategi 2015.
- Generelt forventer kommunerne i hovedstadsregionen i de kommende år en uændret udvikling i målgruppernes størrelse på det specialiserede socialområde og specialundervisning.
- Stigende kompleksitet i målgruppernes problemstillinger betyder dog, at der fortsat er behov for styring og fælles koordination af området.

Indberetningerne peger også på, at en væsentlig del af kommunerne forventer følgende udviklingstendenser i målgrupperne:

-) En stigning i antallet af voksne *med stofmisbrug, voksne med alkoholmisbrug, voksne med sindslidelse, voksne med dobbeltdiagnoser og hjemløse* voksne.
-) En stigning i antallet af børn, unge og voksne med *udviklingsforstyrrelser* (såsom ADHD og autisme).
-) En stigning i antallet af *børn og unge med sindslidelser, børn og unge med psykosociale problemer* samt *børn og unge med misbrug*.
-) En stigning i antallet af *voksne udviklingshæmmede med psykisk sygdom eller demens*.
-) Et fald i antal *børn og unge med udviklingshæmning*.

De ovenstående udviklingstendenser og konklusioner skal ses i lyset af, at der siden arbejdet med den første udviklingsstrategi i 2011 er sket et paradigmeskifte på området, hvor kommunernes indsatser i langt højere grad er kendetegnet ved indsatser i nærmiljøet, inklusion i normalområdet, forebyggelse, rehabilitering og recovery-tilgange. Paradigmeskiftet medfører, at en forventning om en stigning i målgruppen ikke nødvendigvis skal følges op med nye tilbud/opnormering af antal pladser, fordi forventningen er, at borgerne i større udstrækning med den rette støtte kan blive i stand til at klare sig med mindre indgribende hjælp. Det betyder, at udviklinger i målgruppernes størrelse i højere grad kan løses fleksibelt i tilbud i egen kommune, hvilket udviklingsstrategien også afspejler.

Sagen drøftes i både Børne- og Ungdomsudvalget og Social- og Sundhedsudvalget, inden den oversendes til Kommunalbestyrelsen.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at udviklingsstrategien for det specialiserede socialområde i rammeaftale 2015 godkendes.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Anbefales.

A, F og Ø tager forbehold.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.

Henriette Breum (V) var fraværende i f. m. behandlingen af sag nr. 9.

Bilagsfortegnelse

1. Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2015
2. Oversigt over kapacitet og belægning
3. Oversigt over de mest specialiserede tilbud
4. Årsberetning fra Samrådet for domfældte udviklingshæmmede
5. Oversigt over lands- og landsdelsdækkende tilbud
6. Oversigt over omfattede tilbud

10. Vurdering af genopretnings- og moderniseringsbehovet for en række kommunale ejendomme

Sagsfremstilling

Sagen fremlægges til nærmere drøftelse og dialog med de berørte institutioner, skoler og øvrige interessenter jf. Økonomiudvalgets beslutning den 10. april 2014.

Indledning og baggrund

I forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2013 blev det besluttet at gennemføre en analyse af, hvorvidt den kommunale bygningsmasse lever op til moderne funktionskrav, om den udnyttes effektivt og om den har et ordentligt vedligeholdelsesniveau. I budgetaftalen blev der navnlig sat fokus på dagtilbud, skoler, klubber, område- og træningscentre samt de folkeoplysende foreningers lokaler. I samme budgetaftale blev det endvidere besluttet at gennemføre en analyse af effektiviserings-potentialet – både kvalitativt og økonomisk – ved at sammenlægge kommunens tandklinikker. I første omgang var analysen af tandplejen planlagt til at indgå i den samlede analyse, men efterfølgende blev det besluttet at gennemføre denne som en særskilt analyse, som forvaltningen selv har stået for.

På baggrund af godkendt kommissorium og udbud af opgaven blev firmaet Bascon valgt til at stå for analysen af de to første forhold, som blev gennemført hen over forår og sommer 2013. Analysen af vedligeholdelsestilstanden har forvaltningen selv stået for. Kommissoriet (i form af sagsfremstilling af den 22.11.2012) er vedlagt sagen (bilag).

Hen over foråret 2013 blev der parallelt hermed arbejdet med en forretningsstrategi for den kommunale ejendomsportefølje, som indebærer at der skal arbejdes med arealoptimering "Space Management" og styring af ejendomsporteføljen efter "Facility Management"-principper. Det indebærer bl.a. gennemførelse af et systematisk og struktureret bygningssyn, årlige prioriteringer af vedligeholdelsesopgaver og -midler, samt et løbende arbejde med arealoptimering, hvor både eksisterende lokaler og nybyggede lokaler skal kunne bruges effektivt og fleksibelt af flere brugere med respekt for de primære brugere af lokalerne. Forretningsstrategien blev godkendt af kommunalbestyrelsen den 5. september 2013.

Nedenfor gennemgås de enkelte analyser hver for sig og sammenholdes til sidst med forretningsstrategiens principper og målsætninger, samt de økonomiske konsekvenser. Afslutningsvis præsenteres et forslag til håndtering af de tre analyser.

Bascon analysen

Hovedkonklusionerne i Bascons analyse af 17. oktober 2013 var nedenstående, fordelt på de enkelte sektorområder:

Skoler:

-) At gangarealer står ubrugte en stor del af tiden.
-) At flere faglokaler står ledige ca. 2/3 del af tiden.
-) At læringscentret var skolernes mest benyttede rum.
-) At SFO og skole var tænkt sammen, men stadig kun benytter lokalerne ca. halvdelen af tiden.
-) At mange grupperum står ledige ca. 2/3 af tiden.

-) At der er ledig kapacitet til eksterne brugere.
-) At der er plads til indretning af lærerarbejdspladser ved at koble bærbart udstyr med fleksibel indretning.
-) At der er et potentiale i at indtænke klubbens lokaler i højere grad i skolens hverdag.
-) At der er et potentiale i at få taget et kulturelt opgør med et fag – et rum.

Dagtilbud:

-) At der er et potentiale for at eksterne brugere kan anvende bl.a. fællesrum og køkkener i daginstitutionerne.
 -) At der er et potentiale for bedre udnyttelse af lokalerne ved at udveksle brug af særlige gode rum og udearealer institutionerne imellem.
 -) At der er et potentiale i at personalet uddannes til i højere grad at indrette fleksibelt og kreativt.
 -) At investeringer i ældre villaer bør overvejes.
 -) At investeringer i bygninger opført i præfabrikerede elementer bør overvejes.
- Område- og træningscentre:) På områdecentre har fællesarealer, fælles køkkenlokaler samt lokaler til eksterne brugere en forholdsvis lav udnyttelsesgrad.
-) På træningscentre har aktivitetslokaler, fælles køkkenlokaler og lokaler til eksterne brugere en forholdsvis lav udnyttelsesgrad.
-) Der er et potentiale for at eksterne brugere i højere grad kan få adgang til lokalerne.
 -) At der er et potentiale i at personalet uddannes til i højere grad at indrette fleksibelt og kreativt.

Klubber:

-) Der er et potentiale for at skoler i højere grad kan benytte klubbens lokaler og omvendt.
 -) Der er et potentiale for at eksterne brugere i højere grad kan benyttes klubbens lokaler.
 -) Der er et potentiale i at personalet uddannes til i højere grad at indrette fleksibelt og kreativt.
- Folkeoplysning:) I forhold til spejderforeninger er der ledig kapacitet før kl. 15.00 og derefter er der en lav udnyttelsesgrad af lokalerne
-) Vandsportsforeninger udnytter generelt lokalerne en del og der vil i mindre grad være potentiale for bedre udnyttelse
 -) I forhold til idrætsforeninger og idrætsfaciliteter er der ledig kapacitet i dagtimerne, men der er generelt booket i aftentimerne
 -) I forhold til øvrige foreninger er der et potentiale for bedre udnyttelse i både dag og aftentimerne - og er et potentiale for at flere foreninger udnytter de samme faciliteter eller at de i højere grad tænkes ind i andre af kommunens ejendomme, så der i højere grad sker en lokaledeling.

Bascon påpeger, at der vil være visse udfordringer i forhold til de folkeoplysende aktiviteter, idet foreninger indretter sig med eget inventar og udstyr, at faciliteterne benyttes uden brug af et bookingsystem, hvilket en fælles anvendelse forudsætter, samt at brugerne er umiddelbart skeptiske overfor tanken om at dele lokaler med andre brugere. Dette er dog udfordringer, der kan løses, bl.a. ved ibrugtagning af et lokalebookingsystem og ved arbejde med kultur og holdninger.

Bascon konkluderer, at kommunen står med en blandet bygningsmasse og at der er stor variation i om bygningerne lever op til funktionsprincipperne. Det påpeges endvidere, at der er et stort potentiale for at udnytte arealerne bedre, men at man samtidig også skal overveje gener eller andre udgifter, det kan pålægge brugerne.

Det præciseres af Bascon, at en afgørende forudsætning for, at det lykkes at udnytte lokalerne bedre og dermed optimere arealanvendelsen er, at brugernes mentale mindset forandres – men at der er mange gevinster at hente på at ændre vaner og kultur og skabe mere fleksible indretninger.

Bascons overordnede anbefalinger er følgende:

-) At man sikrer, at de vedtagne principper i Lyngby-Taarbæk Kommunes forretningsstrategi anvendes i den fremadrettede proces, før der tages stilling til de udbygningsbehov, som er foreslået i lokaleanalysen.
-) At den af forvaltningen gennemførte vedligeholdelsesanalyse sammenholdes med Bascons analyse af moderniseringsbehovene – når de afsatte midler skal prioriteres
-) At der arbejdes med guidelines på indretning og anvendelse af lokalerne for at påvirke brugernes kultur i anvendelse af lokalerne samt uddannelse af brugerne.
-) At der skabes overblik over behovet for ledige lokaler til eksterne brugere og at der skabes en lettilgængelig lokalebooking. (Der er efterfølgende anskaffet et nyt lokalebookingsystem, som vil sikre overblik over ledige lokaler og gøre det nemmere for både forvaltningen).

Bascons analyse omfatter 54 bygninger og har taget afsæt i en kategorisering af moderniseringsgraden og – behovet i tre kategorier – lav, middel og høj grad af modernisering i forhold til de opstillede funktionsprincipper. De 54 bygninger udgør ca. 70 pct. af den samlede ejendomsportefølje på 220.000 m² svarende til ca. 156.000 m².

Analysen af moderniseringsgraden viser et samlet bygnings- og indretningsmæssigt moderniseringsbehov på 109,2 mio. kr., hvoraf hovedparten af udgiften relaterer sig til skoleområdet. Heraf er der dog allerede afsat 30 mio. kr. til udbygning og modernisering af Lindegårdsskolen, således at det samlede moderniseringsbehov er 79,2 mio. kr.

De 109,2 mio. kr./79,2 mio. kr. fordeler sig på nedenstående sektorområder og moderniseringskategorier "*høj, middel og lav*". For en nærmere redegørelse for, hvilke institutioner og skoler det drejer sig om, samt de skønnede moderniserings- og investeringsbehov på de enkelte bygninger, henvises der til den i sagen vedlagte hovedrapport og delrapporter fra Bascon (bilag 2).

Tabel 1: Moderniseringsbehov fordelt på sektorområder

Sektorområde	Høj	Middel	Lav	Skønnet udgift
Dagtilbud	2	15	22	18,2 mio. kr.
Skoler	3	5	3	80,6 mio. kr. *
Klubber	1	4	3	4,75 mio. kr.
Område- og træningscentre	1	2	3	5,65 mio. kr.
I alt	7	26	31	I alt 109,2 mio. kr.
I alt ekskl. Lindegårdsskolen				79,2 mio. kr.

Note*: Lindegårdsskolen er inkluderet heri, men er allerede budgetlagt med 30 mio. kr. og kører som projekt.

Udgiften på de foreslåede tiltag er udregnet som overordnede rammebeløb med afsæt i Bascons erfaringstal fra lignende opgaver, enkelte leverandøroplyste beløbsstørrelser, og beløbsstørrelser hentet direkte fra tidligere projekter indenfor institutions- og skolebyggerier.

De ovennævnte udgifter kan underopdeles i fire hovedkategorier: "*Holdningsmæssige tiltag, arealoptimering, indretningsmæssige tiltag, samt bygningsmæssige tiltag*".

Tabel 2: Moderniseringsbehov fordelt på hovedkategorier (tiltag)

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, men indgår som en del af Space Management processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Space Management processen
Indretningsmæssige tiltag:	
Kategori 1	1.150.000 kr.
Kategori 2	6.700.000 kr.
Kategori 3	1.200.000 kr.
I alt	9.050.000 kr.
Bygningsmæssige tiltag:	
Kategori 1	45.650.000 kr.
Kategori 2	50.800.000 kr.
Kategori 3	3.700.000 kr.
I alt	100.150.000 kr.*
Bygnings- og indretningsmæssige tiltag i alt	109.200.000 kr.
Bygnings- og indretningsmæssige tiltag i alt ekskl. Lindegårdsskolen	79.200.000 kr.

Note*: Heraf er der allerede afsat 30 mio. kr. til udbygning og modernisering af Lindegårdsskolen.

Tandplejeanalysen

Overordnet set viser analysen, at den nuværende struktur med små fuldt udstyrede tandklinikker på alle skoler ikke understøtter håndteringen af nutidens tandplejeudfordring. Børnene har i dag sjældent huller og kommer typisk til undersøgelse med 1½ års mellemrum. Desuden er kun halvdelen af tandplejens målgruppe i dag skolebørn. Kliniksammenlægning har derfor en lang række kvalitative potentialer i form af bl.a. øget brugerservice og faglighed. Endvidere vil en sammenlægning kunne frigive ca. 700 m² på skolerne, som kan anvendes til andre formål. På den anden side viser undersøgelsen, at en sammenlægning har store anlægskostninger, som - trods driftsbesparelser og mindsket køb af klinikudstyr - har en forholdsvis langsigtet business case.

Tandplejens tekniske udstyr er i dag nedslidt. 61 ud af Tandplejens 88 maskiner er i 2015 15 år eller ældre og er dermed stort set slidt op. Det svarer til, at knap 70 pct. af alt udstyret skal skiftes ud i 2015. Det understreges af, at kun 5 apparater/maskiner er ældre end 20 år. I forhold til de dyre tandlægestole er billedet det samme; her skal 13 ud af 20 udskiftes i 2015. Det svarer til 65 pct. af alle tandlægestole.

En sammenlægning af klinikker vil kunne mindske behovet for nyt udstyr, da alt ikke skal dubleres. Det betyder, at geninvesteringsbehovet kun er 4 mio. kr. over de kommende år, og at de forventede udgifter til nyt udstyr falder med godt 40 pct. (fra 6,7 til 4 mio. kr.).

Udover behovet for udskiftning af meget dyrt udstyr de kommende år, har flere klinikker pt. en række driftsudfordringer. Eksempelvis har Engelsborgskolens og Lindegårdsskolens tandklinikker vedvarende indeklima- og arbejdsmiljøproblemer, og på Lundtofte skoles tandklinik gik der i efteråret ild i en nedslidt sugemotor, som var tæt på at sætte ild til skolens tag. I udbygnings- og moderniseringsprojektet på Lindegårdsskolen er tandklinikken desuden indtil videre ikke indtænkt i projektet.

En sammenlægning vil endelig muliggøre hjemtagelse af specialtandplejen.

Følgende tre modeller er analyseret i undersøgelsen:

Model 1: Samle hele Tandplejen på to tandklinikker, en i Lyngby og en i Virum/Sorgenfri
Model 2: Bevare den nuværende decentrale struktur med tandklinikker på 8 skoler samt tandklinik og tandreguleringsafdeling på Toftebæksvej 8
Model 3: Samle tandklinikker i Lyngby og bevare fire skoletandklinikker i Virum/Sorgenfri

Konkret foreslår forvaltningen følgende mulige placeringer af tandklinikker:

Ad Model 1: Én nybygget klinik i Lyngby enten på Lindegårdsskolen eller i forbindelse med "Nyt rådhus" samt én nybygget klinik i Sorgenfri i forbindelse med Hummeltofteskolen. Anlægsomkostningerne skønnes at blive 21,5 mio. kr. og indkøb af nyt udstyr 4 mio. kr. I model 1 kan specialtandplejen hjemtages med en besparelse på 0,7 mio. kr./år. Desuden kan teknisk i en samlet forretningsmodel kalkuleres med en forventet indtægt på 0,5 mio. kr./år ved fremtidig udlejning af Toftebæksvej 8.

Ad Model 2: Udgangspunktet er her en uændret struktur med tandklinikker på 8 skoler samt en centralklinik, en tandreguleringsklinik og en røntgenklinik beliggende på Toftebæksvej 8. Omkostningerne til udskiftning af udstyr de kommende år skønnes at blive 6,7 mio. kr. De eksisterende rammer giver ikke mulighed for at etablere en specialindrettet klinik og dermed hjemtage specialtandplejen fra Gentofte Kommune.

Ad Model 3: Én nybygget klinik i Lyngby enten på Lindegårdsskolen eller i forbindelse med "Nyt rådhus" samt en bevarelse af klinikker på fire skoler i Virumområdet. Anlægsomkostningerne skønnes at blive 14,3 mio. kr. og indkøb af nyt udstyr 5,1 mio. kr. I model 3 kan specialtandplejen hjemtages med en besparelse på 0,7 mio. kr./år, ligesom der kalkulationsmæssigt kan opereres med en indtægt på 0,5 mio. kr./år ved fremtidig udlejning af Toftebæksvej 8.

Bibeholdes den nuværende tandklinikstruktur (model 2) forventes der i de kommende år udgifter til udskiftning af udstyr for 6,7 mio. kr. De reelle ekstra omkostninger forbundet med kliniksammenlægninger får man derfor ved at trække 6,7 mio. kr. fra anlægsudgifterne til sammenlagte klinikker. Med en sådan beregning vil investeringerne i en sammenlagt tandklinikstruktur balancere efter 10-11 år (model 3) eller 15-16 år (model 1).

Tandplejerapporten er vedlagt sagen som bilag 3.

Analysen af den bygningsmæssige vedligeholdelsestilstand

Forvaltningen har gennemført et bygningsssyn på den kommunale bygningsmasse svarende til 150 ejendomme og ca. 220.000 kvadratmeter. De kommunale lejeboliger og almene boliger (ca. 60.000 m²) er ikke indeholdt i bygningsssynet. Bygningsssynet har omfattet en vurdering af genopretningsbehovet på bygningernes klimaskærm – det vil sige fundament, ydervægge, vinduer, yderdøre, tag, tagrender, false m.m.

Bygningsssynet viser et genopretningsbehov på 66 mio. kr. svarende til 299 kr. pr. m². Dertil skal tillægges et skønnet genopretningsbehov på 6 mio. kr. på de tekniske installationer. Det samlede genopretningsbehov udgør således 72 mio. kr. Genopretningsbehovet er baseret på den aktuelle ejendomsportefølje. Ved genopretning forstås de tiltag, der skal gennemføres for at bringe bygningsmassen op på en 'normal' standard, dvs. ikke nybyggeri, men som en stand, der har været underlagt løbende vedligehold. Der er med andre ord tale om et efterslæb i forhold til, hvis bygningerne løbende var blevet vedligeholdt til en given påkrævet standard (se også nedenfor).

Der er ikke foretaget et bygningsssyn af den indvendige vedligeholdstilstand på de 150 ejendomme. De indvendige vedligeholdsbudgetter er i dag placeret decentralt på de enkelte

skoler, institutioner m.m. Budgetterne til indvendig bygningsvedligehold udgør årligt samlet 17 mio. kr. svarende til 77 kr./m2. Det antages, at et eventuelt efterslæb på den indvendige bygningsstilstand kan holdes inden for den samlede årlige decentrale budgetramme til indvendig bygningsvedligehold. der vil hen over 2013 og 2014 blive gennemført bygnings-syn på den indvendige vedligeholdelsestilstand, der vil fastlægge det forventede indvendige vedligehold - og som vil fastlægge målene for institutioner og skolars anvendelse af de indvendige vedligeholdelsesmidler.

Notat om genopretningsbehovet på de kommunale ejendomme er vedlagt sagen som bilag 4.

Samlet vurdering og anbefalinger

Det samlede genopretnings- og moderniseringsbehov fordelt på bygningskategorier inkl. tandplejen fremgår af nedenstående tabel 3.

Tabel 3: Samlet genopretnings- og moderniseringsbehov fordelt på bygningskategorier

Kategori	Antal m2	Genopretning i mio. kr.	Modernisering + tandpleje i mio. kr.	Genopretning, modernisering + tandpleje i mio. kr.
Administration*	10.184	1,0		1,0
Bibliotek, kultur	8.696	3,5		3,5
Dagtilbud	26.831	2,2	18,2	20,4
Klubber	7.059	3,3	4,8	8,1
Idræt	32.582	8,0		8,0
Fritid	7.031	4,6		4,6
Område- og træningscentre m.m.	21.048	5,3	5,7	10,9
Skoler inkl. SFO**	101.226	37,2	50,6	87,8
Kirkegårde, gartner og vej***	6.184	0,9		0,9
Tekniske installationer****		6,0		6,0
Tandplejen v. model 1			25,5	25,5
Tandplejen v. model 2			6,7	6,7
Tandplejen v. model 3			19,4	19,4
Total behov ved model 1	220.841	72,0	104,7	176,7
Total behov ved model 2	220.841	72,0	85,9	157,9
Total behov ved model 3	220.841	72,0	98,6	170,6

Note*: Der er ikke gennemført bygnings-syn på Rådhuset, idet en vurdering af Rådhuset er foretaget i Rådhusanalysen.

Note**: Heraf fratrukket 30 mio. kr. til udbygning og modernisering af Lindegårdskolen.

Note ***: Der er ikke gennemført bygnings-syn på Materielgården, da denne indgår i en sag om Fælles driftsplads.

Note****: Skønnet efterslæb på tekniske installationer.

Forvaltningen vurderer, at det samlede investeringsbehov til genopretning, modernisering og håndtering af tandplejens udfordringer kan mindskes ved en gennemførelse af den vedtagne forretningsstrategi og ved en systematisk arealoptimering gennem en Space Management tankegang.

Det er forvaltningens anbefaling, at der i forhold til ovennævnte behov prioriteres på følgende måde:) Genopretningsbehov prioriteres før moderniserings- og udbygningsbehov

) Der foretages altid en analyse af mulighederne for arealoptimering før der træffes beslutning om udbygning

) I forbindelse med vurderingen af moderniseringsbehov foretages dels en

arealoptimeringsanalyse og en analyse af mulighederne for en ændret anvendelse af lokaler mv.

) Der gennemføres som udgangspunkt altid en helhedsmodernisering, -ombygning og -udbygning af en given bygning, så der kun én gang skal gennemføres større bygningsarbejder

Forvaltningen kan ikke på baggrund af Bascon's analyse komme med et præcist nøgletal for en realistisk arealfortætning af den nuværende kommunale bygningsmasse. Forvaltningen er allerede i gang med et arealoptimeringsprojekt (Space Management-projekt) på

Lindegårdsskolen og foreslår, at dette suppleres med et arealoptimeringsprojekt på andre udvalgte skoler og dagtilbud samt et arealoptimeringsprojekt på ét geografisk område (en række samplacerede kommunale ejendomme), som skal give viden om mulighederne for at samtænke lokaler på tværs af sektorområder. Projekterne skal vise, hvilke potentialer der kan opnås ved en arealoptimering gennem en Space Management tankegang. Projekterne skal danne grundlag for en realistisk fortætningsprocent af den kommunale bygningsmasse og danne grundlag for udarbejdelse af guidelines og principper for den fremtidige anvendelse og indretning af lokaler. Hvert projekt vil tage afsæt i en bred analyse af interessenter, potentialer (anvendelsesmæssige, indretningsmæssige og bygningsmæssige) fremtidsperspektiver og totaløkonomi.

Forvaltningen foreslår, at der i anlægsrammen for 2015-18 reserveres en årlig pulje på 30-35 mio. kr. til igangsættelse af konkrete genopretnings- og moderniseringsprojekter baseret på ovennævnte bygningsanalyser og modeller. De enkelte genopretnings- og moderniseringsprojekter håndteres individuelt, hvormed der søges finansiering af den nævnte pulje til konkrete projekter.

Forvaltningen foreslår, at der udarbejdes en særskilt sag til Social- og Sundhedsudvalget i maj vedrørende tandplejen.

Økonomiske konsekvenser

Anlægsfinansieringsbehov

Det samlede investeringsbehov baseret på ovenstående analyser udgør mellem 157,9 mio. og 176,7 mio. kr. (ex. moms) afhængig af valg af model for sammenlægning af tandplejen.

Af praktiske og økonomiske årsager vil det ikke være muligt eller hensigtsmæssigt at udføre alle projekter på et enkelt år. Såfremt der igangsættes tiltag over en kortere periode f.eks. 5 år, vil det være muligt at skabe en synergi på tværs af ejendommene og opnå fordele i forhold til udbudsproces, pris og styring. Hvis projekterne, herunder specielt genopretningen, strækkes over en længere periode, for eksempel 10 år, må det påregnes, at de samlede udgifter til genopretning vil stige 15-20 pct. på grund af øget efterslæb og på grund af manglede synergieffekt.

Det samlede investeringsbehov på 157,9 til 176,7 mio. kr. kan delvis finansieres gennem en arealfortætning, lavere drifts- og energiudgifter, salg af ejendomme samt ved at flytte anlægsmidler til genopretnings- og moderniseringsprojekter i de enkelte budgetår, men det forudsætter konkrete bygningsanalyser af de enkelte ejendomme og lokaler. Det er dog vurderingen, at anlægsrammen kommer til at finansiere en stor del af det samlede investeringsbehov, såfremt bygningsmassen ønskes genoprettet, moderniseret og udnyttet optimalt.

I budgetaftalen for 2014-17 er der allerede indarbejdet en række forskellige finansieringsmuligheder. Der er på driftsrammen afsat 5 mio. kr. i 2014 til ekstraordinært vedligehold på skoleområdet. Der er på anlægsrammen afsat 30 mio. kr. i 2016 af den udmøntede anlægsramme til investeringsbehov på skolerne og i forbindelse med almene boliger. Endvidere er der på anlægsrammen afsat 4 mio. kr. i hvert af årene 2014 og 2015 til en opgradering af folkeskolernes fysiske rammer, som følge af de nye krav til folkeskolereformen. Endelig indeholder anlægsbudgettet en ikke udmøntet ramme på 12,8 mio. kr. i 2016 og 73,9 mio. kr. i 2017. I årene 2018 og 2019 er der endnu ikke foretaget en politisk udmøntning af anlægsrammen på ca. 100 mio. kr.

Tabel 4: Finansieringsmuligheder

I mio. kr. kr.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	I alt 14-19
Finansieringsmulighed (driftsrammen)							
Ekstraordinært vedligehold på skoleområdet	5,0						5,0
Finansieringsmulighed (anlægsrammen)							
Investeringsbehov på skolerne og alm. boliger			30,0				30,0
Opgradering af folkeskolernes fysiske rammer	4,0	4,0					8,0
Ikke udmøntet anlægsramme			12,8	73,9	100,0	100,0	286,8
Finansieringsmuligheder i alt	9,0	4,0	42,8	73,9	100,0	100,0	329,8

Over en 5-årig periode fra 2015-19 kan investeringsbehovet på 157,9 til 176,7 mio. kr. umiddelbart dækkes af den udmøntede og ikke udmøntede anlægsramme, idet der dog gøres opmærksom på en række andre store anlægsprojekter som f.eks. rådhusudbygning og modernisering, samt ny samlet driftsplads. Udfordringen er primært i 2015, hvor der er et finansieringsunderskud på mellem 45 til 52 mio. kr., såfremt sammenlægning af tandplejen gennemføres i 2015. Udfordringen kan enten håndteres ved en fremrykning af midler fra anlægsrammen fra 2016 og 2017 til 2015, eller ved en forskydning af genopretnings- og moderniseringsarbejdet samt tandplejen fra 2015 til 2016 og 2017, og fra 2014 til 2015.

Forvaltningen anbefaler, at der reserveres en årlig pulje på 30-35 mio. kr. de næste fem år til igangsættelse af konkrete genopretnings- og moderniseringsprojekter.

Driftsudfordring

Der er årligt afsat 24,5 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold og tekniske installationer. Heraf er der afsat 9,4 mio. kr. til vedligehold af tekniske installationer, 3,8 mio. kr. til faste servicekontrakter og 11,3 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold.

Genopretningsbehovet på klimaskærmen på 66 mio. kr. og det skønnet efterslæb på 6 mio. kr. til tekniske installationer kan ikke stå alene. Såfremt der ønskes en hensigtsmæssig fremadrettet vedligeholdsstand på de kommunale ejendomme, anbefaler forvaltningen at der anvendes ca. 54 kr./m² til udvendig bygningsvedligehold svarende til et årligt budget 11,8 mio. kr. med 220.000 m². Nøgletallet er baseret på standardnøgletal for en "middel vedligeholdelsesstand", hvor den indvendige og udvendige vedligehold tilsammen bør være 80-120 kr./m². Forvaltningen vurderer fordelingen på ud- og indvendig vedligehold med ca. 2/3 og 1/3. Foretages der ikke en løbende og forebyggende vedligehold af klimaskærmen vil der ske en forringelse af værdien af bygningsmassen. En forringelse der vil resultere i et yderligere efterslæb og et øget genopretningsbehov.

Det årlige budget til udvendigt bygningsvedligehold er lavere i 2014 og 2015 i forhold til normalen på 11,3 mio. kr. Årsagen er, at puljen til udvendigt vedligehold er medtænkt som finansiering af en del af udgifterne til Rådhusprojektet i 2014 og 2015. Sammenholdt med et fremadrettet vedligeholdelsesbehov på 11,8 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold er der behov for yderligere 1,9 mio. kr. i 2014 og 4,5 mio. kr. i 2015. Såfremt anbefalingen om et årligt vedligeholdelsesbudget på 11,8 mio. kr. følges, skal budgettet øges med 0,5 mio. kr. årligt (11,8 – 11,3 mio. kr.), hvilket forvaltningen anbefaler.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget i nærværende sag.

Kommunalbestyrelsen for så vidt angår den endelige stillingtagen til de gennemførte analyser og de afledte økonomiske konsekvenser.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. de gennemførte analyser af genopretnings- og moderniseringsbehov på den kommunale ejendomsportefølje drøftes
2. delrapporterne fra Bascon for de enkelte sektorområder sendes til de respektive fagudvalg til nærmere drøftelse og dialog med de berørte institutioner, skoler og øvrige interessenter
3. tandplejeanalysen oversendes til Social- og Sundhedsudvalget til drøftelse og prioritering af de beskrevne modeller, jf. anlægsstyringsreglerne
4. finansieringen af det beregnede genopretnings- og moderniseringsbehov på 30-35 mio. kr. årligt de næste fem år oversendes til budgetforhandlingerne for 2015-18
5. det anbefalede vedligeholdsniveau for udvendigt vedligehold på 11,8 mio. kr. indarbejdes i det administrative budgetforslag for 2015-18, svarende til en budgetstigning på 0,5 mio. i budgetårene 2016-18 og 4,5 mio. kr. i 2015.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Ad.1 Drøftet.

Ad.2 Godkendt.

Ad.3 Godkendt.

Ad.4 Godkendt.

Ad.5 Godkendt.

Ad 6. Der planlægges en temadrøftelse i forbindelse med førstkomende møde i Kommunalbestyrelsen.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.
Dorthe la Cour var fraværende.

Teknik- og Miljøudvalget den 6. maj 2014

Taget til efterretning.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Taget til efterretning.

A, F og V tager forbehold for anvendelsen af de to gange 4 mio. kr.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.
Henriette Breum (V) var fraværende i f. m. behandlingen af sag nr. 10.

Bilagsfortegnelse

1. Bilag 4 - Notat vedr. vurdering af genopretningsbehov for de kommunale ejendomme_01042014.pdf
2. ALLE RAPPORTER SAMLET 17-10-2013.pdf
3. Tandplejerapport - sammenlægningsanalysen.pdf
4. Bilag 1_Sagsfremstilling_Analyse af effektiv anvendelse af arealerne på skoleområdet, dagtilbud, klub.pdf.pdf

11. Digital handleplan for 0-18 års området

Sagsfremstilling

IT-strategien for de 0-18 årige bygger, som alle andre indsatser på børne- og ungdomsområdet i Kommunen, på et tydeligt og konstant fokus på børns og unges læreprocesser. Strategien skal sikre et fælles kommunalt niveau i alle kommunens institutioner, som betyder, at alle børn og unge kan drage fordel af de digitale muligheder.

IT-strategien rammesætter fem områder, som vi i Kommunen vil rette fokus mod, når vi arbejder med den digitale udvikling på børne- og ungdomsområdet fremadrettet. Disse fem områder er som følger:

-) Udvikling af børns læringspotentiale
-) Udnyttelse af de digitale muligheder for arbejdet med inklusion
-) Udvikling af børns digitale kompetence
-) Udvidelse og styrkelse af dialogen mellem institution og forældre via digitale platforme for at skabe godt samarbejde om barnets læring
-) Infrastrukturen og adgangen til digitale enheder

IT-strategien udmøntes via vedlagte handleplan (bilag) i konkrete initiativer, som er placeret inden for de ovenstående fem områder. Der er tale om en sammenhængende plan, som understøtter arbejdet hen imod en fælles forståelse og udmøntning af både det pædagogiske arbejde med it og digitalisering, kommunikation med primær brugere, kompetenceudvikling mv.

Handleplanen beskriver endvidere hvordan den nødvendige infrastruktur færdiggøres og den nødvendige forøgelse af antallet af digitale enheder i skolen tilvejebringes.

Initiativerne i handleplanen er, så vidt det er muligt, beskrevet som fælles initiativer for hele organisationen. Nogle initiativer løses dog bedst i den enkelte institution med afsæt i den nuværende praksis, fordi dagtilbud, skole, SFO og klub er forskellige steder i den digitale omstilling og fordi institutioner ikke er reguleret af det samme lovgrundlag. Det betyder, at nogle af initiativerne i handleplanen er beskrevet med udgangspunkt i den type af tilbud, de retter sig mod.

Flere af de forudsætninger, som strategien byggede på, har ændret sig i den forløbne tid.

1. Nye forenklede Fælles Mål for undervisning i grundskolen i dansk og matematik er offentliggjort i foreløbig form. It- og mediekompetencer og digital dannelse er nu en væsentlig del af de forpligtende mål for undervisningen. Det betyder samtidig, at for at kunne leve op til målene, må en markant større del af undervisningen nu foregå digitalt.
2. Som en del af aftalen om folkeskolereformen etableres en national digital portal. En stor del af funktionaliteten i strategiens forslag om en læringsplatform vil blive tilgængelig i den nye nationale portal. Portalen vil omfatte hele 0-16 års området.
3. Strategiens forslag om at basere skolens digitaliserede undervisning på elevernes eget udstyr er nedtonet på baggrund af høringssvarene og de principielle forhold om "vederlagsfri"

undervisning. Handleplanen indeholder derfor forslag om væsentlig forøgelse af skolernes udstyr.

Forvaltningen fremlægger nu, med disse justeringer, en handleplan med 14 initiativer til konkret udmøntning af strategien. IT-strategien konsekvensrettes i forhold til handleplansbeslutningen.

1: Platform til mål og læring	8: Samarbejdsplatform SFO
2: Inklusion – læse/skrivestøtte	9: Kompetenceudvikling
3: Inklusion - udviklingspulje	10: Arbejdsmail /Intranet
4: Mål for pædagogisk arbejde med it	11: Digitale enheder i skolen
5: Digitale kompetencer i skolen	12: Udstyr til underviserne
6: Digitalt arbejde med tekster mv.	13: Forsikring og sikring
7: Samarbejdsplatformen Børnelynet	14: Infrastruktur

Alle initiativer er beskrevet i samme form:

- | Beskrivelse af indsatsen
- | Udmøntning af initiativet i opgaver, som skal løses af forvaltningen og institutionerne.
- | Tidsplan
- | Økonomi
- | Finansiering

Nogle få, centrale initiativer beskrives i det følgende. Alle forslag er udførligt beskrevet i handleplanen.

Initiativ 1: Læringsplatform til at understøtte læring i dagtilbud og skole - og i princippet også SFO og klub.

Det foreslås at afvente udformningen af den nationale folkeskoleportal, der vil komme til at indeholde værktøjer til at understøtte og følge børnenes læreproces fra 0-16 år.

Initiativ 6: Microsoft Office foreslås genindført som grundlæggende digital arbejdsplatform. Med nye licens- og netudgaver af "kontor"pakken vil skolerne kunne tilbyde alle elever et værktøj, som er tilgængelig på alle platforme. Dette initiativ bør iværksættes umiddelbart, så den kan blive tilgængelig på skolerne i eftersommeren 2014.

Initiativ 11: Nye fælles mål forpligter nu skolerne til at inddrage digitale tekster, kommunikation og præsentation i et helt andet omfang end tidligere. Adgangen til digitale enheder på distriktsskolerne modsvarer ikke kravene til at inddrage it i undervisningen. Skolerne råder over mobile enheder (bærbare computere og tablets) i et omfang svarende til en enhed pr. fem elever. Dette er helt utilstrækkeligt. Forvaltningen fremlægger derfor forslag, som indebærer, at antallet af skoleenheder forøges væsentligt.

Initiativ 12: Digitale arbejdspladser til pædagogisk personale på skole og SFO. Medarbejderne vil kunne vælge mellem på den ene side en bærbar Windows computer, supporteret af it-afdelingen, og på den anden side vælge blandt et udvalg af forskellige enheder fra ekstern leverandør og med afdrag af evt. merpris som træk på lønudbetalingen.

Økonomiske konsekvenser

Omkostningerne til gennemførelse af flere af initiativerne (1, 10, 13 og 14) baserer sig på skøn, men er alligevel medtaget i den samlede økonomiske oversigt.

Finansiering tilvejebringes gennem

-) Puljemidler til folkeskolereformen, (50 % af puljen. Puljen er bla. afsat til etablering af lærerarbejdspladser)
-) Opsparing og omkontering inden for området (Center for Uddannelse og Pædagogiks konti)
-) Medfinansiering fra decentrale institutioner, primært skolerne, i en afbalanceret finansieringsmodel i 2014, og en elevtalsbaseret model i 2015 og frem.

Decentral medfinansiering af drift i overslagsårene 2017 og 2018 sker med afsæt i et forventet mindreforbrug til indkøb af boglige materialer / kopieringsudgifter.

Samlet økonomisk oversigt - kendte udgifter og finansieringsforslag:

Omkostninger												
Beløb i 1000 kr./ Initiativer:	2014 Ansk.	2014 Drift	2015 Ansk.	2015 Drift	2016 Ansk.	2016 Drift	2017 Ansk.	2017 Drift	2018 Ansk.	2018 Drift	2019 Ansk.	2019 Drift
1: Læringsplatform				700		700		700		700		700
2: It-rygsæk opgr.			750								750	
3: Inklusion udviklingspulje				300								
4: Mål for pæd. arb. m. it												
5: Digital dannelse i skolen												
6: Digitale tekster mv i skolen		350		350		350		350		350		350
7: Samarbejdsplatformen Børnelynet		120		120		120		120		120		120
8: Samarbejdsplatform SFO												
9: Kompetenceudvikling												
10: Arbejdsmail / intranet				150		150		150		150		150
11: Digitale enheder i skolen	2.500		4.200	300		300		300	1.500	300	3.000	300
12: Udstyr til undervisere	3.800	50	100	50	100	50	3.800	50	100	50	100	50
13: Forsikring og sikring	500		1.500									
14: Udstyr og netværk			2.000		1.000	100		100		100		100
Omkostninger i alt	6.800	520	8.550	1.970	1.100	1.770	3.800	1.770	1.600	1.770	3.850	1.770
Finansiering												
Beløb i 1000 kr.	2014 Ansk.	2014 Drift	2015 Ansk.	2015 Drift	2016 Ansk.	2016 Drift	2017 Ansk.	2017 Drift	2018 Ansk.	2018 Drift	2019 Ansk.	2019 Drift
Pulje Ny folkeskolelov	2.000		2.000									
Opsparing CUP fælleskonti	2.600		1.000				2.200				2.250	
CUP nuværende ramme/omposteringer		400	2.000	700	500	400	100	400	100	400	100	400
CUP inklusionsindsats			1.100	500		500		500		500		500
CUP decentrale	2.200	120	2.500	500	600	500	1.500	500	1.500	500	1.500	500
CBD nuværende ramme				300		400		400		400		400
Budgetønsker												
I alt	6.800	520	8.600	2.000	1.100	1.800	3.800	1.800	1.600	1.800	3.850	1.800

Specifikt om de 2x2 mio. kr's finansiering af puljen til ny folkeskolelov (i alt 2x4 mio. kr.) skal det nævnes, at disse ressourcer også overvejes anvendt til anlægsbevillinger mv. som udløber af rapporterne om funktionalitet og vedligeholdelse af bygningsmassen på bl.a. skoleområdet.

En mere ambitiøs udmøntning af handleplanen kan iøvrigt især være relevant vedrørende punkt 11: Digitale enheder i skolen. Hvis der er politisk ønske herom, kan det tages op under de kommende års budgetforhandlinger.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. initiativ 12 (udstyr til undervisere) og initiativ 6 (digitale tekster mv.) igangsættes umiddelbart.

2. handleplanen, for så vidt angår de øvrige initiativer, sendes i høring i skolebestyrelser og CenterMed-udvalget.
3. IT-strategien konsekvensrettes i forhold til handleplansbeslutningen.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Ad 1 og 3:

Oversendt til Økonomiudvalget.

Ad 2:

Godkendt.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.

Henriette Breum (V) var fraværende i f. m. behandlingen af sag nr. 11.

Bilagsfortegnelse

1. Forslag til digital handleplan

12. Udmøntning af budgetaftalen for 2014-17 - Folkeskolereformen, fysiske rammer (anlæg)

Sagsfremstilling

I budgettet for 2014 – 2017 er der afsat i alt 8 mio. kr. til håndtering af anlægsmæssige konsekvenser af folkeskolereformen – fordelt med 4 mio. kr. i hvert af årene 2014 og 2015, jf. budgetudmøntningsplanen for budget 2014-17 (bilag).

Det fremgår af sagerne om opfølgning på lokale- og vedligeholdelsesanalysen, samt sagen om handlingsplan for den pædagogiske IT-anvendelse på 0 – 18 års området, at det foreslås, at de afsatte midler på 2 x 4 mio. kr. i 2014 og 2015 indgår i og kan anvendes til de i sagerne beskrevne formål. Dette uddybes i det følgende:

Da der er tale om forholdsvis små beløb er det forvaltningens vurdering, at de bør indgå i håndteringen af de udfordringer, som dels Bascons lokaleanalyse og dels den interne vedligeholdelsesanalyse har afdækket – samt at anvendelsen sker med afsæt i den vedtagne forretningsstrategi for den kommunale ejendomsportefølje, mulighederne for arealoptimering og fleksible lokale- og inventarløsninger. Dette vil sikre den mest hensigtsmæssige og effektfulde anvendelse af de afsatte midler på baggrund af de konstaterede udfordringer. Forvaltningen planlægger et pilotprojekt på Hummeltofteskolen – som i Bascon analysen er udpeget som en af de skoler, som har en lav moderniseringsgrad - i forhold til arealoptimering og moderniseringsbehov. Formålet er at få indhøstet erfaringer i forhold til det videre arbejde med opfølgning på analyserne på de andre skoler - i forhold til, hvilke nye krav til lokaler den nye folkeskolereform vil medføre, mulighederne for via arealoptimering at håndtere dette, samt mulighederne for håndtering af lokaleudfordringer mv. via fleksible inventarløsninger.

Alternativt kan halvdelen af de afsatte midler – 2 mio. kr. i 2014 og 2 mio. kr. i 2015 – anvendes til at sikre og finansiere den udarbejdede IT-handlingsplan for 0 – 18 års området. I folkeskolereformen er der et øget fokus på den digitale understøttelse af undervisningen og i sagen er der redegjort for, hvilke initiativer på anlægsområdet, der vil kunne understøtte en større digital anvendelse, bl.a. ved satsning på indkøb af lærer og elev PC'ere. Der gøres således opmærksom på, at de 2 x 2 mio. kr. - i alt 4 mio. kr. indgår i denne sag. Såfremt der træffes beslutning om at anvende 4 mio. kr. til dette formål skal de 4 mio. kr. derfor fratrækkes den mulige finansiering i sagen om opfølgning på Bascon analysen og vedligeholdelsesanalysen.

Økonomiske konsekvenser

Der er som en del af budgettet for 2014 – 2017 afsat 2 x 4 mio. kr. til håndtering af de anlægsmæssige konsekvenser som følge af folkeskolereformen. Det er forvaltningens vurdering, at midlerne bør indgå til finansiering af håndteringen af Bascon- og vedligeholdelsesanalyserne, alternativt at der afsættes 2 x 2 mio. kr. i 2014 og 2015 til medfinansiering af IT-handlingsplanen for 0 – 18 års området. Såfremt der træffes beslutning om det sidste, skal finansieringsbidraget til håndtering af Bascon- og vedligeholdelsesanalyserne reduceres med 4 mio. kr.

Beslutningskompetence
Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. der træffes beslutning om, at de afsatte 2 x 4 mio. kr. indgår i håndteringen af Bascon- og vedligeholdelsesanalyserne
2. der træffes beslutning om, hvorvidt der skal afsættes 2 x 2 mio. kr. i 2014 og 2015 – i alt 4 mio. kr. – til finansieringen af IT handlingsplanen for 0 – 18 års området til dækning af udgifter til lærer og elev PC'ere.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Oversendt til Økonomiudvalget.

A, F og V tager forbehold for anvendelsen af de to gange 4 mio. kr.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.

Henriette Breum (V) var fraværende i f. m. behandlingen af sag nr. 12.

Bilagsfortegnelse

1. Opfølgning på budgetaftale 101013

13. Hensigtserklæring om finansiering af inklusionsindsatsen på skoleområdet

Sagsfremstilling

I aftalen om budget 2014-17 er der afgivet hensigtserklæring om, at der skal udarbejdes forslag til tilpasning af finansieringsmodellen for inklusionsindsatsen på skoleområdet, jf. budgetudmøntningsplanen (bilag).

Som det er beskrevet i en anden sag på dagsordenen om evaluering af inklusionsindsatsen, er der over en årrække sket en reduktion i Kommunen i anvendelsen af specialiserede tilbud. Flere og flere elever undervises i almindelige klasser. Det gælder især for elever med generelle indlæringsvanskeligheder, hvor antallet på Sorgenfriskolen i perioden 2009-13 er faldet fra 111 elever til 63 elever. Det er i den forbindelse forudsat, at der er støtteressourcer på skolerne til at understøtte elevernes læring i de almindelige klasser. Ligeledes er der gennemført særlige initiativer (især SAL og aktionslæring) for at forbedre skolernes og medarbejdernes muligheder for at håndtere inklusionsindsatsen.

Det er hensigten, at den foreslåede eksterne evaluering af inklusionsindsatsen skal sætte et kritisk blik på alle dele af den eksisterende inklusionsindsats, herunder også finansieringen af henholdsvis vidtgående specialundervisning og støtteressourcerne på skolerne. Det er derfor også forventningen, at evalueringen fører frem til forslag om ændringer eller justeringer af finansieringen.

Forvaltningen og PPR er dog allerede i gang med initiativer, der skal give et bedre grundlag for at udvikle mellemformer i inklusionsindsatsen, Initiativerne retter sig især imod situationer, hvor der er grundlag for at visitere til et vidtgående tilbud, eksempelvis i en gruppeordning, men hvor der i stedet (typisk på baggrund af forældreønsker) visiteres til optagelse i en almindelig klasse med et stort antal (eksempelvis 15 eller 20) støttetimer.

Der er også politisk besluttet en særlig pulje på i alt 4,5 mio. kr. til anvendelse i inklusionsindsatsen på skoleområdet, første gang til udmøntning i skoleåret 2013/14. Her blev puljen udmøntet på følgende måde (Børne- og Ungdomsudvalgets møde den 22. august 2013):

- 3,3 mio. kr. til flere inklusions-"hænder" på skolerne
- 0,85 mio. kr. til at understøtte kompetenceudviklingsforløbet om aktionslæring og undervisningsdifferentiering
- 0,35 mio. kr. til forøget konsulentbistand, især ved udslusning.

Der blev i forbindelse med udmøntningen anmodet om evaluering af konsulentbistanden med fokus især på udslusning. Denne evaluering indgår også i den ovennævnte eksterne evaluering.

På baggrund af den eksterne evaluering anbefales det, at der ikke sker store ændringer i udmøntningen af ressourcerne i skoleåret 2014/15. Det er dog den foreløbige vurdering, at en lidt større andel kan tilfalde skolerne, eksempelvis til understøttelse af de ovennævnte mellemformer og til udnyttelse af de nye inklusionsmuligheder i skolereformen. Fordelingen foreslås herefter at være:

- 3,75 mio. kr. til flere inklusions-"hænder" på skolerne

· 0,75 mio. kr. til fortsat understøttelse af kompetenceudviklingsforløbet om aktionslæring og undervisningsdifferentiering.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. en samlet tilpasning af finansieringsmodellen for inklusionsindsatsen afventer evalueringen af inklusionsindsatsen
2. inklusionspuljen på skoleområdet udmøntes på den foreslåede måde i skoleåret 2014/15.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Ad 1

Godkendt.

Ad 2

Udsat med henblik på forelæggelse af sag, der uddyber inklusionsmidlernes anvendelse.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.

Henriette Breum (V) var fraværende i f. m. behandlingen af sag nr. 13.

Bilagsfortegnelse

1. Opfølgning på budgetaftale 101013

14. Forslag til evaluering af inklusionsindsatsen 0-18 år

Sagsfremstilling

Inklusionsindsatsen i Kommunen er beskrevet i strategien for inklusion for det samlede 0-18 års område og i handleplan for inklusion for skoleområdet. Indsatsens primære omdrejningspunkt har været en samlet kompetenceudvikling af pædagogisk personale, lærere og tværfaglige støttefunktioner i SAL (Systematisk Analyse af Læringsmiljøer) efterfulgt af AL (AktionsLæring). Indsatsen har både haft fokus på udvikling af fælles sprog, fælles begreber og metoder til dagtilbud, skoler, klub og tværfaglige støttefunktioner som helhed, og til udvalgte faglige vejlere/tovholdere m.m. som har fået udvidet kendskab til metoderne. Resultaterne af indsatsen er bl.a., at Kommunen aktuelt er foran KLs målsætning om at 96 % af alle børn benytter et almentilbud på skoleområdet. Kun 3,2 % af den samlede mængde skoleelever i Kommunen er i særlige tilbud. På dagtilbud er kun 1 % af børnene i særlige tilbud. For at kvalificere det fremadrettede arbejde peger forvaltningen på, at der gennemføres en evaluering af den samlede inklusionsindsats på 0-18 års området i Kommunen, jf. vedlagte forslag (bilag).

Evalueringen skal danne baggrund for forvaltningens fremadrettede anbefalinger til det politiske niveau.

Forvaltningen peger endvidere på, at evalueringen gennemføres som en ekstern evaluering. Som optakt hertil indhentes tilbud fra flere forskellige eksterne leverandører.

Evalueringen tænkes at have fokus på:

- Status og vurdering af den eksisterende indsats
- Barrierer for udviklingen af inklusion indenfor hele 0-18 års området, ud fra den definerede inklusionsforståelse
- Tiltag som fremadrettet kan understøtte udviklingen af inklusion

Temaer i evalueringen kan herudover være:

- Evaluering af indsatsen i forhold til denne enkelte "inkluderede elev" og resten af klassen.
- Ressourcetildeling til de inkluderede elever
- En samlet vurdering af ressourceanvendelsen i 0 – 18 års perspektiv
- Visitation til tilbud henholdsvis dagtilbud og skole
- Samspil mellem special- og almenområdet, herunder eksisterende mellemformer
- Elever med forskellige udfordringer
- Tilbudsvifte til understøttelse af skoler og dagtilbud (de tværfaglige støttefunktioner,
- Status og udbytte af investering i kompetencer på almenområdet (SAL /AL, kompetenceudvikling mv)

Økonomiske konsekvenser

Udgiften dækkes indenfor rammen.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at der iværksættes en ekstern evaluering af den samlede inklusionsindsats på 0-18 års-området.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014
Udsat, jf. sag nr. 13.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.
Henriette Breum (V) var fraværende i f. m. behandlingen af sag nr. 14.

Bilagsfortegnelse

1. Evaluering af inklusionsindsatsen

15. Kvalitetsrapport på skoleområdet 2012/13

Sagsfremstilling

Der udarbejdes en årlig kvalitetsrapport for kommunens folkeskoler i henhold til Lov om Folkeskole § 40 stk. 5 og til Lovbekendtgørelse nr. 1195 af 30. november 2006 om anvendelse af kvalitetsrapporter og handlingsplaner i kommunalbestyrelsens arbejde med evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen.

Formålet med kvalitetsrapporten er at tilvejebringe dokumentation om det kommunale skolevæsen. Kvalitetsrapporten skal forbedre Kommunalbestyrelsens mulighed for at varetage sit ansvar i forhold til tilsynet med skolevæsenet, give Kommunalbestyrelsen grundlag for at tage stilling til det faglige niveau og træffe beslutning om opfølgning herpå samt bidrage til at fremme dialogen og systematisere det løbende samarbejde.

Rapporten er lavet på baggrund af data indsamlet på skolerne af UNI-C og af forvaltningen i skoleåret 2012/13. Analyserne i kvalitetsrapporten ligger inden for fire overordnede områder: årets gang i skolevæsenet, pædagogiske processer, resultater og rammebetingelser. I den sagen vedlagte kvalitetsrapport er de fire temaer uddybet (bilag). Overordnet viser kvalitetsrapporten følgende:

I forhold til "årets gang i skolevæsenet" og "pædagogiske processer", beskriver kvalitetsrapporten en række temaer, der har været centrale for det fælles skolevæsen og de enkelte skoler i skoleåret 2012/13. Derudover har skolerne til kvalitetsrapporten beskrevet deres arbejde med et selvvalgt tema og et fast tema. Det faste tema har i år været 'resultatopfølgning'.

I forhold til resultater klarer eleverne i Lyngby-Taarbæk kommune sig godt. Både testresultater og afgangskarakterer fra kommunens folkeskoler ligger fortsat på højt niveau og betragteligt over landsgennemsnittet.

Ved folkeskolens afgangsprøve i 2013 fik eleverne i 9. og 10. klasse i gennemsnit henholdsvis 8,1 og 6. Til sammenligning var de landsdækkende gennemsnit på 6,8 for 9. klasse og 5,7 for 10. klasse. For eleverne med dansk som andetsprog var resultaterne ved både 9. klasses og 10. klasses afgangsprøve en del dårligere end for eleverne med dansk som førstesprog, hvilket er en afspejling af den landsdækkende tendens på området.

CEPOS' måling af undervisningseffekten i 2012 viser, at fem af de otte deltagende skoler har en positiv undervisningseffekt. De resterende tre skoler har en negativ undervisningseffekt. Endvidere er der generelt en tendens til, at undervisningseffekten er dalende på de otte skoler i perioden 2010-2012. Eneste undtagelse er Virum skole, som i 2012 ligger stort set på niveau med 2010.

UU Nord's opgørelse af unges uddannelsesvalg viser, at de unge i kommunen primært vælger at gå på en gymnasial uddannelse med 60 pct. efter 9. klasse og 69 pct. efter 10. klasse.

Kvalitetsrapporten giver ikke anledning til udarbejdelse af særlige handleplaner for nogen af

skolerne. Der er dog stadig områder, der kalder på særlig opmærksomhed i de kommende år:

- På trods af fremgang skal der fortsat arbejdes målrettet med de tosprogede elevers udbytte af undervisningen.
- Der skal arbejdes med at modvirke den faldende tendens i undervisningseffekten på næsten alle skoler.
- Der skal arbejdes med mere præcist og fokuseret at måle og følge op på elevernes læringsprogression, for at kommunens skolevæsen skal være i stand til at løfte elevernes præstationer udover det forventelige.
- Inklusionsindsatsen skal evalueres, så vi sikrer, at kommunens indsats på området har den tilsigtede virkning, jf. anden sag herom på Børne- og Ungdomsudvalgets dagsorden.

Specifikt vedrørende undervisningseffekten er der en risiko for, at Lyngby-Taarbæk Kommune så at sige "hviler på laurbærrerne" og stiller sig tilfreds med, at der gennemsnitligt er tale om gode resultater. Disse resultater er ikke nødvendigvis det optimale, der kan opnås for alle børn i en kommune som Lyngby-Taarbæk, og der skal (bl.a. via skolereformen) fortsat arbejdes for, at både de dygtigste og de mindre dygtige opnår stadigt bedre resultater. Det er i den forbindelse forventningen, at 4K-samarbejdet om Synlig Læring (incl. ansøgning til APM-fonden) kan skabe grundlag for fornyet fremgang.

Specifikt vedrørende de tosprogede elevers udbytte skal der arbejdes på tværs af skoler og dagtilbud for en intensiveret tidlig indsats, baseret på blandt andet projekter med særligt fokus på sprog.

Reglerne for udarbejdelse af kvalitetsrapporter er ændret, som en udløber af folkeskolereformen. Det betyder bl.a., at der kun skal udarbejdes en kvalitetsrapport hvert andet år, og at der kan udarbejdes en fælles kvalitetsrapport for skoler og dagtilbud (hele 0-16 års området). Forvaltningen foreslår, at en sådan samlet kvalitetsrapport forelægges i foråret 2015.

Nationalt arbejdes der også med forenkede kvalitetsindikatorer til anvendelse i det samlede kvalitetsarbejde, herunder færre (og mere forpligtende) måleparametre. Ligeledes arbejdes der med en ny måle-indikator for trivselen i skolen. Forvaltningen vil også udnytte disse muligheder ved udarbejdelsen af kvalitetsrapporten i 2015, herunder ved et fornyet fokus på trivselen i skolen.

Kvalitetsrapporten har været i høring i skolebestyrelserne; de modtagne høringssvar er vedlagt sagen (bilag). Der er ligeledes vedlagt et høringsnotat herom (bilag).

Økonomiske konsekvenser

Opgaven er udført inden for rammen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. Kvalitetsrapport 2012/13 lægges til grund for det videre arbejde
2. der igangsættes initiativer i forhold til de påpegede udfordringer
3. der arbejdes hen imod en samlet kvalitetsrapport for 0-16 års området i 2015.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Ad 1

Anbefales.

Ad 2

Anbefales.

Ad 3

Anbefales, idet spørgsmålet om elevernes trivsel tillige foreslåes at indgå som fast tema, samt at udvalgte temaer kan følges mere specifikt set over flere år.

...

Forvaltningen vender tilbage vedr. en særskilt sag omkring indarbejdelse af, at udvalgte temaer kan følges mere specifikt set over flere år.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.

Henriette Breum (V) var fraværende i f. m. behandlingen af sag nr. 15.

Bilagsfortegnelse

1. Opsamlende notat om hørings svar
2. Kvalitetsrapport 2012-13 - til politisk behandling
3. Engelsborgskolen
4. Heldagsskolen
5. Hummeltofteskolen
6. Lundtofte Skole
7. Taarbæk Skole
8. Virum Skole
9. Fælleselevrådet
10. Lyngby-Taarbæk lærerforening

16. Kommissorium for analyse af potentialer i ny skole- og dagtilbudsstruktur

Sagsfremstilling

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede i forbindelse med sagen vedrørende "Budgetprocessen for 2015-18 – drøftelse af emner til effektiviserings- og omstillingskatalog" den 3. april 2014, at forvaltningen skulle gennemføre en nærmere analyse af institutionsstrukturen på hele 0-18 årsområdet.

Analysen skal tage udgangspunkt i læringsgrundlaget, de udarbejdede pædagogiske strategier for skoler og dagtilbud, børne- og elevtalsudviklingen samt udarbejdede analyser vedrørende funktionalitet og vedligeholdelse af bygningerne.

Kommissoriet for en analyse af potentialer i en ny skole- og dagtilbudsstruktur fremlægges hermed (bilag). Kommissoriet peger på, at analysen kan undersøge:

- Strukturforslag vedrørende ændret organisering på det samlede skoleområde
- Større institutioner på dagtilbudsområdet - sammenlægninger/nedlæggelser af institutioner

Spørgsmål om organisering af specialtilbudsstrukturen vil indgå i sagen vedrørende evaluering af inklusionsindsatsen.

Økonomiske konsekvenser

Udgifter til de foreslåede eksterne parter deltager forudsættes afholdt indenfor rammen.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at kommissoriet for analyse af potentialer i en ny skole- og dagtilbudsstruktur lægges til grund for det kommende analysearbejde.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Godkendt, således at der indarbejdes en "midtvejs"-drøftelse af arbejdets status i udvalget i form af et seminar.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.

Henriette Breum (V) var fraværende i f. m. behandlingen af sag nr. 16.

Bilagsfortegnelse

1. Kommissorium for analyse af potentialer i ny skole - og dagtilbudstruktur 220414

17. Skoledialog og småbørnsdialog i 2014

Sagsfremstilling

Dagsordenen for skoledialog- og småbørnsdialogmøderne skal i fremtiden drøftes i Børne- og Ungdomsudvalget, før den udsendes. Denne sag lægger op til at fastlægge datoer i 2014, drøfte dagsordenen for mødet om budget i foråret 2014 samt drøfte skabelonen for dagsordenen på møderne fremover.

Med udgangspunkt i den politiske kalender foreslås følgende datoer:

- 3. juni 2014 16.30 – 20.00 Skole- og småbørnsdialog om budgettet
- 16. september 2014 16.30 – 20.00 Ordinært skole- og småbørnsdialog
- 11. november 2014 16.30 – 20.00 Udvidet skole- og småbørnsdialog (temamøde).

I forhold til budgetmøderne den 3. juni 2014 foreslås der inviteret på følgende måde:

”Mødet skal handle om budget 2015-18. Børne- og Ungdomsudvalget opfordrer repræsentanterne til at komme med deres kommentarer og bemærkninger, herunder ved at uddybe de skriftlige høringssvar. Også investeringsforslag og langsigtede ideer er velkomne.”

Det foreslås desuden at sætte kommissoriet for strukturanalysen på møderne den 3. juni 2014, jf. anden sag på udvalgets dagsorden.

I forhold til de kommende ordinære møder foreslås der følgende skabelon for dagsordener:

1. Meddelelser og oplæg til dialog fra Børne- og Ungdomsudvalget
2. Meddelelser, spørgsmål og oplæg til dialog fra bestyrelserne.

Standarddagsordenen kan suppleres med særlige punkter.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår at ovenstående datoer, dagsordensforslag og skabelon for fremtidige dagsordener lægges til grund for den videre planlægning.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014
Godkendt.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.
Henriette Breum (V) var fraværende i f. m. behandlingen af sag nr. 17.
Birgitte Hannibal (V) var fraværende i f. m. behandlingen af sag nr. 17.

18. Meddelelser til udvalgets medlemmer - maj 2014

1. Invitation til tværkommunalt samarbejde

Invitation til kommunesamarbejde om at realisere en ny folkeskole herunder invitation til at tilmelde sig til to årlige politiske møder. Første møde finder sted på Hotel Nyborg Strand den 27. maj 2014.

Invitationen er udsendt til udvalgets medlemmer 25. marts 2014 (bilag).

2. Orientering om evt. afholdte møder

Udvalgets medlemmer har mulighed for at orientere hinanden.

Børne- og Ungdomsudvalget den 8. maj 2014

Taget til efterretning.

Anne Jeremiassen (LA) og Mette Schmidt Olsen (C) var fraværende.

Henriette Breum (V) var fraværende i f. m. behandlingen af sag nr. 18

Birgitte Hannibal (V) var fraværende i f. m. behandlingen af sag nr. 18.

Mulige samarbejdsprojekter mellem musikskolen og folkeskolerne

Musikskolen foreslår samarbejdsprojekter løbende over f.eks. 6-10 uger med eksempelvis 2 ugentlige lektioner med deltagelse af et varierende antal musikskolelærere, afhængig af behovet i det enkelte projekt. Projekterne er tiltænkt indskolingen, med hovedvægt på 3. klassesettrin. Rytmikprojektet henvender sig til 0. og 1. klassesettrin. Øvrige projekter henvender sig til 3. klassesettrin.

- **Rytmikprojekt**

Rytmiklærere fra musikskolen samarbejder med skolens musiklærere eller klassens egen lærere om et rytmikforløb for en eller flere klasser. Klassen inddeles f.eks. i to hold, hvor den ene halvdel undervises i rytmik, mens den anden halvdel undervises i almindelige skolefag. Man kan også forstille sig et forløb, hvor musikskolens rytmiklærere og klassens egne lærere samarbejder ud fra et fælles overordnet tema – f.eks. sprogdvikling.

Målgruppe: 0. og 1. klassesettrin.

- **Blæserprojekt**

Musikskolen stiller blæserlærere til rådighed for eleverne, som alle i en given periode undervises på små hold af 5 til 6 elever af musikskolens lærere i samarbejde med klassens egen musiklærer.

Folkeskolen søger for, at en af klassens lærere, fx musik- eller dansklærer deltager i undervisningen som gennemgående person, der kender eleverne og kan hjælpe med almindelig motivation, opmuntring og evt. som konfliktløser for eleverne.

Forud for forløbet hjælper klassens musiklærer med at inddele børnene i mindre grupper ud fra ønske om hvilket instrument, eleverne gerne vil prøve i forløbet. Musikskolen stiller instrumenter til rådighed, som eleverne gratis låner med hjem i projektperioden.

Eleverne får mulighed for at stifte bekendtskab med et orkesterinstrument med mulighed for på sigt at indgå i et blæserorkester på den enkelte skole, såfremt skolen ønsker at oprette et sådant.

Målgruppe: 3. klassesettrin.

- **Strygerprojekt**

Musikskolen stiller strygerlærere til rådighed for eleverne, som alle i en given periode undervises på små hold af 5 til 6 elever af musikskolens lærere i samarbejde med klassens egen musiklærer.

Folkeskolen søger for, at en af klassens lærere, fx musik- eller dansklærer deltager i undervisningen som gennemgående person, der kender eleverne og kan hjælpe med almindelig motivation, opmuntring og evt. som konfliktløser for eleverne.

Forud for forløbet hjælper klassens musiklærer med at inddele børnene i mindre grupper ud fra ønske om hvilket instrument, eleverne gerne vil prøve i forløbet. Musikskolen stiller instrumenter til rådighed, som eleverne gratis låner med hjem i projektperioden. Eleverne får mulighed for at stifte bekendtskab med et orkesterinstrument med mulighed for på sigt at indgå i et strygerorkester på den enkelte skole, såfremt skolen ønsker at oprette et sådant.

Målgruppe: 3.klassetrin.

- **Korprojekt**

Musikskolens sanglærere underviser skolens elever i kor og sangteknik i samarbejde med skolens musiklærer eller klasselærer. Der vil blandt andet blive arbejdet med flerstemmighed og klangdannelse. Projektet vil understøtte den enkelte skoles muligheder for at oprette eller opkvalificere skolekortilbuddet.

Målgruppe: 3. klassetrin.

- **Bandprojekt:** Musikskolens instrumental- og bandlærere underviser eleverne i at spille i band i samarbejde med skolens musiklærer. Musikskolens instrumentallærere giver derigennem eleverne et øget kendskab og praktiske færdigheder på instrumenterne. Undervisningen foregår for en halv klasse ad gangen

Målgruppe: 3. klassetrin

- **Stomp og SSB (sang, spil og bevægelses)projekt:** Musikskolens lærere underviser eleverne i at spille sammen på trommer og percussion samt redskaber fra hverdagen: f.eks. spande, koste, tønder og poser samt klap, tramp og sang til et stort fællesnummer. Der laves desuden mindre dansekoreografier.

Undervisningen kan foregå med 1-3 klasser ad gangen.

Målgruppe: 3. klassetrin

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
Center for Sundhed og Kultur
Musikskolen

Journalnr. :
Dato: 17.02.2014
Skrevet af : AJW/CHBI

Svar på politikerspørgsmål
Vedr.
Omkostninger i forbindelse med samarbejdsprojekter
mellem Musikskole og folkeskoler (folkeskolereformen)

Henrik Bang (Ø) har spurgt som følger:

"Hvad vil økonomien være i Musikskolens ønske om at kunne bidrage med et bredt musikintroducerende tilbud til alle folkeskoler jvf. bilaget til punktet [høringsbrev fra musikskolens bestyrelse af 30. januar 2014 vedlagt dagsordenen til Kultur- og Fritidsudvalgets møde den 20. februar 2014].

Heri ligger:

- 1. hvad skal musikskolen "have" for at kunne realisere dette tilbud?*
- 2. hvem skal som udgangspunkt betale for det - er det den enkelte skole eller kommunen der skal finde disse penge*
- 3. hvordan er det vedrørende statsrefusion til musikskole aktiviteter - de gælder vel ikke for sådanne undervisningstilbud, hvor der ikke er forældrebetaling?"*

Forvaltningens svar:

Musikskolebestyrelsen har i brev til KFU den 30. januar 2014 peget på en række forskellige samarbejdsprojekter, som vil kunne danne udgangspunkt for det gensidigt forpligtende samarbejde, der jf. folkeskolereformen skal finde sted mellem musikskolen og folkeskolerne. Projekterne henvender sig alle til 3. klassetrin – dog ikke rytmik, der rettes mod 0. eller 1. klasse.

Ad 1. Hvad skal musikskolen "have" for at kunne realisere dette tilbud?

Projekterne kan deles op i 3 kategorier med i alt 6 projekter:

- **Kategori 1: Blæserprojekt eller Strygerprojekt**
Med deltagelse af skolens egen lærer + 3 musikskolelærere.
Projekterne løber over 6 uger med 4 ugentlige lektioner.
- **Kategori 2: Korprojekt, Bandprojekt eller Stomp-projekt**
Med deltagelse af skolens egen lærer + 2 musikskolelærere.
Projekterne løber over 6 uger med 2 ugentlige lektioner.
- **Kategori 3: Rytmikprojekt**
Med deltagelse af skolens egen lærer + 1 musikskolelærer.
Projektet løber over 6 uger med 2 ugentlige lektioner.

Musikskolebestyrelsen foreslår, at folkeskolens forpligtelse om et samarbejde med musikskolen opfyldes ved, at alle elever, i løbet af deres tid i indskoling – med hovedvægt på 3. klassetrin, tilbydes et undervisningsforløb i en af ovenstående kategorier. Kategori 1-projekterne kan af hensyn til instrumentarium maksimalt udbydes til 4 klasser pr. skoleår.

Forudsætninger for økonomiberegning:

Priserne er beregnet ud fra, at i alt 26 klasser deltager i et af de 6 projekter og er beregnet ud fra en gennemsnitsløn. Udgiften afhænger af den konkrete sammensætning af projekterne. Den samlede udgift er et eksempel på en sammensætning af et skoleårs projekter, som ser således ud: 4 blæserprojekter, 4 strygerprojekter, 5 korprojekter, 5 bandprojekter, 5 stompprojekter og 3 rytmikprojekter.

Samlede udgifter til musikskolens deltagelse i projekterne efter ovenstående model anslås at være 534.600,- kroner.

Se skemaet nedenfor for den specifikke pris for de enkelte projekter.

Udgifter til samarbejdsprojekter mellem Musikskolen og Folkeskolerne

3 forskellige projekttyper	antal uger	lektioner pr. uge	musikskole lærere	lektioner i alt	lektionspris kr.	Udgift kr.
Projekttype 1	6	4	3	72	550	39.600
Blæserprojekt udbydes til 4 klasser						158.400
Strygerprojekt udbydes til 4 klasser						158.400
Projekttype 2	6	2	2	24	550	13.200
Korprojekt udbydes til 5 klasser						66.000
Bandprojekt udbydes til 5 klasser						66.000
Stompprojekt udbydes til 5 klasser						66.000
Projekttype 3	6	2	1	12	550	6.600
Rytmikprojekt udbydes til 3 klasser						19.800

Ad 2. Hvem skal som udgangspunkt betale for det – er det den enkelte skole eller kommunen der skal finde disse penge?

Der er i det nuværende oplæg til implementering af folkeskolereformen i Lyngby-Taarbæk Kommune ikke afsat midler til aflønning af eksterne undervisere, som fx musikskolelærere. Dog indstiller forvaltningen i sagerne til Børne- og Ungdomsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget, at ”udvalget drøfter, om der skal fastsættes en kvote, eksempelvis 2 %, for eksterne parter (foreninger, Musikskolen mv.) i den understøttende undervisning.” 2 % svarer til ca.

0,6 mio.kr. Vælges denne løsning kan musikprojekterne finansieres inden for skolernes budgetter.

Musikskolen kan ikke finansiere sådanne projekter inden for egen ramme, da det indirekte kan betyde, at Musikskolens betalende brugere (forældrene) finansierer projekterne. Dog har Kultur- og Fritidsudvalget i 2014 afsat 150.000 kr. til implementering af sådanne projekter.

Ad 3. Hvordan er det vedrørende statsrefusion til musikskole aktiviteter – de gælder vel ikke for sådanne undervisningstilbud, hvor der ikke er forældrebetaling?”

Jf. den nugældende ordning ydes der delvis refusion af udgifter til lærerløn i forbindelse med driften af musikskoler (i 2013 13,37 %).

Af regnskabsinstruksen fremgår det i dag, at refusionen ikke kan omfatte undervisning, som andre institutioner er forpligtet til at tilbyde. Herunder obligatorisk undervisning i folkeskolen.

Lyngby-Taarbæk Kommune har spurgt Kunststyrelsen om mulighed for statsrefusion til musikskole aktiviteter. Kunststyrelsen har i den forbindelse oplyst, at styrelsen i løbet af foråret 2014 vil udgive en vejledning til musik- og kulturskolerne vedrørende statstilskuddet. Det vides derfor ikke pt., hvorvidt der kan opnås statstilskud til udgiften til musikskolelærere i forbindelse med skolereformen. Statstilskuddet er på ca. 13,37 % af den samlede lærer/lederudgift til den betalende musikskoleaktivitet.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog i marts 2013 en Kulturstrategi for 2013-2016 (bilag). Kulturstrategien fastlægger Lyngby-Taarbæk Kommunes strategi for udviklingen af kommunens kulturliv og sætter fokus på 4 overordnede temaer:

- | Børn og unges kultur
- | Kulturen som borgernes samlingspunkt
- | Kulturarv som fælles erindring
- | Kunst og Kultur i det offentlige rum

I forbindelse med budgetaftalen for 2013-16 blev der afsat en pulje til kulturelle aktiviteter på 300.000 kr. årligt. Ifølge budgetaftalen skal udmøntningen ske med udgangspunkt i Kulturstrategien. I 2013 udmøntede Kultur- og Fritidsudvalget puljen således:

Kulturstrategitema	Projekt	Bevilling i 2013	Flerårig bevilling
1. Børn og unges kultur	1.1 Kulturpakker til Børn og Unge	25.000 kr.	-
	1.2 Nyt børnekulturprojekt	25.000 kr.	-
2. Kulturen som borgernes samlingspunkt	2.3 Projekt Åbne Døre	10.000 kr.	
3. Kulturarv som fælles erindring	3.4 Digital formidling af kulturarv	65.000 kr.	10.000 kr.
4. Kunst og kultur i det offentlige rum	4.1 Udendørs sommerkoncerter	60.000 kr.	-
	4.2 Kultur på vandet	35.000 kr.	-
Andet	Årets kulturperson i Lyngby-Taarbæk	10.000 kr.	-
	venskabsbysamarbejdet	20.000 kr.*	
	Overførelse til Kulturfonden	50.000 kr.	

*) bevillingen til venskabsbysamarbejdet blev på samme møde besluttet overført til 2014.

En kort omtale og evaluering af projekter igangsat i 2013 er vedlagt (bilag).

Kultur- og Fritidsudvalget skal i 2014 udmønte 290.000,- kr. til kulturelle aktiviteter med udgangspunkt i Kulturstrategiens fire temaområder. Forvaltningen foreslår, at der i 2014 lægges vægt på initiativer rettet mod børn og unge, herunder særligt understøttelse af udvikling af samarbejder mellem kommunale kulturinstitutioner, som fx Sophienholm og musikskole og folkeskolen i forbindelse med implementering af den nye folkeskolereform.

Bortset fra musikskolen og børnebiblioteket, samt en række børneaktiviteter på Stadsbiblioteket, har Lyngby-Taarbæk Kommune stort set ingen kulturtilbud rettet mod børn. Langt de fleste kulturtilbud som templet, kulturaftalerne, kulturhuset og Sophienholm retter sig mod voksne. Med afsæt heri foreslås det, at stort set hele Kulturaktivitetspuljen i 2014 rettes mod en bred børnekulturel indsats, dels i tilknytning til folkeskolereformen, dels i form af en række tilbud ude i lokalesamfundene og på Sophienholm. Der vedlægges tre konkrete

Punkt nr. 2 – Musikskoleprojekter i forbindelse med skolereformen
Projektforslag til udmøntning af kulturaktivitetspuljen i 2014 (Bilag)

Bilag 3 - Side -2 af 2

1. "For Fuld Musik" – Samarbejdsprojekter mellem musikskolen og folkeskolerne i skoleåret 2014-15 (pulje til pilotprojekter i forbindelse med implementering af folkeskolereformen (i alt 150.000 kr.)
2. Børneteater i lokalsamfundene – kultur som løftestang for Mikrobibliotekerne i Lundtofte og Virum (i alt 60.000 kr.)
3. Åbne værksteder og billedskole på sophienholm (i alt 80.000 kr.)

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Kultur- og Fritidsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at udmøntning af puljen til kulturelle aktiviteter målrettes børn og unge i 2014 og at de fremlagte projektforslag og herunder økonomi godkendes.

Kultur- og Fritidsudvalget den 9. januar 2014

Godkendt.



LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Principper for økonomistyring for Lyngby – Taarbæk Kommune (ØK-mødet den 18. marts 2014)

Center for Økonomi og Personale 10. marts 2014

Journal nr. 2014 02 10121

Indholdsfortegnelse

1	GENERELT	4
1.1	Indledning	4
1.2	Formål og principper	4
1.3	Lovgrundlag	4
1.4	Rollefordelingen mellem det politiske og administrative niveau	4
1.5	Gyldighedsområde	5
2	AJOURFØRING	5
2.1	Selve regelsættet.....	5
2.2	Bilag til regelsættet	6
2.3	Revision	6
3	ØKONOMISTYRING	6
3.1	Generelt	6
3.2	Bevillingsmyndighed.....	6
3.3	Driftsbevilling – en samlet ramme for hvert fagudvalg.....	6
3.4	Indtægtsdækket virksomhed	8
3.5	Overførsel mellem budgetårene	8
3.6	Tillægsbevillinger	9
3.7	Anlægsbevillinger.....	9
4	Samspil mellem det enkelte udvalg og administrationen.....	10
4.1	Økonomiske styringsregler	10
4.2	Organisering af center for Center for Økonomi og Personale.....	10
5	ANSVAR OG KOMPETENCE	11
5.1	Overordnet ansvars- og kompetencefordeling	11
5.2	Udpegning af budgetansvarlige	11
5.3	Ledelsestilsyn, anvisning og attestation.....	11
5.3.1	Anvisning.....	12
5.3.2	Attestation	13
5.4	Økonomiske dispositioner – svig	13
6	BUDGETPROCESSEN	13
6.1	Generelle principper	13
6.2	Det enkelte års budgetprocedure.....	13
6.3	Økonomisk politik	14
6.4	Budgettildelingsmodeller	14
6.5	Arbejdsgang for basisbudget og skabelon for budgetbemærkninger.....	14
6.6	Budgetbemærkninger	15
7	BUDGETOPFØLGNING	15
7.1	Generelt	15
7.2	Budgetopfølgning vedr. anlæg	16
7.3	Rollefordelingen mellem de budgetansvarlige og CØP	16
8	Likviditetsstyring	16
9	Finansiell styring – finansiell politik.....	16
10	REGNSKABS AFLÆGGELSE.....	17
10.1	Generelt	17
10.2	Kommunens årsregnskab	17
10.3	Regnskabsbemærkninger	17
10.4	Anlægsregnskaber	17
10.5	Revision	18
10.6	Andre regnskaber	18
10.7	Regnskabsføring for andre og opgaver for andre myndigheder.....	18

11	Indkøb og udbud	19
12	BOGFØRINGSPROCESSEN OG KONTROLLER	19
12.1	Generelt	19
12.2	Arkivering og genfindning	20
13	INTERN KONTROL.....	20
13.1	Generelle principper	20
13.2	Overordnede kontroller	21
14	Bankkonti, kontantkasser og betalingskort	21
14.1	Generelle principper	21
14.2	Bankkonti, Kontantkasser og betalingskort	21
14.3	Kassefunktion i Borgerservice	22
14.4	Modtagelse af indbetalinger	22
14.5	Transporter	22
14.6	Afstemning af statuskonti.....	23
14.7	Debitorstyring	23
14.8	Afskrivninger	23
14.9	Leasingpolitik	24
15	Anvendelse af it-systemer.....	24
15.1	Økonomisystemet	24
15.2	Systemejer	25
15.3	Kontroller mod fejl og svig	25
16	Aktiver.....	25
16.1	Registrering af anlægsaktiver	25
16.2	Værdifulde dokumenter	26
16.3	It-aktiver	26
16.4	Kommunens forsikringer	26
16.5	Sikring af værdier tilhørende andre.....	26
16.6	Underskriftskompetence.....	26
17	Øvrige områder	27
17.1	Personer, som kan være særligt udsatte for kritik	27
17.2	Modtagelse af gaver samt gaver til personalet.....	27
17.3	Retningslinier for repræsentation.....	27
18	Bilag – til godkendelse i marts 2014	27

1 GENERELT

1.1 Indledning

Principper for økonomistyring er Lyngby-Taarbæk Kommunes overordnede regelsæt for styring af kommunens økonomi. Regelsættet samler de overordnede organisatoriske og styringsmæssige principper, som har en væsentlig rolle med hensyn til økonomistyringen i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Regelsættet suppleres af uddybende bilag, som i mere detaljeret grad beskriver, hvordan de overordnede principper i praksis er udmøntet.

Regelsættet er emneopdelt og omhandler emnerne Økonomistyring, Samspil mellem de enkelte udvalg og administrationen, Ansvar og kompetence, Budgetprocessen, Budgetopfølgningen, Regnskabsaflæggelse, Indkøb og udbud samt Bogføringsprocessen og kontroller, Bank og kasse samt betalingskort, Anvendelse af it-systemer samt Aktiver.

1.2 Formål og principper

Formålet med regelsættet er at sikre:

- Effektiv styring af Lyngby-Taarbæk Kommunes økonomi
- Korrekt og effektiv administration af kommunens kasse- og regnskabsvæsen
- Præcisering af rollefordelingen mellem det politiske og det administrative niveau samt mellem direktionen, centercheferne, institutionslederne og Center for Økonomi og Personale (CØP).
- Præcisering af budgetansvar og økonomisk ledelsestilsyn
- Tilstrækkelige interne kontroller, som tager afsæt i afvejning mellem væsentlighed og risiko
- Tilstrækkelige værktøjer til styring af kommunens økonomi

1.3 Lovgrundlag

Regelsættet er den praktiske udmøntning af Styrelseslovens § 42, stk. 7, som siger, at

“Kommunalbestyrelsen fastsætter de nærmere regler for indretningen af kommunens kasse- og regnskabsvæsen i et regulativ, hvori der tillige optages forskrifter vedrørende forretningsgangen inden for kasse- og regnskabsvæsenet. Regulativet tilstilles den kommunale revision, som tillige skal underrettes om alle ændringer af regulativet, før de sættes i kraft.”

1.4 Rollefordelingen mellem det politiske og administrative niveau

Regelsættet beskriver samtidig grundlaget for Kommunalbestyrelsens, Økonomiudvalgets, fagudvalgenes og borgmesterens ansvar for kommunens økonomiske forhold, jf. Den kommunale Styrelseslov og Styrelsesvedtægten for Lyngby Taarbæk Kommune.

- Bevillingsmyndigheden ligger hos Kommunalbestyrelsen og kan ikke uddelegeres.
- Økonomiudvalget har jf. styrelseslovens § 18, stk. 2 og 3 det formelle ansvar for kommunens økonomi herunder løn- og personaleforhold, og Økonomiudvalget skal på veg-

ne af kommunalbestyrelsen have indsigt i de økonomiske og administrative forhold inden for samtlige kommunens administrationsområder. Økonomiudvalget skal altid høres i disse sager inden de forelægges for kommunalbestyrelsen til beslutning.

- Fagudvalgene har jf. § 21 ansvaret for at bestyre de sagsområder, som kommunalbestyrelsen har tildelt dem, inden for rammerne af det vedtagne budget. Udvalgene skal føre kontrol med bevillingen og sikre, at denne overholdes i overensstemmelse med de regler mv., som er udstedt af Kommunalbestyrelsen.

Den budgetmæssige ramme for fagudvalget kan alene ændres gennem en indstilling til Økonomiudvalget og godkendelse af kommunalbestyrelsen.

- Borgmesteren har jf. § 31, stk. 3 ansvaret for den daglige ledelse af kommunens administration. Borgmesteren skal bl.a. sikre, at der ikke afholdes udgifter eller opkræves indtægter, uden at der er givet en bevilling af kommunalbestyrelsen.

I praksis er det det administrative niveau i form af kommunens direktører, centerchefer og afdelingsledere/institutionsledere, der har ansvaret for den daglige styring af kommunens økonomi. Udmøntningen af dette ansvar skal ske i samarbejde med det politiske niveau og inden for retningslinjerne af dette regelsæt.

1.5 Gyldighedsområde

Regelsættet er gyldigt for hele Lyngby-Taarbæk Kommunes virksomhed.

I det omfang kommunen varetager kasse- og/eller regnskabsopgaver for eksterne virksomheder, fonde eller institutioner, er relevante afsnit i dette regelsæt også gældende for disse.

I det omfang eksterne virksomheder varetager kasse- og regnskabsfunktioner for Lyngby-Taarbæk Kommune, skal der aftales et konkret regelsæt for disse.

En oversigt over, hvilke virksomheder eller institutioner, der er tale om, skal fremgå af bilag til dette regelsæt.

[Bilag: Oversigt over de områder, hvor kommunen varetager kasse- og regnskabsopgaver for eksterne virksomheder, fonde og institutioner samt over kasse- og regnskabsopgaver for kommunen, som varetages af eksterne virksomheder.](#)

2 AJOURFØRING

2.1 Selve regelsættet

Dette regelsæt skal afspejle kommunens politiske beslutninger omkring økonomisk styring, og der er derfor fastsat følgende ansvarsfordeling for vedligeholdelse og ajourføring.

- Kommunalbestyrelsen godkender Principper for økonomistyring.
- Centerchefen for Økonomi og Personale er ansvarlig for at vedligeholde reglerne. Centerchefen er endvidere ansvarlig for – i form af bilag – at udarbejde regler og mindstekrav til kontrolforanstaltninger på områder af principiell betydning.
- Såfremt der er tale om principielle ændringer, er centerchefen ansvarlig for, at disse gennem direktionen forelægges Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen til godkendelse.

- Ændringer, som ikke ændrer de grundlæggende principper i regelsættet, kan foretages af centerchefen for Økonomi og Personale. Ændringer som naturligt afspejler konsekvensen af politiske beslutninger kan ligeledes ændres af centerchefen.
- Centerchefen for Økonomi og Personale har ansvaret for, at der tages initiativ til, at ajourføringer i regelsættet og tilhørende bilag, formidles til relevante parter i organisationen.
- Centerchefen for Økonomi og Personale er ansvarlig for, at regelsættet med tilhørende bilag er tilgængelig for brugerne. Regelsættet vil som minimum være tilgængeligt på Lyngby-Taarbæk Kommunes intranet.
- Budgetansvarlige for de enkelte aktivitetsområder/afdelinger/institutioner har ansvaret for udarbejdelse af uddybende bestemmelser i form af forretningsgangsbeskrivelser m.v. og skal kontrollere, at de fastsatte forretningsgange og kontrolforanstaltninger efterleves og vedligeholdes.

2.2 Bilag til regelsættet

På en række områder forudsætter regelsættet, at der udarbejdes detailregler i form af bilag. Ajourføring af bilag godkendes af centerchefen for Økonomi og Personale.

Bilag: Bilagsoversigt med ansvarsfordeling

2.3 Revision

Kommunens revision skal have tilsendt regelsættet – og løbende ændringer til regelsættet – samt bilag inden de sættes i kraft.

3 ØKONOMISTYRING

3.1 Generelt

Kommunens overordnede mål for den økonomiske styring er, at der skabes grundlag for den nødvendige økonomiske frihed og handlekraft til at realisere de politiske visioner og vedtagelser for Lyngby-Taarbæk Kommune. Som redskaber til at gennemføre denne politik er dels de vedtagne budgetter, dels den måde økonomistyringen af de vedtagne budgetter foregår på.

3.2 Bevillingsmyndighed

Kommunalbestyrelsen er den øverste myndighed i den kommunale organisation og som følge heraf ligger bevillingsmyndigheden hos Kommunalbestyrelsen (styrelseslovens § 40). Dette indebærer bl.a., at foranstaltninger, der ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, ikke må iværksættes, før Kommunalbestyrelsen har meddelt den fornødne bevilling. Dog kan tiltag, der er påbudt ved lov eller anden bindende retsforordning, påbegyndes uden Kommunalbestyrelsens godkendelse, men bevillingen skal indhentes snarest muligt.

Kommunalbestyrelsen bemyndiger Økonomiudvalget adgang til at flytte beløb fra en drifts- og anlægsbevilling til en anden drifts- og anlægsbevilling jf. Styrelseslovens § 40, stk. 2.

3.3 Driftsbevilling – en samlet ramme for hvert fagudvalg

Det er kommunalbestyrelsen, der med budgetvedtagelsen fastlægger de overordnede mål og den økonomiske ramme for kommunen som helhed og for de enkelte fagudvalg, og det er ale-

ne kommunalbestyrelsen, der efter budgetvedtagelsen kan beslutte at forhøje eller reducere den samlede budgetramme for kommunen.

Bevillingsniveauet er fastsat til en nettobevilling pr. fagudvalg. Indenfor rammerne af denne nettobevilling har det respektive udvalg den fulde dispositionsfrihed – med respekt for forudsætningerne i budgettet. Det indebærer, at der kan foretages omplaceringer mellem de enkelte dele af budgettet inden for fagudvalgets område.

I praksis er kommunens budget dog opdelt i en række aktivitetsområder, der hver især henføres til et fagudvalg. Summen af fagudvalgenes aktivitetsområder udgør således bevillingsniveauet. Budgetopfølgningen sker i forhold til de enkelte aktivitetsområder. Kommunalbestyrelsen tager ved hvert enkelt års budgetvedtagelse stilling til den præcise definition af bevillingsniveauet, som entydigt skal fremgå af kommunens budget.

Som udgangspunkt er der tale om nettobevillinger, men i konkrete tilfælde kan kommunalbestyrelsen give en bruttobevilling. Hovedkonto 7 og 8 er bruttobevillinger. Det skal tydeligt fremgå af årets budget og budgetbemærkninger for det pågældende område, såfremt der er givet en bruttobevilling.

Omplaceringer inden for – eller mellem bevillinger

I forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet har Kommunalbestyrelsen samtidig bemyndiget udvalgene til at administrere de opgaver, der er henlagt til udvalget, inden for de rammer, der er fastsat i driftsbudgettet. Det betyder, at udvalgene skal sikre en økonomisk styring, der tilgodeser, at eventuelle merudgifter/mindreindtægter på et område kan finansieres af mindreudgifter/merindtægter inden for samme bevillingsniveau, dvs. fagudvalgsområdet.

For at sikre, at den samlede finansielle stilling, som er besluttet i budgettet kan opretholdes, må eventuelle merudgifter som udgangspunkt finansieres med mindreudgifter inden for det samlede fagudvalgs driftsramme.

Ønsker om flytninger mellem 2 bevillingsområder (dvs. mellem fagudvalg) skal godkendes af Økonomiudvalget. Det samme gælder for flytninger inden for de enkelte fagudvalg mellem serviceudgifter og ikke-serviceudgifter.

De fastlagte retningslinjer for bevillingsniveau og bevillingsstyringen i Lyngby-Taarbæk kommune for Økonomiudvalget, fagudvalgene og administration er følgende:

Økonomiudvalget har kompetence til:

- At budgetomplacere beløb fra et fagudvalg til et andet fagudvalg
- At budgetomplacere beløb, der strider mod de politisk fastlagte budgetforudsætninger i budgettet og budgetaftalen mellem de politiske partier
- At budgetomplacere beløb til ny aktivitet, der ikke er beskrevet i det vedtagne budget eller i budgetaftalen mellem de politiske partier
- At budgetomplacere beløb, der medfører, at en given ydelse forbedres i forhold til en specifik persongruppe, indhold, kvalitet m.m. ud over de politiske vedtagne budgetforudsætninger.

Fagudvalget har kompetence til:

- At budgetomplacere beløb mellem aktivitetsområder under samme udvalg, hvis det overholder de 3 betingelser, der er anført nedenfor.

Centerchefen har kompetence til:

- at budgetomplacere mellem delområder inden for aktivitetsområdet.

Fælles for fagudvalgene og det administrative niveau er, at adgangen til at foretage budgetomplaceringer er begrænset ved:

1. At budgetomplaceringen ikke må være i strid med de fastlagte budgetforudsætninger i budgettet og budgetaftalen mellem de politiske partier.
2. At budgetomplaceringerne ikke må anvendes til at igangsætte til nye aktiviteter, der ikke er beskrevet i det vedtagne budget eller i budgetaftalen mellem de politiske partier.
3. At budgetomplaceringerne ikke må foretages, hvis de medfører, at en given ydelse forbedres i forhold til en specifik persongruppe, indhold, kvalitet m.m. ud over de politiske vedtagne budgetforudsætninger.

I alle overstående tre tilfælde skal fagudvalget og det administrative niveau forelægge budgetomplaceringer for Økonomiudvalget.

[Bilag: Oversigt over bevillingsområder og tilhørende aktivitetsområder samt Delegationsplan for personale- og lønområdet.](#)

3.4 Indtægtsdækket virksomhed

Centre og institutioner har mulighed for at drive indtægtsdækket virksomhed med det formål at skaffe indtægter ud over det budgetterede niveau og skabe mulighed for ekstraordinære eller forbedrede aktiviteter for borgerne og brugerne eller udvikle kompetencer og arbejdsmetoder af hensyn til forbedrede opgaveløsninger.

Indtægtsdækket virksomhed omfatter

- Tildeling af legater, fonde og statslige/andre offentlige myndigheders puljer
- Salg af ydelser og produkter inden for virksomheden Lyngby Taarbæk Kommune
- Salg af ydelser og produkter til andre offentlige myndigheder
- Indtægter ved sponsorer, reklame mv. fra virksomheder og private
- Salg af nye former for ydelser og produkter ud over kerneydelserne.

Tilskud fra fonde, private foreninger m.fl. er omfattet af særlige momsregler. Det samme gælder anlægstilskud fra EU's strukturfonde og direkte anlægstilskud fra EU.

Ved salg af ydelser og produkter skal prisfastsættelsen foregå ud fra princippet om fuld omkostningsdækning, herunder f.eks. husleje og overhead, mm., ligesom der skal være særlig fokus på momsreglerne på det pågældende område.

De nærmere regler om grænserne for brugen af indtægtsdækket virksomhed i Lyngby-Taarbæk Kommune samt kravene til politisk godkendelse af særlige former for indtægtsdækket virksomhed, er fastsat i bilaget "Indtægtsdækket virksomhed", herunder de enkelte centres særlige pligt til at indberette indtægtsdækket virksomhed.

Administrationen skal hvert år udarbejde en opgørelse over den indtægtsdækkende virksomhed, som skal indgå som et bilag i regnskabet.

[Bilag: Indtægtsdækket virksomhed.](#)

3.5 Overførsel mellem budgetårene

Som udgangspunkt bortfalder driftsbevillinger fra budgettets vedtagelse ved udløbet af regnskabsåret. Men for at reducere risikoen for kortsigtet kassetænkning har kommunalbestyrelsen vedtaget princippet om at give centre og institutioner mulighed for at overføre uforbrugte bud-

getbeløb eller at låne af næste års budgetramme inden for nærmere bestemte udgiftsområder. Der skal sendes ansøgning til kommunalbestyrelsen om at få overført såvel mindredgifter som merudgifter til efterfølgende år, idet der formelt er tale om en tillægsbevilling i nyt år.

Kommunalbestyrelsen har fastsat, at der er mulighed for at overføre såvel et underskud som et overskud til det efterfølgende år, med en hovedregel på +/- 5 % af det oprindelige budget, dog således at der gælder enkelte undtagelser.

Ved merforbrug ud over det tilladte niveau vil hele merforbruget blive overført, og der skal udarbejdes en handleplan til behandling i fagudvalg.

Reglerne for overførsel af budgetbeløb fastsættes af kommunalbestyrelsen og fremgår af bilaget "Overførselsregler".

Bilag: Overførselsregler.

3.6 Tillægsbevillinger

Der kan som udgangspunkt ikke påregnes en tillægsbevilling finansieret af kassebeholdningen i årets løb. Kun kommunalbestyrelsen kan beslutte at forhøje eller reducere den samlede budgetramme for hele kommunen. Såfremt det i årets løb konstateres, at bevillingerne ikke kan overholdes, er den enkelte centerchef ansvarlig for, at der fremlægges et løsningsforslag for direktionen.

Direktionen er ansvarlig for, at sagen om nødvendigt løses gennem det politiske system, det vil sige at forelægge sagen for det pågældende udvalg, Økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen med henblik på endelig godkendelse.

3.7 Anlægsbevillinger

Et anlægsarbejde må først sættes i gang, når Kommunalbestyrelsen konkret har meddelt anlægsbevilling til et specifikt projekt. Finansieringen af et anlægsprojekt tager normalt afsæt i et rådighedsbeløb, som er optaget i det godkendte budget – evt. inkl. overslagsår, hvis projektet strækker sig over flere år.

Reglerne omkring anlægsbevilling findes i kapitel 6.1 i Økonomi- og indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner. I forbindelse med ansøgning om anlægsbevilling skal udvalget redegøre for, i hvilket omfang anlægsprojektet medfører afledte driftsudgifter/-indtægter, og hvorledes udvalget vil foreslå disse finansieret. De afledte driftskonsekvenser skal indarbejdes i indeværende budget og eventuelt i budgetoverslagsårene.

Regelsættet for anlægsstyring fremgår af "Anlægsstyringsreglerne".

Den områdeansvarlige centerchef er ansvarlig for, at der udarbejdes en bevillingssag (incl. økonomibilag) til fagudvalget, Økonomiudvalget samt kommunalbestyrelsen. Det vil primært være centerchefen for Areal og Ejendomme. Det er ligeledes den områdeansvarlige centerchef, der er ansvarlig for at føre tilsyn med anvendelsen af bevillingen og for at aflægge regnskab, når anlægsarbejdet er afsluttet.

Bilag: Anlægsstyringsregler

4 Samspil mellem det enkelte udvalg og administrationen

4.1 Økonomiske styringsregler

Lyngby-Taarbæk Kommune anvender rammestyring som styringsprincip for den økonomiske styring på det politiske niveau. Hvert udvalg har ansvaret for at overholde den tildelte økonomiske ramme.

Kommunalbestyrelsens delegation af bevillinger til de enkelte fagudvalg følges op med en tilsvarende videre delegation af bevillingerne fra udvalgsniveau til de enkelte centre, afdelinger, institutioner og andre naturlige enheder.

Den økonomiske dispositionskompetence, som er delegeret til de forskellige niveauer i den administrative organisation er fastlagt i bilaget "Økonomiske styringsregler".

For de enkelte centre, afdelinger og kommunale institutioner må det tildelte budget i hovedreglen styres efter principperne om én samlet ramme for institutionen. Det betyder, at løn og øvrige driftsudgifter udgør en samlet ramme. Der kan frit omfordes midler inden for rammen, såfremt kerneydelser, politiske beslutninger, overenskomster m.v. bliver overholdt.

Direktionen varetager det overordnede administrative økonomiansvar for koncernen, herunder den tværgående prioritering, og ansvaret for at udarbejde forslag i forhold til den samlede budgetoverholdelse i kommunen. Derudover varetager den enkelte direktør det overordnede økonomiansvar for de områder, vedkommende er direktøransvarlig overfor.

Den enkelte centerchef har det økonomiske ansvar for de aktivitetsområder og konti i budgettet, der er tilknyttet centret, herunder det samlede ansvar på de kontoområder, hvor de centrale institutioners budgetter er placeret. Centerchefen har initiativpligt i forhold til overholdelse af budgettet på egne ansvarsområder – herunder at foretage de nødvendige tilpasninger.

Centerchefen for økonomi og personale har – udover det økonomiske ansvar for egne kontoområder – ansvaret for at levere budgetgrundlag samt koncernstyrings- og opfølgingsgrundlag, der er nødvendigt for, at direktionen kan udøve det overordnede økonomiske ansvar.

Bilag: Økonomiske styringsregler

4.2 Organisering af center for Center for Økonomi og Personale

Den fælles økonomifunktion (Center for Økonomi og Personale) har overfor direktionen ansvaret for det strategiske og sammenfattende økonomiarbejde. Dette indebærer især et overordnet ansvar for sammenhængen mellem budgetlægning og budgetopfølgning samt økonomisk ledelsesinformation til hele organisationen.

Center for Økonomi og Personale har endvidere ansvaret for at understøtte processerne omkring budgetlægning og budgetopfølgning, omkring håndtering af løn- og personaleforhold samt omkring ledelsestilsyn med klart definerede arbejdsgangsbeskrivelser for henholdsvis centercheferne og øvrige ledere.

5 ANSVAR OG KOMPETENCE

5.1 Overordnet ansvars- og kompetencefordeling

Ansvarsfordeling og beslutningskompetencen i forhold til bevillingernes anvendelse skal være klar og tydelig, både for de forskellige niveauer i den politiske organisation, jf. Styrelsesvedtægten for Lyngby-Taarbæk Kommune, og i den administrative organisation.

5.2 Udpegning af budgetansvarlige

Borgmesteren har bemyndiget Direktionen til at delegere det daglige budgetansvar til centerchefer, der ligeledes er bemyndiget til at delegere det daglige budgetansvar til deres afdelingschefer/-ledere og institutionsledere.

Den enkelte centerchef skal udarbejde og løbende ajourføre en fortegnelse over hvilken delegation, der er givet til navngivne afdelingsledere og institutionslederne, samt over de tilhørende budgetområder. Efter hver ajourføring skal fortegnelsen sendes til Center for Økonomi og Personale.

Centerchefen for det enkelte center har det overordnede daglige budgetansvar i forhold til sine respektive institutionsledere.

Centerchefen har ansvaret for, at de budgetansvarlige ledere gøres bekendt med relevante regelsæt, herunder regler for ledelsestilsyn, attestation og anvisning samt budgetopfølgning.

Enhver bevilling skal entydigt henføres til en budgetansvarlig, der har ansvaret for at udmønte den i praksis og føre tilsyn med den.

Den budgetansvarlige skal sikre, at der indenfor de givne økonomiske rammer opnås helhed i servicen, og at ydelsen lever op til de politiske og lovbestemte mål på området.

5.3 Ledelsestilsyn, anvisning og attestation

Som budgetansvarlig er man forpligtet til at udføre et aktivt ledelsestilsyn. Ledelsestilsynet omfatter både løbende budgetkontrol (herunder anvisning, jf. afsnit 5.4) og afprøvning af rigtigheden af bogføringen. Ledelsestilsynet skal udføres kontinuerligt, således at der til stadighed er overblik over den økonomiske udvikling inden for ansvarsområdet.

Det ledelsesmæssige tilsyn skal tilrettelægges, så det medvirker til at sikre, at de gældende regler efterleves. Et ledelsestilsyn skal dokumenteres, så det efterfølgende kan godtgøres, at det rent faktisk er udført.

Ansvar for ledelsestilsynet kan ikke uddelegeres.

Ledelsestilsynet består bl.a. af:

- Sikring af, at der ikke disponeres ud over det korrigerede budget
- Sikring af, at bevillingens forudsætninger i øvrigt er opfyldt
- Budgetopfølgning
- Stikprøvekontrol af bogførte bilag
- Kontrol med at der ved bogføring foretages korrekt oplysning om B-skattepligtige honorarer og oplysningspligtig rejse- og befordring til SKAT
- Kontrol og opfølgning på rettidig betaling af fakturaer
- Afstemning af eventuel bankkonto med forskudsbeløb
- Kontrol med statusafstemninger

- Tilsyn med de decentrale institutioner samt med selvejende institutioner med drifts-overenskomst
- Dokumentation for det gennemførte ledelsestilsyn
- Sikring af, at kommunens regler for Bogføring og bilagskontrol overholdes.

Ledelsestilsynet udføres ved, at den budgetansvarlige leder udsøger poster til kontrol, evt. i forbindelse med budgetkontrollens udførelse.

Center for Økonomi og Personale har ansvaret for at udvikle og løbende ajourføre konceptet for Ledelsestilsynet.

5.3.1 Anvisning

Anvisning foregår som integreret anvisning i form af et aktivt økonomisk ledelsestilsyn, jf. afsnit 5.3.

Anvisningskompetencen er tillagt de budgetansvarlige, der tillige altid er attestationsberettigede.

Ingen kan – uanset beløbsstørrelse – hverken anvise eller attestere udbetalinger til sig selv. I disse tilfælde foretages attestationen af nærmeste overordnede eller souschef med attestationsret. Kommunaldirektøren attesterer regnskabsbilag, der vedrører Borgmesteren.

Den budgetansvarlige leder udpeger de medarbejdere, som i det daglige må foretage attestation/godkendelse af de enkelte regnskabsbilag med efterfølgende bogføring og udleverer samtidig skriftlige retningslinjer herfor til den enkelte medarbejder. Retningslinjerne skal også fastsætte grænser for hvilke økonomiske dispositioner, der inden for budgettet foretages uden den budgetansvarlige leders forudgående godkendelse.

Den budgetansvarlig leder skal udarbejde, løbende ajourføre og opbevare en fortegnelse over de medarbejdere, som er attestationsberettigede inden for lederens budgetområde. Lederen er endvidere ansvarlig for, at de attestationsberettigede medarbejdere gøres bekendt med de relevante bestemmelser i "Regler for ledelsestilsyn, anvisning og attestation".

En budgetansvarlige har ansvaret for, at bilaget er behandlet efter reglerne, men da bilagsbehandlingen i et vist omfang er uddelegeret til bilagsbehandleren (den attestationsberettigede), sker den traditionelle anvisning (godkendelse) ikke på hvert bilag/postering. I stedet skal anvisningen af disse bilag foregå som en integreret del af budgetkontrollen, suppleret med det almindelige ledelsestilsyn.

Den budgetansvarlige leder påtager sig ved anvisningen ansvaret for

- At indtægten eller udgiften har hjemmel i gyldig beslutning eller bevilling/budget og i øvrigt er i overensstemmelse med gældende forretningsgang inden for området
- At attestationsreglerne er overholdt
- At der, såfremt det ved budgetkontrollen konstateres forhold, der vil forventes at medføre budgetafvigelse ud over de gældende overførselsadgange mellem regnskabsårene, straks rettes henvendelse til den nærmeste overordnede budgetansvarlige leder
- At en eventuel bankkonto med forskudsbeløb er afstemt, jfr. Regler for anvendelse af forskudsbeløb.

Anvisning af enkelt bilag finder sted, når særlige forhold taler herfor, f.eks. beløb over den anvisningsberettigede beløbsgrænse.

5.3.2 Attestation

Ved attestation forstås, at en medarbejder med sin underskrift eller ved elektronisk påtegning på bilaget indestår for:

- At kommunen har leveret eller modtaget den omhandlede ydelse eller vare, herunder kontrolleret at kvalitet, mængde, priser, rabatter, betalingsbetingelse m.v. er som aftalt
- At indtægter eller udgifter har hjemmel i gyldig beslutning og i øvrigt er i overensstemmelse med gældende forretningsgang for området
- At bilaget er forsynet med korrekt kontering i det rigtige regnskabsår
- At der ved bogføring foretages korrekt oplysning om B-skattepligtige honorarer og oplysningspligtig rejse- og befordring til SKAT
- At attestationen i øvrigt finder sted i overensstemmelse med de nærmere regler i bilag for Ledelsestilsyn, anvisning og attestation.

Disse kontrolelementer skal være gennemført inden bogføringen.

I Lyngby-Taarbæk Kommunes økonomisystem sker der elektronisk attestation/godkendelse på det enkelte bilag og med den enkeltes unikke brugeridentifikation.

Bilag: Regler for ledelsestilsyn, anvisning og attestation.

5.4 Økonomiske dispositioner – svig

Det påhviler den budgetansvarlige at føre tilsyn med, at reglerne i Principper for Økonomistyring med bilag for eget område overholdes. Mistanke om svig eller konstateret svig skal afrapporteres øjeblikkeligt til den budgetansvarliges chef.

6 BUDGETPROCESSEN

6.1 Generelle principper

De grundlæggende principper for kommunens budget og budgetprocedure findes i Den kommunale Styrelseslov og i kapitel 5 i Økonomi- og indenrigsministeriets Budget- og regnskabsystem for kommuner.

6.2 Det enkelte års budgetprocedure

For at leve op til såvel lovkrav som til kommunens eget behov for styring, skal budgetproceduren foregå efter en nærmere fastsat plan, som skal godkendes af Økonomiudvalget.

Centerchefen for Økonomi og Personale har ansvaret for, at der senest 1. februar udarbejdes en plan for det kommende års budgetprocedure. Planen skal via årshjul og tids- og handlingsplaner sikre samspillet mellem kommunalbestyrelsen, Økonomiudvalget, fagudvalgene, direktionen, centercheferne og institutioner samt MED-systemet.

Senest den 15. september udarbejder Økonomiudvalget til Kommunalbestyrelsen forslag til kommunens årsbudget for det kommende regnskabsår og de 3 overslagsår.

Budgetforslaget skal undergives to behandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst tre ugers mellemrum. Sidste frist for kommunalbestyrelsens 2. behandling og dermed budgetvedtagelsen er den 15. oktober.

Centerchefen for Økonomi og Personale påser, at planen overholdes, så budgettet kan vedtages i overensstemmelse hermed, og dermed at indberetning til centrale myndigheder kan ske efter den politiske vedtagelse.

[Bilag: Budgetprocedure med tilhørende køreplan.](#)

6.3 Økonomisk politik

Kommunalbestyrelsens overordnede økonomiske styring og prioritering tager udgangspunkt i formuleringen af en 'Økonomisk politik'. I den økonomiske politik fastsættes pejlemærker for den økonomiske udvikling, som der styres efter i budgetlægningen og den løbende økonomistyring. Det understøtter det flerårige sigte med budgetlægningen og konkretiserer de målsætninger, der indgår i arbejdet med det administrative budgetoplæg.

Den økonomiske politik skal indeholde de lovkrav, der fremgår af kapitel 5 i Økonomi- og indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner.

Den økonomiske politik behandles af Økonomiudvalget i forbindelse med budgetlægningen og omfatter alle 4 år i budgetperioden.

[Bilag: Økonomisk politik.](#)

6.4 Budgettildelingsmodeller

På områder, hvor det findes formålstjenstligt ud fra et styringsmæssigt perspektiv, kan der anvendes budgettildelingsmodeller i forhold til institutionerne, som er baseret på årets aktivitet.

Budgettildelingsmodellerne har som grundlæggende princip at sikre, at der kan fastholdes et uændret serviceniveau, selv om antallet af borgere i den relevante aldersgruppe ændrer sig. Budgettildelingsmodeller anvendes på børne- og ældreområdet, dvs. primært skoler, dagtilbud, klubber og fritvalgsområdet.

6.5 Arbejdsgang for basisbudget og skabelon for budgetbemærkninger

Center for Økonomi og Personale har ansvaret for, at der foreligger en arbejdsgangsbeskrivelse for et samlet basisbudget (defineret som det teknisk fremskrevne budgetgrundlag), der beskriver processen og dialogen mellem centercheferne og Center for Økonomi og Personale, beskriver de konkrete opgaver og beslutningsveje med angivelse af ansvarlig/udførende samt rækkefølgen i opgaverne/beslutningerne. Arbejdsgangsbeskrivelsen skal være tilgængelig på kommunens Intranet (LyNet).

Center for Økonomi og Personale er endvidere ansvarlig for, at der foreligger en skabelon for budgetbemærkningerne, som centercheferne er bekendt med.

Center for Økonomi og Personale har ansvaret for arbejdsgangen og produktet. Center for Økonomi og Personale skal sikre, at der i tæt dialog med centercheferne og øvrige afdelingsledere bliver udarbejdet et samlet basisbudget, der kan forelægges for direktion, fagudvalgene, Økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen.

[Bilag: Administrativ drejebog for budgetlægningen.](#)

6.6 Budgetbemærkninger

Basisbudgettet skal ledsages af budgetbemærkninger, der beskriver baggrunden, forudsætningerne og målsætningerne for budgettets poster.

Center for Økonomi og Personale er ansvarlig for at indhente de faglige bidrag fra centrene til budgetbemærkningerne, og er ansvarlig for at færdiggøre budgetbemærkningerne. De enkelte centerchefer skal sikre, at de berørte medarbejdere og ledere leverer de faglige bidrag.

Budgetbemærkningerne er styrende for den efterfølgende budgetopfølgning og for den enkelte budgetansvarliges økonomiske råderum og muligheder for at foretage budgetomplaceringer i løbet af året.

Kommunalbestyrelsen kan i budgetbemærkningerne for de enkelte delområder fastsætte yderligere betingelser og forbehold for administrationens dispositionsfrihed.

Budgettet med bemærkninger skal offentliggøres og være tilgængelig på kommunens hjemmeside samt på intranettet (LyNet) senest den 1. december året før ikrafttræden.

7 BUDGETOPFØLGNING

7.1 Generelt

Budgettet fastsætter rammerne for forvaltningen af kommunens midler. Alle budgetbeløb skal entydigt henføres til én person med ledelsesansvar, som har ansvaret for at overholde budgettet og for at føre tilsyn med anvendelse af det.

Økonomiudvalget er ansvarlig for, at der mindst 3 gange i løbet af året foretages en bevillingskontrol (anslået regnskab), hvor der foretages en samlet vurdering af det korrigerede budget i forhold til det forventede regnskab. Herunder det lovpligtige halvårsregnskab pr. 30. juni.

Det anslåede regnskab forelægges først for Økonomiudvalget med henblik på, at der kan foretages en samlet overordnet vurdering af resultatet. Økonomiudvalget sender herefter det anslåede regnskab til behandling i fagudvalgene. Resultatet af fagudvalgenes behandling forelægges for Økonomiudvalget og evt. Kommunalbestyrelsen.

Det er direktionens ansvar at forelægge den samlede bevillingskontrol for Økonomiudvalget og for fagudvalgene, og videre for kommunalbestyrelsen, hvis der er bevillingsmæssige ændringer, der kræver kommunalbestyrelsens beslutning.

Direktionen har endvidere det samlede ansvar for budgetoverholdelse, og som konsekvens heraf ansvaret for at tage initiativ til udarbejdelse af modgående initiativer ved overskridelser af budgettet.

De enkelte centerchefer er ansvarlige for at føre kontrol med, at de i budgettet angivne mål og rammer for centret overholdes, og er ansvarlige for at sikre, at centrets budgetansvarlige har en tydelig delegation og kompetence til at udføre et effektivt ledelsestilsyn.

Den budgetansvarlige afdelingsleder eller institutionsleder skal føre tilsyn med afdelingens/institutionens økonomiske ramme og opstillede mål, og sikre at arbejdet udføres på den mest effektive og hensigtsmæssige måde.

7.2 Budgetopfølgning vedr. anlæg

Center for Økonomi og Personale er ansvarlig for, at Økonomiudvalget i forbindelse med anslået regnskab (kvartalsregnskab) forelægges en samlet oversigt over igangværende anlægsarbejder. Oversigten skal vise den enkelte bevilling, det akkumulerede forbrug, årets rådighedsbeløb og årets forbrug til dato.

Budgetopfølgninger foretages af det center, som forestår gennemførelsen af det enkelte anlægsprojekt. Den enkelte centerchef er budgetansvarlig for alle centerets anlægsprojekter og kan ikke delegere det formelle budgetansvar til en afdelingsleder eller institutionsleder.

7.3 Rollefordelingen mellem de budgetansvarlige og CØP

Center for Økonomi og Personale har ansvaret for, at der foreligger en arbejdsgangsbeskrivelse for den kvartalsvise budgetopfølgning og de øvrige opfølgninger (benævnt koncernregnskaber til direktionen). Arbejdsgangsbeskrivelsen beskriver processen og dialogen mellem centercheferne og Center for Økonomi og Personale, og beskriver de konkrete opgaver og beslutningsveje med angivelse af ansvarlig/udførende samt rækkefølgen i opgaverne/beslutningerne. Arbejdsgangsbeskrivelsen skal være tilgængelig på kommunens Intranet (LyNet) og er vedlagt som bilag til regelsættet.

Bilag: Arbejdsgangsbeskrivelser

8 Likviditetsstyring

Center for Økonomi og Personale er ansvarlig for kommunens likviditetsstyring og for at holde Kommunalbestyrelsen informeret om udviklingen i kommunens likviditet.

Kravene til kommunens likviditetsrapportering er fastsat i Styrelsesloven og udmøntet i Økonomi- og indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner, kap. 7.3.

Der udarbejdes hvert kvartal – henholdsvis ultimo marts, juni, september og december – en likviditetsoversigt, der skal forelægges for medlemmerne af kommunalbestyrelsen senest en måned efter opgørelsen, dvs. 1. februar, 1. maj, 1. august og 1. november. Likviditetsoversigten skal som minimum indeholde oplysninger om likviditeten det seneste år opgjort efter kassekreditreglen ultimo hver måned. Oversigten skal ledsages af forklarende bemærkninger.

9 Finansiell styring – finansiell politik

Kommunens finansielle styring omfatter anbringelse af midler, låneoptagelse og anvendelse af finansielle instrumenter.

Kommunens finansielle politik fremgår af bilag.

Kommunalbestyrelsen godkender i henhold til Styrelsesloven optagelse af nye lån.

Bilag: Finansiell politik.

10 REGNSKABSAFLÆGGELSE

10.1 Generelt

Kravene til kommunens regnskabsaflæggelse er fastlagt i Økonomi- og indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner, kapitel 7.

Centerchefen for Økonomi og Personale er ansvarlig for, at der inden udgangen af november måned udarbejdes en detaljeret tids- og aktivitetsplan for den kommende regnskabsaflæggelse.

Regnskabet aflægges snarest muligt efter regnskabsårets udløb, dog senest 1. maj i det efterfølgende år.

Supplementsperioden fremgår af tids- og aktivitetsplanen for regnskabsaflæggelsen.

[Bilag: Tidsplan for regnskabsaflæggelse.](#)

10.2 Kommunens årsregnskab

Lyngby-Taarbæk kommune aflægger regnskabet i form af et årsregnskab bestående af

- Årsberetning
- Regnskabsopgørelse (udgiftsbaseret), balance, finansieringsoversigt og noter
- En række obligatoriske og frivillige oversigter og redegørelser.

10.3 Regnskabsbemærkninger

Regnskabet ledsages af bemærkninger, som i nødvendigt omfang forklarer

- Afvigelser mellem budget og forbrug samt mellem korrigeret budget og forbrug
- Overførsler af mer- eller mindreforbrug til efterfølgende regnskabsår, jf. afsnit 3.5.

Den enkelte centerchef er ansvarlig for grundlaget for regnskabsbemærkningerne, som dog udarbejdes i dialog mellem de enkelte centerchefer og CØP.

Centerchefen for Økonomi og Personale har det overordnede ansvar for produktet, herunder koordineringen i forbindelse med udarbejdelsen af regnskabet samt de endelige tal og bemærkninger.

10.4 Anlægsregnskaber

Der skal aflægges regnskab for alle anlægsbevillinger. Anlægsregnskaberne skal aflægges hurtigst muligt og senest 4 måneder efter anlægsarbejdernes afslutning. De enkelte centerchefer har ansvaret for udarbejdelse af anlægsregnskaber.

Der skal udarbejdes et særskilt anlægsregnskab til behandling i Kommunalbestyrelsen, når:

- anlægsregnskabet overstiger Økonomi- og Indenrigsministeriets grænse for mindre anlæg (udgifter/indtægter pt. over 2 mio. kr. ekskl. moms) eller

- der er tale om et mer- eller mindreforbrug i forhold til anlægsbevillingen på minimum 100.000 kr. ekskl. moms, eller
- der er behov for en positiv eller negativ tillægsbevilling til rådighedsbeløbet på minimum 100.000 kr. ekskl. moms, eller
- der i øvrigt er fastsat krav herom, for eksempel i forbindelse med anlægsbevillingen.

Den områdeansvarlige centerchef skal sikre, at anlægsregnskabet forelægges Økonomiudvalget med godkendelse i kommunalbestyrelsen.

Anlægsregnskaber under denne beløbsgrænse aflægges som en integreret del af kommunens årsregnskab. Det er den enkelte centerchef, der udarbejder regnskabet og sender det til Center for Økonomi og Personale.

Hvert år udarbejder Center for Økonomi og Personale en oversigt over afsluttende og igangværende anlægsarbejder, der indgår som obligatorisk oversigt til årsregnskabet.

Centerchefen for Økonomi og Personale fastsætter de generelle krav til aflæggelse af anlægsregnskaber.

10.5 Revision

Bestemmelsen for den kommunale revision, jf. Styrelseslovens §§ 42 og 45, er fastsat i Økonomi- og indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner, kapitel 7.4 og 7.5.

Kommunalbestyrelsen afgiver regnskabet til revisionen senest 1. maj det efterfølgende år og godkender regnskabet senest 31. august efter revisionens behandling.

Revisionens arbejde er beskrevet i kommunens "Revisionsregulativ" og i kontrakten med revisionsfirmaet. Desuden i "Revisionsinstruks for revisorer ved selvejende daginstitutioner", der i henhold til driftsoverenskomst/aftale/kontrakt modtager tilskud til fra Lyngby-Taarbæk Kommune.

[Bilag: Revisionsregulativ.](#)

10.6 Andre regnskaber

I det omfang der udarbejdes andre former for regnskaber, enten på grund af lovkrav eller en konkret beslutning i Kommunalbestyrelse, skal disse følge eventuelle krav om regnskabsafleggelse, som vil fremgå af relevant lovgivning og eventuelle andre retningslinier.

Der er udarbejdet en vejledning "Økonomistyring af projekter".

[Bilag: Økonomistyring af projekter.](#)

10.7 Regnskabsføring for andre og opgaver for andre myndigheder

Hvis Lyngby-Taarbæk Kommune fører regnskab eller udfører andre opgaver af regnskabsmæssig art for eksterne virksomheder, skal der foreligge en skriftlig aftale mellem kommunen og virksomheden/institutionen.

Lyngby-Taarbæk Kommune kan udføre opgaver for andre myndigheder efter bestemmelser fastsat af Staten.

11 Indkøb og udbud

Køb af varer og tjenesteydelser

Kommunen køber ind for betydelige beløb. Det er derfor nødvendigt at samordne og koordinere indkøbene via retningslinjer for Indkøb, for at kommunen samlet set og de enkelte indkøbssteder hver for sig kan udnytte fordelene, ved at kommunen fremtræder som én kunde over for leverandørerne.

Økonomiudvalget har i henhold til § 11 i styrelsesvedtægten ansvaret for at fastsætte regler om samordning af kommunens indkøb. Retningslinierne danner rammen for Lyngby-Taarbæk Kommunes indkøb af varer, service- og tjenesteydelser i hele den kommunale virksomhed. Kommunens centre og institutioner er forpligtet til at følge Retningslinierne for Indkøb.

Udbud af varer- og tjenesteydelser sker i samarbejde med øvrige centre og stabe.

For mindre indkøb, der ikke er omfattet af centrale aftaler, gælder følgende:

- Enkeltstående indkøb over kr. 50.000, men under 500.000, foretages efter indhentning af minimum 2 tilbud.
- Mindre, rutinemæssige indkøb, der ikke er omfattede af centrale aftaler, foretages uden indhentning af tilbud. Priser og kvalitet bør dog regelmæssigt kontrolleres.

Den budgetansvarlige leder har ansvaret for, at retningslinierne overholdes.

Udlicitering af driftsopgaver (konkurrenceudsættelse) er omfattet af principperne beskrevet i Retningslinier for Indkøb, afsnit 7. Der henvises i øvrigt til kommunens Retningslinier for Udbud.

[Bilag: Retningslinier for udbud og Retningslinier for Indkøb.](#)

Køb af håndværksydelser m.v.

For igangsætning af bygningsvedligeholdelsesopgaver m.v. gælder følgende:

- Akutte mindre vedligeholdelsesopgaver kan igangsættes ved direkte kontakt til de enkelte håndværkerfirmaer.
- Mindre vedligeholdelsesopgaver under kroner 30.000,- inkl. moms kan igangsættes ved direkte kontakt til de enkelte håndværkerfirmaer.
- Ved større vedligeholdelsesopgaver over kroner 30.000,- inkl. moms skal der søges vejledning hos Center for arealer og Ejendomme.

[Bilag: Administrativ vejledning til institutioner for gennemførelse af vedligeholdelsesopgaver.](#)

12 BOGFØRINGSPROCESSEN OG KONTROLLER

12.1 Generelt

Bogføringen skal give en oversigt over, hvordan kommunens midler er forvaltet, og om forvaltningen er sket i overensstemmelse med årsbudgettet og Kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger.

Bogføringsprocessen skal tilrettelægges effektivt og forsvarligt. Kommunen skal følge god bogføringssskik, og målet med bogføringen er at sikre en fuldstændig, nøjagtig og rettidig registrering af alle transaktioner.

Alle transaktioner (ind- og udbetalinger), som foretages mellem Lyngby Taarbæk Kommune og en ekstern part, skal registreres i økonomisystemet.

Til alle bogførte bilag skal der være vedhæftet elektronisk dokumentation.

Bogføringssystemet og anvendelsen heraf skal sikre transaktionssporet (det vil sige sammenhængen mellem de enkelte transaktioner og årsregnskabet) og kontrolsporet (det vil sige dokumentationen for den enkelte post).

Centerchefen for Økonomi og Personale er ansvarlig for, at økonomistyringssystemet og øvrige systemer, som afleverer transaktioner hertil, opfylder såvel interne som eksterne dokumentationskrav og arkivbestemmelser.

Bilag: Bogføring og bilagskontrol

12.2 Arkivering og genfindning

Hovedparten af regnskabsmaterialet modtages og opbevares i elektronisk form. Centerchefen for Økonomi og Personale er ansvarlig for, at elektroniske arkivløsninger lever op til kommunens arkivbestemmelser.

Såfremt et regnskabsbilag (incl. specifikationer) er papirbaseret, skal det påføres oplysning om udgiftens årsag eller anledning, scannes og vedhæftes bogføringsbilaget, jf. afsnit 13.1. I så fald kan originalmaterialet makuleres.

De budgetansvarlige har ansvaret for, at papirbaserede regnskabsbilag (og underbilag) opbevares på en forsvarlig og systematisk måde, og kassation sker i overensstemmelse med kommunens arkivbestemmelser, det vil sige normalt først efter 5 år.

Hvis der på enkeltområder gælder særlige arkivbestemmelser mht. regnskabsmateriale, er disse naturligvis gældende.

13 INTERN KONTROL

13.1 Generelle principper

Formålet med intern kontrol er at sikre et retvisende regnskab og at forebygge tilsigtede og utilsigtede hændelser. Det interne kontrolniveau skal tage udgangspunkt i en afvejning af væsentlighed og risiko.

Den interne kontrol indgår som en naturlig del af det løbende ledelsestilsyn. Ledelsestilsynet er henført til den budgetansvarlige. Al intern kontrol skal finde sted med udgangspunkt i, at der skal være funktionsadskillelse mellem det udførende personale og det kontrollerende personale.

Den interne kontrol omfatter tilsyn med, at kommunens retningslinier for bogføring overholdes. Tilsynet kan ske ved f.eks. udtagelse af et antal stikprøver, jf. afsnit 5.3.

13.2 Overordnede kontroller

Center for Økonomi og Personale har ansvaret for at tilrettelægge det overordnede kontrolniveau og gennemføre overordnede kontroller, se bilaget "Interne kontroller".

Specielt for personale, som gennem deres stilling eller funktion har særlige muligheder for at udøve svig, skal der foretages initiativ til, at dette personale sikres mod uberettiget mistanke. Denne sikring kan f.eks. finde sted gennem udvidede kvalitetskontroller.

Kontrollen er samtidig en hjælp til områder/afdelinger, således at eventuelle økonomi-administrative udfordringer tillige afhjælpes gennem vejledning/rådgivning. Derudover skal kontrollen sikre, at der kan afleveres et retvisende regnskab til den eksterne revision.

Bilag: Interne kontroller.

14 Bankkonti, kontantkasser og betalingskort

14.1 Generelle principper

Alle kommunens betalinger foretages iht. Lov om Offentlige betalinger via NemKonto. Det sker, enten som komplette betalinger, hvor bankkontooplysningerne indgår i overførsesoplysningerne, eller som ukomplette betalinger, hvor betalingen komplettes hos NemKonto, d.v.s. at bankkontooplysningerne udledes via betalingsmodtagerens CPR-nummer eller CVR-nummer.

Indkøb skal foregå via de etablerede indkøbsaftaler og efter e-faktura. Småindkøb, hvor det ikke er muligt at handle efter e-faktura, eller hvor andre specifikke forhold gør det nødvendigt, kan foretages over institutionens/centrets bankkonto.

14.2 Bankkonti, Kontantkasser og betalingskort

Kommunaldirektøren og borgmesteren bemyndiger det nødvendige antal medarbejdere, for tiden 4 medarbejdere, til at oprette bankkonti og bestemme hvilke personer, der er berettiget til at disponere på bankkonti. Ingen person må have alenefuldmagt til kommunens konti i pengeinstitutter eller til it-systemer til betalingsformidling, hvor der ikke samtidig sker registrering i Økonomisystemet.

Undtaget herfra er konti med begrænset indskud, dvs. primært institutionernes bankkonti.

Der må kun udstedes betalingskort, kreditkort og hævekort til afdelingernes og institutionernes bankkonti.

Center for Økonomi og Personale fører fortegnelse over kommunens konti i pengeinstitutter og fuldmagtshavere samt hvilke medarbejdere, som har fået udstedt betalings- og hævekort til de pågældende bankkonti.

Endvidere fører Center for Økonomi og Personale tilsyn med beløb på institutioners og centres bankkonti, der kontrolleres for overtræk.

Bilag: Regler for anvendelse af forskudsbeløb.

Udbetaling af stående kasseforskud til institutioner sker kun efter godkendelse af den ansvarlige centerchef og efter særskilt aftale med Center for Økonomi og Personale. Udbetaling af stående kasseforskud kan kun ske samtidig med oprettelse af en bankkonto med tilknyttet betalings- eller hævekort.

Den enkelte institutionsleder kan selv overføre ekstraordinære forskudsbeløb på op til 5.000 kr. til institutionens bankkonto. Beløbet skal afregnes inden 30 dage. Overførsel af ekstraordinære forskudsbeløb på mere end 5.000 kr. skal godkendes af Center for Økonomi og Personale

Center for Økonomi og Personale fører tilsyn med at ekstraordinære forskudsbeløb afregnes.

Oprettelse af kontantkasser sker kun efter særskilt aftale med chefen for Center for Økonomi og Personale, idet kasseindehaveren samtidig skal tilrettelægge et tilstrækkeligt internt kontrolniveau.

De nærmere regler for bankkonti, kontantkasser og betalingskort er fastsat i Regler for anvendelse af forskudsbeløb.

Center for Økonomi og Personale fører tilsyn med institutioner og centres overholdelse af regelsættet og kan, hvis det vurderes nødvendigt, inddrage betalingskort eller lukke bankkonti.

14.3 Kassefunktion i Borgerservice

Til brug for indbetaling af gebyrer for udstedelse af pas, kørekort, sundhedskort og folkeregisterforespørgsler er der etableret en kassefunktion i Borgerservice, bestående af en kontantkasse, 4 dankortterminaler samt en "Borgerautomat", hvor der kan ske kontant betaling.

Kassebeholdningen skal dagligt optælles og afstemmes med de bogført indtægter. For dankortterminalerne skal der ligeledes foretages en daglig kasseafstemning og lukning af terminalerne, således at de foretagne dankorttransaktioner overføres til banken.

Den kontante beholdning i "Borgerautomaten" skal optælles og afstemmes en gang ugentligt. Der foretages dagligt overførsel af bogføringstransaktioner til Økonomisystemet.

14.4 Modtagelse af indbetalinger

Indbetalinger skal i videst muligt omfang foretages ved anvendelse af det modtagne indbetalingskort fra Debtorsystemet, via BetalingsService eller helt undtagelsesvist som en bankoverførsel til Lyngby Taarbæk Kommunes hovedkonto. Der må ikke foretages indbetalinger direkte til institutionernes bankkonti.

For al post, der modtages, skal der føres checklister over værdiforsendelser.

Checkliste og checks afleveres straks til Center for Økonomi og Personale, som sætter beløbet i banken og sikrer registrering i økonomisystemet.

Konter og checks, der modtages i decentrale institutioner, skal straks efter modtagelsen registreres i kasserapport og hurtigst muligt bogføres og indsættes i banken.

Se i øvrigt bilaget 'Regler for anvendelse af forskudsbeløb.

14.5 Transporter

Den enkelte afdeling eller institution er selv ansvarlig for korrekt håndtering af betalinger, hvis der er indgået aftale om transport af fordringen, dvs. overdragelse af tilgodehavendet til 3. mand, til hvem betalingen skal ske for at have frigørende virkning.

14.6 Afstemning af statuskonti

Centercheferne er ansvarlige for, at samtlige statuskonti m.v. undergives regelmæssig afstemning, idet intervallerne fastlægges ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko.

For hver mellemregningskonto eller statuskonto skal der være udpeget en person, der er ansvarlig for den løbende afstemning.

Selve afstemningsarbejdet og eventuelt nødvendige korrektioner foretages af den institution/center, som har ansvaret for kontoen.

Centerchefen fører tilsyn med, at centerets statuskonti afstemmes regelmæssigt, og at der ultimo regnskabsåret foreligger en afstemning til brug for årsrevisionen. De nærmere retningslinjer for afstemningsarbejdet fremgår af bilaget.

Bilag: Regler og vejledning for afstemning af statuskonti

14.7 Debitorstyring

Kommunalbestyrelsen fastsætter reglerne for kommunens debitorstyring. Regelsættet herfor fremgår af bilaget "Betalingspolitik".

Alle kommunens fordringer skal registreres elektronisk i Debtorsystemet eller fagsystem med tilsvarende funktionaliteter. Center for Økonomi og Personale skal i hvert enkelt tilfælde godkende, hvis der ikke foretages registrering af fordringer i Debtorsystemet, men i et fagsystem. Indbetaling skal som udgangspunkt ske elektronisk.

Når registreringen er sket i Debtorsystemet overtager Center for Økonomi og Personale opkrævningsfunktionen.

Udover debitorer i Debtorsystemet er der tilgodehavender i forbindelse med beboerindskud, ejendomsskattelån samt mellemregningsforhold af kortfristet karakter, f.eks. vedrørende skat, moms, løn, sociale ydelser, mm.

Bilag: Betalingspolitik.

14.8 Afskrivninger

Der er forskellige forhold, der indgår i vurderingen af om et forhold (restance) skal afskrives. Krav kan afskrives på grund af følgende årsager:

- Akkord/gældssanering/konkurs
- Lov om forældelse af fordringer (forældelsesloven)
- Insolvent dødsbo
- Skønnet uerholdelig
- Lovmæssig afskrivning af billån
- Andre årsager, f.eks. ikke anmeldt inden fristdag, ophør af foreninger m.m.
- Sager afskrevet i SKAT, herunder eftergivelse/afskrivning jf. lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Det noteres i sagen efter hvilket grundlag eftergivelse er sket.

Hvis kravet er modtaget retur fra SKAT foretages en vurdering af om kommunen er enig i grundlaget.

Eventuelle øvrige afskrivninger af uerholdelige fordringer m.v. samt eventuelle op/nedskrivninger på mellemregningsforhold som følge af fejl eller uforklarlige forhold, kan alene ske

ved godkendelse af chefen for Center for Økonomi og Personale eller lederen af opkrævningen. Det vurderes om regulering foretages via driftsregnskabet eller balancekontoen.

Center for Økonomi og Personale foretager bogføring på restancekonto og balancekontoen.

Der fastsættes regler for, hvornår afskrivningerne skal godkendes politisk, og hvornår ansvaret er placeret hos administrationen. I forbindelse med regnskabsaflæggelsen opgøres årets afskrivninger af uerholdelige fordringer m.v. Opgørelsen fremgår af regnskabet. Den endelige godkendelse sker i forbindelse med, at Kommunalbestyrelsen godkender og oversender regnskabet til revision.

Årlig redegørelse for Økonomiudvalget om udviklingen i kommunens restancer forelægges i tilknytning til aflæggelsen af årsregnskabet.

14.9 Leasingpolitik

Lyngby-Taarbæk Kommune anvender leasing som supplement til kontantkøb. Leasingaftaler indgås kun, såfremt kommunen kan opnå en klar fordel herved, idet det forudsættes, at kommunens enheder som udgangspunkt finansierer anskaffelser m.m. gennem brug af overførselsreglerne.

Der kan alene leases driftsmidler, hvis der foreligger en driftsøkonomisk begrundelse, og det enkelte leasingobjekt samtidig har en værdi på 0,2 mio. kr. og derover.

Leasing af anlægsmidler, herunder større ny- og genanskaffelser af it-udstyr, kan alene finde sted inden for en eventuel restlåneramme.

Leasing af driftsmidler, der ikke giver anledning til deponering/brug af restlåneramme, skal finansieres inden for den berørte institutions driftsramme/alternativt Centrets driftsramme.

Center for Økonomi og Personale skal godkende leasing i hvert enkelt tilfælde, idet leasingen forinden skal være godkendt af Centerchefen på det pågældende område.

Center for Økonomi og Personale fastsætter nærmere retningslinier for indgåelse af leasingkontrakter.

[Bilag: Leasingpolitik.](#)

15 Anvendelse af it-systemer

15.1 Økonomisystemet

Al anvendelse af it-systemer til understøttelse af budgettering, ind- og udbetalinger samt kasse- og regnskabsfunktioner skal ske indenfor rammerne af Lyngby-Taarbæk Kommunes it-sikkerhedspolitik.

Tilslutning af IT-systemer, som kobles til Lyngby-Taarbæk Kommunes økonomisystem må kun finde sted på baggrund af en godkendelse i Center for Økonomi og Personale.

Center for Økonomi og Personale fører en fortegnelse over de systemer, der er godkendt til at håndtere økonomiske transaktioner.

[Bilag: It-sikkerhedspolitik](#)

15.2 Systemejer

For alle it-systemer, der genererer registreringer af økonomiske transaktioner, skal der udpeges en navngiven systemejer, som har ansvaret for systemernes forretningsmæssige anvendelse, det vil sige at såvel funktionalitet, forretningsgange og anvendelse er sammenhængende og i overensstemmelse med både lovgivning og politisk og administrativ målsætning for området.

Alle interne kontroller skal tilrettelægges ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko. Hovedreglen er, at kontrollerne udføres ved stikprøver.

Systemejeren skal udpege systemansvarlige, der skal have et dokumenteret overblik over systemets funktionalitet, opsætning, anvendelse, og datakvalitet, eksempelvis ved at notere registrerede fejl eller ved en systematisk stikprøvevis efterkontrol.

De systemansvarlige har ansvaret for datakvaliteten og for at tilrettelægge og beskrive de væsentligste forretningsgange for anvendelse af systemerne.

De systemansvarlige har ansvaret for tildeling af brugerrettigheder til systemerne og for at opdatere en fortegnelse over systemejere og systemansvarlige. Denne fortegnelse skal sendes til Center for Økonomi og Personale.

15.3 Kontroller mod fejl og svig

Anvendelse af it-systemer, som håndterer betalinger, medfører risiko for fejl og svig. Kontroller skal tilrettelægges, så de rettes mod at afsløre såvel fejl som svig.

Det er systemejers ansvar, at der tilrettelægges en forretningsgang, der sikrer korrekt håndtering af ind- og udbetalinger, og det er systemejers ansvar at udarbejde de fornødne kontrolforanstaltninger i forbindelse med databehandlingen under hensyntagen til væsentlighed og risiko.

Hovedreglen er, at kontrollerne udføres ved stikprøver.

Center for Økonomi og Personale skal foretage en kontrol af, at der foreligger tilstrækkelig dokumentation for udbetalingen og en særlig kontrol af personer med indberetningsadgang til udbetalingssystemerne eller Nemkontoregistret.

Kontrollerne skal funktionsmæssigt være adskilt fra indberetningen. Dvs. at den, der har foretaget en indberetning til it-systemet, ikke kan udføre kontrollen.

Udførte kontroller og resultatet heraf skal kunne dokumenteres.

16 Aktiver

16.1 Registrering af anlægsaktiver

De nærmere regler for registrering og regnskabsaflæggelse af kommunens aktiver er fastsat i Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner, kap 8.

Kommunalbestyrelsen fastsætter principper for registrering af anlægsaktiver i "Regler og regnskabsprincipper for registrering af finansielle aktiver, materielle aktiver mv."

Registrering af anlægsaktiver skal ske, når et aktivs brugstid og værdi overstiger Økonomi- og Indenrigsministeriets til enhver tid gældende bundgrænser.

Bilag: Regler og regnskabsprincipper for registrering af finansielle aktiver, materielle aktiver mv.

16.2 Værdifulde dokumenter

Center for Økonomi og Personale er ansvarlig for, at der fastsættes regler for registrering af værdifulde dokumenter som skøder, pantebreve, garantier mm., og for at disse dokumenter opbevares betryggende, så de ikke mistes i forbindelse med indbrud, brand eller lign.

Center for Økonomi og Personale varetager regnskabsmæssigt registrering, opbevaring og frigivelse af pantebreve, garantier m.v.

Stab for Politik og Jura opbevarer alle skøder m.v. for alle kommunens ejendomme.

Bilag: Regler for registrering af værdifulde dokumenter

16.3 It-aktiver

Kommunaldirektøren er ansvarlig for, at der via Lyngby-Taarbæk Kommunes 'It-sikkerhedspolitik' fastsættes regler for beskyttelse af kommunens it-aktiver, dvs. såvel hardware som software og data.

16.4 Kommunens forsikringer

Kommunalbestyrelsen fastsætter regler for, i hvilket omfang kommunens værdier skal forsikres.

Centerchefen for de enkelte områder er ansvarlig for, at de enkelte afdelings- og institutionsledere har kendskab til politikken og udmønter denne i praksis.

Bilag: Forsikringspolitik for Lyngby-Taarbæk Kommune.

16.5 Sikring af værdier tilhørende andre

Hvis kommunen opbevarer eller administrerer værdier tilhørende andre, skal der udarbejdes retningslinier, som sikrer, at såvel opbevaring som registrering heraf sker på en måde, som er betryggende for både borgeren og medarbejderen.

Reglerne skal tage udgangspunkt i en vurdering af væsentlighed og risiko, og de skal udarbejdes af den enkelte institution evt. i samarbejde med Center for Økonomi og Personale.

Bilag: Regler for opbevaring og administration af værdier tilhørende andre.

16.6 Underskriftskompetence

Tegningsberettigede i forbindelse med køb, salg og pantsætning af kommunens ejendom fastlægges jf. § 32 i Den kommunale Styrelseslov.

17 Øvrige områder

17.1 Personer, som kan være særligt udsatte for kritik

For ind- og udbetalinger til personer, hvor en fejl kan medføre, at disse personer er særligt udsatte for kritik, skal der tilrettelægges en mere omfattende kvalitetskontrol.

Målgruppen er som minimum Kommunalbestyrelsen, direktionen og vicekommunaldirektør samt medarbejdere med indberetningsadgang til udbetalingssystemer eller adgang til at opdatere Nemkontoregistreret. Direktionen afgør, om også andre personer skal omfattes af kontrol. Kontrollen kan ikke udføres af den enkelte selv. Kontrollen kan udføres periodisk, dog ikke længere end et år bagud. Udførte kontroller og resultatet heraf skal kunne dokumenteres.

17.2 Modtagelse af gaver samt gaver til personalet

Lyngby-Taarbæk Kommunes regler for modtagelse af gaver fremgår af bilaget "Regler for modtagelse af gaver, mv.

I 2007 udarbejdede Finansministeriet en vejledning om God adfærd i det offentlige. I denne vejledning er reglerne for 'Modtagelse af gaver, mv.' og andre fordele mv. beskrevet ud fra, hvad der anses for gældende ret på området.

Kommunens regler indeholder endvidere retningslinier for finansiering af gaver til personalet og regler for afholdelse af receptioner.

[Bilag: Regler for modtagelse af gaver, mv.](#)

17.3 Retningslinier for repræsentation

Repræsentation er Lyngby-Taarbæk Kommunes mulighed for at vise erkendtlighed og for at markere en vigtig begivenhed. Det kan være et jubilæum, en indvielse eller vigtige samarbejdspartneres mærkedage.

Repræsentationsudgifter vil typisk være:

1. Gaver
2. Udgifter til rejser
3. Måltider
4. Drikkevarer

Mere detaljeret regler findes i bilaget '[Retningslinjer for repræsentation.](#)

[Bilag: Retningslinjer for repræsentation.](#)

18 Bilag – til godkendelse i marts 2014

1. Bilagsoversigt med ansvarsfordeling (afsnit 2.2)
2. Bevillingsområder med tilhørende aktivitetsområder (afsnit 3.3)
3. Økonomiske styringsregler (afsnit 4.1)
4. Regler for ledelsestilsyn, anvisning og attestation (afsnit 5.3)
5. Bogføring og bilagskontrol (afsnit 12.1).

Principper for økonomistyring

Godkendt af KMB xxxxx
Lyngby-Taarbæk Kommune, CØP

Bilag 4.1. Økonomiske styringsregler

Lyngby-Taarbæk Kommune anvender rammestyring som styringsprincip for den økonomiske styring på det politiske niveau.

I Principper for økonomistyring for Lyngby-Taarbæk Kommune, kapitel 4.1, fastlægges at bevillingsstyringen delegeres fra udvalgsniveau til de enkelte centre, afdelinger, institutioner og andre naturlige enheder, og at delegationen sker i overensstemmelse med ledelsesgrundlaget for Lyngby-Taarbæk Kommune.

Med henblik på at opnå en klar og entydig ansvars- og kompetencefordeling er de økonomiske styringsregler for den administrative organisation beskrevet i det følgende.

- Den hierarkiske fordeling
- Udpegning af budgetansvarlige
- Uddybning af den beslutningskompetence, der ligger i budgetansvaret
- Oplisting af de pligter, der følger med budgetansvaret, i form af ledelsestilsyn og informationspligt

1. Styringshierarki

Den principielle ansvars- og rollefordeling i økonomistyringen

Der skal være klarhed i ansvars- og rollefordelingen på økonomiområdet i mellem de forskellige ledelsesniveauer. Samtidig skal samarbejdet imellem lederne og ledelsesniveauer sikre en koordineret og effektiv økonomistyring. Nedenfor skitseres det overordnede ansvar og rollefordeling. Skitsen bygger videre på hovednotatet om den nye organisation – som godkendt af KMB ultimo marts 2012.

Direktionen varetager det overordnede administrative økonomiansvar for koncernen. Derudover varetager den enkelte direktør det overordnede økonomiansvar for de områder, vedkommende er direktøransvarlig overfor.

Det er således direktionen, der fremlægger administrationens samlede budgetforslag, og som har ansvaret for den tværgående økonomiopfølgning i koncernen overfor Kommunalbestyrelsen og Økonomiudvalg - herunder for tværgående prioriteringer og for tilpasninger og med initiativpligt og -forslag i forhold til den samlede budgetoverholdelse i kommunen.

De enkelte direktørers overordnede ansvar for aktivitetsområderne udøves gennem centerchefen og via løbende dialog mellem centerchef og ansvarshavende direktør om status på området. Direktøren er ansvarlig for ledelsestilsynet med den tilhørende centerchefs økonomiske disponeringer og styring.

Centerchefen har det økonomiske ansvar for de aktivitetsområder og konti i budgettet, der er tilknyttet centeret – herunder det samlede ansvar på de kontoområder, hvor de tilhørende

Principper for økonomistyring, Afsnit 4.1

institutioners budgetter er placeret. Centerchefen har initiativpligt i forhold til overholdelse af budgettet på egne ansvarsområder – herunder at foretage de nødvendige tilpasninger. Det er vigtigt, at alle aktivitetsområder og (hoved-)konti er præcis afgrænsede i forhold til de enkelte centercheferes ansvarsområder med henblik på at skabe fuld klarhed over, hvilke centerchefer der har ansvar for hvilke konti.

Centerchefen har ansvaret for budgetforslag på egne områder, og er ansvarlige for at inddrage institutionslederne i det strategiske arbejde med budgetforslag. Centerchefen har forpligtelse til løbende at følge op på budgettet, herunder for regnskabsaflægningen - og har ansvaret for minimum et månedligt ledelsestilsyn af økonomien, således at der sikres budgetoverholdelse, og tages de nødvendige initiativer for et budget i balance. Centerchefen har initiativpligt til at inddrage den respektive direktør og Center for Økonomi og Personale ved budgetmæssige problemstillinger – og for at der i givet fald udarbejdes en politisk sag herom.

Centerchefen skal sikre en så tidstro afregning som muligt, og at informationerne om disponeringer m.v. er til rådighed for Center for Økonomi og Personale.

Såfremt en institutions budget afviger, er det centerchefens ansvar at sikre, at institutionslederen agerer på budgetafvigelsen. I opgaven hermed understøttes centerchefen af Center for Økonomi og Personale, jf. nedenfor. Der er således et tæt samarbejde omkring budgetopfølgningen mellem centerchefer og institutionsledere.

Centerchefen kan i det daglige delegerer økonomiansvaret for særlige områder eller konti til de relevante mellemledere – idet det dog er centerchefen, der har det samlede ansvar for området.

Centerchefen for Center for Økonomi og Personale har – udover det økonomiske ansvar for egne kontoområder – ansvaret for at levere budgetgrundlag samt det koncernstyrings- og opfølgingsgrundlag, der er nødvendigt for, at direktionen kan udøve det overordnede økonomiske ansvar. CØP gør materialet færdigt ud fra en helhedstænkning inden direktionen involveres og efter samspil med centrene.

Det er ligeledes centerchefens ansvar at levere konsulentbistand, service og økonomistyringsredskaber, som udgør en væsentlig del af grundlaget for, at centerchefen og institutionslederen kan udøve sit økonomiske ansvar. Centerchefen har ansvar for, at der leveres bistand til udarbejdelse af budgetforslag, herunder budgetgrundlaget, og for bistand til centerchefens løbende økonomiopfølgning.

Det er centerchefens ansvar at levere løbende status om forbrugsstatus på institutionsniveau til den ansvarlige centerchef – herunder med henvisning til evt. opmærksomhedspunkter – og dermed grundlaget for centerchefens controlling af institutionerne.

Institutionslederen har det økonomiske ansvar for at overholde egen institutions budget og pligt til at rapportere til den ansvarlige centerchef ved afrapporteringer og ved evt. budgetmæssige problemstillinger på institutionen. Institutionslederen inddrages forud for fastlæggelsen af budgettet det kommende år, ligesom det er institutionslederens ansvar at sikre budgetoverholdelse på institutionen, herunder den løbende økonomiopfølgning og tilpasning, der er nødvendig for institutionen selv og for at tilvejebringe den samlede økonomiopfølgning på området.

Institutionslederne har initiativpligt til at inddrage den respektive centerchef og Center for Økonomi og Personale ved budgetmæssige problemstillinger.

Principper for økonomistyring, Afsnit 4.1

2. Udpegning af budgetansvarlige

Som anført under afsnit 1 har den enkelte centerchef det samlede budgetansvar for centrets økonomi. Centerchefen har dog mulighed for at delegerer det daglige budgetansvar til en afdelings- eller institutionsleder.

Den enkelte centerchef udpeger ledende medarbejdere, der skal have det daglige budgetansvar, ud fra det grundlæggende princip om, at ansvaret for økonomien skal placeres ud, hvor der træffes beslutninger, der har betydning for forretningen, og hvor der er de nødvendige styringsmæssige og ledelsesmæssige kompetencer til stede. Det betyder, at kompetence og ansvar er delegeret til centerchef- og afdelingsleder-/institutionsniveau. Men det giver også en variabel styringsmodel, der lægger et forskelligt snit i forhold til delegeringen af styringsansvaret i organisationen.

Det er ikke tilladt for en afdelings- og institutionslederen at delegerer budgetansvaret længere ned i organisationen.

I praksis kan den enkelte afdelings- og institutionsleder vælge at placere ansvaret for økonomien længere ud i organisationen, så der opnås en hensigtsmæssig sammenhæng mellem de faglige beslutninger og den økonomiske styring på områderne, men ansvaret for at føre ledelsestilsynet kan alene pålægges afdelings- og institutionslederen.

Hvorledes centerchefen har valgt at delegerer budgetansvaret i centret skal fremgå af centrets styringshierarki. Det er Center for Økonomi og Personale, der har ansvaret for at udarbejde og vedligeholde styringshierarkiet for hvert center efter aftale med centerchefen.

Det er ligeledes et grundlæggende princip, at der skal være et klart budgetansvar. Derfor skal delegeringen af budgetansvaret fra direktør til centerchef til afdelingsleder/institutionsleder entydigt understøttes af kommunens økonomisystem ved, at der til hver bevilling i økonomisystemet knyttes en budgetansvarlig.

3. Budgetansvar - kompetence

Overordnet betyder kommunens mål- og rammestyring, at den budgetansvarlige leder får én økonomisk ramme at disponere over til at udfylde de fastsatte mål.

Den økonomiske decentralisering giver den nødvendige fleksibilitet og handlerum i den daglige drift til at prioritere og omplacere ressourcerne, så de anvendes bedst muligt inden for de politisk fastsatte mål og rammer.

Den budgetansvarlige leder skal således i udmøntningen af den økonomiske ramme sikre, at der opnås helhed i servicen, og at ydelserne lever op til de politiske og lovbestemte mål på området, herunder til overenskomster og andre aftaler og regler.

Den budgetansvarlige skal overholde den tildelte økonomiske ramme og skal via månedlige budgetkontroller følge budgetoverholdelsen. Hvis der forekommer afvigelser skal disse snarest muligt rapporteres til nærmeste chef samt til Center for Økonomi og Personale jf. forretningsgangen under afsnit 1 ovenfor.

Den budgetansvarlige leder skal udvise økonomisk ansvarlighed, der grundlæggende handler om at få mest mulig kvalitet og effekt, herunder flest mulige ydelser for færrest mulige

Principper for økonomistyring, Afsnit 4.1

ressourcer. Dermed bliver økonomistyring nært knyttet til den faglige styring af ydelsernes kvalitet og indhold i forhold til politikernes og brugernes krav og forventning.

Den budgetansvarlige kan fleksibelt anvende den økonomiske ramme, så længe det sker under hensyntagen til de intentioner, der ligger til grund for budgettet og øvrige politiske beslutninger, herunder budgettets målsætninger.

Omplaceringer kan finde sted, så længe det ikke ændrer indholdet af den aktivitet, der er forudsat af kommunalbestyrelsen.

Der må dog ikke igangsættes nye aktiviteter/ydelser, der afviger fra de fastsatte mål og intentioner i budgettet eller budgetaftalen.

Budgetkompetencen og dermed adgangen til at budgetomplacere indenfor driftsrammen uden politisk godkendelse afhænger af, om der er tale om:

1. et område, der styres efter princippet "Én ramme":
Én ramme består af løn og øvrige driftsudgifter. Der kan frit omfordeles midler indenfor denne ramme, såfremt kerneydelser og overenskomster m.v. bliver overholdt. Princippet om en ramme indgår både under centre og institutioner.
2. et område, hvor udgifterne er bevilliget til bestemte formål uden for "en ramme":
Her taler vi om formålsbestemte bevillinger, som f.eks. konti til fællesudgifter og – indtægter, som institutionerne ikke råder over, men som centret administrerer efter nærmere regler for de enkelte konti. F.eks. mellemkommunale betalinger.

Hvis flere formål inden for samme budgetområde er nært beslægtede, kan de betragtes som en ramme, hvor de enkelte mindre- og merudgifter kan gå op mod hinanden. Hvis formålene ikke er beslægtede, skal eventuelle afvigelser tillægsbevilliges /kompenserende tiltag søges ved budgetopfølgningen.

3. et område, der er defineret som et budgetgaranteret område mm. i henhold til Økonomi- og indenrigsministeriets regler for opgørelse af servicerammen:
Der kan ikke budgetomplaceres mellem serviceudgifter og budgetgaranterede udgifter uden forelæggelse for Økonomiudvalget.
4. konti, som dækker opgaver, der er fælles for hele kommunen, f.eks. lønpuljer og udviklingspuljer:
Kommunaldirektøren bemyndiges til at budgetomplacere mellem konto for lønpuljer og det øvrige budget.

Der henvises endvidere til de generelle budgetomplaceringsregler i kapitel 3.3 i Principper for økonomistyring.

4. Budgetansvar – pligter

Som en del af budgetansvaret skal der foretages budgetopfølgning og gennemføres ledelsestilsyn. Den budgetansvarlige skal kunne sandsynliggøre eller dokumentere sit tilsyn.

Med hensyn til ledelsestilsynet skal der udføres et aktivt ledelsestilsyn, der både omfatter løbende budgetkontrol (herunder anvisning) og afprøvning af rigtigheden af selve bogføringen. Opgaven er nærmere beskrevet i bilaget til kapitel 5.3 i Principper for økonomistyring.

Opgaverne som budgetansvarlig kan beskrives således:

Principper for økonomistyring, Afsnit 4.1

- Overholde de politiske målsætninger og den økonomiske budgetramme og disponere, så det giver højest mulig kvalitet og effekt for borgere og brugere
- Overholde kommunens regelsæt, principper og retningslinier for økonomistyring
- Sikre en løbende budgetopfølgning og reagere ved afvigelser
- Bidrage til at udarbejde budget og regnskab, herunder bemærkninger
- Have kendskab til kommunens økonomisystem
- Sikre at regninger godkendes og bogføres korrekt, rettidigt og med informativ posteringstekst

5. Rollefordelingen mellem de budgetansvarlige og CØP

Center for Økonomi og Personale har ansvaret for, at der for hovedprocesserne inden for økonomistyringen foreligger arbejdsgangsbeskrivelser. De skal være tilgængelige på kommunens Intranet (LyNet) og er vedlagt som bilag til regelsættet.

Med hensyn til det samlede koncernregnskab (månedlig og kvartalsvis budgetopfølgning) beskrives processen og dialogen mellem centercheferne og Center for Økonomi og Personale, i forhold til de konkrete opgaver og beslutningsveje med angivelse af ansvarlig/udførende samt rækkefølgen i opgaverne/beslutningerne.

Center for Økonomi og Personale indkalder hver måned centerchefen til gennemgang af det forventede regnskab for centret og øvrige relevante økonomi- og aktivitetsrapporter. Såfremt der konstateres afvigelser, der ikke umiddelbart kan korrigeres for, skal problemstillingen rejses som en skriftlig redegørelse fra den relevante centerchef. Centerchefen har pligt til at viderebringe alt relevant information om budgetafvigelser til direktionen. Direktionen vurderer derefter, om problemstillingen skal rejses over for fagudvalget og kommunalbestyrelsen.

Center for Økonomi og Personale skal bistå centerchefen i at udøve sit budgetansvar. Center for Økonomi og Personale har ansvaret for at indsamle bidragene fra de budgetansvarlige i centret, og har ansvaret for at bearbejde materialet i en samlet rapportering for centret. Center for Økonomi og Personale kan på eget initiativ tage problemstillinger op, som centret ikke finder belyst korrekt eller tilstrækkeligt i forhold til koncernrapporteringen til direktionen.

Center for Økonomi og Personale udøver følgende udførende opgaver i forbindelse med budgetopfølgningen:

- Afholdelse af månedlige møder med centerchefen på baggrund af økonomirapporter fra økonomisystemet
- Udarbejdelse af koncernregnskaber til direktionen
- Udarbejdelse af et anslået regnskab (kvartalsvis) til godkendelse i kommunalbestyrelsen efter forelæggelse i fagudvalg og Økonomiudvalg
- Analyser af den samlede budgetopfølgning

Center for Økonomi og Personale udøver følgende støttende opgaver i forbindelse med budgetopfølgningen:

- Sparring med den budgetansvarlige leder omkring muligheder for korrektion af afvigelser
- Hjælp til udarbejdelse af rapporter og undervisning i OPUS Rollebaseret

Principper for økonomistyring, Afsnit 4.1

Der gennemføres desuden en kvartalsvis budgetopfølgning pr. 31. marts, pr. 30. juni og 30. september (anslået regnskab), hvor budgetterne detaljeret gennemgås for at afklare behovet for positive og negative tillægsbevillinger. Dagsordenspunkt med begrundelser forelægges de politiske udvalg i april/maj, august og oktober/november. Det er direktionens ansvar, at der i forbindelse med fremlæggelse af anslået regnskab fremlægges forslag til at bringe det samlede budget i balance.

Logbog for MED-udvalgets behandling den 23. april 2014 af effektiviserings- og omstillingsforslag

Børne- og Ungdomsudvalgets område

Nr.	Forslag	Bemærkninger fra MED	Kommentarer fra centerledelsen
UB1	Generel effektivisering og optimering	Det vil være nødvendigt med en grundig dialog mellem de forskellige berørte udførerled, hvis det skal sikres, at alle spidskompetencer bevares og udvikles, herunder fx mellem Forebyggelsescentret og Chr X's Allé, da begge institutioner har hver deres viden og ekspertise vedr. autismeområdet. Derudover er det en god idé med en bredere anvendelse af Akuttilbuddets døgntelefon.	Ledelsen er enig i begge punkter.
UB2	Forsøg med Borås-modellen (analyse)	Der er generel opbakning til dette forslag fra MED-udvalget. Det pointeres, at noget af samme tænkning omkring normaliseringsperspektiv og tættere opfølgning med fordel kunne anvendes på voksenområdet også.	Ledelsen er enig i dette, og der kommer gradvist også mere fokus på det på voksenområdet.
UB3	Systematisk inddragelse af netværket (analyse)	Det er generelt fornuftigt at tænke netværket systematisk ind, men det skal være på et grundigt og fagligt forsvarligt grundlag. Københavns Kommune har haft en række dårlige forløb, hvor man har presset netværksanbringelser igennem til skade for barnet.	Ledelsen er enig i, at inddragelsen skal være fagligt vurderet. Af samme grund er der heller ikke i første omgang beskrevet et besparelspotentiale, da det skal undersøges nærmere, hvordan forslaget evt. ville kunne udmøntes til gavn for børnene.

Titel:	Effektiviseringsramme på skolerne
Kategori:	1. Proces- og ressourceoptimering
Udvalg:	Børne- og Ungdomsudvalget
Aktivitetssområde:	Uddannelse og pædagogik - Skoler
Enhed:	Center for Uddannelse & Pædagogik
Ansvarlig kontaktperson:	Erik Pedersen

Beskrivelse

Det foreslås at fordele en andel af effektiviseringsrammen ud på hvert enkelt institutionsbudget 2015 - 2018. Effektiviseringen foreslås at udgøre 0,5 pct. af institutionernes driftsbudgetter (løn + øvrig drift).

Formålet med at bringe en del af effektiviseringsøvelsen ud på institutionerne, er at effektiviseringen indarbejdes så tæt som muligt i institutioners egen opgavevaretagelse - der hvor der er viden og ideer til, hvad der kan justeres.

Det skal inspirere til løbende at arbejde med effektivisering - f.eks. via digitalisering, strømlining/ensretning af arbejdsgange/arbejdsprocesser, organisering af institutionernes aktiviteter, indkøb og prioritering af overhead-udgifter mv.

Gennemførelse af effektiviseringen skal vurderes nøje i forhold til, at institutionerne fortsat kan efterleve de fastsatte krav til undervisning, pædagogik og drift.

Økonomi og personalemæssige konsekvenser

Økonomiske konsekvenser, 1.000 kr.	2015	2016	2017	2018
Besparelse - løn	-1.840	-1.873	-1.888	-1.888
Besparelse - øvrig drift	-188	-186	-186	-186
Investeringsomkostninger				
Indtægter				
I alt	-2.028	-2.059	-2.074	-2.074
Personalemæssige konsekvenser årsværk	-4,03	-4,11	-4,14	-4,14
Gennemsnitsløn pr. år (1.000 kr.)	456			

Beløbene er i 2014-niveau (-=budgetreduktion og reduktion i personale/+ =budgetforøgelse og øget personale)

Det samlede budget på skolerne (skoler, specialskoler, SFO og ungdomsskolen) udgør i 2015 ca. 405,5 mio.kr. – fordelt med ca. 367,9 mio.kr. til løn og ca. 37,6 mio. kr. til øvrig drift.

Effektiviseringen på 0,5 % af budgettet udgør herved samlet ca. 2,0 mio.kr. i 2015 fordelt med ca. 1,8 mio. kr. på løn og 0,2 mio.kr. på øvrig drift.

Som følge af de nuværende kapacitetstilpasninger (Befolkningsprognosen 2013) stiger det samlede budget til ca. 411,9 mio.kr. i 2016 og til ca. 414,7 mio. kr. i 2017 og 2018.

Konsekvenser herunder evt. for serviceniveau

Det er udgangspunktet for institutionernes implementering, at det ikke berører serviceniveauet på skolerne.

Implementering

Skolernes budgetter bliver reduceret med 0,5 pct. fra 2015 og frem. Det er herefter op til skolerne selv at implementere effektiviseringen.

Tidligere politisk behandling af forslag

Er forslaget nyt?

Ja Nej

Hvis nej, hvornår har forslaget senest været behandlet politisk?

Sammenhæng med øvrige forslag

Vil forslaget have konsekvenser ift. andre forslag?

Ja Nej

Hvis ja, hvilke andre forslag vil blive omfattet heraf:

Høring

Skal forslag i høring?

Ja Nej

Hvis ja, angives hvem der skal høres:

Skolebestyrelserne

Titel:	Udgifter til befordring på skoleområdet
Kategori:	1. Proces- og ressourceoptimering
Udvalg:	Børne- og Ungdomsudvalget
Aktivitetssområde:	Uddannelse og pædagogik - Skoler
Enhed:	Center for Uddannelse & Pædagogik
Ansvarlig kontaktperson:	Erik Pedersen

Beskrivelse

På det centrale budget på skoleområdet var der oprindeligt afsat et budget på 1,3 mio. kr. til befordringsudgifter (skadekørsel, HT buskort og kørsel til specialskoler / specialgrupper internt i kommunen). I løbet af 2013 blev forvaltningen opmærksom på, at konteringen af kørsel af elever til hhv. almene og specialskoler skulle splittes ud på de to funktionsområder – folkeskoler / specialundervisning jf. Indenrigsministeriets konteringsregler. Der er derfor omplaceret ca. 50 % en del af budgettet fra almen til specialområdet vedr. transport af skolelever fra 2014.

Fra 2014 er der herefter afsat ca. 650.000 kr. til befordring på det almene skoleområde og ca. 2,3 mio. kr. på specialskoleområdet (internt og eksternt kørsel).

Ved en gennemgang af de senere års transportudgifter vurderes det, at der kan forventes lavere udgifter til befordring end det afsatte budget.

Det vurderes, at der kan effektiviseres for ca. 350.000 kr. på det almene skoleområde og ca. 300.000 kr. på specialskoleområdet.

Transport af skolebørn er beskrevet i folkeskoleloven, så udgifter kan variere fra år til år.

Økonomi og personalemæssige konsekvenser

Økonomiske konsekvenser, 1.000 kr.	2015	2016	2017	2018
Besparelse - løn	0	0	0	0
Besparelse - øvrig drift	-650	-650	-650	-650
Investeringsomkostninger	0	0	0	0
Indtægter	0	0	0	0
I alt	-650	-650	-650	-650

Personalemæssige konsekvenser årsværk

Gennemsnitsløn pr. år (1.000 kr.)

Beløbene er i 2014-niveau (-=budgetreduktion og reduktion i personale/+ =budgetforøgelse og øget personale)

Konsekvenser herunder evt. for serviceniveau

Der er ingen konsekvenser for serviceniveau, idet gældende lovgivning indenfor befordring af folkeskoleelever kan overholdes ud fra det reviderede budget.

Implementering

Kan implementeres fra 2015.

Tidligere politisk behandling af forslag

Er forslaget nyt?

Ja Nej

Hvis nej, hvornår har forslaget senest været behandlet politisk?

Sammenhæng med øvrige forslag

Vil forslaget have konsekvenser ift. andre forslag?

Ja Nej

Hvis ja, hvilke andre forslag vil blive omfattet heraf:

Høring

Skal forslag i høring?

Ja Nej

Hvis ja, angives hvem der skal høres:

Titel:	Nedlæggelse af Ulse Lejrskole
Kategori:	1. Proces- og ressourceoptimering
Udvalg:	Børne- og Ungdomsudvalget
Aktivitetssområde:	Uddannelse og pædagogik - Skoler
Enhed:	Center for Uddannelse & Pædagogik
Ansvarlig kontaktperson:	Erik Pedersen

Beskrivelse

Ulse Lejrskole og kursusejendom er beliggende ved Haslev på Sydsjælland. Lejrskolen benyttes primært af klasser fra skolernes indskoling, ligesom der afholdes trafikskole og mindre kurser for skolernes elevråd mv. Herudover benyttes stedet i mindre omfang også til interne kurser / konferencer på skoleområdet. Lejrskolen er kommunens eneste lejrskole.

Ulse Lejrskole består af en hovedbygning i 2 etager, sidebygning med værelser samt en pavillon med undervisningslokale. Specielt hovedbygningen trænger til indvendig renovering for fremadrettet at kunne danne de optimale rammer for lejrskole, kursusvirksomhed og private arrangementer. Pavillonen er ikke anvendelig grundet vandskade vinteren 2012 – 2013.

Lejrskolen har frem til 2011 været drevet via en forpagtningsaftale, således at forpagteren dels var forpligtet til at afvikle kommunens lejrskoler og kursusarrangementer og dels kunne drive private selskabsarrangementer. Fra 2011 har kommunens lejrskoler været afviklet ved hjælp af en ansat økonomi i perioden april – september.

Den tidligere forpagtningsaftale blev opsagt, da forpagteren ikke kunne opfylde den økonomiske del af aftale grundet konsekvenserne af finanskrisen specielt i 2009 – 2010. Der har siden været en del private henvendelser for benyttelse af stedet, men som nævnt ovenfor vil der skulle investeres en del i vedligeholdelse, før stedet vil være optimalt for en kommende forpagter.

Det foreslås at sælge lejrskolen, hvorved der opnås en engangsindtjening på 2,9 mio. kr., svarende til den offentlige vurdering 2012.
Selve driften af lejrskolen udgør netto 0,5 mio. kr.

Økonomi og personalemæssige konsekvenser

Økonomiske konsekvenser, 1.000 kr.	2015	2016	2017	2018
Besparelse - løn	0	0	0	0
Besparelse - øvrig drift	-280	-560	-560	-560
Investeringsomkostninger				
Indtægter	-2.775	125	125	125
I alt	-3.055	-435	-435	435

Personalemæssige konsekvenser årsværk

Gennemsnitsløn pr. år (1.000 kr.)

Beløbene er i 2014-niveau (-=budgetreduktion og reduktion i personale/=budgetforøgelse og øget personale)

Det bemærkes, at der i 2015 er indregnet en anlægsindtægt på 2,9 mio. kr. vedrørende salg af lejrskolen.

Konsekvenser herunder evt. for serviceniveau

Besparelsen opnås ved reduceret bygningsdrift, men har ingen konsekvenser for skolernes muligheder for at arrangere lejrskoler. Hvis lejrskolen sælges, vil skolerne dog skulle finde andre muligheder for ophold i forbindelse med planlægning af lejrskole for indskolingsafdelingen, trafikskole og elevråd.

Det skal i den forbindelse nævnes, at søgningen til Ulse Lejrskole har været på ca. 25 % i perioden april – september 2013.

Implementering

Forslaget kan tidligst implementeres fra sommeren 2015, da det erfaringsmæssigt tager ca. et år at sælge en sådan ejendom. I salgsperioden skal der være økonomi til opvarmning, el, skatter osv.

Tidligere politisk behandling af forslag

Er forslaget nyt?

Ja Nej

Hvis nej, hvornår har forslaget senest været behandlet politisk?

Ved budgetplanlægningen for Budget 2013 - 2016

Sammenhæng med øvrige forslag

Vil forslaget have konsekvenser ift. andre forslag?

Ja Nej

Hvis ja, hvilke andre forslag vil blive omfattet heraf:

Høring

Skal forslag i høring?

Ja Nej

Hvis ja, angives hvem der skal høres:

Aktivér ark

Titel:	Analyse af mulighederne for 10. klasse i erhvervsskoleregi
Kategori:	2. Opgavebortfald uden serviceforringelser
Udvalg:	Børne- og Ungdomsudvalget
Aktivitetssområde:	Uddannelse og pædagogik - Skoler
Enhed:	Center for Uddannelse & Pædagogik
Ansvarlig kontaktperson:	Erik Pedersen

Baggrund og formål

[Hjælp](#)

Lyngby-Taarbæk Kommunes 10. klassecenter er i dag placeret på LTU sammen med kommunens Ungdomsskole og en række mindre særlige forløb for unge ved overgangen til ungdomsuddannelserne, bl.a. modtageklasser for elever fra 7. – 9. klasse.

Lovgivningen åbner mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan indgå en overenskomst med en erhvervsskole, om varetagelse af 10. klasse undervisningen.

Jf. Bekendtgørelse om overenskomst mellem en kommunalbestyrelse og en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, om varetagelse af 10. klasseundervisning hedder det:
"Institutionen, der udbyder erhvervsuddannelse, står for 10. klasseundervisningen på vegne af kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for opgaveløsningen i henhold til folkeskoleloven og er ansvarlig for, at undervisningen lever op til de rammer, der er fastlagt i overenskomsten. Kommunalbestyrelsen skal herunder sikre, at elever med behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand, modtager den fornødne støtte."

Der ønskes en analyse af mulighederne for at lade opgaven med 10. klasse varetage i tilknytning til en erhvervsskole.

10. klassecenteret har i indeværende år i alt 175 elever, hvoraf 75 er LTK elever og 100 elever kommer fra nabokommunerne (opgørelse 5.9.2013). Udover den ordinære 10. klasse løser 10. klassecenteret en række undervisningsopgaver med elever, som ønsker at tage et 10. skoleår efter skolegang på kommunens egne specialskoler eller elever, som efter endt skolegang skal optimere deres muligheder for at tage en ungdomsuddannelse samt undervisningsopgaven for de ældste elever, som kommer til kommunen uden danske sproglige kompetencer.

Udover 10. klassecenteret huser LTU også Ungdomsskolen, således at lokalerne er i spil fra 8 morgen til 10 aften de fleste af ugens dage.

Der er fælles ledelse af ovenstående aktiviteter.

Omfang og afgrænsning [Hjælp](#)

Analysen skal medtage følgende:

1. De pædagogiske fordele og ulemper ved at lade opgaven løse i tilknytning til en erhvervsskole, sammenlignet med en varetagelse af opgaven i kommunalt regi.
2. Analysen skal tage afsæt i dels folkeskolereformen, dels den nye reform af erhvervsskoleområdet og endelig målsætningen om, at 95 % af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse.
3. Analysen skal endvidere beskrive fordele og ulemper ved en adskillelse af 10. klasse tilbuddet og ungdomsskoletilbuddet - herunder de lokalemæssige konsekvenser og muligheder, såfremt beslutningen om salg af den nuværende LTU fastholdes.
4. Analysen skal endelig beskrive de økonomiske og lokalemæssige konsekvenser af at lade opgaven løse i tilknytning til en erhvervsskole, sammenlignet med den nuværende opgaveløsning i eget regi, der indebærer opførelse af en ny LTU bygning i tilknytning til Lyngby Idrætsby.

Foreløbig business case [Hjælp](#)

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at komme med et bud på de økonomiske konsekvenser.

Organisering [Hjælp](#)

Interessenter og risici [Hjælp](#)

Tidshorisont

[Hjælp](#)

Analysen vil pågå i efteråret 2014 og en mulig omstrukturering af opgaven vil derfor først kunne effektueres tidligst til skolestart august 2015.

Titel:	Effektiviseringsramme på dagtilbuddene
Kategori:	1. Proces- og ressourceoptimering
Udvalg:	Børne- og Ungdomsudvalget
Aktivitetssområde:	Uddannelse og pædagogik - Dagtilbud
Enhed:	Center for Uddannelse & Pædagogik
Ansvarlig kontaktperson:	Erik Pedersen

Beskrivelse

Det foreslås, at fordele en andel af effektiviseringsrammen ud på hvert enkelt institutionsbudget 2015 - 2018. Effektiviseringen foreslås at udgøre 0,5 pct. af institutionernes driftsbudgetter (løn + øvrig drift).

Formålet med at bringe en del af effektiviseringsøvelsen ud på institutionerne, er at effektiviseringen indarbejdes så tæt som muligt i institutioners egen opgavevaretagelse - der hvor der er viden og ideer til, hvad der kan justeres.

Det skal inspirere til løbende at arbejde med effektivisering – f.eks. via strømlining/ensretning af arbejdsgange/arbejdsprocesser, organisering af institutionernes aktiviteter, indkøb og prioritering af overhead-udgifter mv.

Gennemførelse af effektiviseringen skal vurderes nøje i forhold til, at institutionerne fortsat kan efterleve de fastsatte krav til pædagogik og drift.

Økonomi og personalemæssige konsekvenser

Besparelse - løn	-1080	-1080	-1080	-1080
Besparelse - øvrig drift	-120	-120	-120	-120
Investeringsomkostninger				
Indtægter	300	300	300	300
I alt	-900	-900	-900	-900
Personalemæssige konsekvenser årsværk	-2,9	-2,9	-2,9	-2,9
Gennemsnitsløn pr. år (1.000 kr.)	370			

Beløbene er i 2014-niveau (-=budgetreduktion og reduktion i personale/+ =budgetforøgelse og øget personale)

Det decentrale budget er 268 mio.kr. heraf udgør ledelsesbudgettet 21 mio.kr., hvilket administreres centralt. Det samlede decentrale budget er 247 mio.kr.

Effektiviseringen på 0,5 % af budgettet udgør herved samlet brutto ca. 1,2 mio.kr. i 2015, fordelt med 1,08 mio. kr. på løn og 0,12 mio. kr. på øvrig drift. Effektiviseringspotentialet er netto 0,9 mio. kr. (inkl. reduceret forældrebetalingssindtægt).

Konsekvenser herunder evt. for serviceniveau

Det er udgangspunktet for institutionernes implementering, at det ikke berører serviceniveauet i dagtilbuddene.

Implementering

Dagtilbuddenes budgetter bliver reduceret med 0,5 pct. fra 2015 og frem. Det er herefter op til dagtilbuddene selv at implementere effektiviseringen.

Tidligere politisk behandling af forslag

Er forslaget nyt?

Ja Nej

Hvis nej, hvornår har forslaget senest været behandlet politisk?

Sammenhæng med øvrige forslag

Vil forslaget have konsekvenser ift. andre forslag?

Ja Nej

Hvis ja, hvilke andre forslag vil blive omfattet heraf:

Høring

Skal forslag i høring?

Ja Nej

Hvis ja, angives hvem der skal høres:

Bestyrelsen i de enkelte dagtilbud.

Titel:	Nedlæggelse af Skovbussen Ronja
Kategori:	2. Opgavebortfald uden serviceforringelser
Udvalg:	Børne- og Ungdomsudvalget
Aktivitetssområde:	Uddannelse og pædagogik - Dagtilbud
Enhed:	Center for Uddannelse & Pædagogik
Ansvarlig kontaktperson:	Erik Pedersen

Beskrivelse

Skovbakkens Børnehave har frem til foråret 2014 haft en bus tilknyttet, som har betydet, at institutionens normering kunne udvides med 20 børnehavepladser.

Med til skovbusordningen har været et driftsbudget til benzin, forsikring, reparationer mv. og ekstra timer til det pædagogiske personale, samt ekstra ledelsestimer, i alt 651.000 kr.

I forbindelse med en mindre normeringsjustering på en række institutioner i Virum traf Børne- og Ungdomsudvalget i september 2013 beslutning om, at bussen skulle flyttes for at håndtere kapacitetspres et andet sted i kommunen. Forvaltningen havde planlagt, at bussen og de 20 børnehavepladser skulle tilknyttes én eller flere institutioner i Lyngby distriktet pr. 1. maj 2014.

Siden dette har bussen været til syn og står nu parkeret uden at kunne benyttes til kørsel, før der er sket gennemgribende udbedringer. Sagen blev på ny behandlet af Børne- og ungdomsudvalget i april 2014, hvor det blev besluttet ikke at videreføre skovbusordningen andre steder i kommunen.

Økonomi og personalemæssige konsekvenser

Økonomiske konsekvenser, 1.000 kr.	2015	2016	2017	2018
Besparelse - løn	-505	-505	-505	-505
Besparelse - øvrig drift	-146	-146	-146	-146
Investeringsomkostninger				
Indtægter				
I alt	-651	-651	-651	-651
Personalemæssige konsekvenser årsværk	1,3	1,3	1,3	1,3
Gennemsnitsløn pr. år (1.000 kr.)	380			

Beløbene er i 2014-niveau (-=budgetreduktion og reduktion i personale/+ =budgetforøgelse og øget personale)

Konsekvenser herunder evt. for serviceniveau

Der vil ikke være konsekvenser for serviceniveauet, idet alle børn fortsat vil kunne tilbydes pasning i kommunens institutioner og forvaltningens fokus på arbejdet med at tilpasse behov og kapacitet fortsætter.

Skovbusordningen blev indført på et tidspunkt, hvor der var behov for fleksible ekstra m2 til pasning af de mange børnehavebørn. Behovet har efterfølgende ændret sig og forvaltningen har sammen med institutionslederne vurderet, at ordningen ikke er optimal set ud fra et planmæssigt og økonomisk synspunkt.

Implementering

Skovbusordningen ophører i 2014.

Tidligere politisk behandling af forslag

Er forslaget nyt?

Ja Nej

Hvis nej, hvornår har forslaget senest været behandlet politisk?

Sammenhæng med øvrige forslag

Vil forslaget have konsekvenser ift. andre forslag?

Ja Nej

Hvis ja, hvilke andre forslag vil blive omfattet heraf:

Høring

Skal forslag i høring?

Ja Nej

Hvis ja, angives hvem der skal høres:

Titel:	Effektiv udnyttelse af pladskapacitet – mellemkommunale betalinger
Kategori:	1. Proces- og ressourceoptimering
Udvalg:	Børne- og Ungdomsudvalget
Aktivitetssområde:	Uddannelse og pædagogik - Dagtilbud
Enhed:	Center for Uddannelse & Pædagogik
Ansvarlig kontaktperson:	Erik Pedersen

Beskrivelse

Den mellemkommunale nettoudgift ved køb og salg af dagtilbudspladser er over de seneste tre år faldet ganske betydeligt. Dette skal ses i lyset af, at LTK har et fleksibelt pladssystem med mulighed for løbende merindskrivning på de enkelte institutioner på op til +/- 10 %.

En mellemkommunal plads er generelt dyrere end en plads i egen kommune, da den mellemkommunale pladsudgift indeholder en række faste-/fællesudgifter, der ikke indgår i de direkte børnetalsafhængige udgifter, der danner grundlag for den marginale budgettildeling for kommunens institutioner. Optimering af den mellemkommunale afregning består i, at LTK på den ene side udbyder de pladser, der efterspørges, hvilket betyder at færre LTK borgere søger udenbys pladser. På den anden side skal en udbudsoptimering sikre, at pladserne i stigende grad efterspørges af udenbysborgere. Begge faktorer begrænser de mellemkommunale nettoudgifter for kommunen.

På baggrund af en mere effektiv udnyttelse af pladskapaciteten foreslås det, at budgettet for de mellemkommunale betalinger reduceres med netto 1,0 mio. kr. årligt.

Økonomi og personalemæssige konsekvenser

Økonomiske konsekvenser, 1.000 kr.	2015	2016	2017	2018
Besparelse - løn				
Besparelse - øvrig drift	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Investeringsomkostninger				
Indtægter				
I alt	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000

Personalemæssige konsekvenser årsværk

Gennemsnitssløn pr. år (1.000 kr.)

Beløbene er i 2014-niveau (-=budgetreduktion og reduktion i personale/+ =budgetforøgelse og øget personale)

Konsekvenser herunder evt. for serviceniveau

Ingen konsekvenser for serviceniveauet

Implementering

Forslaget kan gennemføres umiddelbart.

Tidligere politisk behandling af forslag

Er forslaget nyt?

Ja Nej

Hvis nej, hvornår har forslaget senest været behandlet politisk?

Sammenhæng med øvrige forslag

Vil forslaget have konsekvenser ift. andre forslag?

Ja Nej

Hvis ja, hvilke andre forslag vil blive omfattet heraf:

Høring

Skal forslag i høring?

Ja Nej

Hvis ja, angives hvem der skal høres:

Titel:	Effektivisering i dagplejen
Kategori:	1. Proces- og ressourceoptimering
Udvalg:	Børne- og Ungdomsudvalget
Aktivetsområde:	Uddannelse og pædagogik - Dagtilbud
Enhed:	Center for Uddannelse & Pædagogik
Ansvarlig kontaktperson:	Erik Pedersen

Beskrivelse

Udviklingen i dagplejen over de seneste 3 år indikerer at dagplejen alle årene har haft et budgetoverskud grundet en tilpasset opgaveportefølje og en effektiv drift. I 2011 kom dagplejen ud med et mindreforbrug på 1,3 mio. kr. I 2012 og 2013 er dagplejens budget reguleret ved 2. og 3. anslået regnskab med mere end 1,0 mio. kr., hvilket betød at dagplejens forbrug sidst på året stemte godt overens med det korrigerede budget. Det foreslås at budgettet der er afsat til manglende forældrebetaling nedskrives med 1,0 mio. kr. Budgettet til manglende forældrebetaling er i 2015 på 1,2 mio. kr. og vil efter reduktionen være på 0,2 mio. kr. Behovet for et budget til manglende forældrebetaling er aftagende i forhold til tidligere, da der er mindre tomgang i dagplejen end tidligere, og heraf et aftagende behov for at få dækket den manglende forældrebetaling.

Økonomi og personalemæssige konsekvenser

Økonomiske konsekvenser, 1.000 kr.	2015	2016	2017	2018
Besparelse - løn				
Besparelse - øvrig drift	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Investeringsomkostninger				
Indtægter				
I alt	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Personalemæssige konsekvenser årsværk				
Gennemsnitsløn pr. år (1.000 kr.)				
Beløbene er i 2014-niveau (-=budgetreduktion og reduktion i personale/=budgetforøgelse og øget personale)				

Konsekvenser herunder evt. for serviceniveau

Der er ingen konsekvenser for serviceniveauet

Implementering

Forslaget kan gennemføres umiddelbart.

Tidligere politisk behandling af forslag

Er forslaget nyt?

Ja Nej

Hvis nej, hvornår har forslaget senest været behandlet politisk?

Sammenhæng med øvrige forslag

Vil forslaget have konsekvenser ift. andre forslag?

Ja Nej

Hvis ja, hvilke andre forslag vil blive omfattet heraf:

Høring

Skal forslag i høring?

Ja Nej

Hvis ja, angives hvem der skal høres:

Titel:	Generel effektivisering og optimering centralt og decentralt
Kategori:	1. Proces- og ressourceoptimering
Udvalg:	Børne- og Ungdomsudvalget
Aktivitetssområde:	Udsatte børn
Enhed:	Center for Social indsats
Ansvarlig kontaktperson:	Lone Nygaard Jensen

Beskrivelse

Der kan gennemføres en generel effektivisering både centralt og decentralt i Center for Social Indsats og de dertil hørende institutioner, dvs. Forebyggelsescentret og Gl. Vartov. Det er forvaltningens vurdering, at der vil være luft til at gennemføre en sådan effektivisering inden for de rammer, som er fastsat af lovgivningen og i de politisk bestemte serviceniveauer og kvalitetsstandarder.

Besparselsen gennemføres efter en nærmere analyse af arbejdsgange mv. i de respektive afdelinger og institutioner og med særligt fokus på:

- Vikardækning
- Kørsel
- Vagtplanlægning
- Generel kapacitetstilpasning
- Samdriftsmuligheder i forhold til administrative funktioner

Særligt skal snitfladerne mellem Forebyggelsescentret og myndighedsområdet samt de øvrige institutioner granskes mhp. optimering af ressourcerne i Forebyggelsescentret. Fx kunne den indsats ift. børn med autisme, der i dag varetages af Forebyggelsescentret eller købes eksternt, med fordel samtænkes med den særlige ekspertise, som Chr. X's Allé har vedrørende autismeområdet, således at der på Forebyggelsescentret og/eller på myndighedsområdet frigøres ressourcer, der kunne anvendes mere hensigtsmæssigt.

Derudover skal den telefoniske døgndækning på Gl. Vartov analyseres nærmere mhp. at afdække mulighederne for, at Akuttilbuddet på Slotsvænget, der i forvejen er døgndækket, kunne overtage denne funktion, jf. også forslag HA2 om samtænkning og optimering af Akuttilbuddet, Paradiset og Misbrugscentret.

Økonomi og personalemæssige konsekvenser

Økonomiske konsekvenser, 1.000 kr.	2015	2016	2017	2018
Besparelse - løn	0	0	0	0
Besparelse - øvrig drift	-600	-600	-600	600
Investeringsomkostninger	0	0	0	0
Indtægter	0	0	0	0
I alt	-600	-600	-600	-600

Personalemæssige konsekvenser årsværk

Gennemsnitsløn pr. år (1.000 kr.)

Beløbene er i 2014-niveau og 2015-PL (-=budgetreduktion og reduktion i personale/+ =budgetforøgelse og øget personale)

Forslaget forventes ikke at få personalemæssige konsekvenser.

Konsekvenser herunder evt. for serviceniveau

Forslaget udmøntes, så det ikke får konsekvenser for serviceniveauet.

Implementering

Den konkrete udmøntning fastlægges i dialog med de decentrale institutioner og vil ske i 2. halvår 2014. Forslaget forventes at få fuldt gennemslag fra 2015.

Tidligere politisk behandling af forslag

Er forslaget nyt?

Ja Nej

Hvis nej, hvornår har forslaget senest været behandlet politisk?

Sammenhæng med øvrige forslag

Vil forslaget have konsekvenser ift. andre forslag?

Ja Nej

Hvis ja, hvilke andre forslag vil blive omfattet heraf:

Høring

Skal forslag i høring?

Ja Nej

Titel:	Forsøg med anvendelse af Borås-modellen – "Den svenske model"
Kategori:	1. Proces- og ressourceoptimering
Udvalg:	Børne- og Ungdomsudvalget
Aktivetsområde:	Udsatte børn
Enhed:	Center for Social indsats
Ansvarlig kontaktperson:	Lone Nygaard Jensen

Baggrund og formål

Det er dokumenteret, at den svenske indsats på området for udsatte børn og unge er langt billigere end den danske - uden at det går ud over kvaliteten. Dette skyldes bl.a. følgende elementer fra den såkaldte "Borås-model":

1. Fokus på et normaliseringsperspektiv, hvor den mindst indgribende foranstaltning sættes i værk, som kan fastholde barnet i så normal en tilværelse som muligt.
2. Kortere og mere målrettede anbringelser.
3. Tættere opfølgning på de enkelte sager.
4. Færre sager per sagsbehandler (ca. 15-20 afhængig af sagernes tyngde).
5. Stærkt fokus på faglig vidensbasering og ny forskning på området.

Herning Kommune er pt. i gang med et forsøg, der baserer sig på disse svenske erfaringer, men overføres på en dansk kontekst.

Forvaltningen foreslår på den baggrund, at der igangsættes en analyse, der afdækker muligheder og potentialer for at iværksætte et lignende forsøg i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Omfang og afgrænsning

Forslaget indebærer en nærmere analyse af organisering, økonomi og kompetencebehov ved anvendelse af den svenske model. I analysefasen gennemgås de svenske erfaringer, og der gennemføres en studietur til Herning.

På den baggrund udarbejder forvaltningen en kvalificeret business case og en skitse til implementeringsplan, som forelægges det politiske niveau mhp. politiske beslutning om forsøg med anvendelse af "Den svenske model".

Foreløbig business case

Rapporten fra Krevi viser, at børnene i den svenske model er anbragt kortere tid, de klarer sig bedre end dem de sammenlignes med andre steder i Sverige, og der spares penge på anbringelser og foranstaltninger. Hjælpen gives med udgangspunkt i et normaliseringsperspektiv og mindsteindgrebsprincippet.

Forsøget i Lyngby-Taarbæk Kommune kunne fx udføres med fire sagsbehandlere, der hver har 15-20 sager i en periode på 1-3 år. De gode resultater fra Modtagelsen i CSI, hvor der arbejdes systematisk med metoden Signs of Safty vil understøtte sagsarbejdet i forhold til at fastholde normaliseringsperspektivet og mindsteindgrebsprincippet i sagerne. Der vil ske en løbende opfølgning i forhold til effekten - både kvalitativt og økonomisk. Giver forsøget ikke nogen positive effekter efter 1 år lukkes det.

Viser målingerne til gengæld allerede efter 1- 2 år resultater, at effekten ligger over forventningerne, kan det overvejes om det skal omfatte flere socialrådgivere i CSI. På nuværende tidspunkt har socialrådgiverne i Lyngby-Taarbæk Kommune på det udsatte børneområde gennemsnitlig 42 sager.

Analyseomkostningerne afholdes inden for rammen.

Økonomiske konsekvenser, 1.000 kr.	2015	2016	2017	2018
Besparelsespotentiale			-1.350	-1.350
Investeringsudgifter	0	900	900	900
Anslåede analyseomkostninger				
I alt	0	900	-450	-450

Beløbene er i 2014-niveau (-=budgetreduktion/=budgetforøgelse)

I lyset af, at der må påregnes tid til implementering før initiativet udviser effekt, forventes forslaget foreløbigt ikke at have et besparelsespotentiale før 2017. Til gengæld er det forvaltningens forventning, at der fra 2017 og frem kan indhentes en nettobesparelse på godt -0,45 mio. kr. årligt som følge af forslaget.

I den foreløbige business case indebærer forslaget investeringsudgifter svarende til 2 ekstra socialrådgivere i forhold til niveauet i dag.

Under disse forudsætninger vil initiativet set over den treårige periode 2016-2018 skønsmæssigt være udgiftsneutralt.

Organisering

Center for Social Indsats er ansvarlig for analysearbejdet med inddragelse af Center for Økonomi og Personale samt Center for Uddannelse og Pædagogik.

Analysen kræver ikke inddragelse af ekstern bistand.

Interessenter og risici

Et evt. forsøgsprojekts succes vil afhænge af, at projektet gennemtænkes og planlægges nøje.

Der er tale om et forsøg på at skabe en kulturforandring, som erfaringsmæssigt kræver tid samt fokus på kompetenceudvikling af de relevante sagsbehandlere, så de klædes på til opgaven.

Projektet vil ligeledes kræve analysekapacitet, hvis der skal laves komparative analyser af kvaliteten og økonomien i indsatsen over for hhv. de familier, der er tilknyttet sagsbehandlere, der arbejder efter den svenske model, og de familier, der modtager en traditionel sagsbehandling og indsats.

Tidshorisont

Analysearbejdet gennemføres i 2. halvår af 2014, hvorefter der afrapporteres til det politiske niveau.

Der er i første omgang tale om et investeringsprojekt, hvor der efterfølgende vil være en gevinst på henholdsvis forebyggelse og anbringelsesprojektet.

Titel:	Systematisk inddragelse af netværket i alle sager
Kategori:	4. Øvrige
Udvalg:	Børne- og Ungdomsudvalget
Aktivitetssområde:	Udsatte børn
Enhed:	Center for Social indsats
Ansvarlig kontaktperson:	Lone Nygaard Jensen

Baggrund og formål

Der foreligger dokumentation for, at de inddragende og netværksbaserede indsatser giver både faglige og økonomiske gevinster.

De udsatte børn og unges familie og netværk inddrages i dag i varieret grad i sagsbehandlingen. Kun 9,8 procent af anbringelserne sker hos familie eller netværk og kun 4,5 procent af alle børn aflastes enten hos familien eller i netværket.

Forslaget indebærer en indledende analyse af muligheder og potentialer i et sådant projekt. Der vil være tale om en analyse, der ligger op til et investerings- og spareforslag, som er langsigtet og som skal etablere et socialfagligt grundfundament for en langsigtet strategi, der sikrer den bedste indsats til udsatte børn, unge og familier.

Omfang og afgrænsning

Det er forvaltningens vurdering, at der vil kunne arbejdes mere systematisk med inddragelse af familie og netværk - både i forhold til sagsbehandlingen og i forhold til foranstaltninger (aflastning og anbringelse i netværket). De gode erfaringer fra sagsarbejdet i Modtagelsen i Center for Social Indsats kombineret med erfaringen fra eksisterende metoder og projekter om familieinddragelse anvendes til at planlægge en målrettet projektplan for det udsatte børneområde i en treårig periode.

Foreløbig business case

En øget systematisk inddragelse af netværket i alle børne- og ungesager vil forventeligt kunne nedbringe udgifterne til foranstaltninger, idet anbringelser i netværket er billigere end øvrige anbringelser, og fordi der i visse tilfælde kan iværksættes mindre indgribende foranstaltninger end de traditionelle, hvis familien selv er med bidrager af løsningerne.

Analyseomkostningerne afholdes inden for rammen, og forslaget forventes ikke at få personalemæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser, 1.000 kr.	2015	2016	2017	2018
Besparelsespotentiale	0	-200	-200	-200
Investeringsudgifter				
Anslåede analyseomkostninger				
I alt	0	-200	-200	-200

Beløbene er i 2014-niveau (-=budgetreduktion/=budgetforøgelse)

Organisering

Center for Social Indsats er ansvarlig for gennemførelsen af analysen.

Interesser og risici

Der er tale om et forsøg på at skabe en kulturforandring, som erfaringsmæssigt kræver tid samt fokus på kompetenceudvikling af de relevante sagsbehandlere, så de klædes på til opgaven.

Tidshorisont

Analysen gennemføres i 2. halvår af 2014. Udmøntningen af en strategi for systematisk inddragelse af netværket vil kunne gennemføres fra 2. kvartal 2015, og herefter vil eventuelle besparelser øges fremadrettet i takt med at medarbejdere, metoder og arbejdsgange er implementeret.

Logbog for MED-udvalgets behandling den 26. marts 2014 af effektiviserings- og omstillingsforslag

Børne- og Ungdomsudvalgets område

Nr.	Forslag	Bemærkninger fra MED	Kommentarer fra centerledelsen
1.	Nedlæggelse af Ulse Lejrskole	Center MED udvalget var enige om, at lejrskolen skal sælges. Det eneste alternativ er at renovere den, så den kan blive attraktiv for en ny forpagter. Lejrskolen ligger geografisk tæt på, men er mindre egnet til små børn, pga. af den store vej tæt på og mindre egnet til større børn, fordi der ikke foregår så meget i det område. Skolernes brug af lejrskoler har ændret sig, det er et andet formål og indhold for en lejrskole, der arbejdes med i dag.	Ledelsen finder ingen anledning til ændring af det stillede forslag.
2.	Afvikling af Skovbussen Ronja	Center MED udvalget er enige i, at bussen ikke skal køre mere og der skal ikke findes en erstatning.	Ledelsen finder ingen anledning til ændring af det stillede forslag.
3.	Lukning af Club 10, omlægning af opgaverne til fælles klub / LTU regi	Leder af Klub Lyngby ville pege på en lukning af Club 10 frem for en effektivisering, som berørte det daglige klubtilbud.	Ledelsen finder ingen anledning til ændring af det stillede forslag.
4.	Reducering i ressourcen til tidlig SFO start	Udvalget gav ingen klar tilbagemelding her, drøftelsen handlede om det organisatoriske og omkring fastholdelse af det pædagogiske samarbejde SFO – Skole.	
5.	Ændring af dagpleje strukturen	Ledelsesrepræsentanter fra dagtilbud pegede på, at et tættere samarbejde mellem børnehusene og dagplejen er en god ide. I dag er der et samarbejde omkring overlevering af børnene, men samarbejdet kunne godt udbygges. Det må erkendes, at der er mange meninger, også politisk – omkring større contra små institutioner, dagtilbud contra dagpleje.	

6.	Analyse af organisering af dagtilbud - skoler	<p>Center MED udvalget gjorde opmærksom på, at strukturændringer kan medføre usikkerhed blandt personalet og medvirke til et højere sygefravær.</p> <p>Som udgangspunkt var der enig om, at sammenlægning af institutioner, som geografisk ligger tæt på hinanden, kan give god mening, men pointerede, at det for alle pædagogiske institutioner er vigtigt, at der er synlig ledelse på stedet.</p> <p>Behovet for ledelse på matriklen afhænger også af børnenes aldersgruppe og forældresamarbejdet.</p> <p>Kreds 22 var ikke umiddelbart tilhænger af specielle udskolingskoler (f.eks. linjeopdelt).</p> <p>Der er store kvaliteter i, at eleverne får en samlet skolegang fra 0. – 9. Det fællesskab og den tryghed eleverne har i deres klasse, og på deres skole, bør ikke afløses af unødvendige valg. Børnene får rige muligheder for selv at vælge efter grundskolen.</p> <p>Generel drøftelse af fordele / ulemper ved strukturændringer, hvor både økonomien og pædagogikken er vigtige forhold at tage stilling til.</p>	
7.			
8.			
9.			

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
Center for Sundhed og Kultur
Sekretariat

Journalnr. :
Dato: 26.02.2014
Skrevet af : MARGK /3261

N O T A T
om
Økologi i Lyngby-Taarbæk Kommune

På baggrund af ønsket i budgetaftalen for 2014-17 om at udarbejde oplæg til en økologistrategi, er her et oprids af kommunens tidligere initiativer på børn-, unge- og ældreområdet samt status på kommunens haller og kantiner.

Børn og unge

Lyngby-Taarbæk Kommune vedtog i 2009 en mad- og måltidspolitik for børn og unge. I denne er økologi ikke nævnt, men der er fokus på, at dagtilbud, skoler, SFO'er og klubber i kommunen udarbejder egne sunde måltidspolitikker i samarbejde med forældrene.

Fra 2010 har det været et lovmæssigt krav at udbyde en madordning i daginstitutionerne. Siden da har Børne- og Ungdomsudvalget godkendt to forskellige madordninger, begge involverende en vis procentdel økologi, som forældrebestyrelserne skulle tage stilling til. Begge ordninger er imidlertid blevet fravalgt af forældrebestyrelserne. I efteråret 2014 skal forældrebestyrelserne igen tage stilling til en model for madordning i institutionerne. Her forventes det også, at økologi vil være en del af den tilbudte model.

På trods af at der ikke er en fælles madordning i Lyngby Taarbæk Kommune har flere daginstitutioner en høj grad af økologi i deres indkøb gennem de to kommunale leverandører. En opgørelse fra 2012 over daginstitutionernes¹ indkøb i kilo viser, at 45 pct. af institutionerne køber 90-100 pct. økologiske varer og 32 pct. af institutionerne køber 50-89 pct. økologiske varer.

For skolerne gælder det, at de ligesom på daginstitutionsområdet har egne måltidspolitikker og at der ikke benyttes en fælles madordning. Flere skoler har dog tilmeldt sig madordninger af forskellig art. Det drejer sig bl.a. om mælke, og frugtordninger samt om levering af frokost enten som madpakker eller som varme/lune retter. De færreste af disse ordninger er på nuværende tidspunkt økologiske. Alle ordninger er forældrefinansierede. I forhold til skolefrugt vil man på visse skoler

¹ De selvejende institutioner er ikke medregnet, da de ikke foretager indkøb igennem kommunens to leverandører.

kunne tilbyde økologisk frugt og en lavere forældrebetaling på 3 kr. om ugen, såfremt man skifter leverandør.

Der er ligesom for dagsinstitutioner og skoler ingen fællesmadordning for kommunens SFO'er og klubber. En opgørelse fra første halvår af 2013 viser at klubber og SFO'ers indkøb af økologi hos kommunens leverandører ligger på 9,5 pct.

Ældreområdet

Kommunen producerer udelukkende mad til ældre på kommunens fem store og to små plejehjem. Mad til ældre hjemmeboende borgere leveres af to eksterne leverandører, som kommunen har indgået en aftale med.

I øjeblikket produceres maden til plejehjemmene i produktionskøkkenet på Baunehøj og leveres herefter til anretterkøkkener i de andre træningscentre og plejehjem. Siden 2013 har man endvidere lavet "mad fra bunden" på Lystoftebakken – et projekt der i 2014 også skal gennemføres på Solgården og Virumgård.

I 2010 ønskede politikerne at have en vis andel økologi som en option i en udbudsrunde. Efter leverandørerne vendte tilbage med priser på henholdsvis økologisk og konventionel mad med en gennemsnitlig prisdifference på 21 pct. besluttede politikerne at fravælge den økologiske mad. Det betyder, at der ikke bliver tilbudt økologisk mad på kommunens plejehjem i dag.

Andre kommunale steder hvor der allerede er, eller er mulighed for at producere mad.

Kommunen har flere cafeterier i forbindelse med flere kommunale bygninger. Det gælder fx for Lyngby Stadion, Virumhallen, Engelsborghallen og Frederiksdal Søbad. Disse er alle bortforpagtede. På nuværende tidspunkt indgår økologi ikke som et krav i forpagtningsaftalerne. Tidligere undersøgelser af området viser, at det er svært at drive en rentabel forretning på de eksisterende udbudsvilkår. Ønsker kommunen, at der lægges flere krav ind i udbuddene, skal de økonomiske vilkår overvejes.

Kantinerne

Foruden cafeterierne produceres der mad i kommunen til kantinerne på Rådhuset og Toftebæksvej 12. Der findes ikke nogen målsætning for andelen af økologi i kantinerne eller noget samlet overblik over, hvor stor den nuværende andel af økologi er. Dog viser en opgørelse fra december 2013, at de to kantiner har et indkøb af økologiske 'tørvarer' på henholdsvis 15,2 pct. og 14,1 pct. Det dækker over, at brødet samt de fleste mejeriprodukter er økologiske.

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
Center for Sundhed og Kultur
Sekretariat

Journalnr. :
Dato: 26.02.2014
Skrevet af : MARGK /3261

N O T A T
om
Økologisk omstillingsordning

Det er en erfaring fra andre kommuner, at man kan drive et offentligt køkken med 75 pct. økologi inden for den eksisterende økonomiske ramme ved at bruge flere af sæsonens grønsager, mindre kød og reducere madspild. Dette er bl.a. gennemført i Københavns Kommune. Den Kommunale Madservice er allerede lykkedes med at sænke mængden af madspild.

En omlægning til økologi vil imidlertid kræve efteruddannelse af køkkenpersonalet. Udgifter til dette vil sandsynligvis kunne finansieres gennem Natur- Erhvervsstyrelsen økologifremmeordning. Fødevareminister, Dan Jørgensen, har i januar 2014 meldt ud, at der som led i regeringens plan om 60 pct. økologi i det offentlige inden 2020 afsættes 28 mio. kr. til puljen i 2014 til omlægning af offentlige køkkener i kommuner, regioner og statslige institutioner.

Ordnningen er imidlertid ikke åbnet for nye ansøgninger på nuværende tidspunkt, da bekendtgørelsen skal skrives om i løbet af 2014. NaturErhvervsstyrelsen ved endnu ikke, hvornår dette vil ske, og om ordningen efterfølgende vil tage sig markant anderledes ud end hidtil.

Som ordningen tidligere tog sig ud, var det muligt at få alle udgifter til efteruddannelse af personale dækket ved omlægning til økologi. Offentlige myndigheder kunne dog ikke søge puljen direkte. Derfor skulle der laves samarbejdsaftaler med en projektpartner, hvis man ønskede, at der blev gennemført en uddannelsesindsats. I forbindelse med ansøgningen skulle det også sandsynliggøres, at projektet og dets formål kunne opretholdes i mindst fem år. Der blev ydet op til 100 % i tilskud til selve omlægningsprocessens indhold og aktiviteter. Der blev der dog ikke givet tilskud til at købe medarbejdere fri til kompetenceudvikling. Ser ordningen i fremtiden ud på samme måde, må Lyngby-Taarbæk Kommune altså forvente selv at skulle afholde udgifter til frikøb af medarbejdere. Det betyder, at dette initiativ, såfremt ordningen fortsætter som hidtil, ikke vil være udgiftsneutralt, før det er fuldt ud implementeret.

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
Center for Social indsats
Administrativ afdeling

Journalnr. . :
Dato : 22.04.2014
Skrevet af . : LONJ /45973367

N O T A T
om
Ledelsesinformation det specialiserede børnesocialområde

Børne- og Ungdomsudvalget har på mødet i maj 2012 besluttet, at udvalget skal have kvartalsvis ledelsesinformation om det specialiserede børnesocialområde.

Denne afrapportering omhandler 1. kvartal af 2014.

Afrapporteringen er struktureret på følgende måde:

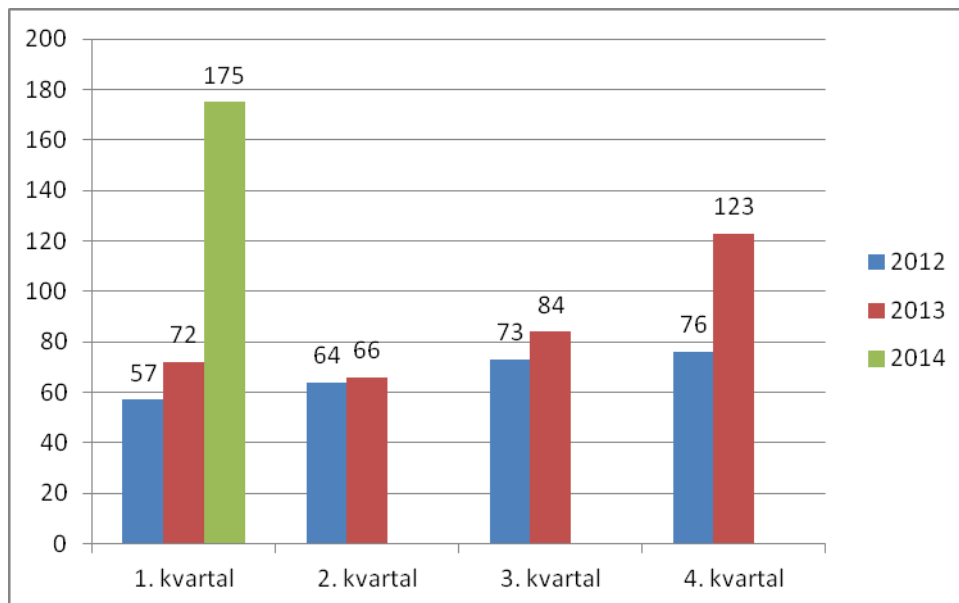
1. Underretning
2. Antal sager og sagsnorm pr. medarbejder
3. Antal klagesager i Ankestyrelsen
4. Ledelsestilsyn
 - a. med anbragte børn (§ 70 – børnesamtale)

1. Underretninger

Underretningerne registreres i DUBU (digitalisering - udsatte børn og unge), og i forbindelse med Overgrebspakken blev det samtidigt besluttet, at der skulle ske en automatisk afrapportering til Ankestyrelsen af de indkomne underretninger, både i relation til årsag og hvilken initiativer underretningerne har resulteret i. Formålet er bl.a., at der kan ske en benchmarking på tværs af kommunerne. Opgørelserne er derfor ikke identiske med de tidligere opgørelser i forbindelse med ledelsesinformationen.

Figur 1 – Underretninger på det specialiserede børnesocialområde 2012 - 2014

Der er i 1. kvartal af 2014 modtaget 175 underretninger. Sammenlignet med de to tidligere år er det et væsentlig højere antal.



Tabel 2 – Oversigt underrettere

Underrettere	Antal 1. kvartal
Mellemkommunal underretning	10
Plejefamilie/anbringelsessted	0
Anden kommunal forvaltning	26
Skole	23
Dagpleje/daginstitution	2
Fritidshjem/klub/SFO	3
Sundhedsplejerske	3
Øvrigt sundhedsvæsen	22
Politi	23
Domstole	0
Anden offentlig myndighed eller person i offentlig tjeneste	9
Henvendelser fra barn/ung	1
Henvendelser fra forældremyndighedsindehavere	12
Anden i barnets familie eller netværk	7
Anden i barnets eller familiens bekedskabskreds	2
Nabo	4
Anonym	0
Organisationer	2
Krisecenter	1
Andre (fogedretten, boligselskaber m.m.)	25
I alt	175

Kategorierne er anderledes og det kan være et definitionsspørgsmål, hvor sagsbehandleren rubricerer underretningen, da der kan være overlap i definitionsspørgsmålet. Fx hvad er forskellen på netværk og bekendtskabskreds, det kan opfattes forskelligt afhængig af sagsbehandlerens egne præferencer.

Tabel 1 – Opdeling i underretninger på det specialiserede børnesocialområde

Resultatet af underretningerne	1. kvartal
Sagen er lukket efter tilbud om samtale eller netværksmøde jf. SEL § 11.1	26
Kortvarigt samtaleforløb, enten i Modtagelsen eller Forebyggelsescentret jf. SEL § 11.3 og 11.4	50
Udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse jf. SEL § 50	20
Økonomisk hjælp jf. SEL § 52 a	4
Underretningen er videresendt til anden kommune	1
Underretningen omhandlede allerede eksisterende sager	74
I alt	175

Underretninger i eksisterende sager fylder en del mere end tidligere og med implementering af Overgrebspakken skal der foretages en second opinion i disse sager. Det betyder, at en anden sagsbehandler skal vurdere om de foranstaltninger og initiativer, der er iværksat, er tilstrækkelige i forhold til de oplysninger, der er beskrevet i underretningen.

Denne praksis var ikke tidligere gældende, når der kom underretning i eksisterende sager, og kan være en af forklaringer på det stigende antal. Herudover har der siden Overgrebspakkens ikrafttrædelse været en kampagne vedr. underretninger, som ligeledes kan have en effekt. Det er en generel tendens i landets kommuner, at der indberettes flere underretninger, som også har været en af intentionerne i lovgivningen.

2. Antal sager og sagsnorm pr. medarbejder

Opgørelsen er opgjort i forhold til opdelingen i børnesagerne. Det skal pointeres, at der i forbindelse med det stigende antal underretninger, der er sket i forbindelse med implementeringen af Overgrebspakken er foretaget en midlertidig administrativ omrokering. Såfremt dette ikke havde været foretaget ville sagsantallet have været væsentligt højere. Dette tiltag har været nødvendigt, da der samtidig jf. lovgivningen skal foretages en vurdering af underretningen indenfor 24 timer.

I Modtagelsen er der 45 sager pr. sagsbehandler i gennemsnit. I børnegruppen er der 40 sager i gennemsnit og i Ungegruppen er der 36 sager pr. medarbejder

Tabel 3 – Antal sager og sagsnorm pr. medarbejder

	Handicap	Psykosocial	I alt
Modtagelsen	99	160	259
Børn 0-14 år	157	188	345
Unge 15 – 23 år	57	142	199
I alt	313	309	803

3. Klagesager i Ankestyrelsen

Der har været behandlet 5 sager i Ankestyrelsen i 1. kvartal af 2014. Sagerne har handlet om tabt arbejdsfortjeneste og merudgifter til børn samt anbringelse uden for hjemmet.

Centeret har fået medhold i 2 af sager og delvist medhold i 2 sager. En sag er hjemvist til fornyet behandling.

4. Ledelsestilsyn

4.1 Opfølgning med anbragte børn jf. SEL § 70

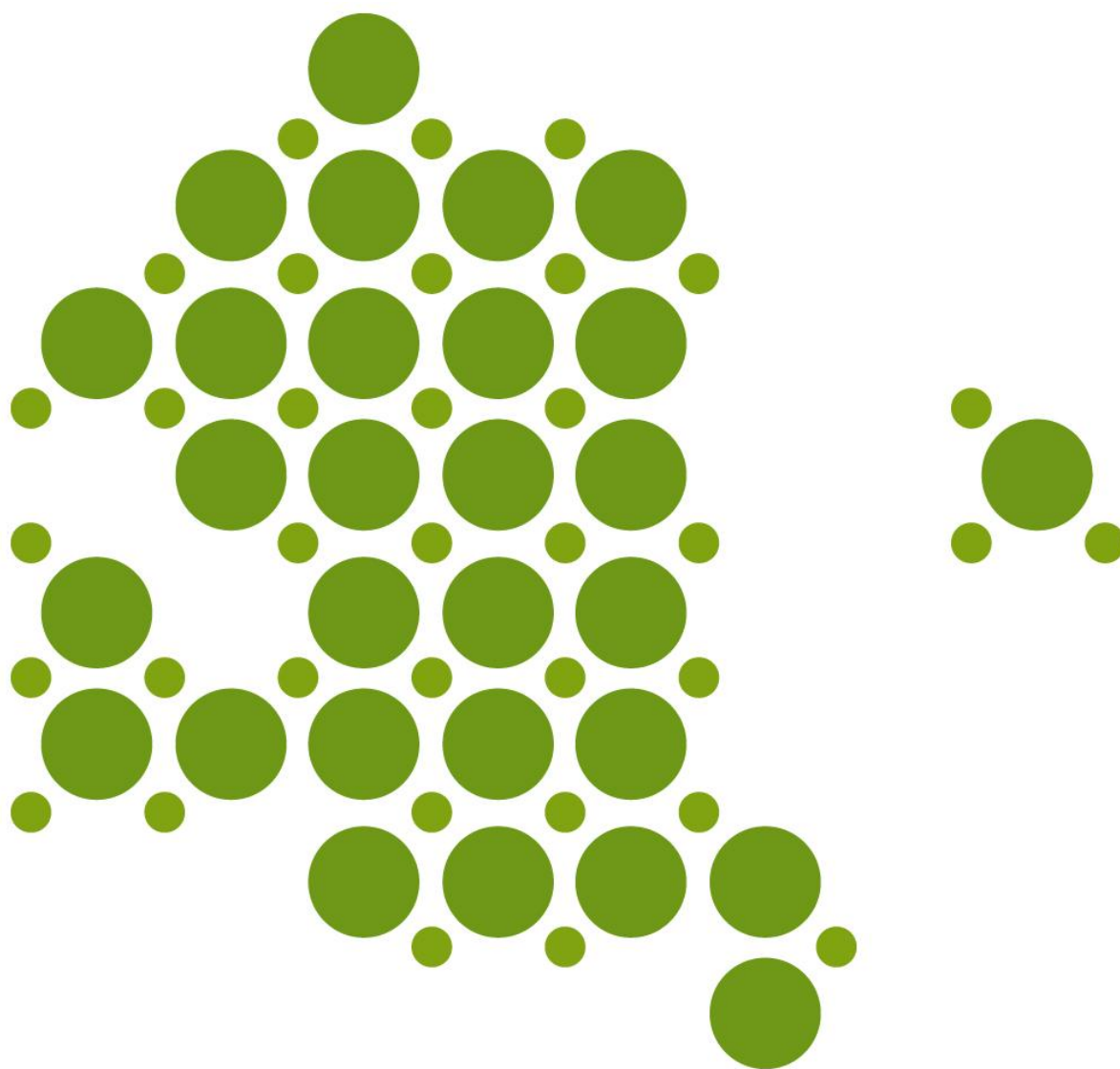
Der har i 1. kvartal været udtaget 5 børnesager og 10 ungesager, med særlig revision på gennemførelse af børnesamtalen og opfølgning i anbringelsessager jf. SEL § 70. stk. 2. og § 48.

I de 14 af sagerne er der gennemført børnesamtaler og tilsyn indenfor lovgivningens frister. Der er en sag, hvor der ikke er registreret børnesamtale og tilsyn indenfor lovgivningens frist.

Serviceovens § 70 foreskriver, at der skal ske en opfølgning på anbragte børn efter 3 måneder og derefter hver 6 måned. Opfølgningens formål er, at vurdere om indsatsen af anbringelsen skal ændres og om handleplanen skal revideres og der skal være en børnesamtale 2 gange årligt.

Rammeaftale 2015

Udviklingsstrategi for det specialiserede socialområde og specialundervisning



Kommuner i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden

2015 Version 1.0



INDHOLDSFORTEGNELSE

Læsevejledning	4
Indledning	5
Tilbud omfattet af Udviklingsstrategi 2015	6
De mest specialiserede tilbud	7
Del 1: Bevægelser på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet	8
Tendenser vedrørende målgrupperne	9
Tendenser vedrørende udbud af og efterspørgsel efter tilbud	10
Tendenser vedrørende organisering og tilrettelæggelse af indsatserne	11
Fokusområder for den tværkommunale koordination i 2015	13
Stigende antal hjemløse, herunder særligt unge hjemløse	13
Nye krav til tilbuddene grundet længere levetid og generelt alderssvækkelse blandt målgrupperne på voksenområdet	13
Tilbud til borgere med dobbeltdiagnose	13
Inklusionsdagsordenen på børne- og ungeområdet og dennes betydning for de højt specialiserede tilbud	14
Økonomistyring, effektiv drift og udvikling af metoder	14
Del 2: Tværkommunale udviklingsprojekter i hovedstadsregionen	14
Særlige temaer i 2015	14
Særligt tema om anbragte børn og unges undervisning/uddannelse	14
Særligt tema om tilbud til borgere med dobbeltdiagnose	15
Særlige temaer i 2014	15
Særligt tema om ungeområdet	16
Særligt tema om godkendelse og tilsyn	16
Andre særlige udviklingsprojekter i 2013-2014	17
Særligt tema om social- og behandlingspsykiatrien	17
Særligt tema om ny specialisering	18
Særligt tema om familieplejelignede anbringelsestyper	19
Udviklingsprojekter vedrørende hjerneskadeområdet	19
Udviklingsprojekt vedrørende fælles fokus på styring og udvikling af det specialiserede socialområde	20
Del 3: Øvrig tværkommunal koordination	21
lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger	21
Lands- og landsdelsdækkende tilbud	21
Sikrede afdelinger	21
Fem principper som grundlag for den tværgående koordination	21
Kapacitet og belægning på de sikrede institutioner	22
Forudsat belægningsprocent	22
Fælles udviklingstema i 2015 om sammenhæng mellem målgrupper, indsatser og pris	22
Kommunikationscentre	22



Botilbud med over 100 pladser.....	23
Social tilsyn	23
Bilagsliste	24



LÆSEVEJLEDNING

Udviklingsstrategi 2015 er udarbejdet med afsæt i indberetninger fra kommunerne i hovedstadsregionen om behov og udviklingstendenser inden for både målgrupper og tilbudstyper samt indberetninger fra kommunale driftsherrer og Region Hovedstaden om belægning og kapacitet. På baggrund af en analyse af disse indberetninger er det muligt at udlede nogle retninger samt udviklingstendenser og –perspektiver for det specialiserede socialområde og specialundervisning for børn, unge og voksne i 2015 og årene frem.

Udviklingsstrategi 2015 indleder med at opstille rammerne for Udviklingsstrategien, herunder for de tilbud, der er omfattet af strategien. Dernæst er Udviklingsstrategien inddelt i tre overordnede dele:

I del 1 gennemgås udviklingsperspektiverne for det specialiserede socialområde og specialundervisning i hovedstadsregionen. Udviklingsperspektiverne er udledt på baggrund af kommunernes og Region Hovedstadens indberetninger om behov og udviklingstendenser samt belægning og kapacitet. Afsnittet opridser de helt overordnede hovedtendenser over forventningerne til udviklingen inden for det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet, og er således en opsummering af den dybdegående analyse, der ligger til grund for Udviklingsstrategi 2015. Dette efterfølges af en beskrivelse af, hvilke elementer inden for bevægelserne og tendenserne, der vurderes at have direkte relevans for den tværkommunale koordination i KKR-regi, herunder hvilke fokusområder der er for den tværkommunale koordination i 2015.

Under del 2 af Udviklingsstrategien beskrives konkrete samarbejdsprojekter i regi af Rammeaftalen, herunder de særlige temaer for 2015, de særlige temaer igangsat i 2014 og øvrige igangværende udviklingsprojekter i 2013-2014.

Endelig omfatter del 3 af Udviklingsstrategien beskrivelser af øvrige tendenser og bevægelser med relevans for den tværkommunale koordination, herunder de lands- og landsdelsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger, kommunikationscentrene i regionen, botilbud med over 100 pladser samt det nye socialtilsyn.

Bagerst i Udviklingsstrategien findes en liste over de tilhørende bilag.



INDLEDNING

Kommunerne overtog med bekendtgørelsen om rammeaftaler på det specialiserede socialområde fra marts 2011 ansvaret for koordineringen af det specialiserede socialområde. Koordineringen af området omfatter ansvaret for udarbejdelse af en årlig rammeaftale for det specialiserede socialområde, der består af en udviklingsstrategi og en styringsaftale. Med bekendtgørelsen om rammeaftaler på området for specialundervisning fra april 2012 overtog kommunerne desuden ansvaret for koordinering af specialundervisningsområdet. Denne bekendtgørelse omfatter ligeledes udarbejdelse af en årlig rammeaftale bestående af en udviklingsstrategi og en styringsaftale. Region hovedstaden bidrager til Udviklingsstrategien for så vidt angår de tilbud, som regionen er driftsherre for.

Med overdragelsen af en stor del af det specialiserede socialområde til kommunerne, og dermed også siden arbejdet med den første Udviklingsstrategi i 2011, er der sket et paradigmeskifte på området, der omfatter grundlæggende nye tilgange til at håndtere udvikling i målgrupper og efterspørgsel på tilbud. Der er kommet et øget fokus på omstillingsparathed, fleksibilitet og individuelle løsninger. Kommunernes indsatser er henover de seneste år i langt højere grad blevet kendetegnet ved indsatser i nærmiljøet, inklusion i normalområdet, forebyggelse, rehabilitering og recovery-tilgange. Det gør sig gældende på såvel børne- og ungeområdet samt voksenområdet og er en væsentlig pointe ved læsning af Udviklingsstrategien – særligt i forbindelse med vurdering af behov for pladser.

Udviklingen medfører, at der ikke, i lige så høj grad som tidligere, er direkte sammenhæng mellem målgruppeudvikling og behov for nye tilbud samt opnormering af antal pladser. Indbygget i de nye strategier er således større vægt på at borgerne kan komme sig, og at borgerne i større udstrækning, hvis de får den rette støtte, bliver i stand til at klare sig med mindre indgribende hjælp. Det betyder, at udviklinger i målgruppernes størrelse i højere grad kan løses fleksibelt i tilbud i egen kommune.

Udviklingsstrategi 2015 omfatter både det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet.

Formålet med Udviklingsstrategien er:

- ▶ At sikre og styre den faglige udvikling af tilbuddene i hovedstadsregionen, så alle driftsherrer til stadighed er i stand til at tilbyde de rigtige tilbud af høj kvalitet også til små målgrupper og målgrupper med komplicerede problemer.
- ▶ At skabe synlighed og gennemsikuelighed om kapacitet og behov for pladser.
- ▶ At sikre koordination og udvikling af nye tilbud særligt til små målgrupper og målgrupper med komplicerede problemer, så ekspertise og ressourcer på særlige områder anvendes hensigtsmæssigt.

Udviklingsstrategien skal, ifølge bekendtgørelserne, indeholde følgende:

- ▶ Et samlet skøn over behovet for regulering i antallet af tilbud og pladser.
- ▶ Den faglige udvikling og muligheder for fleksibel anvendelse af undervisningstilbuddene.
- ▶ Koordinering af lands- og landsdelsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger/botilbud samt særlige forpligtigelser vedrørende tilbud til Grønland og Færøerne.
- ▶ Udviklingsplaner for botilbud med over 100 pladser.
- ▶ Bilagsoversigt over alle tilbud beliggende i regionen (jf. bilag 2).

Nærværende dokument omfatter alene Udviklingsstrategi i Rammeaftale for 2015, mens styringsaftalen for 2015 først foreligger ultimo 2014.¹ Nærmere beskrivelser af processen for Rammeaftalen kan findes i bilag 1.

¹ Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde samt bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på specialundervisningsområdet.



Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2015 er godkendt af alle kommuner i hovedstadsregionen og af Region Hovedstaden.

Udviklingsstrategi 2015 er gældende for perioden 1. januar 2015 til 31. december 2015.

TILBUD OMFATTET AF UDVIKLINGSSTRATEGI 2015

Udviklingsstrategi 2015 er baseret på den afgrænsning af tilbud, som hovedstadsregionens kommuner besluttede sammen med Region Hovedstaden i forbindelse med Rammeaftalen for 2011. Afgrænsningen betyder, at strategien som det primære fokuserer på tilbud til borgere med de mest komplekse og specielle behov, og som kræver et stort befolkningsgrundlag, for at tilbud kan drives rentabelt og med høj faglighed.

Udviklingsstrategien rummer således de højt specialiserede tilbud samt tilbud, der kræver et stort befolkningsgrundlag og anvendes af flere kommuner. Strategien rummer også højt specialiserede enheder, som organisatorisk drives sammen med mindre specialiserede tilbud. Desuden er alle regionsdrevne tilbud inkluderet i Udviklingsstrategien, jf. bekendtgørelsen. Det er således som udgangspunkt koordinationsbehovet, der er afgørende for, om et tilbud er omfattet af Udviklingsstrategien.

Nærmere beskrivelser af kriterier for afgrænsningen af tilbud omfattet af Udviklingsstrategien kan findes i bilag 1.

Udviklingsstrategi 2015 omfatter 139 døgn- og dagtilbud på voksenområdet efter paragrafferne i Serviceloven og Sundhedsloven. Tilbuddene er målrettet otte overordnede målgrupper inden for voksenområdet (*voksne med autisme, sindslidelse, nedsat psykisk og fysisk funktionsevne, alkohol- og stofmisbrug samt voldsramte kvinder og hjemløse*). Tilbuddene omfatter i 2015 sammenlagt 3.530 døgn- og dagpladser samt 2.228 ambulante forløb til misbrugere. Desuden omfatter Udviklingsstrategien på voksenområdet tre kommunikationscentre, to specialtandplejer og Falck Hjælpemiddelcenter.

På børne- og ungeområdet omfatter Udviklingsstrategien 15 døgn- og dagtilbud efter paragrafferne i Serviceloven. Tilbuddene er målrettet målgrupperne *børn og unge med sindslidelse, autisme samt nedsat psykisk og fysisk funktionsevne*. Sammenlagt omfatter de 16 tilbud 262 døgn- og dagpladser i 2015. Desuden omfatter børne- og ungeområdet to ambulante tilbud for børn og unge med nedsat fysisk funktionsevne samt to kommunikationscentre.

De konkrete tilbud omfattet af Udviklingsstrategi 2015 kan ses i bilag 3, som kan findes på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

Koordineringen af specialundervisningstilbud målrettet børn og unge er i hovedstadsregionen forankret i en særligt funktion, Koordinerende Funktion for Specialundervisning (KFS). Tidligere har enkelte specialundervisningstilbud samtidig været omfattet af Udviklingsstrategien, fordi de har været dele af helhedstilbud, der også indeholder tilbud efter paragraffer i Serviceloven. Fra 2014 er foretaget en klar adskillelse af, hvor specialundervisningstilbuddene i hovedstadsregionen er forankret. Bekendtgørelsen om rammeaftaler på specialundervisningsområdet² definerer de specialundervisningstilbud, der er indeholdt i rammeaftalesamarbejdet. De specialundervisningstilbud, der ligger herudover, er forankret i regi af KFS og den dertilhørende styregruppe, og er således ikke omfattet af Udviklingsstrategi 2015. KFS's årlige redegørelser kan findes på www.kfs-hovedstadsregionen.dk. Desuden kan der findes et overblik over specialundervisningstilbud i hovedstadsregionens kommuner på www.spuvo.dk.

² Ifølge bekendtgørelsen omfatter Rammeaftalen på specialundervisningsområdet de lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud inklusiv rådgivning og vejledning drevet af Region Hovedstaden og Københavns Kommune samt de regionalt drevne kommunikationscentre.



DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD

Siden Udviklingsstrategi 2014 har kommunerne og Region Hovedstaden defineret en delmængde af de højt specialiserede tilbud, der er omfattet af Udviklingsstrategien, som værende de mest specialiserede tilbud inden for det specialiserede socialområde. Formålet hermed er, at give tilbuddene en særlig tværkommunal opmærksomhed, og hermed sikre, at de mest specialiserede kompetencer i disse tilbud bevares og udvikles.



Der er opstillet seks kriterier, der beskriver de særlige karakteristika og behov hos målgrupperne, som de mest specialiserede tilbud skal kunne imødekomme. Et tilbud skal kunne opfylde mindste fem ud af samtlige seks kriterier, førend tilbuddet kan defineres som mest specialiseret. De seks kriterier er følgende:

- 1.a (*Børne- og ungeområdet*): Målgrupperne skal være af en så lille volumen, at hyppigheden af tilfælde i den enkelte kommune er meget lille. Defineret som i gennemsnit maksimalt 0,5 tilfælde om året per 1.000 indbyggere i alderen 0-17 år.
- 1.b (*Voksenområdet*): Målgrupperne skal være af en så lille volumen, at hyppigheden af tilfælde i den enkelte kommune er meget lille. Defineret som i gennemsnit maksimalt 0,5 tilfælde om året per 10.000 indbyggere i alderen 18-64 år.
2. Målgrupperne skal have en høj kompleksitetsgrad, defineret som minimum fire svære kompleksiteter af længevarende karakter.
3. Det vurderes nødvendigt at have et tilbud for pågældende målgrupper i hovedstadsregionen for at sikre selvforsyningen i regionen.
4. Målgruppernes høje kompleksitet og behov for helt særlig støtte og behandling betyder, at målgruppens behov ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.
5. For at kunne opretholde og udvikle tilbuddet samt sikre rentabel drift skal tilbuddet have hele hovedstadsregionen som optageområde.
6. Tilbuddene skal kunne dække målgruppernes særlige behov for specialiseret støtte og behandling gennem særlige fysiske rammer, særligt specialiserede kompetencer og/eller anvendelse af avanceret velfærdsteknologi.

Samlet set er ni selvstændige tilbud målrettet målgrupper med helt særlige karakteristika og behov for specialiseret støtte og behandling udvalgt som de mest specialiserede tilbud i 2015. Det drejer sig om tre tilbud på børne- og ungeområdet og seks tilbud på voksenområdet. De konkrete tilbud omfattet af Udviklingsstrategi 2015, som på nuværende tidspunkt, defineres som de mest specialiserede tilbud, kan ses i bilag 5. Bilaget kan findes på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

I Styringsaftale 2015 er defineret en række procedurer og tiltag omkring løbende revurderinger af de mest specialiserede tilbud, der blandt andet imødekommer en række opmærksomhedspunkter og hensyn, herunder:

- ▶ At et tilbuds opfyldelse af kriterierne i ét år ikke er lig med en varig opfyldelse.
- ▶ At de mest specialiserede tilbud løbende og systematisk skal revurderes.
- ▶ At nyetablerede tilbud og øvrige tilbud omfattet af Udviklingsstrategien løbende og systematisk skal vurderes i forhold til kriterierne.

Procedurerne giver mulighed for at igangsætte særlige fælleskommunale tiltag, såfremt et af de mest specialiserede tilbud bliver truet af lukning. Ingen af de ni mest specialiserede tilbud vurderes på nuværende tidspunkt at være i fare for at lukke i 2015 eller det efterfølgende år. Aktuelt vurderes der således ikke at være behov for at igangsætte særlige fælleskommunale procedurer over for disse tilbud i 2015. Tilbuddenes status bliver fulgt løbende af en særligt nedsat task force.



DEL 1: BEVÆGELSER PÅ DET SPECIALISEREDE SOCIALOMRÅDE OG SPECIALUNDERVISNINGSSOMRÅDET

Et formål med Udviklingsstrategien er at undersøge, om der er områder, hvor der er behov for en særlig koordination eller samarbejde på tværs af kommunerne og/eller mellem kommunerne og Region Hovedstaden. Det kan være i form af regulering af tilbud og pladser blandt de højt specialiserede tilbud omfattet af Udviklingsstrategien eller andre særlige indsatser eller tiltag i tværkommunalt regi. Region Hovedstaden vil indgå i koordinationen, såfremt reguleringen af pladser eller indsatser omfatter regionalt drevne tilbud.

På baggrund af analysen af bevægelserne på området vurderes der ikke aktuelt at være behov for i 2015 at indgå tværkommunale aftaler og/eller aftaler mellem kommunerne og Region Hovedstaden om konkrete reguleringer af tilbud eller pladser omfattet af Udviklingsstrategi 2015.

Behovet for koordination af tilbud omfattet af Udviklingsstrategien bestemmes af tre faktorer. Første afgørende faktor er udviklingen inden for målgrupperne, herunder denne udviklings betydning for, hvilke tilbud og ydelser, der er behov for, at de enkelte kommuner stiller til rådighed for deres borgere. Stigninger eller fald i antallet inden for målgrupperne kan således have stor indflydelse på behovet for antallet af tilbud og pladser i tværkommunalt regi.

Behovet for koordination styres dog ikke alene af udviklingen inden for målgrupperne, men også af en anden faktor, som er kommunernes organisering og tilrettelæggelse af indsatserne. Nogle målgrupper kan kommunerne mest hensigtsmæssigt håndtere inden for eget regi, mens andre målgrupper kræver indsatser, hvor den enkelte kommune ud fra faglige og/eller økonomiske hensyn ikke finder det hensigtsmæssigt at løfte opgaven selv. Kommunernes tilrettelæggelse af indsatserne på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet vil i 2015, som i de forrige år, fortsat være præget af de bevægelser og omlægninger, der er et udløb af intentionerne med Kommunalreformen, Barnets Reform, kommunernes overtagelse af ansvaret for det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet, samt den stramme økonomi på området. Som beskrevet i indledningen går bevægelserne samtidig i retning af et paradigmeskifte på området, hvor der fokus på inklusion, rehabilitering, recovery samt resultat- og effektbaseret styring. Disse tilgange er med til at modsvare og imødesee efterspørgslen efter nye tilbud.

En tredje faktor, der har indflydelse på behovet for koordination af de højt specialiserede tilbud, er den finansieringsform der anvendes over for tilbuddene. Finansieringen af tilbud på det specialiserede social- og undervisningsområde er i hovedstadsregionen langt overvejende baseret på et omkostningsbaseret takstsystem. I hovedstadsregionen opleves takstfinansieringen grundlæggende som et godt fundament for at sikre fortsat dynamik og omstilling på området samt en incitamentsstruktur, der sikrer omkostningseffektiv drift. Takstfinansiering er derfor et princip, som fortsat i størst muligt omfang, ønskes fastholdt i hovedstadsregionen. I udgangspunktet er takstsystemet selvregulerende, da det er et markedslignende finansieringssystem. Det kan dog i nogle tilfælde være nødvendigt at regulere antallet pladser – fx for tilbud med meget små målgrupper eller tilbud med en meget høj specialiseringsgrad.

I hovedstadsregionen er der et stort fokus på, at en række funktioner og tilbud forudsætter en meget specialiseret viden. Det er samtidig tilbud, som er målrettet små målgrupper, hvorfor der ikke er befolkningsgrundlag til at pågældende tilbud kan være til stede i alle kommuner. Udgangspunktet for Udviklingsstrategien er derfor, hvilke tilbud der skal stilles til rådighed for borgerne på tværs af kommuner.

Som grundlag for Udviklingsstrategi 2015 er der foretaget en dybdegående analyse af kommunernes forventninger til den fremtidige udvikling inden for målgrupperne og til efterspørgslen efter tilbud inden og uden for kommunernes eget regi. Desuden kortlægger analysen udviklingen i belægning og fremtidig



kapacitet på de højt specialiserede tilbud omfattet af Udviklingsstrategi 2015.³ Formålet med analysen er at beskrive udviklingen inde for målgrupperne, og hvordan denne udvikling via kommunernes tilrettelæggelse af indsatserne, har indflydelse på efterspørgslen efter de højt specialiserede, tilbud. Sammenholdt med udviklingen inden for belægning og kapacitet i tilbuddene, er det således muligt at afdække behovet for koordination af de højt specialiserede tilbud i Udviklingsstrategi 2015.

På baggrund af analysen kan der konstateres en række bevægelser og tendenser vedrørende målgrupperne og tilbudstyperne på det specialiserede socialområde samt omkring kommunernes organisering og tilrettelæggelse af indsatserne på området. Bevægelser og tendenser, som direkte eller indirekte har betydning for overvejelser i hovedstadsregionen som led i den tværkommunale koordination på området. Disse bevægelser og tendenser beskrives nedenfor.

TENDENSER VEDRØRENDE MÅLGRUPPERNE

Særligt markante udviklingstendenser for målgrupperne, som er beskrevet i nedenstående, er opsamlet i afsnittet "Fokusområder for den tværkommunale koordination i 2015".

Generelt forventer kommunerne i hovedstadsregionen i de kommende år en uændret udvikling inden for målgrupperne på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet.

Som de foregående år er der dog betydelige afvigelser fra den generelle tendens inden for flere specifikke målgrupper. Det gør sig særligt gældende i forhold til en forventning om stigning i antallet af borgere i målgrupperne, som det er beskrevet nedenfor. Kun i få tilfælde er der en forventning om et fald i målgrupperne i en nævneværdig andel af kommunerne.

Kommunernes forventninger til udviklingstendenserne i 2015 modsvarer i langt overvejende grad de forventninger, som blev givet til kende for udviklingen i 2014.

En betydelig andel kommuner forventer en stigning i antallet af borgere inden for målgrupperne *voksne med sindslidelse med dobbeltdiagnose* (52 % af kommunerne) samt *voksne med anden sindslidelse* (38 % af kommunerne). Kommunerne havde generelt samme forventning i forbindelse med udmeldinger for 2014. Andelen af kommuner med en forventning om stigning i målgrupperne *voksne med sindslidelser med dobbeltdiagnose* og *voksne med anden sindslidelse* var dog en smule højere i 2014 end i 2015.

En betydelig andel af kommunerne vurderer endvidere, at der vil ske en antalsmæssig stigning af borgere i målgrupperne *voksne med kognitive vanskeligheder som følge af skade i hjernen* (41 % af kommunerne) og *voksne med nedsat fysisk funktionsevne, som følge af skade i hjernen* (31 % af kommunerne).

Lignende tendenser er at finde i forhold til *voksne med autisme* (62 % af kommunerne forventer en stigning i antal borgere) og *voksne med ADHD*, hvor 55 % af kommunerne forventer en stigning i antal borgere i målgruppen. Den stigende tendens i kommunernes vurdering i forhold til voksne med ADHD for 2015 er dog aftaget noget sammenlignet med kommunernes vurdering af udviklingen for 2014.

En række kommuner vurderer tillige, at antallet af personer i målgruppen *voksne med stofmisbrug* og målgruppen *voksne med alkoholmisbrug* vil stige i 2015 (henholdsvis 45 % og 34 % af kommunerne). Denne tendens modsvarer af en forventning om stigning i antallet af borgere i målgrupperne *hjemløse voksne* og *voksne med psykosociale problemer*. I begge tilfælde forventer 48 % af kommunerne et stigende antal borgere i målgrupperne i 2015. Der er en nævneværdig større andel kommuner, som forventer en stigning i antallet af *hjemløse voksne* i 2015 sammenlignet med vurderingerne for 2014.

På *hjælpemiddelområdet* forventer 28 % af kommunerne en stigning i antal voksne borgere i målgruppen, mens 24 % af kommunerne forventer, at voksne (18-25-årige) i målgruppen for *specialundervisning (STU)* vil stige i antal i 2015.

³ Analysen af udvikling og efterspørgsel samt belægning og kapacitet fremgår af bilag 1, som kan findes på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.



38 % af kommunerne forventer, at der sker en stigning i antallet af *voksne udviklingshæmmede med psykisk sygdom eller demens*.

Den eneste målgruppe på voksenområdet, hvor en væsentlig andel af kommunerne forventer et fald i antallet af borgere, er i målgruppen *voksne med udviklingshæmning* (24 % af kommunerne forventer et fald). Det er en svag forstærkning af en tendens, som også var at finde i kommunernes indberetninger for 2014.

Tendensen er at genfinde på børne- og ungeområdet, hvor 21 % af kommunerne forventer et fald i gruppen af *børn og unge med udviklingshæmning*. Herudover er det eneste andet område, hvor en betydelig andel af kommunerne (31 %) forventer et fald blandt børn og unge gældende for *specialundervisning (STU)*. Det skal her bemærkes, at kommunernes tilbagemelding samtidig viser en forventning om stigning i målgruppen til STU blandt de 18-25-årige i flere kommuner, hvilket skyldes at kommunerne indmelder særskilt for henholdsvis deres børne- og ungeområdet og voksenområdet til Udviklingsstrategien.

Derimod er der en forventning om stigning i følgende målgrupper (andel kommuner, der forventer en stigning er angivet i parentes); *børn og unge med sindslidelse* (38 %), *børn og unge med autisme* (62 %), *børn og unge med ADHD* (41 %), *børn og unge med psykosociale problemer* (31 %), *børn og unge med misbrug* (28 %) og *børn og unge med øvrige svære sociale problemstillinger* (28 %).

TENDENSER VEDRØRENDE UDBUD AF OG EFTERSPØRGSEL EFTER TILBUD

Den ovenfor beskrevne forventning om forøgelse af antallet af borgere inden for en række målgrupper kan ikke genfindes i udviklingen inden for kapacitet og belægning på relevante tilbudstyper omfattet af Udviklingsstrategi 2015.

Antallet af tilbud og pladser omfattet af Udviklingsstrategien på voksenområdet ligger nogenlunde stabilt fra 2011 til 2015. På børne- og ungeområdet er antallet af døgn- og dagpladser i tilbuddene i samme periode dog faldet med 16 %, svarende til 51 pladser. Det skal dog bemærkes at størsteparten af nedgangen i antallet af pladser på børne- og ungeområdet skete i perioden 2011-2013, hvorefter antallet af pladser på børne- og ungeområdet er nogenlunde stabilt fra 2013 og frem.

Driftsherrerne forventer i forlængelse heraf ingen yderligere justeringer i kapaciteten på tilbuddene omfattet af Udviklingsstrategien i perioden 2015-2017 – gældende for såvel voksen- som børne- og ungeområdet. Det er i denne sammenhæng vigtigt at understrege, at driftsherrerne udelukkende kommenterer på udviklingen i kapacitet på nuværende tilbud omfattet af Udviklingsstrategien. Der oprettes i flere kommuner nye tilbud og flere støtteforløb under § 85 mv. uden at disse indgår i indberetningen – jf. beskrivelsen af tilbud omfattet af Udviklingsstrategien.

Den samlede belægning for døgn- og dagpladser på voksenområdet omfattet af Udviklingsstrategien var i 2013 på 100 procent, mens den samlede belægning for døgn- og dagpladser på børne- og ungeområdet var på 97 procent. Den samlede belægning for både voksenområdet samt børne- og ungeområdet dækker dog over variationer inden for de enkelte tilbud og målgrupper. Det er især – i lighed med 2012 – målgruppen *børn og unge med sindslidelse*, der udviser lave belægningsprocenter. Indberetningerne af kapacitet og belægning indikerer, at der er fokus på problemstillingen, som er begrænset i omfang, da der kun er ét døgntilbud rettet mod børn og unge med sindslidelse under Rammeaftalen.

Kommunernes forventning til efterspørgslen de kommende år efter tilbudstyper omfattet af Udviklingsstrategien er generelt, at der vil være et uændret behov på både voksen og børne- og ungeområdet. I enkelte tilfælde er der dog afvigelser fra den generelle tendens.

En væsentlig andel af kommunerne forventer en stigende efterspørgsel efter botilbud til midlertidigt ophold (§ 107) på voksenpsykiatriområdet, såvel samlet set som uden for kommunens eget regi. Vurderingerne passer overens med flere kommuners forventning til stigning i antallet af *voksne med sindslidelse med dobbeltdiagnose* samt *voksne med anden sindslidelse*. Flere store kommuner forventer samtidig et fald i



efterspørgslen på § 107 tilbud uden for eget regi, hvilket forklares med det fortsatte fokus på hjemtagning af opgaver og overgang fra botilbud til støtte i egen bolig.

For botilbud til midlertidigt ophold samt botilbud til aflastningsophold (§ 107) på voksenhandicapområdet forventer en del af kommunerne en stigende efterspørgsel samlet set. Der er ikke nogen klar tendens i kommunernes vurdering af udvikling i målgrupperne på voksenhandicapområdet, som forklarer denne udvikling – med undtagelse af at en del af kommunerne forventer et stigende antal borgere i målgruppen *voksne udviklingshæmmede med psykisk sygdom eller demens*. Særligt gældende for de store kommuner er der tendens til, at den forventede efterspørgsel efter tilbud på voksenhandicapområdet forventes at falde uden for kommunens regi, samtidig med at der vurderes et uændret eller stigende behov samlet set. Denne tendens underbygger hjemtagningsdagsordenen blandt de store kommuner, som fortsat også er fremherskende på voksenhandicapområdet.

Der ses endvidere en stigende efterspørgsel på misbrugstilbud på voksenområdet. Det gælder såvel i forhold til ambulante tilbud, dagtilbud som døgntilbud (§ 101). Efterspørgslen vurderes i et nævneværdigt antal kommuner at være stigende samlet set. Der er i denne forbindelse sammenhæng med, at en række kommuner vurderer, at antallet af personer i målgruppen *voksne med stofmisbrug* og målgruppen *voksne med alkoholmisbrug* vil stige i 2015.

En klar tendens er, at flere kommuner forventer en stigende efterspørgsel på forsorghjem (§ 110) såvel samlet set som uden for kommunens eget regi. Dette hænger naturligt sammen med kontanthjælpsreformen og en forventning om, at lavere ydelser vil medføre, at flere ikke kan betale deres husleje. Flere kommuner har i den forbindelse en forventning om, at antallet af hjemløse voksne vil stige. Forklaringen på tendensen skal findes i, at der i flere kommuner er mangel på billige boliger til målgruppen. Det er denne boligpolitiske problemstilling, som kommer til udslag i en forventning om stigende efterspørgsel på forsorghjem uanset det forhold, at det ikke er denne løsnings gruppen har behov for eller ønsker.

På voksenområdet er der endvidere i flere kommuner en forventning om en stigende efterspørgsel på *særligt tilrettelagte ungdomsuddannelser (STU)* samlet set. Forventningen om et stigende behov for tilbudstypen er modsvaret af en forventning blandt flere kommuner, om en stigning i målgruppen for tilbuddet blandt de 18-25-årige. For de under 18-årige har flere kommuner til gengæld en forventning om et fald i STU. Forskellen skyldes, at kommunerne indmelder til Udviklingsstrategien for henholdsvis børne- og ungeområdet og voksenområdet særskilt, og kan samtidig indikere, at inklusionsdagsordenen er slået mere igennem på børne- og ungeområdet i forhold til voksenområdet i kommunerne.

En yderligere udvikling på børne- og ungeområdet er, at behovet for *specialbørnehaver (§ 32)* samlet set forventes at stige i flere kommuner i 2015. Det er modsat forventningen til 2014, hvor flere kommuner forventede et fald som følge af inklusionsdagsordenen. Om end der kan spores en ændring i kommunernes forventning, er tendensen ikke entydig, da der stadig er kommuner, som forventer et fald i efterspørgslen for 2015.

Desuden forventer en nævneværdig andel af kommunerne i regionen en stigning i behovet for *aflastningstilbud (§ 66 nr. 6) målrettet børn og unge* både samlet set og uden for kommunens eget regi.

TENDENSER VEDRØRENDE ORGANISERING OG TILRETTELÆGGELSE AF INDSATSERNE

Den gennemgående tendens i Udviklingsstrategi 2015 er, at kommunernes strategier vedrørende inklusion, netværk og hjemtagning af borgere fra døgntilbud til mindre indgribende tilbud som fx støtte i egen bolig (§ 85) stadig er fremherskende. Tendensen ses tydeligt ved, at der på de områder, hvor der forventes et større antal borgere i målgrupperne og forventes større efterspørgsel efter tilbud samlet set, ikke nødvendigvis er en større efterspørgsel efter tilbud uden for kommunens eget regi. Kommunerne øger fortsat deres selvforsyning, og der lægges i stigende omfang vægt på de nære løsninger evt. med inddragelse af frivillige.



Der er en tendens til, at borgere i målgruppen for højtspecialiserede tilbud er karakteriseret ved højere grad af komplekse problemstillinger, hvilket til dels også er en følge af, at flere bedre fungerende borgere bliver tilbudt mere inkluderende indsatser i nærmiljøet. Flere kommuner nævner udover stigningen i målgruppen *voksne med sindslidelse med dobbeltdiagnose* også specifikke problemstillinger i forhold til fx nydanske familier, hvor det er tabubelagt at have handicappede børn. På børne- og ungeområdet er der også en tendens til sammenfald mellem svære sociale problemstillinger såsom misbrug, psykisk lidelse, manglende selvindsigt og manglende motivation for forandring.

Den stigende kompleksitet i målgruppernes problemstillinger er med til at understrege, at der i 2015 fortsat vil være behov for styring og fælles koordination af området for at sikre den mest hensigtsmæssige tilbudsvifte og organisering af specialiserede social- og undervisningstilbud.

Et tydeligt tema for organiseringen og tilrettelæggelsen af indsatsen i mange kommuner er også fortsat omkostningseffektiv drift, styring og effektfokus. En arbejdsgruppe nedsat af K29 har i 2013 gennemført en analyse og kortlægning af forskellige styrings- og udviklingstiltag, som skulle bidrage til at sikre et fokus på effektiv ressourceudnyttelse og innovativ udvikling af tilbud og indsatser på det specialiserede socialområde. Analyserne viser bl.a. – jf. afsnit om udviklingsprojekter – at der er behov for, at sammensætte en takstudviklingsmodel, som giver driftsherrerne mulighed for at udvikle tilbuddene, herunder foretage omlægninger og renoveringer. Desuden er der fortsat behov for faglig metodeudvikling og kompetenceudvikling af medarbejdere på myndigheds- og udførerdelene samt fokus på anvendelse af velfærdsteknologi og dokumentation af effekterne for indsatserne.

Som følge af kontanthjælpsreformen, der trådte i kraft 1. januar 2014, er der også i kommunerne øget fokus på samarbejdet mellem jobcenter og det specialiserede socialområde. Der er en klar forventning til en stigning i gruppen af unge hjemløse, da flere unge, som en følge af de lavere ydelser indeholdt i reformen, forventes ude af stand til at betale deres husleje, hvilket vil øge efterspørgslen på *forsorgshjem (§ 110)*. Dette er en udfordring, da det er hensigten, at unge i udgangspunktet ikke skal opholde sig på forsorgshjem, særligt da unge erfaringsmæssigt udvikler nye sociale problemstillinger i herbergsmiljøet. Problemstillingen i denne sammenhæng er derfor ikke, at der kan blive mangel på pladser på forsorgshjem men derimod, at der er mangel på billige boliger. Men også inklusionen af flere borgere med lav arbejdsevne på arbejdsmarkedet som følge af førtidspensionsreformen har sat fokus på samarbejdet internt i kommunerne.

En væsentlig andel af kommunerne vurderer, at der i de kommende år vil være et fald i antal borgere i målgruppen *voksne med udviklingshæmning og børn og unge med udviklingshæmning*. På samme tid gør hjemtagingsdagsordenen sig gældende på dette område – særligt på voksenområdet i forhold til oprettelse af dag- og døgntilbud. Der er således en potentiel mulighed for udvikling af overkapacitet på området, hvis ikke der sker tilstrækkelig koordination mellem kommunerne i hovedstadsregionen. På børne- og ungeområdet er det særligt den løbende inklusionsdagsorden, som kommer til udslag i en forventning blandt flere kommuner om mindre behov for specialiserede tilbud.

Alderdom og generelt aldersvækkelse blandt målgrupperne på voksenområdet, særligt i forhold til udviklingshæmmede voksne, er en problematik, som kommunerne fortsat møder. Flere kommuner oplever, at *voksne med udviklingshæmning og demens* får et større behov for i perioder at blive skærmet, samt har et øget plejebehov. Som beskrevet i Udviklingsstrategien for 2014 er det en tendens, som ofte belaster kommunens budget i form af tillægsydelse til den i forvejen aftalte takst. Årsagen hertil er blandt andet, at de boformer, hvor pågældende borgere bor, dels ikke er fysisk indrettet hertil og dels, at de rette personalekompetencer og ressourcer ikke forefindes. Dette stiller krav til, at kommunerne nytænker tilbudsviften for fortsat at kunne tilbyde tilbud, der dels er fysisk indrettet til disse målgruppers større plejebehov og som besidder de rette kompetencer og ressourcer, og dels er økonomisk rentable.



FOKUSOMRÅDER FOR DEN TVÆRKOMMUNALE KOORDINATION I 2015

Der vurderes ikke aktuelt at være behov for at indgå aftaler mellem kommunerne i hovedstadsregionen og/eller mellem kommunerne og Region Hovedstaden om konkrete reguleringer af tilbud eller pladser omfattet af Udviklingsstrategi 2015.

Gennemgangen af udviklingen i målgrupper og efterspørgsel på tilbud giver dog – sammenholdt med kommunernes generelle vurderinger – grundlag for at identificere nogle udviklingstendenser, der med fordel kan være i fokus i forbindelse med den tværkommunale koordination og det generelle samarbejde i 2015.

Nærværende afsnit fungerer følgelig også som en opsamling på de identificerede udviklingstendenser fra de foregående afsnit, som giver anledning til særlig interesse.

En væsentlig indledende pointe er, at forventning om et stigende antal borgere i flere målgrupper ikke nødvendigvis betyder et behov for at iværksætte tværkommunale aftaler. I mange tilfælde har kommunerne strategier til at afbøde den forventede udvikling, herunder hjemtagning, recovery, rehabilitering og inklusion. Der kan også være en forventning om, at ny teknologi, eksempelvis på hjerneskadeområdet, kan sikre en mere effektiv drift. Det er i høj grad disse strategier og effekterne heraf, der gør, at fortsat forventning om udvikling i målgrupperne ikke giver udslag i behov for højt specialiserede tilbud.

De fem identificerede fokusområder er beskrevet nedenfor.

STIGENDE ANTAL HJEMLØSE, HERUNDER SÆRLIGT UNGE HJEMLØSE

Et væsentligt fokusområde er, at det forventede stigende antal hjemløse, særligt i forhold til den yngre del af målgruppen, kan få konsekvenser for en række tilbud udover forsorgshjem. Et stabilt levestandard, hvor basis – i form af boligen – er på plads for den enkelte har bl.a. været et hovedtema i den netop afsluttede nationale Hjemløsestrategi. Tilgangen har været indsatser med udgangspunkt i Housing First tankegangen og den evidensbaserede betydning af boligen i forhold til mindsning af økonomiske udfordringer, psykiske problemstillinger og misbrug mm. Med de nedsatte ydelser til unge som et resultat af kontanthjælpsreformen kan det forventes, at der vil komme flere unge hjemløse, idet flere unge ikke vil kunne betale deres husleje. Deraf kan det også antages, at der vil komme et yderligere pres på tilbud på det specialiserede voksenområde, hvis evt. latente udfordringer hos den enkelte bryder ud, som resultat af tab af boligen. Det er derfor væsentligt, at der kommer fokus på den landspolitiske problemstilling i forhold til mangel på billige boliger – snarere end behov for flere pladser på forsorgshjem.

NYE KRAV TIL TILBUDDENE GRUNDET LÆNGERE LEVETID OG GENERELT ALDERSSVÆKKELSE BLANDT MÅLGRUPPERNE PÅ VOKSENOMRÅDET

Som tidligere nævnt er alderdom og generel alderssvækkelse blandt målgrupperne på voksenområdet en problematik, som findes i flere kommuner. Undersøgelser viser, at mennesker med udviklingshæmning lever længere end tidligere, således at mennesker med let og moderat udviklingshæmning lever lige så længe eller næsten lige så længe som befolkningen generelt. Dette stiller udfordringer til fagligheden blandt personalet og vurderingen af det rette tilbud til målgruppen, når mennesker med udviklingshæmning bliver plejkrævende. Også på misbrugsområdet findes der en problematik i forhold til at inkludere mennesker med fx dobbeltdiagnoser som er stærkt plejkrævende på plejehjem og deraf følgende behov for oprettelse af Alternative plejehjemspladser. Denne problematik er såvel interessant i forhold til koordinationen og tilrettelæggelsen af tilbud mellem det specialiserede socialområde og ældreområder i kommunerne som i forhold til behovet for specialiserede tilbud på tværs af kommuner.

TILBUD TIL BORGERE MED DOBBELTDIAGNOSE

Flere kommuner forventer endvidere en stigning i målgruppen borgere med dobbeltdiagnose og en større efterspørgsel på tilbud for målgruppen. Området omfatter dels samarbejdet mellem psykiatrien og de



kommunale indsatser, hvor regeringens psykiatriudvalg lægger op til et øget og mere struktureret samarbejde. Tilbudsviften er kendetegnet ved en række store tværkommunale misbrugsbehandlingstilbud, samtidig med, at flere kommuner selv eller i fællesskab udvikler behandlingstilbud i eget regi. Det er ofte hensigten, at tilbuddene skal fungere tættere på nærmiljøet og i samarbejde mellem de forskellige kommunale indsatser. Regeringens psykiatriudvalg har endvidere udpeget området, som et særligt fokus for den nye nationale koordinationsstruktur.

INKLUSIONSORDENEN PÅ BØRNE- OG UNGEOMRÅDET OG DENNES BETYDNING FOR DE HØJT SPECIALISEREDE TILBUD

Inklusionsdagsordenen på børne- og ungeområdet er som tidligere beskrevet ligeledes fremherskende. Betonning af familiebaserede indsatser afføder et behov for fokus på, at de tværkommunale højt og mest specialiserede tilbud fortsat er til stede til den gruppe af børn og unge, som har behovet. Dette sker blandt andet gennem det særlige fokus på de mest specialiserede tilbud, som blev indført i Udviklingsstrategi 2014. Som det fremgår af analysen, forventer en række kommuner desuden en stigende efterspørgsel efter aflastningstilbud til børn og unge, hvilket kan være et udtryk for, at den øgede inklusion i højere grad giver behov for midlertidige aflastningstilbud frem for længevarende opholdssteder. Udviklingen på området for aflastningstilbud til børn og unge vil have et særligt fokus i den permanente task force vedrørende de mest specialiserede tilbud under KKR Hovedstadens Embedsmandsudvalg for Social og Uddannelse.

ØKONOMISTYRING, EFFEKTIV DRIFT OG UDVIKLING AF METODER

Endelig er der generelt på tværs af områder fokus på hjemtagning af borgere til mindre indgribende foranstaltninger i egen kommune og/eller at kommuner som følge af fokus på rehabilitering, recovery, inklusion mv. søger netværksbaserede løsninger i nærsamfundet. Botilbud bliver ofte konverteret til støtte i egen bolig eller botilbudslignende forstaltninger (§ 85) på voksenområdet. Tendensen skal ses i sammenhæng med det fortsatte fokus på økonomistyring, effektiv drift og følgelig udvikling af metoder, som kan understøtte hjemtagningsstrategier.

DEL 2: TVÆRKOMMUNALE UDVIKLINGSPROJEKTER I HOVEDSTADSREGIONEN

Et formål med Udviklingsstrategien er, at KKR Hovedstaden skal udvælge hvilke særlige temaer, der skal være i fokus i det år, som Rammeaftalen er gældende i. Udvalget af de særlige temaer tager udgangspunkt i analysen af udviklingstendenser og behov, og de heraf udledte fokusområder, som er opstillet i Udviklingsstrategien. Derudover har Ministeren for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold mulighed for at udmelde særlige temaer, som skal indgå i strategien.

Nedenfor gennemgås de særlige temaer for 2015 og 2014, som er afledt af fokusområderne for de pågældende år, samt andre særlige udviklingsprojekter igangsat i hovedstadsregionen i 2013-2014.

SÆRLIGE TEMAER I 2015

For Rammeaftale 2015 har KKR Hovedstaden valgt ét særligt tema, som er "Tilbud til borgere med dobbeltdiagnose", mens Ministeren for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har udmeldt det særlige tema anbragte børn og unges undervisning/uddannelse. Temaerne vil blive behandlet i 2015 og er nærmere beskrevet nedenfor.

SÆRLIGT TEMA OM ANBRAGTE BØRN OG UNGES UNDERVISNING/ UDDANNELSE

Temaet anbragte børn og unges undervisning/uddannelse er udmeldt af Ministeren for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold.

Ministerens har i et brev til kommunerne den 16. december 2013 uddybet, at en god skolegang og en efterfølgende ungdomsuddannelse er helt central for de udsatte børn og unges trivsel i det daglige. Det er



ligeledes nøglen til selvforsørgelse og et velfungerende voksenliv. Der er igennem de seneste år med Folkeskolereformen og kommuneøkonomiaftalerne for 2013 og 2014 iværksat en række initiativer for at styrke uddannelsesniveaueet for børn og unge. Dertil kommer lovændringer og satspuljeprojekter, der skal understøtte og styrke kvaliteten i samarbejdet mellem de interne skoler på anbringelsessteder og de lokale folkeskoler og skolemyndigheder.

Da anbringelse af børn og unge ofte sker på tværs af kommunegrænser, er der tale om et område, hvor det er vigtigt med fokus på tværgående koordinering mellem den anbringende kommune, som står for den sociale indsats, og kommunen eller regionen, hvor barnet/den unge er anbragt og går i skole.

Ministeren anmoder på den baggrund om, at anbragte børn og unges undervisning/uddannelse drøftes mellem kommuner og regioner som led i udarbejdelse af udviklingsstrategierne for 2015, samt at der under drøftelserne sættes fokus på samarbejde på tværs af interne skoler og inklusion i det almindelige skolesystem. Der opfordres til, at drøftelserne tager afsæt i de forskellige målgruppers behov og ressourcer.

Den konkrete tilgang i KKR Hovedstadens behandling af temaet vil blive besluttet i 4. kvartal 2014.

SÆRLIGT TEMA OM TILBUD TIL BORGERE MED DOBBELTDIAGNOSE

Udviklingsstrategi 2015 viser, at flere kommuner forventer en stigning i målgruppen af borgere med dobbeltdiagnose og en større efterspørgsel på misbrugstilbud. Det gælder såvel i forhold til ambulante tilbud, dagtilbud som døgntilbud (§ 101).

Formålet med temaet er at sætte fokus på hvordan misbrugsbehandlingstilbud og øvrige socialpsykiatriske tilbud håndterer udviklingen i målgruppen af borgere med dobbeltdiagnose. I forlængelse heraf er det også relevant at se på evt. problemstillinger i samarbejdet mellem socialpsykiatri og den regionale psykiatri i lyset af udviklingen.

Temaet ligger herved i forlængelse af, at regeringens psykiatriudvalg lægger op til øget og mere struktureret samarbejde mellem sektorerne som særligt fokusområde, samt at udvalget har udpeget de mest specialiserede tilbud som et særligt fokus for den nye nationale koordinationsstruktur.

Tilbuddene på området er bl.a. kendetegnet ved en række store tværkommunale misbrugsbehandlingstilbud, men også at flere kommuner selv eller i fællesskab udvikler behandlingstilbud i eget regi.

Særlige fokusområder i forbindelse med behandlingen af det særlige tema om tilbud til borgere med dobbeltdiagnose kan fx være afdækning af tilrettelæggelsen af indsatser og tilbud på området i tværkommunalt og lokalt regi, specifikke hensyn til sikring af koordineret indsats for målgruppen og opgaveglidning mellem socialpsykiatri/misbrugsbehandling og behandlingspsykiatri.

Den konkrete tilgang i KKR Hovedstadens behandling af temaet vil blive besluttet i 4. kvartal 2014, og behandlingen af temaet vil blive påbegyndt umiddelbart i forlængelse heraf med forventet afrapportering ultimo 2015.

SÆRLIGE TEMAER I 2014

For Rammeaftale 2014 har KKR Hovedstaden valgt ét særligt tema, som er "Ungeområdet", mens Social- og Integrationsministeren har udmeldt det særlige tema "Godkendelse og tilsyn".

Teamet om ungeområdet vil blive behandlet i 2014, mens Social- og Integrationsministerens tema om godkendelse og tilsyn blev behandlet allerede i 2013, hvor det nye Socialtilsyn blev etableret. De to temaer er nærmere beskrevet nedenfor.



SÆRLIGT TEMA OM UNGEOMRÅDET

Ungeområde er det særlige udviklingstema, som KKR Hovedstaden har valgt for Rammeaftale 2014. Temaet er udvalgt med udgangspunkt i KKR Hovedstadens særlige fokus for 2014 på den stigende tilgang inden for målgrupperne børn, unge og voksne med *udviklingsforstyrrelser, stofmisbrug samt sindslidelse*.

Formålet med dette tema er at sætte fokus på kommunernes indsatser overfor unge i alderen 15-25 (30) år med vanskeligheder. Denne gruppe af unge er meget forskellig og har forskelligartede udfordringer, hvilket kræver forskellig opmærksomhed såvel i det forebyggende arbejde som i forbindelse med udredninger og de indsatsforløb, der iværksættes overfor disse unge. Der opleves gennem de senere år en stigning i tilgangen af unge, der har vanskeligheder.

I forlængelse af behandlingen af det særlige tema om social- og behandlingspsykiatrien i 2013 besluttede Embedsmandsudvalget for Social og Uddannelse at igangsætte en kortlægning af behovet og muligheden for, at kommunerne i fællesskab og i samarbejde med Region Hovedstaden opretter tilbud til unge med svære spiseforstyrrelser (se afsnit nedenfor om særligt tema om social- og behandlingspsykiatrien). Denne kortlægning vil således være fokus for behandlingen af det særlige tema om ungeområdet i 2014.

Den konkrete tilgang i KKR Hovedstadens behandling af temaet vil blive besluttet i 2. kvartal 2014, og behandlingen af temaet vil således blive påbegyndt umiddelbart i forlængelse heraf med forventet afrapportering ultimo 2014.

SÆRLIGT TEMA OM GODKENDELSE OG TILSYN

Temaet godkendelse og tilsyn blev udmeldt af Social- og Integrationsministeren som et særligt tema, der skulle sættes fokus på i Rammeaftale 2014.

Ifølge ministerens udmelding skulle behandlingen af temaet omfatte en drøftelse mellem kommuner og regioner om tilrettelæggelsen af det fremtidige samarbejde om tilsynsopgaven. Der skulle tages hensyn til både kommuner, regioner og private som driftsherre, til kommunerne som købere af pladser i tilbuddene og til, at socialtilsynet kan udfylde den rolle, som det får efter loven. Desuden ønskedes det drøftet, hvilke temaer der eventuelt fra starten var behov for at sætte fokus på, og at der i forbindelse med indgåelse af Styringsaftalen for 2014 blev taget en drøftelse af de takster, som socialtilsynet skal fastsætte for tilsynsopgaverne.

Da etableringen af socialtilsynet skulle være tilendebragt inden den 1. januar 2014, kunne temaet ikke indgå i den vanlige proces for Udviklingsstrategi 2014. I stedet igangsattes i KKR Hovedstaden et afgrænset forløb for det udmeldte ministertema, hvor specifikke ønsker til samarbejdet mellem Frederiksberg Kommune som tilsynskommune og de øvrige kommuner i hovedstadsregionen samt region Hovedstaden blev fremsat, og hovedstadsregionens specifikke målsætninger og værdier for tilsynsområdet i regionen blev kortlagt.

Forløbet var organiseret som en møderække, som Frederiksberg Kommune afholdt med kommunerne i hovedstadsregionen samt Region Hovedstaden om det kommende Socialtilsyn. Møderækken påbegyndtes den 22. februar 2013 og fortsatte hen over 2. og 3. kvartal 2013.

Under denne møderække blev en række temaer taget op, blandt andet med udgangspunkt i de forventninger, som kommunerne over for KKR Hovedstaden havde fremhævet som væsentlige i forbindelse med valget af tilsynskommunen. Derudover fungerede møderækken være udgangspunkt for information og videndeling på området.

På KKR Hovedstadens møde den 9. oktober 2013 fremlagde Frederiksberg Kommune en opsummering af temaerne på den gennemførte møderække, ligesom de fremlagde en kommunikationsstrategi for socialtilsynet samt det endelige grundlag for takstberegningen for 2014. Kommunikationsstrategi og takster for 2014 kan findes på Socialtilsynets hjemmeside www.frederiksberg.dk/socialtilsyn.



ANDRE SÆRLIGE UDVIKLINGSPROJEKTER I 2013-2014

I Rammeaftale 2013 udvalgte KKR Hovedstaden to særlige temaer samtidig med, at ministeren udvalgte et særligt tema. Udvælgelsen af de særlige temaer tog blandt andet udgangspunkt i de fokuspunkter, som indgik i Udviklingsstrategi 2013. Fokuspunkterne skulle fungere som opmærksomhedspunkter for de enkelte kommuners tilrettelæggelse af indsatserne på det specialiserede socialområde, såvel som for det fælleskommunale arbejde. Udviklingsstrategi 2013, herunder fokuspunkterne for 2013, kan findes på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

For Rammeaftale 2013 udvalgte KKR Hovedstaden to særlige temaer, som er "Sammenhængende forløb mellem social- og behandlingspsykiatrien" og "Ny specialisering", mens Social- og Integrationsministeren udmeldte det særlige tema "Udviklingen i brugen af de forskellige former for familieplejeanbringelser".

Temaerne blev behandlet i 2013, og kan få indflydelse på det tværkommunale samarbejde i 2014, enten i form af konkrete tiltag eller yderligere afdækninger, som igangsættes på baggrund af afrapporteringerne af temaerne.

Desuden er der for perioden der i 2013-2104 igangsat en række yderligere udviklingsprojekter i regi af Rammeaftalen for hovedstadsregionen henholdsvis vedrørende hjerneskadeområdet og vedrørende et fælles fokus på styring og udvikling af det specialiserede socialområde i hovedstadsregionen.

De tre temaer samt de øvrige udviklingsprojekter beskrives nærmere nedenfor.

SÆRLIGT TEMA OM SOCIAL- OG BEHANDLINGSPSYKIATRIEN

KKR Hovedstaden igangsatte i 2013 en kortlægning af området *sammenhængende forløb mellem social- og behandlingspsykiatrien*, der er et af to særlige temaer, som KKR Hovedstaden valgte for Rammeaftale 2013.

Temaet blev behandlet som en kortlægning af de kommunale indsatser for unge med psykisk sygdom i aldersgruppen 15-25(30) år, herunder med fokus på overgangen mellem børne- og voksenområdet og sammenhængen mellem social- og behandlingspsykiatrien. Den overordnede målsætning var at afdække muligheder og ufordringer for, at unge i hovedstadsregionen med psykiske lidelser i højere grad kan få en tidlig, koordineret og sammenhængende indsats med udgangspunkt i en recovery-tilgang.

Behandlingen af temaet blev gennemført som en kortlægning bestående af en kvantitativ i form af en survey udsendt til alle hovedstadsregionen kommuner og en kvalitativ afdækning i form af en tværkommunal arbejdsgruppe, der blandt andet skulle opstille forslag til, hvordan unge i hovedstadsregionen med psykiske lidelser i højere grad kan få en tidlig, koordineret og sammenhængende indsats med udgangspunkt i en recovery-tilgang. Desuden blev der i den kvalitative afdækning afholdt en række dialogmøder med repræsentanter fra Region Hovedstaden

Behandlingen af temaet blev afrapporteret til KKR Hovedstadens Embedsmandsudvalg for Social og Uddannelse den 20. november 2013. Afrapporteringen kan findes på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

I rapporten foreslog den tværkommunale arbejdsgruppe blandt andet, at kommunerne gennem efteruddannelse skal skabe større viden hos frontmedarbejdere om tidlig opsporing og indsats for psykisk sårbare unge i folkeskoler, på ungdoms- og erhvervsuddannelser og i jobcentre. Formålet er, at personalet kan bidrage til forebygge udvikling af psykisk sygdom og andre problemstillinger såsom frafald og misbrug og får kompetence til at vejlede unge om, hvilke muligheder der findes for støtte og behandling, såfremt det bliver aktuelt. I rapporten er oplistet eksempler på konkrete tiltag.

Et andet central forslag fra arbejdsgruppen er, at kommuner og regionen aktivt arbejder for at skabe en forståelse og viden om hinandens tilgange til og arbejde med rehabiliteringsindsatser i et recovery-perspektiv. Det foreslås, at kommuner og region afholder fælles temadage og/eller undervisning såvel som bilaterale møder mellem kommunerne og de psykiatriske centre med fokus på hinandens tilgange til



recovery og rehabilitering. Formålet hermed er at skabe større faglig forståelse på tværs af sektorerne og dermed også grundlag for, at borgerne sikres en helhedsorienteret tværsektoriel indsats med udgangspunkt i et recovery-perspektiv.

Kortlægningen viste desuden, at kendskab og ejerskab til samarbejdsaftalerne er meget begrænset i kommunerne og i regionen, og at de af den årsag ikke efterleves. Derfor præsenterer rapporten en række tiltag, som skal sikre systematisk udbredelse af kendskab og ejerskab til samarbejdsaftalerne, udvikling af samarbejdsprocedurer og værktøjer som supplerer samarbejdsaftalerne samt udvikling af redskaber til tværsektoriel kommunikation.

Kortlægningen har haft særligt opmærksomhed på tre fokusmålgrupper; Unge med spiseforstyrrelser, unge med psykisk sygdom og samtidigt misbrug og unge med ikke psykotiske lidelser. I rapporten findes arbejdsgruppens forslag til, hvordan kommuner og region kan arbejde videre med at sikre sammenhængende indsatser for disse målgrupper, hvoraf de to førstnævnte kræver særlig tværkommunal og tværsektoriel opmærksomhed.

På baggrund af rapporten har Embedsmandudvalget for Social og Uddannelse anbefalet, at den tværkommunale arbejdsgruppes forslag vedrørende samarbejdsaftalerne og etablering af lokale samarbejdsfora indgår i det arbejde med udarbejdelse af nye samarbejdsaftaler i regi af Sundhedsaftalen for 2015.

Desuden besluttede Embedsmandsudvalget, der skulle igangsættes et arbejde med afdækning af behovet og mulighederne for at kommunerne i hovedstadsregionen i fællesskab og i samarbejde med Region Hovedstaden etablerer tilbud til unge med svære spiseforstyrrelser. Denne afdækning vil være fokus for behandlingen af det særlige tema i Udviklingsstrategi 2014 om ungeområdet (se afsnit ovenfor om særligt tema om ungeområdet).

SÆRLIGT TEMA OM NY SPECIALISERING

I 2013 igangsatte KKR Hovedstaden et udviklingsprojekt vedrørende *Ny Specialisering*, der er det andet af to særlige temaer, som KKR Hovedstaden valgte for Rammeaftale 2013.

Ny Specialisering blev behandlet som to temamøder, der blev afholdt i løbet af 2013. Den overordnede målsætning med temamøderne var at give kommunerne i hovedstadsregionen aktuel viden og konkrete redskaber med dokumenteret effekt indenfor forebyggelse og inklusion, inddragelse af frivillige og civilsamfund, recovery og rehabilitering samt effektmåling og evidens. Temaerne tog udgangspunkt i fokuspunkterne i Udviklingsstrategi 2013 vedrørende videreudvikling og styrkelse af inklusionsperspektivet og recovery-perspektivet samt fokus på effekter og systematisk dokumentation.

Da temamøderne havde til hensigt at sprede gode erfaringer og viden var der inviteret oplægsholdere og deltagere til debatpanelet, der havde enten praktisk erfaring på området eller havde foretaget undersøgelser og analyser på inden for feltet. Mere konkret deltog repræsentanter fra Herning, Horsens og Århus kommuner, Kompetencecenter for Rehabilitering og Recovery, KORA, NVIE, Deloitte, Frivillighedsrådet, Socialstyrelsen og Social- og integrationsministeriet. Temamøderne blev afholdt under følgende overskrifter:

- ▶ 1. temamøde (28. maj 2013): *Udvikling af forebyggelses- og inklusionsperspektivet samt inddragelse af frivillige og civilsamfund*
- ▶ 2. temamøde (4. september 2013): *Recovery og rehabilitering – effektfokus og evidensbegrebet.*

Temamøderne var som udgangspunkt målrettet ledere og medarbejdere fra relevante fagområder i hovedstadsregionens kommuner. Hensigten er, at kommunerne kan bringe værktøjer og viden ind i deres egen organisation med henblik på at styrke og udvikle indsatserne på det specialiserede socialområde.



På baggrund af temamøderne blev der udarbejdet et samlet inspirationskatalog til Ny Specialisering, som kan findes på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

SÆRLIGT TEMA OM FAMILIEPLEJELIGNEDE ANBRINGELSESTYPER

KKR Hovedstaden udarbejdede i 2013 en kortlægning af udviklingen i brugen af de forskellige former for familieplejeanbringelser, der var udmeldt som særligt tema for rammeaftalerne 2013 af Social- og Integrationsministeren.

I KKR Hovedstaden er behandlingen af ministerens tema gennemført som en kortlægning bestående af dels en kvantitativ del i form af en spørgeskemaundersøgelse blandt hovedstadsregionens kommuner og dels en kvalitativ del bestående af en tværkommunal arbejdsgruppe og interviews med udvalgte plejefamilier. Det overordnede formål med kortlægningen var at afdække udfordringer og muligheder for, at kommunerne i hovedstadsregionen kan styrke og udvikle brugen af de forskellige former for familieplejeanbringelser. På baggrund af kortlægningen udvalgte den nedsatte arbejdsgruppe tre fokusområder, hvortil de kommer med en række forslag og anbefalinger.

Arbejdsgruppen anbefaler som det første, at der udarbejdes en fælles model for honorering af plejefamilier i hovedstadsregionen, og at det skal undersøges, hvorvidt modellen kan udbredes til de øvrige landsdele. Baggrunden for forslaget er, at kortlægningen identificerede en tendens til, at plejefamilierne søger mod de kommuner, der opleves som havende de mest fordelagtige ansættelses- og honoreringsforhold. Samtidig er vurderingen, at den nuværende honoreringsmodel medfører økonomiske incitamenter, som kan have negativ indflydelse på plejefamiliernes vurdering af plejebørnenes udvikling og behov for indsatser. I rapporten er der på baggrund af erfaringer fra Aarhus og Københavns kommuner anført konkrete forslag til, hvordan en sådan honoreringsmodel med fordel kan se ud.

Kortlægningen viser derudover, at der er potentiale for at styrke den lovpligtige efteruddannelse for plejefamilier. Den enkelte kommune kan have vanskeligt ved at tilbyde et tilstrækkeligt bredt antal kurser, der kan imødekomme plejefamiliernes varierende behov og erfaringsniveauer. Dette gælder særligt for netværks- og slægtsplejefamilier. Derfor anbefales det af arbejdsgruppen, at kommunerne i hovedstadsregionen i højere grad samarbejder i grupper af 4-6 kommuner omkring at udvikle og tilbyde kurser samtidig med, at der tages hensyn til behovet for nærhed til plejefamilierne.

Endelig foreslår arbejdsgruppen, at kommunerne enkeltvis eller i grupper af 4-6 kommuner går i dialog med kommunale og regionale døgntilbud til børn og unge om at tilrettelægge tilbuddenes indsatser til at omfatte kortvarige, intensive udredningsforløb og specialiserede forløb. Arbejdsgruppen vurderer, at et stærkere samarbejde med døgntilbud til børn og unge omkring plejefamilierne og en omlægning af brugen af tilbuddene vil medføre en styrkelse af anvendelsen af plejefamilier som anbringelsesform.

På baggrund af kortlægningen besluttede KKR Hovedstaden at igangsætte et arbejde omkring definitioner af plejeopgaver og behov i forhold til vederlag, som kan udmunde i en fælles honoreringsmodel. I første omgang skulle det undersøges, hvorvidt en fælles honoreringsmodel kunne gøres landsdækkende. Arbejdet med definitioner og udarbejdelse af en fælles honoreringsmodel vil forløbe i 2014 og 2015.

KKR Hovedstadens kortlægning af brugen af forskellige former for familieplejeanbringelser kan findes på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

UDVIKLINGSPROJEKTER VEDRØRENDE HJERNESKADEOMRÅDET

I 2012 gennemførte KKR Hovedstaden en kortlægning af barrierer og muligheder for at sikre koordinerede og målrettede indsatser for voksne med erhvervet hjerneskade. Kortlægningen blev gennemført med inddragelse af repræsentanter fra kommunerne, Region Hovedstaden og eksterne tilbud på området. På baggrund af kortlægningen vedtog KKR Hovedstaden en række anbefalinger til hjerneskadeområdet i hovedstadsregionen, herunder en anbefaling om at igangsætte to parallelle udviklingsforløb i faglige arbejdsgrupper vedrørende henholdsvis definitioner og fælles standarder på området samt klarhed omkring snitflader mellem eksterne tilbud.



Formålet med de to forløb er at udarbejde en fælles definition af specialiseringsgrader og klarhed omkring snitflader og kerneydelser hos eksterne tilbud, som vil kunne bidrage til, at faglighed, indhold og specialiseringsgrad bliver afgørende for, hvilke tilbud eller ydelser en borger henvises til. Samtidig vurderes det at skabe bedre grundlag for, at tilbuddene i højere grad kan imødekomme kommunernes efterspørgsel.

Desuden er et væsentligt formål at skabe grundlag for et bedre overblik i de enkelte kommuner og muliggøre sammenligninger på tværs af kommunerne. Derudover vurderes det at kunne bidrage til en fælles forståelsesramme på området, som samtidig kan understøtte kommunerne i at opspore og udrede borgere med erhvervet hjerneskade. Endelig vurderes disse tiltag at være en forudsætning for kvalitetssikring, benchmarking og forskning på senhjerneskadeområdet i hovedstadsregionen. I den forbindelse er det selvfølgelig relevant at tage højde for eventuelle tiltag m.v. på landsplan.

Til at varetage processen vedrørende definitioner og fælles standarder er nedsat en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra kommunerne og Region Hovedstaden. Arbejdsgruppen har fokus på at udvikle en fælles kvalitetsdatabase på tværs af sektorer og forvaltninger, der skal gøre det muligt at følge rehabiliteringsforløbene fra indlæggelse på hospital til gennemførelse af de kommunale indsatser. Databasen vil bidrage til fælles definitioner og standarder, ligesom den vil gøre det muligt at foretage den benchmark af rehabiliteringsindsatsen på tværs af kommuner og hospitaler. Arbejdet med databasen forventes at forløbe i perioden 2014 til 2016.

I juni 2013 blev der i regi af Den Administrative Styregruppe vedrørende sundhedsaftalerne nedsat to arbejdsgrupper – en for børne- og ungeområdet og en for voksenområdet til implementering af forløbsprogrammet for rehabilitering af mennesker med erhvervet hjerneskade i hovedstadsregionen. Arbejdsgrupperne forventes at afrapportere i foråret 2014.

Endelig har KKR Hovedstaden ønsket, at der inden for et par år følges op på kommunernes implementering af anbefalingerne på hjerneskadeområdet, samt på de anbefalinger, der er opstillet i Sundhedsstyrelsens forløbsprogram.

UDVIKLINGSPROJEKT VEDRØRENDE FÆLLES FOKUS PÅ STYRING OG UDVIKLING AF DET SPECIALISEREDE SOCIALOMRÅDE

Med henblik på indarbejdelse i Styringsaftale 2015 blev der i andet halvår af 2013 gennemført en analyse og kortlægning af forskellige styrings- og udviklingstiltag, som skulle bidrage til at sikre et fokus på effektiv ressourceudnyttelse og innovativ udvikling af tilbud og indsatser på det specialiserede socialområde.

Kortlægningen blev gennemført af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra K29 og Embedsmandsudvalget for Social og Uddannelse og resulterede i en række forslag til tiltag inden for følgende områder:

- ▶ Samarbejdsformer i regi af Rammeaftalen på politisk og administrativt niveau
- ▶ Fokus på styring af udgifter og udvikling af tilbud og indsatser
- ▶ Flerårig strategi for takstudvikling
- ▶ Måling af takstudvikling og beregning af takster

Arbejdsgruppen afrapportering i form af anbefalinger samt analyser og kortlægninger kan efter godkendelse i K29 (marts 2014), findes på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.



DEL 3: ØVRIG TVÆRKOMMUNAL KOORDINATION

Nedenfor beskrives øvrige tendenser, bevægelser og tiltag med relevans for den tværkommunale koordination, herunder vedrørende de lands- og landsdelsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger, kommunikationscentrene i regionen samt botilbud med over 100 pladser.

LANDS- OG LANDSELSDÆKKENDE TILBUD OG SIKREDE AFDELINGER

I forbindelse med udarbejdelsen af udviklingsstrategien på det specialiserede social- og undervisningsområde har kommunerne ansvaret for at sikre indbyrdes koordination mellem regionerne i forhold til de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger. Der er i 2015 syv landsdækkende tilbud, fem landsdelsdækkende tilbud og otte tilbud med sikrede afdelinger.

Nedenfor er kort opsummeret de helt overordnede hovedtendenser omkring kapacitet og belægning samt kommunernes efterspørgsel og behov efter disse typer af tilbud. Tilbuddenes udvikling i forhold til kapacitet, belægning og tendenser er beskrevet særskilt for hvert af de tilbud, der i bekendtgørelsen er defineret som henholdsvis lands- og landsdelsdækkende og sikrede afdelinger i bilag 7.

LANDS- OG LANDSELSDÆKKENDE TILBUD

Samlet set har belægningen på de lands- og landsdelsdækkende tilbud været på 98% i 2013. Belægningen på de enkelte tilbud svinger dog fra 14,3% til 368% på ydelsesniveau. Overordnet set forventer driftsherrerne ikke de store forandringer i tilbuddenes kapacitet frem mod 2017.

Synscenter Refnæs, Skolen på Kastelvej samt Center for Døve har dog nedjusteret antallet af pladser frem mod 2017, mens Center for Døvblindhed og Høretab og Geelsgårdsskolen har øget antallet af pladser frem mod 2017.

De øvrige tilbud forventer på nuværende tidspunkt uændret kapacitet frem til 2017.

De lands- og landsdelsdækkende tilbud bliver overvejende belagt med borgere fra kommunerne i beliggenhedsregionen eller de omkringliggende regioner.

Gennemgående oplyser kommunerne, at efterspørgslen efter de lands- og landsdelsdækkende tilbud i 2015 vil være uændret.

SIKREDE AFDELINGER

Kommunalbestyrelserne skal i dialog med regionsrådene sikre tværregional koordination af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud samt de sikrede institutioner. Der er på den baggrund nedsat et kommunalt koordinationsforum bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper på det specialiserede socialområde i hver af de fem KKR. Koordinationsforum er ansvarlig for at udarbejde forslag til landsdækkende koordination af de berørte områder, som indgår i de enkelte rammeaftaler.

Koordinationsforum har i 2013 haft særligt fokus på de sikrede institutioner, og har på den baggrund udarbejdet følgende forslag til tværgående koordination af de sikrede institutioner for børn og unge. Forslaget bygger på dialog med Danske Regioner og med de regionale driftsherrer.

FEM PRINCIPPER SOM GRUNDLAG FOR DEN TVÆRGÅENDE KOORDINATION

Koordinationsforum har udarbejdet fem principper, som er udgangspunktet for den tværgående koordination af de sikrede institutioner. De fem principper er:

- ▶ Når et barn eller en ung visiteres til en sikret institution, bør nærhed til bopælskommune vægtes højt (nærhedsprincippet). Nærhedsprincippet skal være kendt af de involverede samarbejdspartere. Der kan dog være hensyn, som gør, at der afviges fra nærhedsprincippet f.eks. i banderelaterede sager eller ved særlige behov hos barnet/den unge mm.



- ▶ Der bør som udgangspunkt være en sikret institution i hver region for at kunne leve op til nærhedsprincippet. Men geografi kan ikke stå alene. Der skal være samarbejde og dialog på tværs af regionerne bl.a. med henblik på at sikre, at kapaciteten er tilpasset lokale og landsdækkende behov.
- ▶ Det gode samarbejde mellem kommuner og de sikrede institutioner om den enkelte unge skal bevares og udvikles. Idet de unge i gennemsnit kun opholder sig 55 dage på en sikret institution, er det væsentligt at have fokus på "den gode overgang".
- ▶ Der skal være fokus på kvalitet og effekt af indsatserne. Der arbejdes for et større overblik over de sikrede institutioners målgrupper, ydelser og resultater samt større gennemsigtighed i sammenhæng mellem pris og indhold.
- ▶ Der skal være en tæt dialog mellem region og kommuner om kapacitetsændringer på de sikrede institutioner. Koordinationsforum involveres i beslutning om kapacitetsændringer for at sikre et overblik på landsplan.

KAPACITET OG BELÆGNING PÅ DE SIKREDE INSTITUTIONER

Kapacitet og belægning på de sikrede institutioner for 2013 fremgår af opgørelsen 'Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede institutioner – opgørelse af kapacitet og belægning samt behov og efterspørgsel'.

Kapaciteten på de sikrede institutioner vurderes som værende på rette niveau for 2015, efter at regionerne i 2012 har lukket en række pladser.

Det noteres, at belægningen på de sikrede institutioner i 2013 har udvist følgende tendens. Belægningen på de sikrede afdelinger var i 2013 samlet set på 83,7 pct., spændende fra 59,8 til 98,8 pct. på de enkelte tilbud. Til sammenligning var belægningsprocenten i 2012 samlet set på 69 pct. Antallet af pladser er i perioden 2012 til 2013 nedjusteret med i alt 14 pladser, fra 141 pladser i 2012 til 126 pladser i 2013.

FORUDSAT BELÆGNINGSPROCENT

I forbindelse med kapacitetstilpasningen i 2012 valgte regionerne at sænke den forudsatte belægningsprocent fra 95 pct. til 85 pct.

Med styringsaftalen for 2015 hæves den forudsatte belægningsprocent til 90 pct.

Det vurderes efterfølgende, hvorvidt der er grundlag for at hæve den forudsatte belægningsprocent for de sikrede institutioner til 95 pct., så den følger belægningsprocenten for de øvrige sociale tilbud.

FÆLLES UDVIKLINGSTEMA I 2015 OM SAMMENHÆNG MELLE MÅLGRUPPER, INDSATSER OG PRIS

De sikrede institutioner løfter som udgangspunkt de samme opgaver, men der kan være forskelle i målgrupper og ydelser på de enkelte tilbud. Der er et kommunalt ønske om at få større gennemsigtighed i målgrupper, ydelser, effekt af indsatsen og sammenhæng mellem pris og indhold i de enkelte tilbud.

I 2015 vil kommunerne og de regionale driftsherrer/Københavns Kommune arbejde med et fælles udviklingstema, som tager afsæt i følgende udviklingspunkter:

- ▶ Dokumentation af målgrupper, ydelser, effekt og sammenhæng mellem pris og indhold på de enkelte tilbud.
- ▶ Tilstræbe ens enhedspriser for ens ydelser.
- ▶ Afdække mulighederne for mere fleksibilitet i kapaciteten, således at antallet af pladser løbende kan tilpasses mindre udsving i behovet.

KOMMUNIKATIONSCENTRE



Efter drøftelser på tværs af de tre kommunikationscentre i hovedstadsregionen, kommunerne i regionen og Region Hovedstaden i regi af arbejdet med Rammeaftalen samt i forbindelse med udviklingsprojektet på senhjerneskadeområdet, besluttedes det i 2012 at igangsætte en proces med henblik på revision af den eksisterende Visitationsaftale vedrørende kommunikationscentre.

Processen forløber i 2014-15 og vil foregå med inddragelse af de tre kommunikationscentre i hovedstadsregionen, repræsentanter fra kommunerne i regionen og Region Hovedstaden.

BOTILBUD MED OVER 100 PLADSER

I hovedstadsregionen er der ingen botilbud over 100 pladser, der er omfattet af Udviklingsstrategi 2015. Der er fem tilbud i hovedstadsregionen, der opfylder kriterierne, og Københavns Kommune er driftsherre for alle fem. Samtlige af disse botilbud er dog karakteriseret som lokale tilbud, som det primært er driftsherren selv, der benytter, hvorfor de fem tilbud ikke er omfattet af Udviklingsstrategien i Udviklingsstrategi 2015.

SOCIAL TILSYN

Lov om Socialtilsyn trådte i kraft den 1. januar 2014.

Socialtilsynet skal udarbejde en årsrapport om tilbuddenes kvalitet, som skal sendes til sekretariatene for rammeaftalen og socialstyrelsen senest den 1. juli året efter det kalenderår, rapporten vedrører. Rapportens konklusioner skal indgå i drøftelserne om den rammeaftale på det sociale område og det almene ældreboligområde, som årligt indgås mellem kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet.

Det betyder, at rapporten vedrørende 2014 drøftes i forbindelse med styringsaftalen for 2016, og at eventuelle udviklingstemaer først kan indgå i udviklingsstrategien for 2017.

Socialtilsynet fastsætter takster og den objektive finansiering af socialtilsynenes opgaver. Finansieringen drøftes hvert år i forbindelse med indgåelse af styringsaftalen som led i rammeaftalerne på det sociale område. Fastsættelse af tilsyns- og godkendelsestaksterne samt den objektive finansiering er dog ikke en del af styringsaftalen som led i rammeaftalen. Det betyder, at takster og den objektive finansiering af socialtilsynene ikke drøftes i forbindelse med styringsaftalen for 2015.

Kommuner, Region og Socialtilsyn Hovedstaden vil i 2015 fortsætte dialogen og det gode samarbejde, som hidtil har været gældende. Den indsigt i kvaliteten i tilbuddene, som tilsynet giver, er vigtig for kommuner og region i arbejdet med at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddene.



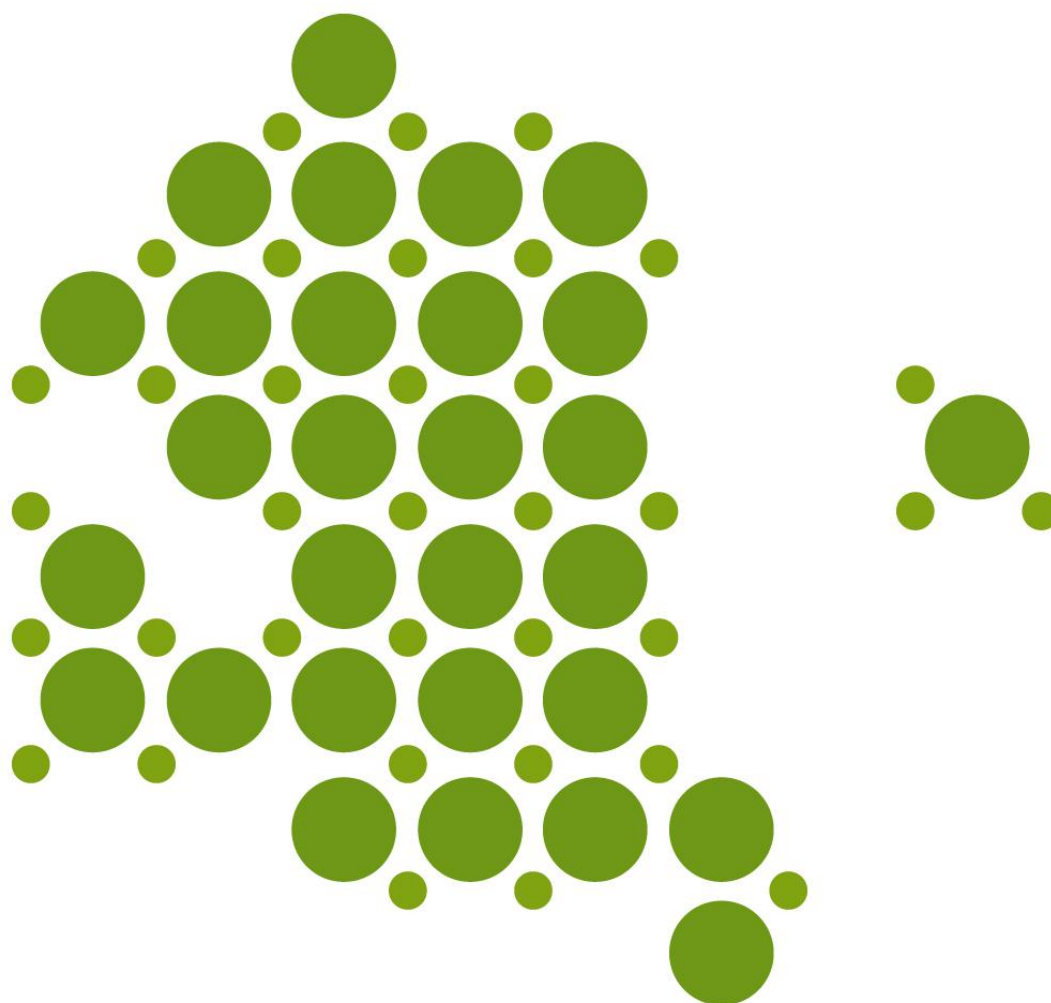
BILAGSLISTE

Nedenfor fremgår en oversigt over bilag til Udviklingsstrategi 2015:

- ▶ **Bilag 1:** Dybdegående analyse af behov og udviklingstendenser for 2015
- ▶ **Bilag 2:** Oversigt over alle tilbud beliggende i hovedstadsregionen
- ▶ **Bilag 3:** Oversigt over tilbud omfattet af Udviklingsstrategi 2015 inklusiv kapacitetstal 2015-2017
- ▶ **Bilag 4:** Oversigt over kapacitet og belægning på tilbudstyper fordelt efter målgruppe og geografisk placering
- ▶ **Bilag 5:** De mest specialiserede tilbud i Udviklingsstrategi 2015
- ▶ **Bilag 6:** Årsberetning 2014 - Samrådet for domfældte udviklingshæmmede i kommunerne i Region Hovedstaden
- ▶ **Bilag 7:** Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger – opgørelse af kapacitet og belægning samt behov og efterspørgsel.

Alle bilagene kan findes i særskilte dokumenter på www.rammeaftale-h.dk.

Bilag 4 - Udviklingsstrategi 2015



Oversigt over belægning og kapacitet på tilbudstyper fordelt efter målgruppe og geografisk placering af tilbuddene

**Kommuner i hovedstadsregionen og Region
Hovedstaden**

2015



Geografisk placering af tilbuddene

Indberetninger om kapacitet og belægning vedrørende tilbud omfattet af Udviklingsstrategi 2015 er i forbindelse med analysen grupperet ud fra tilbuddenes geografiske placering i hovedstadsregionen. Den geografiske gruppering er opgjort forskelligt for henholdsvis tilbud på børne- og ungeområdet og voksenområdet. Årsagen er hensynstagen til den tværkommunale organisering af samarbejdsrelationer, der som udgangspunkt varierer alt efter om der er tale om børne- og unge- eller voksenområdet. På børne- og ungeområdet tager grupperingen således udgangspunkt i dels de seks netværk, der er etableret som frivilligt forpligtende netværkssamarbejde i regi af den Koordinerende Funktion for Specialundervisning (KFS), og dels i forhold til kommunernes geografiske nærhed til hinanden. På voksenområdet er grupperingen dels opgjort med udgangspunkt i de fire planlægningsområder i regionen, som hver har et områdehospital, der tager sig af akutte behandlinger m.v., og dels i forhold til kommunernes geografiske nærhed til hinanden. De geografiske grupperinger afspejler således ikke nødvendigvis driftsherre. Grupperingerne er vist i oversigten nedenfor.

Table 1: Oversigt over geografiske grupperinger på henholdsvis børne- og ungeområdet og voksenområdet

Område	Grupperinger	Kommuner
Børne- og ungeområdet	1. Nord (netværk 1 + 2)	Hørsholm, Fredensborg, Frederikssund, Gribskov, Halsnæs, Hillerød, Helsingør Kommuner
	2. Midt (netværk 3 + 4 eksklusiv Frederiksberg)	Allerød, Herlev, Egedal, Furesø, Ballerup, Lyngby-Taarbæk, Rudersdal, Gentofte, Gladsaxe Kommuner
	3. Syd (netværk 6 eksklusiv Tårnby og Dragør)	Albertslund, Ishøj, Glostrup, Vallensbæk, Høje-Taastrup, Brøndby, Rødovre, Hvidovre Kommuner
	4. Hovedstadsområdet, Amager og øer (netværk 7 + 8 inklusiv Frederiksberg,	Dragør, Bornholms, Tårnby, Frederiksberg, Københavns Kommuner
Voksenområdet	1. Nord	Allerød, Fredensborg, Frederikssund, Halsnæs, Gribskov, Helsingør, Hillerød og Hørsholm Kommuner
	2. Midt	Ballerup, Egedal, Furesø, Herlev, og Gladsaxe, Rødovre, Gentofte, Lyngby-Taarbæk, Rudersdal Kommuner
	3. Syd	Hvidovre, Tårnby, Dragør, Brøndby, Glostrup, Albertslund, Høje-Taastrup, Ishøj, Vallensbæk Kommuner
	4. Hovedstadsområdet og Bornholm	København, Frederiksberg, Bornholm Kommuner

Nedenfor er belægning og kapacitet på henholdsvis voksenområdet og børne- og ungeområdet opgjort efter målgruppe, tilbudstype og tilbuddenes geografiske beliggenhed.



Tilbudstyper på voksenområdet fordelt efter målgruppe og geografisk placering af tilbuddene

Tabel 2: Oversigt over belægning og fremtidig kapacitet for tilbud målrettet voksne med sindslidelse

Paragraf	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud							
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 103	1. Nord	Pladstal	1	44	41	41	41	41	41	41
		Pladsforbrug i alt		37,4	39,3	41				
		Belægningsprocent for perioden		85%	96%	100%				
		Pladsforbrug egen kommune		0	0	19				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		33,7	35,5	22				
		Pladsforbrug øvrige regioner		3,6	3,7	0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
§ 104	1. Nord	Pladstal	2	5	5	3	3	3	3	3
		Pladsforbrug i alt		2,9	3,3	2,9				
		Belægningsprocent for perioden		59%	65%	96%				
		Pladsforbrug egen kommune		0	0	1,9				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		2,9	3,3	1,0				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0	0	0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
	2. Midt	Pladstal	2	20	20	20	2	2	2	2
		Pladsforbrug i alt		18,1	12,5	13,8				
		Belægningsprocent for perioden		90%	63%	69%				
		Pladsforbrug egen kommune		0	0	0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		17,4	12,5	11,8				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,7	0,0	2,0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
	3. Syd	Pladstal	1	30	26	6	5	5	5	5
		Pladsforbrug i alt		29,4	25,1	5,5				
		Belægningsprocent for perioden		98%	96%	91%				
		Pladsforbrug egen kommune		2,2	6,8	0,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		27,2	18,3	5,5				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0	0	0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
§ 103 og § 104	2. Midt	Pladstal	1			4	4	4	4	4
		Pladsforbrug i alt				0				
		Belægningsprocent for perioden				0%				
		Pladsforbrug egen kommune				0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen				0				
		Pladsforbrug øvrige regioner				0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)				0				



Paragraf	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud							
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 107	1. Nord	Pladstal	5	7	58	81	87	87	87	87
		Pladsforbrug i alt		9,1	59,5	84,6				
		Belægningsprocent for perioden		130%	103%					
		Pladsforbrug egen kommune		0	24,9	33,9				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		9,1	33,0	48,8				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,0	1,5	1,9				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
	2. Midt	Pladstal	1	12	12	12	12	12	12	12
		Pladsforbrug i alt		11,6	11,9	12,1				
		Belægningsprocent for perioden		96%	99%	101%				
		Pladsforbrug egen kommune		6,2	5,5	5,9				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		5,4	6,4	6,2				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0	0	0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
	3. Syd	Pladstal	2	30	30	30	30	30	30	30
		Pladsforbrug i alt		28,7	29,6	30,0				
		Belægningsprocent for perioden		96%	99%	100%				
		Pladsforbrug egen kommune		2,7	5,4	5,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		25,0	23,2	22,9				
		Pladsforbrug øvrige regioner		1,0	1,0	2,1				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
§ 108	1. Nord	Pladstal	5	150	100	100	72	72	72	72
		Pladsforbrug i alt		140,6	98,4	97,8				
		Belægningsprocent for perioden		94%	98%	98%				
		Pladsforbrug egen kommune		43,5	23,8	24,6				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		89,4	69,0	69,1				
		Pladsforbrug øvrige regioner		7,8	5,6	4,1				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
	2. Midt	Pladstal	3	66	64	64	64	64	64	64
		Pladsforbrug i alt		64,0	60,8	63,3				
		Belægningsprocent for perioden		97%	95%	99%				
		Pladsforbrug egen kommune		6,3	7,4	10,5				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		57,7	53,3	52,7				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0	0	0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
	3. Syd	Pladstal	3	178	168	137	137	137	137	137
		Pladsforbrug i alt		173,2	163,3	134,8				
		Belægningsprocent for perioden		97%	97%	98%				
		Pladsforbrug egen kommune		21,3	18,5	21,2				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		148,0	139,4	108,2				
		Pladsforbrug øvrige regioner		3,8	5,3	5,5				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
§ 107 og § 108	1. Nord	Pladstal	3	22	46	52	76	80	80	80
		Pladsforbrug i alt		21,4	39,1	37,6				
		Belægningsprocent for perioden		97%	85%	72%				
		Pladsforbrug egen kommune		4,1	2,5	2,7				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		17,3	36,6	33,4				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0	0	1,6				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
	2. Midt	Pladstal	2		34	34	34	34	34	34
		Pladsforbrug i alt			32,0	33,8				
		Belægningsprocent for perioden			94%	99%				
		Pladsforbrug egen kommune			0	0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen			31,6	32,8				
		Pladsforbrug øvrige regioner			0,3	1,0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			0	0				
§ 85	2. Midt	Pladstal	1			24	24	24	24	24
		Pladsforbrug i alt				23,7				
		Belægningsprocent for perioden				99%				
		Pladsforbrug egen kommune				8				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen				14,7				
		Pladsforbrug øvrige regioner				1				
Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)				0						

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.



Table 3: Oversigt over belægning og fremtidig kapacitet for tilbud målrettet voksne med autisme

Paragraf	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud							
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 104	1. Nord	Pladstal	1	14	14	15	15	15	15	
		Pladsforbrug i alt		17,6	18,0	14,7				
		Belægningsprocent for perioden		126%	129%	98%				
		Pladsforbrug egen kommune		3,6	4	2,5				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		13,0	13,0	11,3				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0	0	0				
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			1	1	1				
	2. Midt	Pladstal	4	93	95	104	104	104	104	
		Pladsforbrug i alt		92,6	97,2	99,6				
		Belægningsprocent for perioden		100%	102%	96%				
		Pladsforbrug egen kommune		8,4	11,8	15,4				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		83,8	84,9	84,1				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,5	0,5	0,0				
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			0	0	0				
	3. Syd	Pladstal	1	16	16	16	0	0	0	
		Pladsforbrug i alt		12,3	14,9	9,8				
		Belægningsprocent for perioden		77%	93%	61%				
		Pladsforbrug egen kommune		0,0	0,0	0,0				
Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen			12,3	14,9	9,8					
Pladsforbrug øvrige regioner			0	0	0					
Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			0	0	0					
§ 107	2. Midt	Pladstal	2	3	5	5	5	5	5	
		Pladsforbrug i alt		3,6	3,7	5,2				
		Belægningsprocent for perioden		119%	73%	105%				
		Pladsforbrug egen kommune		1,6	1,2	1,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		2,0	2,4	4,2				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0	0	0				
Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			0	0	0					
§ 108	2. Midt	Pladstal	4	128	117	116	116	116	116	
		Pladsforbrug i alt		126,5	122,4	113,4				
		Belægningsprocent for perioden		99%	105%	98%				
		Pladsforbrug egen kommune		14,9	15,6	16,6				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		110,6	105,8	95,8				
		Pladsforbrug øvrige regioner		1	1	1				
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			0	0	0				
	3. Syd	Pladstal	1	18	18	18	18	18	18	
		Pladsforbrug i alt		18,5	17,9	18,0				
		Belægningsprocent for perioden		103%	100%	100%				
		Pladsforbrug egen kommune		0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		18,5	17,9	17,6				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,0	0,0	0,4				
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			0	0	0				
	§ 85	1. Nord	Pladstal	1	10	10	10	10	10	10
			Pladsforbrug i alt		9,7	10	10			
			Belægningsprocent for perioden		97%	100%	100%			
			Pladsforbrug egen kommune		1,7	2	1			
Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen				7	7	8				
Pladsforbrug øvrige regioner				0	0	0				
Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			1	1	1					
2. Midt		Pladstal	1		21	22	21	21	21	
		Pladsforbrug i alt			19,6	22,0				
		Belægningsprocent for perioden			93%					
		Pladsforbrug egen kommune			6,0	7				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen			13,6	15,0				
		Pladsforbrug øvrige regioner			0	0				
Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)				0	0					

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.



Table 4: Oversigt over belægning og fremtidig kapacitet for tilbud målrettet voksne med nedsat psykisk funktionsevne

Paragraf	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud							
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 103	1. Nord	Pladstal	2	62	53	50	46	46	46	46
		Pladsforbrug i alt		59,3	46,7	44,3				
		Belægningsprocent for perioden		96%	88%	89%				
		Pladsforbrug egen kommune		0	0	3,2				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		50,3	39,5	34,5				
		Pladsforbrug øvrige regioner		9,0	7,2	6,6				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
§ 104	1. Nord	Pladstal	8	130	133	131	135	135	135	135
		Pladsforbrug i alt		142,7	148,5	149,8				
		Belægningsprocent for perioden		110%	112%	114%				
		Pladsforbrug egen kommune		47,3	52,4	57,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		91,9	92,4	87,8				
		Pladsforbrug øvrige regioner		3,5	3,7	5,0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
	2. Midt	Pladstal	13	697	673	671,5	687	687	687	687
		Pladsforbrug i alt		647,1	676,0	684,7				
		Belægningsprocent for perioden		93%	100%					
		Pladsforbrug egen kommune		78,2	84,3	93,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		553,6	570,3	568,7				
		Pladsforbrug øvrige regioner		14,5	20,5	22,3				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,8	0,8	0,8				
	3. Syd	Pladstal	1	170	144	158	164	164	164	164
		Pladsforbrug i alt		119,7	138,9	160,0				
		Belægningsprocent for perioden		70%	96%	101%				
		Pladsforbrug egen kommune		16,7	26,0	24,9				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		101,0	112,9	135,1				
		Pladsforbrug øvrige regioner		2	0	0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
§ 107	1. Nord	Pladstal	2	36	36	36	36	36	36	36
		Pladsforbrug i alt		37,6	34,5	33,2				
		Belægningsprocent for perioden		104%	96%	92%				
		Pladsforbrug egen kommune		10,8	12,0	13,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		26,8	22,5	20,2				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
	2. Midt	Pladstal	1	3	3	3	3	3	3	3
		Pladsforbrug i alt		2,5	2,4	3,0				
		Belægningsprocent for perioden		83%	81%	100%				
		Pladsforbrug egen kommune		2,5	2,0	2,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		0,0	0,4	1,0				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0	0	0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
	3. Syd	Pladstal	1	1	1	1	1	1	1	1
		Pladsforbrug i alt		2,0	1,4	1,7				
		Belægningsprocent for perioden		203%	143%	167%				
		Pladsforbrug egen kommune		0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		2,0	1,4	1,5				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,0	0,0	0,2				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
§ 107 afl	2. Midt	Pladstal	1	11	11	11	10,5	10,5	10,5	10,5
		Pladsforbrug i alt		8,6	8,2	10,9				
		Belægningsprocent for perioden		78%	75%	99%				
		Pladsforbrug egen kommune		1,2	1,2	0,9				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		7,4	7,0	10,0				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0	0	0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				



Paragraf	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud							
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016
§ 108	1. Nord	Pladstal	11	250	251	258	258	258	258	258
		Pladsforbrug i alt		250,2	251,8	253,3				
		Belægningsprocent for perioden		100%	100%	98%				
		Pladsforbrug egen kommune		65,6	69,0	77,7				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		177,6	177,7	166,2				
		Pladsforbrug øvrige regioner		6,0	4,2	9,4				
			Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		1	1,0	0			
	2. Midt	Pladstal	13	473,99	471	365	448	448	448	448
		Pladsforbrug i alt		433,0	455,9	357,7				
		Belægningsprocent for perioden		91%	97%	98%				
		Pladsforbrug egen kommune		57,3	68,0	58,3				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		362,3	373,7	290,2				
		Pladsforbrug øvrige regioner		13,4	14,2	9,3				
			Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0			
	3. Syd	Pladstal	6	176	176	176	176	176	176	176
		Pladsforbrug i alt		175,8	172,0	174,5				
		Belægningsprocent for perioden		100%	98%	99%				
		Pladsforbrug egen kommune		28,5	25,0	50,4				
Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen			143,3	142,7	119,3					
Pladsforbrug øvrige regioner			3,0	3,3	3,7					
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		1	0,9973	1				
§ 85	1. Nord	Pladstal	2	37	37	37	37	37	37	37
		Pladsforbrug i alt		36,3	38,8	36,6				
		Belægningsprocent for perioden		98%	105%	99%				
		Pladsforbrug egen kommune		6,3	9	7,6				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		30	29,8	29				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0	0	0				
			Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0			
	2. Midt	Pladstal	1	23	23	23	23	23	23	23
		Pladsforbrug i alt		22,9	26,9	23,0				
		Belægningsprocent for perioden		100%	117%	100%				
		Pladsforbrug egen kommune		5,9	9,9	6				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		17	17,0	17,0				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0	0	0				
			Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0			

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.



Table 5: Oversigt over belægning og fremtidig kapacitet for tilbud målrettet voksne med nedsat fysisk funktionsevne

Paragraf	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud						
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016
§ 104	1. Nord	Pladstal	1	18	18	18	18	18	18
		Pladsforbrug i alt		19,2	18,5	18,5			
		Belægningsprocent for perioden		107%	103%	103%			
		Pladsforbrug egen kommune		3,0	3,0	6,5			
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		15,7	15,0	11,5			
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,5	0,5	0,5			
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			0	0	0			
	2. Midt	Pladstal	3	55	55	55	55	55	55
		Pladsforbrug i alt		54,8	56,9	56,5			
		Belægningsprocent for perioden		100%	103%	103%			
		Pladsforbrug egen kommune		1,5	1,5	2,9			
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		48,3	51,1	49,4			
		Pladsforbrug øvrige regioner		3,6	2,9	2,7			
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			1,4	1,4	1,5			
	3. Syd	Pladstal	1	12	12	12	12	12	12
		Pladsforbrug i alt		9,3	13,2	13,4			
		Belægningsprocent for perioden		78%	110%	112%			
		Pladsforbrug egen kommune		1,7	3,0	3,7			
Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen			6,0	6,2	5,7				
Pladsforbrug øvrige regioner			1,6	4	4				
Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			0	0	0				
§ 107	1. Nord	Pladstal	1	11	9	8	8	8	8
		Pladsforbrug i alt		9,3	8,7	8,0			
		Belægningsprocent for perioden		85%	96%	100%			
		Pladsforbrug egen kommune		3,0	2,1	2,0			
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		4,3	4,6	3,0			
		Pladsforbrug øvrige regioner		2,0	2,0	3,0			
Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			0	0	0				
§ 108	1. Nord	Pladstal	2	58	56	63	56	56	56
		Pladsforbrug i alt		58,0	56,4	69,2			
		Belægningsprocent for perioden		100%	101%				
		Pladsforbrug egen kommune		3,0	3,0	11,0			
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		46,0	44,4	49,2			
		Pladsforbrug øvrige regioner		9,0	9,0	9,0			
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			0	0,0	0			
	2. Midt	Pladstal	3	152	152	152	152	152	152
		Pladsforbrug i alt		149,2	147,3	149,9			
		Belægningsprocent for perioden		98%	97%	99%			
		Pladsforbrug egen kommune		6,0	6,5	21,8			
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		126,2	127,6	111,2			
		Pladsforbrug øvrige regioner		16,1	12,2	15,9			
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			1	1,0	1			
	3. Syd	Pladstal	1	50	50	50	50	50	50
		Pladsforbrug i alt		50,0	49,7	49,4			
		Belægningsprocent for perioden		100%	99%	99%			
		Pladsforbrug egen kommune		13,3	14,3	13,7			
Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen			31,0	29,4	30,8				
Pladsforbrug øvrige regioner			5,7	5,9	5,0				
Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			0	0	0				
§ 85	1. Nord	Pladstal	2	14	14	14	14	14	14
		Pladsforbrug i alt		14,0	14,0	13,2			
		Belægningsprocent for perioden		100%	100%	95%			
		Pladsforbrug egen kommune		5,0	5	5,0			
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		8	8,0	7,7			
		Pladsforbrug øvrige regioner		1	1	0,6			
Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			0	0	0				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.



Table 6: Oversigt over belægning og fremtidig kapacitet for tilbud målrettet voksne med stofmisbrug

Paragraf	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud							
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 101	1. Nord	Pladstal (ambulante forløb)	1	440	345	240	240	240	240	240
		Pladsforbrug i alt		411	252	197				
		Belægningsprocent for perioden		93%	73%	82%				
		Pladsforbrug egen kommune		0	0	0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		372	247	193				
		Pladsforbrug øvrige regioner		39	5	4				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
	3. Syd	Pladstal (ambulante forløb)	1	765	714	714	714	714	714	714
		Pladsforbrug i alt		792,3	733,6	707,5				
		Belægningsprocent for perioden		104%	103%	99%				
Pladsforbrug egen kommune			45,3	44,4	44,1					
Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen			742,2	686,1	659,7					
Pladsforbrug øvrige regioner			4,7	3,1	3,8					
Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)			0	0	0					
§ 142	3. Syd	Pladstal (ambulante forløb)	1	765	714	714	714	714	714	714
		Pladsforbrug i alt		792,3	732,9	694,2				
		Belægningsprocent for perioden		104%	103%	97%				
		Pladsforbrug egen kommune		45,3	44,2	45,6				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		742,2	685,9	645,0				
		Pladsforbrug øvrige regioner		4,7	2,8	3,6				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.

Table 7: Oversigt over belægning og fremtidig kapacitet for tilbud målrettet voksne med alkoholmisbrug

Paragraf	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud							
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 141	1. Nord	Pladstal	1	485	380	265	265	265	265	265
		Pladsforbrug i alt		302	248	163				
		Belægningsprocent for perioden		62%	65%	62%				
		Pladsforbrug egen kommune		0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		294,0	248,0	163,0				
		Pladsforbrug øvrige regioner		8,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,0	0,0	0,0				
	3. Syd	Pladstal (ambulante forløb)	1	135	135	135	135	135	135	135
		Pladsforbrug i alt		141,6	134,3	145,6				
		Belægningsprocent for perioden		105%	99%	94%				
		Pladsforbrug egen kommune		48,3	50,7	53,6				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		82,1	75,6	81,9				
		Pladsforbrug øvrige regioner		11,2	8,0	10,1				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
		Pladstal (dagpladser)	1	9	9	9	9	9	9	9
§ 142	1. Nord	Pladsforbrug i alt		2,6	2,9	1,4				
		Belægningsprocent for perioden		0,3	0,3					
		Pladsforbrug egen kommune		0,0	0,3	0,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		2,1	2,3	1,3				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,5	0,2	0,0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
		Pladstal (døgnpladser)	1	6	6	6	6	6	6	6
		Pladsforbrug i alt		4,4	7,5	5,1				
§ 142	1. Nord	Belægningsprocent for perioden		0,7	1,2					
		Pladsforbrug egen kommune		0,5	0,4	0,1				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		3,4	5,4	4,7				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,5	1,6	0,3				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
		Pladstal	1	260	180	160	160	160	160	160
		Pladsforbrug i alt		261	192	126				
§ 142	1. Nord	Belægningsprocent for perioden		100%	107%	79%				
		Pladsforbrug egen kommune		0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		253,0	180,0	126,0				
		Pladsforbrug øvrige regioner		8,0	12,0	0,0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,0	0,0	0,0				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.



Table 8: Oversigt over belægning og fremtidig kapacitet for tilbud målrettet voldsramte kvinder og hjemløse

Paragraf	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud							
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 109 Krisecentre	1. Nord	Pladstal	3	19	19	19	19	19	19	19
		Pladsforbrug i alt		16,7	11,5	34,4				
		Belægningsprocent for perioden		88%	61%	181%				
		Pladsforbrug egen kommune		0,9	1,7	2,7				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		11,3	6,3	7,1				
		Pladsforbrug øvrige regioner		4,5	3,5	3,9				
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,0	0,0	22,8					
	2. Midt	Pladstal	2	21	21	21	21	21	21	21
		Pladsforbrug i alt		20,6	20,3	20,4				
		Belægningsprocent for perioden		98%	97%					
		Pladsforbrug egen kommune		2,3	0,6	1,3				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		16,8	17,6	12,0				
		Pladsforbrug øvrige regioner		1,4	2,1	7,2				
Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0						
§ 110 Forsorgshjem	1. Nord	Pladstal	3	59	59	67	78	78	78	78
		Pladsforbrug i alt		62,4	72,7	73,6				
		Belægningsprocent for perioden		106%	123%	110%				
		Pladsforbrug egen kommune		0,0	0,0	7,4				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		50,7	59,6	52,5				
		Pladsforbrug øvrige regioner		11,7	13,1	13,8				
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,0	0,0	0,0					
	2. Midt	Pladstal	2	43	43	43	43	43	43	43
		Pladsforbrug i alt		42,9	46,1	41,7				
		Belægningsprocent for perioden		100%	107%	97%				
		Pladsforbrug egen kommune		6,12	5,01	5,41				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		29,83	35,90	32,57				
		Pladsforbrug øvrige regioner		6,95	5,19	3,67				
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,00	0,00	0,00					
	3. Syd	Pladstal	4	54	55	55	56	56	56	56
		Pladsforbrug i alt		36,7	53,8	50,4				
		Belægningsprocent for perioden		68%	98%	92%				
		Pladsforbrug egen kommune		0,4	6,0	4,4				
Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen			31,4	38,8	39,2					
Pladsforbrug øvrige regioner			4,9	9,1	6,8					
Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0						
§ 109 og § 110	3. Syd	Pladstal	1	25	25	25	25	25	25	25
		Pladsforbrug i alt		26,3	25,4	26,4				
		Belægningsprocent for perioden		105%	102%					
		Pladsforbrug egen kommune		0,0	0,0	3,6				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		22,3	21,1	17,5				
		Pladsforbrug øvrige regioner		4,0	4,3	5,2				
Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0						

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.



Table 9: Oversigt over belægning og fremtidig kapacitet for kommunikationscentre målrettet voksne

Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud						
		2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1. Nord	Pladstal	1	-	-	-	-	-	-
	Pladsforbrug i alt		-	-				
	Belægningsprocent for perioden		-	-				
	Pladsforbrug egen kommune		-	-				
	Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		-	-				
	Pladsforbrug øvrige regioner		-	-				
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		-	-				
2. Midt	Pladstal	1	-	-	-	-	-	-
	Pladsforbrug i alt		-	-				
	Belægningsprocent for perioden		-	-				
	Pladsforbrug egen kommune		-	-				
	Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		-	-				
	Pladsforbrug øvrige regioner		-	-				
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		-	-				
3. Hovedstad og Bornholm	Pladstal	1	-	-	-	-	-	-
	Pladsforbrug i alt		-	-				
	Belægningsprocent for perioden		-	-				
	Pladsforbrug egen kommune		-	-				
	Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		-	-				
	Pladsforbrug øvrige regioner		-	-				
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		-	-				

Note: Der er ikke indberettet oplysninger om belægning og kapacitet for disse tilbud til Udviklingsstrategi 2015.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.

Table 10: Oversigt over belægning og fremtidig kapacitet for kommunikationscentre målrettet voksne

Tilbud	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud						
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Specialtandpleje	2. Midt	Pladstal	2	-	-	-	-	-	-
		Pladsforbrug i alt		-	-				
		Belægningsprocent for perioden		-	-				
		Pladsforbrug egen kommune		-	-				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		-	-				
		Pladsforbrug øvrige regioner		-	-				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		-	-				
Hjælpe midler	1. Nord	Pladstal	1	-	-	-	-	-	
		Pladsforbrug i alt		-	-				
		Belægningsprocent for perioden		-	-				
		Pladsforbrug egen kommune		-	-				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		-	-				
		Pladsforbrug øvrige regioner		-	-				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		-	-				

Note: Der er ikke indberettet oplysninger om belægning og kapacitet for disse tilbud til Udviklingsstrategi 2015.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.



Tilbudstyper på børne- og ungeområdet fordelt efter målgruppe og geografisk placering af tilbuddene

Tabel 11: Oversigt over belægning og fremtidig kapacitet for tilbud målrettet børn og unge med sindslidelse

Paragraf	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud							
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 66 nr. 6	1. Nord	Pladstal	1	44	39	34	28	28	28	28
		Pladsforbrug i alt		39,9	29,2	26,1				
		Belægningsprocent for perioden		91%	75%	59%				
		Pladsforbrug egen kommune		0,0	0,0	1,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		32,5	22,8	21,7				
		Pladsforbrug øvrige regioner		7,3	6,4	3,4				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
§ 66 nr. 6 Afl.	1. Nord	Pladstal	1		1	1	1	1	1	1
		Pladsforbrug i alt		0,0	0,1	0,4				
		Belægningsprocent for perioden		0%	11%	36%				
		Pladsforbrug egen kommune		0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		0,0	0,1	0,3				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,0	0,0	0,1				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,0	0	0				
§ 66 nr. 6 og §107	1. Nord	Pladstal	1	5	5	5	5	5	5	5
		Pladsforbrug i alt		32,0	29,9	5,5				
		Belægningsprocent for perioden		0,9	1,1	1,1				
		Pladsforbrug egen kommune				0,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen				0,2				
		Pladsforbrug øvrige regioner				0,9				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)				0,0				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.

Tabel 12: Oversigt over belægning og fremtidig kapacitet for tilbud målrettet børn og unge med autisme

Paragraf	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud							
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 32	2. Midt	Pladstal	1	8	8	8	8	8	8	8
		Pladsforbrug i alt		7,3	7,0	5,2				
		Belægningsprocent for perioden		91%	88%	84%				
		Pladsforbrug egen kommune		0,2	1,0	1,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		7,1	6,0	4,2				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0	0	0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
	3. Syd	Pladstal		25						
		Pladsforbrug i alt		18,4						
		Belægningsprocent for perioden		74%						
		Pladsforbrug egen kommune		2,0						
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		16,4						
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,0						
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,0						
§ 36	2. Midt	Pladstal	1	25	25	25	25	25	25	25
		Pladsforbrug i alt		24,2	21,5	23,8				
		Belægningsprocent for perioden		97%	86%	75%				
		Pladsforbrug egen kommune		3,5	3,3	4,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		20,3	18,2	18,8				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,4	0,0	1,0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				
§ 66 nr. 6	2. Midt	Pladstal	1	23	22	19,5	17	17	17	17
		Pladsforbrug i alt		13,4	19,2	18,5				
		Belægningsprocent for perioden		58%	87%	116%				
		Pladsforbrug egen kommune		1,3	1,5	2,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		12,0	17,7	16,5				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,0	0,0	0,0				



Paragraf	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud							
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 66 nr. 6 afl	1. Nord	Pladstal	1	7	7	7	7	7	7	7
		Pladsforbrug i alt		6,3	7,4	7,5				
		Belægningsprocent for perioden		89%	106%	123%				
		Pladsforbrug egen kommune		0,81	0,94	0,86				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		5,45	6,49	6,59				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,0	0,0	0,0				
§ 66 nr. 6 afl	3. Syd	Pladstal	1	4	4	6	6	6	6	
		Pladsforbrug i alt		3,8	3,4	3,6				
		Belægningsprocent for perioden		96%	86%	76%				
		Pladsforbrug egen kommune		2,2	1,7	1,5				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		1,6	1,7	1,8				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,0	0,0	0,2				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,0	0,0	0,0				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.

Tablet 13: Oversigt over belægning og fremtidig kapacitet for tilbud målrettet børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne

Paragraf	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud							
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 32	2. Midt	Pladstal	1	30	30	32	32	30	30	30
		Pladsforbrug i alt		34,8	36,3	38,3				
		Belægningsprocent for perioden		116%	121%	120%				
		Pladsforbrug egen kommune		6,4	5,6	3,4				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		28,4	30,6	34,8				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,0	0,0	0,0				
§ 66 nr. 6	2. Midt	Pladstal	1	21	21	21	21	21	21	
		Pladsforbrug i alt		22,2	22,8	22,3				
		Belægningsprocent for perioden		106%	109%					
		Pladsforbrug egen kommune		5,5	3,0	2,3				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		16,7	19,8	20,0				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,0	0,0	0,0				
§ 66 nr. 6 og § 107	1. Nord	Pladstal	1	35	28	28	28	28	28	
		Pladsforbrug i alt		32,0	29,9	29,4				
		Belægningsprocent for perioden		91%	107%	105%				
		Pladsforbrug egen kommune		0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		32,0	29,9	29,4				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,0	0,0	0,0				
	2. Midt	Pladstal	1	17	16	16	16	16	16	
		Pladsforbrug i alt		16,5	16,1	16,6				
		Belægningsprocent for perioden		97%	101%	103%				
		Pladsforbrug egen kommune		0,7	3,0	3,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		14,8	12,1	11,3				
		Pladsforbrug øvrige regioner		1,0	1,0	2,3				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,0	0,0	0,0				
§ 66 nr. 6 afl	1. Nord	Pladstal	2	41	40	40	40	40	40	
		Pladsforbrug i alt		37,0	37,0	35,6				
		Belægningsprocent for perioden		90%	92%	89%				
		Pladsforbrug egen kommune		4,26	3,92	3,35				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		32,75	32,94	32,22				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,0	0,1	0,0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,0	0,0	0,0				
	2. Midt	Pladstal	1	24	22	22	22	22	22	
		Pladsforbrug i alt		20,5	19,7	19,9				
		Belægningsprocent for perioden		85%	90%	91%				
		Pladsforbrug egen kommune		2,2	2,4	3,2				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		18,3	17,1	15,8				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,0	0,3	0,9				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0	0	0				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.



Table 14: Oversigt over belægning og fremtidig kapacitet for tilbud målrettet børn og unge med nedsat fysisk funktionsevne

Paragraf	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud							
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
SEL/SUL	2. Midt	Pladstal	2	-	-	-	-	-	-	-
		Pladsforbrug i alt		-	-					
		Belægningsprocent for perioden		-	-					
		Pladsforbrug egen kommune		-	-					
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		-	-					
		Pladsforbrug øvrige regioner		-	-					
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		-	-					

Note: Der er ikke indberettet oplysninger om belægning og kapacitet for disse tilbud til Udviklingsstrategi 2015.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.

Table 15: Oversigt over belægning og fremtidig kapacitet for tilbud målrettet børn og unge uden specifik målgruppe

Paragraf	Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud							
			2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 36	1. Nord	Pladstal	1	4	6	6	8	8	8	8
		Pladsforbrug i alt		3,8	8,0	8,8				
		Belægningsprocent for perioden		95%	133%	171%				
		Pladsforbrug egen kommune		0,0	0,0	0,0				
		Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		3,4	7,0	7,8				
		Pladsforbrug øvrige regioner		0,4	1,0	1,0				
		Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		0,0	0,0	0,0				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.

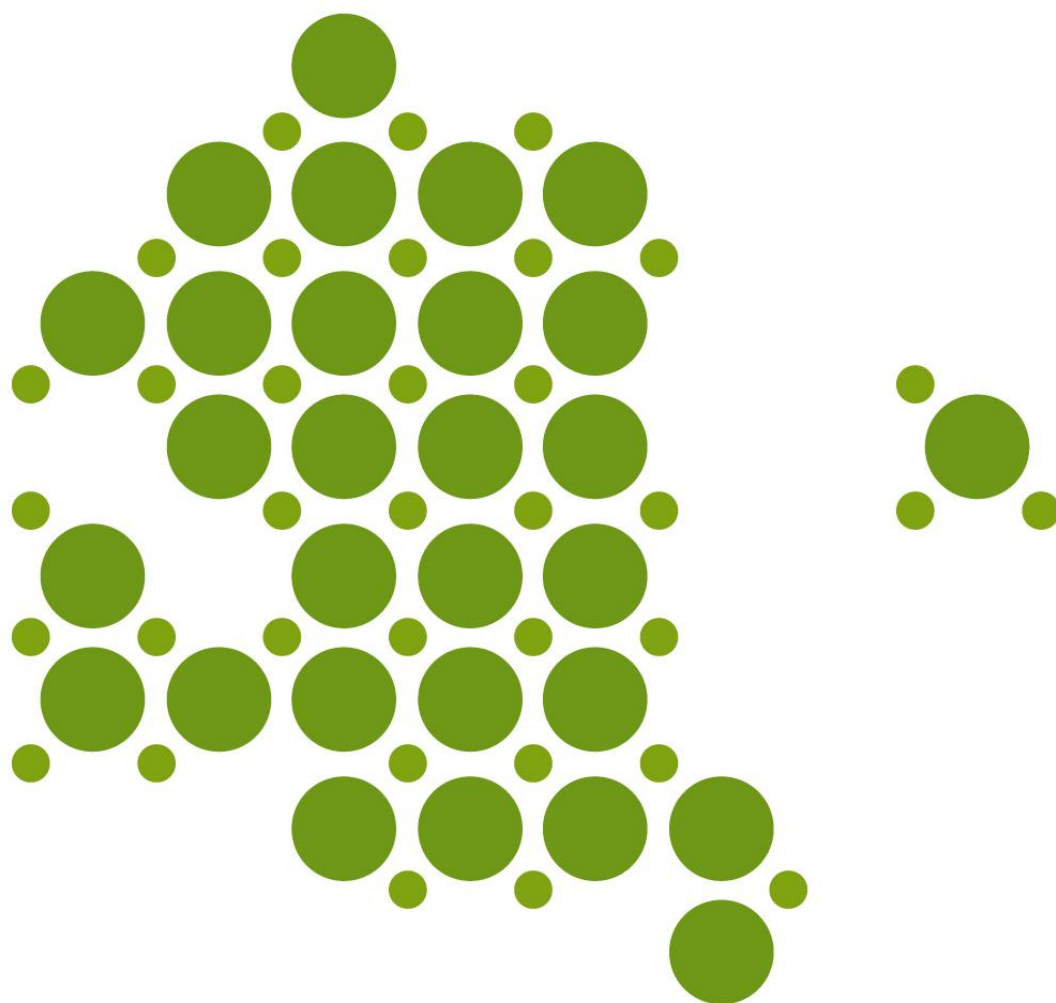
Table 16: Oversigt over belægning og fremtidig kapacitet for kommunikationscentre målrettet børn og unge

Geografisk placering	Tekst	Antal tilbud							
		2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. Nord	Pladstal	1	-	-	-	-	-	-	-
	Pladsforbrug i alt		-	-					
	Belægningsprocent for perioden		-	-					
	Pladsforbrug egen kommune		-	-					
	Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		-	-					
	Pladsforbrug øvrige regioner		-	-					
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		-	-					
2. Midt	Pladstal	1	-	-	-	-	-	-	-
	Pladsforbrug i alt		-	-					
	Belægningsprocent for perioden		-	-					
	Pladsforbrug egen kommune		-	-					
	Pladsforbrug øvrige kommuner i regionen		-	-					
	Pladsforbrug øvrige regioner		-	-					
	Pladsforbrug andet (Færøerne, Grønland m.v.)		-	-					

Note: Der er ikke indberettet oplysninger om belægning og kapacitet for disse tilbud til Udviklingsstrategi 2015.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.

Bilag 5 - Udviklingsstrategi 2015



De mest specialiserede tilbud i Udviklingsstrategi 2015

**Kommuner i hovedstadsregionen og Region
Hovedstaden**

2015



Indledning

Udviklingsstrategi 2015 omfatter ni tilbud på henholdsvis børne- og ungeområdet og voksenområdet, som er defineret som mest specialiserede tilbud, der har behov for en særlig tværkommunal opmærksomhed. De ni tilbud er udvalgt på baggrund af deres grad af opfyldelse af seks specifikke kriterier. De seks kriterier samt de ni udvalgte tilbud gennemgås nedenfor.

For de mest specialiserede tilbud er formuleret en række fælleskommunale procedurer og tiltag, som skal bidrage til at sikre at disse tilbud får en særlig tværkommunal opmærksomhed, herunder om nødvendigt at sikre de mest specialiserede kompetencer i disse tilbud bevares og udvikles. De fælleskommunale procedurer og tiltag indgår i Styringsaftale 2015¹ og gennemgås ligeledes nedenfor.

Opstillingen af kriterier og udvælgelsen af tilbud tager udgangspunkt i en omfattende kortlægning af de mest specialiserede tilbud foretaget i 2012 og 2013. Afrapporteringen fra kortlægningen kan findes på www.rammeaftale-h.dk.



Tilbuddene i Udviklingsstrategi 2015 er i forvejen defineret som højt specialiserede tilbud, og er derfor tilbud, der kræver et stort befolkningsgrundlag og anvendes af mange kommuner. De mest specialiserede tilbud skal således betragtes som en delmængde af tilbuddene omfattet af udviklingsstrategien. De lands- og landsdelsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger betragtes ikke som mest specialiserede tilbud, da disse tilbud er særskilt defineret i bekendtgørelser og i forvejen har særlige vilkår og finansieringsformer.

Kriterier for definition af de mest specialiserede tilbud

Der er opstillet seks kriterier, der beskriver de særlige karakteristika og behov hos målgrupperne, som de mest specialiserede tilbud skal kunne imødekomme. Et givent tilbud leve op til følgende regel for opfyldelse af de seks kriterier for at blive defineret som mest specialiseret:

Regel: *Tilbuddet skal kunne opfylde **mindste fem** ud af samtlige seks kriterier, førend tilbuddet kan defineres som mest specialiseret.*

Det skal understreges, at selvom et givent tilbud ikke lever op til kriterierne, vil det i langt de fleste tilfælde fortsat være omfattet af udviklingsstrategien, og dermed den særlige fælleskommunale opmærksomhed dette medfører. Der vil altså ikke være tale om, at tilbuddet mister den status som højt specialiseret tilbud, som tilbuddet allerede har i dag.

Nedenfor gennemgås de seks kriterier enkeltvist i skematisk form. Kriterium 1 er beskrevet selvstændigt for henholdsvis børne- og ungeområdet og voksenområdet, da udgangspunkterne for de to områder er forskellig.

¹ Procedurer og tiltag for de mest specialiserede tilbud vil indgå i Styringsaftale 2014. Da Styringsaftalen først vil foreligge godkendt den 15. oktober 2013, er procedurer og tiltag undtagelsesvist også beskrevet i Udviklingsstrategi 2014. I fremtidige rammeaftaler vil procedurer og tiltag alene fremgå af styringsaftalen.



Kriterium 1 (Børn og unge)	<i>Målgrupperne skal være af en så lille volumen, at hyppigheden af tilfælde i den enkelte kommune er meget lille. Defineret som i gennemsnit maksimalt 0,5 tilfælde om året pr. 1.000 indbyggere i alderen 0-17 år.</i>
Kriterium 1 (Voksen)	<i>Målgrupperne skal være af en så lille volumen, at hyppigheden af tilfælde i den enkelte kommune er meget lille. Defineret som i gennemsnit maksimalt 0,5 tilfælde om året pr. 10.000 indbyggere i alderen 18-64 år.</i>
Beskrivelse	Formålet med dette kriterium er at kunne adskille de tilbud, som er målrettet de helt små målgrupper fra de øvrige tilbud i Udviklingsstrategien. Definitionen af en lille volumen giver en indikation af omfanget, der kan anvendes som retningsgivende ved konkrete vurderinger af tilbud.
Eksempel	Målgrupper, som har en så lille volumen, at den enkelte kommune kun sjældent oplever at have borgere inden for målgruppen, og ofte kan der gå flere år imellem tilfældene i kommunen.
Kriterium 2	<i>Målgrupperne skal have en høj kompleksitetsgrad, defineret som minimum fire svære kompleksiteter af længevarende karakter.</i>
Beskrivelse	Formålet med dette kriterium er at kunne adskille de tilbud i Udviklingsstrategien, som er målrettet de målgrupper med den højeste kompleksitet. Panelerne har sat grænsen ved minimum fire svære kompleksiteter af længevarende karakter. Længevarende karakter kan også dække over en kronisk tilstand, hvor der ikke nødvendigvis er udsigt til forbedring af borgerens funktionsevne, eller hvor forbedringen kræver en varig vedligeholdelse. Hvornår en kompleksitet kan betegnes som værende svær vil primært afhænge af graden af funktionsnedsættelsen. På børne- og ungeområdet kan en svær kompleksitet af længevarende karakter også være knyttet til de familiemæssige ressourcer.
Eksempler	<ul style="list-style-type: none">- Børn og unge med samtidige svære kompleksiteter såsom svære fysiske funktionsnedsættelser kombineret med svære psykiske lidelser, stærk udadreagerende adfærd og svage familieressourcer.- Voksne med samtidige svære kompleksiteter så som svær udviklingshæmning kombineret med stærke personlighedsforstyrrelser samt en særlig udadreagerende og selvskadende adfærd.- Ovenstående eksempler er ikke udtømmende for, hvad der kan defineres som værende svære kompleksiteter. Vurderingen af, hvad der kan betragtes som værende en svær kompleksitet, bør baseres på konkrete vurderinger af et givent tilbuds målgruppe, hvilket fx kan foretages af en nedsat task force (jf. afsnit 6).
Kriterium 3	<i>Det vurderes nødvendigt at have et tilbud for pågældende målgrupper i hovedstadsregionen for at sikre selvforsyningen i regionen.</i>
Beskrivelse	Formålet med dette kriterium er at definere de tilbud, som varetager en bestemt funktion over for en bestemt målgruppe, som vurderes nødvendig at have til stede i hovedstadsregionen. Nødvendigheden kan være betinget af, at funktionen vurderes som uundværlig af hensyn til bevarelse af kompetencer og viden i regionen m.v. Den pågældende målgruppe, som tilbuddet er målrettet, behøver ikke at have en bestemt størrelse eller en høj kompleksitet for at falde ind under dette kriterium.
Kriterium 4	<i>Målgruppernes høje kompleksitet og behov for helt særlig støtte og behandling betyder, at målgruppens behov ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.</i>
Beskrivelse	Formålet med dette kriterium er at afgrænse de målgrupper, hvis behov ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen, og dermed også andre tilbud i udviklingsstrategien.



Kriterium 5	<i>For at kunne opretholde og udvikle tilbuddet samt sikre rentabel drift skal tilbuddet have hele hovedstadsregionen som optageområde.</i>
Beskrivelse	Formålet med dette kriterium er at afgrænse de tilbud, som er afhængige af et optageområde på størrelse med hovedstadsregionen for at kunne drives rentabelt og fagligt.
Kriterium 6	<i>Tilbuddene skal kunne dække målgruppernes særlige behov for specialiseret støtte og behandling gennem særlige fysiske rammer, særligt specialiserede kompetencer og/eller anvendelse af avanceret velfærdsteknologi.</i>
Beskrivelse	Formålet med dette kriterium er, at definere de tilbud, som imødekommer målgruppernes helt særlige behov gennem tilbuddets fysiske rammer, specialiserede kompetencer samt anvendelse af avanceret velfærdsteknologi.
Eksempler	<u>Fysiske rammer:</u> Skærmede enheder, særligt aldersrettede miljøer, særligt rummelige omgivelser med plads til fysiske aktiviteter/udfoldelser, åbne vidder m.v. <u>Specialiserede kompetencer:</u> Ekspertviden hos enkelte medarbejdere og specialiserede tværfaglige kompetencer i sammensætningen af personalegruppen, der gør at målgruppen kan støttes og udvikles, anvendelse af anerkendte metoder, særlig viden om retsanbragte voksne, særlig tilgang til familie og pårørende m.v. Samtidig er et fokus på udviklingsperspektivet hos borgerne væsentligt. <u>Avanceret velfærdsteknologi:</u> Anvendelse af spiseroboter, kommunikationshjælpemidler m.v. Ovenstående eksempler er ikke udtømmende, for hvad der kan defineres som værende nødvendigt for at imødekomme målgruppernes helt særlige behov. Definitionen afhænger af konkrete vurderinger af et givent tilbuds indsatser.

De mest specialiserede tilbud på børne- og ungeområdet

På baggrund af de opstillede kriterier er for 2015 udvalgt tre selvstændige tilbud målrettet målgrupper på børne- og ungeområdet med helt særlige karakteristika og behov for specialiseret støtte og behandling, som det vurderes lever op til kriterierne på indeværende tidspunkt. Tilbuddene gennemgås nedenfor enkeltvis i skematisk form. Udvælgelsen af tilbud er et udtryk for et øjebliksbillede af de eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.

To af de udvalgte tilbud er helhedstilbud, som omfatter flere tilbud efter paragrafferne i Serviceloven og Folkeskoleloven (fx § 32, § 66 nr. 6 og § 20 stk. 2), og som i sig selv er vurderet helt unikke. Tilbuddene er følgende (i ikke-prioriteret rækkefølge):

- ▶ Børnecenter for Rehabilitering
- ▶ Nødebogård
- ▶ Sofieskolen.

Nedenfor beskrives de udvalgte tilbud på børne- og ungeområdet enkeltvis i forhold til målgruppe, driftsherre, opfyldelse af kriterier samt øvrige opmærksomhedspunkter.



Tilbud:		Børnecenter for Rehabilitering
Paragraf:	Ambulant behandlingstilbud tilbud (SEL § 11 stk. 4, SUL § 20 stk. 3 og § 140)	
Målgruppe:	Børn og unge med erhvervet hjerneskade	
Driftsherre:	Region Hovedstaden	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
1. Volumen	Ja	- Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 1.000 borgere inden for aldersgruppen.
2. Komplexitet	Nej	- Tilbuddets målgruppe er børn og unge med erhvervet hjerneskade. Der er ikke nødvendigvis tale om en høj kompleksitet i målgruppen i forhold til definitionen i kriteriet. Tilbuddet lever derfor på nuværende tidspunkt ikke op til kriteriet.
3. Selvforsyning i regionen	Ja	- Tilbuddet sælger pladser til kommuner i hovedstadsregionen og i region Sjælland. Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud	Ja	- Tilbuddets målgruppe har så særlige behov, at behovene ikke aktuelt kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.
5. Optageområde	Ja	- Tilbuddet har behov for et optageområde svarende til minimum hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov	Ja	- Tilbuddet har helt særlige fysiske rammer, som er målrettet målgruppens særlige behov. - Tilbuddet tilbyder højt specialiserede, intensive forløb, omfattende sproglig og fysisk træning, kognitiv rehabilitering i fase 3 genoptræning m.v. - Tilbuddet har en tværfaglig sammensætning af specialiserede personalekompetencer. - Tilbuddet yder desuden sparring (konsulentbistand) til kommuner.
Særlig opmærksomhed		- Centret har uklare snitflader til Center for Hjerneskade, hvilket bør afklares. - Kommunerne har generelt begrænset kendskab til centerets ydelser og resultater. - Centret har de seneste år måtte nedlægge pladser på grund af faldende efterspørgsel.



Tilbud:		Nødebogård
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 36, § 66 nr. 6 inkl. aflastning, FSL § 20 stk. 2)	
Målgruppe:	Børn og unge med sværest grad af sindslidelse	
Driftsherre:	Region Hovedstaden	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
1. Volumen	Ja	- Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde aktuelt ikke overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 1.000 borgere inden for aldersgruppen.
2. Komplexitet	Ja	- Tilbuddets målgruppe er typisk unge med sværest grad af sindslidelse. Der er tale om de svageste inden for målgruppen med lavest funktionsniveau, som omfatter unge med multiple kompleksiteter. Tilbuddet opfylder på nuværende tidspunkt kriteriet.
3. Selvforsyning i regionen	Ja	- Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud	Ja	- Tilbuddets målgruppe har, grundet sin høje kompleksitet, så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen. Der findes ikke på nuværende tidspunkt et tilsvarende miljø for unge med netop denne problemstilling i regionen.
5. Optageområde	Ja	- Tilbuddet har behov for et optageområde svarende til hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov	Ja	- Særlig høj specialiseret viden og videnmiljø (tværfagligt). - Særlig tæt samarbejde med psykiatrien og sammensætningen af faglige kompetencer er afgørende for tilbuddets særlige funktion.
Særlig opmærksomhed		- Tilbuddet har, som følge af ændret efterspørgsel, justeret følgende i løbet af 2012: Afdeling for små børn er lukket, der er foretaget en opjustering af dagbehandling, og etableret en mindre voksenafdeling.



Tilbud:	Sofieskolen	
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 32, § 36, § 66 nr. 6, FSL § 20 stk. 2)	
Målgruppe:	Børn og unge med laveste funktionsniveau inden for autisme samt kognitiv udviklingshæmning	
Driftsherre:	Gladsaxe Kommune	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
<i>1. Volumen</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde ikke aktuelt overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 1.000 borgere inden for aldersgruppen.
<i>2. Komplexitet</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er børn og unge med de laveste funktionsniveauer inden for autisme samt kognitiv udviklingshæmning, og dermed svære og multiple kompleksiteter. Tilbuddet lever på nuværende tidspunkt op til kriteriet.
<i>3. Selvforsyning i regionen</i>	Ja	- Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
<i>4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud</i>	Ja	- Helhedstilbuddet til denne målgruppe, som det ses på Sofieskolen, findes ikke på nuværende tidspunkt i andre tilbud i hovedstadsregionen. Målgruppens helt særlige behov kan på nuværende tidspunkt ikke imødekommes i andre eksisterende tilbud.
<i>5. Optageområde</i>	Ja	- Tilbuddet modtager i dag børn og unge fra hele Sjælland, og har brug for et optageområde af hovedstadsregionens størrelse.
<i>6. Varetagelse af særlige behov</i>	Ja	- Særligt aldersrettede miljøer for målgruppen. Det er helhedstilbuddet og sammenhængen mellem de forskellige tilbud, som gør Sofieskolen unik. - Særlig socialpædagogisk tilgang og specialiseret viden om den afgrænsede målgruppe.
<i>Særlig opmærksomhed</i>		- Faldende efterspørgsel efter skolens tilbud om specialbørnehave og døgntilbud, hvilket udfordrer skolens mulighed for rentabel drift. - Tilbuddet påtænker nedjustering af døgnpladser fra 27 til 20 pladser. - Skolens dagtilbud har tæt på fuld belægning.



De mest specialiserede tilbud på voksenområdet

På baggrund af de opstillede kriterier er der på voksenområdet udvalgt seks selvstændige tilbud målrettet målgrupper med helt særlige karakteristika og behov for specialiseret støtte og behandling, som på indeværende tidspunkt lever op til kriterierne. Udvælgelsen af tilbud er et udtryk for et øjebliksbillede af de eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.

Flere af de seks tilbud er helhedstilbud, som omfatter flere tilbud efter paragrafferne i Serviceloven (fx SEL § 104, § 107 og § 108). Fire af tilbuddene er vurderet helt unikke, mens de resterende to tilbud er målrettet samme målgruppe. Således er der tale om seks tilbud, som er målrettet fem helt særlige målgrupper. Tilbuddene er følgende (i ikke-prioriteret rækkefølge):

- ▶ Blindenetværket
- ▶ Bredegård Døv/blindeafdeling
- ▶ Jonstrupvang
- ▶ Rønnegård
- ▶ Stokholtbuen og Lyngdal.

Årsagen til, at der i det ene tilfælde er udvalgt to tilbud inden for samme målgruppe er, at disse tilbud begge på nuværende tidspunkt vurderes at leve op til kriterierne inden for den pågældende målgruppe, og samtidig er der stor efterspørgsel efter disse to tilbud. I den forbindelse skal det understreges, at der ikke nødvendigvis vil være behov for mere end ét tilbud målrettet de respektive målgrupper, såfremt efterspørgslen falder.

Nedenfor beskrives de udvalgte tilbud på voksenområdet enkeltvis i forhold til målgruppe, driftsherre, opfyldelse af kriterier samt øvrige opmærksomhedspunkter.



Tilbud:		Blindenetværket
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 104, § 108)	
Målgruppe:	Voksne multihandicappede, der samtidig er blinde eller svagtseende	
Driftsherre:	Gentofte Kommune	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
1. Volumen	Ja	- Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde aktuelt ikke overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere inden for aldersgruppen.
2. Komplexitet	Ja	- Tilbuddets målgruppe er voksne multihandicappede, der samtidig er blinde eller svagtseende. Der er tale om en gruppe af de allersvageste borgere med lavest funktionsniveau, som omfatter borgere med multiple kompleksiteter, herunder udviklingshæmning, fysiske handicaps, autismespektrumforstyrrelser, manglende sprog m.v. Tilbuddet lever op til kriteriet.
3. Selvforsyning i regionen	Ja	- Tilbuddet sælger pladser til kommuner i hovedstadsregionen og i region Sjælland. Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud	Ja	- Tilbuddets målgruppe, grundet sin høje kompleksitet, har så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen. Der findes ikke på nuværende tidspunkt et tilsvarende miljø for personer med netop denne problemstilling i regionen.
5. Optageområde	Ja	- Tilbuddet har behov for et optageområde svarende til minimum hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov	Ja	- Tilbuddet har særlige fysiske rammer, som er målrettet målgruppen. - Tilbuddet har opbygget et særligt miljø for målgruppen, hvor borgerne er inddelt i afdelinger efter aldersgrupper. - Tilbuddet er beliggende i et lukket område afskærmet fra trafik m.v. - Tilbuddet besidder specialiseret ekspertise inden for kommunikation med målgruppe, neuropædagogik (sansestimulation). - Tilbuddet anvender særlige velfærdsteknologiske hjælpemidler.
Særlig opmærksomhed		- Der forventes på sigt faldende efterspørgsel på grund af fald i diagnose som følge af fosterdiagnostik. - Der forventes en nedjustering i antal botilbudspladser fra 40 til 24.



Tilbud:		Bredegård Døv/blindeafdeling
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 104, § 108)	
Målgruppe:	Voksne døvblindfødte	
Driftsherre:	Region Hovedstaden	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
1. Volumen	Ja	- Målgruppen for tilbuddets døv/blindeafdeling er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde aktuelt ikke overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere inden for aldersgruppen.
2. Komplexitet	Ja	- Tilbuddets målgruppe er voksne døvblindfødte. Der er tale om en af de svageste grupper af borgere med lavest funktionsniveau, som omfatter borgere med multiple kompleksiteter, herunder syns- og hørenedsættelse, udviklingshæmning m.v.
3. Selvforsyning i regionen	Ja	- Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud	Ja	- Tilbuddets målgruppe, grundet sin høje kompleksitet, har så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen. Der findes ikke på nuværende tidspunkt et tilsvarende miljø for personer med netop denne problemstilling i regionen.
5. Optageområde	Ja	- Tilbuddets døv/blindeafdeling har behov for et optageområde svarende til hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
6. Varetagelse af særlige behov	Ja	- Tilbuddets døv/blindeafdeling har særlige fysiske rammer, som er målrettet målgruppen. - Tilbuddets døv/blindeafdeling besidder særlig specialiseret viden om kommunikation med målgruppen, herunder taktilt tegnsprog, haptisk kommunikation m.v. - Tilbuddet døv/blindeafdeling imødekommer målgruppens behov for 1:1 støtte i alle former for aktiviteter. - Tilbuddet døv/blindeafdeling har et unikt miljø for målgruppen. - Tilbuddet døv/blindeafdeling anvender særlige velfærdsteknologiske hjælpemidler.
Særlig opmærksomhed		- Det er alene tilbuddets døv/blindeafdeling, der betragtes som unikt. - Tilbuddets øvrige tilbud er til dels målrettet samme målgruppe som Blindenetværket. Dog vurderer panelet, at de fysiske rammer på nuværende tidspunkt ikke er tidssvarende på Bredegård.



Tilbud:	Jonstrupvang	
Paragraf:	Helhedstilbud (SEL § 104, § 108)	
Målgruppe:	Voksne spastikere med svære kognitive vanskeligheder og fysiske funktionsnedsættelser	
Driftsherre:	Region Hovedstaden	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
1. <i>Volumen</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde aktuelt ikke overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere inden for aldersgruppen.
2. <i>Kompleksitet</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er voksne spastikere. Der er tale om en gruppe af de svageste borgere, med svære kognitive vanskeligheder og store fysiske funktionsnedsættelser, der ikke kan rummes i egen bolig. Tilbuddet opfylder på nuværende tidspunkt kriteriet.
3. <i>Selvforsyning i regionen</i>	Ja	- Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
4. <i>Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud</i>	Ja	- Hyppigheden af tilfælde inden for målgruppen er så sjældne, at hovedparten af kommunerne i hovedstadsregionen ikke kan imødekomme målgruppens behov alene eller i klynger. - Dog findes enkelstående eksempler på, at nogle kommuner godt kan varetage målgruppen inden for eget regi. Således kan det være muligt for en enkelt kommune eller en klynge af kommuner at varetage målgruppens behov.
5. <i>Optageområde</i>	Ja	- Tilbuddet sælger både pladser til kommuner i hovedstadsregionen og i region Sjælland, og har således behov for et optageområde svarende til regionens størrelse for at kunne drives rentabelt. - Dog kan det i visse tilfælde være rentabelt for en enkelt kommune eller en klynge af kommuner at drive et tilbud for målgruppen, jf. kriterium 4.
6. <i>Varetagelse af særlige behov</i>	Ja	- Tilbuddet har og udvikler særlige fysiske rammer tilpasset målgruppen samt et særligt miljø for målgruppen, hvor unge-miljøet særligt fremhæves. - Tilbuddet har en tværfaglig sammensætning af personalet, som giver mulighed for en individualiseret tilgang til målgruppen. - Tilbuddet besidder en særlig viden om kommunikation med målgruppen og stor fokus på at udvikle målgruppens egenmestring og ressourcer. - Tilbuddet anvender og deltager i udvikling af særlige teknologiske hjælpemidler, såsom spiserobotter, kommunikationshjælpemidler m.v.
Særlig opmærksomhed		- Tilbuddet har på nuværende tidspunkt venteliste. - Enkelte kommuner har etableret egne tilbud til målgruppen i eksisterende tilbud. Dette til trods opleves der et stort og vedvarende behov for at have tilbuddet til rådighed i regionen, idet det langt fra er alle kommuner i hovedstadsregionen, der på nuværende tidspunkt eller i fremtiden vil kunne imødekomme målgruppens behov.



Tilbud:	Rønnegård	
Paragraf:	SEL § 103, § 108	
Målgruppe:	Voksne med udviklingshæmning som hoveddiagnose kombineret med svære personlighedsforstyrrelser, udadreagerende og selvskadende adfærd samt personer med tilsyns- og anbringelsesdomme.	
Driftsherre:	Region Hovedstaden	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
<i>1. Volumen</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde aktuelt ikke overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere inden for aldersgruppen.
<i>2. Komplexitet</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe er voksne med udviklingshæmning som hoveddiagnose kombineret med svære personlighedsforstyrrelser, udadreagerende og selvskadende adfærd samt ikke-personfarlig kriminalitet. - Hertil har flere inden for tilbuddets målgruppe tilsyns- og/eller anbringelsesdomme. - Tilbuddet lever på nuværende tidspunkt op til kriteriet.
<i>3. Selvforsyning i regionen</i>	Ja	- Hovedstadsregionen bør have et tilbud til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen.
<i>4. Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud</i>	Ja	- Tilbuddets målgruppe har, grundet sin høje kompleksitet, så særlige behov, at behovene ikke kan imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.
<i>5. Optageområde</i>	Ja	- Tilbuddet dækker hele hovedstadsregionen. Tilbuddet har behov for et optageområde svarende til hovedstadsregionen for at kunne drives optimalt fagligt og økonomisk.
<i>6. Varetagelse af særlige behov</i>	Ja	- Tilbuddet er beliggende i landlige omgivelser, der kan tilgodese målgruppens behov for plads og rum. - Tilbuddet besidder særlig viden om målgruppen, herunder neuropædagogik, viden om særlige juridiske forpligtelser og tilgangen til målgruppen. - Tilbuddets skærmede enheder vurderes afgørende. - Tilbuddet har tre særforanstaltninger i tilknytning til de øvrige pladser, som vurderes unikke (og overvejer at udbygge). - Tilbuddet kan etablere særlige projekter jf. SEL § 107.
<i>Særlig opmærksomhed</i>		- Efterspørgslen er på nuværende tidspunkt generelt større end udbuddet af pladser. Der kan derfor være behov for udvidelse af tilbuddet eller lignende, således at ventelisten kan reduceres.



Tilbud:	Stokholtbuen og Lyngdal	
Paragraf:	SEL § 104, § 108 (skærmede enheder/domæner)	
Målgruppe:	Voksne med svære udviklingsforstyrrelser/svær autisme og problemskabende adfærd.	
Driftsherrer:	Stokholtbuen: Ballerup Kommune; Lyngdal: Region Hovedstaden	
Kriterium	Opfyldelse	Begrundelse
1. <i>Volumen</i>	Ja	- Tilbuddenes målgruppe for de skærmede enheder/domæner er af en så lille volumen, at antallet af tilfælde aktuelt ikke overstiger 0,5 tilfælde årligt pr. 10.000 borgere inden for aldersgruppen.
2. <i>Kompleksitet</i>	Ja	- Tilbuddenes målgruppe er voksne med svære udviklingsforstyrrelser/ svær autisme og problemskabende adfærd, der typisk har behov for 1:1 normering. Tilbuddenes skærmede enheder/domæner lever på nuværende tidspunkt op til kriteriet.
3. <i>Selvforsyning i regionen</i>	Ja	- Hovedstadsregionen bør have et tilbud i form af skærmede enheder/domæner til denne målgruppe beliggende i regionen for at sikre, at viden og kompetencer er forankret i regionen. Dette kriterium vægter særligt højt i panelets vurdering af disse tilbud.
4. <i>Mulighed for at imødekomme behov i andre tilbud</i>	Ja	- Tilbuddenes målgruppe har, grundet graden af kompleksitet, meget store vanskeligheder ved at indgå i sammenhæng med andre mennesker. Behovene hos tilbuddenes målgruppe vurderes derfor ikke at kunne imødekommes i andre eksisterende tilbud i hovedstadsregionen.
5. <i>Optageområde</i>	Nej	- Der findes på nuværende tidspunkt to ligestillede tilbud med skærmede enheder/domæner, der er målrettet denne målgruppe, hvorfor dette kriterium ikke er opfyldt. På nuværende tidspunkt er der således grundlag for at drive mere end ét tilbud i regionen. Hvis efterspørgslen falder, kan der dog være behov for at genvurdere behovet for to tilbud i regionen.
6. <i>Varetagelse af særlige behov</i>	Ja	- Tilbuddenes skærmede enheder/domæner vurderes unikke, og er i mange tilfælde alternativ til enkeltmandsprojekter. - Tilbuddet besidder særlig faglig kompetence og særlig viden om målrettede metoder.
<i>Særlig opmærksomhed</i>		- Det er <u>alene</u> tilbuddenes skærmede enheder/domæner, der vurderes som unikke, og som således karakteriseres som mest specialiseret. - Der er flere tilbud målrettet autister i hovedstadsregionen, men de øvrige tilbud lever aktuelt ikke aktuelt op til kriterium 1 og 2. - Der er på nuværende tidspunkt ventelister på pladser med skærmede enheder/domæner. Det bør derfor overvejes, om der er behov for at opjustere antallet af skærmede pladser/domæner.



Tværkommunal samarbejdsmodel og procedure

De mest specialiserede tilbud i hovedstadsregionen er underlagt en særlig tværkommunal opmærksomhed, som er formuleret i en tværkommunale samarbejdsmodel defineret som nødbremse-modellen. Modellen beskrives nedenfor.

Nødbremse-modellen

Følgende aspekter er udgangspunkt for den særlige tværkommunal samarbejdsmodel omkring understøttelse af de mest specialiserede tilbud:

- ▶ Modellen træder alene i kraft undtagelsesvist, det vil sige, at den ikke automatisk skal være gældende for alle de mest specialiserede tilbud.
- ▶ Modellen er dynamisk og skal løbende tilpasses udviklingen på det specialiserede socialområde fagligt, metodemæssigt, behovsmæssigt og økonomisk.
- ▶ Modellen har fokus på incitament, herunder både for brugerkommuner og driftsherrer.
- ▶ Modellen understøtter en omkostningseffektiv drift og styring.

Derudover er det ved omlægning og lukning af de mest specialiserede tilbud relevant at indgå tværkommunale aftaler om, hvordan det vurderes om eventuelle faglige kompetencer og specialiseret viden går tabt, samt hvordan denne eventuelle særlige kompetence eller viden kan bevares eksempelvis ved overførelse til andet tilbud.

Det centrale i nødbremse-modellen er, at der først, efter en vurdering med afsæt i en grundig afdækning af tilbuddets økonomi m.v., kan bevilliges særlige vilkår til et tilbud, der opfylder kriterierne for mest specialiserede tilbud. Det er således først, når tilbuddet oplever problemer, at der kan indgås særlige aftaler om tværkommunalt samarbejde eller særlige vilkår for pågældende med henblik på at sikre den fortsatte eksistens af et tilbud.

Dette vurderes desuden at medvirke til, at driftsherrer for de mest specialiserede tilbud fortsat har incitament til at sikre en rentabel drift af tilbuddet – modsat at et tilbud, som er defineret som mest specialiseret, per automatik har særlige fordele.



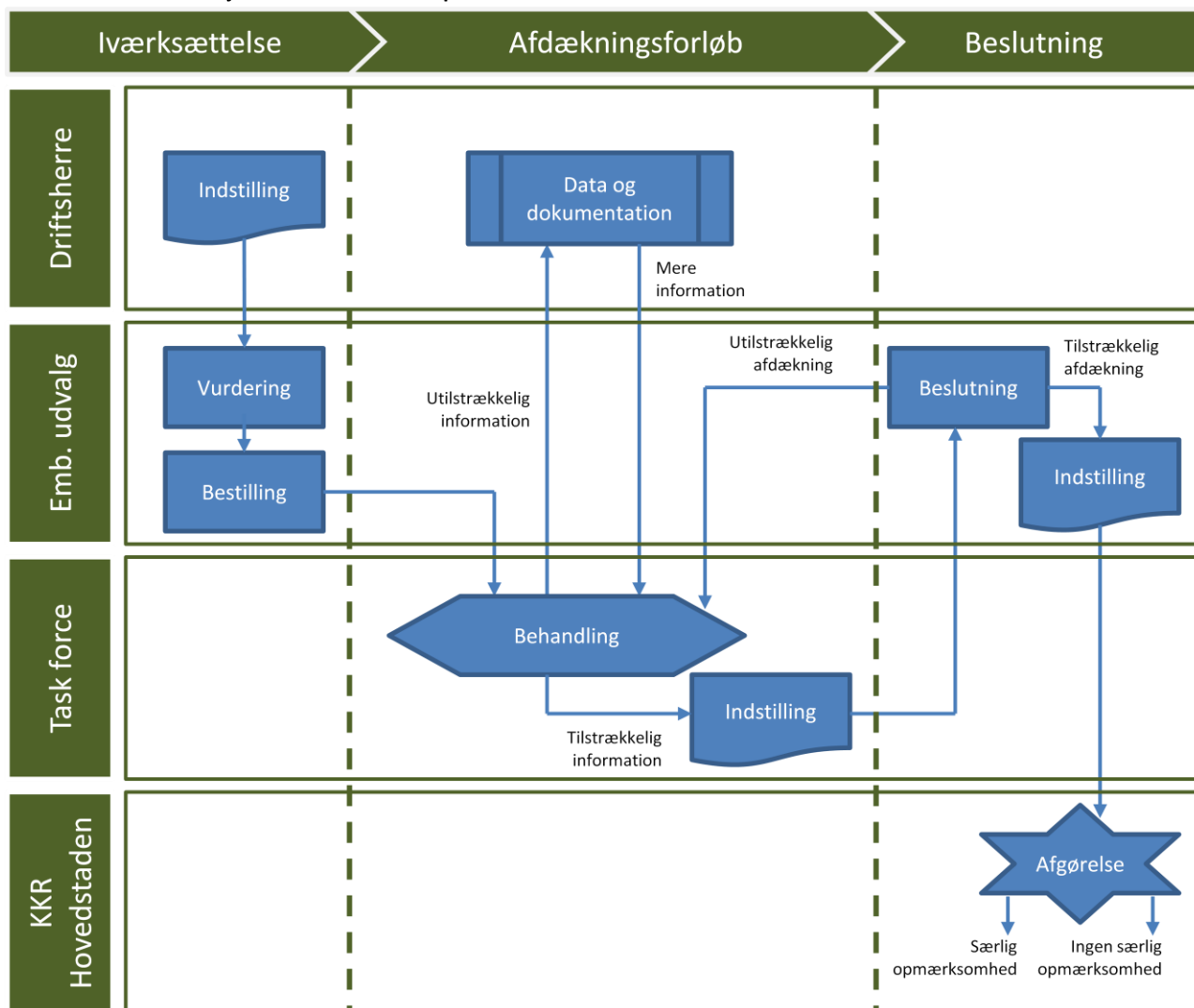
Tværkommunal samarbejdsmodel om de mest specialiserede tilbud

Grundvilkår	<ul style="list-style-type: none">▶ Tilbud, der kan karakteriseres som mest specialiseret, får ikke automatisk tildelt særlige vilkår.▶ Først når et tilbud er i vanskeligheder og efter en grundig afdækning af problemstillingerne hos tilbuddet, kan der blive tale om at tildele tilbuddet særlige vilkår.
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none">▶ De tilbud i hovedstadsregionen, der kan leve op til kriterierne for mest specialiserede tilbud.
Udslagsgivende faktor	<ul style="list-style-type: none">▶ Tilbud, der er omfattet af målgruppen, og som har en særlig bekymring omkring tilbuddets eksistensgrundlag.
Handling	<ul style="list-style-type: none">▶ Samarbejdsaftalen giver driftsherre mulighed for at indstille sit tilbud til behandling i Embedsmandsudvalget for Social og Uddannelse.▶ Indstillingen skal omfatte en detaljeret beskrivelse af den særlige problemstilling, som driftsherre vurderer, at tilbuddet er i, herunder beskrivelser af overordnede økonomiske data, bl.a. udvikling i belægningen m.v.
Vurdering	<ul style="list-style-type: none">▶ På baggrund af driftsherres indstilling foretages en vurdering af tilbuddet i forhold til efterspørgsel, alternativer inden- og uden for regionen, tilbuddets karakter m.v.▶ Det forudsættes, at driftsherre forinden selv har ageret som en økonomisk ansvarlig leverandør, herunder vurderet følgende muligheder for at løse tilbuddets økonomiske udfordringer: lukning af pladser, besparelser, organisatoriske ændringer, der kan nedbringe omkostninger fx samdrift med andre tilbud, fællesledelse m.m.▶ Embedsmandsudvalget videresender indstilling til den faste task force, og angiver særlige fokusområder og opmærksomhedspunkter, som skal indgå i task forcens grundige afdækning af tilbudets økonomi m.v.▶ Task forcen igangsætter et afdækningsforløb, og har som led heri mulighed for at indhente yderligere dokumentation og data om den konkrete sag.▶ På baggrund af den grundige afdækning vurderer task forcen, hvorvidt der er tale om et tilbud, der fremadrettet skal være til rådighed i hovedstadsregionen for at kunne tilgodese behov for behandling/tilbud til regionens borgere, og i givet fald, om der er behov for særlig opmærksomhed. Task forcen indstiller vurderingen til Embedsmandsudvalget for Social og Uddannelse.▶ Vurderes der at være behov for særlig opmærksomhed, kan task forcen (Embedsmandsudvalget for Social og Uddannelse) trække på en liste med mulige tiltag, der kan iværksættes i forhold til det konkrete tilbud.▶ Embedsmandsudvalget for Social og Uddannelse beslutter, om de vil tilslutte sig task forcens indstilling, herunder forslag til tiltag, eller om udvalget oplever behov for yderligere afdækning i regi af task forcen.▶ Embedsmandsudvalget for Social og Uddannelse indstiller beslutning til KKR Hovedstaden, der træffer den endelige beslutning om handling i forhold til det konkrete tilbud.
Særlige tiltag	<ul style="list-style-type: none">▶ Særlige tiltag vurderes individuelt i forhold til den konkrete sag og driftsherre.▶ Inspiration til særlige tiltag kan findes i en værktøjskasse med mulige tiltag, som dog ikke er en udtømmende liste. Der kan derfor komme andre tiltag i spil. Se nedenfor.
Forudsætninger	<ul style="list-style-type: none">▶ Der skal afsættes ressourcer, der skal indgå i den særlige task force.▶ De kompetencepersoner, der skal indgå i en task force, udpeges, således at de hurtigst muligt kan træde til, når behovet for afdækning af et tilbud opstår.▶ Der er en klar tidsfrist for afdækningen, som er så kort som mulig (4 måneder).



Nedenfor er arbejdsgange og procedure i beslutningsforløbet illustreret via et flowchart:

Flowchart over samarbejdsmodel om de mest specialiserede tilbud



Mulige tiltag

Nedenfor er til inspiration oplistet mulige tiltag, der kan iværksættes i forbindelse med en vurdering af, at særlige tiltag er relevante og nødvendige for at bevare et tilbud, der er omfattet af kriterierne for mest specialiserede tilbud. Det skal dog fremhæves, at listen nedenfor alene er eksempler, og derfor ikke er udtømmende. Der kan derfor også komme andre tiltag i spil.

- ▶ Tilbuddet lukker, men der indgås samarbejde mellem kommuner og eventuelt region om at sikre specialviden og kompetencer i andre tilbud eller tiltag
Herunder omplacering af konkrete medarbejdere i andre tilbud eller tiltag i hovedstadsregionen.
- ▶ Samarbejde mellem kommuner og eventuelt region om udvikling af indholdet i tilbuddet
Herunder videndeling om særlige pædagogiske forhold, udskillelse af konsulenttydelser, og ændre organisering af driften.
- ▶ Forlængede opsigelsesvarsler
Vil kunne give en forlænget planlægningshorisont i forhold til tilbud til borgerne. Aktuelle brugerkommuner bør høres inden de pålægges forlængede opsigelsesvarsler.
- ▶ Lavere budgetteret belægningsprocent
Dette indebærer reelt en takststigning for tilbuddet.
- ▶ Anden finansieringsmodel - takstfinansiering kombineret med objektiv finansiering



En finansieringsmodel, hvor takstfinansiering kombineres med objektiv finansiering kender kommunerne fra finansieringen af pladser på de landsdækkende sikrede afdelinger.

Modellen omfatter, at den ene del af omkostningerne i tilbuddet betales gennem en takst for kommunernes forbrug af pladser, mens den anden del dækkes af objektiv finansiering. Den objektive finansiering er typisk beregnet efter en fordelingsnøgle, eksempelvis antallet af borgere inden for målgruppen. Det er muligt at skrue modellen sammen på flere måder i forhold til vægtning af de to finansieringselementer i deres indbyrdes forhold.

Fordelen ved denne model er, at den både indeholder et element af aktivitetsafhængig finansiering, hvilket giver tilbud incitamentet til at tilpasse sit forbrug til takstindtægterne, samt et element af grundfinansiering, der gør tilbuddet mindre sårbart over for store udsving i aktiviteten og derved bidrager til en vis driftssikkerhed.

Der bør være stor opmærksomhed på at adskille de to finansieringskilder. Adskilles de ikke kan det give urealistisk budgetlægning eller manglende kapacitetstilpasning, hvilket kan føre til efterregulering af den objektive finansiering. Desuden kan der være en risiko for, at kommunerne, via den objektive finansiering, medfinansiere unødigt kapacitet.

Task force

Den faste task force består af centrale nøglepersoner på både børne- og ungeområdet og voksenområdet, herunder fagpersoner fra både myndigheds- og driftsherrekommuner samt Region Hovedstaden. Der etableres faste procedurer omkring arbejdet i den faste task force. Procedurerne skal blandt andet kunne imødekomme en række opmærksomhedspunkter og hensyn, herunder:

- ▶ at et tilbuds opfyldelse af kriterierne i et år ikke er lig med en varig opfyldelse,
- ▶ at de mest specialiserede tilbud løbende og systematisk skal revurderes,
- ▶ at nyetablerede tilbud og øvrige tilbud omfattet af KKR Hovedstads Udviklingsstrategi løbende og systematisk skal vurderes i forhold til kriterierne.

Task forcen samles med en fast årlig kadence og på to på forhånd fastsatte datoer i løbet af året, således at eventuelle driftsherrer ved, hvornår det vil være hensigtsmæssigt at indstille tilbud. Derudover vil task forcen kunne samles i forbindelse med akutte behov for vurdering af tilbud, jf. samarbejdsmodellen

Desuden vil task forcen årligt eller hver anden år foretage en vurdering af behov for og efterspørgsel efter de mest specialiserede tilbud blandt alle kommuner i hovedstadsregionen. Dette kan blandt andet ske samtidig med indhentning af oplysninger til udviklingsstrategien. Der vil således løbende blive foretaget en vurdering af de tilbud, der i pågældende år opfylder kriterierne for mest specialiserede tilbud, og en vurdering af nyetablerede tilbud og øvrige tilbud omfattet af udviklingsstrategien.

Krav til de mest specialiserede tilbud

Der er opstillet en række krav til de tilbud, som lever op til kriterierne for de mest specialiserede tilbud. Formålet med kravene er at tydeliggøre, at der med den særlige opmærksomhed, som de mest specialiserede tilbud kan få, hvis de kommer i vanskeligheder, også følger en forpligtelse til at udvikle tilbuddene, stille viden og ekspertise til rådighed, samt at dokumentere indsatserne.

Der stilles således følgende krav til de mest specialiserede tilbud i hovedstadsregionen:

- ▶ Tilbuddet skal efterstræbe at være på forkant og løbende udvikle sig i forhold til målgruppernes behov, metoder, velfærdsteknologi, kommunernes efterspørgsel efter ydelser og pladser m.v.
- ▶ Tilbuddets viden, ekspertise og pladser skal være tilgængelig for alle kommuner i hovedstadsregionen, og der må ikke gives forrang til borgere fra driftsherres egen kommune eller geografisk nærområde.
- ▶ Tilbuddet skal levere synlig og offentlig tilgængelig dokumentation og effekt af indsatserne i tilbuddet.



Den nedsatte task force kan medtage ovenstående krav i forbindelse med løbende vurderinger af de mest specialiserede tilbud.

Årsberetning 2013

Samrådet for domfældte udviklingshæmmede
i kommunerne i Region Hovedstaden



RUDERSDAL
KOMMUNE

Generelt om Samrådet

Samrådet for domfældte udviklingshæmmede i kommunerne i Region Hovedstaden blev etableret i januar 2009 efter beslutning i KKR's Embedsmandsudvalg for Social- og Sundhed. Rudersdal Kommune varetager samrådsopgaven på kommunernes vegne. Der er udarbejdet forretningsorden, kvalitetsstandard og budget for Samrådet. Samrådet består af fem faste medlemmer med suppleanter til alle poster.

Samrådet dækker de 25 kommuner, som henhører under Nordsjællands politikreds og Københavns Vestegns politikreds. Af disse har 24 kommuner valgt at være tilknyttet Samrådet. Derudover er Tårnby kommune tilknyttet Samrådet, idet de har forpligtende samarbejde med Dragør kommune på området for domfældte udviklingshæmmede. Der er altså i alt 25 kommuner tilknyttet Samrådet ultimo 2013 hvilket er uændret fra 2012.

Samrådets budget er fastlagt på baggrund af et forventet årligt antal sager på 30. Samrådsfunktionen finansieres via objektiv finansiering efter antallet af borgere i kommunerne. Denne finansieringsmodel giver kommunerne et kendt økonomisk grundlag for finansiering af opgaveløsningen. Finansieringsformen giver ligeledes mulighed for at opretholde et kvalificeret beredskab uanset antallet af sager.

Samrådsmøder og opgaver

Samrådets opgave er at afgive en uvildig og tværfaglig udtalelse vedrørende foranstaltninger for udviklingshæmmede borgere.

Samrådet udtaler sig til anklagemyndighed og domstole om:

- Forslag til valg af foranstaltning, dvs. ved hvilken foranstaltning nye lovovertrædelser bedst kan forebygges
- Forslag til eventuelle vilkår i domme
- Forslag til ændring af en igangværende sanktion, når det vurderes, at denne ikke er tilstrækkelig kriminalitetsforebyggende
- Hvorvidt det anbefales, at en igangværende sanktion bør opretholdes eller ophæves
- På baggrund af foreliggende mentalerklæring med retslægerådets kommentarer, udtaler Samrådet sig ligeledes om, hvorvidt den sigtede tilhører målgruppen for Straffelovens § 16 stk. 1 og 2 og derfor bør fritages for straf.

Derudover kan samrådet rådgive kommunerne om, hvordan en given dom kan effektueres, og hvordan vilkårene i dommen kan søges opfyldt.

Samrådet holder ordinært møde en gang om måneden, når der er indkomne sager til behandling. Hvis der ikke er indkomne sager til behandling eller andre spørgsmål til drøftelse, aflyses mødet.

Samrådets arbejde i 2013

I 2013 er der afholdt 8 ordinære samrådsmøder samt 2 ad hoc. møder, og Samrådet har behandlet 22 sager. I 2012 og 2011 behandlede Samrådet hhv. 21 og 17 sager. Antallet af sager har været stigende de første år efter Samrådets oprettelse, men har altså været stabilt de seneste to år.

Sagerne i 2013 fordeler sig således:

14 sager omhandler anmodning fra Statsadvokaten om udtalelse vedrørende idømte foranstaltninger (anmodning sendes til kommunen, som på den baggrund retter henvendelse til Samrådet).

4 sager omhandler anmodning fra anklagemyndighed bl.a. om udtalelse vedrørende anbefalet foranstaltning, samt om den sigtede tilhører målgruppen for straffelovens § 16 stk. 1 og 2.

4 sager omhandler vejledning til kommuner om effektivering af dom og overholdelse af vilkår i dom.

Af de 14 sager, hvor Statsadvokaten anmoder om udtalelse vedrørende idømte foranstaltninger, fordeler henvendelserne sig på følgende domstyper:

7 henvendelser har omhandlet domstype 4 (tilsyn hvor domfældte efterkommer tilsynsmyndighedens bestemmelse om ophold og arbejde, med mulighed for administrativ anbringelse på en boform for personer med vidtgående psykiske handicap)

1 henvendelse har omhandlet domstype 3 (anbringelse på en boform for personer med vidtgående psykiske handicap)

6 henvendelser har omhandlet domstype 2 (anbringelse på en boform for personer med vidtgående psykiske handicap, med mulighed for administrativ overførsel til sikret afdeling)

Følgende kommuner har fremsendt sager til Samrådet i 2013:

Albertslund, Ballerup, Brøndby, Gladsaxe, Hvidovre, Høje-Taastrup, Hørsholm, Lyngby-Taarbæk, Rødovre, Tårnby/Dragør.

Samrådet har i 2013 inviteret sagsbehandlere fra kommunerne til at deltage i samrådsmøderne, når deres fremsendte sag blev behandlet. Enkelte kommuner har benyttet sig af denne mulighed for at deltage i Samrådsmøderne, hvilket er med til at kvalificere Samrådets behandling af sagen.

I lighed med tidligere år har der også i 2013 været et stigende antal henvendelser til Samråds sekretariatet, hvor kommunerne søger vejledning om generelle og specifikke spørgsmål vedrørende domfældte udviklingshæmmede. Disse henvendelser drejer sig primært om vejledning i forhold til regelkrydsning mellem serviceloven og straffeloven samt handlemuligheder indenfor en given doms vilkår. I 2013 har der dog også været henvendelser om vejledning i forhold til anvendelse af bestemmelserne om magtanvendelse i servicelovens kapitel 24a. Der har generelt forekommet et øget behov for Samrådets ekspertise.

Øvrige arbejdsområder for Samrådet i 2013

En stor del af samrådets øvrige arbejde i 2013 har omhandlet lovforslaget om kriminalpræventive indsatser overfor sigtede og domfældte udviklingshæmmede samt den efterfølgende lovændring.

Derudover har et medlem af Samrådet afholdt oplæg for kommuner i Region Sjælland om Samrådets opgaver og funktion samt rådgivet i forhold til oprettelse af et Samråd.

Lovændring - servicelovens kapitel 24a.

D. 1. juli 2013 trådte lovændringen af servicelovens kapitel 24a i kraft. Kapitel 24a omhandler fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger mv. overfor voksne, der er anbragt i en § 108 boform i henhold til en strafferetlig afgørelse (domstype 1-4) eller som i henhold til en retskendelse er anbragt i varetægtssurrogat.

Kap 24a indeholder fire positivt afgrænsede indgrebsmuligheder jf. §§ 137g – 137j

- Indskrænkning i den anbragtes adgang til telefon og internet
- Undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele
- Inddragelse af den anbragtes effekter
- Aflåsning af den anbragtes bolig for natten

I modsætning til udgangsbekendtgørelsen kan bestemmelserne i kap 24a godt finde anvendelse i private botilbud, så længe disse er godkendt som længerevarende botilbud efter servicelovens § 108. Bestemmelserne i kapitel 24a kan derimod ikke finde anvendelse over for personer, der bor i et midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107 uanset om dette er et kommunalt/regionalt eller privat tilbud.

Anvendelse af indgrebsmulighederne skal indberettes til handlekommunen.

Socialstyrelsen har udgivet en håndbog om ”Indgreb som en del af den kriminalpræventive indsats” heri findes også skemaer til brug for indberetning af indgreb. Håndbogen kan læses her:

[Håndbog fra Socialstyrelsen](#)

Samrådet har afgivet høringssvar i forhold til lovforslaget samt rådgivet Rudersdal Kommune vedr. input til KL's høringssvar om vejledningen til lovændringen.

Medlemmer fra Samrådet har deltaget i Socialstyrelsens temadag om de nye lovbestemmelser, sagsforløb og forebyggende pædagogiske tiltag samt metoder om risikovurderinger.

Afholdelse af temadag

Samrådet inviterede i oktober 2013 handicapchefer og kontaktpersoner fra de deltagende kommuner til en temadag om de nye lovbestemmelser i servicelovens kapitel 24a. Der var stor tilslutning til temadagen med 34 deltagere fra 17 kommuner samt fra Statsadvokaten i København.

Der blev holdt oplæg om:

- *Samrådets opgaver og funktion*
- *De nye lovbestemmelser i servicelovens kap. 24a*
v. Samrådsmedlem og cand. jur. Doris Olsson
- *De nye lovbestemmelser betydning for pædagogisk praksis*
v. Samrådsmedlem og pædagogisk konsulent Brit Lorberg Hansen

Samrådet planlægger at afholde en ny temadag i 2014. Kommunerne vil blive kontaktet vedrørende ønsker om indhold.

Organisatoriske ændringer i Samrådet

Samrådets jurist Doris Olson og Samrådets sekretær Brit Lorberg Hansen er fratrukket deres poster og der vil blive udpeget nye samrådsmedlemmer som hhv. jurist og pædagogisk konsulent samt en sekretær for Samrådet. Samrådet består fra februar 2013 af:

Bitten Christensen, afdelingschef, Psykiatri og Handicap, Rudersdal Kommune (formand)
Finn Gerholt, psykiatrisk overlæge, Psykiatrisk Center Nordsjælland, Helsingør
Kirsten Schaub, kriminalforsorgsleder, Kriminalforsorgen Nordsjælland
(vakant), jurist, Psykiatri og Handicap, Rudersdal Kommune
(vakant), pædagogisk konsulent, Psykiatri og Handicap, Rudersdal Kommune

Se yderligere information om Samrådet samt vejledning til indsendelse af sager her:

[Samrådet for domfældte udviklingshæmmede](#)

Samrådet ser frem til fortsat godt samarbejde med alle samarbejdspartnere i 2014.

SAMRÅDET FOR DOMFÆLDTE
UDVIKLINGSHÆMMEDE
I KOMMUNERNE
I REGION HOVEDSTADEN

Stationsvej 36
3460 Birkerød

www.rudersdal.dk

Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger



Opgørelse af kapacitet og belægning samt behov og efterspørgsel

Januar 2014

Indhold

Indledning	3
Samlet kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger	5
Hovedtendenser omkring forventninger til efterspørgsel og behov.....	7
Kapacitet og belægning samt efterspørgsel og behov på de enkelte tilbud	9
Center for Døvblindhed og Høretab	9
Center for Høretab.....	11
Børneskolen Filadelfia.....	12
Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs	13
Kofoedsminde.....	14
CFD (Center for Døve).....	15
Skolen på Kastelsvej.....	16
Børnekliniken	17
Institut for Blinde og Svagsynede	18
Geelsgårdskolen.....	19
Sikrede afdelinger	20
Bilag 1: Oversigt over belægning på de Lands- og landsdelsdækkende tilbud.....	24

Indledning

De fælleskommunale rammeaftalesekretariater i de fem regioner er, i samarbejde med den administrative styregruppe, ansvarlige for at tilvejebringe den nødvendige information vedrørende de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger beliggende i egen region, der skal danne grundlag for koordinationen af disse tilbud på tværs af de fem regioner.

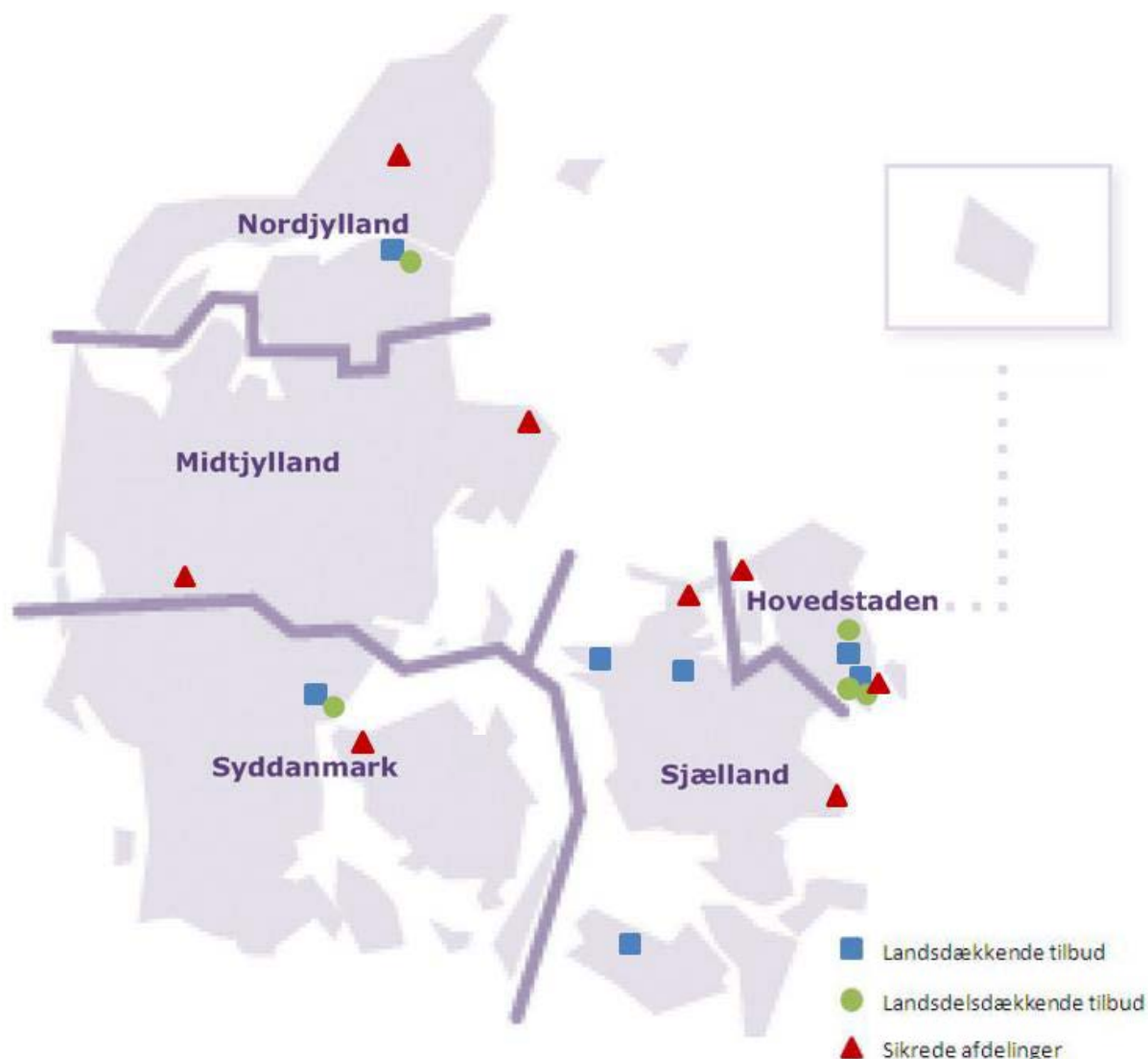
KL har udarbejdet et forslag til procedure for koordination af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger. Forslaget er blevet til i dialog med de fem rammeaftalesekretariater.

Koordineringen af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger mellem de fælleskommunale rammeaftalesekretariater i de fem regioner følger årshjulet for rammeaftalerne, herunder særligt de tidsmæssige rammer lovgivningen opsætter for udviklingsstrategien.

Hvert år udarbejdes i fællesskab mellem de fælleskommunale rammeaftalesekretariater én samlet beskrivelse af ændringer i kapacitet og efterspørgsel og udviklingstendenser inden for de af tilbuddene omfattende målgrupper. Beskrivelsen bygger på indmeldinger fra tilbuddenes driftsherrer og samtlige kommuner. Hver af de fem fælleskommunale rammeaftalesekretariater er ansvarlig for at indhente oplysninger fra kommuner og regioner vedrørende kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger, der er geografisk placeret i pågældende region på kort og lang sigt samt om forventninger om fremtidige behov og udviklingstendenser i efterspørgsel efter disse tilbud.

Danmarkskortet nedenfor giver et hurtigt overblik over den geografiske placering af henholdsvis landsdækkende tilbud, landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger.

Kort 1: Geografisk placering af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger



Nærværende notat omfatter den fælles beskrivelse af status over kapacitet og belægning samt forventninger til efterspørgsel og behov. Den fælles beskrivelse lægges til grund for den tværregionale koordination, som sker i regi af styregrupperne i KKR-regi. Endelig skal en fælles beskrivelse, som styregrupperne i fællesskab har godkendt, integreres i hver af de fem regioners udviklingsstrategier.

Notatet præsenterer først den samlede kapacitet og belægning for henholdsvis de lands- og landsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger. Derefter gennemgås hovedtendenserne omkring kommunernes forventninger til behov og efterspørgsel. I den resterende del af notatet gennemgås tilbuddene enkeltvis i forhold til kapacitet, belægning og efterspørgsel.

Samlet kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

De mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud er nævnt i bekendtgørelsen om principper for kommunernes finansiering af tilbuddene og er følgende:

- ▶ Center for Døvblindhed og Høretab (*Region Nordjylland*)
- ▶ Center for Høretab (*Region Syddanmark*)
- ▶ Børneskolen Filadelfia (*Region Sjælland*)
- ▶ Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs (*Region Sjælland*)
- ▶ Kofoedsminde (*Region Sjælland*)
- ▶ CFD (Center for Døve) (*Gladsaxe Kommune*)
- ▶ Skolen på Kastelsvej (*Københavns Kommune*)
- ▶ Børneklíníken (*Københavns Kommune*)
- ▶ Institut for Blinde og Svagsynede (*Københavns Kommune*)
- ▶ Geelsgårdsskolen (*Region Hovedstaden*)

Samlet set har belægningen på de lands- og landsdelsdækkende været på 98 procent i 2013. Belægningen på de enkelte tilbud svinger dog fra 14,3 procent til 368 procent på ydelsesniveau. Overordnet set forventer driftsherrerne ikke de store forandringer i tilbuddenes kapacitet frem mod 2017.

Synscenter Refnæs, Skolen på Kastelvej samt Center for Døve har dog nedjusteret antallet af pladser frem mod 2017, mens Center for Døvblindhed og Høretab og Geelsgårdsskolen har øget antallet af pladser frem mod 2017.

De øvrige tilbud forventer på nuværende tidspunkt uændret kapacitet frem til 2017.

Tabel 1: Samlet kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud

Tekst	Antal tilbud	2013	2014	2015	2016	2017
Pladstal	9	988,4	962	959,9	954,9	951,9
Pladsforbrug samlet		968,4				
Belægningsprocent		98 %				
Pladsforbrug Syddanmark		127,27				
Pladsforbrug Midtjylland		101,78				
Pladsforbrug Nordjylland		124,48				
Pladsforbrug Sjælland		139,65				
Pladsforbrug Hovedstaden		463,78				
Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)		11,39				

Note: Opgørelsen er eksklusiv Børneklíníken samt en ydelse på Kofoesminde, SEL 108, stk 6. Inklusiv Børneklíníken er der i alt 10 lands- og landsdelsdækkende tilbud.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2014.

Nedenstående tabel viser, at de *landsdækkende* tilbud overvejende har borgere fra kommunerne i beliggenhedsregionen eller de omkringliggende regioner. Der er ingen landsdækkende tilbud i den midtjyske region. I bilag 1 ses den regionvise fordeling af belægningen for de enkelte tilbud.

Tabel 2: Belægning på de landsdækkende tilbud i 2013 fordelt på regioner

Tekst	Tilbuddenes beliggenhed			
	Syddanmark	Nordjylland	Sjælland	Hovedstaden
Antal tilbud	1	1	3	2
Pladstal	26	133,4	160	322
Pladsforbrug samlet	22,8	142,3	127,62	290,6
Pladsforbrug fra Syddanmark	33,3%	10,5%	13,2%	14,2%
Pladsforbrug fra Midtjylland	31,6%	22,7%	13,2%	8,1%
Pladsforbrug fra Nordjylland	0,0%	28,9%	4,5%	3,1%
Pladsforbrug fra Sjælland	26,3%	12,2%	41,8%	18,0%
Pladsforbrug fra Hovedstaden	8,8%	22,3%	25,8%	55,8%
Pladsforbrug fra andre (Færøerne..)	0,0%	3,6%	1,6%	0,8%

Note: Opgørelsen er eksklusiv Kofoesminde, SEL 108, stk 6.

Center for Døvblindhed og Høretab samt Center for Høretab har begge både en landsdækkende og en landsdelsdækkende funktion.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2014.

I nedenstående tabel ses den regionsvise fordeling af belægningen på de *landsdelsdækkende* tilbud. Som det fremgår anvendes disse tilbud primært af kommuner i beliggenhedsregionen, mens borgere fra kommuner i den anden region i landsdelen udgør en mindre andel af pladsforbruget. Der er ingen landsdækkende tilbud i den midtjyske region. I bilag 1 ses den regionsvise fordeling af belægningen for de enkelte tilbud.

Tabel 3: Belægning på de landsdelsdækkende tilbud i 2013 fordelt på regioner

Tekst	Tilbuddenes beliggenhed		
	Syddanmark	Nordjylland	Hovedstaden
Antal tilbud	1	1	2
Pladstal	57	74	216
Pladsforbrug samlet	55,8	86,9	242,4
Pladsforbrug fra Syddanmark	77,6%	3,9%	0,0%
Pladsforbrug fra Midtjylland	14,3%	16,2%	0,0%
Pladsforbrug fra Nordjylland	0,9%	78,5%	0,0%
Pladsforbrug fra Sjælland	0,0%	0,0%	4,4%
Pladsforbrug fra Hovedstaden	3,6%	1,4%	95,6%
Pladsforbrug fra andre (Færøerne..)	3,6%	0,0%	0,0%

Note: Opgørelsen er eksklusiv Børnekliviken. Inklusiv Børnekliviken er der i alt 10 landsdelsdækkende tilbud.

Center for Døvblindhed og Høretab samt Center for Høretab har begge både en landsdækkende og en landsdelsdækkende funktion.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2014.

De sikrede afdelinger er følgende:

- ▶ Kompasset (*Region Nordjylland*)
- ▶ Koglen (*Region Midtjylland*)
- ▶ Grenen (*Region Midtjylland*)
- ▶ Egely (*region Syddanmark*)
- ▶ Bakkegården (*Region Sjælland*)
- ▶ Stevnsfortet (*Region Sjælland*)
- ▶ Sølager (*Region Hovedstaden*)
- ▶ Sønderbro (*Københavns Kommune*).

Belægningen på de sikrede afdelinger var i 2013 samlet set på 83,7 procent, spændende fra 59,8 til 98,8 procent på de enkelte tilbud. De tilknyttede skoletilbud indgår ikke i opgørelsen.

Til sammenligning var belægningsprocenten i 2012 samlet set på 69 %.¹ Antallet af pladser er i perioden 2012 til 2013 nedjusteret med i alt 15 pladser, fra 141 pladser i 2012 til 126 pladser i 2013.

Tabel 4: Samlet kapacitet og belægning på sikrede afdelinger

Tekst	Antal tilbud	2013	2014	2015	2016	2017
Pladstal	8	126	126	126	126	126
Pladsforbrug samlet		105,5				
Belægningsprocent		83,7%				
Pladsforbrug Syddanmark		20,15				
Pladsforbrug Midtjylland		13,17				
Pladsforbrug Nordjylland		4,46				
Pladsforbrug Sjælland		15,84				
Pladsforbrug Hovedstaden		47,09				
Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)		4,78				

Note: De tilknyttede skoletilbud indgår ikke i opgørelsen

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2014.

Som det fremgår af nedenstående tabel bliver pladserne i de sikrede afdelinger primært belagt med borgere fra kommuner i den region, hvor tilbuddet ligger, eller omkringliggende regioner. Borgere fra Hovedstadsregionen er dog forholdsvist højt repræsenteret i alle beliggenhedsregioner.

Tabel 5: Belægning på de sikrede afdelinger i 2013 fordelt på regioner

Tekst	Tilbuddenes beliggenhed				
	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Sjælland	Hovedstaden
Antal tilbud	1	2	1	2	2
Pladstal	19	25	8	35	39
Pladsforbrug samlet	16,87	23,2	6,26	24,79	34,3
Pladsforbrug fra Syddanmark	46%	35%	21%	6%	4%
Pladsforbrug fra Midtjylland	9%	36%	30%	5%	0%
Pladsforbrug fra Nordjylland	1%	8%	39%	0%	0%
Pladsforbrug fra Sjælland	11%	10%	1%	32%	11%
Pladsforbrug fra Hovedstaden	27%	11%	4%	57%	75%
Pladsforbrug fra andre (færøerne..)	5%	0%	5%	0%	11%

Note: De tilknyttede skoletilbud indgår ikke i opgørelsen

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2014.

Hovedtendenser omkring forventninger til efterspørgsel og behov

Som led i fastsættelse af konceptet for koordinering af lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger blev kravet til informationsniveauet for kommunernes indmeldinger af forventninger til efterspørgsel og behov for 2014-2015 begrænset til frivillige bemærkninger omkring tilbuddene. Grundlaget for at konkludere egentlige hovedtendenser i kommunernes efterspørgsel og behov for disse tilbudstyper er således meget begrænset og ikke sammenlignelige, ligesom det alene er et begrænset antal af landets kommuner, der har valgt at anføre bemærkninger herom.

¹ Kilde: Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger- Opgørelse af kapacitet og belægning samt behov og efterspørgsel, februar 2013

Indberetningerne giver derfor alene nogle ikke-repræsentative indikationer på det kommunale landskabs efterspørgsel og behov efter de lands- og landsdelsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger.

Nedenfor er kort opsummeret de helt overordnede hovedtendenser omkring kommunernes efterspørgsel og behov. Kommunernes mere konkrete tilbagemeldinger målrettet de enkelte tilbud fremgår senere i notatet.

Gennemgående oplyser kommunerne, at efterspørgslen efter de lands- og landsdelsdækkende tilbud i 2015 vil være uændret. Generelt er tilbuddene kendetegnet ved, at volumen af målgrupperne for tilbuddenes ydelser er lille, hvorfor de enkelte kommuner typisk kun anvender disse tilbud i et meget begrænset omfang. Desuden spiller tilbuddenes geografiske placering umiddelbart en stor rolle i forhold til om kommunerne anvender tilbuddene, således at tilbud i geografisk nærhed af handlekommunen i højere grad anvendes.

Generelt fremhæves det fra kommunerne i hele landet, at målgruppen børn, unge og voksne med hørenedsættelse, som tilbuddene Center for Døvblindhed og Høretab, Center for Høretab, Skolen på Kastelvej og CFD (Center for Døve) er målrettet, forventes at være faldende. Årsagen hertil er blandt andet udbredelsen af Cochlear Implant-operationer.

Tilsvarende oplyser kommunerne, at efterspørgslen efter de sikrede afdelinger i 2015 gennemgående vil være uændret. Flere kommuner på tværs af landet fremhæver i den forbindelse, at det alene er med afsæt i lægehenviisning eller efter domsafsigelse, der bliver trukket på tilbuddene. Kommunerne oplever det derfor svært at kunne prognosticere på, hvordan henvisnings- og domsmønstre vil være i 2015. Der ses en særlig stigende tendens for behov for pladser fra kommuner, som har asylcentre beliggende i kommunen, da der kommer mange udsatte uledsagede flygtningebørn- og unge. Der er ikke nødvendigvis tale om langvarige pladser, men om akutpladser.

Kapacitet og belægning samt efterspørgsel og behov på de enkelte tilbud

I den resterende del af notatet gennemgås de lands- og landsdelsdækkende tilbud enkeltvist i forhold til kapacitet og belægning samt forventet efterspørgsel og behov. De sikrede afdelinger gennemgås enkeltvist i forhold til kapacitet og belægning og samlet i forhold til behov og efterspørgsel.

Center for Døvblindhed og Høretab

Driftsherre: Region Nordjylland
 Målgruppe: Børn, unge og voksne med medfødt døvblindhed og høretab.
 Type: Døvblindhed er landsdækkende; Høretab er landsdelsdækkende.
 Finansiering: Undervisningstilbud til børn og unge er delvist objektivt finansieret.
 Specialrådgivning til børn og unge er objektivt finansieret.
 Øvrige tilbud er fuldt takstfinansierede.
 Tilbuddet varetager desuden et landsdækkende materialecenter, som er fuldt objektivt finansieret.

Tabel 6: Oversigt over kapacitet og belægning for Center for Døvblindhed og Høretab

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017
Døvblindhed							
Skoleafdeling, børn og unge	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	11	11	11***	11***	11***
		Belægningsprocent	65,1%				
Skoleafdeling, voksne	LSV § 1 stk. 2	Pladstal	42	42	42	42	42
		Belægningsprocent	101,1%				
Døgnophold, børn og unge	SEL § 67 nr. 2	Pladstal	10	10	10	10	10
		Belægningsprocent	69,9%				
Midl. døgnophold, unge	SEL § 107	Pladstal	11	11	11	11	11
		Belægningsprocent	164,4%				
Døgnophold, voksne	SEL § 108	Pladstal	28,42*	38	38	38	38
		Belægningsprocent	99,5%				
Aktivitets- og samværstilbud	SEL § 104	Pladstal	31	31	31	31	31
		Belægningsprocent	127%				
Høretab							
Skoleafdeling, børn og unge	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	16	16	16***	16***	16***
		Belægningsprocent	82,3%				
Skoleafdeling, voksne	LSV § 1 stk. 2	Pladstal (lektioner)	50**	50**	50**	50**	50**
		Belægningsprocent	136,1%				
Aflastningstilbud	SEL § 67 nr. 2	Pladstal (stk.)	8	8	8	8	8
		Belægningsprocent	70,4%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2014.

Center for Døvblindhed og Høretab er en fusion af tidligere Døvblindecentret og Aalborgskolen. Center for Døvblindhed og Høretab, CDH, omfatter to specialer – et landsdelsdækkende kompetencecenter for børn og voksne med høretab samt et landsdækkende helhedstilbud til børn, unge og voksne med medfødt døvblindhed samt børn og unge med erhvervet døvblindhed. For målgruppen af døvblinde børn og voksne dækker CDH alle landets 98 kommuner, mens CDH på høretabsområdet dækker de 11 nordjyske kommuner samt Favrskov Kommune, Norddjurs Kommune, Syddjurs Kommune, Randers Kommune, Skive Kommune og Viborg Kommune.

Hertil varetager CDH et landsdækkende Materialecenter for visuelle og auditive specialundervisningsmaterialer, samt vejlednings- og rådgivningsydelser. Disse ydelser finansieres gennem objektive kriterier og er derfor ikke medtaget i indberetningen.

* Pladsantallet er pr. 15. november 2013 øget fra 27 til 38 pladser, hvilket giver 28,42 helårspladser i 2013.

** Ydelsen er fastsat på timebasis med en normering på 2.520 timer om året. Omregnet til pladser giver det ca. 50.

*** Der har været en faldende efterspørgsel i Skoleafdelingen for døvblinde børn samt i Skoleafdelingen for børn med høretab med yderligere funktionsnedsættelser. Der bør derfor være opmærksomhed på den samlede udvikling i efterspørgslen på undervisningsområdet med særligt fokus på børneskoletilbuddet (efter folkeskoleloven).

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Den gennemgående tilbagemelding på tværs af landet er en forventning om uændret efterspørgsel efter ydelser fra Center for Døvblindhed og Høretab.

I Nordjylland melder en kommune om fald i efterspørgslen.

Center for Høretab

Driftsherre: Region Syddanmark
Målgruppe: Børn og unge med høretab
Type: Landsdækkende: LSV § 1 stk. 3 og SEL § 108
Landsdelsdækkende: FSL § 20 stk. 3 og SEL § 67 nr. 2
Finansiering: Undervisningstilbud er delvist objektivt finansieret.
Specialrådgivning er objektivt finansieret.
Øvrige tilbud er fuldt takstfinansierede.

Tablet 7: Oversigt over kapacitet og belægning for Center for Høretab

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017
Skoleafdeling	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	42	42	42	42	42
		Belægningsprocent	98,6%				
Elevhjem	SEL § 67 nr. 2	Pladstal	15	15	15	15	15
		Belægningsprocent	95,9%				
Skoleafdeling (tidligere Nyborgskolen)	LSV § 1 stk. 3	Pladstal	13	13	13	13	13
		Belægningsprocent	101,6%				
Boafsnit (tidligere Nyborgskolen)	SEL § 108	Pladstal	13	13	13	13	13
		Belægningsprocent	73,9%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2014.

Note: Pladserne på Skoleafdeling LSV § 1 stk. 3 samt Boafsnit, SEL § 108 har været udbudt fra 1. august 2013

Udbyderen forventer ikke ændringer i kapaciteten i årene fremover.

Region Syddanmark bemærker, at kapaciteten af pladser tilpasses efter den kommunale efterspørgsel, så jo mere konkrete tilkendegivelser regionen får om den fremtidige efterspørgsel efter disse tilbud, jo bedre et planlægningsgrundlag er der for justering af kapaciteten.

Pladserne på Skoleafdeling, LSV § 1, stk 3 samt Boafsnit § 108 er erstatning for de tidligere pladser på det landsdækkende tilbud Nyborgskolen. Pladserne har kun været udbudt fra 1. august 2013. Region Syddanmark har lukket det landsdækkende specialundervisningstilbud Nyborgskolen med udgangen af juli 2013.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Den gennemgående tilbagemelding fra landets kommunerne omkring efterspørgslen efter ydelser fra Center fra Høretab er en forventning om en uændret efterspørgsel.

I Syddanmark melder en kommune om fald i efterspørgslen.

En enkelt kommune melder, at der med fordel kan hjemtages flere konsulentopgaver, opgaver som de lokale audiologopæder varetog indtil 2007. Ved at hjemtage disse opgaver kan tiden på landevejen reduceres.

Børneskolen Filadelfia

Driftsherre: Region Sjælland

Målgruppe: Børn i alderen 6-16 år indlagt på Epilepsihospitalets børneafdeling

Type: Landsdækkende

Finansiering: Undervisningstilbud er delvist objektivt finansieret.
Specialrådgivning er objektivt finansieret.

Tabel 8: Oversigt over kapacitet og belægning for Børneskolen Filadelfia

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017
Specialundervisning	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
		Belægningsprocent	77,7%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2014.

Der er ingen forventede kapacitetsændringer på Børneskolen Filadelfia i 2014 og de kommende år.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Generelt er vurderingen på tværs af landet, at efterspørgslen efter Kolonien Filadelfias ydelser i 2015 vil være uændret.

Enkelte kommuner bemærker, at de oplever et faldende behov.

Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs

Driftsherre: Region Sjælland

Målgruppe: Blinde og svagsynede børn og unge

Type: Landsdækkende

Finansiering: Undervisningstilbud er delvist objektivt finansieret.

Specialrådgivning er objektivt finansieret.

Tilbuddet varetager desuden et landsdækkende materialecenter, som fuldt objektivt finansieret.

Øvrige tilbud er fuldt takstfinansierede.

Tabel 9: Oversigt over kapacitet og belægning for Refsnæsskolen/Synscenter refsnæs

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017
Undervisning	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	30	20	20	20	20
		Belægningsprocent	70,4%				
Undervisning	LSV § 1 stk. 2	Pladstal	9	8	8	8	8
		Belægningsprocent	134,2%				
STU	STU	Pladstal	7	1	1	1	1
		Belægningsprocent	14,3%				
Døgnophold	SEL § 66 nr. 6 / § 107	Pladstal	38	27	27	27	27
		Belægningsprocent	79,4%				
Klubtilbud	SEL § 36	Pladstal	19,5	10,4	10,4	10,4	10,4
		Belægningsprocent	55,1%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2014.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Generelt er vurderingen på tværs af landet, at efterspørgslen efter Synscenter Refsnæs, Synscenter Refsnæs/rådgivning i 2015 vil være uændret.

Enkelte fremhæver, at behovet forventes stigende.

Der er stadig behov for uddannelse af forældre og medarbejdere.

Kofoedsminde

Driftsherre: Region Sjælland
Målgruppe: Voksne domsfældte udviklingshæmmede
Type: Landsdækkende
Finansiering: Opholdstilbud er fuldt objektivt finansieret.
Øvrige tilbud er fuldt takstfinansierede.

Tabel 10: Oversigt over kapacitet og belægning for Korfoedsminde

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017
Sikret ophold	SEL § 108 stk. 6	Pladstal	34	34	34	34	34
		Belægningsprocent	96,8%				
Beskyttet beskæftigelse	SEL § 103	Pladstal	45	45	45	45	45
		Belægningsprocent					

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2014.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Den gennemgående tilbagemelding fra landets kommuner omkring efterspørgslen efter Kofoedsmindes pladser, er en forventning om en uændret efterspørgsel, men hvor nogle kommuner forventer stigende behov.

En kommune forventer faldende behov.

En kommune fremhæver, at det på voksenområdet kan være vanskeligt at forudsige behovet for pladser. Samlet set ses en stigning i domsfældte udviklingshæmmede, men behovet for en plads på sikret afdeling er vanskeligt at forudsige.

CFD (Center for Døve)

Driftsherre: Gladsaxe Kommune
Målgruppe: Voksne døve og voksne med høretab
Type: Landsdækkende
Finansiering: De sociale tilbud er fuldt takstfinansierede.
Specialrådgivning er objektivt finansieret.

Tablet 11: Oversigt over kapacitet og belægning for CFD (Center for Døve)

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017
Beskyttet beskæftigelse	SEL § 103	Pladstal	67	64	64	64	64
		Belægningsprocent	73,4%				
Aktivitets- og samværstilbud	SEL § 104	Pladstal	62	62	62	62	62
		Belægningsprocent	87,4%				
Midlertidigt ophold	SEL § 107	Pladstal	5	5	5	5	5
		Belægningsprocent	79,0%				
Længerevarende ophold	SEL § 108	Pladstal	101	101	101	101	101
		Belægningsprocent	98,3%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2014.

Antallet af pladser på CFD's beskyttet beskæftigelse (§ 103) blev nedjusteret med 3 pladser fra 2013 til 2014. Derudover er der en forventning om uændret efterspørgsel.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Den gennemgående tilbagemelding fra landets kommuner omkring efterspørgslen efter ydelser fra CFD (Center for Døve) er en forventning om en uændret efterspørgsel.

Der er kommuner som bemærker, at de forventer en faldende efterspørgsel. Årsagen hertil er blandt andet udbredelsen af Cochlear Implant-operationer.

Endvidere fremhæves, at på voksenområdet anvendes tilbudet i særligt vanskelige tilfælde.

Skolen på Kastelsvej

Driftsherre: Københavns Kommune
Målgruppe: Børne og unge med nedsat fysisk funktionsevne
Type: Landsdelsdækkende
Finansiering: Undervisningstilbud er delvist objektivt finansieret.

Tabel 12: Oversigt over kapacitet og belægning for Skolen på Kastelsvej

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017
Undervisning	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	33	32	29	24	21
		Belægningsprocent	99,4%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2014.

Der er en forventning om en faldende efterspørgsel i 2014 og de kommende år. Driftsherre bemærker følgende vedr. den faldende normering på Skolen på Kastelsvej: Teknologen indenfor bl.a. Cochlear-implantater er så udviklet, at færre børn forventes at få behov for skolegang på Kastelsvej. De kan derimod løbende inkluderes i den københavnske almenskole.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Den gennemgående tilbagemelding fra landets kommuner omkring pladser på Skolen på Kastelvej, er en forventning om, at efterspørgslen i 2015 vil være uændret .

Tilsvarende de øvrige tilbud målrettet hørehæmmede, bemærker flere kommuner, at de forventer en faldende efterspørgsel grundet øget udbredelse af Cochlear Implant-operationer.

Enkelte kommuner bemærker også i forhold til dette tilbud, at kommunernes gennemgående øget fokus på inklusion af børn og unge i normal- og lokal området, også kan få betydning for den fremtidige efterspørgsel efter denne type tilbud.

En kommune melder om forventet øget visitering til tilbuddet.

En kommune melder, at de ikke har behov for tilbuddet efter sommer 2015.

Børneklíníken

Driftsherre: Københavns Kommune
Målgruppe: Førskolebørn med kommunikationsvanskeligheder
Type: Landsdelsdækkende
Finansiering: Undervisningstilbud er delvist objektivt finansieret.
Specialrådgivning er objektivt finansieret.

Tabel 13: Oversigt over kapacitet og belægning for Institut for Børneklíníken

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017
Udredning og kurser	-	Aktive sager	369				
		Udredninger	239				
		Kursister	288				

Børneklíníken er et efterspørgselsdrevet ambulánt tilbud, der som udgangspunkt ikke arbejder med en fast kapacitet i antal pladser eller antal forløb.

Børneklíníken har i 2013 haft en jævn efterspørgsel på udredningsopgaver og en stigende efterspørgsel på generel rådgivning i form af kursusudbud og supervision. Børneklíníken har i 2013 afvist 191 ansøgere til kursus. Driftsherre forventer fremadrettet en tilsvarende efterspørgsel på udredningsopgaver og kursustilbud. Dog afventes den faktiske efterspørgsel i regi af VISO, som driftsherre forventer at skulle kontrakte med om fremtidige opgaver med virkning fra 1. juli 2014.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Generelt er vurderingen på tværs af landet, at efterspørgslen efter Børneklíníkens ydelser i 2015 vil være uændret.

Enkelte kommuner bemærker dog, at de forventer en lille stigning i efterspørgslen, mens andre kommuner modsat oplever en tendens i retning af en mindre fald i efterspørgslen blandt andet på grund af hjemtagelse af opgaven.

Det fremhæves, at Børneklíníken også benyttes til udredning af komplekse sager.

Endelig bemærkes det af en kommune, at Børneklíníken ikke anvendes, da kommunen har et godt samarbejde med audiologisk afdeling på Gentofte Hospital.

Institut for Blinde og Svagsynede

Driftsherre: Københavns Kommune
 Målgruppe: Voksne blinde og svagsynede
 Type: Landsdækkende
 Finansiering: Undervisningstilbud er delvist objektivt finansieret.
 Specialrådgivning er objektivt finansieret
 Øvrige tilbud er fuldt takstfinansierede.

Tabel 14: Oversigt over kapacitet og belægning for Institut for Blinde og Svagsynede

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017
Aktivitets- og samværstilbud	SEL § 104	Pladstal	16	16	16	16	16
		Belægningsprocent	99,8%				
Erhvervsuddannelser	Erhvervsuddannelser	Pladstal	28	28	28	28	28
		Belægningsprocent	99,7%				
Længerevarende ophold	SEL § 108	Pladstal	7	7	7	7	7
		Belægningsprocent	113,2%				
Midlertidigt ophold	SEL § 107	Pladstal	19	19	19	19	19
		Belægningsprocent	87,2%				
STU	STU	Pladstal	10	10	10	10	10
		Belægningsprocent	91,3%				
Synsrehabilitering	Rehabilitering, § 85	Pladstal	7	7	7	7	7
		Belægningsprocent	92,6%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2014.

Driftsherre forventer ikke ændringer i efterspørgslen i 2014 og de kommende år.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Den gennemgående tilbagemelding fra landets kommuner omkring efterspørgslen efter ydelser fra Institut for Blinde og Svagsynede er en forventning om en uændret efterspørgsel.

En kommune i hovedstadregionen melder om fremtidig stigende behov for tilbuddet.

Kommuner geografisk beliggende i hovedstadsregionen fremhæver, at Regeringens udmøntning af justeringerne af kommunalreformen bør følges nøje eventuelt med henblik på at skabe et tættere samarbejde i kommunalt regi på kommunikationsområdet for at sikre en opgavemasse, som gør opgaveløsningen og udviklingen heraf bæredygtig

Geelsgårdskolen

Driftsherre: Region Hovedstaden
 Målgruppe: Børn og unge med svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde børn og unge.
 Type: Landsdelsdækkende
 Finansiering: Undervisningstilbud til børn og unge er delvist objektivt finansieret.
 Øvrige tilbud er fuldt takstfinansierede.

Tabel 15: Oversigt over kapacitet og belægning for Geelsgårdskolen

Tilbud	Paragraf	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017
Undervisning på døgntilbud	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	78	85	85	85	85
		Belægningsprocent	106,3%				
STU	STU	Pladstal	18	11	11	11	11
		Belægningsprocent	84,2%				
Døgntilbud	SEL § 66 nr. 6	Pladstal	7	7	7	7	7
		Belægningsprocent	100,9%				
Aflastningstilbud	SEL § 66 nr. 6 afl	Pladstal	7	7	7	7	7
		Belægningsprocent	368,4%				
Klubtilbud	SEL § 36	Pladstal	62	69	69	69	69
		Belægningsprocent	108,0%				
Aktivitets- og samværstilbud	SEL § 104	Pladstal	11	10	10	10	10
		Belægningsprocent	106,0%				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2014.

I forhold til Undervisning på døgntilbud samt Klubtilbud forventes en stigende efterspørgsel. Der forventes en faldende efterspørgsel på STU samt aktivitets- og samværstilbud.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Generelt er vurderingen på tværs af landet, at efterspørgslen efter Geelsgårdskolens pladser i 2015 vil være uændret.

Enkelte kommuner i hovedstadsregionen bemærker, at efterspørgslen er svagt faldende blandt andet fordi man benytter andre skoler, fx i nærområdet .

En kommune fremhæver, at efterspørgselen har været stigende særligt grundet stærke forældreønsker.

Sikrede afdelinger

Driftsherrer: De fem regioner og Københavns Kommune
 Målgruppe: Domsanbragte børn og unge samt børn og unge med særligt behov for observation m.v.
 Type: Landsdækkende
 Finansiering: Forvaltningsanbringelse er fuldt takstfinansieret.
 Domsanbringelse er delvist objektivt finansieret.

Tabel 16: Kapacitet og belægning på sikrede afdelinger 2013-2017

Tilbud	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017
Københavns Kommune						
Sønderbro	Pladstal	18	18	18	18	18
	Pladsforbrug samlet	16,10				
	Belægningsprocent	89,4%				
	Pladsforbrug Syddanmark	0,25				
	Pladsforbrug Midtjylland	0,00				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,00				
	Pladsforbrug Sjælland	0,93				
	Pladsforbrug Hovedstaden	14,83				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,09				
Region Nordjylland						
Kompasset	Pladstal	8	8	8	8	8
	Pladsforbrug samlet	6,26				
	Belægningsprocent	78,2%				
	Pladsforbrug Syddanmark	1,32				
	Pladsforbrug Midtjylland	1,87				
	Pladsforbrug Nordjylland	2,44				
	Pladsforbrug Sjælland	0,08				
	Pladsforbrug Hovedstaden	0,22				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,33				
Region Midtjylland						
Grenen - alm. Sikrede	Pladstal	10	10	10	10	10
	Pladsforbrug samlet	9,88				
	Belægningsprocent	98,8%				
	Pladsforbrug Syddanmark	3,58				
	Pladsforbrug Midtjylland	3,74				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,72				
	Pladsforbrug Sjælland	1,45				
	Pladsforbrug Hovedstaden	0,39				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,0				
Grenen - særligt Sikrede	Pladstal	5	5	5	5	5
	Pladsforbrug samlet	3,80				
	Belægningsprocent	76,1%				
	Pladsforbrug Syddanmark	0,8				
	Pladsforbrug Midtjylland	0,88				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,0				
	Pladsforbrug Sjælland	0,8				
	Pladsforbrug Hovedstaden	1,32				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0				
Koglen	Pladstal	10	10	10	10	10
	Pladsforbrug samlet	9,55				
	Belægningsprocent	95,5%				
	Pladsforbrug Syddanmark	3,85				
	Pladsforbrug Midtjylland	3,80				
	Pladsforbrug Nordjylland	1,04				
	Pladsforbrug Sjælland	0,0				
	Pladsforbrug Hovedstaden	0,87				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,0				

Table 16: Kapacitet og belægning på sikrede afdelinger 2012-2016 ...fortsat

Tilbud	Tekst	2013	2014	2015	2016	2017
Region Syddanmark						
Egely - alm. sikrede (inkl. sociale pladser)	Pladstal	14	14	14	14	14
	Pladsforbrug samlet	12,6				
	Belægningsprocent	89,6%				
	Pladsforbrug Syddanmark	6,91				
	Pladsforbrug Midtjylland	1,46				
	Pladsforbrug Nordjylland	0,25				
	Pladsforbrug Sjælland	0,85				
	Pladsforbrug Hovedstaden	2,54				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,53				
Egely – særligt sikrede 5(inkl. sociale pladser)	Pladstal	5	5	5	5	5
	Pladsforbrug samlet	4,32				
	Belægningsprocent	86,4%				
	Pladsforbrug Syddanmark	0,83				
	Pladsforbrug Midtjylland	0,10				
	Pladsforbrug Nordjylland	0				
	Pladsforbrug Sjælland	1,04				
	Pladsforbrug Hovedstaden	2,08				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,28				
Region Sjælland						
Bakkegården	Pladstal	20	20	20	20	20
	Pladsforbrug samlet	11,97				
	Belægningsprocent	59,8%				
	Pladsforbrug Syddanmark	0,38				
	Pladsforbrug Midtjylland	1,33				
	Pladsforbrug Nordjylland	0				
	Pladsforbrug Sjælland	3,36				
	Pladsforbrug Hovedstaden	6,90				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0				
Stevnsfortet	Pladstal	15	15	15	15	15
	Pladsforbrug samlet	12,82				
	Belægningsprocent	85,5%				
	Pladsforbrug Syddanmark	1,16				
	Pladsforbrug Midtjylland	0				
	Pladsforbrug Nordjylland	0				
	Pladsforbrug Sjælland	4,54				
	Pladsforbrug Hovedstaden	7,12				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0				
Region Hovedstaden						
Sølager	Pladstal	21	21	21	21	21
	Pladsforbrug samlet	18,24				
	Belægningsprocent	86,9%				
	Pladsforbrug Syddanmark	1,07				
	Pladsforbrug Midtjylland	0				
	Pladsforbrug Nordjylland	0				
	Pladsforbrug Sjælland	2,78				
	Pladsforbrug Hovedstaden	10,83				
	Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	3,56				

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat i de fem regioner, 2014.

BEMÆRKNINGER FRA DRIFTSHERRER:

Kompasset, Region Nordjylland:

Der har været en stigende belægning på Kompasset henover 2013 og der har i sidste halvdel af 2013 været flere perioder med fuld udnyttelse af kapaciteten. Det har betydet flere situationer, hvor unge har måttet viderevisiteres på grund af fuld belægning.

Grenen, Region Midtjylland:

Kapaciteten af pladser tilpasses den kommunale efterspørgsel. Den særlige sikrede afdeling er den eneste særligt sikrede afdeling for unge med psykiatriske lidelser, og har derfor en landsdækkende funktion.

Koglen, Region Midtjylland:

Kapaciteten af pladser tilpasses den kommunale efterspørgsel.

Egely, Region Syddanmark:

Drøftelser af udvikling på de sikrede institutioner sker med det af kommunerne nedsatte koordinationsforum og med øvrige driftsherrer gennem Danske Regioner, hvor udviklingen i belægning mm. følges løbende, jf. bl.a. den aftalte fælles tekst vedr. de sikrede institutioner, rammeaftale 2015. Der er i efteråret 2013 rettet politisk henvendelse fra regionen til socialministeren vedr. udfordringer omkring magtanvendelsesreglerne på de sikrede institutioner, i forhold til at forhindre tilstedeværelse af ikke-tilladte effekter, rusmidler mm. Dette er formidlet og indgår nu i det af regeringen nedsatte magtanvendelsesudvalg, der pt. ser på magtanvendelsesreglerne på hele børn- og ungeområdet. Dette udvalg har primo januar 2014 således aflagt besøg på Egely.

Bakkegården, Region Sjælland

Den opgjorte belægningsprocent på Bakkegården tegner ikke et retvisende billede, idet Region Sjælland løbende tilpasser ressourceforbruget til den aktuelle belægning. Ved takstmæssigt overskud – underbelægning – tilbagebetales kommunerne. Således er der i 2013 for året 2012 til landets kommuner tilbagebetalt ca. 5,24 mio. kr. fsva. Stevnstortet og ca. 3,1 mio. kr. fsva. Bakkegården. Årsagen til at der budgetteres med 20 pladser på Bakkegården, selvom belægningen i perioder er lavere, er, at Bakkegården har akut modtagepligt. Endvidere kan det oplyses, at der er sket en harmonisering af serviceniveauet på Bakkegården og Stevnstortet, således at de ordinære driftsudgifter pr. plads nærmer sig samme niveau. Dette medfører, at udgifterne pr. plads pr. døgn på Bakkegården er reduceret i år.

Synscenter Refsnæs, Region Sjælland

En særlig udfordring på Synscenter Refsnæs er sammenhængen mellem den landsdækkende specialrådgivning, der er objektivt finansieret og skole-, klub- og botilbud, der er takstfinansieret. Udfordringen er, at den knowhow, der trækkes på i specialrådgivningen, udvikles i skole-, klub- og botilbuddet. Fx løsninger på IKT området. De afprøves og udvikles som del af indsatsen for de børn der har ophold på Refsnæs og er grundlag for den rådgivning der gives de enkeltintegrerede børn i deres hjem og i kommunale daginstitutioner, folkeskoler mv.

Igennem de sidste 2 år har Region Sjælland arbejdet med udviklingsprojekt, der igennem nye ydelser til kommunerne skal sikre specialrådgivningen den praksistilknytning, der er dens faglige grundlag. Som eksempler kan nævnes korte og intensive skoleophold og et efterskolelignende tilbud til de blinde/svagtseende teenagebørn. Udviklingsprojektet har været gennemført uden at de kapacitetstilpasninger, der under normale vilkår ville følge af stigende belægning, er gennemført i fuld skala. Dette har været begrundet i dels i uklarhed om den fremtidige finansiering og dels for at sikre udviklingsprojektet de fornødne udviklingsressourcer

Som det fremgår, er pladstal i 2014 tilpasset efterspørgslen.

KOMMUNERNES FORVENTNINGER TIL BEHOV OG EFTERSPØRGSEL

Den gennemgående tilbagemelding fra landets kommuner omkring pladser sikrede afdelinger, er en forventning om, at efterspørgslen i 2015 vil være uændret.

Dog fremhæver flere kommuner på tværs af landet, at det alene er med afsæt i lægehenviisning eller efter domsafsigelse, at der bliver trukket på de sikrede afdelinger.

Kommunerne oplever det derfor svært at kunne prognosticere på, hvordan henvisnings- og domsmønstre vil være i 2015. På nuværende tidspunkt er antallet af varetægtsfængslinger faldende, men det er endnu for tidligt at sige, om denne udvikling vil fortsætte, idet området hurtigt kan ændre sig. En kommune fremhæver at det kan være svært at planlægge da sagerne kommer i "stimer", og at det kan være svært at få placering i nærmiljøet.

Enkelte kommuner oplever således en tendens til fald i efterspørgslen, mens enkelte andre bemærker, at der er forventet en mindre stigning i forbruget af de sikrede pladser. Det er særligt kommuner med asylcentre der melder om en stigning i efterspørgslen, da der kommer mange udsatte uledsagede flygtningebørn- og unge. Der er ikke nødvendigvis tale om langvarige pladser, men om akutpladser.

En kommune fra region Sjælland fremhæver, at de forventer, at de sikrede afdelinger tilpasser kvalitet og indhold, så der er overensstemmelse mellem udbud og efterspørgsel.

Bilag 1: Oversigt over belægning på de Lands- og landsdelsdækkende tilbud

Bilaget viser belægningen på lands- og landsdelsdækkende tilbud i 2013 opgjort efter, hvilken region borgerne i de pågældende tilbud kommer fra. Oversigten er eksklusiv Børneklinikken.

Tilbud	Center for Døvblindhed og Høretab		
Målgruppe	Børn, unge og voksne med medfødt døvblindhed og høretab		
Type	Døvblindhed: landsdækkende, Høretab: Landsdelsdækkende		
Paragraf		Tekst	2013
FSL §20 stk. 3	Børn og Unge (Døvblindhed)	Pladstal	11
		Pladsforbrug samlet	7,2
		Belægningsprocent	65,1%
		Pladsforbrug Syddanmark	0
		Pladsforbrug Midtjylland	1,6
		Pladsforbrug Nordjylland	4
		Pladsforbrug Sjælland	1,6
		Pladsforbrug Hovedstaden	0
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
LSV§ 1 stk. 2.	Voksne (Døvblindhed)	Pladstal	42
		Pladsforbrug samlet	42,5
		Belægningsprocent	101,1%
		Pladsforbrug Syddanmark	5
		Pladsforbrug Midtjylland	9,2
		Pladsforbrug Nordjylland	12
		Pladsforbrug Sjælland	4,7
		Pladsforbrug Hovedstaden	10
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	1,6
SEL § 67 nr. 2	Børn og Unge (Døvblindhed)	Pladstal	10
		Pladsforbrug samlet	7
		Belægningsprocent	69,9%
		Pladsforbrug Syddanmark	0
		Pladsforbrug Midtjylland	0,39
		Pladsforbrug Nordjylland	4,6
		Pladsforbrug Sjælland	2
		Pladsforbrug Hovedstaden	0
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
SEL § 107	Børn og Unge (Døvblindhed)	Pladstal	11
		Pladsforbrug samlet	18,1
		Belægningsprocent	164,4%
		Pladsforbrug Syddanmark	1,3
		Pladsforbrug Midtjylland	5,4
		Pladsforbrug Nordjylland	3,7
		Pladsforbrug Sjælland	2,9
		Pladsforbrug Hovedstaden	3
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	1,9
SEL § 108	Børn og Unge (Døvblindhed)	Pladstal	28,4
		Pladsforbrug samlet	28,3
		Belægningsprocent	99,5%
		Pladsforbrug Syddanmark	4,1
		Pladsforbrug Midtjylland	6,3
		Pladsforbrug Nordjylland	7,3
		Pladsforbrug Sjælland	2,1
		Pladsforbrug Hovedstaden	8,4
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,1

Tilbud	Center for Døvblindhed og Høretab		
Målgruppe	Børn, unge og voksne med medfødt døvblindhed og høretab		
Type	Døvblindhed: landsdækkende, Høretab: Landsdelsdækkende		
Paragraf		Tekst	2013
SEL § 104	Voksne (Døvblindhed)	Pladstal	31
		Pladsforbrug samlet	39,4
		Belægningsprocent	127%
		Pladsforbrug Syddanmark	4,5
		Pladsforbrug Midtjylland	9,5
		Pladsforbrug Nordjylland	9,5
		Pladsforbrug Sjælland	4,1
		Pladsforbrug Hovedstaden	10,3
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	1,5
FSL § 20 stk. 3	Børn og Unge (Høretab)	Pladstal	16
		Pladsforbrug samlet	13,2
		Belægningsprocent	82,3%
		Pladsforbrug Syddanmark	0
		Pladsforbrug Midtjylland	0
		Pladsforbrug Nordjylland	13,2
		Pladsforbrug Sjælland	0
		Pladsforbrug Hovedstaden	0
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
LSV § 1 stk. 2	Voksne (Høretab)	Pladstal	50
		Pladsforbrug samlet	68,1
		Belægningsprocent	136,1%
		Pladsforbrug Syddanmark	3,4
		Pladsforbrug Midtjylland	14,1
		Pladsforbrug Nordjylland	49,4
		Pladsforbrug Sjælland	0
		Pladsforbrug Hovedstaden	1,2
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
SEL § 67 nr. 2	Børn og Unge (Høretab)	Pladstal	8
		Pladsforbrug samlet	5,63
		Belægningsprocent	70,4%
		Pladsforbrug Syddanmark	0
		Pladsforbrug Midtjylland	0
		Pladsforbrug Nordjylland	5,63
		Pladsforbrug Sjælland	0
		Pladsforbrug Hovedstaden	0
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0

Tilbud	Center for Høretab		
Målgruppe	Høretab		
Type	Landsdækkende: LSV § 1. stk. 3 og SEL § 108		
Paragraf	Landsdelsdækkende: FSL § 20 stk. 3 og SEL § 67, nr. 2.	Tekst	2013
FSL §20 stk. 3	Børn og Unge	Pladstal	42
		Pladsforbrug samlet	41,4
		Belægningsprocent	98,6%
		Pladsforbrug Syddanmark	33,4
		Pladsforbrug Midtjylland	5,4
		Pladsforbrug Nordjylland	0,5
		Pladsforbrug Sjælland	0
		Pladsforbrug Hovedstaden	1
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	1
SEL § 67, nr. 2.	Børn og Unge	Pladstal	15
		Pladsforbrug samlet	14,38
		Belægningsprocent	95,9%
		Pladsforbrug Syddanmark	9,8
		Pladsforbrug Midtjylland	2,6
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	0
		Pladsforbrug Hovedstaden	1
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	1
LSV § 1. stk. 3	Voksen	Pladstal	13
		Pladsforbrug samlet	13,2
		Belægningsprocent	101,6%
		Pladsforbrug Syddanmark	5,6
		Pladsforbrug Midtjylland	3,6
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	3
		Pladsforbrug Hovedstaden	1
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
SEL § 108	Voksen	Pladstal	13
		Pladsforbrug samlet	9,6
		Belægningsprocent	73,9%
		Pladsforbrug Syddanmark	2
		Pladsforbrug Midtjylland	3,6
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	3
		Pladsforbrug Hovedstaden	1
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0

Tilbud	Børneskolen Filadelfia		
Målgruppe	Børn i alderen 6- 16 år indlagt på Epilepsihospitalet		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2013
FSL §20 stk. 3	Børn og Unge	Pladstal	11,5
		Pladsforbrug samlet	8,9
		Belægningsprocent	77,7%
		Pladsforbrug Syddanmark	1,3
		Pladsforbrug Midtjylland	2,1
		Pladsforbrug Nordjylland	0,8
		Pladsforbrug Sjælland	2,9
		Pladsforbrug Hovedstaden	1,8
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
Tilbud	Refsnæsskolen/ Synscenter Refsnæs		
Målgruppe	Blinde og svagtsynede		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2013
FSL §20 stk. 3	Børn og Unge	Pladstal	30
		Pladsforbrug samlet	21,1
		Belægningsprocent	70,4%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,2
		Pladsforbrug Midtjylland	2,3
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	15,1
		Pladsforbrug Hovedstaden	3,5
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
LSV § 1 stk. 2	Børn og Unge	Pladstal	9
		Pladsforbrug samlet	12,1
		Belægningsprocent	134,2%
		Pladsforbrug Syddanmark	1,5
		Pladsforbrug Midtjylland	1
		Pladsforbrug Nordjylland	1
		Pladsforbrug Sjælland	4
		Pladsforbrug Hovedstaden	4,6
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
SEL § 36	Børn og Unge	Pladstal	19,5
		Pladsforbrug samlet	10,7
		Belægningsprocent	55,1%
		Pladsforbrug Syddanmark	0
		Pladsforbrug Midtjylland	0
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	10,7
		Pladsforbrug Hovedstaden	0
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
SEL § 67 nr. 2/ § 107	Børn og Unge	Pladstal	38
		Pladsforbrug samlet	30,2
		Belægningsprocent	79,4%
		Pladsforbrug Syddanmark	2,7
		Pladsforbrug Midtjylland	3,3
		Pladsforbrug Nordjylland	0,8
		Pladsforbrug Sjælland	12,7
		Pladsforbrug Hovedstaden	10,7
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0

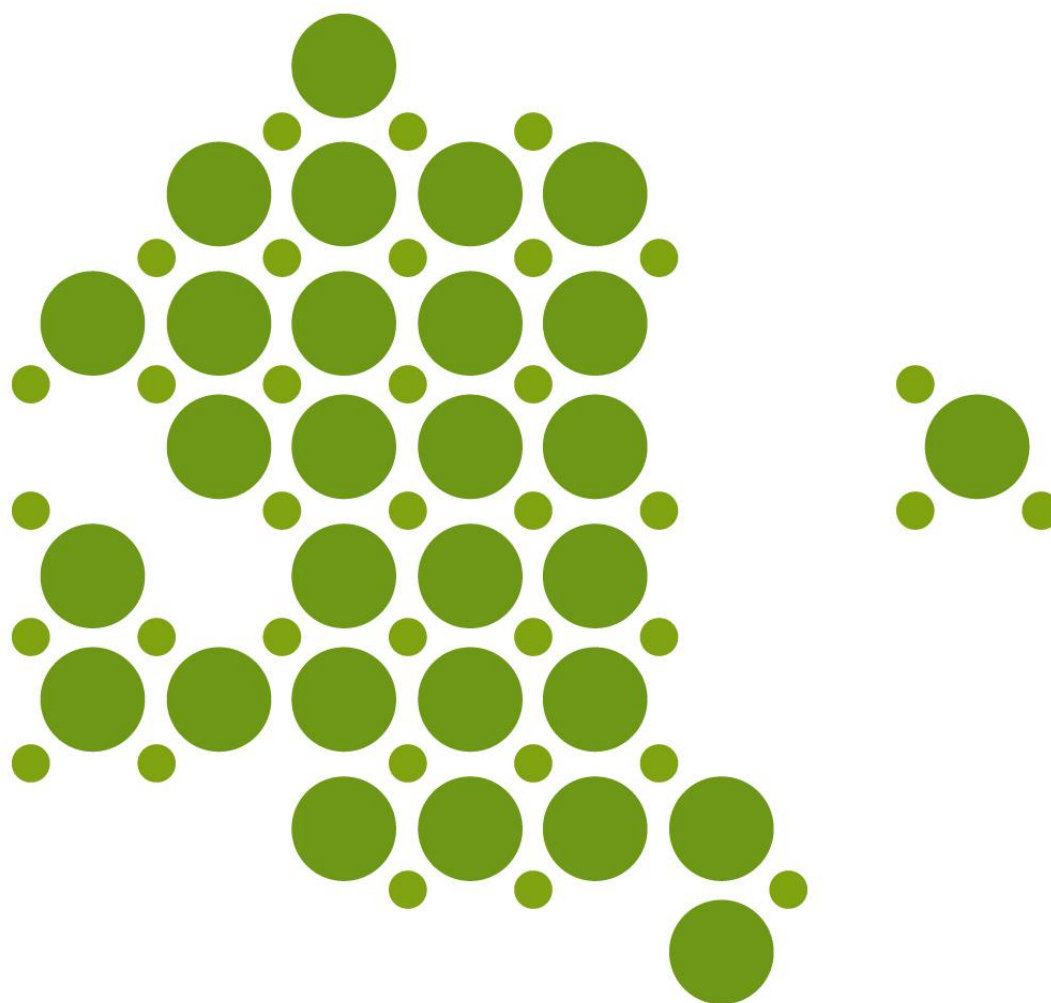
Tilbud	Refsnæsskolen/ Synscenter Refsnæs		
Målgruppe	Blinde og svagsynede		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2013
STU	Børn og Unge	Pladstal	7
		Pladsforbrug samlet	1
		Belægningsprocent	14,3%
		Pladsforbrug Syddanmark	0
		Pladsforbrug Midtjylland	0
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	0
		Pladsforbrug Hovedstaden	1
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
Tilbud	Koedsminde		
Målgruppe	Domsfældte udviklingshæmmede		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2013
SEL § 103	Voksen	Pladstal	45
		Pladsforbrug samlet	43,6
		Belægningsprocent	96,8%
		Pladsforbrug Syddanmark	11,2
		Pladsforbrug Midtjylland	8
		Pladsforbrug Nordjylland	3
		Pladsforbrug Sjælland	8
		Pladsforbrug Hovedstaden	11,3
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	2
SEL § 108 stk. 6	Voksen	Pladstal	34
		Pladsforbrug samlet	
		Belægningsprocent	
		Pladsforbrug Syddanmark	
		Pladsforbrug Midtjylland	
		Pladsforbrug Nordjylland	
		Pladsforbrug Sjælland	
		Pladsforbrug Hovedstaden	
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	
Tilbud	CFD (Center for Døve)		
Målgruppe	Døve og høretab		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2013
SEL § 103	Voksen	Pladstal	67
		Pladsforbrug samlet	49,2
		Belægningsprocent	73,4%
		Pladsforbrug Syddanmark	13,8
		Pladsforbrug Midtjylland	4,5
		Pladsforbrug Nordjylland	2
		Pladsforbrug Sjælland	7,1
		Pladsforbrug Hovedstaden	21,8
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
SEL § 104	Voksen	Pladstal	62
		Pladsforbrug samlet	54,2
		Belægningsprocent	87,4%
		Pladsforbrug Syddanmark	4,6
		Pladsforbrug Midtjylland	6,4
		Pladsforbrug Nordjylland	1,4
		Pladsforbrug Sjælland	10,4
		Pladsforbrug Hovedstaden	31,4
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0

Tilbud	CFD (Center for Døve)		
Målgruppe	Døve og høretab		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2013
SEL § 107	Voksen	Pladstal	5
		Pladsforbrug samlet	4
		Belægningsprocent	79%
		Pladsforbrug Syddanmark	1,1
		Pladsforbrug Midtjylland	0
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	0,5
		Pladsforbrug Hovedstaden	2,3
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
		SEL § 108	Voksen
Pladsforbrug samlet	99,3		
Belægningsprocent	98,3%		
Pladsforbrug Syddanmark	18,4		
Pladsforbrug Midtjylland	11,4		
Pladsforbrug Nordjylland	4		
Pladsforbrug Sjælland	18		
Pladsforbrug Hovedstaden	47,5		
Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0		
Tilbud	Skolen på Kastelsvej		
Målgruppe	Nedsat fysisk funktionsevne		
Type	Landsdelsdækkende		
Paragraf		Tekst	2013
FSL § 20 stk. 3	Børn og Unge	Pladstal	33
		Pladsforbrug samlet	32,8
		Belægningsprocent	99,4%
		Pladsforbrug Syddanmark	0
		Pladsforbrug Midtjylland	0
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	2,7
		Pladsforbrug Hovedstaden	30,1
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
Tilbud	Institut for Blinde og svagtsynede		
Målgruppe	Blinde og svagtsynede		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2013
Erhvervsuddannelser	Voksen	Pladstal	28
		Pladsforbrug samlet	27,9
		Belægningsprocent	99,7%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,3
		Pladsforbrug Midtjylland	0,8
		Pladsforbrug Nordjylland	0,2
		Pladsforbrug Sjælland	4,5
		Pladsforbrug Hovedstaden	21,8
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,4
		Rehabilitering § 85	Voksen
Pladsforbrug samlet	6,48		
Belægningsprocent	92,6%		
Pladsforbrug Syddanmark	0		
Pladsforbrug Midtjylland	0		
Pladsforbrug Nordjylland	0,4		
Pladsforbrug Sjælland	0		
Pladsforbrug Hovedstaden	6		
Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,1		

Tilbud	Institut for Blinde og svagtsynede		
Målgruppe	Blinde og svagtsynede		
Type	Landsdækkende		
Paragraf		Tekst	2013
SEL § 104	Voksen	Pladstal	16
		Pladsforbrug samlet	16
		Belægningsprocent	99,8%
		Pladsforbrug Syddanmark	1
		Pladsforbrug Midtjylland	0
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	2,6
		Pladsforbrug Hovedstaden	12,4
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
SEL § 107	Voksen	Pladstal	19
		Pladsforbrug samlet	16,6
		Belægningsprocent	87,2%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,6
		Pladsforbrug Midtjylland	0,4
		Pladsforbrug Nordjylland	1
		Pladsforbrug Sjælland	3,3
		Pladsforbrug Hovedstaden	10
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	1,4
SEL § 108	Voksen	Pladstal	7
		Pladsforbrug samlet	7,9
		Belægningsprocent	113,2%
		Pladsforbrug Syddanmark	1
		Pladsforbrug Midtjylland	0
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	4,5
		Pladsforbrug Hovedstaden	2,4
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
STU	Voksen	Pladstal	10
		Pladsforbrug samlet	9,1
		Belægningsprocent	91,3%
		Pladsforbrug Syddanmark	0,5
		Pladsforbrug Midtjylland	0
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	1,5
		Pladsforbrug Hovedstaden	6,8
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0,4
Tilbud	Geelsgårdsskolen		
Målgruppe	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde		
Type	Landsdelsdækkende		
Paragraf		Tekst	2013
SEL § 36	Børn og Unge	Pladstal	62
		Pladsforbrug samlet	67
		Belægningsprocent	108%
		Pladsforbrug Syddanmark	0
		Pladsforbrug Midtjylland	0
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	2,3
		Pladsforbrug Hovedstaden	64,7
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0

Tilbud	Geelsgårdsskolen		
Målgruppe	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde		
Type	Landsdelsdækkende		
Paragraf		Tekst	2013
FSL § 20 stk. 3	Børn og Unge	Pladstal	78
		Pladsforbrug samlet	83
		Belægningsprocent	106,3%
		Pladsforbrug Syddanmark	0
		Pladsforbrug Midtjylland	0
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	4,1
		Pladsforbrug Hovedstaden	78,8
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
STU	Voksen	Pladstal	18
		Pladsforbrug samlet	15,2
		Belægningsprocent	84,2%
		Pladsforbrug Syddanmark	0
		Pladsforbrug Midtjylland	0
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	1
		Pladsforbrug Hovedstaden	14,2
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
SEL § 104	Børn og Unge	Pladstal	11
		Pladsforbrug samlet	11,7
		Belægningsprocent	106%
		Pladsforbrug Syddanmark	0
		Pladsforbrug Midtjylland	0
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	0
		Pladsforbrug Hovedstaden	11,7
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
SEL § 66 nr. 6	Børn og Unge	Pladstal	7
		Pladsforbrug samlet	7,1
		Belægningsprocent	100,9%
		Pladsforbrug Syddanmark	0
		Pladsforbrug Midtjylland	0
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	0,4
		Pladsforbrug Hovedstaden	6,7
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0
SEL § 66 nr. 6 afl	Børn og Unge	Pladstal	7
		Pladsforbrug samlet	25,8
		Belægningsprocent	368,4%
		Pladsforbrug Syddanmark	0
		Pladsforbrug Midtjylland	0
		Pladsforbrug Nordjylland	0
		Pladsforbrug Sjælland	0
		Pladsforbrug Hovedstaden	25,8
		Pladsforbrug andre (Færøerne, Grønland mv.)	0

Bilag 3 - Udviklingsstrategi 2015



Oversigt over tilbud omfattet af Udviklingsstrategi 2015 inklusiv kapacitetstal for 2015-2017

**Kommuner i hovedstadsregionen og Region
Hovedstaden**

2015



Tilbudstyper på voksenområdet fordelt efter målgruppe og tilbudstype

Tabel 1: Oversigt over tilbud målrettet voksne med sindslidelse

Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2015	Antal pladser		
				2015	2016	2017
§ 103	Skibbyhøj	Frederikssund		41	41	41
<i>§ 103 i alt</i>			<i>1</i>	<i>41</i>	<i>41</i>	<i>41</i>
§ 104	JAC Vestegnen - sindslidelse	Brøndby		5	5	5
	Klintegården	Region Hovedstaden		1	1	1
	Orion-Kulturhuset	Region Hovedstaden		2	2	2
	Skovvænget	Region Hovedstaden		2	2	2
<i>§ 104 i alt</i>			<i>4</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>10</i>
§ 103 og § 104	Lunden	Region Hovedstaden	1	4	4	4
<i>§103 og § 104 i alt</i>				<i>4</i>	<i>4</i>	<i>4</i>
§ 107	Behandlingshjemmet Nødebogård 18 år	Region Hovedstaden		6	6	6
	Behandlingshjemmet Nødebogård Østervang	Region Hovedstaden		7	7	7
	Kløverengen	Ishøj/Vallensbæk		24	24	24
	Lindevang	Helsingør		50	50	50
	Måløvgård	Ballerup		12	12	12
	Orion-Hostel	Region Hovedstaden		6	6	6
	Skibbyhøj	Frederikssund		23	23	23
	Klintegården Akutplads	Region Hovedstaden		1	1	1
<i>§ 107 i alt</i>			<i>8</i>	<i>129</i>	<i>129</i>	<i>129</i>
§ 108	Bolero	Hørsholm		5	5	5
	Johannes Hages Hus	Fredensborg		61	61	61
	Juvelhuset	Herlev		16	16	16
	Klintegården	Region Hovedstaden		65	65	65
	Kløverengen	Ishøj/Vallensbæk		16	16	16
	Lindevang	Helsingør		6	6	6
	Parkvænget	Glostrup		56	56	56
	Pilekrogen	Gentofte		16	16	16
	Slotsvænget	Lyngby-Taarbæk		32	32	32
<i>§ 108 i alt</i>			<i>9</i>	<i>273</i>	<i>273</i>	<i>273</i>
§ 107 og §108	Botilbuddet Lunden	Region Hovedstaden		36	36	36
	Fabianhus	Gribskov		16	16	16
	Orion - Flex	Region Hovedstaden		4	4	4
	Skovvænget	Region Hovedstaden		30	30	30
	Orion - Planetstien	Region Hovedstaden		28	28	28
<i>§ 107 og §108 i alt</i>			<i>5</i>	<i>114</i>	<i>114</i>	<i>114</i>
§ 85	Nybrogård	Gladsaxe		24	24	24
<i>§ 85 i alt</i>			<i>1</i>	<i>24</i>	<i>24</i>	<i>24</i>
Sindslidende total			29	595	595	595

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014.



Tabel 2: Oversigt over tilbud målrettet voksne med autisme

Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2015	Antal pladser		
				2015	2016	2017
§ 104	Espevangen	Rødovre		30	30	30
	Gefion	Rudersdal		26	26	26
	Rudersdal Dagtilbud 2	Rudersdal		14	14	14
	Stokholtbuen	Ballerup		34	34	34
	Vega - dagtilbud	Gribskov		15	15	15
§ 104 i alt			5	119	119	119
§ 107	Kellersvej 6	Gladsaxe		2	2	2
	Sofieskolen	Gladsaxe		3	3	3
§ 107 i alt			2	5	5	5
§ 108	Bakkehuset	Glostrup		18	18	18
	Chr. D. X Alle	Lyngby-Taarbæk		50	50	50
	Gefion	Rudersdal		27	27	27
	Skovdiget	Gladsaxe		5	5	5
	Stokholtbuen	Ballerup		34	34	34
§ 108 i alt			5	134	134	134
§ 85	Kellersvej 6	Gladsaxe		21	21	21
	Vega - boliger	Gribskov		10	10	10
§ 85 i alt			2	31	31	31
Autisme total			14	289	289	289

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014

Tabel 3: Oversigt over tilbud målrettet voksne med nedsat fysisk funktionsevne

Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2015	Antal pladser		
				2015	2016	2017
§ 104	Basen i Rødbo	Ballerup		12	12	12
	Basen Taxhuset	Høje-Taastrup		12	12	12
	Jonstrupvang	Region Hovedstaden		23	23	23
	Linden	Fredensborg		18	18	18
	Solgaven Dagcenter	Region Hovedstaden		20	20	20
§ 104 i alt			5	85	85	85
§ 107	Selmersvej	Hillerød		8	8	8
§ 107 i alt			1	8	8	8
§ 108	Bredegård	Region Hovedstaden		32	32	32
	Jonstrupvang	Region Hovedstaden		46	46	46
	Lindegården	Fredensborg		24	24	24
	Solgaven	Region Hovedstaden		66	66	66
	Taxhuset	Høje-Taastrup		50	50	50
	Tilbuddet Rødbo	Ballerup		40	40	40
§ 108 i alt			6	258	258	258
§ 85	Kirkeleddet 8	Gribskov		8	8	8
	Skipperstræde	Gribskov		6	6	6
§ 85 i alt			2	14	14	14
Nedsat fysisk funktionsevne total			14	365	365	365

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014

Tabel 4: Oversigt over tilbud målrettet voksne med nedsat psykisk funktionsevne



Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal pladser			
			Antal tilbud 2015	2015	2016	2017
§ 103	Bredegård Værksted	Region Hovedstaden		32	32	32
	Rønnegården	Region Hovedstaden		14	14	14
<i>§ 103 i alt</i>			2	46	46	46
§ 104	Aktivitetssentret Kellersvej	Gladsaxe		122	122	122
	Bank-Mikkelsens Vej 20-28	Gentofte		27	27	27
	Birkegården	Gentofte		24	24	24
	Blindenetværket	Gentofte		40	40	40
	Bredegård Døv/Blindeafd.	Region Hovedstaden		14	14	14
	Bøgelunden Bøgen	Rudersdal		23,5	23,5	23,5
	Center for Job og Oplevelse	Helsingør		24	24	24
	Gnisten	Frederikssund		18	18	18
	Hørkær (Job- og Aktivitetscenter)	Herlev		64	64	64
	JAC Vestegnen - psykisk udviklingshæmning	Brøndby		164	164	164
	Job- og Aktivitetscenter Nord	Gentofte		180	180	180
	Kellersvej 6	Gladsaxe		9	9	9
	Kobbelhusene - særligt tilrettelagt dagtilbud	Gribskov		5	5	5
	Kobbelhusenes dagtilbud på Kirkeleddet	Gribskov		8	8	8
	Krumtappen	Ballerup		21	21	21
	Lyngdal Lyngen	Region Hovedstaden		8	8	8
	Midgården	Halsnæs		10	10	10
	Pensionistklubben Ebberød	Rudersdal		15	15	15
	Regnbuen	Hillerød		36	36	36
	Rudersdal Dagtilbud 1	Rudersdal		23	23	23
Trekløveret	Halsnæs		20	20	20	
UUC Maglemosen	Ballerup		130	130	130	
<i>§ 104 i alt</i>			22	985,5	985,5	985,5
§ 107	Bakkebo	Egedal		3	3	3
	Boligerne på Herlufsdalsvej	Hillerød		20	20	20
	Boligerne på Skovstien 8-12	Hillerød		16	16	16
	Hulegården	Region Hovedstaden		1	1	1
<i>§ 107 i alt</i>			4	40	40	40
§ 107 afl	Torvevej	Ballerup		10,5	10,5	10,5
<i>§ 107 afl i alt</i>			1	10,5	10,5	10,5
§ 108	Anna Anchers Vej	Helsingør		10	10	10
	Bakkebo	Egedal		2	2	2
	Bank-Mikkelsens Vej 20-28	Gentofte		38	38	38
	Blindenetværket	Gentofte		40	40	40
	Blomsterhusene	Gentofte		42	42	42
	Boligerne Brøndbyøstervej	Brøndby		24	24	24
	Boligerne Gl. Lyngvej	Allerød		12	12	12
	Boligerne på Skovstien 2-6	Hillerød		17	17	17
	Bredegård Døv/Blindeafd.	Region Hovedstaden		8	8	8
	Ebberød	Rudersdal		82	82	82
	Frøgård Alle	Høje-Taastrup		24	24	24

Table 4: Oversigt over tilbud målrettet voksne med nedsat psykisk funktionsevne ...fortsat



Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2015	Antal pladser		
				2015	2016	2017
§ 108	Følstruphusene	Hillerød		59	59	59
	Herstedøster Sidevej	Albertslund		24	24	24
	Hulegården	Region Hovedstaden		40	40	40
	Højsletten	Herlev		24	24	24
	Kamager	Region Hovedstaden		40	40	40
	Kellersvej 10	Gladsaxe		60	60	60
	Kellersvej 8-9	Gladsaxe		48	48	48
	Kobbeltusene - Gydevej	Gribskov		18	18	18
	Kronborghus	Helsingør		21	21	21
	Lyngdal	Region Hovedstaden		15	15	15
	Midgården	Halsnæs		28	28	28
	Pensionatet Lionslund	Brøndby		24	24	24
	Rosenfeldthusene	Frederikssund		17	17	17
	Rønnegården	Region Hovedstaden		25	25	25
	Skelhøj, Lillestræde	Egedal		31	31	31
	Skovgården	Herlev		24	24	24
	Søvnænge	Egedal		28	28	28
	Trekløveret	Halsnæs		43	43	43
	Vestfløjen (Slotsherrens Vænge 6)	Rødovre		14	14	14
§ 108 i alt			30	882	882	882
§ 85	Cathrinegården	Gladsaxe		23	23	23
	Ahornparken	Gribskov		29	29	29
	Kobbeltusene Kirkeleddet 6	Gribskov		8	8	8
§ 85 i alt			3	60	60	60
Nedsat psykisk funktionsevne total			62	2.024	2.024	2.024

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014

Tabel 5: Oversigt over tilbud målrettet voksne med stofmisbrug

Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2015	Antal pladser		
				2015	2016	2017
§ 101	KABS	Glostrup		714	714	714
	Nordsjællands Misbrugscenter	Region Hovedstaden		240	240	240
§ 101 i alt			2	954	954	954
§ 142	KABS	Glostrup		714	714	714
§ 142 i alt			1	714	714	714
Stofmisbrug total			3	1.668	1.668	1.668

Note: De ambulante tilbud er opgjort i antal ambulante forløb.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014



Tabel 6: Oversigt over tilbud målrettet voksne med alkoholmisbrug

Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2015	Antal pladser		
				2015	2016	2017
§ 141	Blå Kors ambulat	Høje-Taastrup		135	135	135
	Blå Kors dag	Høje-Taastrup		9	9	9
	Blå Kors døgn	Høje-Taastrup		6	6	6
	Nordsjællands Misbrugscenter (ambulant)	Region Hovedstaden		265	265	265
§ 141 i alt			4	415	415	415
§ 142	Nordsjællands Misbrugscenter (ambulant)	Region Hovedstaden		160	160	160
§ 142 i alt			1	160	160	160
Alkoholmisbrug total			5	575	575	575
- Heraf ambulat			3	560	560	560

Note: De ambulante tilbud er opgjort i antal ambulante forløb.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014

Tabel 7: Oversigt over tilbud målrettet voldsramte kvinder og hjemløse

Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2015	Antal pladser		
				2015	2016	2017
§ 109 Krisecentre	Frederiksværk Krisecenter	Halsnæs		8	8	8
	Hellerup Krisecenter	Gentofte		11	11	11
	Hillerød Kvindekrisecenter	Hillerød		5	5	5
	Krisecentret Røntofte	Helsingør		6	6	6
	Kvindehuset	Lyngby-Taarbæk		10	10	10
§ 109 i alt			5	40	40	40
§ 110 Forsorgshjem	Blå Kors pensionat	Høje-Taastrup		17	17	17
	Lænkepensionatet	Glostrup		10	10	10
	Nordsjællands Misbrugscenter Boafsnit	Region Hovedstaden		62	62	62
	Nordsjællands Misbrugscenter Pensionat	Region Hovedstaden		8	8	8
	Overførstegården	Gentofte		23	23	23
	Røde Kors Natherberg	Region Hovedstaden		8	8	8
	Solvang	Region Hovedstaden		25	25	25
	Solvang udslusning	Region Hovedstaden		4	4	4
	Tornehøjgård	Gladsaxe		20	20	20
§ 110 i alt			9	177	177	177
§ 109 og § 110	Krisecentret Svendbjerggård	Region Hovedstaden		25	25	25
§ 109 og § 110 i alt			1	25	25	25

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014

Tabel 8: Oversigt over kommunikationscentre til voksne

Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2015	Antal pladser		
				2015	2016	2017
	Kommunikationscentret Hillerød	Hillerød		-	-	-
	Kommunikationscentret i Region H	Region Hovedstaden		-	-	-
	Center for Specialundervisning for Voksne	København		-	-	-
Kommunikationscentre i alt			3	-	-	-

Note: Der er ikke indberettet oplysninger om belægning og kapacitet for disse tilbud til Udviklingsstrategi 2015.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014



Tabel 9: Oversigt over øvrige tilbud til voksne

Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2014	Antal pladser		
				2014	2015	2016
	Specialtandplejen i Rudersdal	Rudersdal		-	-	-
	Specialtandplejen i Gentofte	Gentofte		-	-	-
	Falck Hjælpemiddelcenter			-	-	-

Note: Der er ikke indberettet oplysninger om belægning og kapacitet for disse tilbud til Udviklingsstrategi 2015.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014

Tilbudstyper på børne- og ungeområdet fordelt efter målgruppe og tilbudstype

Tabel 10: Oversigt over tilbud målrettet Børn og unge fordelt på målgrupper

Målgruppe	Paragraf	Tilbud	Driftsherre (kommune/region)	Antal tilbud 2015	Antal pladser		
					2015	2016	2017
Sindslidelse	§ 66 nr. 6	Behandlingshjemmet Nødebogård	Region Hovedstaden		28	28	28
	§ 66 nr. 6 afl	Behandlingshjemmet Nødebogård	Region Hovedstaden		1	1	1
	§ 66 nr. 6 / § 107	Nødebogård Mikkello	Region Hovedstaden		5	5	5
<i>Sindslidelse i alt</i>				3	34	34	34
Autisme	§ 32	Sofieskolen	Gladsaxe		8	8	8
	§ 36	Sofieskolen	Gladsaxe		25	25	25
	§ 66 nr. 6	Sofieskolen	Gladsaxe		17	17	17
	§ 66 nr. 6 afl	Granbohus	Fredensborg		7	7	7
	§ 66 nr. 6 afl	Ishøjgård	Ishøj/Vallensbæk		6	6	6
<i>Autisme total</i>				5	63	63	63
Nedsat psykisk funktionsevne	§ 32	Troldemosen	Gentofte		30	30	30
	§ 66 nr. 6	Camillehusene	Gentofte		21	21	21
	§ 66 nr. 6 afl	3-Kløveren	Region Hovedstaden		2	2	2
	§ 66 nr. 6 afl	Granbohus	Fredensborg		38	38	38
	§ 66 nr. 6 afl	Lundø	Gentofte		22	22	22
	§ 66 nr. 6 / § 107	3-Kløveren	Region Hovedstaden		28	28	28
	§ 66 nr. 6 / § 107	Broen	Gentofte		16	16	16
<i>Nedsat psykisk funktionsevne i alt</i>				7	157	157	157
Nedsat fysisk funktionsevne	SEL/SUL	Børnecenter for Rehabilitering	Region Hovedstaden		-	-	-
	SEL/SUL	Børneterapien	Gentofte kommune		-	-	-
<i>Nedsat fysisk funktionsevne i alt</i>				2	-	-	-
Ingen specifik målgruppe	§ 36	Behandlingshjemmet Nødebogård	Region Hovedstaden		1	8	8
Kommunikationscentre		Kommunikationscentret Hillerød	Hillerød		-	-	-
		Kommunikationscentret i Region H	Region Hovedstaden		-	-	-
<i>Kommunikationscentre i alt</i>				2	-	-	-
Børn og unge total				20	262	262	262

Note: § 66 nr. 6 aflastning Granbohus målrettet målgruppen nedsat psykisk funktionsevne omfatter også tilbud til unge voksne. Tilbuddet omfatter både psykisk og fysisk funktionsnedsættelse.

Note: Der er ikke indberettet oplysninger om belægning og kapacitet for Børnecenter for rehabilitering, Børneterapien samt kommunikationscentrene til Udviklingsstrategi 2015.

Kilde: Kommunale og regionale indberetninger om kapacitet og belægning til Udviklingsstrategi 2015, Fælleskommunalt sekretariat, 2014



Bilag 4

Notat vedr. vurdering af genopretningsbehov for de kommunale ejendomme

Baggrund

Forvaltningen har gennemført et udvendigt bygningssyn af de kommunale ejendomme i løbet af 2. halvår af 2013 og 1. kvartal 2014. Bygningssynet omfatter alene en gennemgang af bygningernes klimaskærm d.v.s. fundament, ydervægge, vinduer, yderdøre, tag, tagrender, false m.m. Vurderingen er baseret på et udvendigt bygningssyn af 150 ejendomme og ca. 220.000 kvadratmeter. Den indvendige vedligeholdstilstand herunder tilstanden på de tekniske installationer, samt tilstanden på de tilhørende udearealer er ikke medtaget i forvaltningens samlede vurdering af genopretningsbehovet. Dog skønnes, at efterslæbet på de tekniske installationer udgør ca. 6 mio. kr. Når gennemgangen af vedligeholdstilstanden for den indvendige bygningstilstand samt udearealer er gennemført, vil der foreligge en ny samlet vurdering af genopretningsbehovet på den kommunale bygningsmasse.

Resultatet af forvaltningens bygningssyn af klimaskærmen fremgår af nedenstående vurdering af genopretningsbehovet. Vurderingen er baseret på en udvendig bygningssyn gennemgang af en lang række kommunale ejendomme omfattende: Område- og træningscentre, daginstitutioner, klubber, skoler, lokaliteter til folkeoplysningen, administrationsbygninger, biblioteker og idrætsanlæg. Dog er enkelte bygninger udeladt helt af bygningssynet. Der er tale om bygninger, der er sat til salg eller hvor der allerede er udarbejdet en politisk udvalgssag til renovering/modernisering/nybyggeri. For eksempel er Ungdomsskolen, Rådhuset og dele af Lindegårdsskolen ikke medtaget i vurderingen. Endeligt er kommunens udlejningsejendomme og de almene boligselskaber administreret af kommune ikke medtaget i vurdering af genopretningsbehovet.

Analysens resultater

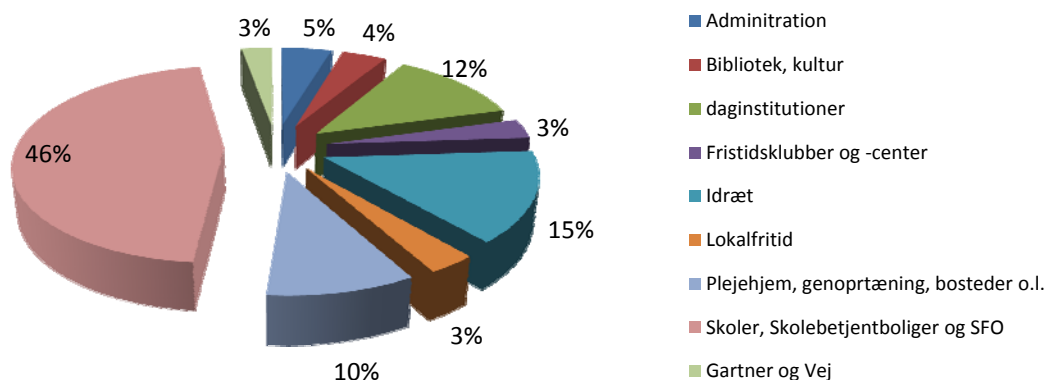
Bygningssynet af klimaskærmen på de 150 bygninger (220.000 m²) viser et genopretningsbehov på 66 mio. kr. for 2014. Dette svarer til et udgiftsbehov på 299 kr./m².

Genopretningsbehovet er registreret som et vedligeholdsefterslæb eller akutte skader på bygningerne, der skal udbedres i 2014, for at få bygningerne til et fornuftigt vedligeholdelsesniveau, uden større risiko for følgeskader, for derfra at kunne udføre planlagt vedligehold. Nødvendig genopretning kan defineres som bygningsskader, der skal oprettes, for efterfølgende at kunne udføre normalt bygningsvedligehold efter planlagte behov. Genopretningsbehovet indebærer således et kvalitetsspring, der helt eller delvis bringer bygningen tilbage eller op på et tidssvarende niveau, så der efterfølgende kan udføres et normalt bygningsvedligehold efter planlagt behov.

Såfremt der ønskes en forsvarlig fremadrettede vedligeholdsstand på de kommunale bygninger, skal forvaltningen have ca. 54 kr./m² til udvendig bygningsvedligehold svarende til et årligt budget 11,8 mio. kr. med 220.000 m².

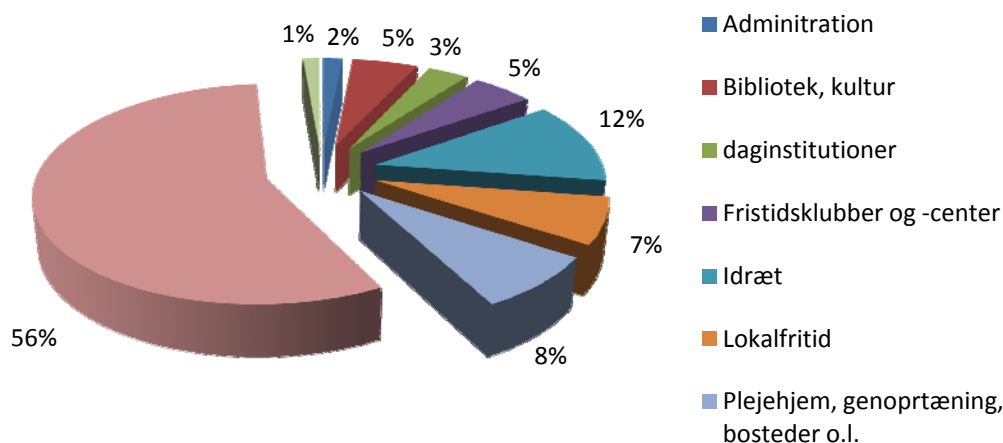
Den kommunale ejendomsportefølje med udvendige vedligeholdelsesforpligtelser fordeles sig på følgende måde i forhold til anvendelse og andel af kvadratmeter.

Figur 1: Kvadratmeter i pct. fordelt på anvendelse



Det samlede genopretningsbehov på 66 mio. kr. fordeles sig på følgende måde i forhold til anvendelse.

Figur 2: Genopretningsbeløb i procent fordelt på anvendelse



Af ovenstående figur 2 fremgår det, at Skoler, Skolebetjentboliger og SFO udgør 56 % af det samlede genopretningsbehov, mens området arealmæssigt kun udgør 46 pct. af det samlede areal for kommunale ejendomme (se figur 1). Området Skoler, Skolebetjentboliger og SFO udgør således en forholdsmæssig stor andel det samlede genopretningsbehov.

Prioritering

Forvaltningen arbejder ud fra nedenstående prioritering af de konstaterede bygnings-skader (efterslæb):

1. Fare for personskader, sikkerhed
2. Akutte opståede skader, med stor risiko for følgeskader
3. A&T sager (arbejdstilsyn)
4. Akutte opståede skader, med mindre risiko for følgeskader
5. Planlagt vedligehold på primære bygninger
6. Planlagt vedligehold på sekundære bygninger (udhus, skure etc.)

Økonomi

Det nødvendige genopretningsbehov til udvendigt bygningsvedligehold udgør i alt 66 mio. kr. Af praktiske og økonomiske årsager vil det ikke være muligt eller hensigtsmæssigt at udføre alle arbejder på et enkelt år. Såfremt beløbet til den nødvendige genopretning kan frigives over en kortere periode f.eks. 5 år, vil der være muligt at skabe en synergi på tværs af bygningerne og opnå en stordriftsfordel i forhold til udbudsmængderne. De lavere udbudspriser vil modsvare et øget efterslæb over 5 år. Hvis genopretningsbeløbet først frigives over en længere periode for eksempel 10 år, må det påregnes, at de samlede udgifter til genopretning vil stige 15-20 pct. dels på grund af øget efterslæb, og dels på grund af manglende stordriftsfordele.

Over en femårig periode vil genopretningsbeløbet for klimaskærmen udgøre en årlig merudgift på 13,2 mio. kr. ($66 / 5 = 13,2$ mio. kr.)

Genopretningsbehovet kan dog ikke stå alene. Såfremt der ønskes en forsvarlig fremadrettet vedligeholdsstand på de kommunale bygninger, vurderer forvaltningen at der bør anvendes ca. 54 kr./m² til udvendig bygningsvedligehold svarende til et årligt budget 11,8 mio. kr. med 220.000 m². Nøgletallet er baseret på standardnøgletal for en "middel vedligeholdelsesstand", hvor den indvendige og udvendige vedligehold tilsammen bør være 80-120 kr./m². Forvaltningen vurderer fordelingen på ud- og indvendig vedligehold med ca. 2/3 og 1/3.

Der er årligt afsat 24,5 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold og tekniske installationer. Heraf er der afsat 9,4 mio. kr. til vedligehold af tekniske installationer og elevatorer, 3,8 mio. kr. til faste servicekontrakter og 11,3 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold.

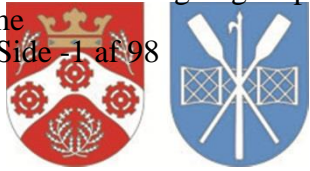
Hvis forvaltningen fremadrettet skal kunne fastholde vedligeholdsstanden på et forsvarligt niveau, skal forvaltningen have ca. 54 kr./m² til udvendig bygningsvedligehold svarende til et årligt budget 11,8 mio. kr. med 220.000 m². Sammenholdt med et normalt budgetår, er der afsat 11,3 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold. Dette giver en difference på 0,5 mio. kr. årligt.

Det samlede årlige budget til udvendigt bygningsvedligehold og vedligehold af tekniske installationer er lavere i 2014 og 2015 i forhold til normalen. Årsagen er, at den samlede pulje til vedligehold finansierer 2,6 mio. kr. af udgifterne i Rådhusprojektet i 2014 og 7,6 mio. kr. i 2015. I forhold til 2016-17 er budgettet til den samlede vedligeholdspuljen på normalt niveau igen.

I forhold til budgettet til udvendigt bygningsvedligehold eksklusivt vedligehold af de tekniske installationer er der normalt afsat 11,3 mio. kr., men på grund af Rådhusprojektet er budgettet til udvendigt bygningsvedligehold reduceret til 9,9 mio. kr. i 2014 og 7,3 mio. kr. i 2015. Sammenholdt med det beregnede årlige vedligeholdsniveau på 11,8 mio. kr. til udvendigt vedligehold er der behov for yderligere 1,9 mio. kr. i 2014, 4,5 mio. kr. i 2015 og 0,5 mio. kr. i 2016-17.

Forvaltningen har undersøgt, om en del af finansieringsudfordringen kan hentes ved en midlertidig omprioritering af vedligeholdsmidler afsat til servicekontrakter og tekniske installationer. Vurderingen er, at en omprioritering eller en forskydning af afsatte midler til servicekontrakter og vedligehold af tekniske installationer, vil få direkte negative konsekvenser for den daglige drift af bygningerne i form af nedbrud på varmeanlæg, vandforsyning og ventilationsanlæg m.m., samt vil medføre et øget efterslæb på de tekniske installationer.

Endvidere har forvaltningen undersøgt, om en del af finansieringsudfordringen kan hentes ved en omprioritering af vedligeholdsmidler afsat til forebyggende vedligehold. Vurderingen er, at en omprioritering vil betyde et stigende efterslæb på den del af bygningsmassen, der ikke genoprettes. Midlerne til forebyggende vedligehold vil på den lange bane ud fra en Space Management tankegang kunne tænkes ind som en finansieringsmulighed, men på den helt korte bane skal en del af midlerne bruges til akutte foranstaltninger. Forvaltningen er i 2014 nødsaget til, at anvende en større del af midlerne afsat til forebyggende vedligehold på akut genopretning. Prioriteringen sker ud fra, at risikoen for personskader og risikoen for følgeskader på bygningsdele altid prioriteres højere end planlagt vedligehold.



Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Afrapportering af overordnede resultater

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013



Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Metode – det har vi gjort.....	3
3	Resumé – hvad har vi set og hørt	4
4	Strategiske anbefalinger	6
4.1	En moderne og tidssvarende bygningsmasse.	6
4.2	En mere effektiv lokaleudnyttelse gennem kulturændringer	7
4.3	Øget synlighed omkring ledige lokaleressourcer	7
4.4	Kreative indretningsløsninger	7
4.5	Inddragelse af Lyngby Taarbæks forretningsstrategi i den fremadrettede proces.....	8
5	Perspektiver på den fremadrettede proces	9
6	Baggrund for de økonomiske beregninger	10

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af den bygningsfysiske gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes bygninger. Rapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne i kommunens bygninger understøtter en moderne og fremtidig brug af lokalerne med fokus på arealoptimering.

Rapporten giver sammen med delrapporterne for de enkelte områder Lyngby-Taarbæk Kommune et samlet overblik over den fremtidige økonomiske og ressourcemæssige investering, der kræves for at løfte den nuværende bygningsmasse op til et niveau med henblik på at matche de gældende funktionsprincipper. Funktionsprincipperne er udarbejdet i forbindelse med denne opgave.

De strategiske anbefalinger tager udgangspunkt i en vurdering af, hvorvidt bygningerne lever op til funktionsprincipperne på det pågældende område. I de tilfælde hvor der er observeret et potentiale i forhold til at skabe bedre sammenhæng med funktionsprincipperne, er der foreslået tiltag på den enkelte ejendom i forhold til:

- organisations-/kulturniveau
- indretningsniveau
- bygningsniveau

Sideløbende med denne rapport er der blevet udarbejdet og vedtaget en forretningsstrategi for den kommunale areal- og ejendomsportefølje.

2 Metode – det har vi gjort

Til løsning af opgaven er der udviklet en analysemodel, som er anvendt i analysen af den enkelte ejendom. Analysemodellen er blevet testet på et antal ejendomme inden for alle områder med deltagelse af Lyngby-Taarbæk kommune.

Analysemodellen består af en interviewguide, besigtigelse af ejendommen, samt en tværgående analyse af den enkelte ejendom. Interviewet er gennemført med ledelsen af institutionen, herunder er funktionsprincipperne præsenteret. Besigtigelse af ejendommen er foretaget dels med en repræsentant fra skolen og derefter på egen hånd. Analysen af alle data, herunder udarbejdelsen af de endelige tiltag er sket med udgangspunkt i funktionsprincipperne for de enkelte områder.

Efterfølgende er det vurderet, hvilke tiltag der vil være mest hensigtsmæssig at implementere og som vil skabe mest værdi på den enkelte ejendom. Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at de pågældende bygninger lever op til funktionsprincipperne (når/hvis kategori 1 og 2 er gennemført). Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i bygningerne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af den enkelte bygnings indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde

Resultaterne fra kortlægningen af institutionerne er anvendt i analysen på den enkelte ejendom og tænkt ind i valget af de konkrete tiltag. Resultaterne fra kortlægning af folkeoplysningen fremgår af rapporten *"Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad"*.

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Lyngby-Taarbæk Kommune vil skulle anvende de beskrevne tiltag i det videre arbejde fra strategi til projekter

Kommunens nøgletal på energiforbrug indikerer, at de fleste ejendomme ligger inden for en normgrænse, der kan være tilfredsstillende på kort sigt, og har ikke givet anledning til yderligere overvejelser for den enkelte bygning i forhold til opfyldelse af funktionsprincipper. På den lange bane anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune opstiller mål og krav for energi og bæredygtighed på kommunens ejendomme, og får udarbejdet en strategi for området i takt med, at kravene udvikler sig og ny viden udvikles inden for området.

I forbindelse med kommunens tilstandsvurderinger af ejendommene, bør kommunens nøgletal indgå i vurderingerne i forhold til at optimere på energiforbrug som f.eks. varme og el på kort sigt og for den enkelte ejendom på lang sigt.

3 Resumé – hvad har vi set og hørt

Generelt står Lyngby-Taarbæk Kommune med en blandet bygningsmasse, som for skolerne er kendetegnet ved en ældre bygningsmasse, på områdecentre og træningscentre en nyere bygningsmasse, og på dagtilbudsområdet en meget varieret bygningsmasse.

For områdecentre, træningscentre og dagtilbud samt klubber lever de fleste ejendomme i høj grad op til områdernes funktionsprincipper, mens der kun er forholdsvis få ejendomme, som kategoriseres til kun i mindre grad at leve op til funktionsprincipperne. Med nogle få bygningsmæssige tiltag kan disse forholdsvis få bygninger bringes på et tilfredsstillende niveau i forhold til funktionsprincipperne.

Derimod er der stor variation i forhold til i hvilken grad skolerne lever op til funktionsprincipperne. Lidt over halvdelen har gode rammer, mens de øvrige kræver større investeringer med henblik på at blive tidssvarende og moderne.

På baggrund af kortlægningen og analysen af bygningerne er det muligt at pege på en række potentialer, som kan bidrage til en mere effektiv arealanvendelse og -udnyttelse i Lyngby-Taarbæks bygningsmasse, samt sikre moderne og fremtidssikrede faciliteter.

Hvis man vælger at øge tilgængeligheden af lokalerne for andre brugere, bør der være et stærkt fokus på, hvordan samspillet med de eksisterende brugere skabes, og at de rette løsninger skabes i praksis.

Bedre udnyttelse af bygningerne med såvel interne som eksterne brugere

Det vurderes, at der er et stort potentiale i forhold til at udnytte de fysiske rammer bedre. Dette gælder på alle områder (skoler, områdecentre, træningscentre, dagtilbud, handicap – og psykiatri, klubber og folkeoplysning). Det mest oplagte potentiale består i at give interne såvel som eksterne brugere adgang til lokalefaciliteter, f.eks. igennem et centralt booking-system, som på en overskuelig måde kan vise, hvilke lokaletyper, der matcher brugerens behov.

Den største barriere for de eksterne brugeres anvendelse af lokalerne er, at der ikke findes et samlet overblik over, hvilke lokaler der er til rådighed og hvilken indretning, lokalerne tilbyder. Samtidig sker booking af lokaler i bedste fald på forskellige mere eller mindre effektive måder, og i værste fald er det at booke lokaler ikke sat i system. Til sammen betyder det, at det generelt er vanskeligt for eksterne brugere at få overblik over og adgang til de lokaler, som potentielt kan anvendes mere end på nuværende tidspunkt.

En anden barriere er, at de primære brugere af bygningerne klart tilkendegiver, at såfremt lokalerne skal anvendes af andre brugere, vil det skabe en øget belastning på deres bygninger..

Skole og SFO

Fritidstilbuddet til børn i 0. - 3. klasse er organisatorisk og fysisk en del af skolen, mens klubtilbuddet til 4. - 10. klasse er en selvstændig organisatorisk og fysisk enhed. For så vidt angår SFO-tilbuddet er der historisk bygget til skolerne, således at SFO'en har egne lokaler, der mange steder overvejende bruges til og er indrettet til SFO-tilbuddet. Kortlægningen viser således, at SFO- og klasselokaler kun bliver brugt omkring 50 % af tiden. Konkret betyder det, at SFO-lokalerne de fleste steder overvejende udnyttes i eftermiddagstimerne og undervisningslokalerne overvejende udnyttes i skoletiden. Der er derfor et stort lokalepotentiale i en fælles udnyttelse af undervisnings- og SFO-lokaler, således at lokalerne udnyttes i hele åbningstiden, og således at både undervisning og fritid får udvidet deres lokaleadgang og dermed flere m². Det fremgår således også af det udarbejdede forslag til forretningsstrategi for den kommunale ejendomsportefølje, at de kommunale lokaler skal udnyttes effektivt, hvorfor det anbefales at der iværksættes konkrete handlinger for at realisere Spacemanagement tænkningen i praksis på skole- og SFO-området.

Klubber

Klubtilbuddet i Lyngby-Taarbæk er organisatorisk og fysisk et selvstændigt tilbud. Nogle steder ligger klubben i umiddelbar nærhed af skolen og andre steder lidt længere væk. Fritidsklubtilbuddet er placeret om eftermiddagen og ungdomsklubtilbuddet om aftenen nogle gange om ugen. Der er derfor et potentiale i forhold til, at skolerne tænker klubbernes lokaler ind i skoletiden, som undervisnings- og projektlokaler. Tilsvarende er der et potentiale i forhold til klubbernes benyttelse af skolens lokaler i eftermiddags- og aftentimerne.

Der er derfor et stort lokalepotentiale i en fælles udnyttelse af undervisnings- og klublokaler, således at lokalerne udnyttes i hele åbningstiden, og således at både undervisning og fritid får udvidet deres lokaleadgang og dermed flere m². Det fremgår således også af det udarbejdede forslag til forretningsstrategi for den kommunale ejendomsportefølje, at de kommunale lokaler skal udnyttes effektivt, hvorfor det anbefales, at der iværksættes konkrete handlinger for at realisere Spacemanagement tænkningen i praksis på skole- og klubområdet.

Hvis skoler og klubber er lokalemæssigt udfordret er der her et potentiale, der bør vurderes før der tages stilling til evt. ny - og ombygninger.

Den delende by

Udover de ovennævnte muligheder for at udvide lokalekapaciteten peges der på en udnyttelse af andre bygninger og faciliteter som kan supplere institutioners og skolers nuværende lokalekapacitet – og dermed reducere behovet for om – og nybygninger.

Mental ledelse og anvendelse af rum

Et andet stort potentiale observeret på tværs af områder, er det at "uddanne" og arbejde med brugernes kompetencer i forhold til at anvende og udnytte de fysiske rammer i hverdagen. Der er en generel tendens til, at brugerne ser sig blinde på, hvordan en simpel indretning kan forløse nye muligheder for anvendelse og måske skabe langt mere fleksible rum, samt i højere grad støtte op om den service der udføres. Barrieren er ofte vanetænkning om ejerskab til lokaler og bygninger, samt at der i høj grad tænkes i et rum en funktion i stedet for et rum flere funktioner.

Dele viden og sikre de rette løsninger

På hvert enkelt område står brugerne ofte med de samme udfordringer i forhold til at finde optimale bygningsfysiske og organisatoriske løsninger. Udfordringerne kan f.eks. være indretning af gode aktivitetslokaler på områdecentrene, indretning af optimale læringsmiljøer på skolerne, fleksibel indretning på stuerne i daginstitutionerne eller indretning af gode og lærende ungdomsmiljøer i klubberne. Der vurderes at være et stort potentiale i at dele viden på tværs af skoler, på tværs af daginstitution osv. Udvekslingen

af de gode eksempler vil kunne igangsætte kreative processer alle steder. Samtidig vil der være et potentiale i, at Lyngby-Taarbæk Kommune får udarbejdet guidelines og konkrete anvisninger på, hvordan man vil anvende og indrette kommunens arealer inden for hvert område med udgangspunkt i de gældende funktionsprincipper. Dette vil sikre de rette løsninger i forhold til en bestemt ønsket adfærd og anvendelse af rummene.

M² pr. elev på skolerne

Med udgangspunkt i beregning af m² pr. elev på skolerne, fremgår det af nedestående tabel, at de fleste af Lyngby-Taarbæks skoler ligger på et rimeligt niveau med hensyn til gennemsnitareal pr. elev. Taarbæk skole skiller sig ud med at have de fleste m² pr. elev på 22,2 m² og den ene af specialskolerne har også et højt arealforbrug på 36,2 m². Skoler der i lav grad lever op til funktionsprincipperne er Hummeltofteskolen, Lindegårdsskolen og Lundtofte Skole. Det kan til sammenligning oplyses, at nøgletallene på en moderne skole på ca. tre spor anvender mellem 12-15 m² pr. elev.

	Skole	Areal		Elever		A/E
1	Lindegårdsskolen	6545	m ²	460		14,2
2	Fuglsanggårdsskolen	9466	m ²	650		14,6
3	Taarbæk Skole	3226	m ²	145		22,2
4	Trongårdsskolen	10341	m ²	645		16,0
5	Lundtofte Skole	7120	m ²	580		12,3
6	Engelsborgskolen	9640	m ²	930		10,4
7	Hummeltofteskolen	8751	m ²	750		11,7
8	Virum Skole	17048	m ²	1014		16,8
9	Kongevejens Skole	6830	m ²	685		10,0
	Gennemsnit m ²					14,2
10	Sorgenfriskolen	3763	m ²	104		36,2
11	Heldagsskolen Fuglsanggård	280	m ²	52		14,5

4 Strategiske anbefalinger

Kommunens nylig vedtagne Forretningsstrategi peger entydigt i retning af en egentlig udvikling af bygningsmassen gennem Spacemanagement. Tiltagene som er beskrevet i rapporterne er nødvendige for at sikre moderne og fleksible rammer, men muligheden for at se på alternative løsninger f.eks. frasalg, udnyttelse og indretning af bygningerne til andre formål, sammenlægninger, dele med andre institutioner mv. bør overvejes nærmere for enkelte ejendomme. Hertil kommer at sikre, at ejendommene renoveres med henblik på at opfylde Lyngby-Taarbæk Kommunes ambitioner inden for bæredygtighed, og hermed nedbringe driftsomkostninger og energiforbrug på den enkelte bygning samt sikre at bygningsmassen svare til den demografiske udvikling i kommune.

4.1 En moderne og tidssvarende bygningsmasse.

For at sikre en fremtidig bygningsmasse, der er moderne og tidssvarende, som lever op til gældende funktionsprincipper og til ønskede krav om bæredygtighed, klimatilpasninger, krav til CO₂-udslip m.v., anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune vurderer og træffer beslutninger om følgende inden, der besluttet gennemførelse af de konkrete tiltag foreslået på den enkelte ejendom:

Forudsætningerne for at træffe denne beslutning er:

- Lyngby-Taarbæk Kommune får fastsat ambitionsniveau og visioner i forhold til en langsigtet bæredygtig bygningsmasse med fokus på bl.a. klimatilpasninger, nedbringelse af CO₂ m.v. som Lyngby-Taarbæk Kommune arbejder med og har fastlagt retningslinjer for i forretningsstrategien.

Disse ambitioner bør indarbejdes i de konkrete foreslåede bygningstiltag, hvor det giver mening og bør indarbejdes i behovet for den tekniske opgradering på drift og vedligehold.

- De demografiske forhold for udvikling af befolkningstilvækst i kommunen afdækkes og tænkes ind i en samlet strategi for udvikling af kommunens arealer, samt tænkes ind i den endelige beslutning om igangsættelse af tiltag på den enkelte ejendom.

En beslutning om at udvikle bygningsmassen gennem Spacemanagement medfører, at det ikke på nuværende tidspunkt er rationelt at starte med at gennemføre de foreslåede strategiske bygningsmæssige tiltag på den enkelte ejendom uden der foreligger en tilstandsvurdering af bygningens fysiske tilstand.

4.2 En mere effektiv lokaleudnyttelse gennem kulturændringer

Det er planlagt at der ultimo 2013 er gennemført tilstandsvurdering af bygningens fysiske tilstand som skal sammenstilles med anbefalingerne i forhold til funktionsprincipperne. På den baggrund kan der etableres et beslutningsgrundlag for om der i det hele taget er et potentiale for at foretage mere langsigtede investeringer i den enkelte bygning.

Der bør i hver enkelt bygning gennemføres en analyse af om en ændret tilgang til at anvende lokalefaciliteterne i forhold til funktionsprincipperne kan medføre en optimering af anvendelsen.

Forudsætningerne for at tilvejebringe dette er:

- At der udarbejdes en strategi og plan for en proces inden for det enkelte område med udgangspunkt i de foreslåede tiltag i delrapporterne, samt at der afsættes ressourcer til kompetenceudvikling af primær brugere.

4.3 Øget synlighed omkring ledige lokaleressourcer

Der bør gennemføres en realisering af de potentialer der er for øget anvendelse/udnyttelse af den eksisterende bygningsmasse, ved at gøre bygningerne mere tilgængelige for såvel interne som eksterne brugere.

Forudsætningen for, at tilvejebringe dette er:

- At der skabes et overblik over behovet for lokaler for eksterne brugere som det første. Derefter skabes et overblik over de lokaler, man vil stille til rådighed. For at sikre nem adgang til lokalerne bør der etableres et fælles booking system, der kan håndtere booking af lokalerne. Derudover anbefales det, at kommunen gennem dialog med den enkelte forening, institution, skole, klub og center aftaler en praksis, der gør at benyttelse af faciliteten ikke bliver en uoverskuelig byrde for primær-brugerne og at der tages hensyn til særlige forhold, der kan vanskeliggøre besøg af eksterne brugere på den enkelte ejendom.
- At udvikle adfærden hos den primære bruger af lokalerne, således at man sikrer en lokal forståelse for, hvordan man bl.a. gennem arealoptimering og fleksibel indretning kan udnytte og benytte bygningerne mere optimalt.

4.4 Kreative indretningsløsninger

Gennemføre en sikring af kontinuitet og retning på den måde, man indretter sig på inden for det enkelte område, som kan være med til at sikre, at de rette løsninger bliver tilvejebragt for sikre fleksibilitet og optimal brugbarhed.

Forudsætningerne for at tilvejebringe dette er:

- At der udarbejdes konkrete guidelines og anvisninger for indretninger inden for de forskellige områder med udgangspunkt i de anbefalede strategiske anbefalinger i delrapporterne.

4.5 Inddragelse af Lyngby-Taarbæks forretningsstrategi i den fremadrettede proces

For at sikre at de vedtagne principper i forretningsstrategien anvendes i den fremadrettede proces kunne følgende rækkefølge anvendes, før der tages endelig stilling til de udbygningsbehov, som er foreslået i lokaleanalysen af den enkelte ejendom.

Trinene kan være følgende:

1. Vurdere om bygningen aktuelt og fremtidigt opfylder de kommunale formål som er beskrevet i forretningsstrategien
2. Gennem en bygningsmæssig tilstandsvurdering fastlægges behovet for investeringer for at genoprette eller levetidsforlænge den "fysiske bygningskrop"
3. På baggrund af tilstandsvurderingen og resultaterne af lokaleanalysen samt de formål der er beskrevet i forretningsstrategien vurderes hvilke bygninger, der på sigt skal afvikles, udvikles, sælges fra eller anvendes til andre formål
4. For de bygninger det besluttet at bevare, vil det være hensigtsmæssig, at der først og fremmest arbejdes med de foreslåede kulturtiltag indenfor det enkelte område, dernæst de indretningsmæssige tiltag, for til sidst at beslutte hvilken bygningsmæssige tiltag der skal igangsættes. Dette vil sikre en iterativ proces, hvor man hele tiden har fokus på at optimere på løsninger.

For alle kommunens ejendomme er der beskrevet en række tiltag, som hver især enten bidrager til at gøre de fysiske faciliteter bedre til at opfylde de enkelte områders funktionsprincipper bedre, eller bidrager til en optimeret anvendelse/udnyttelse af lokalerne. Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag der også bør prioriteres forholdsvis højt. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering, der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at de pågældende bygninger lever op til funktionsprincipperne (når/hvis kategori 1 og 2 er gennemført). Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i bygningerne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af den enkelte bygnings indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde

Nedenfor estimeres den samlede anlægsudgift i forhold til at bringe de bygningsfysiske faciliteter på et niveau, der matcher de funktionsprincipper der er beskrevet for området.

- Syv ejendomme vurderes som "lav" i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper. Inden der foretages investeringer i disse bygninger, skal det nøje overvejes, om man ønsker at fastholde anvendelse af de fysiske rammer. Bygningerne kræver forholdsvis store investeringer for bare at komme på et acceptabelt niveau (gennemførelse af kategori 1 og kategori 2 tiltag). Mulighederne for frasalg og tilvejebringelse af erstatningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af de valgte løsninger. Estimeret økonomi for investering i de 7 ejendomme samt inventar til indretning er ca. 71 mio. kr., heraf udgør de ca. 64 mio. kr. investeringer på tre skoler.
- 26 ejendomme vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op

til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i disse ejendomme samt inventar til indretning er ca. 26 mio. kr.

- For nogle ejendomme er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne af bygningerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til de enkelte områders funktionsprincipper. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i samtlige kategori 3 tiltag er ca. 5 mio. kr. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

Samlet økonomi for at sikre at alle ejendomme i høj grad (grøn) opfylder gældende funktionsprincipper estimeret til (71 mio. + 26 mio.) 97 mio. kr.

I alt estimeret økonomi for samtlige tiltag inklusive kategori grøn "luksus" og kategori 1 og 2 for ejendomme der allerede vurderes som i høj grad at opfylde funktionsprincipperne er ca. 109 mio. kr.. Heraf går ca. 100 mio. til bygningstiltag samt 9 mio. kr. til inventartiltag (der er foreslået få tiltag på udemiljøet, der indgår i estimeret økonomi for inventar).

Økonomi for de enkelte tiltag på ejendommen er rammebeløb og hvert enkelt tiltag bør yderligere bearbejdes og kvalificeres både i forhold til indhold og form, før projektet endeligt kan budgetsættes.

5 Perspektiver på den fremadrettede proces

Tiltagene på den enkelte ejendom er som før nævnt anført i tre niveauer: kultur, indretning og bygninger,

- Kulturtiltag kan blandt andet omfatte forslag til ændret adfærd hos brugerne, for at optimere på anvendelsen af lokalerne
- Indretning er tiltag, der kan omfatte nyt inventar for at sikre fleksibilitet i anvendelse og udnyttelse af lokalerne.
- Bygningsniveauet er tiltag, der kan omfatte renovering, tilbygning eller nybygning.

På den enkelte ejendom skal forslagene på tiltag i de tre niveauer ses i en sammenhæng og kan indbyrdes være afhængige af hinanden. Enkelte steder kan der dog være kulturtiltag eller indretningstiltag der umiddelbart kan sættes i gang og som kan skabe en værdiforøgelse i anvendelse af ejendommen, det må vurderes når projekterne på den enkelte ejendom skal igangsættes, hvordan man endelig vælger at realisere de foreslåede tiltag. Der kan også være tiltag, der på det pågældende tidspunkt de sættes i gang ikke længere er aktuelle. Dette må vurderes når projektet igangsættes. Tiltagene på den enkelte ejendom skal anses som strategiske anvisninger, hvor der er flere mulige konkrete løsninger der kan tilvejebringes. Den endelige løsning findes i en videre dialog med brugerne.

Det er vigtigt, at den fremadrettede proces med at finde den rette løsning på hver enkelt ejendom sker i et tværfagligt samarbejde, hvor pædagogiske kompetencer kobles med bygningsfysiske og indretningsmæssige kompetencer. Dette er afgørende nødvendigt for at sikre helhedsorienterede løsninger.

Ved tiltag der kræver særlige overvejelser for at finde de rette løsninger, og som kan være tiltag der går igen som forslag på flere ejendomme, kan det overvejes, at man starter med at udføre en pilottest af indretningen eller ombygningen for at finde den rette løsning, inden man udfører de resterende tiltag på de øvrige ejendomme. Der kan være tiltag der minder om hinanden på flere ejendomme, hvor det vil give mening, at disse tiltag sammenlægges og gennemføres som et projekt, det kan der være økonomiske og ressourcemæssige *argumenter* for.

6 Baggrund for de økonomiske beregninger

Økonomien på tiltagene er udregnet som overordnede rammebeløb og skal yderligere bearbejdes før projekterne kan endeligt budgetsættes. Baggrunden for prisoverslagene er dels Bascons faktiske erfaringstal fra lignende opgaver, enkelte leverandørplystede beløbsstørrelser og beløbsstørrelser hentet direkte fra tidligere projekter inden for institutionsbyggerier.

De økonomiske overslag er udarbejdet på baggrund af fotoregistrering og tegningsmateriale. Der er således ikke taget stilling til endeligt materialevalg og endelig udformning af tiltagene. Der er tale om skønnede overslagspriser, idet der endnu er mange ubekendte forhold. Økonomien er beregnet som grove overslag i spring på 50.000,- kr., og økonomien kan således ikke anvendes som direkte budgettal, men skal derimod betragtes som rammebeløb for de enkelte tiltag/aktiviteter.

For at konvertere rammebeløb til budgettal, skal der udarbejdes et mere konkret løsningsforslag på de enkelte tiltag med en mere direkte vurdering af stedlige forhold og betingelser.

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag	
Kategori 1.	1.150.000
Kategori 2.	6.700.000
Kategori 3.	1.200.000
I alt	9.050.000
Bygningsmæssige tiltag.	
Kategori 1.	45.650.000
Kategori 2.	50.800.000
Kategori 3.	3.700.000
I alt	100.150.000
I alt	109.200.000

Ejendomsnummer	Område	Ejendom	Vurdering af funktionsprincippernes opfyldelse	Vurderet stand (udvendig vedligehold)	Areal pr. elev	Bygningsstiltag	Indretningstiltag	Kulturtiltag	Samlet investering	Hvad er opnået i forhold til funktionsprincipper?	Hvad er opnået i forhold til arealoptimering	Tilført eller nedlagt kvm.
1.1	Skole	Engelsborgskolen	Høj	Høj	10,4	500.000	100.000	-	600.000	Indeklima: - Teknisk opgradering af ventilation i administrations bygning	- Ingen / teknisk opgradering	0
1.2	Skole	Fuglsanggårdsskolen	Middel	Høj	14,6	5.000.000	50.000	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter. - Engagere de unge, for at give større ejerskab til de fysiske rammer.	5.500.000	Fleksibilitet: - Større fleksibilitet i hjemklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. Motorik og fysisk bevægelse: - Supplerende motoriksal til aflastning af gymnastiksale så der er mulighed for motorik og fysisk bevægelse for alle elever.	- Dobbeltudnyttelse (flere funktioner i et lokale) - Anvendelse af inaktive gangarealer	0
1.3	Special Skole	Heldagsskolen Fuglsanggård	Middel	Høj	14,5	850.000	550.000	-	1.400.000	Fleksibilitet: - Indretning af gangareal med stillerumsinventar så arealet kan undnyttes til projektarbejde, fordybelse mv. Udemiljø - Etablering af uderum til leg og læring med henblik på at aflaste inderum og øge mulighed for fysiske bevægelse og motorik Indeklima - Bedre dagslysforhold	- Dobbeltudnyttelse af inaktive gangarealer - Mere forskelligartede udemiljøer, der supplerer lokalerne indendøre hvorved behov for tilbygning kan minimeres	0
1.4	Skole	Hummeltofteskolen	Lav	Høj	11,7	24.050.000	450.000	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter. - Benytte klubbens faciliteter der ligger 1 km. væk.	24.500.000	Fleksibilitet: - Større fleksibilitet i hjemklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. - Dobbeltværelse mellem klasselokaler der giver mulighed for undervisning i årgange og tværfaglig undervisning. SFO og Indskoling skal være én enhed - Nyt indskolingshus for at sammenlægge SFO og indskolingsklasser (0. - 1.) Udemiljø - Etablering af uderum til leg og læring med henblik på at aflaste inderum og øge mulighed for fysiske bevægelse og motorik Arbejdsplads: - Personalefaciliteter hvor der er mulighed for foreberedelse, afholde møder, pause og sociale arrangementer. Indeklima: Bedre luftkvalitet i undervisningslokalerne	- Rokade og samling af funktioner, der muliggør at flere lokaler kan dobbeltudnyttes. - Bedre mulighed for at inaktive arealer kan anvendes til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse - Et fuldt intergeret indskolingshus for 0. og 1. klasser og SFO - Mere forskelligartede udemiljøer, der supplerer lokalerne indendøre hvorved behov for tilbygning kan minimeres	Plus 250 kvm

Ejendomsnummer	Område	Ejendom	Vurdering af funktionsprincippernes opfyldelse	Vurderet stand (udvendig vedligehold)	Areal pr. elev	Bygningsstiltag	Indretningstiltag	Kulturtiltag	Samlet investering	Hvad er opnået i forhold til funktionsprincipper?	Hvad er opnået i forhold til arealoptimering	Tilført eller nedlagt kvm.
1.5	Skole	Kongevejens skole	Middel	Høj	10	650.000	100.000	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter. - Udnyttelse af motorikrum og udearealer til aflastning af gymnastiksale.	750.000	Flexibilitet: - Større fleksibilitet i hjemmeklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. Arbejdsplads: - Personalefaciliteter hvor der er mulighed for foreberedelse, afholde møder, pause og sociale arrangementer.	- Bedre mulighed for at inaktive arealer kan anvendes til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse	0
1.6	Skole	Lindegårdsskolen	Lav	Middel	14,2	25.050.000	400.000	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter.	25.450.000	Flexibilitet: - Større fleksibilitet i hjemmeklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. - Dobbeltdøre mellem klasselokaler der giver mulighed for undervisning i årgange og tværfaglig undervisning. SFO og Indskoling skal være én enhed - Nyt indskolingshus for at sammenlægge SFO og indskolingsklasser (0. - 1.) Udemiljø - Etablering af uderum til leg og læring med henblik på at aflaste inderum og øge mulighed for fysiske bevægelse og motorik	- Rokade og samling af funktioner, der muliggør at flere lokaler kan dobbeltudnyttes. - Bedre mulighed for at inaktive arealer kan anvendes til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse - Et fuldt intergeret indskolingshus for 0. og 1. klasser og SFO - Mere forskelligartede udemiljøer, der supplerer lokalerne indendøre hvorved behov for tilbygning kan minimeres	Plus 300 kvm
1.7	Special Skole	Sorgenfriskolen	Høj	Høj	36,2	250.000	250.000	-	500.000	Motorik og fysisk bevægelse: - Nyindretning af gymnastiksalen, så der er mulighed for motorisk træning og fysisk bevægelse for alle elever.	- Bedre udnyttelse af gymnastiksalen gennem tilpasset indretning til målgruppen	0
1.8	Skole	Taarbæk Skole	Høj	Høj	22,2	0	0	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter. - Øge eksternt brug af skolen lokaler.	0	-	- Bedre anvendelse af inaktive arealer til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag, dobbeltudnyttelse og eksternt brug	0
1.9	Skole	Trongårdsskolen	Middel	Middel	16	1.800.000	50.000	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter.	1.850.000	Flexibilitet: - Større fleksibilitet i hjemmeklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. Indeklima: - Bedre indeklima vha. solafskærmning - Bedre akustik vha. lyddæmpning	- Bedre anvendelse af klasselokalerne til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse	0

Ejendomsnummer	Område	Ejendom	Vurdering af funktionsprincippernes opfyldelse	Vurderet stand (udvendig vedligehold)	Areal pr. elev	Bygningsstiltag	Indretningstiltag	Kulturtiltag	Samlet investering	Hvad er opnået i forhold til funktionsprincipper?	Hvad er opnået i forhold til arealoptimering	Tilført eller nedlagt kvm.	
1.10	Skole	Virum Skole	Middel	Middel	16,8	5.900.000	250.000		6.150.000	<p>Flexibilitet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Større fleksibilitet i hjemklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. - Dobbeldøre mellem klasselokaler der giver mulighed for undervisning i årgange og tværfaglig undervisning. <p>Arbejdsplads:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Personalefaciliteter hvor der er mulighed for foreberedelse, afholde møder, pause og sociale arrangementer. <p>Indeklima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bedre indeklima vha. solafskærmning og ventilation - Bedre akustik vha. lyddæmpning 	- Bedre mulighed for at inaktive arealer kan anvendes til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse	0	
1.11	Skole	Lundtofte Skole	Lav	Høj	12,3	13.850.000	350.000	- Benytte ledige klasselokaler som gruppe- eller projektarbejdspladser	14.200.000	<p>Flexibilitet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Større fleksibilitet i hjemklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. - Dobbeldøre mellem klasselokaler der giver mulighed for undervisning i årgange og tværfaglig undervisning. <p>Motorik og fysisk bevægelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nyindretning af gymnastiksalen, så der er mulighed for motorisk træning og fysisk bevægelse for alle elever. <p>Læringscenter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernisering med IT og gruppearbejdspladser mv. <p>Udemiljø</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etablering af uderrum til leg og læring med henblik på at aflaste inderum og øge mulighed for fysiske bevægelse og motorik <p>Arbejdsplads:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Personalefaciliteter hvor der er mulighed for foreberedelse, afholde møder, pause og sociale arrangementer. <p>Indeklima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bedre indeklima vha. solafskærmning og ventilation - Bedre akustik vha. lyddæmpning 	- Bedre mulighed for at inaktive arealer kan anvendes til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse	- Mere forskelligartede udemiljøer, der supplerer lokalerne indendøre hvorved behov for tilbygning kan minimeres	0



Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Strategiske anbefalinger: Skoler

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013



Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske anbefalinger	5
2.1	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.2	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks skoler	10
3.1	Overordnet vurdering af skolerne	10
3.2	Redegørelse for indretning	11
3.2.1	Inspirerende læringsmiljøer	11
3.2.2	2 + 2 = 5	12
3.2.3	Innovation og kreativitet	12
3.2.4	Fleksible rum	12
3.2.5	SFO og indskoling	13
3.2.6	Madpolitik	13
3.2.7	Alle rum er læringsrum	13
3.2.8	Hjemklasser	13
3.2.9	Læringscentret	14
3.2.10	Udemiljø	14
3.2.11	IT	15
3.2.12	Personalefaciliteter	15
3.2.13	Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold	15
3.2.14	Flere fag i et lokale	16
3.2.15	Sammenlægning af specialcenter og læringscenter	16
3.2.16	Den nye skolereform	17
3.2.17	Sammentænke klub og skole	17
3.2.18	Andre observationer	18
4	Økonomi	19

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes skoler. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne på skolerne understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret, og dels er der foretaget en kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad.

Kortlægningen af ejendommene er sket som en kombination af brugernes egen opfattelse af anvendelse og udnyttelse, samt en række stikprøver på forskellige ejendomme. Kortlægningen og resultaterne af denne er beskrevet i delrapporten *Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad*.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med skoleledelsen og besigtigelser på skolerne, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere areal-anvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene på den enkelte skole er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele skoleområdet
- Redegørelse for skolernes indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltage der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for den enkelte skole.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede skoler i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad skolerne lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper

for kommunens skoler. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige skoler er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

2 Strategiske anbefalinger

Generelt er de fysiske rammer for Lyngby-Taarbæk Kommunes skoler af meget svingende standard. Ikke alle skoler har moderne og tidssvarende faciliteter. Årsagen skal findes i den omstændighed, at skolerne er bygget i starten og midten af forrige århundrede, hvor en anden ide om læring var fremherskende.

Den nye skolereform er vedtaget, mens denne delrapport er forfattet. De væsentligste elementer er tænkt ind i denne rapport, men der bør være en fremadrettet opmærksomhed på de løbende konsekvenser reformen måtte have på indretning af læringsmiljøer.

2.1 Strategiske prioriteringer af tiltag

På grund af skolernes varierende bygningsmæssige standard, er der også store udsving i de indsatser, der skal til for, at alle skolerne bringes op på et tidssvarende niveau. De skoler, der trænger hårdest til en opgradering på læringsmiljøerne, er typisk også dem, der er nedslidte både indendørs og på udearealerne. Nogle af skolerne bruger midlertidige pavilloner til undervisning og til at huse SFO.

Læringscentre på skolerne er de fleste steder velindrettet og på et tilfredsstillende niveau. Faglokalerne er generelt meget traditionelt indrettede, mens klassemiljøerne flere steder trænger til en opgradering for at skabe mere fleksibilitet. Alle steder er der brug for en opgradering af personalefaciliteterne i forhold til arbejdspladser, pauserum m.v. der matcher de nye fremtidige krav om lærerens tilstedeværelse på skolen, idet der dog bør være opmærksomhed på mulighederne for at dette sker med indtænkning af mulighederne for udnyttelse af de allerede eksisterende lokaler og faciliteter og med delt inventar.

Der er en generel tendens til, at indretning af skolerne lægger op til en fortsættelse af kulturen i traditionelle læringsmiljøer - at man f.eks. primært benytter faglokalerne til de fag, de er indrettet til og ikke åbner i tilstrækkelig grad op for en anden type undervisning og anvendelse af rummet, eller at man fastholder ejerskabet til klasselokalerne, som derved ikke inviterer til, at andre kan benytte dem.

På den enkelte skole er der foreslået en række tiltag, som skal være med til at opgradere skolens fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

- Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
- Indretningstiltag med inventar m.v.
- Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokalernes/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende og fremtidssikrede, og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført). Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i skolerne,

men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af skolernes indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

1. Tre skoler vurderes som lav i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 10). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de tre ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 64 mio.
2. Fem skoler vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (gul i skemaet side 10). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de fire ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 14,9 mio. Note. De tiltag der anbefales kan være en blanding af meget værdiskabende (kategori 1) og passende i forhold til investeringen (kategori 2)
3. For samtlige skoler er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 1,5 mio. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.2 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. funktionsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet, modsat de enkelte tiltag der er foreslået på den enkelte skole, som umiddelbart er lette at realisere.

Følgende fokuspunkter bør betragtes, med udgangspunkt i Forretningsstrategien inden man igangsætter fysiske tiltag på den enkelte skole:

▪ Uddannelse af ledelsen og personalet

Med henblik på at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres på den enkelte skole, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering og pædagogisk indretning på den enkelte skole. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pædagogik, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune udformer en guide for indretning af skoler og fritidstilbud, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag på relevante temaer, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles til at indrette og optimere anvendelsen af rum i forhold til den pædagogiske og læringsmæssige praksis set i lyset af arealoptimering. På Trongårdsskolen har de med positiv effekt uddannet alle lærerne i indretning af læringsmiljøer.

Nøgleord kan være: Kobling af rum og pædagogik, fleksibilitet, multifunktionel indretning, dobbeltudnyttelse af lokaler, et rum flere fag, IT-muligheder m.v.

▪ Bedre udnyttelse af eksisterende rammer

Kortlægningen af anvendelse og udnyttelsesgraden på skolerne peger på, at der i dagligdagen er et potentiale for i højere grad at udnytte gangarealer, grupperum og faglokaler, mens potentialet i for-

hold til personalefaciliteter, idrætshal og lokaler til eksterne brugere (fagpersoner tilknyttet skolerne) er mindre. Der er ligeledes et potentiale for en højere udnyttelse af hjemklasselokalerne i mellemtrin og udskoling, ligesom SFO og indskoling kan benytte hinandens lokaler i højere grad. Læringscentret er det rum, der bliver benyttet aller mest på skolerne, men der er stadig kapacitet til at det kan udnyttes yderligere. Der henvises til rapporten "Kortlægning af anvendelse og udnyttelse"

Barrieren for at udnytte det ovenfor nævnte potentiale, er at skolerne anvender og benytter lokalerne primært med udgangspunkt i ét fag ét rum. Det sker især på faglokaler og klasserum hvorimod læringscentret i højere grad bliver benyttet til mange formål. Det anbefales, at der generelt arbejdes med den kulturelle mentalitet og holdning på skolerne for at udnytte potentialet for bedre anvendelse af lokalerne med udgangspunkt i, at alle rum kan benyttes af alle. En barriere for udnyttelsen kan være en manglende synlighed på, hvornår lokalerne er ledige. Et internt bookingsystem på skolen kunne gøre det synligt for medarbejderne.

Eksterne brugere

Skolerne bliver anvendt af eksterne brugere uden for skolernes brug. De mest benyttede lokaler om aftenen er idrætsfaciliteterne, hjemkundskabslokalerne og musiklokalerne. I mindre grad blev klasselokaler og øvrige rum benyttet. Det vurderes, at der umiddelbart er et stort potentiale i at benytte skolens bygninger i højere grad uden for skolens brug til eksterne brugere. Der bør ligeledes være opmærksomhed på mulighederne for at udnytte andre kommunale lokaler tæt på skoler til skoleformål.

Det anbefales, at man udnytter potentialet og får kortlagt og synliggjort de lokaler, der kan være til glæde for eksterne brugere. Derudover bør man etablere et centralt bookingsystem og arbejde med kulturen på den enkelte skole, der gør at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Der er generelt en positiv stemning på skolerne for at udlåne lokalerne til eksterne, men der bør være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med at eksternt brug kan give store slid af lokalerne, større rengøringsbehov samt at brugerne ikke aflåser og efterlader lokalerne i ordentlig stand. Det anbefales, at der i første omgang arbejdes med kulturen om udlån og adgangsforhold og at der udformes en aftale mellem Center for Arealer og Ejendomme og Center for Sundhed og Kultur, hvordan det i praksis kan lade sig gøre.

Arbejdspladser

Der er på flere skoler foreslået bygningsmæssige og indretningsmæssige tiltag for at skabe plads og rum til indretning af arbejdspladser, og for at opfylde kravet i den nye skolereform om, at lærere og pædagoger skal blive længere tid på skolen til bl.a. møder og forberedelse mv. Der gøres opmærksom på det store potentiale der ligger i at udnytte eksisterende lokaler, arealer og for at dele inventar til lærerarbejdspladser.

Der er umiddelbart et potentiale at indtænke trådløse IT-muligheder i høj grad i indretningen af arbejdspladser, som vil frigøre arbejdspladser til at kunne forekomme mange steder på skolen, med udgangspunkt i at de opfylder lovens krav på området. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune ser på mulighederne i dialog med skolerne.

Et andet potentiale er at indrette arbejdspladser i forbindelse med reorganisering af hjemklasselokalerne. På Trongårdsskolen har man indrettet udskoling efter fagrum og har placeret lærerarbejdspladser i funktionsrummene i udskoling, hvilket er en optimal udnyttelse af de fysiske rammer, samtidig med, at det har givet et godt miljø for lærerne.

Faglokaler eller projektrum

Alle skoler er indrettet efter det traditionelle princip om et faglokale til et fag. I lyset af den nye skolereform hvor *sløjd* og *håndarbejde* bliver erstattet af *håndværk* og *design* anbefales det, at kommunen får udformet en række guidelines for indretning af disse lokaler, så de matcher kravene i den nye sko-

lereform. Der er et potentiale i at nedbryde barriererne med tænkningen om ét fag og ét rum, til i højere grad at alle faglokaler kan benyttes til alle fag og dermed anses som projektrum. Der skal arbejdes med kulturen omkring og adfærden i brug og anvendelse af faglokaler.

Sammentænkning af skole, SFO og klubber

Skole og SFO sammentænkes i dag på de fleste skoler. I lyset af resultaterne fra kortlægningen, hvor SFO og klasselokaler bliver brugt omkring 50% af tiden, kunne der i højere grad ske en endnu større udnyttelse af fælleslokalerne på tværs. Det anbefales at der arbejdes med kulturen omkring deling af lokalerne på den enkelte skole og at der i forbindelse med udmøntning af den nye skolereform, udnyttes dette potentiale, hvor der vil være brug for flere lokaler til aktiviteter i løbet af dagen, f.eks. ved at indtænke klubber i umiddelbar nærhed af skole og SFO.

Fremtidens klasserum

Der er foreslået tiltag på de fleste skoler til bedre indretning af gangarealer og mere fleksibel udnyttelse af hjemklasserne på flere skoler. I lyset af den nye skolereform anbefales det at kommunen kigger på, hvad der ligger af nye krav til indretning af klasserum og hjemområder fremadrettet. Mange af skolernes indretning af klasselokalerne er præget af det klassiske klasselokales indretning – 24 borde/24 stole, kateder og tavle, hvilket umiddelbart giver en ufleksibel indretning og matcher ikke umiddelbart kravet om at skabe et varieret og praksisorienteret undervisningsforløb, hvis indretning primært lægger op til tavleundervisning i klasserummene.

På Trongårdsskolen har man indrettet udskoling efter funktionsprincippet, hvor man forlader klasserumsprincippet, men indretter lokalerne efter fag. De har gode erfaringer med denne indretning, der har betydning både for lærernes arbejdsmiljø, da hver enkelt medarbejder har en indrettet arbejdsplads i lokalerne, samt elevernes motivation for læring. Det anbefales at man ser på mulighederne for dette princip på øvrige skoler og evt. afprøve ideen for mellemtrin og indskoling, under hensynstagen til de forskellige aldersgruppers behov for tryghed.

▪ **Sammentænkning af skoler, SFO og klubber**

Fritidsklubber og ungdomsklubber er på nuværende tidspunkt ikke organiseret under skolerne og ligger for det meste i særskilte bygninger enten langt væk fra skolerne eller tæt på. Der er et potentiale i at skolerne i højere grad benytter klubbens lokaler, især hvor klub og skole ligger i umiddelbar nærhed af hinanden. Det anbefales at der arbejdes med kulturen omkring brugen af klubbens faciliteter, samt at der skabes let adgang til booking af lokalerne, således som den nye folkeskolereform også lægger op til.

Nogle få af klubberne holder til i ældre bygninger der kræver større bygningsmæssige investeringer. Det anbefales at inden man iværksætter tiltag på disse bygninger, overvejer mulighederne for at placere de pågældende klubber i skolernes lokaler og dermed udnytte skolens lokaler om eftermiddagen, i mellemtrin og udskoling, der de for det meste står tomme. Den nye skolereform lægger op til et tæt samarbejde mellem skole og klubber, hvor der ikke lægges op til en fortsat adskillelse. Det er dog vigtigt at påpege, at det ikke er et ønske fra klubbernes side at komme ind på skolerne, da man som udgangspunkt ser styrker i at adskille fritid og skole. Der bør samtidig ses på muligheden for at afhænde eller sælge de ældre klubbygninger. Der skal fokuseres på at skabe et godt ungemiljø med respekt for behovene for både skole og fritid.

Der anbefales at skole og fritidsmiljøet sammentænkes for derved at skabe attraktive ungemiljøer på skolerne. Det vurderes at der generelt er et stort potentiale heri.

▪ **Udearealer**

Der er foreslået tiltag på flere skoler med bedre indretning af udearealerne, der generelt er meget slidte. Det anbefales at Lyngby-Taarbæk Kommune iværksætter udvikling på undervisning i udemiljøer for at sikre en ibrugtagning af de tiltag der er foreslået og få at få anvendt udearealerne i højere grad. I lyset af den nye skolereform ligger der et potentiale i at anvende udearealerne i højere grad og dermed få plads til nye aktiviteter.

- **Pladsmangel**

Flere skoler oplever en øget søgning af elever, og flere skoler forudser pladsproblemer i fremtiden. Lindegårdsskolen har f.eks. eksisteret under dette vilkår i en årrække og har flere klasser placeret i pavillonbygninger ligesom klasselokalerne mange steder er meget små i forhold til en øget klassekvotient. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune får belyst om der er kapacitetsmæssige overvejelser, som skal tænkes ind i en langsigtet planlægning af de fysiske rammer på skolerne i lyset af demografiske ændringer i fremtiden.

- **Områdets funktionsprincipper**

Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for skolerne i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed for i Lyngby-Taarbæk Kommunes skoler for, at den enkelte institution kan udøve sin service og pædagogiske praksis. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af kommunens lokaler og bygninger og udbygges med de overordnede principper i den vedtagne forretningsstrategi for de kommunale ejendomme.

- I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret en række potentielle funktionsprincipper, som beskrives under afsnit 3. For skolerne gælder det, at der forventes et potentiale ved at tænke faglokalerne som projektrum ud fra princippet om et rum flere fag, at der er potentialer i sammenlægning af specialcenter og læringscenter, at der findes bygningsmæssig kapacitet til at udleve den nye skolereform samt at der er potentialer ved at sammentænke klubber og skoler.
- Der vurderes at være perspektiver i de potentielle funktionsprincipper for alle på nær potentialet for sammenlægning af specialcenter og læringscenter, der umiddelbart vurderes til at have for store omkostninger for specialeleverne. Det anbefales at alle principper vurderes nærmere, før de gøres til et faktisk funktionsprincip, da de alle kræver nærmere overvejelser og dialog før de kan tilvejebringes og udbygges med de overordnede principper i den vedtagne forretningsstrategi for de kommunale ejendomme.

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks skoler

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad den enkelte skoles bygning vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om skolernes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af skolerne

Der er givet følgende vurdering af kommunens skoler i forhold til, i hvor høj grad deres bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper:

I hvor høj grad understøtter bygningen områdets funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

Skoler	Lav	Middel	Høj
Engelsborgskolen			Høj
Fuglsanggårdsskolen		Middel	
Heldagsskolen Fuglsanggård		Middel	
Hummeltofteskolen	Lav		
Kongevejens Skole		Middel	
Lindegårdsskolen	Lav		
Lundtofte Skole	Lav		
Sorgenfriskole - Heldagsskole			Høj
Trongårdsskolen		Middel	
Taarbæk Skole			Høj
Virum Skole		Middel	
Antal skoler	3	5	3

3.2 Redegørelse for indretning

I det følgende redegøres for indretningen på skolerne med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 Inspirerende læringsmiljøer

Skolerne skal indrettes, så de giver lyst til leg og læring i fleksible og inspirerende læringsmiljøer. Miljøerne skal invitere til sociale aktiviteter i og omkring skolen og give plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

Helt generelt er skolerne indrettet i overensstemmelse med funktionsprincippet om inspirerende læringsmiljøer. Der er plads til leg og læring, mulighed for sociale aktiviteter og plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

På skolerne indretter man sig bedst muligt i forhold til at skabe fleksible og inspirerende læringsmiljøer. Alle skolerne er af ældre dato. De yngste fra 1950'erne, de ældste fra begyndelsen af 1900 tallet. Det betyder at skolerne i deres rumlige organisering er stærkt præget af den tids traditionelle klasserumstænkning. Lange gange med klasselokaler til én eller begge sider, organiseret i en eller flere blokke rundt om en skolegård er således en helt klassisk bygningsorganisering for alle skolerne.

De gamle gymnastiksale er fortsat i brug mange steder, en del af dem er endda med den originale indretning med bomme og ribber langs væggene som tydelige reminiscenser fra tidligere tiders praksis omkring fysisk udfoldelse.

Også skolegårdene inklusiv de udendørs boldbaner og atletikbaner, fremstår i mere eller mindre grad i den oprindelige form. Flere steder er udeområderne dog suppleret med nye legeredskaber og indretninger, der har et meget mere nutidigt præg og en alsidighed, der giver plads til forskellige typer fysisk aktivitet og leg. Udearealerne er visse steder indrettet med elementer, der kan bruges i undervisningsøjemed, men det er sjældent, at udearealerne bevidst er tænkt ind i en tydelig strategi om udendørs læringsmiljøer. Indretningerne tilgodeser til gengæld generelt et pause- og legeperspektiv.

Et rum der senest har fået en del opmærksomhed på de fleste skoler er læringscenteret. Her ses forskellige typer og inspirerende læringsmiljøer til fordybelse, gruppe/projektarbejde og formidling. Der er forskellige typer møbler og rumlige indretninger, som giver alsidige og inspirerende læringsmiljøer. Mange af læringscentrene er da også rigtig meget anvendt i skolens åbningstid både af de mindre klasser, såvel som af de større elever, der også bruger læringscentrene til projektarbejde og lektielæsning.

De steder hvor indskolingsmiljøerne med de yngste klassetrin og SFO'en er kombineret i mere eller mindre fælles lokaler, er der også en tendens til, at indretning af læringsmiljøerne får en fleksibel og inspirerende karakter. Flere steder er der gode eksempler på, hvordan undervisnings- og fritidsperspektivet supplerer hinanden i samarbejde mellem lærere og pædagoger og i forhold til, hvordan lokalerne udnyttes og indrettes.

Knap så inspirerende miljøer ses hos de ældre elever. Her er lokalerne stadig stærkt præget af en aldrende klasserumstænkning med opdeling i stamklasselokaler og faglokaler. Møbleringen er helt traditionel med læreren ved tavlen og eleverne bænket i klassen. Faglokalerne på stort set alle skolerne gennemgik en større reovering for 10 – 12 år siden og er fortsat i acceptabel stand.

Gode cases

Alsidig indretning

Læringscenteret på Engelsborgskolen er ligesom mange andre læringscentre et rum, der bliver brugt rigtig meget både af elever og lærer. Her er en rar stemning og forskellige typer af møblering, der giver mulighed for at sidde alene og fordybe sig eller at lave projektarbejde, se film mv.

3.2.2 2 + 2 = 5

På Taarbæk Skole ligger både SFO'en og fritidsklubben på skolen, hvilket skaber synergi og dermed merværdi for begge parter. I fritidsklubbens område er der indrettet nogle gode ungdomsmiljøer, der emmer af teenagerhygge og som supplerer læringsmiljøerne i fag- og klasselokalerne i undervisningstiden.

3.2.3 Innovation og kreativitet

Skolernes læringsmiljøer skal understøtte den eksperimenterende del af børns læring og skabe plads til innovation og kreativitet, samt stimulere elevernes fantasi.

Aktiviteterne i forbindelse med den eksperimenterende del af undervisningen foregår primært i faglokalerne. Læringsmiljøerne på skolerne er ikke indrettet specifikt med henblik på innovation og kreativ undervisning, men miljøerne er på den anden side heller ikke nogen hindring for, at innovation kan udøves. På alle skoler er der sløjdlokaler, håndarbejdslokaler, hjemmekundskabslokaler, maleværksteder mv., hvor den kreative og fantasistimulerende undervisning blandt andet foregår.

Gode cases

Store rum med muligheder

På Taarbæk Skole er der etableret et malerværksted i en nyere tilbygning. Værkstedet ligger i forbindelse med et dobbelthøjt rum, hvor der kan afholdes teater o. lign. I rummet er der en stor sidde-trappe. Den rummelige variation og den alsidige indretning giver gode muligheder for at arbejde med innovative og kreative projekter.

3.2.4 Fleksible rum

Lokalefaciliteterne skal være fleksible, så de giver mulighed for, at man kan mødes og arbejde på kryds og tværs af klasser og årgang. Der skal være plads til forskellige læringssituationer, lige fra fordybelse og klasseundervisning til gruppearbejde. De fleksible rum skal også give plads til elevernes forskellige måder at lære på.

Skolerne er præget af tidligere tiders udformning af læringsrummene. Flere steder har man skabt forbindelse på tværs af klasselokalerne ved hjælp af døråbninger, og man forsøger så vidt muligt at udnytte gangarealer til projektundervisning mv. Mange steder er der også fysisk forbindelse mellem faglokalerne.

Flere skoler har indskolingsmiljøer, hvor rummene kan lægges sammen og dobbeltudnyttes pga. en fleksibel indretning og en god rumstørrelse.

Endelig har man mange steder fået indrettet læringscentre med supplerende læringsmiljøer. Tilsammen giver det mulighed for at mødes og arbejde på kryds og tværs, samt tilbyde forskellige typer læringsmiljøer.

Gode cases

To lokaler bliver til ét

På Lindegårdsskolen har man sat dobbeltdøre imellem nogle af klasselokalerne i udskolingen. Det giver mulighed for at lægge lokalerne sammen, når der skal være tværfaglig undervisning eller at låne hinandens lokaler, når en af klasserne har undervisning andetsteds.

3.2.5 SFO og indskoling

SFO og indskoling skal ses som en enhed, hvor samarbejde og deling af lokalerne optimeres.

To af skolerne har endnu ikke etableret et lokalfælleskab primært pga. pladmangel, men ellers er der på de øvrige skoler etableret lokalfællesskaber mellem skole og SFO. Uanset den fysiske placering er der på alle skoler et tæt samarbejde mellem skole og SFO personale samt til dels deling af lokalerne. Der er dog stadig steder hvor man i højere grad kunne sammentænke bruge af lokalerne på tværs.

Gode cases

Lokalfællesskab

På Fuglsanggårdsskolen er indskolingshuset indrettet, så det kan bruges både til undervisning og fritid. Lokalerne er rummelige og lyse og indretningen giver god mulighed for mange forskellige måder at bruge rummene på.

3.2.6 Madpolitik

Med udgangspunkt i den formulerede mad- og måltidspolitik i kommunen, skal bygningerne indrettes således at der kan tilbydes en sund kost.

Samtlige skoler deltager i lokale madordninger på den enkelte skole, hvor der kan bestilles mad og mælk på nettet. Mad og mælk kan afhentes i skolernes madudleveringsskranke. På alle skolerne spises i klasserne.

3.2.7 Alle rum er læringsrum

Alle rum og gangarealer på skolen er som udgangspunkt læringsrum og derfor skal gangarealer, læringscenter, fællesrum mv. inddrages i den daglige planlægning af undervisningen og læringsforløb samt alle øvrige aktiviteter.

Alle skolerne oplever, at de så vidt muligt udnytter pladsen til undervisning og læringsforløb. Klasselokalerne er flere steder pressede, fordi klassekvotienten er øget de senere år. Dog er der mange steder, hvor gangarealer ikke inviterer til ophold og læring ved indretning og udnyttelse af pladsen og derfor bliver disse arealer ikke udnyttet optimalt. Læringscentret bliver brugt i høj grad alle steder.

Gode cases

Fast inventar på gangen

Gangarealer kan flere steder være vanskelige at udnytte af brandmæssige årsager. Møblering accepteres, når den er nagelfast og når der er en tydelig markering af flugtvejen.

På Taarbæk Skole er nicher ved vinduer i gange udnyttet med mindre fastnaglede siddemøbler. Nogle af disse møbler er trapper til flugtvej gennem vinduet, hvor trappen udnyttes som et lille sidde/pause møbel.

3.2.8 Hjemklasser

Faste hjemklasser for den enkelte klasse skal udfordres og er ikke et princip, der nødvendigvis skal fastholdes.

På alle skoler har man faste hjemklasser med 1-2 faste klasselærere. På Trongårdsskolen har man arbejdet med at droppe hjemklasseprincippet i de ældste klasser i udskoling. Erfaringerne er, at eleverne og lærerne godt kan håndtere denne anderledes strukturering af skoledagen, hvor eleverne bevæger sig rundt til forskellige undervisningsrum alt efter fag.

Hjemklasseprincippet bliver flere steder oplevet som den trygge base, som eleverne har behov for. Derfor er der ikke et udpræget ønske blandt skolerne om at ophæve princippet om det faste hjemklasselokale.

Gode cases

Funktionsrum i udskoling

På Trongårdsskolen har man i udskoling indrettet klasselokalerne efter funktionsprincippet. Her bevæger eleverne sig fra rum til rum og lokalerne er indrettet efter fagene. Det betyder, at lærerne indretter sig med materialer og indretning, der matcher fagene og etablerer egne arbejdspladser. Samtidig oplever de, at eleverne er mentalt positivt indstillet til undervisningen.

3.2.9 Læringscentret

Læringscenteret er skolens centrale samlingssted, hvor der skal være mulighed for mange måder at lære på. Der skal være plads til fordybelse, gruppearbejde og samling af større grupper til undervisning eller oplæg. Det skal samtidig kunne anvendes til bl.a. lektiecafé og andre aktiviteter og være et åbent miljø, hvor man kan gå til og fra. Læringscenteret samt bogdepot skal om muligt være centralt placeret på skolen, så der er nem adgang for medarbejderne samt let adgang for skolens elever.

Læringscentrene opfylder i høj grad funktionsprincippet. Læringscentrene er tydeligvis et godt supplement til klasselokalerne, fordi der tilbydes andre typer læringsmiljøer. Læringscentrene er ikke altid placeret centralt på skolerne af fysiske årsager, men de opleves som tiltrækkende og attraktive læringsrum og der er meget aktivitet dér.

Gode cases

Kongevejens Skole har fået indrettet et læringscenter, hvor der er en rar stemning og mange forskellige læringsmiljøer, der retter sig både mod de yngste og de ældste elever.

3.2.10 Udemiljø

Udemiljøet som læringsrum er lige så vigtigt som indendørs faciliteterne, derfor skal de sammentænkes, og udemiljøet skal anses som et supplement til de indendørs læringsrum

Skolerne har generelt acceptable men ofte temmelig slidte udearealer. Det halter med indretningen af arealerne så de supplerer de indendørs læringsmiljøer. Til gengæld er der god mulighed for at komme ud og røre sig. Dele af udearealerne er visse steder prioriteret, så der er særlig gode forhold. Især når SFO'er og klubber er på eller i nærheden af skolen, er udemiljøerne mere varierede, fordi der er tænkt fritidsaktiviteter ind i udearealerne.

Gode cases

Gode udearealer / god brug af udemiljø

Specialskolen Sorgenfri Skole har et fint og varieret udemiljø. Der er både asfalt til løbehjul og kridtfigurer, naturlegeplads med hytter og andre legeredskaber af træ og haven med grønt græs, store træer og dyrehold.

Designet legeplads

Taarbæk Skole har en lille men veldesignet legeplads. Der er fundet plads til sand og bakker, en "hoppe-slange", et sidde/trappeareal og grønne bede. Udearealet fungerer som en slags bytorv i Taarbæk.

3.2.11 IT

IT vil være en væsentlig del af skolens læringsmiljø og bygningerne skal understøtte elevernes og lærernes mulighed for at inddrage dette i undervisningen

Alle skoler har et eller flere klassesæt af bærbare computere. Flere af skolerne har også fortsat et computerum, der anvendes til nationale test, forskellige former for undervisning, gruppearbejde og decideret IT-undervisning. På enkelte skoler har man nedlagt lokalet, på de øvrige anses det fortsat for anvendeligt at have. Tendensen er at eleverne – især de ældste – selv medbringer IT udstyr og udfordringen for skolerne er at tilbyde stabile netværk og internetforbindelser.

3.2.12 Personalefaciliteter

Skolerne skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor der er mulighed for at kunne forberede sig, holde møder og afholde sociale arrangementer, samt trække sig tilbage for pause. Administrationen skal have tæt kontakt til personalefaciliteterne, for at fremme samarbejdet mellem ledelse og personale.

Generelt er der muligheder for, at personalet kan finde plads til forberedelse, afholdelse af møder mv. På skolerne er der lærerværelser og forberedelsesrum, mange benytter også læringscenteret i større eller mindre omfang. Individuelle kontorer/arbejdspladser er nogle steder stillet til rådighed, men sjældent brugt til andet end frasætningsplads hvilket tyder på at etablering af personlige arbejdspladser skal overvejes nøje i den fremtidige indretning.

Mange af administrationslokalerne er klemte. Nogle steder deler lederen kontor med andre fra ledelsesteamet. Der er generelt mangel på mødelokaler, og når lederen ikke har eget kontor, er der ikke en "buffer" der. Ifølge kortlægningen af anvendelse og udnyttelse af personale og administrationslokalerne, tyder det dog på, at der umiddelbart er en svingende grad af udnyttelse af lokalerne.

Gode cases

Ny administrationsbygning

I forbindelse med en gennemgribende renovering for 4-5 år siden fik Engelsborgskolen bygget en ny bygning indeholdende administrationen, personalerum og læringscenter. Det har givet en fin synergi mellem funktionerne i den nye bygning.

På Lundtofte Skole er der indrettet et nyt lærerforberedelseslokale med forskellige typer af arbejdsstationer, så man kan sidde enkeltvis eller arbejde sammen i teams.

3.2.13 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Skolerne skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Indeklimaet og vedligeholdelsesniveauet varierer en del. De fleste skoler har et rimeligt vedligeholdelsesniveau men flere af skolerne fremstår stærkt præget af slitage. Flere af skolerne er bygget i tegl med blank mur indendørs i gangarealerne og skiffer på gulvene – det er slidstærke og bæredygtige materialer, som er nemme at vedligeholde til et højt niveau. Bagsiden er, at gangarealerne ofte henstår mørke og det er nødvendigt at se på bedre belysning både i form af kunstlys og hvor det er muligt - gennembryd-

ninger ved dørene til klasselokalerne, så der kommer dagslys og oplevelse af aktivitet ind i gangarealerne.

Nogle skoler har udfordringer med overophedning ved solindfald gennem store vinduesarealer mod syd og vest.

Frisk luft og ventilation af rummene er ikke et udtalt problem, men alligevel et område der bør overvåges. Visse lokaler skal ventileres, f.eks. computerundervisningslokaler. Nogle skoler får det først gjort, når der er besluttet påbud fra arbejdstilsynet.

Dagslys i klasselokalerne er ikke et problem, vinduesarealerne er generelt tilstrækkelig store nok til at lukke nok dagslys ind i rummene.

3.2.14 Flere fag i et lokale

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Flexibel udnyttelse af skolens faglokaler, hvor funktionsprincippet er flere fag i et lokale, fremfor et fag i et lokale

Der forekommer kun i begrænset omfang fleksibel udnyttelse af skolernes faglokaler. Den gængse holdning til anvendelse af rummene er, at et fag primært benytter rummet og der kan ofte være et fagligt ejerskab knyttet til lokalet der gør, at andre personer ikke benytter lokalet.

Der er potentiale for i højere grad at tænke et faglokale til flere fag, og resultaterne fra kortlægningen viser, at der er et stort potentiale for i højere grad at benytte den ledige kapacitet, der er fundet i faglokalerne.

I lyset af skolereformen bør det overvejes hvad faget håndværk og design vil have af konsekvenser for indretningen af faglokalerne på længere sigt.

Der er på flere skoler foreslået tiltag på indretnings- eller kulturniveau for at forløse dette potentiale.

3.2.15 Sammenlægning af specialcenter og læringscenter

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes potentiale ved at sammenlægge specialcenter og læringscenter dels for

at sammentænke funktioner og dels for at frigøre lokalkapacitet.

Skolerne kan umiddelbart ikke selv se potentialer i at sammenlægge specialcenter og læringscenter. For dem er det vigtigt at der er ro omkring specialcentrets elever, så de ikke forstyrres. Samtidig synes der ikke umiddelbart at være arealoptimeringspotentialer, da specialcenteret for det første anvendes det meste af dagen og for det andet allerede nu anvender læringscentret i forskellige sammenhænge.

3.2.16 Den nye skolereform

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes, at der med en ny skolereform kan blive brug for, at bygningskapaciteten i fremtiden skal kunne rumme muligheden for, at koble almen undervisning med støttetimer. Barriere og potentialer for dette undersøges nærmere.

Skolerne mener generelt at det er svært at finde plads til understøttende timer i deres lokaler. De skoler der ser muligheder, er især skoler med gode idrætsfaciliteter m.v. Resultaterne af kortlægningen viser imidlertid en række lokaler, som kun i begrænset omfang udnyttes i de pågældende tidsrum, det drejer sig f.eks. om faglokaler, udearealer, hjemklasser og SFO-lokaler. Hvorvidt potentialerne i de pågældende lokaler kan udnyttes i forhold til støttetimer, afhænger dog helt af hvilke aktiviteter det drejer sig om og dermed hvilke fysiske rammer der er brug for.

3.2.17 Sammentænke klub og skole

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske læringsmæssige samt studiemæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes et potentiale i at sammentænke klub og mellemtrin/udskoling, og på den måde frigøre lokalekapacitet. Mulighederne undersøges i forhold til bygningsfysik og holdningsmæssige forhold.

Der er et bygningsmæssigt potentiale i at skolen i højere grad benytter klubbens lokaler. Et andet potentiale er mulighederne for at klubberne i højere grad anvender skolens lokaler, for på den måde at udnytte eftermiddagstimerne, hvor mellemtrin og udskolingslokalerne alligevel står ledige.

Skolerne vurderer umiddelbart ikke, at der er plads på skolerne til dette, men i forhold til resultaterne fra kortlægningen ser det umiddelbart ud til, at der er et potentiale hertil.

Der er ikke foreslået konkrete tiltag på skolerne med sammentænkning af skole og klubber, da det vurderes, at der er brug for en yderligere dialog om dette, før dette potentiale kan tilvejebringes med succes.

3.2.18 Andre observationer

Heldags og specialskoler

En særlig kategori af skoler er Heldags/specialskolerne (Sorgenfri, Fuglsanggård Heldagsskole, Hummeltofteskolens gruppeordning). Generelt er det vanskeligt at invitere eksterne brugere ind i disse miljøer, som er meget specifikt indrettet til brugerne/eleverne, med særlige møbler, små rum (både klasse- og faglokaler), der også er meget afhængige af, at der ikke sker forandringer i deres miljøer fra dag til dag. Skolerne har således nogle særlige hensyn at tage grundet deres elevgruppe. At udvide skolernes kapacitet ved at flytte aktiviteter ud i lokaler/steder uden for skolemiljøerne er problematisk i forhold til de fysiske og psykiske handicaps skolen skal rumme og håndtere. Derfor er det ofte nødvendigt at have idræts/motorikrum, vandrum (med bassiner) og lignende i tæt relation til selve skolen.

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag	
Kategori 1.	950.000
Kategori 2.	1.600.000
Kategori 3.	150.000
I alt	2.700.000
Bygningsmæssige tiltag.	
Kategori 1.	42.100.000
Kategori 2.	34.500.000
Kategori 3.	1.300.000
I alt	77.900.000
I alt	80.600.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.



Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Strategiske anbefalinger: Områdecenter og Træningscenter

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013



Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevard 21 Postbox 510 DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.1	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks Område- og Træningscentre.....	8
3.1	Overordnet vurdering af område- og træningscentrene	8
3.2	Redegørelse for indretning på områdecentre	8
3.2.1	God og tryk pasning i et levende miljø	8
3.2.2	Fokus på fysisk aktivitet og motion	9
3.2.3	Fremme samarbejder	10
3.2.4	Eksterne brugere på centrene	10
3.2.5	Varierede fællesarealer.....	10
3.2.6	Det private og det fælles.....	11
3.2.7	Udemiljø.....	11
3.2.8	IT.....	12
3.2.9	Personalefaciliteter	12
3.2.10	Støj, indeklime, lysforhold og vedligehold	12
3.2.11	Aktiviteter med eksterne brugere.....	13
3.2.12	Benyttelse af aktivitetscentrene	13
3.3	Redegørelse for indretning på træningscentre	13
3.3.1	Træning, individuelle samtaler og undervisning	13
3.3.2	Øget samarbejde	14
3.3.3	Synligt og tilgængeligt personale.....	14
3.3.4	Individuel træning	14
3.3.5	Udemiljø.....	14
3.3.6	IT.....	14
3.3.7	Personalefaciliteter	15
3.3.8	Udvide brugen af cafeerne	15
3.3.9	Andre observationer	16
4	Økonomi.....	17

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes område- og træningscentre. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne på område- og træningscentrene understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret, og dels er der foretaget en kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad.

Kortlægningen af ejendommene er sket som en kombination af brugernes egen opfattelse af anvendelse og udnyttelse, samt en række stikprøver på forskellige ejendomme. Kortlægningen og resultaterne af denne er beskrevet i delrapporten *Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad*.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med lederne for område- og træningscentrene og besigtigelser på centrene, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere arealanvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene på de enkelte område- og træningscentre er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele området
- Redegørelse for område- og træningscentres indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltage der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for det enkelte område- og træningscenter.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede område- og træningscentre i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad område- og træningscentrene lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk

Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper for kommunens område- og træningscentre. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige område- og træningscentre er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

Generelt er de fysiske rammer på område- og træningscentre i Lyngby- Taarbæk Kommune tidssvarende og de lever i høj grad op til de gældende funktionsprincipper for områderne. Forholdsvis få tiltag kan bringe de fleste af centrene på et tidssvarende og fremtidssikret niveau.

Bygningsmassen er generelt godt vedligeholdt og der er et godt indeklima, som dog præges af, at enkelte bygninger er af ældre dato med kulde/trækproblemer og behov for renovering.

2 Strategiske prioriteringer af tiltag

Der er på den enkelte institution foreslået en række tiltag, der skal være med til at opgradere den pågældende institutions fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

1. Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
2. Indretningstiltag med inventar m.v.
3. Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokalerne/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende, fremtidssikret og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført)." Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i centrene, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af centrenes indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

- Et træningscenter vurderes som "lav" i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 8). Inden der foretages investeringer i denne bygning, skal det nøje overvejes om man ønsker at fastholde anvendelse af de fysiske rammer til demensboliger, eller om der kan findes alternative løsninger. Bygningerne kræver investeringer for at komme på et acceptabelt niveau. Mulighederne for frasalg og tilvejebringelse af erstatningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af de valgte løsninger.
Estimeret økonomi for investering i ejendommen samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 2,2 mio.
- Et demenscenter og et træningscenter vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (gul i skemaet side 8). Her er tale om Borrebakken som forventes at lukke i 2014 for dele af aktiviteterne. Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de to ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 1,8 mio.
- For enkelte områdecentre/træningscentre er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk

grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 650.000 mio. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.1 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. prioriteringsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet modsat de enkelte tiltag, der er foreslået på det enkelte områdecenter/træningscenter, som umiddelbart er lettere at realisere.

▪ **Kompetenceudvikling af ledelsen og personalet**

Der er stor forskel på evnen til at organisere og lede brugen af rum på det enkelte center. Interiørerne fremstår generelt med et institutionelt og standardiseret præg. En stor del af indretningen er først og fremmest tænkt ud fra de specifikke funktionelle behov som ældre plejekrævende mennesker har og ud fra en primær tilgang til bygningerne som arbejdsplads for et personale, der skal kunne håndtere plejekrævende ældre, kørestolsbrugere, demente mv.

For at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres i den enkelte institution, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering på lokalt niveau og indretning, der matcher serviceniveauet. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pleje, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune udformer en guide for indretning af Område- og Træningscentre, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles til at indrette og optimere anvendelsen og af rum.

Fokus kan f.eks. være på: Aktivering af passive m², bedre dobbeltudnyttelse af lokaler, hvordan skabes der attraktive rum med stemning og hjemlighed, fleksibilitet i indretningen, valg af møbler.

▪ **Bedre udnyttelse af de eksisterende rammer**

På områdecentrene har arealerne til beboerophold, køkkenlokaler samt lokaler til eksterne brugere en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. På træningscentrene er det aktivitetslokalerne, køkkenlokalerne og lokaler til eksterne brugere der har en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. For begge områder er der et potentiale for bedre udnyttelse af lokalerne i både dag- og aften-timer og det anbefales at få kortlagt og synliggjort lokalerne, samt få etableret et let tilgængeligt bookingsystem. Der bør dog vurderes hvilke lokaler beboerne selv betaler for i forbindelse med egen bolig og fællesarealer.

Der er et potentiale for at eksterne brugere kan få adgang til lokaler og træningsfaciliteter i højere grad end i dag. Der bør etableres et centralt bookingsystem og arbejdes med kulturen på det enkelte center der gør, at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Der bør være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med, at ekstern brug kan give større slid af lokalerne, samt et større behov for rengøring på det enkelte center.

Et særligt forhold der er vigtigt at have fokus på ved øget brug af træningscentrenes redskaber er slitage. Mange af maskinerne er ikke robuste nok til mere og hårdere brug end det nuværende. Maskinerne er indkøbt i forhold til de visiterede brugere, som ikke slider særlig hårdt på materiellet.

I forhold til at invitere eksterne brugere ind, kan det være en mulighed at satse på specifikke målgrupper og gerne nogle som har et forhold til eller en interesse i det pågældende center, således at der kan opstå et ejerskab til lokalerne og som samtidig kan bidrage med samarbejde og synergi til centrets beboere.

- **IT**

Generelt benyttes IT i forbindelse med administrationen, men der er ikke lettilgængelige stationer til fri afbenyttelse placeret i fællesområderne. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune får udarbejdet et sæt retningslinjer for, hvordan IT skal indgå på centrene til glæde for beboerne og eksterne gæster. En mulighed kunne være at udnytte de digitale medier til at guide og instruere brugerne af træningscentrene, fordi brugerne herved bliver uafhængige af personalet, hvilket igen giver mulighed for individuel træning uden for den officielle åbningstid.
- **Udearealer**

Der er enkelte steder anbefalet opholds- og aktivitetsmuligheder i udendørsarealerne. Udearealerne rummer generelt et uudnyttet potentiale, som kan være med til at berige beboerne. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune skaber et større fokus på anvendelse af udearealerne, så de i højere grad indrettes med aktiviteter, der giver lyst til motion og fysisk aktivitet samt giver mulighed for ophold og sanselige oplevelser for både beboerne og de besøgende.
- **Bygninger**

Træningscentret Møllebo er indrettet i en tidligere hotelbygning og er i ringe stand. Det bør undersøges og overvejes nærmere, om det på lang sigt er hensigtsmæssig med indretning af træningscentret i bygningerne, da det kræver en større investering for at få bygningerne på et niveau, der matcher gældende funktionsprincipper som omhandler indeklima.
- **Områdets funktionsprincipper**

Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for Område- og Træningscentre i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed i Lyngby-Taarbæk Kommunes Område- og Træningscentre. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af Område- og træningscentrenes lokaler og bygninger.

I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret en række *forslag til* funktionsprincipper, beskrevet i afsnit 3. For områdecetrene forventes at der findes et potentiale for at invitere eksterne brugere ind til fælles aktiviteter med beboerne, samt at der findes et potentiale for at eksterne brugere kan benytte aktivitetscentrene yderligere. For træningscentrene gælder det, at der forventes at findes et potentiale for at udvide åbningstiderne og trimme driften samt at udvide brugen af cafeen i forbindelse med træningscentret.

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks Område- og Træningscentre

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad det enkelte område- og træningscenters bygninger vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om område- og træningscentrenes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af område- og træningscentrene

Der er givet følgende vurdering af kommunens område- og træningscentre i forhold til, i hvor høj grad deres bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper:

I hvor høj grad understøtter bygningen områdets funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

Områdecetre og Træningscentre	Lav	Middel	Høj
Områdecetre Virumgård			Høj
Områdecetre Baunehøj			Høj
Områdecetre Solgården			Høj
Demenscentre Borrebakken, <i>forventes lukket i 2014</i>		Middel	
Træningscenter Møllebo	Lav		
Træningscenter Fortunen		Middel	
Antal Institutioner	1	2	3

3.2 Redegørelse for indretning på områdecetre

I det følgende redegøres for indretningen på områdecetrene med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 God og tryk pasning i et levende miljø

Områdecetrene skal indrettes så der skabes liv på det enkelte områdecetre med en god atmosfære, samt mulighed for at skabe tryk, god pasning og give optimal pleje for den enkelte beboer.

De 4 institutioner er alle indrettet med en god atmosfære og tryk rammer, som understøtter en god pasning og optimal pleje for den enkelte beboer. Centrene er indrettet med forskellige grader af offentlighed og privathed, således at der er mulighed for både at deltage i fællesaktiviteter og uformelt socialt samvær, og at trække sig tilbage til mere private fællesarealer i boligafsnittene eller ind i egen privat bolig. Beboerne har således mulighed for at være i forskellige miljøer, der understøtter lyst og evne til at være mere eller mindre privat eller social.

Flere af centrene består af ældre bygninger, som med tiden er ud- og ombygget. Det betyder samtidig at centrene typisk har ældre bygningsområder, som ikke altid er optimale i forhold til rumorganisering og – størrelse. Ofte betyder det, at det er vanskeligt at udnytte rummene optimalt, og samtidig besværliggøres arbejdet for personalet. I de bygningsarealer, som er om- eller tilbygget er forholdene dog typisk helt fine. De nyere tilbygninger har f.eks. ofte god plads til, at personalet kan arbejde med fysisk handicappede beboere. Der er ligeledes depoter, brede gange, vaskerum mv. i boligafsnittene, alt sammen noget der bidrager til at arbejdsgangene bliver mere optimale.

Ulempen ved tilbygningerne er, at afstandene på centrene er blevet store, hvormed personalet ofte oplever, at der skal gås langt i hverdagen. I enkelte tilfælde kan det også være et problem, at funktionerne er fordelt på flere bygninger. Dette kan betyde, at det er nødvendigt at bevæge sig ud i vejrliget, for at komme fra A til B. På et af områdecentrene oplevedes dette som en barriere, i forhold til at få beboerne med til arrangementer mv. i fællesarealerne.

Gode cases

Home sweet home

På Virumgård, Solgården m.v er der indrettet områder, som kalder på erindringer og minder fra beboernes liv. Der er en stue indrettet med møbler fra 1950'erne og 1960'erne, som et særligt erindringsrum for demente, men som også bruges til møder mv. Caféen i fællesarealerne er indrettet i almestil med blondeduge og madamblå farvede møbler, tallerkenrækker, billedgalleri mv. hvilket også giver en fin atmosfære og kalder på fortællinger om beboernes liv i deres yngre år.

3.2.2 Fokus på fysisk aktivitet og motion

Områdecentre skal indrettes, så der er mulighed for at skabe mange forskellige aktiviteter for beboerne, med særlig fokus på fysisk aktivitet og motion, hvor der bl.a. skal skabes aktiviteter på tværs af generationer.

Områdecentre har generelt meget plads og mulighed for at skabe forskellige typer af aktiviteter for beboerne.

Aktivitetcentre, træningscentre og caféområder/fællesarealer er typisk de rum, der benyttes til aktiviteter, som f.eks. håndarbejde, diverse hobbies osv. I forhold til træningscentre og aktivitetcentre skal beboerne visiteres, og faciliteterne er således ikke nødvendigvis tilgængelige for alle beboere, samtidig med at brugere fra andre områdecentre og ældre i lokalområdet også visiteres til aktiviteter i disse faciliteter.

Ergo/fysioterapeuterne bruger enten caféområder, der med en foldedør kan adskilles fra de offentlige områder, eller andre fællesrum i centrene.

Gode cases

Fleksibilitet i rummene

På Solgården ligger café og aktivitetcenter i forlængelse af hinanden, således at de kan sammenlægges og adskilles efter behov. Det giver plads til forskellige typer aktiviteter for både store og mindre grupper af brugere.

Samtalerum

På Virumgård er man i færd med at etablere et samtalerum, der giver mulighed for samvær i et mere aflukket og stille område, f.eks. når beboerne har besøg eller bare ønsker at samtale i fred og ro, læse eller andet.

3.2.3 Fremme samarbejder

I forhold til tankerne bag projektet "Kvalitetsløft og aktiviteter på plejehjem" er det vigtigt, at der er plads til fremme af samarbejder mellem relevante interessenter, som f.eks. daginstitutioner og skoler for at udvide antallet af nye aktiviteter.

Der er gode muligheder for et øget samarbejde med relevante interessenter i alle områdecentre. Der findes velegnede rum, som også er ledige især i aftentimerne.

Centrene har i begrænset omfang samarbejde med skoler og børnehaver i forhold til at etablere fælles aktiviteter med besøg hos hinanden og opbygning af fælles traditioner.

Gode cases

Ældrekor

På Borrebakken har man tradition for, at daginstitutioner går Lucia optog og slår katten af tønden. Desuden kommer Lyngby Ældrekor fire gange årligt og holder salmesang etc. i salen.

Dedikerede ansatte

På Solgården er to ansatte dedikeret til at varetage og arrangere aktiviteter, herunder kontakt til skoler og daginstitutioner mv. i forbindelse med fastelavn, Lucia optog osv. De ældre tager også på besøg i børnehaver, på ture o.a.

3.2.4 Eksterne brugere på centrene

Som udgangspunkt skal aktivitetscentre være åben for alle. Potentielt egnede rum som eksterne brugere kan benytte, vil typisk være aktivitetscentre, træningscentre, caféområder og foyerområder i de offentlige fællesarealer.

Generelt er områdecentre åbne over for eksterne brugere, som kan give ekstra liv og aktivitet på centrene. Dog er der en særlig problematik i forbindelse med demente beboere, der ikke tåler meget støj og uro, fordi det stresser dem og gør dem forvirrede, bekymrede og urolige.

Mulighederne for at lade eksterne brugere anvende faciliteter på områdecentre, findes i de fællesarealer, der er omfattet af kommunens lejekontrakt. Fællesarealer i de private zoner, omfattes af beboernes lejekontrakter, og kan ikke benyttes af eksterne brugere.

I et rent tidsperspektiv, er der et ikke-realiseret potentiale for, at eksterne brugere kan anvende faciliteterne. Øget anvendelse af lokalerne vil samtidig også skabe et øget behov for f.eks. vedligehold af lokalerne, samt evt. servicering af de eksterne brugere i forhold til møblering, IT-udstyr, booking, rengøring m.m. I visse tilfælde vil faciliteterne funktionelt begrænse mulighederne for eksterne brugere, f.eks. i form af begrænset omklædningskapacitet, og træningsudstyr som ikke nødvendigvis er dimensioneret til andre brugergrupper, ligesom manglende depotplads kan skabe begrænsninger.

En barriere for ekstern brug af aktivitetscentre og træningscentre er, at brugerne skal visiteres til centrene. Det udelukker en række potentielle brugere, som f.eks. kunne benytte centrene i aftentimerne.

3.2.5 Varierede fællesarealer

Fællesarealerne skal indrettes, så der er en variation af opholdsmuligheder i spise- og dagligstue, der bl.a. giver

plads til, at mindre grupper kan samles og samtidig mulighed for, at den enkelte kan trække sig tilbage. De skal indrettes i forbindelse med køkkenfaciliteter, så beboerne kan inddrages i madlavning. Det er målet at duften af mad, vil være med til at skabe en stemning af hjemlighed.

Generelt er der en god variation af opholdsmuligheder til både større og mindre fællesskaber. I de private fællesarealer er der køkkener, så det er muligt at inddrage beboerne i madlavning. Disse køkkener er modtagerkøkkener og derfor ikke designet til egentlig madproduktion. Af og til bages der boller eller kager med beboerne, som bidrag til fælles kaffebord for beboerne i afsnittet.

Gode cases

Brunch

På Områdecener Baunehøj er der brunch på etagerne hver 7. uge, hvor der er dækket op til tag-selv-bord i de private fællesarealer ved køkkenerne.

Duften af mad

På Demenscenter Borrebakken bages brød, så der dufter af mad både morgen og middag. Morgenbrød er bake-off og der bages kage med beboerne 4 - 7 dage om ugen.

3.2.6 Det private og det fælles

Det er væsentligt at der skelnes mellem beboernes fællesområder og servicearealer samt aktivitetscentre, og at det respekteres at områdecener er en bolig med private områder.

Beboerne skal have indflydelse og medbestemmelse på deres hverdag, og der skal være et nærværende personale.

På alle Centrene respekteres skellet mellem det offentlige areal (lejet eller ejet af kommunen) og de private arealer (lejet af beboerne).

Visse steder mangler der dog mindre fællesrum og opholdsarealer med en mere "privat" karakter, hvor der er plads til aktiviteter og socialt samvær for 1 – 4 mennesker, f.eks. i forbindelse med familiebesøg.

3.2.7 Udemiljø

Udemiljøet er et vigtigt supplement til indendørs faciliteterne i Områdecenerne. Ude- og indemiljøer skal sammentænkes, så de bedst muligt supplerer og understøtter centrets aktiviteter og hverdag.

Udearealerne bruges de fleste steder som supplement til indendørsarealerne. Udearealerne er oftest udlagt med plæner, blomsterbede, terrasser og gangarealer. Visse steder er arealerne indrettet særligt med henblik på at udvide aktivitetsmulighederne indendørs. I forbindelse med Demenscentre er flere af udearealerne indrettet så de relaterer sig direkte til de dementes behov for sanselig stimuli.

Gode cases

Natur

Demenscenter Borrebakken ligger meget naturskønt. Beboerne påskønner udemiljøet, som derfor benyttes meget. Desuden er der gode terrasser, der supplerer opholdsmulighederne indendørs.

Sansehave

I forbindelse med Demenscenteret på Solgården, er der en sansehave som stimulerer og vækker nysgerrigheden og sanserne, og som medvirker til at beboerne kommer udenfor og får nye typer af oplevelser.

3.2.8 IT

Fremadrettet vil der være en større anvendelse af IT på områdecentren. Bygningerne skal understøtte beboernes, eksterne brugeres og personalets muligheder for, at inddrage IT i aktiviteterne og i driften af centrene.

IT bruges primært i administration. Et par steder bruges IT i pædagogiske sammenhænge i træning og undervisning. Beboerne er ikke "født" ind i det digitaliserede samfund og mange skal have hjælp til brug af IT.

Det trådløse netværk fungerer ikke optimalt og er ofte ude af drift.

Gode cases

Smartphone og bærbar

I yngre-gruppen (den yngste er 49) på Demenscenter Borrebakken benytter beboerne smartphones til dagbog og bærbare computere. IT bruges også som træningsredskab, der udbygges efter behov.

3.2.9 Personalefaciliteter

Servicearealer for medarbejdere skal give muligheder for at trække sig tilbage for pause, samt holde møder i personalegruppen, herunder plads til at hjemmeplejen kan mødes og afrapportere. Der skal være gode arbejdsforhold mht. hjælpemidler og indretning.

Personalefaciliteterne er generelt i orden. Et par steder mangler der pauserum og bedre indretning af arbejdspladser for personalet.

3.2.10 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Områdecentren skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Generelt er indeklimaet godt. I dele af den gamle bygningsmasse er der trækgener, og visse steder er der overophedning og generende dagslys. Der er udfordring med støj for demente beboere, som er særlige følsomme og foruroliges af høje lyde og midlertidig støj.

Bygningerne er generelt på et godt og acceptabelt vedligeholdelsesniveau både udvendigt og indvendigt.

3.2.11 Aktiviteter med eksterne brugere

Dette funktionsprincip er *et forslag til* et fremtidigt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes potentiale ved at invitere eksterne brugere som f.eks. daginstitutioner og skoler indenfor på områdecentret, dels for at opgradere aktivitetsmulighederne og dels for at skabe liv for beboerne. Muligheder og barriere for dette undersøges nærmere.

Mange af områdecentrene har allerede nu besøg af børnehaver i et mindre omfang og ønsker gerne at få besøg i højere grad.

3.2.12 Benyttelse af aktivitetscentrene

Dette funktionsprincip er *ligeledes et forslag til* et fremtidigt funktionsprincip.

Det må forventes at der findes et potentiale i at invitere eksterne brugere til benyttelse af aktivitetscentrene og på den måde udnytte lokalekapacitet. Muligheder og barriere for dette undersøges nærmere.

I forhold til kortlægning af lokalerne er der umiddelbart et potentiale, for at benytte det i højre grad for eksterne brugere. Områdecentrene påpegede, at det var vigtigt at beboernes privatliv bliver respekteret, samt at det overvejes hvilke målgrupper man inviterer indenfor, så det ikke forstyrre og skaber utryghed blandt beboerne.

3.3 Redegørelse for indretning på træningscentre

I det følgende redegøres for indretningen på træningscentrene med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.3.1 Træning, individuelle samtaler og undervisning

Træningscentrene skal indrettes, så der kan leveres fysiske træning af borgerne efter §86 og §140. Indretningen skal understøtte veltilrettelagte træningsforløb af høj kvalitet og med en høj grad af individualitet. Der skal være mulighed for individuelle samtaler og træning, samt patientundervisning bl.a. indenfor hjerneskeadeområdet og etablering af forløbsprogrammer for kronikere.

De to besigtigede træningscentre er indrettet så de kan levere fysisk træning af borgerne og gennemføre individuelle træningsforløb.

3.3.2 Øget samarbejde

Der skal være mulighed for et øget samarbejde med de øvrige centre som f.eks. jobcentrene og handi-capafsnittet samt et tæt samarbejde med hjemmeplejen.

Der er gode muligheder for samarbejde, og det forekommer allerede i vid udstrækning.

De to institutioner har en god tradition for at sparre og bruge hinandens faciliteter, hvilket udligner eventuelle midlertidige kapacitetsproblemer.

3.3.3 Synligt og tilgængeligt personale

Af hensyn til borgerne skal personalet være synligt og tilgængeligt.

Personalet er synligt og tilgængeligt i åbningstiden. Uden for åbningstiderne er der ikke ressourcer til personale.

3.3.4 Individuel træning

De døgnindlagte borgere har efter instruktion og aftale mulighed for at træne individuelt indenfor åbningstiden.

Der er mulighed for, at døgnindlagte beboere kan træne individuelt og der gives instruktion som er målrettet mod dette.

3.3.5 Udemiljø

Udemiljøet er et vigtigt supplement til indendørs faciliteterne i træningscentrene, og kan indrettes til brug for træning. Udemiljøet er ansigtet udadtil og skal derfor være attraktivt og vedligeholdt.

Udearealerne er vedligeholdte og attraktive – de gratis parkeringspladser ved Møllebo bruges af borgere der har ærinder i byen, hvilket betyder, at det kan være vanskeligt for brugere af træningscenteret at finde en p-plads. Begge træningscentre ligger i forbindelse med parker/parklignende udearealer og det er meget værdsat. Udearealerne er indrettet som "pauserum" og til ophold.

3.3.6 IT

Der skal være et fælles bookingsystem for hele kommunen. Digitale teknologier som kan guide, instruere og informere borgerne i relation til træning, skal anvendes så vidt muligt. Der skal i højere grad anvendes trådløse og mobile IT-løsninger hos personalet, så arbejdet kan udføres mere fleksibelt og tidsbesparende.

IT teknologierne er på vej ind på træningscentrene, bl.a. i form af digitale guides og instruktioner til brugerne. Der er endnu ikke et fælles bookingsystem for hele kommunen.

3.3.7 Personalefaciliteter

Træningscentrene skal være en attraktiv arbejdsplads. Der skal være et godt dokumentationsområde for terapeuterne med tilstrækkelig plads. Der skal være mulighed for at levere kvalitet i de aktiviteter, der udbydes på træningscentrene. Træningscentrene skal indrettes, så der er en god akustik, gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt vedligeholdelsesniveau.

Træningscentrene er generelt gode og attraktive arbejdspladser for personalet. Der mangler dog plads til mindre arbejdsstationer til bl.a. at udføre dokumentation.

Udvide åbningstider og trimme driften

Dette funktionsprincip er defineret som et forslag til et fremtidigt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes potentialer i at udvide åbningstiderne og at trimme driften af træningscentrene. Det vil medføre et behov for at se på bemanning og økonomisk modeller for betaling el. lign. Det forventes yderligere at inventaret skal gennemgås med henblik på slitage og robusthed i forhold til en øget kapacitet.

Der er fundet et potentiale for at udvide træningscentret med øget åbningstider, hvilket kræver en øget bemanning af stedet. Der kunne være muligheder i at se på IT løsninger som kunne erstatte bemanning f.eks. til instruktion i brug og anvendelse af maskinerne, eller til direkte booking af lokalet.

Inventaret er særlig sårbart, da det er indstillet til de ældres behov. Det betyder at hvis eksterne brugere benytter maskinerne som har et andet behov for træning vil det overbelaste maskinerne. Det bør derfor overvejes hvilke former for maskiner der evt. vil være brug for at supplere med for at eksterne brugere kan benytte faciliteterne. Dette er nævnt under tiltag på den enkelte institution, men der er ikke afsat økonomi, da det bør vurderes yderligere hvilke maskiner der er behov for.

3.3.8 Udvide brugen af cafeerne

Det forventes at brugen af caféerne i forbindelse med træningscentrene også kan udvides.

Dette funktionsprincip er defineret som et forslag til fremtidigt funktionsprincip.

Der er fundet et potentiale for at udvide cafeernes åbningstider, samt at cafeen anvendes i højere grad indenfor åbningstiderne. Det skal dog overvejes, i hvor høj grad der er brug for at udvide cafeens åbningstid, da det bør hænge sammen med i hvor høj grad træningscentret bliver benyttet af eksterne bru-

gere fremadrettet. Det bør undersøges nærmere, om der er et behov hos de eksterne brugere, før cafeen udvider åbningstiderne.

3.3.9 Andre observationer

Ældre bygninger

Træningscenter Møllebo er indrettet i en tidligere hotelbygning. Det giver udfordringer i forhold til at udnytte rummene optimalt. F.eks. er der ikke behov for de mange toiletter/badeværelser, der ligger i forbindelse med de oprindelige hotelværelser i administrationsbygningen og der er snørklede gange og små rum, der er svære at udnytte optimalt.

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag	
Kategori 1.	150.000
Kategori 2.	300.000
Kategori 3.	0
I alt	450.000
Bygningsmæssige tiltag.	
Kategori 1.	900.000
Kategori 2.	3.650.000
Kategori 3.	650.000
I alt	5.200.000
I alt	5.650.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.

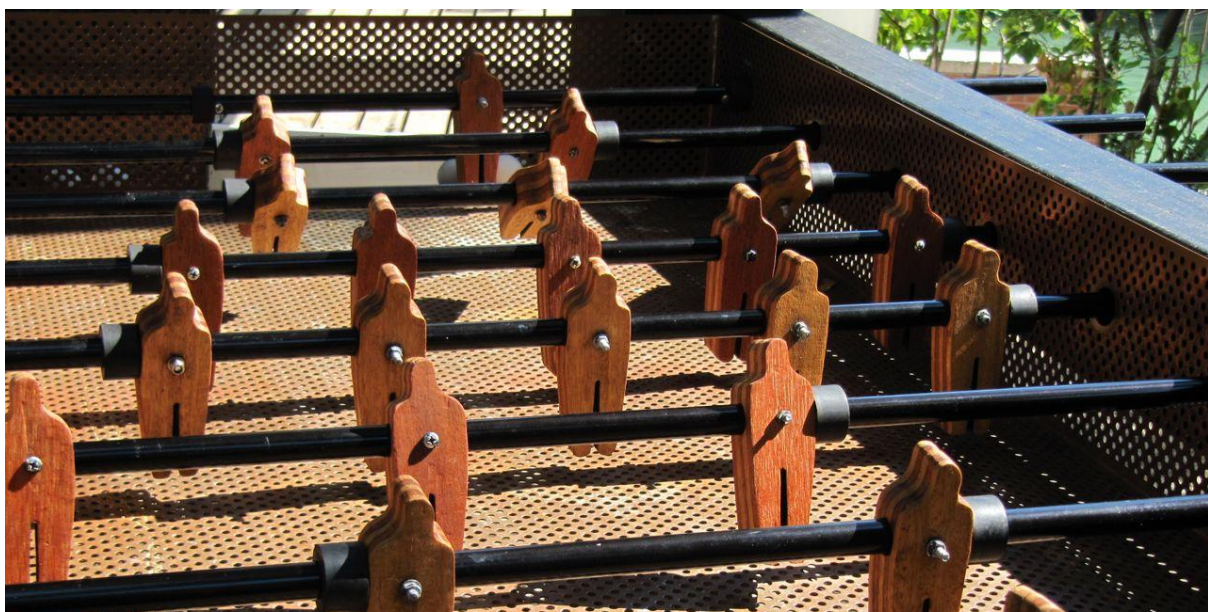


Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Strategiske anbefalinger: Klubber

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013



Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske anbefalinger	5
2.1	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.2	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks klubber	9
3.1	Overordnet vurdering af klubberne	9
3.2	Redegørelse for indretning	9
3.2.1	Inspirerende læringsmiljøer	9
3.2.2	Sociale aktiviteter og fysisk aktivitet	10
3.2.3	Innovation og kreativitet	10
3.2.4	Fleksibilitet	11
3.2.5	Tværfaglige projekter	11
3.2.6	Inddragelse af alle rum som læringsrum	12
3.2.7	IT	12
3.2.8	Personalefaciliteter	12
3.2.9	Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold	13
3.2.10	Sammentænke fritids- og ungdomsklubber med mellemtrin og udskoling	13
4	Økonomi	14

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes klubber. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne i klubberne understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med klubbens leder og besigtigelse i klubberne, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere arealanvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene i den enkelte klub er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele klubområdet
- Redegørelse for klubbernes indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltage der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for den enkelte klub.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede klubber i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad klubberne lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper for kommunens klubber. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige klubber er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

2 Strategiske anbefalinger

Generelt er de fysiske rammer for Lyngby-Taarbæk Kommunes klubber moderne og tidssvarende og lever stort set op til de gældende funktionsprincipper. Der er en enkelt, der i mindre grad lever op til funktionsprincipperne. Det er meget få tiltag, der er brug for i forhold til at kunne betegne faciliteterne som optimale, tidssvarende og fleksible fysiske rammer.

2.1 Strategiske prioriteringer af tiltag

Der er en generel tendens til, at klubberne er indrettet ud fra funktionsprincippet, hvor det enkelte rum er indrettet til bestemte former for aktiviteter. Det giver en høj grad af mening i klubberne. Eleverne bevæger sig fra rum til rum alt efter hvilken aktivitet, de ønsker at deltage i, og dermed bliver rummene hele tiden brugt og udnyttet.

Der er i den enkelte klub foreslået en række tiltag, der skal være med til at opgradere den enkelte klubs fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

- Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
- Indretningstiltag med inventar m.v.
- Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokalerne/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende, fremtidssikret og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "lüksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført)." Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i klubberne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af klubbernes indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

1. En klub vurderes i mindre grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det værende muligt at løfte denne ejendom til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Foretages investeringer i denne bygning, skal det nøje overvejes, om man ønsker at fastholde anvendelse af de fysiske rammer, eller om der kan findes alternative løsninger. Bygningerne kræver forholdsvis store investeringer for at komme på et acceptabelt niveau. Mulighederne for frasalgs og tilvejebringelse af erstatningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af de valgte løsninger.

Estimeret økonomi for investering i den ene ejendom samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 2,4 mio.

2. Fire klubber vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det værende muligt at løfte denne ejendom til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de 4 ejendomme, samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 2,1 mio.
3. For enkelte klubber er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 100.000 kr. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.2 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. prioriteringsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet, modsat de enkelte tiltag der er foreslået på den enkelte skole, som umiddelbart er lette at realisere.

Følgende fokuspunkter bør betragtes, inden man igangsætter fysiske tiltag på den enkelte klub:

▪ Sammentænkning af klubber og skoler

Fritidsklubber og ungdomsklubber er på nuværende tidspunkt ikke organiseret under skolerne og ligger for det meste i særskilte bygninger enten langt væk fra skolerne eller tæt på. Der er et potentiale i at skolerne/hhv. klubberne i højere grad benytter hinandens lokaler, især hvor klub og skole ligger i umiddelbar nærhed af hinanden. Det anbefales at der arbejdes med kulturen omkring brugen af klubbens faciliteter, samt at der skabes let adgang til booking af lokalerne.

Klubberne er generelt indrettet med funktionsrum. Det betyder, at det enkelte rum er kodet til én type af aktiviteter og dermed ikke er særlig fleksible til, at andre aktiviteter kan udfolde sig i rummet. Det skaber til gengæld gode miljøer og indretning for de konkrete aktiviteter. Hvis man opnåede en fuld booking på disse lokaler, kan det give mening at indrette efter funktioner og ikke efter multifunktionalitet. Det anbefales at arbejde med dette, så den besluttede fleksibilitet i forhold til lokaleudnyttelsen sikres jf. forretningsstrategiens princip om Spacemanagement. Nogle få af klubberne holder til i ældre bygninger der kræver større bygningsmæssige investeringer. Det anbefales at inden man iværksætter tiltag på disse bygninger, overvejer mulighederne for at placere de pågældende klubber i skolerne lokaler og dermed udnytte skolens lokaler om eftermiddagen i mellemtrin og udskoling, der for det meste står tomme. Der bør samtidig ses på muligheden for at afhænde eller sælge de ældre klubbygninger. Der skal fokuseres på at skabe et godt ungemiljø med respekt for behovene for både skole og fritid.

Det vurderes at der kan være et langsigtet potentiale i generelt at sammentænke skole og fritidsmiljøet for derved at skabe attraktive ungemiljøer på skolerne, således som forretningsstrategien også lægger op til.

▪ Uddannelse af ledelse og personale

For at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres på den enkelte klub, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering og pædagogisk indretning på et lokalt niveau. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pædagogisk, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune udformer en guide til indretning af klubber, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles til at indrette og optimere anvendelsen af rum i forhold til den pædagogiske praksis.

- **Bedre udnyttelse af eksisterende rammer**

Eksterne brugere benytter i mindre grad klubberne uden for disse åbningstider. De fleste klubber har godt indrettede funktionsrum til udfoldelse af forskellige former for aktiviteter, som f.eks. boldrum, dansesal, IT lokaler, videoredigering m.v. og samtidig har de tilfredsstillende udearealer. Det kan være bands, der låner musiklokalet eller lokale folkeoplysningsforeninger, der benytter lokalerne. Der er umiddelbart et stort potentiale for øget udnyttelse af lokalerne og det anbefales, at man får kortlagt og synliggjort lokalerne, samt får etableret et let tilgængeligt bookingsystem.

Der er generelt et stort potentiale for at skolerne i højre grad benytter klubbens lokaler i dagtimerne. Det anbefales at klubbens lokaler indgår i et centralt bookingsystem og at der arbejdes med kulturen i den enkelte klub, der gør at deling af lokaler med eksterne brugere bliver et centralt element i indretning og brugen af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Der bør være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med, at ekstern brug kan give større slid af lokalerne, samt et større behov for rengøring.

- **Integrering af IT**

Der er meget store forskelle på, hvordan man integrerer IT i dagligdagen i klubberne. Nogle steder er det udelukkende til spil, og andre steder arbejder man mere kreativt. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune sætter fokus på IT for at løfte anvendelsen og brugen af IT i et læringsmiljø i forhold til funktionsprincippet, således som det udarbejdede forslag til IT strategi for 0-18 års området lægger op til.

- **Reducering af støjgener**

Det er flere steder forsøgt at eliminere støjgener med akustikregulerende plader uden, at dette har skabt den ønskede effekt. Hvis man vil forbedre støjforholdene generelt i klubberne anbefales det, at der arbejdes med brugernes adfærd. Det er muligt at reducere støjgener ganske enkelt ved at skabe bevidsthed om, hvordan støj hænger sammen med indretning og organisering af hverdagen.

- **Bygningstypologier**

Lundtofte Fritids- og Ungdomsklub er indrettet i en ældre bolig fra 1872. Da bygningerne ligger i den høje ende af forbrug på el og samtidig har store udfordringer med det termiske indeklima, bør man foretage et strategisk langsigtet perspektiv på bygningen, inden man igangsætter de foreslåede tiltag.

Fritids- og ungdomsklubben Kolle er delvis etableret i en pavillon med en månedlig lejeudgift. Det bør overvejes strategisk, om det er mere rentabelt på langt sigt i forhold til lejeudgifter, at der tilbygges til den øvrige del af klubben, eller om der er andre alternative muligheder for placering af hele klubben andetsteds. En mulighed er at placere klubben i Virum skoles nuværende bygninger i forbindelse med hjemklasselokaler eller faglokaler. Der vil umiddelbart være plads til det i forhold til resultaterne fra kortlægningen, men der skal arbejdes med brugernes holdning med denne løsning.

Fritids- og ungdomsklubben Tryggehvile er indrettet i et bevaringsværdigt hus. Det bør undersøges og overvejes nærmere, om det på sigt er hensigtsmæssig med en klub indrettet i denne bygning, da det er en udfordring med vedligehold og fleksibilitet for brugerne og at den arkitektoniske værdi forringes med det store slidtage, der finder sted på bygningen.

Det anbefales endvidere, at der med udgangspunkt i kommunens nøgletal foretages en vurdering af kommunens vedligeholdelsestunge bygninger til klubber fremadrettet. Vurderingen skal give klarhed om der kan være økonomiske rationaler i fraflytning eller salg, fremfor ressourcekrævende tiltag, som alligevel ikke skaber optimale rammer.

▪ **Områdets funktionsprincipper**

Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for klubberne i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed for i Lyngby-Taarbæk Kommunes klubber for, at den enkelte klub kan udøve sin service og pædagogiske praksis. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af kommunens lokaler og bygninger. I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret et funktionsprincip om sammenlægning af klubber og skoler. Dette princip bør undersøges nærmere med henvisning til strategiske anbefalinger. Det bør overvejes om princippet med koldt drikkevand bør udgå, dels er det ikke nævnt inden for de øvrige områder, dels er princippet på et mere konkret niveau end de øvrige principper.

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks klubber

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad den enkelte klubs bygning vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om klubbernes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af klubberne

Der er givet følgende vurdering af kommunens klubber i forhold til, i hvor høj grad deres bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper:

I hvor høj grad understøtter bygningen områdets funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

	Lav	Middel	Høj
Fritids- og ungdomsklubber			
Fritids- og ungdomsklubben Tryggehvile		Middel	
Fritids- og ungdomsklubben Vænget			Høj
Lundtofte Fritids- og Ungdomsklub	Lav		
Fritids- og Ungdomsklubben Kolle		Middel	
Fritids- og Ungdomsklubben Tronen			Høj
Fritidsklubben Bøvsen		Middel	
Fritids- og Ungdomsklubben Carlsvognen			Høj
Fritids- og Ungdomsklubben Baune		Middel	
Antal Institutioner	1	4	3

3.2 Redegørelse for indretning

I det følgende redegøres for indretningen i klubberne med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 Inspirerende læringsmiljøer

Fritids- og ungdomsklubberne under 'Klub Lyngby' skal indrettes, så de giver lyst til samvær og fællesskab i fleksible og inspirerende læringsmiljøer.

Generelt er klubberne indrettet med inspirerende læringsmiljøer og der tænkes i indretning, som understøtter børn og unges aktiviteter. Klubberne er generelt gode til at indrette særlige rum, der giver en særlig stemning om den enkelte aktivitet. Der er dog stor forskel på i hvor høj grad, de enkelte klubber indrettes som et læringsmiljø eller mere som et opholds/fritidsmiljø. Fokus for indretningen de fleste steder er da også at skabe hjemlige og hyggelige miljøer til børn og unge med en variation af rumstørrelser og indretninger, hvilket på mange måder kan være en barriere for fleksibel udnyttelse.

Klubberne er generelt indrettet med funktionsrum. Det betyder, at det enkelte rum er kodet til én type af aktiviteter og dermed ikke er særlig fleksible til, at andre aktiviteter kan udfolde sig i rummet. Det skaber til gengæld gode miljøer og indretning for de konkrete aktiviteter. Hvis man opnåede en fuld booking på disse lokaler kan det give mening at indrette efter funktioner og ikke efter multifunktionalitet.

Gode cases

Fleksibel udnyttelse

I Fritids- og ungdomsklubben Baune er alrummet et godt og åbent rum, der understøtter social aktivitet, hvor børn "hænger" ud og snakken er uformel. Samtidig er der et stort samlingsrum, hvor der er plads til fysisk aktivitet indendørs. Det understøttes yderligere af det tætte samarbejde med gymnastikhallen og boldbaner udendørs.

Funktionsrum

I Fritids- og ungdomsklubben Vænget findes et musik- og lydstudie, som appellerer til de unge og som giver gode muligheder for at udfolde sig med en type aktivitet, de færreste har mulighed for derhjemme.

3.2.2 Sociale aktiviteter og fysisk aktivitet

Miljøerne skal invitere til sociale aktiviteter i og omkring den enkelte fritids- og ungdomsklub og give plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

Der er stor mulighed for sociale aktiviteter i klubberne. De er generelt indrettet, så der er mange muligheder for at sidde i større eller mindre grupper, og rum og gangarealer bliver i høj grad brugt til ophold og aktiviteter.

Der er generelt gode muligheder for at lave fysisk aktivitet. Der er god plads i udemiljøerne og eksterne idrætsfaciliteter benyttes, især når de ligger i nærheden. Der er få steder, hvor der er indrettet indendørs aktivitetsrum til f.eks. fodbold og dans.

Gode cases

På Fritidsklubben Virumgaardvej er der indrettet et danserum med en lille scene, hvor der er mulighed for forskellige former for fysisk aktivitet.

Fritids- og ungdomsklubben Baune bruger den nærvæd liggende Engelsborghal, hvor klubgængerne drager nytte af muligheden for at røre sig fysisk både ude- og inde.

3.2.3 Innovation og kreativitet

Fritids- og ungdomsmiljøerne skal understøtte den eksperimenterende del af de unges læring og skabe plads til innovation og kreativitet, samt stimulere de unges fantasi og sanser.

Klubberne understøtter generelt i høj grad det eksperimenterende og giver plads til innovation og kreativitet i kraft af deres velindrettede funktionsrum, der giver muligheder for mange forskellige kreative aktiviteter.

Gode cases

Kreativt værksted

På Fritids- og ungdomsklubben Tryggehvile er en masse små rum i overetagen slået sammen til et stort kreativt værksted.

I Klubben Kolle er mange funktionsrum stærkt dedikerede og specialiserede. I rummene udfordres børn kreativt gennem fremstilling af rollespilsudstyr, fjernstyrede biler og fly, syning og keramik.

3.2.4 **Fleksibilitet**

Lokalefaciliteterne skal være fleksible, så de giver mulighed for, at brugere og personale kan mødes på kryds og tværs. De unge kommer for at møde venner og kammerater og det er vigtigt at indretningen understøtter disse møder, så de kan opstå naturligt og i forbindelse med relevante aktiviteter, som f.eks. kan være madlavning/spisning, spil, musik, kreative aktiviteter, såvel som aktiviteter, der har med bevægelse og sportslig udfoldelse at gøre.

Lokalerne giver i høj grad mulighed for, at børn, unge og personalet kan mødes på kryds og tværs. I kraft af funktionsrummene, der giver mulighed for mange forskellige typer af aktiviteter, opstår der hele tiden møder på kryds og tværs i lokalerne og gangarealer.

Selv om klubberne generelt er indrettet efter funktioner, er arealerne meget i brug på grund af det høje antal børn og unge, der færdes i klubber og benytter fritidstilbuddene. På den måde er der en anden form for fleksibilitet i klubberne, der i højere grad handler om at skabe gode miljøer, hvor både aktiviteter og ophold kan finde sted og dermed benyttes alle rum meget i det tidsrum det benyttes.

Ungdomsklubberne har generelt rigtig god plads, mens fritidsklubberne er noget mere pakket grundet det høje antal børn, der benytter fritidsklubben. Det mærkes især om vinteren.

Gode cases

Multirum

Salen på Lundtofte Fritids- og Ungdomsklub bruges som multirum. Rummet er friholdt for fast inventar, så man selv kan "indtage" rummet. Børnene skater, bygger ramper, løber og spiller spil i rummet. Det er et stort rum, så det kan også bruges til fester og andre typer fællesarrangementer.

Varierede rumudtryk

I Fritidsklubben Tronen benyttes møbler, overfladebelægninger, farvetemaer og ikke mindst belysning, som en aktiv del af indretningen og formår at give de fleste rum en "særlig" karakter eller stemning, som afspejler rummets funktion. Indretningen sker desuden aktivt i samarbejde med børnene, hvorved de i højere grad påtager sig ejer følelse over huset.

Fælles aktiviteter

Fritids- og ungdomsklubben Baune har, som flere andre klubber, flere rum, der understøtter aktiviteter mellem personale og brugere i forskellige aldre. De laver fx mad sammen i køkkenerne, planlægger teater- og film forestillinger og indspiller musik sammen.

3.2.5 **Tværfaglige projekter**

Der skal være mulighed for at samle de unge i større og mindre grupper til aktiviteter og tværfaglige projekter både for at fremme samarbejdet i personalegruppen og de unges muligheder for udvikling og læring.

Der er i høj grad mulighed for at arbejde med tværfaglige projekter grundet de velindrettede funktionsrum. Det handler i højere grad om valg af pædagogik og kultur på den enkelte institution om det finder sted.

Gode cases

Fritids- og ungdomsklubben Baune har et stort samlingsrum på ca. 100 m². Foruden jævnlig afvikling af forskellige samlinger og fysiske udfoldelse, bruger de rummet til teateropsætninger. Brugernes inddrages og udvikles tværfagligt, da forskellige opgaver skal uddelegeres (skuespil, musik, lyd og lys, filmoptagelse etc.).

3.2.6 Inddragelse af alle rum som læringsrum

Alle rum, gang- og udearealer i fritids- og ungdomsklubberne er som udgangspunkt læringsrum og derfor skal alle arealerne videst muligt inddrages i den daglige planlægning af aktiviteterne i fritids- og ungdomsklubberne.

Alle arealer i klubberne inddrages i høj grad i dagligdagen. Kvadratmetrene udnyttes og bruges af børn og unge, som fordeler sig meget rundt i bygningen og bruger rummene på mange måder.

Gode cases

I Fritids- og ungdomsklubben Lundtofte er næsten alle rum også forbindelsesrum. Derfor bruges alle m² også trappen mellem stue og 1. sal der anvendes som "snakke-sted".

3.2.7 IT

IT vil være en væsentlig del af fritids- og ungdomsklubbernes læringsmiljø og bygningerne skal understøtte de unges og lærerernes mulighed for at inddrage dette i aktiviteterne.

I alle klubberne er der i høj grad mulighed for at benytte og inddrage IT i aktiviteterne.

Gode cases

På Fritidsklubben Virumgårdsvej er der indrettet spillerum uden siddepladser, så man også er i bevægelse, når man spiller computer. Der er også et computerrum til forskellige computerrelaterede aktiviteter.

På Fritids- og ungdomsklubben Baune bruges IT til spil, men derudover inddrages det også meget i læringsaktiviteter. Børnene bruger computere og IT som opslagsværk og til at planlægge større begivenheder. De bruger også computere til at indspille musik og optage film, som de efterfølgende redigerer.

3.2.8 Personalefaciliteter

Fritids- og ungdomsklubberne skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor der er mulighed for at kunne forberede sig, holde møder og afholde sociale arrangementer, samt trække sig tilbage for pause. Administrationen skal have tæt kontakt til personalefaciliteter for at fremme samarbejdet mellem ledelse og personale.

Personalet i klubberne har generelt gode personalefaciliteter. Der er ofte et mindre kontor med de basale kontorfunktioner til rådighed og fællesrummene benyttes til møder og andre aktiviteter, hvor flere pædagoger skal samles. Aktiviteterne afholdes i tidsrummet inden børn og unge møder ind i klubben. Personalet har ingen eller få pauser, når børnene og de unge er der, og har derfor ikke et stort behov for særlige pauserum.

3.2.9 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Fritids- og ungdomsklubberne skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Generelt er der gode lysforhold i alle klubber, men enkelte steder mangler god udendørs belysning, så børn og unge trygt kan færdes til og fra klubben om vinteren. Der opleves generelt problemer med støj flere steder. Det er især i fællesområder og de ældre bygninger, når mange børn og unge opholder sig dér på engang. Især i de gamle villaer og i bygninger udført i præfabrikerede elementer, opleves store temperaturforskelle, som medfører kulde/varme gener.

3.2.10 Sammentænke fritids- og ungdomsklubber med mellemtrin og udskoling

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Princippet er et perspektiv på en mulig fremtidig bygningsanvendelse og vedrører elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer, f.eks. om pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper, som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det forventes, at der findes et potentiale i at sammentænke fritids- og ungdomsklubberne med mellemtrin /udskoling, og på den måde frigøre lokalekapacitet. Mulighederne undersøges i forhold til bygningsfysik og holdningsmæssige forhold.

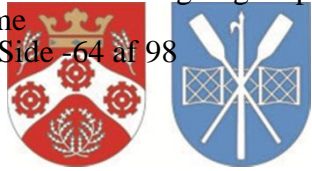
Der er et potentiale i at sammentænke fritids- og ungdomsklubber med mellemtrin og udskoling for at skabe bedre udnyttelse af bygningerne i klubbens ejendomme, da de står en del ledig alle dage frem til opstart af klubben. Ved en samtænkning er der potentiale for at skabe gode og inspirerende læringsrum for mellemtrin/udskoling.

Flere af lokalene kan benyttes til kreative aktiviteter og eksperimenterende undervisning. Hvor klubber ligger i umiddelbar nærhed af skolerne, er det anbefalet under kulturtiltag hvis det er skønnet nødvendigt. Klubberne er positive overfor at udlåne lokalene til eksterne brugere og klubber placeret tæt på skoler benytter allerede i høj grad skolens faciliteter.

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag Kategori 1. Kategori 2. Kategori 3. I alt	0 600.000 100.000 700.000
Bygningsmæssige tiltag. Kategori 1. Kategori 2. Kategori 3. I alt	0 4.050.000 0 4.050.000
I alt	4.750.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.



Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Strategiske anbefalinger: Daginstitutioner

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013



Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske anbefalinger	5
2.1	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.2	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks daginstitutioner	9
3.1	Overordnet vurdering af daginstitutionerne	9
3.2	Redegørelse for indretning	10
3.2.1	Inspirerende læringsmiljøer	10
3.2.2	Innovation og kreativitet	10
3.2.3	De 6 læreplanstemaer	11
3.2.4	Plads til forskellige former for leg	11
3.2.5	Børneperspektiv	12
3.2.6	Samarbejde	12
3.2.7	Inddragelse af alle rum som læringsrum	13
3.2.8	Udemiljø	13
3.2.9	IT	14
3.2.10	Personalefaciliteter	14
3.2.11	Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold	14
3.2.12	Indretning af værkstedsrum/projektrum	15
4	Økonomi	17

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes daginstitutioner. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne i daginstitutionerne understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med dagtilbudslederen og besigtigelses af daginstitutionerne, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere areal-anvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene i den enkelte daginstitution er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele daginstitutionsområdet
- Redegørelse for daginstitutionernes indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltage der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for den enkelte daginstitution.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede daginstitutioner i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad daginstitutionerne lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper for kommunens daginstitutioner. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige daginstitutioner er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

2 Strategiske anbefalinger

Generelt er de fysiske rammer for Lyngby-Taarbæk Kommunes daginstitutioner moderne og tidssvarende, og lever stort set op til de gældende funktionsprincipper. Det er ganske få tiltag, der er brug for på de enkelte institutioners fysiske rammer for, at de vil kunne betegnes som optimale, tidssvarende og fleksible fysiske rammer. Et færre antal institutioner lever dog i ringe grad op til funktionsprincipperne, og disse institutioners fremtid bør overvejes nøje i forhold til at få mest muligt ud af de ressourcer, der skal investeres.

Der er en generel tendens til, at hvor de fysiske rammer ikke er optimale, finder man lokalt løsninger, som kalder på kreative måder at indrette og anvende rum. Omvendt kan der observeres, at hvor institutionerne har god plads, anvendes i mindre grad dobbeltudnyttelse og kreative tanker i forhold til at skabe plads og rum til aktiviteter.

2.1 Strategiske prioriteringer af tiltag

Der er på den enkelte institution foreslået en række tiltag, der skal være med til at opgradere den enkelte daginstitutionens fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

- Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
- Indretningstiltag med inventar m.v.
- Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokalerne/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende, fremtidssikret og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført)." Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i daginstitutionerne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af daginstitutionernes indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

1. Der er to institutioner der vurderes som lav i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Før der foretages investeringer i disse bygninger, skal det nøje overvejes, om man vil fastholde anvendelse af de fysiske rammer til institution, eller om der kan findes alternative løsninger. Muligheder for frasalg og tilvejebringelse af erstat-

ningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af bygningen. Estimeret økonomi for investering i de to ejendom bliver sammenlagt ca. 2,9 mio.

2. 15 institutioner vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (gul i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de 15 ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 7,5 mio.
3. For samtlige institutioner er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 2,7 mio. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.2 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. prioriteringsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet, modsat de enkelte tiltag der er foreslået på den enkelte institution, som umiddelbart er lette at realisere.

Følgende fokuspunkter bør betragtes med udgangspunkt i Forretningsstrategien, inden man igangsætter fysiske tiltag på den enkelte institution.

▪ Uddannelse af ledelsen og personalet

Der er stor forskel på evnen til at organisere og lede brugen af rum på den enkelte institution. Nogle steder er ledelse og personalet kreative og nytænkende og formår at få meget ud af lidt. I mange institutioner har man indrettet sig efter et voksenperspektiv, hvor man overser mulighederne for at indrette og aktivere mindre steder i et børneperspektiv.

For at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres i den enkelte institution, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering og pædagogisk indretning på lokalt niveau. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pædagogik, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune udformer en guide for indretning af daginstitutioner, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles i forhold til at indrette og optimere anvendelsen af rum i forhold til den pædagogiske praksis.

Nøgleord kan være: Rummet som den tredje pædagog, fleksibilitet, multifunktionel indretning, opbevaring og indretning i børneperspektiv, regler for børn i køkken m.v.

▪ Bedre udnyttelse af eksisterende rammer

Flere institutioner har fantastiske steder og rum til udfoldelse af forskellige former for aktiviteter. Det kan være særligt store og velindrettede udearealer, strand, motorikrum m.v. Det anbefales, at disse rum kortlægges og at der etableres en koordineret booking-ordning, således at disse faciliteter kan anvendes af kommunens andre institutioner. Derudover anbefales det, at man i langt højere grad afdækker muligheder for fælles anvendelse af visse lokaletyper, fremfor at der nødvendigvis etableres alle lokaletyper på alle institutioner. Fokus skal være særligt rettet mod rum, der kun anvendes i afgrænsede tidsrum – f.eks. motorikrum og kreative værksteder.

Institutioner med særlig gode rum og arealer:

- Eremitageparken: motorikrum
- Carlshøj: teaterum, rytmik/motorikrum
- Børnereden: motorikrum
- Lærkereden: to motorikrum, kreativt værksted
- Ulrikke: motorikrum, kreativt værksted
- Papillon: motorik/rytmikrum
- Svanen: motorikrum, kreativt værksted, grov værksted
- Spurvehuset : 6000 m2 godt udeareal
- Humlehuset: 5000 m2 godt udeareal
- Klokkeblomsten: dedikeret vandrum i nyt hus
- Skovbakken: Kreativt værksted
- Hjortholm: Kreativt værksted
- Langs Banen: Motorikrum i kælderens
- Pilen: Special indrettet motorikrum (benyttes p.t. af andre institutioner)

Lokalefaciliteter der ikke anvendes kan anvendes af andre kommunale institutioner, andre kommunale brugere og eksterne brugere.

Øvrige eksterne brugere

Det anbefales, at der arbejdes videre med ideen om, at eksterne brugere kan benytte lokaler i daginstitutionerne som f.eks. fællesrum og legeplads eller køkkenfaciliteter i aftentimerne. Der er generelt en positiv stemning hos institutionerne for, at det kan lade sig gøre. Der bør i første omgang etableres et centralt bookingsystem og arbejdes med kulturen på det enkelte institution der gør, at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Det er en ny tanke for de fleste institutioner, at eksterne brugere skulle benytte deres lokaler, der bør derfor være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med, at ekstern brug kan give større slid af lokalerne, samt et større behov for rengøring.

■ **Integrering af IT**

Der er meget store forskelle på, hvordan man integrerer IT i dagligdagen, og dermed er det svært for institutionerne at pege på, hvordan IT og de fysiske rammer tænkes sammen. Der er igangsat et udviklingsprojekt på området fra kommunens side og det vurderes der at være et potentiale i forhold til at skabe et sæt retningslinjer for hvordan man arbejder med IT i kommunens daginstitutioner, og at man samtidig sikrer, at retningslinjerne matcher de gældende funktionsprincipper.

■ **Reducering af støjgener**

Det er flere steder forsøgt at eliminere støjgener med akustikregulerende plader uden, at dette har skabt den ønskede effekt. Hvis man vil forbedre støjforholdene generelt i daginstitutionerne anbefales det, at der arbejdes med brugernes adfærd. Det er muligt at reducere støjgener ganske enkelt ved at skabe bevidsthed om, hvordan støj hænger sammen med indretning og organisering af hverdagen.

■ **Mere børneperspektiv**

I rigtig mange institutioner har man indrettet sig efter et voksenperspektiv. Ofte kan mindre funktionelle arealer aktiveres, hvis man tillægger sig et børneperspektiv. Mange steder fandt man forskellige lokale løsninger på at anvende køkkenområderne efter et børneperspektiv.

■ **Bygningstypologier**

Institutionerne er indrettet i forskellige bygningstypologier, og der er især to bygningstyper, hvor man strategisk bør tage et langsigtet perspektiv, inden man igangsætter ressourcekrævende tiltag.

For det første anbefales det, at man overvejer ressourcekrævende investering i institutioner indrettet i bygninger, opbygget i præfabrikerede elementer. Denne type bygninger lever generelt ikke særligt godt op til kommunens funktionsprincipper samtidig med, at bygningernes levetid og kommende ved-

ligeholdelsesbehov kan rejse spørgsmålstejn ved om indsatsen er økonomisk bæredygtig. Der opleves generelt større problemer med indeklima i disse bygninger, som f.eks. støj og temperatur.

Dernæst anbefales det, at man overvejer ressourcekrævende investering i institutioner indrettet i villaer, som ikke lever op til funktionsprincipperne og samtidig også har forholdsvis store omkostninger forbundet med vedligehold. De gamle villaer anses ofte for værende charmerende og hyggelige, men de er for ofte indrettet alt for uhensigtsmæssig i forhold til at være tidssvarende og optimale rammer for en daginstitution. Det bør undersøges i hvilket omfang, der er økonomisk rationale i at frasælge bygningerne for i stedet at investere i nybyggeri, som på længere sigt vurderes at være mere optimalt både i forhold til driftsøkonomi, arbejdsmiljø og i forhold til den service, som institutionerne leverer. Det noteres at der tidligere har været foretaget bygningsmæssige ændringer og reduktioner i de daginstitutioner i de ekstra personalenormeringer, der er begrundet i bygningsmæssige forhold.

Det anbefales endvidere, at med udgangspunkt i kommunens nøgletal, foretages en vurdering af kommunens vedligeholdelsestunge bygninger. Vurderingen skal give klarhed om der kan være økonomiske rationaler i fraflytning eller salg, fremfor ressourcekrævende tiltag, som alligevel ikke skaber optimale rammer.

- **Områdets funktionsprincipper:** Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for daginstitutionerne i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed for i Lyngby-Taarbæk Kommunes daginstitutioner for, at den enkelte institution kan udøve sin service og pædagogiske praksis. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af kommunens lokaler og bygninger. I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret et potentielt funktionsprincip om yderligere udnyttelse af værkstedsrum/projektrum. Der vurderes at være perspektiver i princippet, hvorfor det anbefales, at dette gøres til et faktisk funktionsprincip.

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks daginstitutioner

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad den enkelte daginstitutionens bygning vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om daginstitutionernes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af daginstitutionerne

Der er givet følgende vurdering af kommunens daginstitutioner i forhold til, i hvor høj grad der bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper. Der er i opgørelsen kun medtaget kommunale bygninger.

I hvor høj grad understøtter bygningen områdets funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

Daginstitutioner	Lav	Middel	Høj
3.1 Børnehuset Bulderby		Middel	
3.2 Eremitageparken			Høj
3.3 Børnehuset Lille Ørholm		Middel	
3.5 Taarbæk Børnehus Strand afd		Middel	
3.8 Carlshøj Vuggestue		Middel	
3.10 Børnehuset Rævehøjen			Høj
3.11 Børnehuset - Askevænget		Middel	
3.12 Vuggestuen Villa Furesø			Høj
3.13 Børnehuset Humlehuset			Høj
3.14 Børnehuset Mælkevejen			Høj
3.15 Børnehuset Spurvehuset			Høj
3.16 Vuggestuen Børnereden			Høj
3.17 Skovbakkens Børnehave			Høj
3.18 Vuggestuen Kapelgården		Middel	
3.19 Børnehaven Bøgely			Høj
3.20 Børnehuset Pilen			Høj
3.21 Børnehuset Blå			Høj
3.22 Børnehuset Langs Banen		Middel	
3.23 Børnehuset Rosenlys			Høj
3.24 Børnehuset Troldebo			Høj
3.25 Vuggestuen Garantien		Middel	
3.26 Vuggestuen I H Mundtsvej			Høj
3.27 Bondebyens Børnehave		Middel	
3.28 Børnehuset Børnely			Høj
3.29 Børnehuset Ulrikke		Middel	
3.30 Børnehuset Kastaniehuset	Lav		
3.31 Børnehuset Klokkeblomsten			Høj
3.32 Vuggestuen Firkløveren		Middel	
3.33 Børnehuset Hjortholm			Høj
3.34 Børnehuset Trinbrættet			Høj
3.35 Børnehuset Papillon		Middel	
3.36 Vuggestuen Andedammen		Middel	
3.37 Dansk Røde Kors Børnehave	Lav		
3.38 Brede Børnehave			Høj
3.39 Børnehaven Prinsessehøj			Høj
3.41 Børnehuset Lærkereden			Høj
3.42 Børnehuset Svanen			Høj

3.48 Børnehuset Blomsten
3.50 Den kommunale dagpleje

Middel

Middel

Antal Institutioner	2	15	22
---------------------	---	----	----

3.2 Redegørelse for indretning

I det følgende redegøres for indretningen på daginstitutionerne med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 Inspirerende læringsmiljøer

Dagtilbuddene skal indrettes, så de giver lyst til leg og læring i fleksible og inspirerende læringsmiljøer. Miljøerne skal invitere til sociale aktiviteter i og omkring det enkelte dagtilbud og give plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

Generelt er institutionerne indrettet, så de giver lyst til leg og læring. Der tænkes i indretning, så det understøtter børnenes sanser og udvikling, og enkelte institutioner er særlig gode til at indrette særlige rum, der giver en særlig stemning om den enkelte aktivitet. Der er dog en del institutioner, hvor indretning og miljøerne virker tilfældige og ikke umiddelbart synes særligt gennemtænkt i forhold til service og pædagogik.

Generelt er daginstitutionerne gode til fleksibel dobbeltudnyttelse af rum. Det sker oftest fordi institutioner mangler plads eller rum til aktiviteter, og i mindre grad ud fra en bevidst tanke om at optimere areal anvendelsen. Det ses bl.a. ved at der, de steder hvor der er god plads, generelt ikke sker dobbeltudnyttelse.

Daginstitutioner har generelt god plads til bevægelse og fysisk aktivitet. Det er typisk udearealerne og motorikrum, der benyttes. På de institutioner, hvor der er mulighed for fleksibel indretning anvendes stuerne også ofte til bevægelse og fysisk aktivitet. Flexibiliteten består f.eks. af mobilt inventar, som kan flyttes ud til siderne og skabe rum på gulvet. Flere steder har institutionerne indrettet motorikrum i kælderen, som dog ikke i kan anvendes pga. gældende lovkrav mht. brand.

Gode cases

Fleksibel udnyttelse

Organiseringen af *Villa Furesø* er opbygget med et køkken til hver stue. Dette har gjort det muligt at give rummene særlige funktioner, således at køkkenet er indrettet statisk med borde og stole, mens stuerne frigøres og holdes åbne overfor mange forskellige aktiviteter.

God indretning

I Institutionen *Svanen* har de indrettet deres rum med stor fokus på fleksibilitet. Indretningen er gjort meget mobil, og derfor er det muligt at skabe mange forskellige rum, tilpasset det aktuelle behov. Rummene kan det ene øjeblik fremstå store og åbne med møblementet langs væggen, mens rummet det næste øjeblik kan være indrettet med huler/nicher dannet af møblementet.

Skovbakken er på alle punkter meget kreativ og god til at udnytte rum. De formår at bruge alle hjørner og nicher og gøre disse til noget specielt. De omformer ubrugte skabe til huler og skaber stemning ved at bruge friske farve og lave tematiserede nicher.

3.2.2 Innovation og kreativitet

Institutionens læringsmiljøer skal understøtte den eksperimenterende del af børns læring og skabe plads til innovation og kreativitet, samt stimulere børns fantasi og sanser.

Enkelte institutioner har værksteder, hvor de igangsætter kreative projekter med børnene. De institutioner der råder over egentlige værksteder, er ofte institutioner med masser af plads, og ofte er værkstederne kun udnyttet i begrænset omfang. Institutionerne med mindre plads, udnytter i høj grad både stuer og udearealer til at arbejde kreativt og eksperimenterende. Disse institutioner har i stedet materialedepoter, hvor de henter materialer. Aktiviteter iscenesættes hvor der er plads og rum, men ofte er manglende depotplads årsag til at aktiviteterne begrænses, da pædagogerne skal bruge for meget tid på at hente materialer.

Gode cases

Gode værkstedsfaciliteter ude og inde samt mobile værkstedsdepoter

Daginstitutionen *Svanen* har et godt værkstedsmiljø. De har et kreativt værksted indenfor, hvorfra der er adgang til et grovværksted med fokus på natur. Grovværkstedet er indrettet i et uopvarmet rum med store porte, der kan åbnes, så man skaber en mere flydende overgang mellem inde og ude.

3.2.3 De 6 læreplanstemaer

Lokalefaciliteterne skal være fleksible så de giver mulighed for både den formelle og uformelle læring, samt rum og rammer for, at man kan udfolde aktiviteter i forhold til de 6 læreplanstemaer.

Flere institutioner giver udtryk for, at det ikke er så afgørende, hvordan bygningen er udformet for at kunne udfolde de 6 lærerplantemaer. De påpeger, at det mere handler om det pædagogiske, og så finder man rum og rammer til det og indretter ad hoc de miljøer, man har brug for til hvert enkelt tema. Mange institutioner arbejder med visuel gengivelse af arbejdet med læreplanstemaerne på væggene i institutionen.

Gode cases

Visuel gengivelse af arbejdet med læreplanstemaer på vægge mv.

Ligesom hos mange af de andre institutioner, er Blomsten begyndt at anvende gangareal og lignende rum, som tidligere har stået ubenyttet. I forhold til læringsrum indrettes fx gangarealer med læreplanstemaer og benyttes som supplement til stuerne.

3.2.4 Plads til forskellige former for leg

Bygningerne skal give plads til børns forskellige måder at lege og lære på, og dermed give mulighed for, at børn kan finde plads til bl.a. at lege selv eller i mindre grupper, samt vælge mellem forskellige aktiviteter.

Generelt er institutionerne gode til at indrette rummene med nicher og mange små opholds- og legesteder, så børnene har muligheder for at lege i mindre grupper eller være for sig selv. Enkelte institutioner er særlig gode til det, hvor de justerer indretningen, når der er brug for det i forhold til de pædagogiske aktiviteter eller ønskede tiltag. Her er det afgørende, at indretningen er fleksibel og kan formes efter flere formål. Der er stor forskel på, i hvor høj grad indretningen er fleksibel på institutionerne. Der hvor indretningen er fleksibel, er der også flere muligheder for at omdanne rummene, således at de matcher børnenes behov og den pædagogiske praksis.

Gode cases

Rum-i-rum, fleksible og gode løsninger

Hos daginstitutionen Villa Furesø danner de rum-i-rum vha. af fleksibel og mobil indretning. De supple-

rer læringsmiljøerne med enkelte større legeelementer, som roterer med lidt større mellemrum, og som giver hver stue et unika.

Institutionen Bondebyens børnehave opdeler stuerne på forskelligvis afhængigt af, hvilken pædagog der er på de forskellige stuer. Men især er der en enkel stue, som formår at skabe zoner og nicher, der giver børnene mulighed for at skabe deres eget rum i det store grupperum.

3.2.5 Børneperspektiv

Institutionen skal indrettes med et børneperspektiv, så de i praksis kan inddrages i diverse aktiviteter. F.eks. skal køkkener indrettes, så det er muligt, at børn kan inddrages i pædagogisk praksis omkring madlavning.

I flere institutioner er der indrettet køkken med mulighed for, at børnene kan inddrages. Selvom køkkenerne er indrettet så børnene kan inddrages sker det forholdsvist sjældent. Det skyldes dels, at man er usikker på regler og retningslinjer for at have børn med i køkkenet, og dels at der findes en række forskellige pædagogiske holdninger til, om børn skal inddrages i køkkenaktiviteter. Der, hvor man pædagogisk arbejder med inddragelse af børn i køkkenaktiviteter, formår man med succes at inddrage børnene, selv hvis køkkenet egentligt ikke er indrettet til det. Det sker f.eks. ved at sætte børnene omkring et bord eller ved at benytte skamler, som børnene kan stå på.

Helt generelt gælder det for institutionerne, at de er indrettet ud fra et voksenperspektiv. F.eks. hænger udsmykning primært i voksenhøjde, og ofte opbevares legetøj mv. steder hvor børnene ikke umiddelbart selv har adgang til det – f.eks. på hylder.

Gode cases

Der er to køkkener på institutionen *Lærkereden*. Det ene er et stort køkken og det andet et mindre såkaldt tekøkken. I det store køkken sidder børnene ved bords og deltager i at smøre mad og lignende. I det mindre køkken hjælper børnene med at tømme opvaskemaskine, dække bord etc.

3.2.6 Samarbejde

Der skal være mulighed for at samle børn i større og mindre grupper til aktiviteter og tværfaglige forløb på tværs af stuerne for at fremme samarbejdet i personalegruppen og børns muligheder for udvikling og læring.

Dette sker i høj grad på de enkelte stuer samt på ture og i udearealerne. Den generelle holdning er, at der ikke nødvendigvis er brug for fællesrum for, at tværfaglige forløb og samarbejde kan fremmes. Men det kan i lige så høj grad ske ved placering af dobbeltdør mellem stuerne, så man kan samles på tværs.

Gode cases

Dobeltdør mellem stuerne, stuer som kan indrettes til mange funktioner

Anvendelsen af dobbeltdøre mellem stuerum og tilknyttede funktionsrum i Dansk Røde Kors Børnehave sikrer en mere flydende overgang. Børnene har flydende læringsmiljøer fra fx stuen på 1. sal og ind i spisestuen og køkkenet. Derved kan funktionerne udvides og bruges på tværs af rum.

Fleksibelt samarbejde

Hos Svanen er alle stuer sammensat parvis. Et mindre fællesrum kan åbnes med dobbeltdøre og udvide en af stuerne eller bruges som forbindelsesrum ved stuesammenlægning. Det gør pædagogerne mindre sårbare ved sygdom og skaber stærkt fleksible miljøer for børnene.

Fleksibelt fællesrum

Mælkevejen er en institution bosat i et 2 etages hus med flere udfordringer. Men de har formået at indrette sig fleksibelt med store skydedøre mellem alle stuerne, hvilket gør det muligt at slå alle stuer sammen til et stort fællesrum når der er behov.

3.2.7 Inddragelse af alle rum som læringsrum

Alle rum, gang- og udearealer i dagtilbuddene er som udgangspunkt læringsrum og derfor skal alle arealerne videst muligt inddrages i den daglige planlægning af aktiviteterne i daginstitutionen.

I mange institutioner opleves gangarealerne som snævre og trange. Hvis gangarealerne samtidig også benyttes til garderobe, er det oftest ikke muligt at anvende disse til aktivitet, da der ofte vil være skidt og snavs på gulvene. Enkelte steder har man god plads i gangene, og her er arealerne i nogen grad indrettet og inddraget til leg mv. bl.a. som et særligt rum, så gangarealerne frigives til andre formål. Disse løsninger anses for værende velfungerende.

Gode cases

Udnyttelse af gangareal

Hos Carlshøj er der især ét gangareal, der skiller sig ud ved god indretning og brug. Gangen på 2. sal er bred og med masser af dagslys. Langs den ene væg er der garderobe med små bænke til at tage overtøj på. Langs den anden side er der indrettet kontor, små nicher og legearealer.

Læseplads i gangareal

I Bondebyens Børnehave har Dobbeltudnytter man gangarealet ved at have en madras som kan slås ud og bruges til læsning med små grupper.

3.2.8 Udemiljø

Udemiljøet som læringsrum er lige så vigtigt som indendørs faciliteterne, derfor skal de sammentænkes, og uderum skal anses som et supplement til de indendørs læringsrum

Generelt har institutioner gode og varierede ude-læringsrum. Der er dog stor forskel på størrelsen af arealerne, hvor enkelte har meget små udendørs faciliteter og nogle har meget store. Det spænder fra 200 m²- 5.000 m². Der hvor institutioner har trange pladsforhold, er der en generel tendens til, at ude-læringsrummet benyttes i højre grad, samt at man i høj grad benytter øvrige steder i nærområdet..

Gode cases

Gode udearealer / god brug af udemiljø

Udearealerne tilknyttet Børnereden er effektivt indrettet, så der er forskellige legemiljøer, en mindre boldbane og et overdækket areal med små borde. Børnereden supplerer kraftigt med brugen af nærliggende faciliteter i udemiljøet. Gadekær, skov, parker, tunellen og udflugter til teater anvendes ofte.

Designet legeplads

Mælkevejen har fået en designer til at komme med tegninger på en kreativ legeplads, og de tegninger skal snart udføres. Der er spændende potentialer i legepladsens indretning, og den kunne blive til god inspiration for kreativ udnyttelse af rum i fremtiden for andre institutioner.

Et godt motorikrum

Pilen har et helt specielt indrettet motorikrum, både til interne og eksterne brugere. Der fungerer virkelig godt, at forskellige institutioner kan booke sig ind, mens Pilen har krav på at bruge den ca. 2 af dagene.

3.2.9 IT

Fremadrettet vil der være en større anvendelse af IT i den pædagogiske praksis, og bygningerne skal understøtte børnenes og pædagogernes mulighed for, at inddrage dette i aktiviteterne.

Der er forskellige oplevelser af, hvor godt det trådløse netværk fungerer, og i de tilfælde det ikke fungerer, kan det være en barriere for anvendelse af IT. Det virker umiddelbart til, at der ikke er konsensus omkring brugen af IT, og der er meget store forskelle på, hvad den enkelte institution ser af muligheder for anvendelse af IT i pædagogikken. Forvaltningen har oplyst at der er udarbejdet en ny fælles IT strategi for hele 0 -18 års området, som sætter fokus på IT som pædagogisk redskab og understøttelse af børns læreprocesser i dagtilbuddene.

Gode cases

Svanen er en af de første institutioner med "Børnelynet". IT er blevet integreret effektivt og fungerer godt med dokumentation af børnenes dagligdag og til personalets brug. Børnene bruger IT meget begrænset til spil og mere til foto, lyd og sang på ekskursioner.

3.2.10 Personalefaciliteter

Dagtilbuddet skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor der er mulighed for at kunne forberede pædagogiske forløb, holde møder og afholde sociale arrangementer, samt trække sig tilbage for pause. Administrationen skal have tæt kontakt til personalefaciliteterne, for at fremme samarbejdet mellem ledelse og personale.

Generelt har personalet mulighed for at finde plads til forberedelse, afholdelse af møder mv. Ofte prioriteres rummene dog til børnene, sådan at der ved mangel på plads, ofte sker en inddragelse af f.eks. møderum til børneaktiviteter i en periode. I de tilfælde der ikke findes egnede personalerum med arbejdspladser, benyttes ledelsens kontor ofte også af de øvrige medarbejdere. Mange steder benyttes køkkenet til flere formål som f.eks. pauser, møder mv., hvis der ikke er plads eller rum andre steder. Flere pædagoger fortæller, at de ind imellem arbejder hjemme, når der skal planlægges forløb mv. Generelt er institutionerne af en størrelse, der gør at den fysiske afstand mellem ledelse og personale ikke er et problem.

Gode cases

Arbejdsplads på ledelsens kontor og gode personalerum

Hos Villa Furesø indgår ledelsens kontor som et rum, der kan bruges af personalet. Det ligger godt i hjertet af bygningen og med udgang til den ene børnegarderobe. Hvis det er nødvendigt, bruger de også kontoret som stillerum for et par børn.

Hjortsholm er en nyrenoveret villa med et meget fint personalerum, der benyttes til forskellige funktioner for personalegruppen.

Pilen er en hel ny institution med gode forhold i de fysiske rammer. Institutionen er velindrettet og godt udnyttet og de har stor fokus på personalefaciliteterne, der bruges til mange funktioner.

3.2.11 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Institutionerne skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Lysforholdene opleves de fleste steder som gode. Mange steder er den kunstige belysning blevet opgraderet, hvilket har haft en positiv effekt på lysforholdene. Støj opleves som et problem flere steder. Der er mange steder, hvor man har fået lydreguleret, i form af akustisk regulerende plader. Der er stor variation i oplevelsen af deres effektivitet, og generelt opleves det som en udfordring at lydregulere fællesrum, med henblik på at mindske støjgener. Der er gode erfaringer fra andre kommuner med at arbejde med støj med udgangspunkt i adfærden.

Der opleves meget svingende temperature i de bygninger, der er udført i præfabrikerede elementer og i enkelte af de ældre villaer. Villaerne opleves ofte som kolde om vinteren, især om morgenen. Dette er forsøgt reguleret fra kommunens side uden større effekt. Tagetager bliver ofte overophedet om sommeren.

Gode cases

Pilen er en ny institution. Derfor er alt indeklima optimeret og i høj stand.

3.2.12 Indretning af værkstedsrum/projektrum

Dette funktionsprincip er defineret som et forslag til et fremtidigt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes, at der findes et potentiale for arealoptimering ved indretning af projektrum/værkstedsrum, hvor de kan dobbeltudnyttes med plads til mange forskellige typer af aktiviteter, så flere fagligheder og forskellig praksis kan benytte samme rum.

Det er få steder, hvor de har plads til at etablere velindrettede værkstedsrum. De steder, hvor dette er etableret, er der et potentiale for merudnyttelse, da de ofte kun bliver brugt som værksted. Ofte har disse institutioner dog ikke brug for yderligere plads til andre aktiviteter, så de har ikke et umiddelbart behov for at dobbeltudnytte rummet.

Flere steder har man indrettet veludstyret motorikrum i kælderen, som nogle steder p.t. ikke er i brug pga. gældende lovkrav på brand. Disse steder venter på afklaring. Andre steder er motorikrummet vel-fungerende, og anses som et godt aktiv for institutionen. Ofte bruges rummene dog ikke alle ugens dage, og der er således ofte ledig kapacitet i disse rum.

Andre observationer

- Brug af nærområder
Institutionerne er generelt gode til at benytte nærområdets steder og lokaliteter til forskellige aktiviteter og formål.
- Eksterne brugere
Det er en ny tanke for de fleste institutioner, at eksterne brugere skulle benytte deres lokaler. Det kan give udfordringer med slid, rengøring og det, at deres "private" ting ligger fremme.

- Ældre bygninger og pavilloner

Et antal institutioner er indrettet i ældre bygninger, tidligere anvendt som villaer. De er ikke optimal indrettet med mange trapper og etager og giver forskellige gener i hverdagen for brugerne af huset. Det betyder at enkelte institutioner er tildelt ekstra personalemæssige ressourcer af bygningsmæssige hensyn.

Ligeledes er et antal bygninger opført i præfabrikerede materialer , hvilket bl.a. giver brugerne diverse gener med støj, kulde og træk.

Der er ligeledes behov for en særlig opmærksomhed på pavillonerne i forbindelse med den fremtidige vedligeholdelse og modernisering af bygningerne. Det bør vurderes om hvorvidt bygningerne fortsat skal anvendes til dagtilbud eller om pavillonerne skal afvikles/sælges og aktiviteterne flyttes til andre eller nye bygninger.

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag	
Kategori 1.	50.000
Kategori 2.	4.200.000
Kategori 3.	950.000
I alt	5.200.000
Bygningsmæssige tiltag.	
Kategori 1.	2.650.000
Kategori 2.	8.600.000
Kategori 3.	1.750.000
I alt	13.000.000
I alt	18.200.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.



Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013



Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/S
Åboulevarden 21
Postbox 510
DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Konklusion	4
3	Anvendt metode	6
3.1	Skoler	6
3.2	Områdecetre	6
3.3	Handicap – og psykiatriinstitutioner	6
3.4	Folkeoplysningen	6
4	Kortlægning af skoler	7
5	Kortlægning af områdecetre/træningscentre	9
6	Kortlægning af handicap – og psykiatriinstitutioner	11
7	Kortlægning folkeoplysningsområdet	13
7.1	Hvad er kortlagt	13
7.2	Redegørelse for anvendelse og udnyttelsesgrad baseret på interview	13
7.2.1	Hvem anvender/bruger lokalerne/bygningerne?	13
7.3	Stikprøveresultater	14
7.3.1	Hvordan organiserer foreningerne sig?	14
7.3.2	Hvordan booker man?	15
7.3.3	Har foreningen aftaler med andre foreninger, der bruger bygningen eller nogle lokaler?	15
7.3.4	Kan der være flere foreninger i bygningen på samme tid?	16
7.3.5	Er det muligt at tilvejebringe bookinglister eller lokaleskemaer?	16
7.3.6	Varierer brugen af lokalerne i forhold til årstider eller sæson?	17
7.3.7	Hvad ser I (foreningerne) af muligheder og barrierer i forhold til andre brugere? Ser I nogle oplagte synergimuligheder og fællesskaber med andre foreninger, som I kunne have glæde af?	17

1 Indledning

Nærværende delrapport er en redegørelse for kortlægningen af Lyngby-Taarbæk Kommunes ejendomme. Kortlægningen er fordelt på fire forskellige områder:

- Skoler
- Områdecentre/træningscentre
- Sociale institutioner
- Folkeoplysningen

Formålet med kortlægningen er at tegne et billede af, hvordan og i hvilket omfang de bygningsmæssige faciliteter anvendes. Kortlægningen sker i to trin. Første trin er en beskrivelse af, hvilke lokaler der findes på den pågældende lokalitet, og hvordan disse anvendes. Dette er afdækket gennem deskriptiv registrering, samt interview af ledelsen eller anden relevant person. Dette ligger tilgængeligt som data og er præsenteret her i delrapporten som opsamlinger.

Næste trin er en række observationer på udvalgte tidspunkter, hvor eventuelle aktiviteter i de enkelte lokaler er noteret. Observationerne er foretaget på tidspunkter, hvor der normalt kan forventes aktiviteter i de pågældende lokaler. Hovedkonklusionerne for områderne præsenteres i denne rapport.

Kortlægningen giver således dels et billede af, hvordan brugerne af de forskellige faciliteter opfatter anvendelsen af disse og dels et øjebliksbillede af i hvor høj grad denne opfattelse kan genfindes i hverdagen. Alle input er indarbejdet i analyserne, der er foretaget for områdecentre og skoler, hvorimod det på folkeoplysningsområdet alene har været hensigten at afdække potentialerne for bedre udnyttelse af lokalerne.

I den beskrivelse er variationer henover skiftende sæsoner søgt indfanget, mens observationerne er et øjebliksbillede, der af naturlige årsager ikke kan indfange disse evt. variationer. Variationerne kan også forekomme på kortere sigt, f.eks. i forbindelse med stævner, eksamener og som følge af vejrliget.

2 Konklusion

På baggrund af kortlægningen er det muligt at foretage følgende overordnede konklusioner for anvendelse og udnyttelse af bygningsfaciliteterne i Lyngby-Taarbæk Kommune:

- Kortlægningen af anvendelse og udnyttelsesgraden på skolerne peger på, at der i dagligdagen er et stort potentiale i øget udnyttelse af gangarealer, grupperum og faglokaler, samt sammentænkning med SFO og klubber i indskolingsmiljøer. Læringscenteret er det rum, der bliver benyttet aller mest på skolerne. Der er et potentiale for bedre udnyttelse både i dag- og aftentimerne af lokalerne på skolerne til interne og eksterne brugere.
- På området for handicap- og psykiatrinstitutioner er der foretaget registrering på én matrikel. Der er umiddelbart et potentiale for bedre udnyttelse af kontor- og mødelokaler samt aktivitetslokale. Dette skal dog ske under hensyntagen til de primære brugere.
- På områdecentrene har fællesarealerne til beboerophold, fælles køkkenlokaler samt lokaler til eksterne brugere en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. På træningscentrene er det aktivitetslokalerne, fælles køkkenlokaler og lokaler til eksterne brugere, der har en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. For begge områder er der et potentiale for bedre udnyttelse af lokalerne i både dag- og aftentimer, idet der skal gøres opmærksom på at beboerne også betaler en del af lejen i disse faciliteter.
- I forhold til faciliteterne på folkeoplysningsområdet er der tydeligvis visse ikke-realiserede potentialer for at øge udnyttelsen af faciliteterne. F.eks. udnyttes spejderforeningernes faciliteter typisk ikke før fra klokken cirka 15.00-16.00, og selv efter dette tidspunkt viser øjebliksbilledet en ret lav udnyttelsesgrad. Vandsportsforeningerne anvender generelt lokalerne en del, og der vil kun i mindre grad være potentiale for yderligere anvendelse. For idrætsforeninger vil der være et potentiale i dagtimerne hvorimod aftentimerne generelt er booket og for øvrige foreninger vil der være et potentiale for bedre udnyttelse både i dag og aftentimerne.

Fælles for alle foreningerne gælder, at hvis udnyttelsen skal øges, kræver det, at flere foreninger/brugere skal udnytte de samme faciliteter. Dette rejser tre særlige problematikker:

- 1) Foreningerne indretter sig med eget inventar og udstyr, som de ikke umiddelbart ønsker at dele med andre.
- 2) Mange faciliteter anvendes af foreningerne/brugerne uden booking/reservation. Flere foreningers/brugeres fælles anvendelse af samme lokaler forudsætter central administration, via et fælles bookingsystem. .
- 3) Realisering af potentialerne på folkeoplysningsområdet kræver en tæt dialog med foreningerne/brugerne. De øvrige områder, skoler, områdecentre og handicap – og psykiatrinstitutionerne er umiddelbart positive over for at have eksterne brugere. Daginstitutioner er ikke kortlagt, men gennem analyse af den enkelte ejendom er der observeret et potentiale for at udnytte institutionerne i aftentimerne til eksterne brugere, især køkkener, rytmikrum og værksteder vil være egnede lokaler til eksterne brugere. På klubberne er der ligeledes observeret et potentiale for anvendelse af lokalerne for eksterne brugere. Her kunne skolerne i højere grad gøre brug af lokalerne. Herudover er der i skolernes umiddelbare nærhed andre kommunale lokaler der også kan tænkes ind som lokalbuffer.

Det anbefales, at man udnytter potentialet inden for alle områder og får kortlagt og synliggjort de lokaler, der kan være til glæde for både interne og eksterne brugere. Derudover bør man etablere et centralt bookingsystem og arbejde med kulturen på den enkelte ejendom, der gør at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne, således som den vedtagne forretningsstrategi forudsætter.

Der er i Lyngby-Taarbæk Kommune udviklet projektet "Lyngby Idræts by", der skal realiseres henover 2014-15. Bag projektet er der netop en tænkning om, at lokalerne skal anvendes fleksibelt af foreningerne. På den måde er man gået væk fra ejerskabet til det enkelte lokale og indgår i et lokalfællesskab med øvrige foreninger. Der er umiddelbart potentiale i at anvende dette koncept på alle områder.

Der er ikke foretaget en systematisk gennemgang af idrætshaller og svømmehaller, udover de idrætshaller der ligger i umiddelbar tilslutning til skolerne.

I henhold til etablering af arbejdspladser til medarbejderne på skolerne viser analysen at der kan anvendes ledige undervisningslokaler og andre ledige lokaler som dermed kan reducere eller overflødiggøre behovet for særlige bygningsmæssige tiltag til dette formål. Der kan være et behov for anskaffelse af fleksibelt inventar.

3 Anvendt metode

I det følgende redegøres for metoderne anvendt for de forskellige områder.

3.1 Skoler

Kortlægningen af skolernes lokale anvendelse skete ved en systematisk gennemgang af plantegninger/situationsplaner på tre udvalgte skoler. Samtlige lokaler på de tre skoler blev noteret i forhold til anvendelse. Efterfølgende blev de tre skoler besøgt fire gange, hvor samtlige lokaler blev noteret i forhold til aktivitet.

3.2 Områdecentre

Kortlægningen af områdecentrenes lokale anvendelse skete ved en systematisk gennemgang af plantegninger/situationsplaner på tre udvalgte områdecentre. Samtlige lokaler på de tre områdecentre blev noteret i forhold til anvendelse. Efterfølgende blev de tre områdecentre besøgt fire gange, hvor samtlige lokaler blev noteret i forhold til aktivitet.

3.3 Handicap – og psykiatrinstitutioner

Kortlægning af disse ejendomme er sket ved indledende interview med de pågældende ledere, der er tilknyttet og anvender de pågældende ejendomme. Interviewene har haft til formål at tegne et billede af, hvordan man anvender faciliteterne, herunder tidspunkter, principper for booking og variation i løbet af ugen, måneden og året. Ved interviewene blev omhandlende lokaler på de pågældende ejendomme noteret i forhold til anvendelse.

Efter gennemførelsen af interviewene, er der gennemført stikprøvebesøg ved pågældende to ejendomme. Stikprøverne er foretaget på Magneten, Kastanievej 2 og Chr. Den X's Allé 97 (Gymnastiksalen). Der er foretaget 12 besøg i løbet af en uge pr. ejendom.

Gymnastiksalen på Chr. X's Allé er endnu ikke taget helt i brug. I forbindelse med interviewene er der angivet forventet anvendelse og udnyttelse. Gymnastiksalen er besøgt i forbindelse med stikprøverne, men er ikke kortlagt, da der ikke har været aktivitet ved besøgene.

3.4 Folkeoplysningen

Kortlægningen af ejendomme under folkeoplysningen er kortlagt ved en række interview med repræsentanter fra kommunen og/eller repræsentanter fra de foreninger, der anvender de pågældende ejendomme. Interviewene har haft til formål at tegne et billede af, hvordan de forskellige foreninger anvender faciliteterne, herunder tidspunkter, principper for booking og variation i løbet af ugen, måneden og året.

Efter gennemførelsen af interviewene er der foretaget i alt 40 stikprøvebesøg på udvalgte ejendomme. Besøgene har alene haft til formål at efterprøve det billede, interviewene har givet.

4 Kortlægning af skoler

Skolerne er besøgt på varierende tidspunkter i tidsrummet ca. kl. 8.00 til ca. 15.00. Stikprøverne dækker således forskellige tidspunkter på dagen. Desuden er der foretaget interview af skolens ledelse på den enkelte skole for at afdække anvendelse af lokalerne med eksterne brugere.

Tabel 1 Stikprøveresultater Skoler

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Hjemmeklasselokale	306	175	57 %
Grupperum	62	11	18 %
Faglokaler	160	31	19 %
SFO lokaler	226	97	43 %
Gangarealer	28	4	14 %
Lokaler til eksterne brugere (tandlæge, sundhedsplejerske mv.)	76	18	24 %
Personalelokaler, administration o. lign	204	66	32 %
Læringscenter	12	8	67 %
Ildrætshal tilknyttet skolerne	16	5	31 %

Stikprøverne på skolerne er gennemført i en periode, hvor nogle elever har påbegyndt eksamensperioden, hvilket betyder at nogle lokaler er benyttet mindre end normalt. Det skal desuden bemærkes, at perioden for stikprøverne var med rigtig godt vejr, hvilket betød, at SFO havde mange udeaktiviteter.

Observationerne af skolerne har to interessante aspekter. For det første, at hjemmeklasselokalerne og SFO lokalerne sammen med Læringscentret er de lokaletyper, der er mest udnyttet – hvilket dog svarer til mellem 43 % og 67 %. For det andet, at grupperum, faglokaler og gangarealer er de lokaletyper der udnyttes mindst.

Anvendelse af lokalerne

Brugerne gav generelt udtryk for, at alle lokaler blev brugt i et stort omfang i hverdagen, hvilket for nogle af lokaletyperne ikke matcher med de stikprøver, der er foretaget på udnyttelsesgraden. Samtidig gav brugerne udtryk for, at lokalerne primært bliver anvendt til det, de er indrettet til og dermed giver det et generelt billede af, at rummene ikke mentalt og i deres indretning lægger op til en fleksibel brug af lokalerne med mulighed for at anvende det til flere funktioner. Observationerne på stedet understregede dette forhold.

Det blev observeret, at det generelle billede som stikprøverne viser på anvendelse og brug af faglokalerne er mere nuanceret i forhold til de forskellige typer faglokaler. Håndarbejdelokalet, sløjd og hjemkundskab var de faglokaler, der er mindst i anvendelse. Hvorimod fysik/kemi og billedkunst bliver anvendt i høj grad de fleste steder.

Der var i observationerne af de fysiske rammer overensstemmelse mellem god indretning og i hvor høj grad, rummet blev brugt. Læringscentret er et eksempel på, at med den rette indretning, der appellerer til de behov som brugerne har, bliver lokalerne taget oftere i brug.

Det skal understreges, at der er variationer på anvendelse og udnyttelse af lokalerne på den enkelte skole der ikke kommer frem her, hvilket der bør tages højde for i den videre anvendelse af de generelle billeder. Der er i analyserne af den enkelte skole inddraget observationer og betragtninger lokalt på stedet, som dermed er indarbejdet i de enkelte tiltag foreslået på den enkelte skole.

5 Kortlægning af områdecentre/træningscentre

Områdecentre/træningscentre er besøgt på varierende tidspunkter i tidsrummet ca. kl. 8.00 til ca. 15.00. Stikprøverne dækker således forskellige tidspunkter på dagen. Desuden er der foretaget interview af ledelsen på det enkelte områdecenter/træningscenter for at afdække anvendelse af lokalerne med eksterne brugere.

Tabel 2 Stikprøveresultater områdecentre

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Administration og mødelokaler	61	25	41 %
Aktivitetscentre	16	9	56 %
Opholdslokaler for beboer	20	4	20 %
Køkkenlokaler	33	4	12 %
Lokaler til eksterne brugere	44	15	34 %

Tabel 3 Stikprøveresultater træningscentre

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Administration og mødelokaler	29	15	52 %
Aktivitetslokaler	45	14	31 %
Opholdslokaler for beboer	-	-	-
Køkkenlokaler	44	13	30 %
Lokaler til eksterne brugere	151	100	34 %

Observationerne i forhold til køkkenlokaler dækker over en række forskellige køkkenlokaler, herunder kølerum mv. Netop fordi der er mange forskellige rum, bliver udnyttelsesgraden forholdsvis lav. I forbindelse med stort set alle besøgene har der været nogen aktivitet i enkelte af køkkenlokalerne. Et mere retvisende billede af disse lokaler vil kræve en egentlig analyse af funktioner og faciliteter i forhold til den produktion der finder sted.

Anvendelse af lokalerne:

Brugerne gav generelt udtryk for, at alle lokaler bliver brugt i middel omfang, hvilket for nogle af lokaletyperne ikke matcher med de stikprøver, der er foretaget på udnyttelsesgraden. Brugerne på træningscentre gav bl.a. udtryk for, at aktivitetslokalerne på træningscentre i høj grad blev benyttet i dagtimerne, men stikprøverne viser, at der er et større potentiale for udnyttelse. Samtidig gav brugerne udtryk for, at lokalerne primært bliver anvendt til det dertil indrettede og dermed fremkommer et generelt billede af, at rummene ikke mentalt og i deres indretning ligger op til fleksibel brug af lokalerne med mulighed for at anvende det til flere funktioner. Observationerne på stedet understregede dette forhold.

Der var i observationerne af de fysiske rammer overensstemmelse mellem god indretning og i hvor høj grad rummet blev brugt. På Baunehøj har man f.eks. etableret en opbevaringsvæg med god depotplads til eksterne brugere. Denne væg har stor betydning for fleksibel brug af rummet.

Det skal understreges, at der er variationer på anvendelse og udnyttelse af lokalerne på det enkelte områdecenter og træningscenter der ikke kommer frem her, og som man bør tage højde for i den videre anvendelse af de generelle billeder overordnet. Der er i analyserne af det enkelte områdecenter/træningscenter inddraget observationer og betragtninger lokalt på stedet, som dermed er indarbejdet i de enkelte tiltag, der er foreslået på den enkelte ejendom.

6 Kortlægning af handicap – og psykiatrinstitutioner

På området for social og sundhed er der foretaget kortlægning af to ejendomme: Bostedet Chr. X's Allé og Magnetten på Kastanievej. Den førstnævnte er kun kortlagt i forhold til forventet anvendelse, da ejendommen på kortlægningstidspunktet var under overdragelse, og endnu ikke taget i brug. I begge tilfælde er anvendelsen kortlagt igennem interview med lederen af ejendommen.

Bostedet Chr. X's Allé vil fremover råde over ejendommen, som skal bruges af bostedets (ejendommen ligger i tilknytning til bostedet) ca. 50 beboere med autisme. Ejendommen er i to plan. I stueplan findes et multirum og et fitnessrum. Herudover findes en aflastningsbolig, et pedelkontor og et tekøkken. På førstesal planlægges indrettet en café, et større mødelokale med plads til 60 - 80 personer og et kompetencecenter. På førstesalen findes desuden endnu en aflastningsbolig.

Da ejendommen ikke er taget i brug kan vurderingen af anvendelse kun ske som forventninger. Som en naturlig følge af brugernes særlige baggrund, er der brug for en meget struktureret hverdag. Det betyder igen, at en stor del af anvendelsen vil være skemalagt. Dette giver også muligheder for, at andre brugere kan anvende lokalerne, hvis det passer ind i planlægningen. Brugernes baggrund er ikke umiddelbart forbundet med problemer i forhold til at invitere andre ind i huset. Dette kræver måske lidt struktur, men burde kunne lade sig gøre.

Ejendommen *Magnetten* består af en villa i to plan med udnyttet tagetage og kælder. I stueplan findes et stort mødelokale samt et mindre lokale. Hertil kommer et depot, et kontor og et større produktionskøkken. På førstesalen findes endnu et mødelokale samt tre kontorer. På begge etager findes toiletter. Den udnyttede tagetage rummer to værelser og et pulterkammer, som dog ikke anvendes af husets brugere (uvished om hvorvidt lokalerne er godkendt til brug). Kælderen fremtræder forsømt og meget fugtig.

Ejendommen har i 15 år været anvendt af voksne udviklingshæmmede, som bor forskellige steder i kommunen i bofællesskaber/opgangsfællesskaber. Ejendommen anvendes af i alt ca. 60 udviklingshæmmede og knap 40 senhjerneskedede. Ejendommen anvendes både af bofællesskaberne enkeltvis og på tværs. Der er faste tider for aktiviteterne, som stort set foregår hele ugen. I weekenderne anvender brugerne lokalerne til f.eks. fødselsdage osv.

Umiddelbart vurderes der at være begrænsede potentialer for øget anvendelse og udnyttelse af ejendommen. Kortlægningen viser dog, at kontor og mødelokaler samt aktivitetslokalet blev benyttet i mindre grad, så der vil umiddelbart være et potentiale. Hvis eventuelle eksterne brugere skal have adgang skal det ske i tæt samarbejde med de primære brugere. Der peges på de muligheder der ligger i indførelsen af et fælles bookingsystem

Da ejendommen i forbindelse med Bostedet Chr. X's Allé på kortlægningstidspunktet ikke var taget i brug, er der kun gennemført observationer på Magnetten, som er besøgt 12 gange i løbet af en uge. Tidspunkterne har varieret henover dagen fra ca. kl. 08.00 til ca. 20.00

På samtlige besøg undtagen en formiddag var der aktiviteter på adressen. I tabellen nedenfor fremgår, hvordan de forskellige lokaletyper blev anvendt i forbindelse med observationerne.

Table 4 Kortlægning social og sundhed

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Kontor	48	13	27 %
Aktivitetslokaler	12	4	33 %

Opholdsrum	12	6	50 %
Mødelokaler	12	3	25 %
Køkkenlokaler	12	6	50 %

7 Kortlægning folkeoplysningsområdet

7.1 Hvad er kortlagt

Kortlægningen af folkeoplysningsområdet er sket med en indledende interviewrunde, hvor driftsansvarlige distriktspersoner fra Lyngby-Taarbæk Kommune og/eller foreningsformænd er interviewet per telefon. Der er i alt kortlagt 27 foreninger på 23 adresser. I 23 tilfælde er den driftsansvarlige distriktsperson fra Lyngby-Taarbæk Kommune interviewet, og i 17 tilfælde er foreningsformænd interviewet. På tre af adresserne er der flere foreninger, der anvender lokalerne, og her er kun den driftsansvarlige distriktsperson fra Lyngby-Taarbæk Kommune interviewet. I seks tilfælde har det ikke været muligt at få kontakt til foreningens ansvarlige, og disse lokaliteter er dermed kun interviewet i forhold til den driftsansvarlige distriktsperson fra Lyngby-Taarbæk Kommune.

I forbindelse med kortlægningen har vi opdelt foreningerne i følgende grupper:

- Spejderforeninger
- Vandsportsforeninger
- Idrætsforeninger
- Øvrige foreninger

I det følgende præsenteres først en redegørelse for anvendelse og udnyttelsesgrad, som disse beskrives af henholdsvis foreningsformændene og de driftsansvarlige distriktspersoner fra Lyngby-Taarbæk Kommune. Dernæst redegøres for udnyttelsesgraden i form af resultater af de gennemførte stikprøver.

7.2 Redegørelse for anvendelse og udnyttelsesgrad baseret på interview

7.2.1 Hvem anvender/bruger lokalerne/bygningerne?

Spejderforeninger

Hovedparten har "egen" bygning eller "egne" bygninger stillet til deres fulde rådighed og styrer selv brugen af den. Enkelte deler ejendom med andre foreninger, som så råder over visse lokaler - spejderforeningen har egne lokaler. Enkelte står som primære bruger af en ejendom, men har lavet aftaler med andre mindre foreninger, som bruger ejendommen på tildelte tider, når den er ledig.

Belægningsgraden er i mange tilfælde lav. Hovedparten af bygningerne står tomme frem til mellem kl. 15 og 16. Det forekommer som et generelt billede af spejderbygninger i hele Lyngby-Taarbæk Kommune.

Spejdernes bygninger er tilsyneladende for hovedparten ikke med i den årlige prioritering og lokalefordeling. Foreningerne har altid - traditionelt - fået stillet bygningerne til deres fulde rådighed og forvalter selv brugen af dem.

Et enkelt sted blev der for fire til fem år siden oprettet et bookingsystem på en enkelt ejendom, som har betydet, at også spejderforeningen som primær bruger, skal booke sig ind på ejendommen/lokalerne. Inden sæsonstart melder spejderforeningen ind til Lyngby-Taarbæk Kommune, hvilke dage/tidspunkter de ønsker at benytte huset. Derefter udfærdiger Lyngby-Taarbæk Kommune aftaler med øvrige foreninger.

Der er vurderingen at der i høj grad er et potentiale i en fleksibel udnyttelse af bygningerne ligesom det bør overvejes at udarbejde ensartede procedurer for bookning af og udnyttelse af bygningerne.

Spejderforeningerne fremhæver vigtigheden af, at de fortsat er den primære bruger af ejendommen. Det er vigtigt at kunne sætte præg på rammerne, således at børnene f.eks. kan udsmykke huset med de ting, som de har lavet. Dette behov skal dog sammenholdes med mulighederne for flere brugere og mere effektiv lokaleudnyttelse.

Vandsportsforeninger

Hovedparten har "egen" bygning stillet til deres fulde rådighed og styrer selv brugen af den. Det er for

hovedparten klubben selv, som bruger faciliteterne, mens der i et vist omfang sker en udlåning til medlemmer eller klubber inden for samme sportsgren. Faciliteterne anvendes - udover primær aktivitet - til kurser, foredrag, sociale arrangementer, festligheder mv. Der er stort fokus på sporten som livsstil og netværk. Desuden har nogle foreninger aftaler med skoler mv.

Idrætsforeninger

Hovedparten har "egen" bygning stillet til deres fulde rådighed og styrer selv brugen af den. De idrætsforeninger, der er omfattet af denne kortlægning har været fodboldklubber, som således råder over både klubhus og fodboldbane(r). Egentlig er det sådan, at såfremt man har adgang til banerne, har man også adgang til omklædningen. Det er adgangen til banerne, der er styret og tilrettelagt. Der er faste træningstider/fast træningsplan. I nogle tilfælde anvendes faciliteterne -- udover primær aktivitet - til kurser, foredrag, sociale arrangementer, festligheder mv. inden for egne rækker. Medlemmer kan låne klublokaler til private formål.

Øvrige foreninger

Mange forskellige foreninger. Nogle foreninger har fået tildelt "egne" lokaler. Nogle booker sig ind på lokaler via Lyngby-Taarbæk Kommunes Bookingsystem.

7.3 Stikprøveresultater

På baggrund af interviewene i forbindelse med de 27 foreninger og deres lokaler, er der udvalgt 10 forskellige foreninger, som repræsenterer de forskellige foreningstyper og forskellige former for udnyttelsesmønstre. Stikprøverne er foretaget på tidspunkter, hvor der ifølge foreningernes besvarelser med høj sandsynlighed burde være aktivitet på lokaliteten.

Foreningstype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Spejder/naturforeninger	8	1	13 %
Vandsportsforeninger	8	6	75 %
Idrætsforeninger	8	5	63 %
Øvrige foreninger	16	6	38 %
Samlet	40	18	45 %

Samlet set var der aktiviteter i forbindelse med cirka halvdelen af de besøg, der blev foretaget. Spejder/naturforeninger falder uden for det generelle billede med en udnyttelsesgrad markant mindre end de øvrige foreningstyper.

7.3.1 Hvordan organiserer foreningerne sig?

Spejderforeninger

Det er som sådan spejdernes hus, og foreningen organiserer selv brugen af bygningerne med den nævnte undtagelse.

Vandsportsforeninger

Foreningerne har generelt selvforvaltningsaftaler på ejendommene. Klubberne sørger selv for tingene, hvis f.eks. noget går i stykker eller når græsset skal slås osv. Det er som sådan generelt foreningernes " eget" hus. Der er faste træningstider og faste arrangementer. Desuden kommer og går man, som man

har lyst alt efter interne aftaler. Der er mange brugergrupper, og medlemmerne har selv nøgler. Man er i reglen kun på vandet, når det er lyst, men der er generelt stort set altid nogen i klubhusene. Træningslokaler er meget i brug – særligt i vinterhalvåret. Muligheden for yderligere anvendelse af disse lokaler bør analyseres.

Idrætsforeninger

Det er som sådan foreningernes/fodboldklubbernes eget klubhus. Trænere m.fl. har nøgler. Forud for en ny sæson planlægges faste træningstider samt kampprogram. Muligheden for yderligere anvendelse af disse lokaler bør analyseres.

Øvrige foreninger

Nogle foreninger har fået tildelt "egne" lokaler. I disse tilfælde har foreningsmedlemmer fået udleveret egne nøgler til pågældende lokaler. Nogle booker sig ind på lokaler via Lyngby- Taarbæk Kommunes Bookingsystem.

7.3.2 Hvordan booker man?

Spejderforeninger

Spejderforeningerne booker generelt ikke, og der findes generelt ikke lister over lokalebrug. Der er et enkelt eksempel på, at booking foregår gennem Lyngby Taarbæk Kommune, Kultur og Fritidsforvaltningen.

Vandsportsforeninger

Der er ingen bookinglister. Enkelte anvender en oprettet blog eller en oprettet Facebook-gruppe til orientering, træningsprogrammer mv.

Idrætsforeninger

Der er ingen bookinglister.

Øvrige foreninger

Der er generelt ingen bookinglister for foreninger, der har fået tildelt lokaler som står til deres rådighed. Der er derimod bookinglister/-systemer ved de ejendomme, som udlånes til flere foreninger. Enkelte anvender hjemmeside, Facebook-gruppe eller SMS til orientering, koordinering mv.

7.3.3 Har foreningen aftaler med andre foreninger, der bruger bygningen eller nogle lokaler?

Spejderforeninger

Enkelte har i samarbejde med Lyngby- Taarbæk Kommune fået aftaler med andre mindre foreninger, som bruger ejendommen på tidspunkter, hvor spejderne ikke selv benytter faciliteterne. De mindre foreninger har selv nøgler til ejendommen.

Flere spejderforeninger låner desuden deres ejendomme ud til andre spejderklubber et par timer eller en enkelt aften. Et enkelt sted udlåner i den forbindelse også foreningens kanoer. Spejderklubberne er glade for at have den fleksibilitet.

Vandsportsforeninger

Foreningerne inden for vandsport har generelt kun aftaler med andre foreninger inden for egne sportsgren. Endvidere anvendes lokalerne til uddannelse, kurser og foredrag inden for egen forening. En enkelt forening har en aftale med en anden type forening, som anvender lokaler efter forespørgsel få gange årligt.

Idrætsforeninger

Idrætsforeningerne har generelt ikke aftaler med andre foreninger vedrørende anvendelse af lokaler. Der sker dog i vinterhalvåret en koordinering i forbindelse med brug af kunstgræsbaner. Enkelte påpeger, at

man gerne vil passe på inventar mv. som er klubbens ejendele. De fysiske rammer i form af bygningerne ejes af Lyngby-Taarbæk Kommune, men inventar og øvrige ejendele er klubbens, og hvis lokalerne skal kunne bruges af mange forskellige brugere, frygter foreningerne, at disse brugere ikke vil have samme forhold til inventar. Foreningerne giver typisk deres medlemmer mulighed for at låne lokalerne til private formål.

Øvrige foreninger

Enkelte påpeger, at man gerne vil passe på inventar og klubbens ejendele, og at udlån til andre brugere derfor ikke er videre ønskeligt. De fysiske rammer i form af bygningerne ejes af Lyngby-Taarbæk Kommune, men inventar og øvrige ejendele er foreningens.

En enkelt forening har lavet en aftale med børnehaver, der gerne vil anvende pågældende bygning (som ligger meget naturskønt) i de tidsrum hvor foreningen ikke selv anvender bygningen. Børnehaverne koordinerer selv med foreningen.

Enkelte har indbyrdes aftaler om at anvende en anden forenings lokaler i særlige forbindelser og ved indbyrdes forespørgsel og aftale.

7.3.4 Kan der være flere foreninger i bygningen på samme tid?

Spejderforeninger

I tidsrum hvor spejderforeningerne anvender deres ejendomme, er hele ejendommen typisk i brug. I enkelte tilfælde har spejderne indgået aftale med anden forening, som så råder over en del af en bygning/ejendom, disse kan godt have aktiviteter på samme tid. Principielt kan foreninger godt dele brugen af en ejendom med andre (især andre spejderforeninger). F.eks. kunne flere spejderklubber råde over bygningen på hver sin ugedag. Det kræver dog meget nøje planlægning i forhold til f.eks. weekender og særlige arrangementer.

Vandsportsforeninger

Vandsportsforeningerne anvender generelt faciliteterne fuldt ud, og kan ikke umiddelbart se muligheder for at dele lokaler med andre foreninger. I enkelte tilfælde kan andre foreninger låne enkelte lokaler, men foreningerne vurderer ikke mulighed for faste aftaler om fælles brug af lokalerne.

Idrætsforeninger

I princippet kan det godt tænkes, at en forening spiller/træner fodbold, anvender baner samt omklædningsrum, samtidig med at en anden forening anvender klublokalet. Der er dog generelt ikke indgået denne form for aftaler.

Øvrige foreninger

Mulighederne varierer fra forening til forening og lokalitet til lokalitet. Generelt kan siges, at såfremt de fysiske rammer giver mulighed for det, er foreningerne positivt indstillet over for fælles anvendelse af lokaliteter.

Det er set ud fra udnyttelsesprocenterne vurderingen at der i alle foreningsejendomme er et potentiale for yderligere udnyttelse af flere brugere.

7.3.5 Er det muligt at tilvejebringe bookinglister eller lokaleskemaer?

Generet anvendes ikke bookinglister fra uge til uge, men højst generelle beskrivelser af træningstider mv. Det vil sige, at det reelt ikke er muligt at vurdere den faktiske lokaleanvendelse.

7.3.6 Varierer brugen af lokalerne i forhold til årstider eller sæson?

Spejderforeningerne

For hovedparten anvendes bygningerne lidt mere om vinteren. Om sommeren er spejderforeningerne mere udendørs.

Vandsportsforeninger

Generelt er man kun på vandet, når det er lyst, men der er stort set altid nogen i klubhusene. Træningslokaler er meget i brug – særligt i vinterhalvåret.

I vinterhalvåret anvendes klubhusene flere steder til opmagasinering og istandsættelse af både. Endvidere anvendes klublokalerne i vinterhalvåret mere til bl.a. kurser, foredrag, sprogundervisning, sociale arrangementer, festligheder mv. Der er generelt stort fokus på sporten som livsstil og netværk.

Idrætsforeningerne

Hovedparten af banerne anvendes kun i sommerhalvåret. Enkelte klubber har en kunstgræsbane og anvender denne i vinterhalvåret. En enkelt klub låner en anden klubs kunstgræsbane, men anvender egne omklædningsfaciliteter.

Enkelte klubber anvender desuden klublokalerne til bl.a. julearrangementer mv.

Øvrige foreninger

Brugen af bygninger og lokaler varierer i nogle tilfælde med skoleferierne, hvor mange er ude at rejse.

7.3.7 Hvad ser I (foreningerne) af muligheder og barrierer i forhold til andre brugere? Ser I nogen oplagte synergimuligheder og fællesskaber med andre foreninger, som I kunne have glæde af?

Spejderforeningerne

Der vurderes at kunne være synergi i at placere flere spejderklubber sammen under samme tag. Der ses et umiddelbart stort potentiale i og store muligheder for at samle flere spejderklubber i samme bygning. Der er dog en barriere i klubbernes historier og traditioner. Spejderklubberne har i et vist omfang forskelligt fokus og udgangspunkt i deres kultur og praksis.

Der ses endvidere muligheder i, at andre foreninger anvender spejderforeningernes bygninger i de dagtimer, hvor de ikke selv anvender bygningerne. Spejderklubberne vil dog gerne sikre sig, at fleksibiliteten ikke går tabt.

Enkelte steder ses desuden et potentiale i at flytte spejderklubber sammen og herved frigive plads til ældre brugergrupper i bygninger, der tager bedst højde for tilgængelighed – og i øvrigt ligger strategisk centralt placeret i forhold til de ældres nærområde. Der opleves nogle steder stor mangel på lokaler, der kan anvendes af ældre.

Flere spejderforeninger råder over to bygninger og anvender den ene meget lidt. Enkelte steder kunne spejderforeningers bygning nr. to anvendes bedre af andre brugere eller evt. sælges.

Endvidere kunne man tilsyneladende med fordel mange steder udarbejde planer for tildelinger for henholdsvis en sommer- og en vintersæson.

Vandsportsforeninger

Vandsportsfaciliteterne opleves anvendt og udnyttet i meget høj grad. Potentialer ses mest i forhold til muligheder for træning sammen med andre vandsportsforeninger.

Idrætsforeninger

Flere steder ses der potentiale for at skoler, ældre/oldboys og andre foreninger eller f.eks. bridgeklubber kunne anvende idrætsforeningers bygninger i de dagtimer, hvor de ikke selv anvender bygningerne.

Mere aktivitet vurderes endvidere at kunne virke præventivt i de lokaliteter, som er plaget af indbrud.

Øvrige foreninger

Der vurderes i nogle tilfælde at være mulighed for en optimering af lokaleanvendelse i formiddagstimerne, hvor foreningerne generelt ikke anvender lokaliteterne.



Potentialer for sammenlægning af tandklinikker



Center for Sundhed og Kultur

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Indholdsfortegnelse

1. Sammenfatning.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
2. Indledning og baggrund for analysen.....	6
2.1 Påkrævet udskiftning af teknisk udstyr.....	6
2.2 Tandplejeopgaven har ændret sig	7
2.3 Hjemtagelse af specialtandplejen	8
3. Modeller for Tandplejens fremtidige organisering.....	10
3.1 Modellernes strukturelle kendetegn	11
3.2 Brugernes oplevelse af tandplejetilbuddet. Case: Laura 10 år.....	12
3.3 Medarbejdernes oplevelse af tandplejetilbuddet. Case: Karen - ansat i Tandplejen ..	13
3.4 Modellernes økonomiske perspektiver	14
4. Særlige udfordringer og potentialer	15
4.1 Risiko for at de 16-17 årige i højere grad benytter fritvalgsordningen og ønsker at modtage tandpleje i privat praksis	15
4.2 Flere udeblivelser blandt udsatte børn.....	15
4.3 Udfordring af nærhedsprincippet	16
4.4 Tandplejen som attraktiv arbejdsplads	16
Bilag 1. Inventar- og investeringsoversigt – udskiftning af tandklinikudstyr 2014-21	18
Bilag 2. Huller hos 12-årige børn i Lyngby-Taarbæk Kommune. År 1980-2011.	22
Bilag 3. Geografisk kort over forslag til placering af tandklinikker	23
Bilag 4. Bygningsbilag – mulige placeringer og økonomiske overslag på anlæg.....	24
Bilag 5. Samlede økonomiske overslag og potentialer	31
Bilag 6. Tandplejens nuværende bygningsmæssige rammer	33
Bilag 7. Erfaringer med sammenlægninger i andre kommuner	35
Bilag 8. Udsatte børn og unge fordelt på skoledistrikter	36

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Sammenfatning

I forbindelse med budgetaftalen for 2013-16 vedtog aftalepartierne at iværksætte "en undersøgelse af (...) effektiviseringspotentialer – både kvalitativt og økonomisk – ved at sammenlægge kommunens tandklinikker".

Nærværende undersøgelse er udarbejdet i perioden december 2013 – februar 2014 af en projektgruppe med repræsentanter fra såvel Tandplejen, Center for Sundhed og Kultur samt Center for Areal og Ejendomme. Sideløbende med projektgruppens arbejde har også Tandplejens MED-udvalg drøftet og leveret input til rapporten.

Følgende tre modeller er analyseret i undersøgelsen:

Model 1: Samle hele Tandplejen på to tandklinikker, en i Lyngby og en i Virum/Sorgenfri

Model 2: Bevare den nuværende decentrale struktur med tandklinikker på 8 skoler samt tandklinik og tandreguleringsafdeling på Toftebæksvej 8

Model 3: Samle tandklinikker i Lyngby og bevare fire skoletandklinikker i Virum/Sorgenfri

Overordnet set viser analysen, at den nuværende struktur med små fuldt udstyrede tandklinikker på alle skoler ikke understøtter løsningen af nutidens tandplejeudfordring. Børnene har i dag sjældent huller og kommer typisk til undersøgelse med 1½ års mellemrum. Desuden er kun halvdelen af tandplejens målgruppe i dag skolebørn.

Kliniksammenlægning har derfor en lang række kvalitative potentialer i form af bl.a. øget brugerservice og faglighed. Endvidere frigiver en sammenlægning ca. 700 kvm. på skolerne. På den anden side viser undersøgelsen, at en sammenlægning har store anlægsomkostninger, som, trods driftsbesparelser og mindsket køb af klinikudstyr, har en forholdsvis langsigtet businesscase.

Tandplejens tekniske **udstyr er i dag nedslidt.**

61 ud af Tandplejens 88 maskiner er i 2015 15 år eller ældre og er dermed stort set slidt op. Det svarer til, at knap 70 pct. af alt udstyret skal skiftes ud i 2015. At levetiden er ved at rinde ud for udstyret understreges af, at kun 5 apparater/maskiner er ældre end 20 år. Tandplejen oplever i dag dyre reparationsudgifter på apparatur og flere og flere apparater bukker under. Lindegårdsskolens klinik har lukket, da der ikke er midler til at indkøbe nyt udstyr, og der er risiko for, at det samme vil ske for andre klinikker, hvis der ikke indkøbes nyt udstyr.

I forhold til de dyre tandlægestole er billedet det samme; her skal 13 ud af 20 udskiftes i 2015. Det svarer til 65 pct. af alle tandlægestole.

En sammenlægning af klinikker mindsker behovet for nyt udstyr, da alt ikke skal doubles. Det betyder, at geninvesteringsbehovet kun er 4 mio. kr. over de kommende år, og at de forventede udgifter til nyt udstyr falder med godt 40 pct. (fra 6,7 til 4 mio.kr.).

Udover behovet for udskiftning af meget dyrt udstyr de kommende år, har flere klinikker pt. en række driftsudfordringer. Eksempelvis har Engelsborgskolens og Lindegårdsskolens tandklinikker vedvarende indeklimate og arbejdsmiljøproblemer, og på Lundtofte skoles tandklinik gik der i efteråret ild i en nedslidt sugemotor, som var tæt på at sætte ild til skolens tag. I reformprojektet på Lindegårdsskolen er tandklinikken desuden fjernet og er ikke genplaceret i planen for skolens ombygning.

En sammenlægning muliggør **hjemtagelse af specialtandplejen.**

Specialtandpleje er et tilbud om tandpleje til borgere med varige sindslidelser og psykisk udviklingshæmning. Den nuværende klinikstruktur har hverken fysiske eller ressource-

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

mæssige rammer til opgaven, og den løses derfor i dag af Gentofte Kommune. En nybygning skaber de fornødne rammer til at hjemtage opgaven med en årlig effektiviseringsgevinst på 0,7 mio. kr.

Der ses følgende **kvalitative potentialer** ved tandklinikksammenlægninger i kommunen:

- **Bedre borgerservice og højere fleksibilitet** i form af klinikker, som er moderne og har åbent for henvendelse på alle hverdage. Mulighed for udvidede åbningstider og tilstedeværelse af alle faggrupper samtidigt vil give større fleksibilitet i forhold til brugernes behov.
- **Fortsat brugernært tilbud** i form af små forebyggelsesenheder på skolerne.
- **Styrket forældresamarbejde** og medansvar for børnenes tandsundhed, når forældre kommer med børnene til tandlæge, hvilket vil gavne tandsundheden.
- **Højere kvalitet og ensartethed i tilbuddet**, da det faglige miljø styrkes med mere (tvær)faglig sparring. Samtidig vil chancen for at blive mødt af kvalificerede medarbejdere i fremtiden øges, da det er nemmere at tiltrække fagfolk på større klinikker og nyuddannede tandlæger ikke må arbejde alene på små klinikker.
- **Færre aflyste aftaler og nem adgang ved akut behandlingsbehov** da sårbarheden mindskes ved bedre personaledekning i klinikkerne (fx ved sygdom).

Desuden viser analysen følgende **økonomiske potentialer** ved klinikksammenlægninger:

- **Investeringsmæssige fordele** fordi en væsentlig del af det nedslidte tandlægeudstyr ikke behøver at blive udskiftet. En gennemgang af udstyret viser et massivt investeringsbehov i de kommende år svarende til 6,7 mio. kr. Sammenlægges klinikker falder investeringsbehovet med 40 pct. til 4 mio. kr.
- **Årlig effektiviseringsgevinst ved hjemtagelse af specialtandplejen, svarende til 0,7 mio. kr.** Den nuværende klinikstruktur har hverken fysiske eller ressourcemæssige rammer til opgaven, og den løses derfor i dag i Gentofte Kommunes specialindrettede klinik.

Analysen viser imidlertid også, at der vil være både kvalitative og økonomiske udfordringer ved en sammenlægning af tandklinikker. Eksempelvis vil transporttiden til nærmeste tandklinik øges. Med den foreslåede klinikstruktur vil ingen bruger af Tandplejen dog få mere end tre km fra skole til tandklinik (dog undtaget Taarbæk, som allerede i dag kører til Trongårdsskolen). Desuden forsøges nærhedsprincippet imødekommet ved at oprette forebyggelsesenheder på hver skole.

Forældre kan opleve det som en ulempe at skulle tage fri fra arbejde for at følge barnet til tandlæge. En bekymring kan derfor være, om dette vil medføre flere udeblivelser blandt især udsatte børn, og at flere 16-17 årige helt vil forlade den kommunale børnetandpleje. Til dette skal det bemærkes, at for langt de fleste børn og deres familier vil omfanget af besøg på tandklinikken være seks besøg i løbet af en tiårig periode. Erfaringer fra andre kommuner viser desuden, at en central klinik ikke har givet hverken flere udeblivelser fra fx sårbare grupper eller en større andel af 16-17-årige, der vælger at modtage tandpleje i privat praksis.

Mulige placeringer af tandklinikker

Konkret foreslår forvaltningen følgende placeringer:

Model 1: Én nybygget klinik i Lyngby enten på Lindegårdsskolen eller i forbindelse med "Nyt rådhus" samt én nybygget klinik i Sorgenfri i forbindelse med Hummeltofteskolen. Anlægsomkostningerne skønnes at blive 21,5 mio. kr. og indkøb af nyt udstyr 4 mio. kr.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

I model 1 kan specialtandplejen hjemtages med en besparelse på 0,7 mio. kr./år. Desuden forventes en indtægt på 0,5 mio. kr./år ved fremtidig udlejning af Toftebæksvej 8.

Model 2: Udgangspunktet er her en uændret struktur med tandklinikker på 8 skoler samt en centralklinik, en tandreguleringsklinik og en røntgenklinik beliggende på Toftebæksvej 8. Omkostningerne til udskiftning af udstyr de kommende år skønnes at blive 6,7 mio. kr. De eksisterende rammer giver ikke mulighed for at etablere en specialindrettet klinik og dermed hjemtage specialtandplejen fra Gentofte Kommune.

Model 3: Én nybygget klinik i Lyngby enten på Lindegårdsskolen eller i forbindelse med "Nyt rådhus" samt en bevarelse af klinikker på fire skoler i Virumområdet. Anlægsomkostningerne skønnes at blive 14,3 mio. kr. og indkøb af nyt udstyr 5,1 mio. kr. I model 3 kan specialtandplejen hjemtages med en besparelse på 0,7 mio. kr./år. Desuden forventes en indtægt på 0,5 mio. kr./år ved fremtidig udlejning af Toftebæksvej 8.

Bibeholdes den nuværende tandklinikstruktur (model 2) forventes der i de kommende år udgifter til udskiftning af udstyr for 6,7 mio. kr. De reelle ekstraomkostninger forbundet med kliniksammenlægninger får man derfor ved at trække 6,7 mio. kr. fra anlægsudgifterne til sammenlagte klinikker. Med en sådan beregning vil investeringerne i en sammenlagt tandklinikstruktur balancere efter 10-11 år (model 3) eller 15-16 år (model 1).

Tandplejen

Center for Sundhed og Kultur & Center for Arealer og Ejendomme

Februar 2014

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

2. Indledning og baggrund for analysen

I forbindelse med budgetaftalen for 2013-16 vedtog aftalepartierne at iværksætte "en undersøgelse af (...) effektiviseringspotentialer – både kvalitativt og økonomisk – ved at sammenlægge kommunens tandklinikker". Undersøgelsen har afventet en delrapport fra den såkaldte lokaleundersøgelse på bl.a. skoler og institutioner, som desværre viste sig vanskelig at anvende til vurdering af tandklinikksammenlægninger. Social- og Sundhedsudvalget besluttede på den baggrund i november 2013 at fortsætte undersøgelsen af potentialerne ved sammenlægninger, idet den bygningsmæssige udredning udarbejdes af kommunens Center for Areal og Ejendomme.

Udvalget præciserede desuden, at følgende tre modeller skal analyseres nærmere:

Model 1: Samle hele Tandplejen på to tandklinikker, en i Lyngby og en i Virum/Sorgenfri

Model 2: Bevare den nuværende decentrale struktur med tandklinikker på 8 skoler samt tandklinik og tandreguleringsafdeling på Toftebæksvej 8

Model 3: Samle tandklinikker i Lyngby og bevare fire skoletandklinikker i Virum/Sorgenfri

Hovedelementerne i undersøgelsen af sammenlægningspotentialer er:

- Baggrund for analysens aktualitet
- Beskrivelse og perspektiver for modeller for fremtidig organisering
- Diskussion af modellernes udfordringer og potentialer
- Bygningsanalyser og anlægsberegninger
- Investeringsoverslag over udskiftning af Tandplejens udstyr og inventar

Undersøgelsen vedrører udelukkende den kommunale børne- og ungdomstandpleje og specialtandpleje. Omsorgstandplejen på kommunens plejecentre indgår ikke i analysen.

Analysen er udarbejdet i perioden december 2013 – februar 2014. Der har været nedsat en projektgruppe bestående af repræsentanter fra såvel Tandplejen, Center for Sundhed og Kultur samt Center for Areal og Ejendomme. Sideløbende med arbejdet i projektgruppen har Tandplejens MED-udvalg desuden drøftet og leveret input til rapporten.

Ved sammensætningen af projektgruppen blev der lagt vægt på at sikre et bredt ejerskab til rapporten blandt Tandplejens medarbejdere. Der blev derfor udpeget medarbejdere fra alle faggrupper, blandt unge og erfarne medarbejdere og så alle tandklinikker var repræsenteret enten i projektgruppen eller i MED-udvalget. I forbindelse med projektgruppens arbejde med rapporten blev der aflagt besøg på sammenlagte tandklinikker i Gentofte, Gladsaxe og Brøndby kommuner.

Spørgsmålet om sammenlægning – hvorfor er det aktuelt?

Børne- og ungdomstandplejens opgave og vilkår har ændret sig de senere år. De vigtigste ændringer og deres betydning bliver gennemgået herunder. Ligeledes beskrives behovet for udskiftning af Tandplejens tekniske udstyr, som understreger aktualiteten i at overveje den fremtidige fysiske struktur.

2.1 Påkrævet udskiftning af teknisk udstyr

Tandplejens tekniske udstyr har fungeret i langt flere år end beregnet og kræver nu ofte omfattende og dyre reparationer. En del af det tekniske udstyr kan ikke længere repareres. Et eksempel er Lindegårdskolens tandklinik, hvor der er nedbrud af røntgenudstyr og udstyr til sterilisation af instrumenter. Det har derfor været nødvendigt midlertidigt at lukke tandklinikken og tilbyde tandpleje til skoledistriktets børn på centralklinikken på Toftebæksvej. På Lundtofte skoles tandklinik gik der i efteråret ild i tandklinikens suge-

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

motor, der er placeret i skunkrum under taget, og ilden var tæt på at sætte ild til taget på skolen.

Det bemærkes endvidere, at tandklinikkerne i dag fremstår nedslidte og utidssvarende. Der er alvorlige indeklima- og arbejdsmiljøproblemer på Lindegård og Engelsborgskolens tandklinik, mens klinikken på Lindegårdsskolen slet ikke er indtænkt og genplaceret i skolens ombygningsplaner. Endelig opfylder kun få af tandklinikkerne krav om handicap-adgang.

En aktuel gennemgang af Tandplejens udstyr og inventar viser behov for omfattende udskiftning de kommende år. Det skønnes, at det samlede investeringsbehov for de mest nødvendige udskiftninger er på knap 6,7 mio. kr. fordelt over de næste otte år, men med størst behov i 2015. Se tabel 1. Uddybende opgørelser findes i bilag 1.

Tabel 1: Skønnet investeringsbehov i tandplejeudstyr

	2015	2016	2017	2018	2019-21
Units (tandlægestole/enheder)	3.520.000				440.000
Røntgenudstyr på alle klinikker	648.000				
Øvrigt tandklinikudstyr (maskiner til sterilisation, kompressorer og sugemotorer)	1.515.000	4.800	57.000	124.000	416.000
Forventede udgifter – Total	5.683.000	4.800	57.000	124.000	856.000

Alle beløb er angivet i kr., ex. moms og i 2013-priser.

61 ud af Tandplejens 88 maskiner er i 2015 15 år eller ældre og er dermed stort set slidt op. Det svarer til, at knap 70 pct. af alt udstyret skal skiftes ud i 2015. At levetiden er ved at rinde ud for udstyret understreges af, at kun 5 apparater/maskiner er ældre end 20 år. Tandplejen oplever i dag, at udstyret er slidt op, der er dyre reparationsudgifter på materialet og flere og flere apparater bukker under

I forhold til de dyre tandlægestole er billedet det samme; her skal 13 ud af 20 udskiftes i 2015. Det svarer til 65 pct. af alle stole.

En så omfattende udskiftning understreger, hvorfor det er relevant at få truffet beslutning om en eventuel fremtidig sammenlægning af klinikker. Færre fysiske enheder og samling af fx røntgen og sterilisationer vil få indflydelse på mængden af indkøb. Eksempelvis vil investeringsbehovet reduceres med 40 pct. (fra 6,7 mio. kr. til 4 mio. kr.) ved en sammenlægning til to store klinikker i kommunen.

Det skal bemærkes, at tandplejen ikke har et særskilt budget til udskiftning af inventar og udstyr i større skala. Fremtidige investeringer vil derfor skulle bevilges.

2.2 Tandplejeopgaven har ændret sig

Den nuværende tandklinikstruktur med små fuldt udstyrede tandklinikker på alle kommunens skoler understøtter ikke løsningen af nutidens tandplejeudfordring. Tandplejens børne- og ungemålgruppe har gennem årene ændret sig markant fra kun at være skolebørn til i dag at være alle børn fra 0-18 år. I dag har langt færre børn huller i tænderne (jf. bilag 2). Der ses dog en polarisering, hvor det er en lille andel af børn og unge, som bærer det meste tandsygdom. Forskellen i tandplejens opgave før og nu er illustreret i tabel 2.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Tabel 2: Tandplejens opgave i 1970-80'erne og i dag

	Børneungetandpleje i 1970-80'erne	Børneungetandpleje i dag
Mål-gruppe	Skolebørn	Alle børn og unge fra 0-18 år
Case – Anton 11 år	I 1970'erne og 1980'erne går Anton til undersøgelse og behandling på tandklinikken hver 6. måned. Der er næsten altid huller, der skal behandles. Anton modtager sammen med sine klassekammerater fluorskyllinger og tandbørsteinstruktion i klassen.	I dag går Anton til undersøgelse hver 15.-18. måned. Der er sjældent huller, og Anton motiveres og instrueres til god egen-tandpleje. Hvis Anton har brug for ekstra støtte, instruktion og/eller fluorbehandling kan dette foregå i forebyggelsesfaciliteter på skolerne.

Den ændrede opgave betyder, at behovet for at kunne udføre undersøgelser og behandlinger på alle skoler ikke længere er til stede. Et relevant alternativ er derfor at etablere få, fuldt udstyrede tandklinikker med central geografisk placering og supplere disse med forebyggelsesfaciliteter (et mindre rum med spejl og vask) på skolerne. En sådan løsning kunne sammentænkes med Sundhedsplejerskernes lokale på skolerne. Denne analyse indeholder derfor ikke anlægsudgifter til dette.

Desuden afspejler Sundhedsloven i dag et fokus på *sundhedsfremme* og ikke blot forebyggelse og behandling. I praksis betyder dette bl.a., at tilgangen til borgerens sundhed er ændret. Hvor sundhedsuddannede tidligere var eksperterne, betragtes borgerne i dag som eksperter i eget liv med behov for dialog til at blive "klædt på" til at varetage egen sundhed. Tilgangen kendes også fra ældreområdet med hverdagsrehabilitering og afspejler en ændring i det "mindset", som borgeren mødes med. At arbejde med et sundhedsfremmende fokus fordrer en større børne- og forældreinddragelse, hvor forældrenes tilstedeværelse i klinikken giver mulighed for dialog og visuel læring om tandsundhed. En ændret ramme med centralt beliggende tandklinikker, hvor forældre i højere grad følger deres børn, vil kunne understøtte denne udvikling.

Sundhedsstyrelsen udgav i 2004 en rapport med anbefalinger til fremtidig klinikstruktur. En hovedkonklusion i rapporten er, at større tandplejeeenheder med et større brugergrundlag ses som forudsætning for at kunne udvikle kvalitet og faglighed i tandplejen. Sammenlægning af tandklinikker og etablering af større enheder har således i de senere år bredt sig over hele landet; også i alle Lyngby-Taarbæks omkringliggende kommuner.¹ Erfaringerne fra kommunerne er overvejende positive, omend al omstilling fra en struktur til en anden kan være en krævende proces for både brugere og medarbejdere.

2.3 Hjemtagelse af specialtandplejen

Specialtandpleje er et tilbud om tandpleje til borgere med varige sindslidelser og psykisk udviklingshæmning, der ikke kan benytte den almindelige voksentandpleje og den kommunale børneungetandpleje. Opgaven kræver en specialindrettet klinik.

I dag varetager Gentofte Kommune specialtandplejeopgaven for Lyngby-Taarbæk Kommune. Der er tilmeldt 100 borgere til ordningen og udgiften er ca. 0,7 mio. kr. årligt.

¹ Dvs. fx Gentofte, Rudersdal, Gladsaxe, Herlev, Furesø, Hørsholm og København.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Ved sammenlægning af tandklinikker til en større enhed vil det være muligt at *specialindrette* en tandklinik til opgaven, og dermed hjemtage opgaven fra Gentofte Kommune. Med den nuværende tandklinikstruktur vurderes det til gengæld ikke at være hverken fysisk eller ressourcemæssigt muligt at hjemtage opgaven.

En hjemtagelse vil give målgruppen et lokalt tilbud om tandpleje og tilbuddet kan i højere grad end i dag tilrettelægges forebyggende, i samarbejde med borgeren og dennes støttepersoner. I en sammenlagt klinikstruktur forventes specialtandplejen at kunne hjemtages via effektivisering og medføre en årlig reduktion i Tandplejens budget på 0,7 mio. kr.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

3. Modeller for Tandplejens fremtidige organisering

I det følgende beskrives og perspektiveres de tre modeller i oversigtsskemaer i forhold til:

- Strukturelle kendetegn, herunder forslag til klinikkernes placering samt muligheder og begrænsninger i de forskellige modellers rammer
- Brugernes oplevelse af tandplejetilbuddet i form af casebeskrivelser om hhv. en decentral og en sammenlagt klinikstruktur
- Medarbejdernes oplevelse af tandplejetilbuddet i form af casebeskrivelser om hhv. en decentral og en sammenlagt klinikstruktur
- Modellernes økonomiske perspektiver, herunder overslag over udgifter til bygningsanlæg og nyt tandklinikudstyr samt årlige besparelspotentialer

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

3.1 Modellernes strukturelle kendetegn

Model 1: Etablering af to distriktstandklinikker	Model 2: Bevarelse af den nuværende struktur	Model 3: Etablering af én distrikts tandklinik i Lyngby. Bevarelse af tandklinikker i Virum-området
<p>Udgangspunktet for modellen er to distriktstandklinikker, som etableres ved følgende sammenlægninger:</p> <p><i>Klinik 1:</i> Lindegårdsskolens, Engelsborgskolens, Lundtofte skoles og Trongårdsskolens tandklinikker, Tandreguleringsklinikken, Centralklinikken samt tandplejens administration. Arealbehov: netto ca. 600-650 kvm. (11 klinikker).</p> <p><i>Klinik 2:</i> Virum skoles, Hummeltofteskolens, Fuglsanggårdskolens og Kongevejens skoles tandklinikker. Arealbehov: netto ca. 300 kvm. (6 klinikker).</p> <p>Af hensyn til brugernes tilgængelighed foreslås tandklinik 1 placeret i bydelen Lyngby med en nybygning på Lindegårdsskolen el. i f. m. en udvidelse af rådhuset. Tandklinik 2 foreslås placeret i bydelen Sorgenfri med en nybygning ved Hummeltofteskolens. For geografisk kortoversigt: se bilag 3. Forslag til placeringer: se bilag 4.</p> <p>Begge tandklinikker får handicapvenlig adgang, og klinikkerne suppleres med forebyggelsesfaciliteter på folkeskolerne. Dette kræver ikke særligt udstyr, og evt. kan der deles lokale med sundhedsplejerskerne. Derved frigøres arealer på skolerne svarende til 700 kvm. (jf. bilag 6). Endvidere kan forhuset i ejendommen på Toftebæksvej 8 muligvis realiseres eller udlejes (med mindre huset udvælges til brug for storklinikken).</p> <p>Store tandklinikker har større mulighed for fleksible åbningstider, og en stor central tandklinik betyder mulighed for indretning af særlig klinik til specialtandpleje, så opgaven kan hjemtages fra Gentofte Kommune.</p>	<p>Udgangspunktet for modellen er en uændret struktur med tandklinikker på 8 skoler, en centralklinik, en tandreguleringsklinik og en røntgenklinik.</p> <p>Huset på Toftebæksvej 8 bevares dermed til centralklinik, tandregulering, administration og røntgen, hvilket blandt andet betyder, at det ikke kan realiseres.</p> <p>I denne model har mindre end halvdelen af tandklinikkerne handicapvenlig adgang.</p> <p>Den decentrale struktur betyder, at tandklinikkerne ligger nær brugernes bopæl og skole. På den anden side er brugergrundlaget i hvert skoledistrikt så lille, at 5 ud af de 8 tandklinikker holder lukket 1-4 dage om ugen (jf. bilag 6). I den nuværende struktur har ingen tandklinikker åbent efter kl. 15.</p> <p>De eksisterende rammer giver ikke mulighed for at etablere en specialindrettet klinik og dermed hjemtage specialtandplejen fra Gentofte Kommune.</p>	<p>Udgangspunktet for modellen er en delvis sammenlægning af tandklinikker. Modellen giver dermed mulighed for, at kommunen opnår en gradvis, men værdifuld, erfaring med tandklinik-sammenlægninger. En sammenlægning af de resterende tandklinikker kan evt. gennemføres senere.</p> <p>Der etableres én distriktstandklinik med placering og størrelse som klinik nr. 1 i den første model. Forslaget er således en nybygning på Lindegårdsskolen eller ved udvidelse af rådhuset.</p> <p>Derudover bevares tandklinikker på Virum skole, Hummeltofteskolens, Fuglsanggårdsskolens og Kongevejens skole.</p> <p>Den centrale tandklinik suppleres med forebyggelsesfaciliteter på alle folkeskoler. Dette kræver ikke særligt udstyr, begrænser lokalebehovet og vil derfor frigøre arealer på de fire berørte skoler.</p> <p>Som i den første model er forventningen, at Toftebæksvej 8 vil kunne realiseres eller udlejes, medmindre huset udvælges til brug for storklinikken. Hjemtagelse af specialtandplejen fra Gentofte Kommune vil også være muligt.</p>

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

3.2 Brugernes oplevelse af tandplejetilbuddet. Case: Laura 10 år

Sammenlagte tandklinikker	Nuværende tandklinikstruktur
<p>Når Laura hver 15.-18. måned skal have undersøgt eller behandlet sine tænder, bliver hun indkaldt via hjemmet, og hendes mor eller far tager med hende til den store moderne tandklinik, som ligger et par kilometer fra skolen. Hun kender godt klinikken, men det er alligevel trygt, at forældrene er med.</p> <p>Laura har endnu ingen huller, men har hun i en periode brug for ekstra støtte, instruktion og/eller fluorbehandling foregår dette i hendes skoles egne forebyggelsesfaciliteter, hvor hun går hen uden forældrene.</p> <p>Udover at følge Laura til tandlæge, skal forældrene også følge hendes lillebror, når han skal af sted; og selv hendes storebror på 15 år bliver faktisk også fulgt, når han går til bøjletandlæge. Tandklinikken har nu åbent hver dag og nogle dage sent på eftermiddagen, og selvom det sker, at Lauras mor skal tage fri fra arbejde, er det ikke ret tit børnene skal til tandlæge. Til gengæld gør deltagelsen hende tryk og hun får en god mulighed for at blive vejledt af tandplejens medarbejdere.</p> <p>Lauras klassekammerat, Line, har mange huller i tænderne. Faktisk er der et nyt hul næsten hver gang, hun kommer til tandlæge, og hun går oftere til tandlæge end Laura. Lines mor følger hende hen til klinikken, selv om hun har mange udfordringer i sit liv.</p>	<p>Når Laura skal have undersøgt sine tænder, bliver hun kaldt ud fra undervisningen og går selv over til skolens tandklinik. Tandklinikken er et trygt sted, selv om der går op til 1½ år mellem hendes besøg på klinikken.</p> <p>Laura har endnu ingen huller i tænderne, men skulle det ske, får hun normalt besked med hjem til sin mor og far, om at tandlægen vil lave det. Hun ved også, at hendes forældre i så fald gerne må komme med hende; men også at de normalt ikke gør det – flere af hendes venner er blevet bedøvet og behandlet, mens deres forældre var på arbejde.</p> <p>Lauras lillebror går i børnehave. Derfor bliver han stadig fulgt af forældrene til sine undersøgelser. Hendes storebror Lasse på 15 år bliver faktisk også fulgt, når han går til bøjletandlæge.</p> <p>Lauras veninde, Line, som også går i klassen, har tit nye huller i sine tænder. Laura har lagt mærke til, at Line bliver kaldt over til tandlægen oftere end de fleste, og selv om Line er lidt bange for det, der skal ske, går hendes mor meget sjældent med hende. Indimellem får Laura derfor lov at følge Line derover. Personalet prøver altid at forklare veninden, hvordan hun skal passe på sine tænder, men det er svært for Line at fortælle sin mor, at hun skal sørge for at hun får børstet tænder.</p>
Potentialer ved sammenlagt klinikstruktur:	
<p style="text-align: center;"><u>Fordele:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrket forældresamarbejde, da forældrene i højere grad end i dag vil komme til tandlæge med børnene og dermed kunne inddrages i tandplejen. Lærerne skal ikke længere stå for at sende børn til tandlæge. • Ensartet og bedre service i form af moderne tandklinikker, der har åbent på alle hverdage. Der vil evt. være mulighed for at udvide åbningstiderne i forhold til i dag. • Højere fleksibilitet, da alle faggrupper vil være til stede på tandklinikken hver dag, så undersøgelse, forebyggelse og behandling kan færdiggøres ved det samme eller få besøg på tandklinikken. • Brugernære forebyggelsesenheder som ligger på barnets skole. 	<p style="text-align: center;"><u>Udfordringer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Øget fravær fra undervisning og forældre skal tage fri for at følge barnet til undersøgelse og behandling. For langt de fleste børn vil det være seks undersøgelser på tandklinikken over en tiårig periode. Det skal bemærkes, at patientrettighedslovgivningen i dag foreskriver at der skal indhentes samtykke fra forældre til alle aktiviteter på tandklinikken. • Risiko for flere udeblivelser idet børn fra udsatte familier har et højere fravær end andre børn, og ikke kan hentes i klassen til undersøgelse og behandling. Problemstillingen diskuteres i afsnit 4. • Mindre synlighed på skolerne idet tandplejens medarbejdere ikke hver dag vil bemane skolens forebyggelsesenhed.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

3.3 Medarbejdernes oplevelse af tandplejetilbuddet Case: Karen - ansat i Tandplejen

Sammenlagte tandklinikker	Nuværende tandklinikstruktur
<p>Karen møder ind på samme tandklinik hver dag. Mødetiden er kl. 8-15, men af og til er arbejdstiden forskudt, så der kan tilbydes tider på tandklinikken efter kl. 15. Klinikken er personalets faste base, men derudover har alle yderligere 1-2 arbejdssteder, fordi de også kører ud på plejecentre og til forebyggelsesenheder på skolerne.</p> <p>Når borgerne møder op, er alle faggrupper (dvs. tandlæger, tandplejere og klinikassistenter) til stede på klinikken, og hver medarbejder har mindst en kollega fra sin egen faggruppe. Det mindsker sårbarheden ved personalets sygdom og det giver gode muligheder for faglig sparring og kompetenceudvikling. Det er rart, at kollegerne er fysisk til stede, når man har et fagligt tvivsspørgsmål.</p> <p>Sammen med et par kolleger er Karen desuden blevet opkvalificeret til at varetage specialtandplejen – en faglig udfordring, som hun sætter pris på.</p> <p>Fra sin tid på tandklinikken på skolen kan Karen savne de faste patienter og det kendskab til børnene, som det gav. Omvendt støtter skolernes forebyggelsesenheder et vist tilhørsforhold til børnene. Ventetiden ved udeblivelser kan være en udfordring, fordi muligheden for at kalde børn i klasserne ikke længere er muligt. På den anden side er den øgede forældrekontakt en stor fordel i arbejdet med børnenes tandsundhed, fordi de på denne måde lettere inddrages i tandplejen og fx kan få vejledning i børsteteknik.</p>	<p>Karen møder hver dag kl. 8-15. Hendes mødested varierer en del; i alt skifter hun arbejdssted tre-fire gange på en uge. Den manglende base er en anelse opslidende – hun skal forholde sig til mange steder og skiftende kulturer - men det er bl.a. nødvendigt, fordi de tandklinikker, hun er tilknyttet, ikke har åbent alle ugens dage.</p> <p>Når Karen arbejder, har hun typisk 2-3 kolleger på tandklinikken, men sjældent én fra hendes egen faggruppe. Det er heller ikke altid, at alle faggrupper er repræsenteret. Det er sårbart ved sygdom, hvor patienterne typisk må aflyses. Faglig sparring med kolleger foregår typisk over mail eller telefon.</p> <p>Karen er glad for det kendskab, hun har til børnene, som er fast tilknyttet hende og kollegerne. Ved udeblivelser er det også forholdsvist nemt at kalde andre børn fra klassen over på tandklinikken, så spildtid minimeres. På den anden side ser hun stort set aldrig forældrene ved undersøgelser og behandling. Det savner karen, for det er langt nemmere at inddrage og vejlede, når man kan vise, hvordan tænderne skal passes.</p>
Potentialer ved sammenlagt klinikstruktur:	
<p style="text-align: center;"><u>Fordele:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bedre faglig sparring med daglig dialog og mulighed for sidemandsop-læring ved faglige udfordringer. • Fleksibel hverdag med mulighed for enten specialisering inden for interesseområder eller mere spredning i arbejdsopgaver. Desuden øget fleksibilitet ved personalets sygdom og mulighed for variable mødetider. • Styrket forældresamarbejde, da forældrene i højere grad end i dag vil komme til tandlæge med børnene og dermed kunne inddrages i tandplejen. • Fast base for hver medarbejder og færre arbejdssteder at forholde sig til. • Nem adgang til alt relevant udstyr i en stor klinik. Fx avanceret røntgenapparat. 	<p style="text-align: center;"><u>Udfordringer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Risiko for spildtid ved udeblivelser, idet børn ikke kan hentes i klasserne. Problemstillingen diskuteres i afsnit 4. • Risiko for kamp om at få ydertider ved en øget forældredeltagelse. • Mindre kendskab til børnene, da behandlerne kan variere fra gang til gang.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

3.4 Modellernes økonomiske perspektiver

Model 1: Etablering af to distriktstandklinikker	Model 2: Bevarelse af den nuværende struktur	Model 3: Etablering af én distriktstandklinik i Lyngby. Bevarelse af tandklinikker i Virum-området
<p><u>Samlet skøn:</u></p> <p>Anlægsudgifter 25,5 mio. kr. Herunder - 2 bygningsanlæg 21,5 mio. kr. - udskiftning af udstyr 4,0 mio. kr.</p> <p>Besparespotentialer 1,2 mio. kr./år Herunder - hjemtaget specialtandpleje 0,7 mio. kr./år - anslået huslejeindtægt 0,5 mio. kr./år</p> <p>Med nuværende tandklinikstruktur forventes udgifter til udskiftning af udstyr på 6,7 mio. kr. Merudgiften ved en sammenlægning i model 1 er dermed: 25,5 mio. kr. – 6,7 mio. kr. = 18,8 mio. kr. Modellens skøn for årlige besparelser på 1,2 mio. kr. betyder, at anlægsinvesteringerne på 18,8 mio. kr. vil balancere med en tidshorisont på 15-16 år.</p>	<p><u>Samlet skøn:</u></p> <p>Anlægsudgifter 6,7 mio. kr. Herunder - bygningsanlæg 0 mio. kr. - udskiftning af udstyr 6,7 mio. kr.</p> <p>Besparespotentialer 0 mio. kr./år</p> <p>Skøn for udgifter til anlæg og udstyr på 8 skoleklinikker og en centralklinik m. bl.a. tandregulering:</p> <p>Der er ingen udgifter til bygningsanlæg, men investeringer i units, udstyr m.v.</p> <p>Udgiftsskøn for tandklinikudstyr: perioden 2014-21 6,7 mio. kr.</p> <p>En serviceanalyse af den kommunale tandpleje fra 2012 viste, at Lyngby-Taarbæk Kommune siden 2009 har reduceret Tandplejens driftsbudget med 10 pct. Kommunens udgift pr. barn er i dag lavere end både sammenlignelige kommuner, Region hovedstaden og landet som helhed. Set i lyset heraf vurderes der ikke at være et besparelsepotential ved fortsættelse af den nuværende tandklinikstruktur.</p> <p>I alt skøn for årlig besparelse: 0 mio kr/år</p> <p><i>Bemærk: uddybede beregninger findes i bilag 1</i></p>	<p><u>Samlet skøn:</u></p> <p>Anlægsudgifter 19,4 mio. kr. Herunder – 1 bygningsanlæg 14,3 mio. kr. - udskiftning af udstyr 5,1 mio. kr.</p> <p>Besparespotentialer 1,2 mio. kr./år Herunder - hjemtaget specialtandpleje 0,7 mio. kr./år - anslået huslejeindtægt 0,5 mio. kr./år</p> <p>Med nuværende tandklinikstruktur forventes udgifter til udskiftning af udstyr på 6,7 mio. kr. Merudgiften ved en sammenlægning i model 3 er dermed: 19,4 mio. kr. – 6,7 mio. kr. = 12,7 mio. kr. Modellens skøn for årlige besparelser på 1,2 mio. kr. betyder, at anlægsinvesteringerne på 12,7 mio. kr. vil balancere med en tidshorisont på 10-11 år.</p> <p>Skøn for udgifter til anlæg og udstyr på én storklinik og 4 bevarede skoleklinikker:</p> <p><i>Anlæg af Storklinik (svarende til Klinik 1)*:</i> Nybygning på Lindegårdsskolen el. i forbindelse med "Nyt Rådhus" 14,3 mio kr.</p> <p><i>Udskiftning af tandklinikudstyr:</i> Perioden 2014-2021 5,1 mio kr.</p> <p>I alt skøn for anlægsudgifter: 19,4 mio. kr.</p> <p><u>Skøn for besparelsepotentialer ved en storklinik og 4 skoleklinikker:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Årlig besparelse på hjemtaget Specialtandpleje: 0,7 mio kr/år • Forventet årlig huslejeindtægt for forhuset på Toftebæksvej 8: 0,5 mio kr/år <p>I alt skøn for årlig besparelse: 1,2 mio kr/år</p> <p><i>Bemærk: uddybede beregninger findes i bilag 5</i></p>

Note: alle priser er opgivet i 2013-prisniveau og er ex. moms.

* Nybygning på Lindegårdsskolen/Rådhuset forslås i fht. Toftebæksvej 8 ud fra samlede fordele og ulemper (jf. bilag 4), herunder mulighed for at hente investeringen hurtigst hjem.

4. Særlige udfordringer og potentialer

Den politiske drøftelse af "Notat om mulige scenarier og potentialer for sammenlægning af tandklinikker" i november 2013 samt projektgruppens arbejde med rapporten har peget på en række potentielle udfordringer ved at sammenlægge tandklinikker. Fire af disse dilemmaer drøftes kort herunder:

- Risiko for at de 16-17 årige i højere grad benytter fritvalgsordningen og ønsker at modtage tandpleje i privat praksis
- Flere udeblivelser blandt udsatte børn
- Udfordring af nærhedsprincippet
- Tandplejen som attraktiv arbejdsplads

4.1 Risiko for at de 16-17 årige i højere grad benytter fritvalgsordningen og ønsker at modtage tandpleje i privat praksis

I en sammenlagt tandklinikstruktur er der ikke længere en geografisk tilknytning til barnets skole, og forældrene forventes at følge barnet til undersøgelse og behandling indtil 5. klasse. I en sådan struktur kunne man forestille sig, at flere forældre vil forlade den kommunale børnetandpleje, fordi de finder det nemmere at samle hele familiens tandpleje hos én privatpraktiserende tandlæge.

Reglerne for fravalg af kommunal tandpleje og tilvalg af andet behandlingstilbud er:

0-15 årige: Valg af privat tandlægepraksis medfører fuld egenbetaling

16-17 årige: Valg af privat tandlægepraksis er uden egenbetaling

Der er i dag kun begrænset mulighed for at vælge andre kommuners tandplejetilbud

Indtil 2012 fik familierne 65 pct. tilskud ved 0-15 åriges valg af privat praksis. Selv med denne mulighed blev ordningen dog kun benyttet i et meget lille omfang (under 1 pct.).

Projektgruppen var i januar 2014 på besøg på sammenlagte tandklinikker i Gentofte, Gladsaxe og Brøndby kommuner. Tilbage meldingen herfra var samstemmende, at kliniksammenlægninger *ikke* har medført en stigning i de unges brug af fritvalgsordningen. De ændrede tilskudsregler fra 2013 har tværtimod betydet, at flere fritvalgs-børn er vendt tilbage til den kommunale tandpleje i dag. Desuden er vurderingen, at Tandplejens tidlige praksis med undersøgelser og behandlinger fra børnehævealderen betyder, at familierne kender stedet og finder det naturligt at lade barnet fortsætte dér, indtil det er 18 år.

4.2 Flere udeblivelser blandt udsatte børn

Ved tandklinikernes udflytning fra skolerne vil børnenes fremmøde til undersøgelse og behandling kræve øget forældredeltagelse og en øget transporttid. En bekymring er derfor, om dette vil medføre flere udeblivelser blandt især udsatte børn, og dermed en negativ påvirkning af tandsundheden. Bekymringen bygger bl.a. på erfaringer fra Lundtofte skole, hvor udeblivelser i dag er en udfordring.

Erfaringen i de tre kommuner, som Tandplejen besøgte, er imidlertid klar. Udeblivelser blandt udsatte børn opleves ikke som en større udfordring i en sammenlagt klinikstruktur; heller ikke i Brøndby og Gladsaxe kommuner som har forholdsvis flere sårbare familier end Lyngby-Taarbæk Kommune. Faktisk har Brøndby Kommune oplevet et fald i udeblivelser efter samling af tandklinikker.

Erfaringen er, at den entydige placering af ansvaret for tandpleje på forældrene har gjort, at forældrene har taget ansvaret på sig. Samtidig har en direkte dialog med forældrene ved udeblivelser vist sig effektiv. Desuden virker præciseringen som en lettelse i forhold til skolelærerne, som ikke længere står med ansvaret for, at børnene kommer til tandlæge.

Sammenlægges tandklinikker i Lyngby-Taarbæk Kommune kan udeblivelser imødekommes ved at placere klinikkerne tæt på sårbare grupper. Det er bl.a. på den baggrund, at der peges på placering af tandklinikker ved Lindegårdsskolen og højhusene i Sorgenfri (v. Hum-

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

meltofteskolen). Tabellen i bilag 8 viser, at det især er ved disse skoledistrikter, der bor udsatte børn.

Desuden kan forebyggelsesenheder på alle skoler sikre nærhed og er dermed særligt rettet mod de sårbare børn. Brøndby Kommune har med succes indarbejdet sådanne forebyggelsesenheder i deres sammenlagte tandklinikmodel.

For at imødegå udfordringen yderligere vil det være muligt at arbejde med følgeordninger på skolerne. Konceptet kendes allerede i dag på Skt. Knud Lavards Skole, hvor større børn følger små, til tandklinikken på Toftebæksvej 8.

Endelig kan det overvejes at afsætte budgetmidler til en særlig taxa/busordning, som er målrettet de sårbare børn. Brøndby og Gladsaxe kommuner har aldrig haft en sådan ordning, mens Gentofte havde én de første par år efter deres sammenlægninger. I praksis blev ordningen i Gentofte dog ikke brugt, og den er derfor nedlagt i dag.

4.3 Udfordring af nærhedsprincippet

Det kan have værdi, at kommunale velfærdstilbud findes i brugernes nærmiljø – dvs. at brugerne bliver mødt "der hvor de er". At tandklinikkerne er synlige i børnenes hverdag på skolen, og at personalets kendskab til det enkelte barn er stort.

På den anden side viser erfaringerne i det øvrige sundhedsvæsen, at mange borgere ønsker at flytte sig geografisk efter bedre behandlingstilbud og fleksible åbningstider, ligesom tendensen hos de almene læger går fra solopraksis til fælles lægehuse.

Sammenlægges Tandplejen med klinikker i Lyngby og Sorgenfri vil den maksimale afstand fra et barns skole til en tandklinik blive 3 km.² Desuden bevares en del af forebyggelsen på skolerne ved etablering af forebyggelsesenheder, som eksempelvis kan ligge i sundhedsplejerskens lokale. For langt de fleste børn og deres familier vil omfanget af besøg på tandklinikken kun være seks besøg i løbet af en tiårig periode.

Oplevelsen i både Gentofte, Gladsaxe og Brøndby kommuner er, at kun få brugere har klaget i tiden efter sammenlægningerne, og at tabet af geografisk nærhed til brugerne er opvejet af en række fordele. Det gælder især øget faglighed og forældreinddragelse, udvidede åbningstider og en større mulighed for at færdigbehandle patienterne på ét besøg, fordi alle fagligheder er til stede. Alt i alt vurderes det således, at en samling på få klinikker lettere sikrer et ensartet højt kvalitetsniveau i forhold til mulighederne i en decentral tandklinikstruktur.

I forhold til de fysisk og psykisk handicappede borgere som i dag modtager specialtandpleje i Gentofte Kommune, vil en hjemtagelse af tilbuddet til Lyngby-Taarbæk desuden betyde, at netop denne sårbare gruppe får et mere lokalt tilbud end hidtil.

4.4 Tandplejen som attraktiv arbejdsplads

Autorisationsreglerne for tandlæger foreskriver, at nyuddannede tandlæger skal have mulighed for daglig supervision og sparring fra kolleger med erfaring.

Dette forhold udfordrer Lyngby-Taarbæks nuværende struktur, hvor der kun er plads til få medarbejdere ad gangen på tandklinikkerne.

Samles medarbejderne på få tandklinikker vil det give bedre mulighed for at tage elever og modtage borgere i jobprøvning. Endvidere vil der være større mulighed for jobglidning mellem faggrupperne, hvilket kan give mere fleksibilitet i arbejdsopgaverne og dermed chance for større arbejdsglæde og lettere personalerekruttering.

Samtidig viser praksis i Brøndby Kommune, at patientaflysninger ved personalesygdom kan undgås, fordi det er muligt at dække hinandens fravær.

For nogle medarbejdere vil en sammenlægning af tandklinikker på den anden side opleves som en ulempe. Det kan være svært at skulle forlade et tilsvarende arbejdssted, som man trives på, og nogle vil måske finde det udfordrende at være mange medarbejdere samlet på ét sted.

² Undtaget Taarbæk Skole. Børnene har i dag 6 km. til Trongårdsskolen, hvor de går til tandlæge. Til Lyngby vil der være en afstand på 7,5 km.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Erfaringerne fra de tre besøgskommuner er, at alle bekymringer skal tages alvorligt ved en sammenlægning, og at medarbejdernes inddragelse i forandringsprocessen er vigtig.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 1. Inventar- og investeringsoversigt – udskiftning af tandklinikudstyr 2014-21

Al apparatur i Tandplejen er gennemgået. Levetiden er vurderet på baggrund af Tandplejens generelle erfaring og er drøftet med dentalfirmaet Plandent.

Der er indlagt et "konservativt skøn" for levetid. Typisk vurderes materiel at holde 10-15 år. Dog vurderes udstyr til sterilisering at holde 10 år.

Engelsborg	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	2004	2019					220.000
Tandlægestol	1992	2007	220.000				
Steril	1995	2005	57.000				
Steril	1995	2005	42.000				
Steril	1998	2008	57.000				
kompressor	2005	2020					22.000
Sugemotor	2003	2018				32.000	
Røntgen	1992	2015	72.000				
opvaskemaskine	2005	2020					70.000

Fuglsanggård	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	2000	2015	220.000				
Tandlægestol	1997	2012	220.000				
Steril	2004	2014	57.000				
opvaskemaskine	2005	2020					70.000
Steril	2012	2014	42.000				
kompressor	1987	2002	22.000				
Sugemotor		2015	32.000				
Røntgen	1992	2015	72.000				

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Kongevejen	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	2000	2015	220.000				
Tandlægestol	1997	2012	220.000				
Steril	2009	2019					57.000
Opvaskemaskine	2005	2020					70.000
Steril	1996	2006	42.000				
kompressor	1997	2012	22.000				
Sugemotor		2015	32.000				
Røntgen	1996	2015	72.000				
Steril	1995	2005	57.000				

Centralklinik T8	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	2000	2005	220.000				
Tandlægestol	2005	2020					220.000
Steril	1996	2006	57.000				
Steril	1996	2006	42.000				
Steril	2007	2017			57.000		
kompressor	2003	2018				22.000	
Sugemotor	2011	2026					
Røntgen	2010	2015	72.000				
Røntgen	2006						
Opvaskemaskine	2009	2024					

Lindegård	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Undersøgelsesklinik							
Tandlægestol		2012	220.000				
Tandlægestol							
Steril	2001	2014	42.000				
Opvaskemaskine	?	2014	70.000				
Steril	?	2014	42.000				
kompressor	?	2015	22.000				
Sugemotor	2004	2019	32.000				
Røntgen	1993	2015	72.000				

Lundtofte	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	2013	2028					
Tandlægestol	2000	2015	220.000				
Steril	2012	2022					
Steril	2005	2015	57.000				
opvaskemaskine	2005	2020					70.000
kompressor	2011	2026					
Sugemotor	gammel	2010	32.000				
Røntgen	1996	2015	72.000				
	2006	2016		4.800			

Trongården	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	2010	2025					
Tandlægestol	1997	2012	220.000				
Opvaskemaskine	2008	2023					
Steril	1998	2008	42.000				
Steril	2010	2020					57.000
kompressor	1997	2012	22.000				
Sugemotor	1997	2012	32.000				
Røntgen	2002	2015	72.000				
Steril	1996	2011	42.000				

Hummeltofte	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
undersøgelsesklinik							
Tandlægestol	1997	2012	220.000				
Tandlægestol							
Steril	1996	2011	42.000				
Steril	1995	2010	57.000				
Steril	gammel	2014	57.000				
kompressor	gammel	2014	22.000				
Sugemotor	gammel	2014	32.000				
Røntgen	1997	2015	72.000				
Opvaskemaskine	2003	2018				70.000	

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

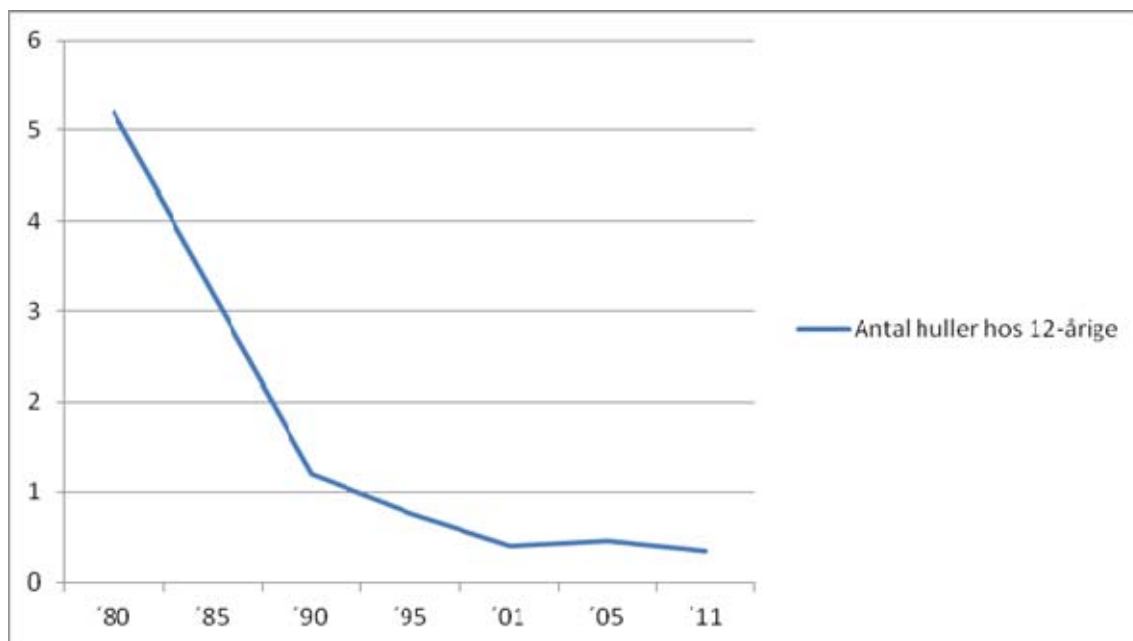
Virum	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	1996	2011	220.000				
Tandlægestol	1996	2011	220.000				
Tandlægestol	2013	2028					
Opvaskemaskine	2013	2028					
Steril	1996	2006	42.000				
Steril		2015	57.000				
kompressor	2008	2023	32.000				
Sugemotor	2008	2023	22.000				
Røntgen	2015	2015	72.000				

Tandreguleringen	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019-21
Tandlægestol	1996	2012	220.000				
Tandlægestol	1996	2012	220.000				
Tandlægestol	2003	2018	220.000				
Tandlægestol	1996	2012	220.000				
Opvaskemaskine	2007	2022					
Steril	2005	2015	57.000				
Steril	1995	2010	57.000				
steril	1996	2011	42.000				

I alt

5.683.000	4.800	57.000	124.000	856.000
-----------	-------	--------	---------	---------

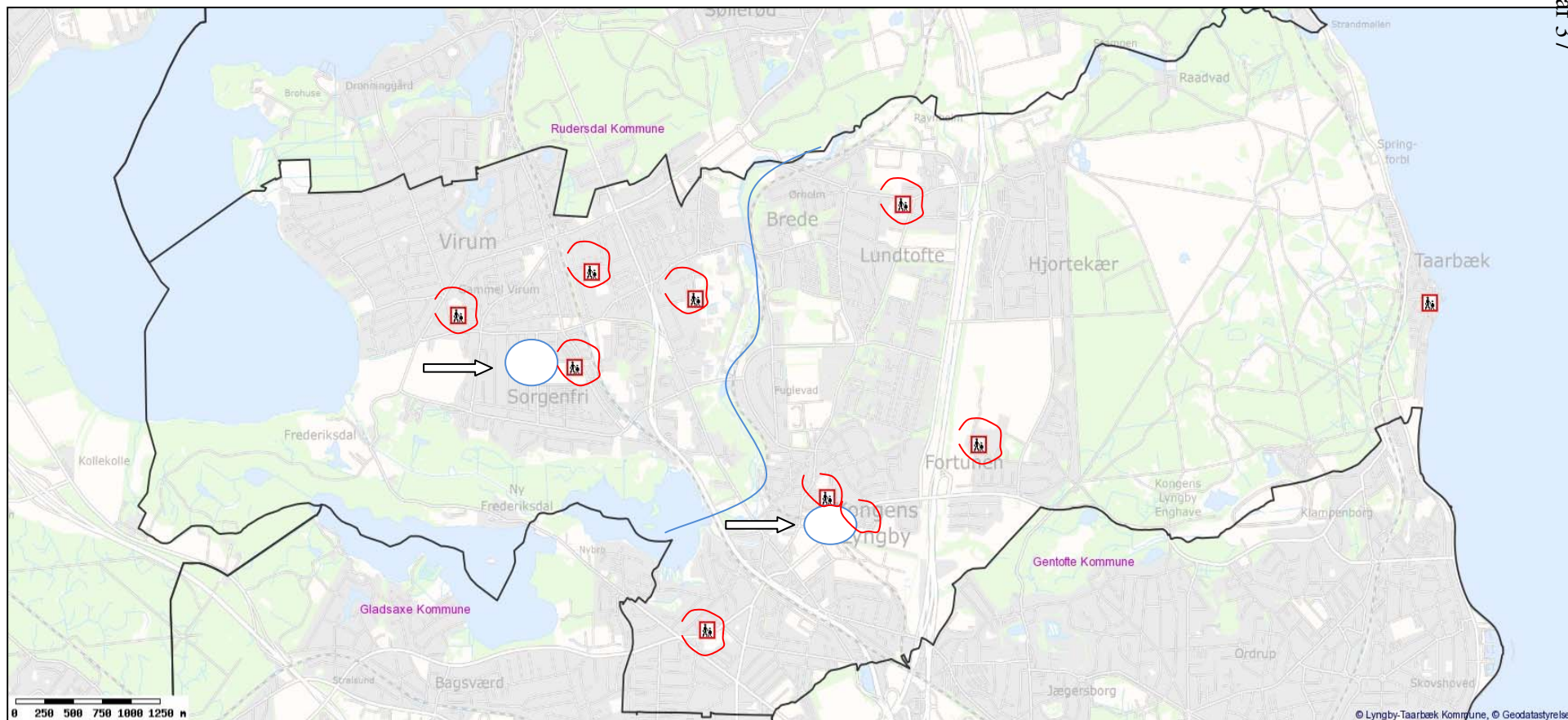
Bilag 2. Huller hos 12-årige børn i Lyngby-Taarbæk Kommune. År 1980-2011.



Kilde: Sundhedsstyrelsens Centrale Odontologiske Register

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 3. Geografisk kort over forslag til placering af tandklinikker



○ = Forslag til placering af store tandklinikker i en sammenlagt struktur

○ = Nuværende tandklinikkers placering

Bilag 4. Bygningsbilag – mulige placeringer og økonomiske overslag på anlæg

I samarbejde med kommunens Center for Areal og Ejendomme er der foretaget en bygningsmæssig vurdering af muligheder for placering af tandklinikker i en sammenlagt klinikstruktur. Analysen har været koncentreret om lokaliteter i Lyngby samt Virum/Sorgenfri.

I alt tre lokaliteter i Lyngby er beskrevet, mens der for Virum/Sorgenfri er beskrevet én mulig lokalitet beliggende ved Hummeltofteskolen. Bygningsmuligheder på Virum skole, Fuglsangsgårdskolen og Sorgenfriskolen er også blevet undersøgt. Ingen af disse lokaliteter vurderes dog realistiske i forhold til etablering af en tandklinik på ca. 350 kvm.

Det understreges, at der ikke er foretaget egentlige bygningsanalyser med eksempelvis beregning på statik/etagers bæreevne, da sådanne analyser kræver særskilte budgetmidler.

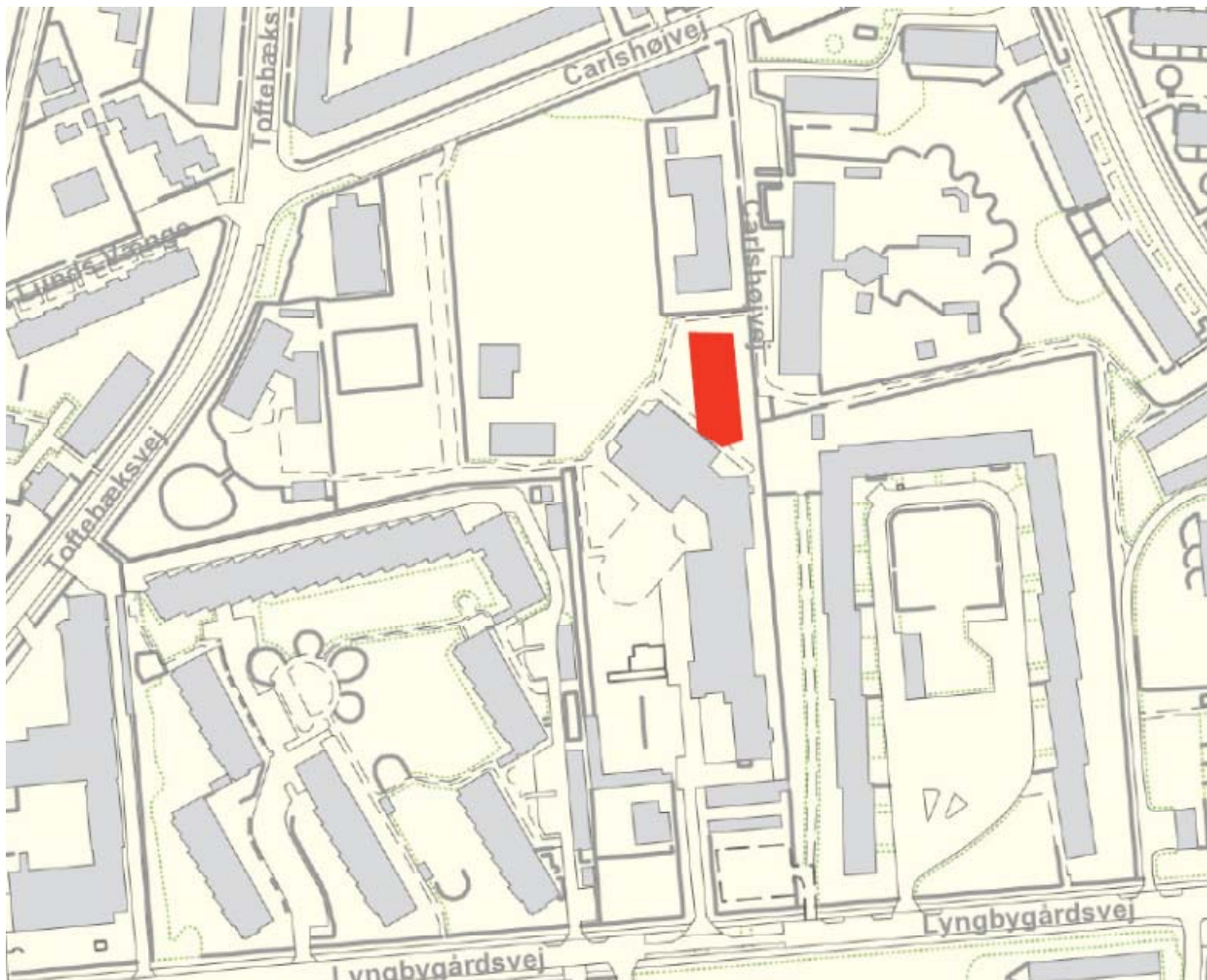
I bilaget præsenteres lokaliteternes geografiske placeringer samt de økonomiske skøn for anlæg i form af om- eller nybygninger. Udgifter til flytning og installation af tandklinikudstyr fremgår af bilag 5. Der er forbehold og forskellige overvejelser, som gør sig gældende ved hver bygningsmulighed. Disse er beskrevet i forbindelse med præsentationen.

De præcise arealbehov afhænger af indretningsmulighederne, herunder bærende vægge, fordeling af gangarealer, vinduespartier og trappeopgangens placering. Det skal være muligt at etablere maskinrum og installationer til kompressor og sugemotor i kælderetage eller i et rum uden for klinikken med rørføring til klinikker og tandlægeunits. Der skal etableres nødvendig beskyttelse mod røntgenstråling i form af fx bly omkring røntgenanlæg.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Forslag til placering af distrikt 1 med 11 klinikker, ca. 700 kvm.

Alle priser er ex. moms.



Forslag 1a

Lindegårdsskolen

Tandplejen indarbejdes i det nye skoleprojekt og kan være klar, når skoleombygningen er færdig i 2015/16.

Byggeomkostninger for tandplejen ex. tandlægeudstyr: 700 m² á 20.000 kr.: 14 mio. kr.

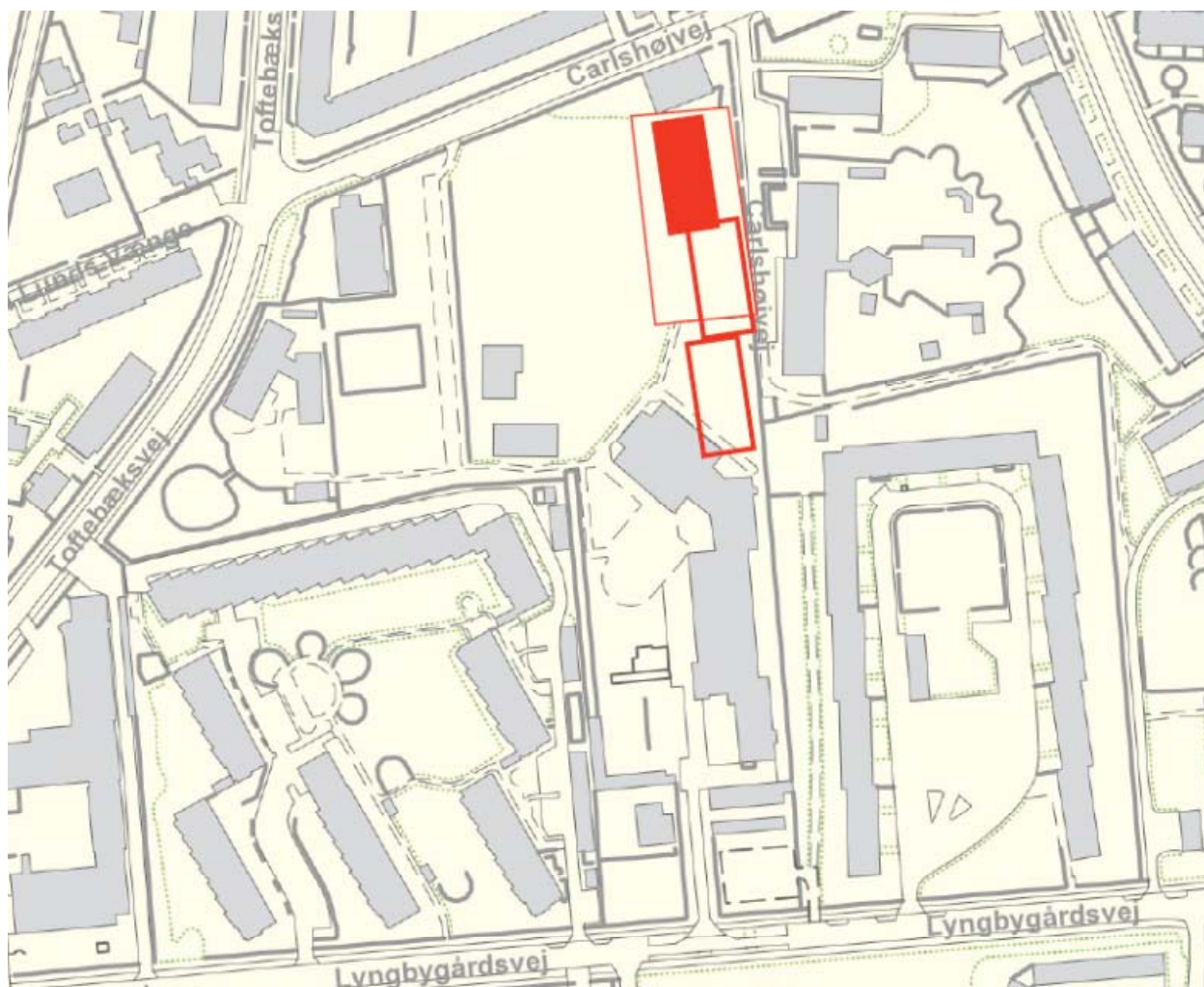
Fordele:

Ligger centralt i Lyngby og sammen med en skole. Kan indrettes præcist til tandplejen, dvs. ingen spildte m² – bygningen kan muligvis gøres mindre.

Ulemper:

Ingen.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker



Forslag 1b Lindegårdsskolen

Fritidsklubben, Carlshøjvej 8 og tandplejen indarbejdes i det nye skoleprojekt og kan være klar i 2015/16.

Byggeomkostninger for tandplejen ex. tandplejeudstyr: 700 m² á 20.000 kr. 14 mio. kr.

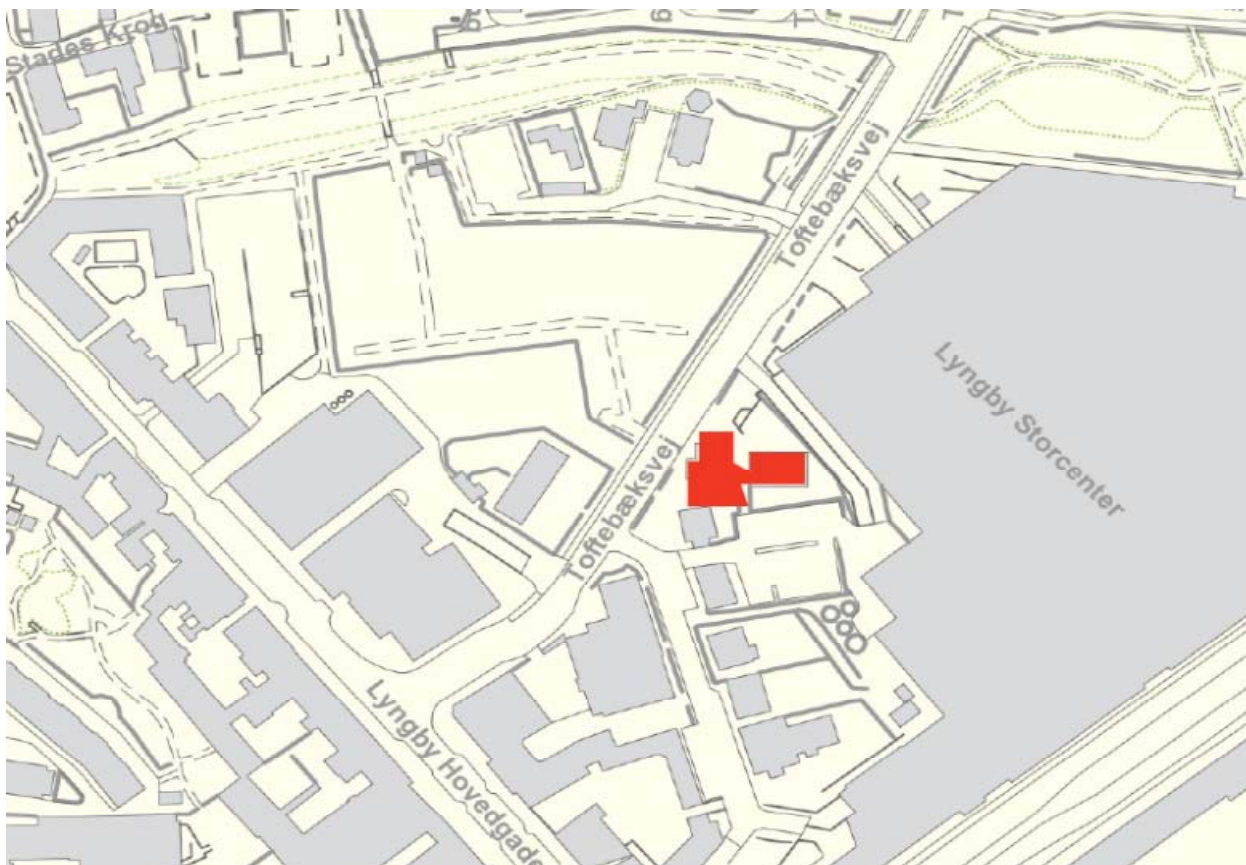
Fordele:

Ligger centralt og sammen med skolen. Kan indrettes præcist til tandplejen, ingen spildte m² – kan muligvis gøres mindre.

Ulemper:

Ingen.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker



Forslag 2

Toftebæksvej 8 – forhus og baghus

Forhuset benyttes i dag af Tandplejen, mens Baghuset anvendes således:
Stueetagens lokaler anvendes af Arbejdsmarkedsafdelingen til samtaler mv.

1. sal lejes ud som erhvervslejemål. Pt. til en privat fysiurgisk klinik.
2. (øverste) etage anvendes til kommunes motionscenter Fun-Fit med åbningstid fra kl. 6 – 23 alle ugens syv dage.

Hver etage i baghuset er på 198 m², heraf en del trappeareal. Der er handicapadgang via elevator til alle tre etager i baghuset.

Ved en benyttelse af huset til en stor tandklinik kræves det, at lejer i baghuset opsiges og Arbejdsmarkedsafdelingen flyttes til rådhuset, når det er udvidet i sommeren 2016. Herefter kan de to ledige etager i baghuset og to etager i forhuset inddrages. Kan være indflytningsklart i efteråret 2016.

Ombygningspris ex. tandklinikudstyr: 730 m² á 15.000 kr.

11 mio. kr.

Fordele:

Ligger centralt.

Det meste af stueetagen i forhuset vil blive ledig og kan bruges til anden anvendelse.

Ulemper:

Der eksisterer ikke-realiserede planer for privat byggeri i området omkring Gasværksvej, som muligvis også omfatter denne bygning/areal.

Der vil være en tabt årlig indtægt fra udlejning af baghusets 1. sal på 0,2 mio. kr.

Der er kun niveaufri adgang til baghuset, og ombygningen vil indebære spildte m². Det er umiddelbart vurderingen, at etablering af niveaufri adgang til forhuset ikke vil være påkrævet ved en ombygning af huset til Tandplejen.

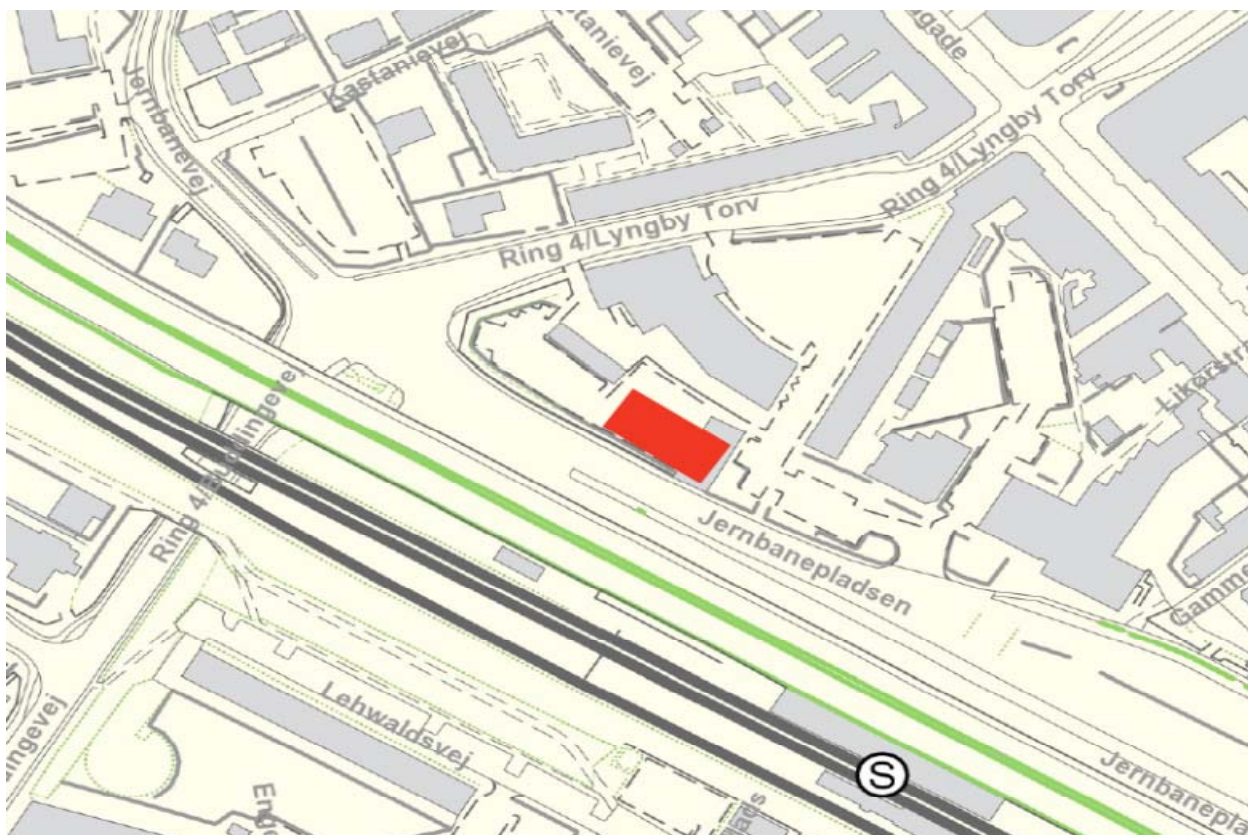
Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Hvis én eller flere etager i baghuset skal gøres ledig med henblik på udvidelse af den kommunale tandpleje, er der følgende udfordringer:

Stueetagen: Funktionerne i Arbejdsmarkedsafdelingens lokaler forventes at flytte med til rådhuset, når alle administrative funktioner fra Toftebæksvej 8 og 12 flyttes til rådhuset ved ombygning og udvidelse. Jf. nuværende tidsplan for rådhus-projektet forventes indflytning i nyt rådhus først at ligge i juni 2016.

1. salen: Erhvervslejemålet kan opsiges med 6 måneders varsel, og kun på betingelse af, at kommunen selv ønsker at benytte det lejede, jf. § 61, stk. 2 samt § 62 i Erhvervslejeloven.

2. salen: Det skønnes umiddelbart vanskeligt at finde andre egnede kommunale lokaler til etablering af motionscentret Fun-Fit.



Forslag 3 Rådhusprojektet

Tandplejen indarbejdes i rådhusprojektet.

Byggeomkostninger for tandplejen ex. tandklinikudstyr: 700 m² á 20.000 kr.: 14 mio. kr.

Fordele:

Ligger centralt placeret. Kan indrettes præcist til tandplejen, dvs. ingen spildte m² – kan muligvis gøres mindre.

Kommunen er i rådhusprojektet pt. udfordret på målopfyldelsen i fht. anvendelsen af egne m² i byggeriet.

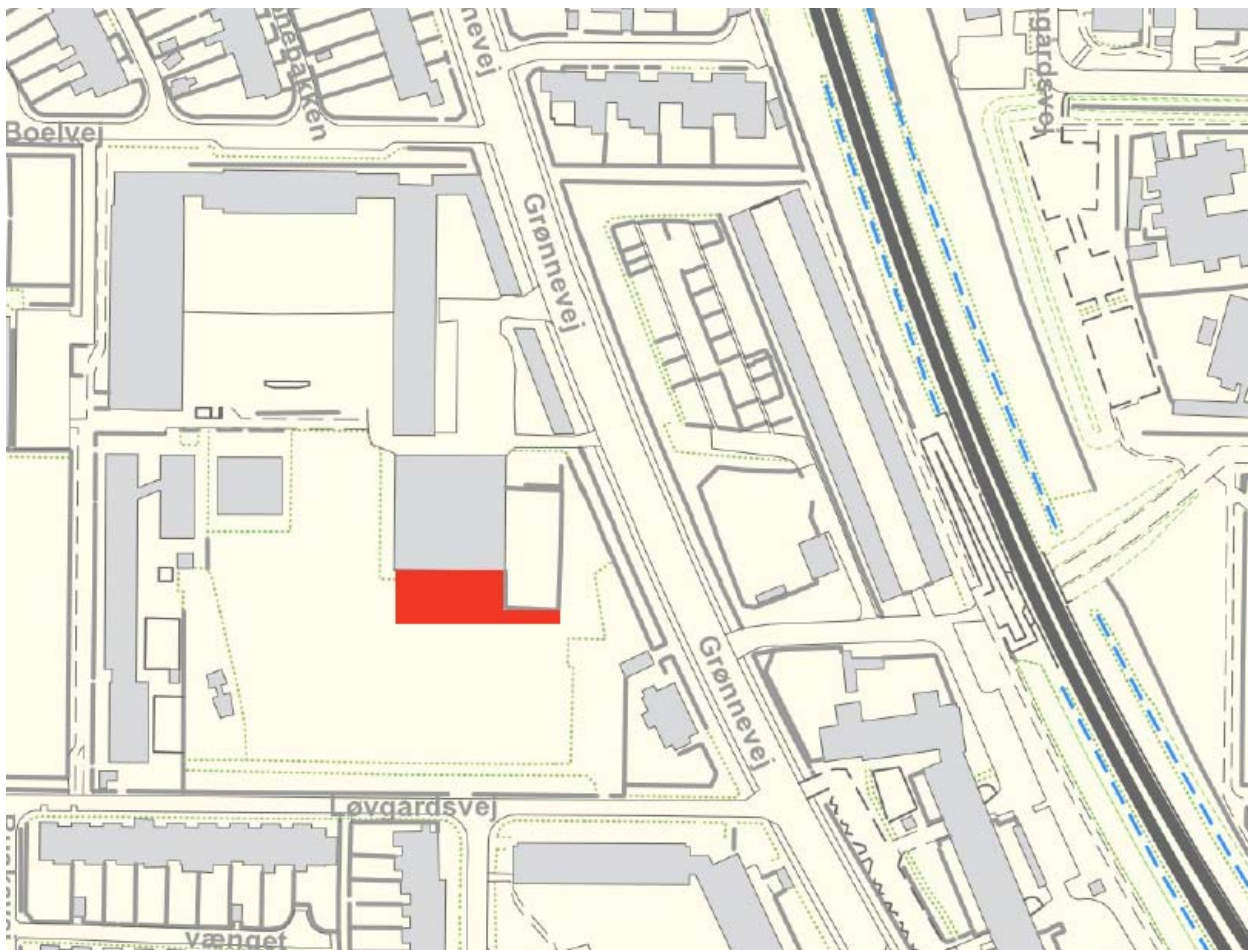
Ulempe:

Indflytningstidspunktet er usikkert. Pt. er det juni 2016.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Forslag til placering af distrikt 2 med 6 klinikker, ca. 350 kvm.

Alle priser er ex. moms.



Forslag 4

Udvidelse ved Hummeltoftehallen

I forbindelse med opfyldelse af arbejdstilsynets krav ved Hummeltoftehallen indarbejdes tandplejen i projektet. Vil derfor kunne følge halprojektet, hvor den forventede byggetid er 10 mdr.

Byggeomkostninger for tandplejen ex. tandklinikudstyr: 350 m² á 20.000 kr.: 7 mio. kr.

Fordele:

Kan indrettes præcist til tandplejen, dvs. ingen spildte m².

Ulemper:

Placeringen af tandklinikken for enden af Hallen vil hindre en evt. fremtidig udvidelse af hallen til idrætsformål. Det betyder fx, at Hallen ikke vil kunne opfylde målene for en håndboldbane.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker



Forslag 5

Pedelbolig v. Hummeltofteskolen

Pedelboligen ved Hummeltofteskolen på Grønnevej nedrives, og der opføres en ny bygning til Tandplejen. Pedelboligen er ledig pr. 1. maj 2014. Forventet projekterings-byggetid er 15 mdr.

Byggeomkostninger for tandplejen ex. udstyr: 350 m² á 20.000 kr.: 7 mio. kr.

Fordele:

Kan indrettes præcist til tandplejen, dvs. ingen spildte m². Kan muligvis gøres mindre.
Kan være indflytningsklar medio 2015.

Ulemper:

Kræver tilladelse for at nedlægge bolig.
Udgifter til nedrivning og evt. forurening er ikke medtaget i økonomioverslaget.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 5. Samlede økonomiske overslag og potentialer

Beregningsgrundlag: skøn for bygningsanlæg og besparelspotentialer:

Nybygning på Lindegårdsskolen i fbm. skoleudviklingsprojekt eller Nybygning i fbm. evt. udvidelse af Rådhuset på Lyngby Torv	
<u>Anlæg:</u>	
Opførelse af ny bygning: 700 kvm * 20.000 kr/kvm =	14 mio. kr.
Indretning og flytning af udstyr: 11 klinikker * 30.000 kr/klinik =	0,3 mio. kr.
I alt anlæg:	<u>14,3 mio. kr.</u>
<u>Årlige potentialer (dvs. besparelser og ekstra udgifter):</u>	
Hjemtagelse af specialtandpleje*:	0,7 mio kr/år
Forventet huslejeindtægt v. udlejning af Toftebæksvej 8**:	0,5 mio kr/år
Totalt årligt potentiale:	<u>1,2 mio kr/år</u>
Ombygning af Toftebæksvej 8 (for- og baghus)	
<u>Anlæg:</u>	
Ombygning af eksisterende kvm.: 730 kvm * 15.000 kr/kvm =	11 mio. kr.
Indretning og flytning af udstyr: 11 klinikker * 30.000 kr/klinik =	0,3 mio. kr.
I alt anlæg:	<u>11,3 mio. kr.</u>
<u>Årlige potentialer (dvs. besparelser og ekstra udgifter):</u>	
Hjemtagelse af specialtandpleje*:	0,7 mio kr/år
Tabt huslejeindtægt v. opsigelse af lejer på 1. sal:	-0,2 mio kr/år
Totalt årligt potentiale:	<u>0,5 mio kr/år</u>
Nybygning på Hummeltofteskolen	
<u>Anlæg:</u>	
Opførelse af ny bygning: 350 kvm * 20.000 kr/kvm =	7 mio. kr.
Indretning og flytning af udstyr: 6 klinikker * 30.000 kr/klinik =	0,2 mio. kr.
I alt anlæg:	<u>7,2 mio. kr.</u>
<u>Årlige potentialer (dvs. besparelser og ekstra udgifter):</u>	<u>0 mio kr/år</u>

* Hjemtagelse af specialtandpleje:

Ved kliniksammenlægninger forventes effektiviseringer således, at specialtandplejen kan hjemtages med den eksisterende normering – dog undtaget borgere som skal i fuld narkose.

Årlig besparelse: 0,7 mio. kr.

** Forventet huslejeindtægt v. udlejning af Toftebæksvej 8:

Den forventede lejeindtægt på 0,5 mio. kr./år afspejler et skøn, som er baseret på oplysninger fra BBR om bygningens areal (500 kvm) samt den markedsleje der i dag er i bygningens kvarter (1.000 kr/kvm/år).

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Beregningsgrundlag: skøn for investering i tandklinikudstyr i de tre modeller:

Model 1: Etablering af to distriktstandklinikker	Model 2: Bevarelse af den nuværende struktur	Model 3: Etablering af én distriktstandklinik i Lyngby. Bevarelse af tandklinikker i Virum-området
<p>Investeringer i units, udstyr m.v. til to store tandklinikker:</p> <p>Units (tandlægestole): = 3.300.000 kr. Røntgen: = 144.000 kr. Opvaskemaskiner: = 210.000 kr. Kompressorer og sugemotorer: = 172.000 kr. Autoklaver og asistina: = 240.000 kr.</p> <p>I alt udstyr og units: = <u>4.066.000 kr.</u></p>	<p>Investeringer i units, udstyr m.v. til otte skoleklinikker og én centralklinik:</p> <p>Units (tandlægestole): = 4.180.000 kr. Røntgen: = 648.000 kr. Opvaskemaskiner: = 700.000 kr. Kompressorer og sugemotorer: = 346.000 kr. Autoklaver og asistina: = 819.000 kr.</p> <p>I alt udstyr og units: = <u>6.693.000 kr.</u></p>	<p>Investeringer i units, udstyr m.v. til én stor tandklinik og fire skoleklinikker:</p> <p>Units (tandlægestole): = 3.740.000 kr. Røntgen: = 360.000 kr. Opvaskemaskiner: = 350.000 kr. Kompressorer og sugemotorer: = 188.000 kr. Autoklaver og asistina: = 480.000 kr.</p> <p>I alt udstyr og units: = <u>5.118.000 kr.</u></p>

Note: alle priser er opgivet i 2013-prisniveau og er ex. moms.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 6. Tandplejens nuværende bygningsmæssige rammer

	Engelsborgsskolens tandklinik	Lindegårdsskolens tandklinik	Trongårdsskolens tandklinik
Klinikkens størrelse	Klinikkens areal er 107 kvm., og indeholder to klinikker med to units.	Klinikkens areal er 46 kvm., og indeholder en klinik med en unit.	Klinikkens areal er 91 kvm., og indeholder to klinikker med to units.
I brug	5 dage pr. uge	1 dag pr. uge	4-5 dage pr. uge
Klinikkens fysiske stand samt adgang for handicappede	Klinikken er ikke hensigtsmæssigt indrettet, og er utidssvarende i forhold til kliniske procedurer. Klinikken ligger i en høj kælder. På grund af trapperne er der derfor dårlig adgang for gangbesværede/handicappede.	Én klinik er nedlagt pga. afstivning af bygningen. Instrumentopvaskemaskine og maskiner til sterilisation er defekte. Klinikken er beliggende på 4. sal, og da elevatoren kun går til 3. sal er der dårlig adgang for gangbesværede/handicappede.	Klinikkens stand er god, og den ligger handicapvenligt i gadeplan.

	Lundtofte skoles tandklinik	Kongevejens skoles tandklinik	Fuglsanggårdsskolens tandklinik
Klinikkens størrelse	Klinikkens areal er 85 kvm., og indeholder to klinikker med to units.	Klinikkens areal er 70 kvm., og indeholder 2 klinikker med to units.	Klinikkens areal er 78 kvm., og indeholder to klinikker med to units.
I brug	3 dage pr. uge	4 dage pr. uge	4 dage pr. uge
Klinikkens fysiske stand samt adgang for handicappede	Klinikken er utidssvarende indrettet, og ligger placeret på 2. sal uden elevator. Der er derfor vanskelige adgangsforhold for gangbesværede/handicappede	Klinikkens stand er god, men den ligger placeret på 1. sal og er meget lille. Eksempelvis er der ingen forebyggelsesfaciliter og medarbejderne skal indtage deres madpakke i venteværelset	Tandklinikkerne er gamle, men pæne. Lokalerne er trange og utidssvarende.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

	Hummeltofte skolens tandklinik	Virum skoles tandklinik	Central- og tandreguleringsklinikken
Klinikkens størrelse	Klinikkens areal er 95 kvm., og indeholder en klinik med en unit.	Klinikken areal er 138 kvm, indeholder og indeholder tre klinikker	Klinikkernes areal er 350 kvm og indeholder to klinikker til tandbehandling og fire klinikker til tandregulering.
I brug	1 dag pr. uge	5 dage om ugen	Henholdsvis 3 og 5 dage om ugen
Klinikkens fysiske stand samt adgang for handicappede	Klinikken er utidssvarende og befinder sig på 1. sal med vanskelig tilgang for gangbesværede/handicappede	Rummelige og lyse klinikrum, men en del spildplads i gangarealer. Der er handicapvenlig adgang.	Er beliggende i 3 etagers bygning med lav udnyttelsesgrad idet der er meget spildplads til bl.a. gang og trappearealer. Der er ikke handicapvenlige adgangsforhold.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 7. Erfaringer med sammenlægninger i andre kommuner

	Gladsaxe	Gentofte	Brøndby
Antal børn og unge 0-18 år	15.000	17.250	7.500
Omstrukturering	2 klinikker Sammenlagt i 2007-2008	4 klinikker Sammenlagt i perioden 2000-2007	1 klinik Sammenlagt i 2012
Forebyggelsesenheder på skolerne?	Nej	Nej	Ja, på to skoler
Håndtering af dilemmaer, når tandklinikkerne ikke længere ligger på skolerne			
- Melder børnene/de unge sig ud og går til privat tandlæge?	Ikke opgjort, men det er fornemmelsen at længere åbningstider og øget fleksibilitet ikke har givet flere udmeldelser	Ikke flere udmeldelser. Forældrene angiver at de kender tandklinikken og synes det er trygt for de unge at fortsætte der, indtil de fylder 18 år.	Antallet af unge, der fravælger den kommunale tandpleje er faldet, og flere unge er vendt tilbage efter at have været udmeldt.
- Er der flere udeblivelser fra undersøgelser og tandbehandling?	Nej, der er sket en hurtig tilvænning til at komme på den nye tandklinik. Der er mulighed for at komme sammen med sine søskende.	Vurderer at antallet af udeblivelser er uændret. For få måneder siden er der indført borgerbooking i Tandplejen og det ser ud til at nedbringe udeblivelserne væsentligt.	Antallet af udeblivelser er faldet. Forældrene har taget ansvaret om at gå med deres børn til tandlæge på sig. Hvis et barn/ung udebliver, bliver familien telefonisk kontaktet.
- Taber vi de udsatte børn, idet forældrene ikke magter at komme med dem til tandlæge?	De to tandklinikker er bevidst placeret i de udsatte boligområder Værebro og Høje Gladsaxe. En taxaordning, med mulighed for at hente udeblevne børn blev aldrig aktuel.	I begyndelsen havde Tandplejen en mobil enhed, der kørte rundt til skolerne. Endvidere blev der bevilget penge til en taxaordning. Der viste sig efter kort tid ikke behov for disse tiltag. Selvom tandklinikkerne ligger lige ved skolerne, hentes børnene ikke til tandpleje. Tandplejen vægter forældresamarbejdet meget højt og mener, at det er forældrenes ansvar at sørge for tandpleje til deres børn.	Forældresamarbejdet vægtes meget højt, og både forældre og medarbejdere er glade for det samarbejde, der kan etableres, når forældrene er med til tandpleje. Forebyggelsesenhederne bruges til sundhedsfremme og forebyggelse for de børn der har behov for dette. Der underrettes systematisk om børn, der gentagne gange udebliver fra tandpleje.
Er rekruttering af tandlæger uden turnus lettere? Tager man i højere grad elever og personer i jobafprøvning mv.?		Ja. Flere tandlæger er de senere år gået på pension, og deres stillinger er hovedsagelig besat af tandlæger uden turnus. Der er nu hele tiden en klinikassistentelev ansat.	Tandplejen stod foran et stort generationsskifte, så mulighed for rekruttering var et vigtigt argument for sammenlægning af klinikker. Det angives at sammenlægningen har givet et stort fagligt løft for alle faggrupper i Tandplejen.
Er sygefraværet steget med flere medarbejdere samlet på ét sted?	Ikke opgjort, men det er ikke deres fornemmelse at sygefraværet er steget.		Sygefraværet i Tandplejen har altid været lavt, og er faldet yderligere efter sammenlægning.

Bilag 8. Udsatte børn og unge fordelt på skoledistrikter

	Elevernes ressourcefordeling. Andel i pct.		
	Stærke	Sårbare	I alt
Tandklinikdistrikt 1			
Engelsborgskolen	90,9	9,1	100%
Lundtofte Skole	78,7	21,3	100%
Taarbæk Skole	92,2	7,8	100%
Trongårdsskolen	81,3	18,7	100%
Lindegårdsskolen	73,2	26,8	100%
Tandklinikdistrikt 2			
Fuglsanggårdsskolen	91,6	8,4	100%
Hummeltofteskolen	91,4	8,6	100%
Kongevejens Skole	94,3	5,7	100%
Virum Skole	96,7	3,3	100%
Gennemsnit for hele LTK	88,3	11,7	100%

Note:

Elever er markeret som sårbare, hvis mindst 2 ud af disse 3 kriterier er opfyldt:

- 1) Eleven bor ikke hos både far og mor
- 2) Hverken mor eller far har en kort eller længerevarende uddannelse
- 3) Mere end 25% af indkomsten kommer fra kontanthjælp, social pension eller dagpenge

Kilde: Lyngby-Taarbæk Kommunes Center for Uddannelse og Pædagogik, november 2012. Tal fra Danmarks Statistik vedr. Lyngby-Taarbæk Kommune.

Punkt nr. 10 - Vurdering af genopretnings- og moderniseringsbehovet for en række kommunale
ejendomme
Bilag 3 - Side -37 af 37

Analyse af effektiv anvendelse af arealerne på skoleområdet, dagtilbud, klub, ældre og folkeoplysning

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har i budgettet for 2012 og 2013 afsat samlet 2 mio. kr. til gennemførelse af en analyse af den kommunale bygningsmasse især med henblik på skoler, dagtilbud, ældre og folkeoplysningsområdet, der skal resultere i en oversigt over mulighederne for nytænkning, ændret anvendelse og eventuelle moderniseringsbehov. Analyseresultatet påregnes at foreligge ved udgangen af juni 2013 til brug ved arbejdet med budgetlægningen for 2014 -2017.

For fremadrettet at kunne sikre et rationelt og økonomisk velfunderet grundlag for anvendelsen af kommunens arealer skal der foreligge en systematisk kortlægning af bygningernes tilstand og muligheder og potentialet for fortætninger m.v. sammenholdt med kravene til de funktioner, arealerne skal understøtte. I Rambølls gennemgang af ejendomsområdet i kommunen blev der peget på et potentiale, der kan frigøres gennem indførelse af systematisk arealforvaltning. Systematisk arealforvaltning kræver en databaseret analytisk tilgang, samt at forvaltningen tilføres konkret viden herom udefra.

Potentialerne i en systematisk arealforvaltning kan blandt andet håndteres gennem frasalg af frigjorte m², højere udnyttelsesgrad på arealer og lokaler, fleksibel og fælles anvendelse af arealer på tværs af funktioner, nedlæggelse af vedligeholdelsestunge og/eller energitunge bygninger, samt reduktion af behovet drift- og vedligeholdelse gennem at anvende totaløkonomiske beregninger. Der er et aktuelt behov for en kortlægning af, hvilke lokaler kommunen har, disses anvendelse og udnyttelsesgrad o.m.a. Der er fra mange sider et løbende og konstant pres for at få flere lokaler stillet til rådighed.

Institutions- og skoleområdet er under stadig faglig udvikling. Det stiller krav til både organisering, faglige metoder og til de fysiske rammer. Bygningerne skal kunne understøtte de opgaver og aktiviteter, som aktuelt er placeret i dem, men samtidig være så fleksible, at de også kan rumme andre aktiviteter og kunne omstilles til fremtidige ændrede behov og nye opgaver. Den stramme økonomi stiller tilsvarende krav.

Den fysiske udformning, den arkitektoniske kvalitet og ikke mindst indretningen af bygningerne har stor betydning for kvaliteten af serviceydelserne, for brugernes oplevelse af servicen samt arbejdsmiljø m.v. Mange bygninger er opført og indrettet på et tidspunkt, hvor brugernes forventninger og de ansattes arbejdsprocesser var

anderledes, end de er i dag. Når der skal renoveres eller bygges nyt, kan det være vanskeligt i det enkelte projekt at afsætte ressourcer til dybtgående analyser af f.eks. brugernes fremtidige behov, ligesom perspektivet om en effektiv og fleksibel lokaleudnyttelse ofte er ikke er tilgodeset. Analysen rummer, ud over det rationale, der er kernen i analysen, også ideen om kunne skabe liv og fællesskab på tværs af ejerskaber, fag, arealer og bygninger. Analysen skal afdække og komme med bud på bl.a. følgende:

- Hvordan får kommunen aktuelt mere ud af eksisterende lokaler med færrest mulige udgifter?
- Hvilke barrierer er der for en fleksibel og effektiv lokaleudnyttelse?
- Hvordan sikres tidssvarende lokaler i fremtiden, med færrest mulige omkostninger ved gennemført brug af systematisk arealforvaltning?
- Hvad er de kommende års behov for bygningsmæssige ændringer og justeringer på de bygninger, der især rummer dagtilbud, skoler, ældre og folkeoplysning, de som understøtter valgte organiseringer og faglige metoder?
- Hvordan sikres, at fremtidige ud - og ombygninger sker fleksibelt, så lokaleanvendelsesmulighederne ikke fastlåses i fremtiden?
- Høj økonomisk effektivitet
- Den størst mulige funktionalitet
- Incitamentter for institutioner mv. til at understøtte systematisk arealforvaltning
- En fortætning af de anvendte m² og en høj udnyttelsesgrad af lokalerne
- Bæredygtighed og energioptimering.

Konklusioner, indhentet viden og data skal indarbejdes i kommunens driftsstruktur og løbende vedligeholdes og udvikles.

I forbindelse med den planlagte udbygning af Lindegaardsskolen er der indgået en aftale om et samarbejde med BIG om udarbejdelse af en helhedsplan og ideskitse, som efterfølgende kan danne grundlag for udarbejdelse af det detaljerede projekt for udbygningen. Resultatet af helhedsplanen og de underliggende principper forventes at ligge klar i december 2012, og dele af dette arbejde vil indgå i det generelle analysearbejde.

De bygningsmæssige muligheder for at samle kommunens tandklinikker i to til tre klinikker indgår som en del af analysen. Opgaven er beskrevet i budgetaftalen fra 2013 – 2016 om iværksættelsen af en undersøgelse af udviklingen i serviceniveauet i Tandplejen og effektiviseringspotentialer – både kvalitativt og økonomisk – ved at sammenlægge kommunens tandklinikker.

Analysen skal munde ud i konkrete anbefalinger m.h.t. nye funktionsprincipper, kriterier og forslag til den fremtidige bygningsanvendelse. Gennem arbejdet skal der udvikles en model til opstilling af konkrete forretningsmodeller til beskrivelse af potentialer og metoder. På baggrund af resultaterne fra analysen skal der efterfølgende udarbejdes en konkret plan for moderniseringsbehov, finansiering og

faseopdeling.

I den økonomiske ramme for udarbejdelsen af analysen vil indgå en prisafprøvning gennem et relevant udbud, og der afsættes herunder også midler til evt. finansiering af kommunens andel af et Phd projekt.

Arbejdet organiseres via en styregruppe og en følgegruppe. Styregruppen består af direktørerne Ulla Agerskov og Søren Hansen samt centerchef Regin Nordentoft og en projektleder. Følgegruppen består af centercheferne Erik Pedersen, Dorte Vangsø Rasmussen og Charlotte Bidsted, repræsentanter fra MED organisationen, repræsentanter for de decentrale institutionsledere under Center for Uddannelse og Pædagogik, Center for Sundhed og Kultur og Center for Træning og omsorg, samt øvrige ansatte fra centrene med relevant faglig viden.

Medarbejdernes kompetencer og erfaringer med at løse opgaver af denne type indgår i muligt omfang, men erfaring findes ikke i nødvendigt omfang til fuldt ud at kunne løse en så specialiseret opgave. For at sikre en valid løsning af opgaven kræves personale med også de særlige kompetencer, som findes i firmaer, der arbejder med systematisk arealforvaltning. En væsentlig del af analysen skal derfor udføres ved hjælp også af ekstern bistand.

Økonomiske konsekvenser

Den økonomiske ramme for udarbejdelsen af analysen er 2 mio. kr. fratrukket 20 % af de omkostninger, der anvendes til ekstern bistand.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at analysen gennemføres som beskrevet.

Økonomiudvalget den 22. november 2012:

Godkendt. For så vidt angår spørgsmålet om Lindegårdsskolens udbygning drøftes sagen på førstkommende møde i Børne- og ungdomsudvalget.

Handleplan for det pædagogiske, digitale arbejde i dagtilbud, skole, sfo og klub i Lyngby-Taarbæk Kommune

Denne handleplan er udarbejdet af Center for Borgerservice og Digitalisering og Center for Uddannelse og Pædagogik. Den tager udgangspunkt i den udarbejdede IT Strategi og beskriver, hvordan strategien kan gennemføres. IT strategien bygger, som alle andre indsats på Børne- og Ungeområdet i Lyngby-Taarbæk kommune, på et tydeligt og konstant fokus på børn og unges læreprocesser. Strategien skal sikre et fælles kommunalt niveau i alle kommunens institutioner, som betyder, at alle børn og unge kan drage fordel af de digitale muligheder.

IT strategien rammesætter fem områder, som vi i Lyngby-Taarbæk kommune vil rette fokus mod, når vi arbejder med den digitale udvikling på børne- og ungeområdet fremadrettet. Disse fem områder er som følger:

- Udvikling af børns læringspotentiale
- Udnyttelse af de digitale muligheder for arbejdet med inklusion
- Udvikling af børns digitale kompetence
- Udvide og styrke dialog mellem institution og forældre via digitale platforme for at skabe dialog og et godt samarbejde om barnets læring
- Infrastrukturen og adgangen til digitale enheder

IT strategien udmøntes i handleplanen i konkrete initiativer, som er placeret inden for de ovenstående fem områder. Der er tale om en sammenhængende plan, som understøtter arbejdet hen imod en fælles forståelse og udmøntning af både det pædagogiske arbejde med it og digitalisering, kommunikation med primær brugere, kompetenceudvikling mv.

Handleplanen beskriver endvidere hvordan den nødvendige infrastruktur færdiggøres og den nødvendige forøgelse af antallet af digitale enheder i skolen tilvejebringes.

Initiativerne i handleplanen er, så vidt det er muligt, beskrevet som fælles initiativer for hele organisationen. Nogle initiativer løses dog bedst i den enkelte institution med afsæt i den nuværende praksis, fordi dagtilbud, skole, SFO og klub er forskellige steder i den digitale omstilling og fordi institutioner ikke er reguleret af det samme lovgrundlag. Det betyder, at nogle af initiativerne i handleplanen er beskrevet med udgangspunkt i den type af tilbud, de retter sig mod.

Handleplanen er skrevet ud fra princippet "Less is more", dvs. arbejdsgruppen har bestræbt sig på at formulere korte beskrivelser men til gengæld tydelig angivelse af hvem der skal løse hvilke opgaver. På den måde bliver det lettere at følge op på handleplanens initiativer i SUS samtaler mv.

Finansiering af handleplanens initiativer sker med bidrag fra:

- Pulje til ny folkeskolelov (50 % af puljen)
- Opsparede centrale og decentrale midler
- Provenu fra inklusionsindsatsen

- Omprioritering af centrale og decentrale midler i CUP og CBD
- Effektivisering

Den endelige konteringsplan udmøntes af CUP og CBD efter politisk behandling.

Arbejdsgruppe: Mikkel Arp (CBD), Sanne Clement, Mikael Hildebrandt, Tine Rosenberg Larsen og Kristian Brønd (CUP)

Ledelsesrepræsentation: Erik Pedersen (CUP), Jakob Sylvest Nielsen (CBD)

Indhold

Udvikling af børns læringspotentiale	3
Initiativ 1: Platform til mål og læring.....	3
Digitalt understøttet inklusion	5
Initiativ 2: Inklusion – digital læse/skrivestøtte.	6
Initiativ 3: Inklusion – udviklingspulje	7
Alle børn skal udvikle digital kompetence.....	7
Initiativ 4: Mål for det pædagogiske arbejde med digitale enheder.....	7
Initiativ 5: Digital kompetence i skolen	8
Initiativ 6: Digitalt arbejde med tekst, tal, præsentationer.....	10
Styrket digital dialog mellem institution og forældre	11
Initiativ 7: Samarbejdsplatformen Børnelynet.....	11
Initiativ 8: Platform til samarbejde og koordination i SFO	12
Digital kompetenceudvikling.....	13
Initiativ 9: Kompetenceudvikling.....	13
Digitalisering skal forbedre arbejdsgange	15
Initiativ 10: Arbejdsmail /intranet.	15
Infrastruktur og digitale enheder	16
Initiativ 11: Digitale enheder til brug i undervisningen.....	16
Initiativ 12: Digitale arbejdspladser til undervisere.	18
Initiativ 13: Forsikring og sikring.....	19
Initiativ 14: Infrastruktur.	20

Udvikling af børns læringspotentiale

Fra strategien:

IT er et centralt middel til at understøtte læringsprocesser, som kan kvalificere planlægningen, gennemførelsen og evalueringen af undervisning og pædagogiske aktiviteter.

- *Det gør vi ved at understøtte en mere målrettet undervisning/pædagogiske aktiviteter og frigøre tid til en tættere opfølgning på effekten af undervisningen/de pædagogiske aktiviteter og det enkelte barns læringsmål.*
- *Det gør vi ved at stille digitale læremidler til rådighed for hvert enkelt barn, som understøtter arbejdet med læringsmål, læringsdifferentiering og effektmåling*
- *Det gør vi ved at inddrage børnene i deres egne læreprocesser og læringsmål ved udnyttelse af de digitale muligheder*
- *Det gør vi igennem feedback fra voksen til barn og fra barn til voksen, der via bl.a. digitalisering kan gøres mere individuel, direkte og fortløbende.*

Initiativ 1: Platform til mål og læring.

Skoler, dagtilbud, SFO og klubber bruger nu forskellige platforme til kommunikation mellem institution og forældre.

Et nyt redskab der skal måle kvalitet, skal derfor være kompatibelt med de eksisterende redskaber. Samtidigt skal det, i sit læringssyn, være i tråd med Lyngby - Taarbæk Kommunes Læringsgrundlag og Børne- og Ungpolitik, samt støtte den daglige pædagogiske praksis. Kriteriet må være at der kan gå på tværs af hele 0-18 års området og kan understøtte Center for Uddannelse og Pædagogik 0-18 års læringsperspektiv.

I forbindelse med vedtagelsen af folkeskolereformen er det besluttet at etablere en national portal for Folkeskolen. Portalen, der blandt andet kommer til at indeholde værktøjer til at understøtte læringsfremdriften, vil dække hele 0 - 16 års området, fra børnenes start i dagtilbud til de er optaget på ungdomsuddannelserne.

Det giver derfor god mening at afvente resultatet af projekt Folkeskoleportal og udviklingen af Skoleintra - frem til foråret 2015 - inden der tages stilling til en fælles LTK platform til mål og læring.

Lyngby-Taarbæk Kommune har tre ønsker til et mål- og læringssystem:

- Systemet skal kunne tage afsæt i det fælles læringsgrundlag
- Systemet skal kunne anvendes i hele 0 - 18 års området således at forældre oplever et sammenhængende læringssyn.
- Systemet skal kunne generere data på langs og på tværs - til dokumentation af effekten af generelle og særlige indsatser og tiltag, til evalueringsformål som fx kvalitetsrapport

Samtidigt er det vigtigt at understrege at uanset hvilket redskab der bliver valgt, skal det kunne erstatte eksisterende arbejds gange.

Det gør CUP

- CUP følger udviklingen i det nationale projekt, idet der forventes at være både indholdsmæssige og økonomiske potentialer i et fælles system.
- CUP forudsætter at der fortsat anvendes et fælles system i skolerne, men med mulighed for forskellighed i udnyttelse og tilkøb.
- Beslutning om evt. tilslutning til "Folkeskoleportalen" eller evt. udbud af fælles system, indstilles af CUP i samråd med CBD til politisk beslutning
- Det igangværende arbejde med synlig læring, målfastsættelse, elevernes monitorering af egen læring og feedback skal understøttes digitalt

Det gør skolerne/institutionerne

- Undersøger og afprøver fortsat af egen drift, forskellige systemer/platforme som vil kunne understøtte undervisningsplanlægning/målbeskrivelser og opfølgning på læring under hensyn til, og som kvalificerende af ovenstående fælles beslutning vedr. Folkeskoleportalen

Tidsplan

Tidsplan afventer udbud og indholdsbeskrivelse af Folkeskoleportalen som forventes klar i 2. halvår af 2014. Beslutning om tilslutning og evt supplerende eller yderligere funktionalitet kan ske i 1. halvår 2015

Økonomi

Folkeskoleportalens økonomi og finansiering er uvis. På baggrund af prisestimer til dagtilbud forventes udgiften til et fælles læringsunderstøttende system at udgøre mellem 0,4 og 1 mio. kr. årligt. I økonomioversigten er der regnet med 0,7 mio. kr. årligt

Finansiering

Finansiering indgår i den samlede finansieringsplan.

SFO er en del af skolen og med skolereformen bliver læringsperspektivet endnu mere tydeligt i form af understøttende undervisning som pædagogerne vil kunne indgå i på alle trin.

Skolereformen betyder længere og mere varierede skoledage, og SFO får en vigtig rolle med både at sikre sammenhæng og variation for eleverne.

Alle aktiviteter i SFO har et læringsperspektiv som it og digitalt arbejde, spil og digitale produktioner kan være med til at understøtte.

Det betyder at personalet i SFO skal have de samme muligheder for at arbejde med digitale medier som resten af skolens pædagogiske personale.

SFO er som en del af skolen lige så forpligtet til at anvende digital kommunikation - som en del af skolens hjemmeside, Forældre- og Personaleintra samt Fællesnettet. Flere af sfo'erne har nu indført en digital platform til kommunikation og praktisk koordination med forældre og børn (Tabulex SFO)

Strategien vil også understøtte klubpædagogernes arbejde og børnenes læring. Det pædagogiske sigte med klubtilbuddet løses fremadrettet både i skole- og klub. Klubben flyder ind på skolen, og skole og klub (fritid) skal flyde mere sammen. Det, fordrer helt anderledes samarbejdsflader mellem lærere og pædagoger og med omverdenen. Samarbejdet mellem lærere og pædagoger på de forskellige trin i skole og fritid bliver et af de centrale omdrejningspunkter i implementeringen af folkeskolereformen.

Klubberne arbejder i kreative og uformelle læringsmiljøer. I relation til it og digitale medier udmøntes det i fx produktion af film, stopmotion, animering, blog, video, orientingsløb, en Wiki, hjemmeside, spil, App's, radio, debatforum og meget mere – alt sammen med udgangspunkt i at styrke kompetencer hos børn og unge som fx

- Sociale færdigheder og fællesskab
- Samarbejdsevne
- Demokratiske processer
- Koncentrationsevnen
- Taktisk forståelse og planlægning
- Kreativitet og problemløsning
- Øgede sprogkunderskaberne i engelsk
- Generelle IT færdigheder
- Kommunikation, formidling

I forbindelse med klubbernes varetagelse af erstatningstimer (erstatning for aflyst undervisning under lockouten i foråret 2013) er der gode resultater med fx arbejde med digitale billeder, digitale film, komponering af computermusik, "rap"- beats og tekster osv.

Klubben har således kompetence til at indgå i den understøttende undervisning som fordybelse i digitale musisk/kreative aktiviteter.

Platformen til understøttelse af mål og læring skal derfor blive et fundament for arbejdet i alle enhederne i Center for Uddannelse og Pædagogik

Digitalt understøttet inklusion

Fra strategien:

Det er strategiens mål at anvendelse af IT i undervisning og pædagogisk praksis, skal øge alle elevers læringspotentiale.

- ***Det gør vi ved at øge fokus på befordrende læringsmiljøer, hvor IT indgår som en naturlig og understøttende del, som inkluderer alle børns behov – og dermed bidrager til at bryde den negative sociale arv.***

Initiativ 2: Inklusion – digital læse/skrivestøtte.

Elever i specifikke skriftsprogsvanskeligheder er helt afhængige digital læse- og skrivestøtte. Udnyttes teknologien, har eleverne langt bedre forudsætninger for at blive reelt inkluderet i almenundervisningen på lige fod med jævnaldrende kammerater. Der er gode forskningsmæssige belæg for, at IT er et reelt og nyttigt værktøj, der fremmer indlæring hos elever der er skriftsprogligt udfordrede.

IT-udstyr gør det imidlertid ikke alene. Det er en væsentlig forudsætning for inklusion, at lærere og elever har et indgående kendskab til brugen af hjælpemidlerne. Inklusionen understøttes derfor med intern vejledning fra skolens læsevejleder, læseambassadør og IT-vejleder samt ekstern støtte fra læsecentrets mentorordning, repræsenteret ved mentorlærerne.

Forudsætningen for en succesfuld inklusion af elever med læse/skrivevanskeligheder er at alle læremidler digitaliseres, således at den digitale oplæsning og ordforslag kan benyttes konsekvent. Det vil derfor være af væsentlig betydning for inklusionen at alle elever i klassen får mulighed for at arbejde digitalt.

Der er i øjeblikket udlånt ca 60 it-rygsække til elever fra 3 - 9. klasse fra stort set alle skoler.

For at give alle den bedst mulige forudsætning for at lære mest muligt foreslås:

1. At gøre "it-rygsækken" meget mere mobil og tilgængelig, dvs. udskifte (skole)computerne med en let og touch-baseret notebook.
2. At antallet af IT-rygsække løbende udvides til 80-90 stykker. Det vil sikre at elever også fremover kan få tildelt en personlig IT-rygsæk, når der er behov.

Det gør CUP

- Udvikler en mentorordning, så der bliver skabt bedre sammenhæng mellem kursustilbud og inkluderende undervisning på hjemskolen.
- Sikrer videndeling og sparring i læsevejledernetværk
- Indkøber og udlåner digitalt udstyr
- Visiterer elever til lån af udstyr
- Sikrer adgang til relevante tjenester/programmer/apps
- Tager initiativ til understøttende kursusvirksomhed

Det gør skolen

- Ledelsen rammesætter indsatsen, så elever, lærere og forældre får den fornødne vejledning og støtte til inklusionen.
- Ledelsen rammesætter evt. aktionslæringsforløb for kompetenceudvikling
- Ledelsen understøtter mentorlærernes indsats for at udvikle elevers og læreres anvendelse af IT-understøttede læringsmidler
- Sikrer vejledning og sparring til lærere og lærerteam
- Sikrer at elever og forældre introduceres til hjælpemidler, digitale ressourcer og deres anvendelse
- Sikrer at de tildelte IT-hjælpemidler er i brug og er funktionsdygtige

Tidsplan

Igangsættes i løbet af 2015

Økonomi

90 stk. ultramobil "it-rygsæk" vil koste ca. 750.000 kr. Sparring og vejledning afholdes indenfor nuværende ramme

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan, jf sagsfremstillingen

Initiativ 3: Inklusion – udviklingspulje

Forvaltningen foreslår at der etableres en udviklingspulje i 2015 på 0,3 mio. kr. Puljen anvendes til at undersøge/afprøve digital understøttelse af inklusion af elever i særlige udfordringer (fx med autisme eller ADHD) i normalklasser.

Efterfølgende videndeles og der skabes rammer for implementering.

Det gør CUP

- Beskriver rammer for udnyttelse af udviklingspuljen
- Yder konsulentstøtte til de enkelte udviklingsarbejder
- Sikrer videndeling og erfaringsopsamling med henblik på ny praksis med afsæt i erfaringerne fra udviklingsarbejderne og evidensbaseret viden.

Det gør skolerne

Skoler, gruppeordning el. lign. Søger om midler fra puljen.

Tidsplan

Koncept for udnyttelse udarbejdes primo 2015, således at der kan gennemføres projekter i skoleåret 2015/2016

Økonomi

Der afsættes 0,3 mio. kr. til udviklingspuljen

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan, jf sagsfremstillingen

Alle børn skal udvikle digital kompetence

Fra strategi:

Det er strategiens mål, at alle børn udfordres, så de får mulighed for at udvikle digital kompetence

- ***Det gør vi ved at sikre en fælles forståelse og et fælles sprog om digital kompetence***

Initiativ 4: Mål for det pædagogiske arbejde med digitale enheder.

Lyngby -Taarbæk kommune har med indførelsen af BørneLynet også så småt igangsat pædagogisk arbejde med it i dagtilbud. Der er kommet flere digitale enheder i dagtilbuddene som bliver brugt til den daglige dokumentation, men også pædagogisk sammen med børnene. Der er det især tablets der bliver anvendt - de er tidssvarende, mobile og kan betjenes med børnene og af børnene. Der bliver arbejdet med it på flere niveauer og med forskellige målgrupper.

Børnenes digitale dannelse - De fleste dagtilbud bruger digitale enheder sammen med børnene. Nogle dagtilbud har udarbejdet egne retningslinjer og mål for arbejdet, mens andre prøver sig lidt frem. Fælles for alle er at de præsenterer barnet for de digitale medier og enheder og bliver dermed sammen med hjemmet dér hvor barnet får sine første oplevelser med it og medier.

Pædagogisk faglighed - De digitale enheder giver mulighed for at arbejde pædagogisk på en ny måde sammen med børnene. Det fordrer at pædagogerne i dagtilbuddene kan inddrage it i deres didaktiske overvejelser når de planlægger aktiviteter med børnene.

De pædagogiske mål skal tage afsæt i og forbinde de to perspektiver. Det fordrer, at der igangsættes processer hvor dagtilbuddene får mere viden og forståelse for hvordan man kan arbejde med it i det pædagogiske arbejde med afsæt i læringsgrundlag og de seks læreplanstemaer. I øjeblikket arbejder dagtilbuddene meget forskelligt med den digitale dimension i det pædagogiske arbejde.

Med indførelsen af forpligtende netværk, er der en repræsentant fra hvert netværk der er it-ansvarlig og som, i samarbejde med CUP, videndeler og kompetenceudvikler om alt hvad der vedrører it i dagtilbud. Dette samarbejde skal udvikles til også at omfatte pædagoger i de enkelte dagtilbud, som har en særlig viden og interesse for pædagogik og it.

Det gør CUP

- Igangsætter proces, der skal føre til formulering af mål for det pædagogiske arbejde med it i dagtilbud for at udvikle børnenes digitale dannelse.
- Inddrager vidensteam i arbejdet for at sikre ejerskab og kobling til læreplanstemaer,

Tidsplan

Vidensteam etableres 1. halvår 2014. Udkast til mål og kvalitetsmål udfærdiges 1. halvår 2015

Økonomi

Arbejdet med formulering af mål løses inden for eksisterende ramme

Initiativ 5: Digital kompetence i skolen

Forslaget til digital strategi beskriver og prioriterer udviklingen af elevernes digitale kompetence som en vigtig og nødvendig del af undervisningen.

Temaerne var beskrevet med afsæt i det vejledende faghæfte 48 (It- og mediekompetencer, 2009). Med vedtagelsen af strategien ville faghæftets indhold blive gældende i Lyngby-Taarbæk Kommunes Skoler.

Som en del af Folkeskolereformen formuleres Nye forenkledede og bindende Fælles Mål.

It og mediekompetencer indskrives i alle fag.

De Nye Fælles Mål bliver forpligtende fra skoleåret 2015-2016.

De foreløbige mål for dansk og matematik er offentliggjort 28. februar 2014.

Det er tydeligt, men også naturligt, at danskfaget bliver bærende i udvikling af elevernes digitale kompetencer - fra 1. - 10. klasse. De digitale kompetencer indgår på alle klassetrin og i alle hovedområder: Læsning, fortolkning, fremstilling og kommunikation.

Målformuleringerne afspejler "Digital Literacy", hvor de væsentligste elementer er:

- Informationskompetence
- Mediekompetence
- Digital dannelse

Honorering af de nu bindende mål vil betyde at digitalt arbejde og kommunikation vil få en markant større plads i danskfaget, end skolerne tidligere har været *forpligtet* til.

Lærernes kvalificerede, didaktiske brug af It og digitale læremidler er væsentlige elementer i udmøntning af Nye Fælles Mål, i de faglige læringsmiljøer, som skal sikre at eleverne lærer mest muligt.

Der anvendes både egne digitale forløb, en lang række frie digitale tjenester og værktøjer samt didaktiserede digitale læremidler tilpasset Fælles Mål.

Der er altså læringsressourcer tilgængelige, som kan gøre undervisningen 100 % digital.

Frem til 2015 kan kommunen få refunderet 50 % af prisen på indkøbte digitale læremidler, op til ca. 800.000 kr. pr år. i 2012/2013 har skolerne udnyttet ca. 38 % af puljen.

Det gør CUP

- De nye forenkledede Fælles Mål implementeres gennem de relevante fora: Pædagogisk Forum, de faglige netværk, Læringshusets kurser og workshops
- Indkøb og anvendelse af digitale læremidler vil indgå i kvalitetsrapporten som særligt tema
- Digitale læremidler præsenteres, vurderes og diskuteres i faglige netværk efter en model, der er udformet af konsulentkredsen, så der kan gives kvalificerede henstillinger til læringscentrenes materialeudvalg.

Det gør skolerne

- Sikrer implementering af Nye forenkledede Fælles Mål på skolen.
- Beslutter indkøb af digitale læremidler efter kvalificeret analyse og refleksion i de enkelte fagteam.

Tidsplan

2. halvår 2014 igangsættes arbejdet med Nye Fælles Mål i tværgående fora (vejlederseminar, netværk) således at Nye Fælles Mål kan implementeres pr august 2015

Økonomi

Initiativet afholdes inden for den nuværende økonomiske ramme

Initiativ 6: Digitalt arbejde med tekst, tal, præsentationer.

I august 2009 besluttede Børneudvalget skolernes skift fra Microsoft Office til Open Office. Beslutningen var begrundet i to forhold

1. Open Office (nu Libre Office) var og er en gratis kontorpakke, som fuldt ud lever op til skolens (afgangsprøvernes) krav til digital tekstbehandling. Valget af Open Office betød at eleverne /familierne omkostningsfrit kunne anvende samme programmel som i skolen
2. Microsoft ændrede licensform i 2009. En ændring, som ville betyde en merudgift på ca. 0,5 mio. kr.

I dag er situationen ændret. Der er mange typer af enheder i brug – både når det gælder skolens egne enheder og elevernes egne. Det betyder at Center for Uddannelse og Pædagogik og den enkelte skole må bestræbe sig på at vælge læremidler som kan afvikles på alle typer af enheder.

Dette krav opfyldes i øjeblikket kun af Google Docs og Microsoft Office 365.

Google Docs er gratis og meget velegnet til kollaborativt procesorienteret arbejde i skolen. Google Docs er en ren web-baseret løsning. Men Google Docs har kun få layoutmuligheder og vil derfor ikke være optimal i en prøvesammenhæng.

Microsoft tilbyder en installeret officepakke, suppleret med en web adgang som vil kunne tilgås fra alle typer af enheder - også til prøverne. Licensforholdene er ændret, således at alle ansatte og elever på en skole kan installere pakken på op til 5 enheder - og tilgå alle dokumenter fra alle typer af enheder.

Licensen er baseret på antallet af medarbejdere på institutionen og vil udgøre ca. 250.000 kr. pr år.

Både Google Docs og Microsoft Office 365 vil kræve en synkronisering med "Uni-Login" som leveres af tredjepart for ca. 100.000 kr./år

På denne baggrund foreslås at der efter forhåbentlig tilfredsstillende pilotprojekt på Virum Skole i maj – juni 2014 indgås aftale med Microsoft.

Det gør CUP

- Afklarer behovet for opkvalificering af medarbejdergruppen.
- Organiserer rammer for opkvalificering i samarbejde med Microsoft

Det gør CBD

- Varetager licensansvaret
- Sikrer at seneste udgave af Microsoft Office bliver tilgængelig på skolecomputere og elev/personalecomputere

Det gør skolerne

- Afholder evt. introduktionskurser for lærere og elever til Microsoft platformen

Tidsplan

Microsoft Office klargøres til installation på skolecomputere i 2. halvår 2014. Libre Office skal stadig være en del af skolepakken

Økonomi

- Licensudgift Microsoft: ca. 250.000 årligt
- Uni-Login synkronisering: ca. 100.000 årligt

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan, jf sagsfremstillingen

Styrket digital dialog mellem institution og forældre

Fra strategien:

Det er strategiens mål at fremme en imødekommende og effektiv digital kommunikation med brugerne

Initiativ 7: Samarbejdsplatformen Børnelynet

Lyngby -Taarbæk kommune har med indførelsen af BørneLynet, både styrket og digitaliseret kommunikationen med forældrene.

Det kræver at medarbejderne har kompetencer til at kunne betjene de digitale enheder, samt en forståelse for hvordan der kommunikeres på disse.

Med indførelsen af forpligtende netværk har vi nu en dagtilbudsleder der er it-ansvarlig i alle netværk. De it-ansvarlige skal formidle nyeste viden fra CUP til hele deres netværk.

Det er også i disse vidensnetværk at vi skal sikre at BørneLynet hele tiden kan betjenes i de enkelte dagtilbud.

Det gør CUP

- Etablerer vidensteam i alle 6 netværk, med pædagoger som er it-frontløbere i de enkelte dagtilbud. I disse vidensteams indtænkes kompetenceudvikling og videndeling.
- Der skal være en fast repræsentant som refererer til CUP fra disse vidensteam.
- Etablerer en koordinatorfunktion, der skal samle viden - udefra og fra de enkelte dagtilbud og fungere som "Hotline" i forhold til brugerspørgsmål

Tidsplan

Vidensteam etableres 1. halvår 2014. Koordinator, 0,2 årsværk ansættes januar 2015.

Økonomi

Med indførelse af BørneLynet blev der bevilget kr. 50.000 til årlig drift. Puljen til anskaffelse har finansieret leverandørens hotline (20.000 kr. pr. måned). Koordinatoren vil fremover overtage systemhotline funktionen. Udgift: 120.000 kr. pr. år.

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan, jf sagsfremstillingen

Initiativ 8: Platform til samarbejde og koordination i SFO

Flere SFO'er anvender Tabulex SFO. Tabulex er et afkrydsningsværktøj (tilstedeværelse, aktiviteter, afhentnings- gå hjem- og legeaftaler). Der er en informationsdel som muliggør:

- At personalet kan informere om tiltag og aktiviteter til forældre og børn.
- At forældrene kan informere børn og personale om de aftaler der gælder for deres barn den pågældende dag.
- tilmelding til feriepasning samt andre SFO-aktiviteter.

Tabulex frigiver hænder og hoveder til at lave andre pædagogiske aktiviteter med børnene. I forbindelse med skolereformens ændringer i hvordan SFO-tiden fungerer kan Tabulex spille en rolle med at holde overblik over hvor børnene er henne. Evt understøttende undervisning, lektiecaféer mm vil kunne registreres ind som "steder" hvor børnene kan befinde sig når de forlader klassen.

Tabulex SFO bør tænkes som en del af Skoleporten / Forældreintra og skal tilgås gennem denne, for ikke at skabe to platforme og følelsen af to institutioner.

Tabulex SFO er et informationsværktøj, og tovejskommunikation foregår i Forældreintra

Det gør CUP

- Igangsætter videndeling på tværs af sfo'erne i form af netværk, workshops, kursusforløb, afdækning af behov for udstyr/programmel.
- Sikrer at det pædagogiske personale i sfo har samme adgang til it som skolens pædagogiske personale (som beskrevet i afsnit om pædagogisk personale)
- Følger implementeringen af Tabulex SFO med henblik på udbredelsen til alle SFO'er.
- Arbejder for en forældre sammenhængende digital platform. Forældrene bør på sigt mødes med en ensartet digital profil fra dagtilbud, skole, SFO og klub
- Sparrer med SFO'erne med henblik på implementering i en lokal kontekst

Det gør den enkelte skole / SFO

- Sætter mål for det pædagogiske digitale arbejde i SFO - i tæt dialog med skolen
- Sikrer adgang til digitalt udstyr jf målene
- Sikrer at SFO er synlig på skolens digitale platforme
- Sikrer at alle har adgang til arbejdsmail (Skolekom)

Tidsplan

Projektplan udarbejdes og igangsættes 2. halvår 2014. Implementering forventes afsluttet ved udgangen af 2015

Økonomi

Udgifter til platformen afholdes indenfor nuværende ramme

Skoleintra

Skoleintra vil fortsat være skolernes primære kommunikationsplatform med brugerne (elever og forældre). Systemet er solgt til det norske firma Itslearning som har bebudet både konsolidering af driften og modernisering af funktionerne.

Digital kompetenceudvikling

Fra strategien:

Det er strategiens mål at udvikle medarbejdernes digitale kompetence

Initiativ 9: Kompetenceudvikling

Medarbejdernes it kompetenceniveau spænder fra basale færdigheder i it til mestring af it som kulturteknik. Det er centralt at alle medarbejdere opnår it-kompetencer, der aktivt, reflekteret og bevidst kan understøtte at børns brug af og eksperimenter med it i forskellige sammenhænge i hverdagen både i fht bogstavsymbol og lyd, billeder, spil mv. Der arbejdes med et spænd i medarbejderkompetencer fra brugerniveau til ressourcepersonniveau.

Det gør CUP

- Initierer kompetenceudvikling på kommunalt niveau
- Opdaterer dagtilbuddets medarbejdere / it-ansvarlige på fyraftensmøder eller anden kursusvirksomhed
- IT konsulent sparrer med områdets konsulent på området og dagtilbud/i netværkene i fht udmøntning af kommunal handleplan

Tidsplan

Dagtilbudsområdet er i gang med Børnelynet og opnår derigennem kompetencer. Ligeledes fortsætter det igangværende samarbejde.

Det gør dagtilbuddene

Plan for udmøntning og fordeling af ansvar aftales i ledergruppen og CUPs ledelse. Udmøntningen er forventes færdiggjort i løbet af 2015

Økonomi

Kompetenceudviklingen kan foregå indenfor den afsatte ramme

Kompetenceudvikling i skole og SFO

Skolereformen fordrer at alle børn lærer mest muligt.

For at opnå dette må skolens aktører blive bedre til at formulere synlige mål for undervisningen og formidle dem til eleverne, så eleverne kan fokusere på disse mål i den konkrete undervisning. Eleverne bliver herved reelle aktører i deres egen læring og får mulighed for at monitorere egen progression i forhold til et givent stof.

Dette er en kulturændring i fht lærerrollen, hvor undervisningens formål, elevernes læring, bliver styrende for, dels hvilken undervisning der forberedes og gennemføres i fht den konkrete elevgruppe og dels en konkret og overskuelig målfastsættelse af stoffet i fht princippet om intelligent undervisningsdifferentiering.

Det vigtigt, at lederne påtager sig strategisk læringsledelse forstået som ledelse af medarbejdere i kontinuerlig læring i relation til elevers læring. Kompetenceudvikling i synlig læring og materialer hertil er helt central for at udvikle kompetence og opnå effekt af tiltaget. Skolevæsenets fagkonsulenter står i spidsen for faglige netværk, hvor ny viden formidles og drøftes med henblik på at videndeling og forankring i den lokale kontekst på de enkelte skoler med leder, i team og i fagteam.

Lærernes it kompetenceniveau spænder fra basale færdigheder i it til mestring af it som kulturteknik. Det medfører at der i fagene udvikles en didaktik, der kan ses som en læringsteknologi.

Det er centralt at alle lærere opnår it-kompetencer, der aktivt, reflekteret og bevidst kan understøtte at elever i fht at eleverne opnår kompetence i kritisk tænkning og problemløsning, kommunikation, kreativitet og innovation og endelig kollaboration forstået som samskabelse og fortløbende fremmedreference – i et fortsat læringsperspektiv.

Det gør CUP

- Initierer kompetenceudvikling på kommunalt niveau
- Opdaterer skolernes ressourcepersoner løbende i skolernes kommunale it-netværk
- It fagkonsulent og konsulent for læremidler samarbejder kollaborativt med it-ansvarlige i fagteam og evt it-vejlederteam og ledelse
- Sparrer med skolerne i fht udmøntning af kommunal handleplan i skolens egen kontekst

Tidsplan

Samarbejdet er i gang. Når handleplan foreligger starter drøftelser om udmøntning i de kommunale fagnetværk for henholdsvis it, læringscenter, dansk, matematik, fremmedsprog og naturfag.

Det gør skolerne

- Aftaler plan for udmøntning og fordeling af ansvar mellem vejledere i de respektive netværk og ledelsen.
- Udmøntning er færdiggjort i løbet af skoleåret 2014-15

Økonomi

Kompetenceudviklingen implementeres inden for den nuværende ramme

Kompetenceudvikling Klub Lyngby

Det at være uddannet mediecoach omhandler primært IT som spilleaktivitet med henblik på følgende indhold

- Indsigt i, hvilke kompetencer der kan udvikles i brugen af computerspil
- Viden om muligheder og risici i brugen af computerspil
- Forudsætninger for at kunne – og turde - bruge computerspil aktivt i arbejdet med de unge
- Være tovholder i din klubs udarbejdelse af en Mediepolitik

- Fungere som sikkerhedsnet og vejleder
- Indgå i Ungdomsringens netværk af IT og spilansvarlige i landets 1000 klubber

Det er vigtigt at Klub Lyngby uddanner flere mediecoach som samlet set kan danne et netværk og indgå i den samlede udvikling af det digitale område på centerets område.

Det gør CUP

- Faciliteter kurser og workshops målrettet klubbernes it kompetenceudviklingsbehov - i samarbejde med klubbernes tovholder på kompetenceudviklingsområdet

Det gør Klub Lyngby

- Afdækker løbende behov for uddannelse af mediecoach og indarbejder denne kompetenceudvikling i den samlede kompetenceudviklingsplan
- Etablerer videndeling- og aktionslæringsrettede netværk på tværs af klubber

Det gør den enkelte klub

- Sætter mål for det pædagogiske digitale arbejde i klubben
- Sikrer adgang til digitalt udstyr jf målene

Tidsplan

Kompetencebehov afklares i 2. halvår 2014

Økonomi

Afholdes indenfor den eksisterende ramme

Digitalisering skal forbedre arbejdsgange

Initiativ 10: Arbejdsmail /intranet.

Alle medarbejdere i Lyngby-Taarbæk Kommune skal kunne kommunikere digitalt internt i institutionscenter og kommunalt regi, samt med brugerne (elever, unge og deres forældre) og øvrige samarbejdspartnere.

I dag anvendes en række forskellige e-mail, intranet og kalender platforme, afhængig af hvor i organisationen man er ansat.

Der skal skabes kommunikativt sammenhæng, på tværs af organisatorisk placering. Med primært fokus på, at skabe sammenhæng internt i LTK og sekundært fokus på at skabe tværkommunale sammenhæng.

Det gør CUP

- Skaber overblik ifht. aktuelle e-mail, kalender og intranet platforme og behov
- Deltager i arbejdet med, at skabe sammenhæng ifht. de forskellige platforme og områder

Det gør CBD

- Udarbejder planer for integrationer, sammenhæng og udbredelse af e-mail, intranet og kalender platforme

Tidsplan

- Planlægning af løsninger 2. og 3. kvartal 2014
- Præsentation af ideér og planer for CUP i 3. kvartal 2014.
- Udvikling og idriftsættelse af løsninger i 4. kvartal 2014 / 1. kvartal 2015.

Økonomi

Afhængig af løsningsmodeller!

Mellem 0,1 mio. kr. og 1,0 mio. kr. for alle berørte medarbejdere i CUP

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan, jf sagsfremstillingen

Infrastruktur og digitale enheder

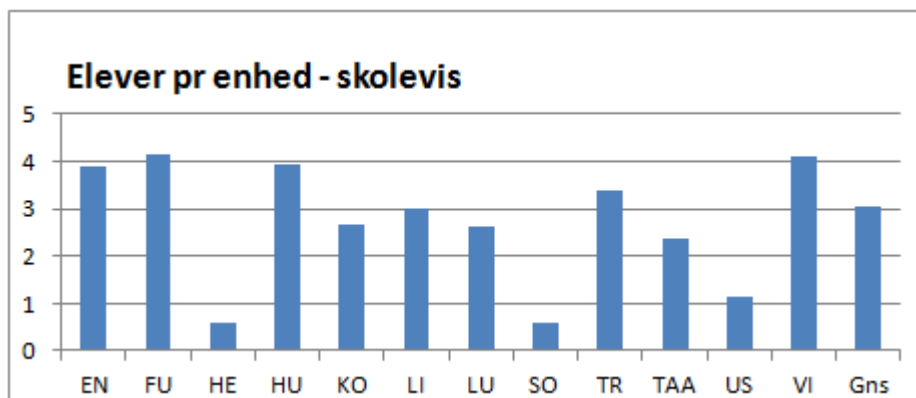
Det er strategiens mål at infrastrukturen i alle institutioner i CUP understøtter digitalisering og digitalt arbejde.

Initiativ 11: Digitale enheder til brug i undervisningen.

I Danmarks bedste læringsmiljøer skal it og digitale løsninger altid være indenfor rækkevidde.

Center for Uddannelse og Pædagogik's pulje til drift af it i skolen sikrer at der er minimum en enhed pr. fem elever på alle skoler. Der er i øjeblikket tale om stationære og bærbare computere samt tablets efter skolens valg. Bærbare enheder er typisk til udlån til klasser i vogne med 12 - 24 enheder mens stationære typisk er koblet til interaktive tavler eller står i kursuslokaler. Der er endvidere ca. 60 it-rygsække med bærbare computere udlånt til enkeltelever.

Skolerne har i forskelligt omfang indkøbt enheder. Det betyder at der nu (januar 2014) er stor forskel på adgangen til skoleudstyr skolerne imellem.



Figur 1: Elever pr digital enhed januar 2014

Det er udbredt praksis at elever på 8. - 9. klassetrin selv medbringer udstyr mens det på lavere trin kun sker sporadisk.

Det var strategiens mål at basere digitalisering af undervisning på elevernes eget udstyr.

Erfaringen fra andre kommuner, lovgrundlaget, hørings svarene og den politiske behandling af strategien i efteråret har betydet at forvaltningen nu foreslår at opgradere antallet af digitale enheder på skolerne betydeligt.

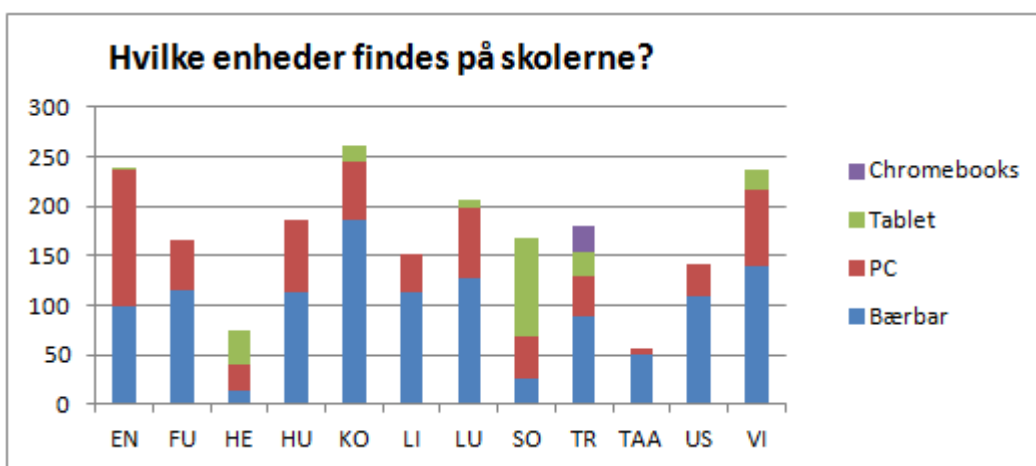
Det foreslås således, at der på børnehaveklasse til sjette klassetrin er udstyr svarende til to elever om en enhed (bærbare computere eller tablets).

Fra 7. – 10. klassetrin reduceres skolernes enheder gradvist, idet det på disse klassetrin er mere almindeligt at eleverne medbringer eget udstyr. (Faldende fra 40 % i 7. til 20 % i 9. /10. klasse)

Med denne dækning er det efter forvaltningens vurdering muligt at undervisningen kan foregå digitalt. Det er en forudsætning af de digitale enheder umiddelbart bliver tilgængelige i undervisningen, dvs. enhederne skal placeres i klasserne, og det skal være de enkelte klasser, der har ansvaret for egne enheder – evt. sammen med parallellklassen.

Der er inden for de seneste år kommet nye typer af digitale enheder, udviklet til specifikke brugergrupper og specifik brug. Denne udvikling er slået igennem i skolerne, jf fig. 2.

Det vil fortsat være enheder med fuldt tastatur, som vil udgøre hovedparten af skolens udstyr. Som supplerende enheder - og måske især i indskoling, vil tablets være meget relevante, ligesom det kan være relevant at overveje Chromebooks på andre klassetrin. Disse kan dog kun fungere på nettet.



Figur 2: Hvilke typer af device anvendes på skolerne

Det bliver en målsætning for skolen at vælge web-baserede læremidler og services, som kan tilgås fra alle typer af enheder

Det gør CUP og CBD i fællesskab

- Udvælger relevante digitale enheder til undervisningsbrug

Det gør CUP

- Sikrer en fordeling af centralt indkøbt udstyr mellem skolerne, så adgang til it i undervisningen bliver så ligelig som muligt.
- Varetager evt. introduktion til anvendelse af nye enheder.

Det gør CBD

- Indkøber, konfigurerer, registrerer og distribuerer enhederne til skolerne.
- Sikrer at infrastrukturen så vidt det er muligt, understøtter skolernes hardware. Netforbindelser, nødvendig server-, lager og backup kapacitet. Varetager løbende support og service af enhederne.

Det gør skolerne

- Organiserer tilgang til enhederne (i klasserne, evt. i langtidsudlån til eleverne)
- Opdaterer enhederne softwaremæssigt når der er behov
- Etablerer sikker opbevaring af enhederne når de ikke bruges i undervisning

Tidsplan

Projektplan udarbejdes og igangsættes 2. halvår 2014. Indkøb og konfigurering i 1. halvår 2015

Økonomi

Opgraderingen vil betyde næsten en fordobling af antallet af mobile enheder på skolerne. Udgift:

1. 6,7 mio. kr. til anskaffelse
2. 0,3 mio. kr. årligt til drift - i form af support af enhederne på skolen og i it-afdelingen

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan, jf sagsfremstillingen

Initiativ 12: Digitale arbejdspladser til undervisere.

Alle undervisere skal sikres adgang til tidssvarende udstyr.

CBD og CUP vil implementere dette i samarbejde med en ekstern leverandør i et kendt koncept, baseret på at kommunen stiller en tidssvarende arbejdsplads til rådighed for alle pædagogiske medarbejdere.

Personalet kan vælge mellem to forskellige koncepter:

1. En personlig "skolebærbare", leveret og løbende supporteret af it-afdelingen. Når enheden udfases afleveres den til skolen.
2. En personlig enhed udvalgt i et varieret udbud af fabrikater og modeller. Evt. merudgift i forhold til koncept 1 afholdes af medarbejderen som et løbende løntræk. Efter tre år kan medarbejderen overtage udstyret til markedspris. Konceptet vil indeholde garanti, hotline, tage højde for medarbejderflow mv.

Det gør CUP og CBD i fællesskab

- Udarbejder udbud af løsningsmodellerne så udbud kan ske i 3. kvartal 2014.
- Udvælger leverandør og tilrettelægger proces med henblik på udlevering til personalet i 4. kvartal 2014.
- Sikrer drift af løsningen - også efter de første tre år.

Det gør CBD

- Sikrer at det tekniske fundament er til stede.
- Varetager licens ansvar og produktregistrering

Det gør CUP

- Håndterer evt. medarbejderbetaling
- Håndterer medarbejderoversigter i forhold til til- og afgang.
- Varetager systemejerskab i forhold til applikationer mv.

Det gør leverandør

- Leverer alsidig produktrække
- Håndterer præsentation af modeller, udlevering og løbende support

Det gør Skolen

- Sikrer mulighed for opbevaring
- Etablerer brugergrupper med mulighed for pædagogisk vejledning

Tidsplan

Projektplan udarbejdes og gennemføres i 2. halvår 2014.

Økonomi

Udgiften udgøres af:

- Kommunebidraget pr. medarbejder, 5.500 for lærere og skolepædagoger (690 i alt)
- Projektledelse og driftsudgifter
- I alt initialudgifter (anskaffelse): 3,8 mio. kr. og årlige driftsudgifter: 50.000 kr. + nye enheder til nyansatte mv. 100.000 kr. pr år

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan, jf sagsfremstillingen

Initiativ 13: Forsikring og sikring.

Brugerne af vores institutioner skal kende forsikringsvilkårene for medbragte ting samt evt. ansvar og erstatning. Kommunen vil kun kunne yde erstatning i forbindelse med misligholdelse af tilsynsforpligtelsen i dagtilbud, skole og SFO.

Det gør CUP

- Der er udsendt oplysninger om forsikringsforholdene til alle ledere ultimo 2013 (Centerklumme 14)
- Institutionerne vil løbende blive orienteret ved ændringer.

Det gør den enkelte institution

- Sikrer at oplysningerne om forsikringsforholdene tilgås forældrene og optræder som fast indhold på samarbejdsplatformene (Børnelynet og Forældreintra)
- Sikring af skolens og elevers udstyr på skolerne -fx ved opsætning af aflåselige elevskabe. De fleste skoler har idag skabe til de ældste elever. I alt har knap en tredjedel af alle elever adgang til et personligt skab.

Tidsplan

Beslutning om opsætning af aflåselige elevskabe behandles i skolebestyrelsen senest i skoleåret 2014/2015

Økonomi

En del af skolerne har allerede etableret opbevaringsmulighed i form af aflåselige skabe.

Etablering af sikker opbevaring af udstyr til alle elever på alle skoler vil beløbe sig til ca. 1,5 - 3 mio kr. afhængigt af valgte skabstyper (ca.300 - 600 kr. pr skab)

Finansiering

Finansieringen indgår i den samlede plan, jf sagsfremstillingen

Initiativ 14: Infrastruktur.

I forbindelse med indførelse af intranet i dagtilbud er det blevet klart, at for at udnytte i sådant system optimalt, skal man i dagtilbuddene have adgang til forskelligt udstyr, som bærbare pc'er, tablets og skærme. I forbindelse med udmøntningen af budgetaftalen til kommunikation og samarbejde mellem institution og forældre, er der blevet anskaffet noget udstyr til dagtilbuddene, men slet ikke i et tilstrækkeligt omfang. Dagtilbuddene har i forbindelse med indførelsen af Børnelynet selv købt udstyr. Det forudsættes at udstyret fornyes løbende af institutionerne. Det er ikke muligt at lave en standard for hvor meget udstyr der skal være i dagtilbuddene, da de er meget forskellige i størrelse, fysiske rammer og tilgang til det pædagogiske arbejde, herunder it, med børnene. Alligevel anbefaler vi i CUP et minimum af udstyr i de enkelte dagtilbud, som pt. er en administrativ pc pr. dagtilbud samt en bærbar pc eller en tablet pr team i dagtilbuddet. Her er et team forstået som en gruppe af medarbejdere, som arbejder sammen om en gruppe børn. Eksempelvis på en stue. Alle dagtilbud i Lyngby Taarbæk kommune opfylder dette.

Opgraderingen af skolernes netværk i 2014 blev planlagt med udgangspunkt i undervisningslokalerne. Derfor er kun SFO lokalerne i indskolingshusene blevet medtaget i projektet.

Reformen af folkeskolen betyder ændring i aktiviteterne også i SFO fx i form af understøttende undervisning og lektiecafeer.

Det er derfor væsentligt at der også er moderne og effektivt trådløst netværk i alle SFO lokaler.

Reformen af folkeskolen betyder ændring i aktiviteterne også i klubberne fx i form af understøttende undervisning og lektiecafeer.

Det er derfor væsentligt at der også er moderne og effektivt trådløst netværk i alle klubbernes lokaler.

Det gør CUP

- Arbejder sammen med de it-ansvarlige om at lave anbefalinger til udstyr til alle dagtilbud

Det gør CBD

- CBD leverer infrastruktur, dvs. internet og kommunalt net, institutionens kablede og trådløse netværk inkl. aktivt udstyr.
- CBD leverer computere inkl. service og support

Det gør daginstitutionerne

- Det er institutionerne som afholder udgiften til udstyr

Tidsplan

Udbygning af kablet og trådløst netværks infrastruktur 3. kvartal 2015

Økonomi

På infrastruktur delen anslås den samlede udgift at være identisk med den oprindelige anlægsudgift på etablering af såvel kablet (LAN) som trådløst (WLAN) netværk på alle institutionerne.

I praksis skal antallet af accespoints fordobles og den tilhørende kabling skal etableres. Der er ikke indhentet priser. Udgiften skønnes til 2 – 3 mio. kr.

Kommunens fælles infrastruktur der forbinder institutionerne med Rådhuset og internettet ligger uden for denne plan.

Finansieringen indgår i den samlede plan, jf sagsfremstillingen

Status på igangsatte tiltag vedrørende budgetaftalen 2014-17 på Børne- og Ungdomsudvalgets område

Stamdata Emne	Fremdrift			t.kr.			
	Politisk eller administrativt projekt?	Dato for politisk eller administrativ behandling	Fremdrift (trafiklys)	Beløb 2014	Beløb 2015	Beløb 2016	Beløb 2017
Aktivitetsområde Skoler							
Folkeskolereformen	Politisk	okt-13 / feb-14	Grøn	5.000	12.000	12.000	12.000
Medfinansiering fra staten				-1.000	-1.000		
Ekstraordinær vedligeholdelse af skoler (løft)	Politisk	primo 2014	Grøn	5.000			
Folkeskolereformen- fysiske rammer (anlæg)	Politisk	primo 2014	Grøn	4.000	4.000		
Hensigtserklæring: Finansiering af inklusionsindsatsen på skoleområdet	Politisk	mar-14	Grøn				
Hensigtserklæring: Mere økologi	Politisk	apr-14	Grøn				
Hensigtserklæring: Internationalt spor på skolerne	Politisk	mar-14	Grøn				
Skoler i alt				13.000	15.000	12.000	12.000
Aktivitetsområde Dagtilbud							
Støtte til børn med særlige behov på småbørnsområdet	Politisk	nov-13	Grøn	500	1.000	1.000	1.000
Hensigtserklæring: Mere økologi	Politisk	apr-14	Grøn				
Hensigtserklæring: Modersmålsundervisning på småbørnsområdet.	Politisk	mar-14	Grøn				
Dagtilbud i alt				500	1.000	1.000	1.000
Børne- og Ungdomsudvalget i alt				13.500	16.000	13.000	13.000

Status på igangsatte tiltag vedrørende budgetaftalen 2014-17 på Børne- og Ungdomsudvalgets område

Stamdata Emne	Fremdrift			t.kr.			
	Politisk eller administrativt projekt?	Dato for politisk eller administrativ behandling	Fremdrift (trafiklys)	Beløb 2014	Beløb 2015	Beløb 2016	Beløb 2017
Aktivitetsområde Skoler							
Folkeskolereformen	Politisk	okt-13 / feb-14	Grøn	5.000	12.000	12.000	12.000
Medfinansiering fra staten				-1.000	-1.000		
Ekstraordinær vedligeholdelse af skoler (løft)	Politisk	primø 2014	Grøn	5.000			
Folkeskolereformen- fysiske rammer (anlæg)	Politisk	primø 2014	Grøn	4.000	4.000		
Hensigtserklæring: Finansiering af inklusionsindsatsen på skoleområdet	Politisk	mar-14	Grøn				
Hensigtserklæring: Mere økologi	Politisk	apr-14	Grøn				
Hensigtserklæring: Internationalt spor på skolerne	Politisk	mar-14	Grøn				
Skoler i alt				13.000	15.000	12.000	12.000
Aktivitetsområde Dagtilbud							
Støtte til børn med særlige behov på småbørnsområdet	Politisk	nov-13	Grøn	500	1.000	1.000	1.000
Hensigtserklæring: Mere økologi	Politisk	apr-14	Grøn				
Hensigtserklæring: Modersmålsundervisning på småbørnsområdet.	Politisk	mar-14	Grøn				
Dagtilbud i alt				500	1.000	1.000	1.000
Børne- og Ungdomsudvalget i alt				13.500	16.000	13.000	13.000

Evaluering af inklusionsindsatsen Lyngby-Taarbæk Kommune

Formålet med den eksterne evaluering er at få evalueret den samlede inklusionsindsats som den er beskrevet i strategien for inklusion for det samlede 0-18 års område og i handleplan for inklusion for skoleområdet. Det gælder både i forhold til den enkelte, der inkluderes, og i forhold til øvrige børn i dagtilbuddet eller skolen/klassen.

Målet med evaluering:

- Tydeligt overblik over effekten af de eksisterende indsatser og prioriteringer
- Baggrund for at det politiske niveau kan få tilvejebragt et grundlag for politisk diskussion om udvikling af inklusionsindsatsen

Baggrund:

Lyngby Taarbæk kommune har siden 2008 haft fokus på kompetenceudvikling af inklusionskompetencer på hele 0 – 18 års området. Hovedindsatsen har været rettet mod SAL (systematisk analyse af læringsmiljøer), efterfulgt af AL (Aktions Læring), der samlet set skal understøtte pædagoger og læreres kompetence til at analysere, forstå og handle på inklusionsudfordringer med fokus på den pædagogiske kvalitet for både den enkelte og gruppen.

Det politiske niveau har med vedtagelsen af en inklusionsstrategi i foråret 2011 sat fokus på udvikling af inklusion. Dette sker i overensstemmelse med den nationale ambition, jf. kommuneaftalen for 2011 indgået mellem regeringen og Kommunernes Landsforening.

Målet for den kommunale strategi er samlet set:

- At flere børn oplever sig som en del af fællesskabet
- At flere børn trives bedre
- At flere børn lærer mere både i uformelle og formelle sammenhænge
- At de professionelle forsat udvikler deres professionelle praksis i forhold til de aktuelle børn og deres forudsætninger
- At børn ikke reduceres til deres vanskelighed
- At det bliver muligt at se det almindelige i det særlige

Inklusionsindsatsen er allerede nået langt, og på skoleområdet er kommunen aktuelt foran KLS målsætning på 96% af alle børn i normaltilbud, da kun 3,2 % af Lyngby Taarbæks børn er segregerede. På dagtilbud er 1% af børnene segregerede.

Dagtilbud og skole har således høj grad taget opgaven på sig. Men den hurtige udvikling betyder også, at der er god grund til at se kritisk på, om kommunen har de tiltag, der skal til for at understøtte skolernes fortsatte udvikling med inklusion.

Evalueringen skal således have fokus på:

- Status og vurdering af den eksisterende indsats – i forhold til, hvordan den virker på den inkluderede og på resten af gruppen/klassen
- Identificere barrierer for udvikling af inklusion på alle områdets niveauer
- Identificere tiltag, der fremadrettet kan understøtte udvikling af inklusion.

Forslag til temaer i evalueringen

- Evaluering af indsatsen i forhold til det enkelte ”inkluderede” barn og resten af gruppen/klassen
- Visitationsprocedurer for hele området
- Samspil mellem special- og almenområdet, herunder eksisterende mellemformer, gruppeordninger, basishold, læsecenter mv.
- Elever med forskellige udfordringer, hvilke profiler har vi i kommunen og er der nogen vi evt. overser?
- Tilbudsvifte til understøttelse af skoler og dagtilbud (de tværfaglige støttefunktioners muligheder for understøttelse)
- Status og udbytte af investering i kompetencer på almenområdet (SAL/ AL, øvrig kompetenceudvikling)
- Udviklingspotentiale

Foreliggende evalueringstiltag

Der har gennem de sidste fire år været arbejdet med LP (SAL, systemisk analyse af læringsmiljøer, Lyngby-Taarbæk Kommunes udgave af LP). Der er i den forbindelse udarbejdet en kvalitativ midtvejs- og slutevaluering på skoleområdet ud fra en virkningsteori, der blev udarbejdet fra forløbets opstart.

Mindre interne evalueringer af:

- Inklusionspuljen på dagtilbud
- Basishold (tidl. modtagerklasser)

Der er ligeledes udarbejdet en film om elever fra Sorgenfriskolen, kommunens specialskole, der beskriver oplevelser i forbindelse med overgang fra specialtilbud til almentilbud for elever, forældre og skoler der modtager elever fra skolen.

Tidsplan

Tidspunkt	Aktivitet
Primo maj	Kommissorium for evalueringen forelægges det politiske udvalg
Ultimo maj	Tilbud fra Evalueringsinstituttet
Primo september	Evaluering påbegyndes

Skole	Bestyrelsens bemærkninger	Forvaltningens bemærkninger
<p>Engelsborgskolen</p>	<p>Det er problematisk at høringsperioden har været så kort.</p> <p>Savner opgørelse af personalets fravær.</p> <p>Engelsborgskolen har en række tekstnære kommentarer til rapporten.</p>	<p>CUP anerkender, at skolebestyrelserne har været under tidspres og vil ved næste års kvalitetsrapport bestrebe sig på, at bestyrelserne får en længere høringsperiode.</p> <p>Grunden til at kvalitetsrapport 2012/13 ikke indeholder oplysninger om sygefravær for personale er fordi den interne opgørelse CUP har benyttet sig af de seneste par år ikke længere foretages. Fremadrettet skal det besluttes om personales sygefravær er en af de måleindikatorer, som kommunen vil benytte sig af i de nye kvalitetsrapporter, som udarbejdes fra og med skoleåret 2014/15.</p> <p>I det omfang, at det har været muligt, er rapportteksten ændret med udgangspunkt i kommentarerne</p>
<p>Fuglsanggårdsskolen</p>	<p>Ingen høringsvar</p>	
<p>Heldagsskolen</p>	<p>Forventning om omplacering af inklusionsmidler i forlængelse af, at kommunen prioriterer, at børn ikke placeres i tilbud uden for kommunen.</p> <p>Der ønskes fokus på kvaliteten i den igangværende inklusion, fordi man på nuværende tidspunkt har nået målet på 4 pct.</p>	<p>Det er besluttet, at kommunens inklusionsindsats skal evalueres i samarbejde med Danmarks Evalueringsinstitut. Evalueringen skal tage udgangspunkt i både organisering og indhold af inklusionsindsatsen.</p>
<p>Hummeltofteskolen</p>	<p>Der opfordres til en mere handlingsrettet tilgang til de indsamlede data</p> <p>Savner en kobling til visionen for kommunens skolevæsen</p>	<p>CUP er enig i bestyrelsens anbefalinger. Lovkravene til kvalitetsrapporten er blevet ændret, hvilket betyder, at kommunerne fremadrettet får friere rammer for at udforme kvalitetsrapporten. Det betyder også, at det i højere grad bliver muligt at koble kvalitetsrapporten op til de overordnede styringsdokumenter, som eksempelvis Skoleudviklingsstrategien, Børne- og Ungpolitikken og Inklusionsstrategien. Det betyder også, at rapporten vil blive mere handlingsrettet.</p>

	<p>Ønsker en nærmere redegørelse i forhold til inklusionsindsatsen</p> <p>Ønsker at rapporten indeholder data om de bygninger skolerne anvender.</p> <p>Det ønskes at begreber som undervisningseffekt ikke får lov til at stå alene i rapporten, men at det tages op i fx Skoledialogsammenhæng</p>	<p>Som beskrevet ovenfor er det besluttet, at kommunens inklusionsindsats skal evalueres i samarbejde med Danmarks Evalueringsinstitut. Evalueringen skal tage udgangspunkt i både organisering og indhold af inklusionsindsatsen.</p> <p>Bestyrelsens ønsker er taget til efterretning.</p> <p>CUP anerkender, at undervisningsbegrebet er et begreb, som kan kræve, at det bliver redegjort grundigt for, så der er klarhed over de begrænsninger, der ligger i begrebet.</p>
Kongevejens skole	Ingen høringssvar	
Lindegårdsskolen	Ingen høringssvar	
Lundtofte skole	Lundtofte skole vil i de kommende år have fokus på tiltag, der reducerer betydningen af elevernes sociale baggrund	Ingen bemærkninger
Sorgenfriskolen	Kvalitetsrapporten er taget til efterretningen uden yderligere kommentarer	
Taarbæk skole	<p>Det er problematisk, at nettodriftsudgiften indeholder ombygningsomkostninger, hvilket betyder, at udgiften pr. elev er særlig høj på Taarbæk skole, fordi de har bygget o for 1.400.000 kr.</p> <p>Det er problematisk, at kommunen bruger 5.9 tallene, som grundlag for elevoptællingen på skolerne, eftersom Taarbæk skoles rullende indskoling bevirker, at de først med udgangen 2012 har alle elever indskrevet i 0. klasserne. Det betyder en skæg udgiftsberegning, et skævt frafaldstal og en skæv lærer/elevratio.</p>	<p>Præmisserne for nettodriftsudgiften pr. elev er den samme på alle skoler. Derfor kan ombygningsomkostningerne på Taarbæk skole ikke tages ud af tabellen, selvom de har haft omfattende ombygninger i skoleåret 2012/13. I stedet er der nu i rapporten tilføjet en forklaring af, hvorfor Taarbæk skoles udgiftsniveau er steget så markant i skoleåret.</p> <p>Lyngby-Taarbæk kommune er lovmæssigt forpligtet på at optælle elever pr. 5.9 mhp. at kunne godkende andre skoletilbud end kommunens egne til de skolepligtige elever, der vælger et andet skoletilbud. Det betyder, at 5.9 tallene bliver udgangspunktet for mange beregninger. CUP anerkender, at det kan være problematisk for Taarbæk Skole, som ikke har alle elever indskrevet på dette tidspunkt pga. rullende indskoling. Fremadrettet vil vi,</p>

Punkt nr. 15 - Kvalitetsrapport på skoleområdet 2012/13

Bilag til Side 10 - Høringssvar vedr. kvalitetsrapport 2012/13 fra skolebestyrelser, Fælles elevråd og faglige organisationer

	<p>Det er problematisk at der ikke er sygefraværstal på personalet</p> <p>Det er kritisabelt at høringsfristen er så kort.</p>	<p>hvor det er muligt, bestræbe os på, at tage højde for denne forskel.</p> <p>Grunden til at kvalitetsrapport 2012/13 ikke indeholder oplysninger om sygefravær for personale er fordi den interne opgørelse CUP har benyttet sig af de seneste par år ikke længere foretages. Fremadrettet skal det besluttes om personales sygefravær er en af de måleindikatorer, som kommunen vil benytte sig af i de nye kvalitetsrapporter, som udarbejdes fra og med skoleåret 2014/15.</p> <p>CUP anerkender, at skolebestyrelserne har været under tidspres og vil ved næste års kvalitetsrapport bestræbe sig på, at bestyrelserne får en længere høringsperiode.</p>
Trongårdskolen	Ingen høringssvar	
LTU	Ingen høringssvar	
Virum skole	<p>Meget omfangsrig rapport, som dog giver et godt overblik</p> <p>V skal fortsat arbejde på at styrke og udvikle det velfungerende skolevæsen</p>	<p>CUP anerkender, at rapporten er meget omfangsrig. De nuværende lovkrav til rapporten er meget detaljerede og betyder, at vi ikke selv i særligt omfang, kan bestemme indholdet af rapporten. Vi håber dog på, at det med de nye forenkede lovkrav til kvalitetsrapporten fremover vil være muligt at udvælge de data, vi mener, er mest relevante.</p>
Fælleselevrådet	<p>Anbefaler fokus på faglig læsning i de naturvidenskabelige fag med udgangspunkt i de to-sprogedes dårlige afgangsprøveresultater.</p> <p>Det anbefales, at der sættes en indsats i gang på skoler med lav eller negativ undervisningseffekt.</p> <p>Det ville være ønskværdigt med en forøgelse af antallet af sikre læsere op igennem skoleforløbet.</p> <p>Flere lærere bør efteruddannes i dansk som andet sprog.</p>	<p>Kommunen skal fortsat arbejde for, at både de dygtigste og de mindre dygtige opnår stadigt bedre resultater. Der er i den forbindelse en forventning om, at 4K-samarbejdet om Synlig Læring kan skabe grundlag for fornyet fremgang.</p> <p>CUP følger resultaterne tæt og arbejder løbende med at opkvalificere læseindsatsen på alle skoler.</p> <p>Kommunen prioriterer efteruddannelse af lærere højt. Faglærere er også sproglærere, hvilket understøttes af afsnittet om tosprogede elever i Fælles</p>

Punkt nr. 15 - Kvalitetsrapport på skoleområdet 2012/13

Bilag til Side 40
 Notat om høringsvar vedr. kvalitetsrapport 2012/13 fra skolebestyrelser, Fælles elevråd og faglige organisationer

	<p>Ønsker et målrettet initiativ for at få flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse efter 9. klasse i stedet for gymnasiet.</p>	<p>Mål for samtlige fag og fagområder. Lærerne kan videreudanne sig i dette ved efteruddannelse lokalt eller på professionshøjskolerne.</p> <p>I skoleåret 2014/15 deltager alle 7. klasses elever i kommunen eget projekt om 'Innovationcamps'. Derudover deltager alle 8. klasses elever i den landsdækkende 'Skills Stafet'. Begge projekter har til formål at øge kendskabet til erhvervsuddannelser.</p>
<p>Lyngby-Taarbæk Lærerforening</p>	<p>Forundring over at kvalitetsrapporten kun bruger begrebet læring og ikke begrebet undervisning.</p> <p>Forstår ikke, hvorfor kommunen vælger at bruge CEPOS' begreb om undervisningseffekt i kvalitetsrapporten, da det ikke er muligt at se, hvordan de socioøkonomiske parametre er opgjort.</p> <p>Kritik af CUP's formulering af inklusionsindsatsen har som formål at skabe en kulturændring, hvor de professionelle ser barnet som mere end en given diagnose.</p>	<p>Fokus på læring frem for undervisning er helt centralt placeret i folkeskolereformen. Dette fokus har afspejlet sig i vores brug af begrebet i kvalitetsrapporten. Læringsbegrebet er således også noget, der vil være særligt fokus på fremadrettet. Eksempelvis vil kommunen igangsætte et større tværkommunalt udviklingsprojekt omkring Synlig Læring, som skal foregå i 4K regi.</p> <p>CUP har valgt at bruge undervisningseffekt, fordi det er det eneste tilgængelige måleinstrument, som giver kommunen et pejlemærke om, hvorvidt vi er i stand til at løfte elevernes præstationer udover det forventelige. Hvis vi kun sammenligner på gennemsnitlige eksamensresultater får vi den udfordring, at vores elevgrundlag er så godt, at vi i sammenligning med de fleste andre kommuner, vil klare os bedre. Vi har brug for en måling, der forsøger at tage højde for det.</p> <p>CUP tager kritikken til efterretning og har ændret i det pågældende afsnit.</p>
<p>BUPL</p>	<p>Ingen høringsvar</p>	



Kvalitetsrapport Lyngby-Taarbæk Kommune Skoleåret 2012-2013



Indhold

Forord	3
1. Opsamling og vurdering	4
2. Årets gang i skolevæsenet	8
2.1 Læringsgrundlaget	8
2.2 Aktionslæring i forlængelse af SAL forløbet	9
2.3 Inklusion	10
2.4 Fælleselevrådet	11
2.4 Bytinget 2013	11
2.5 Klagesager	12
3. Pædagogiske processer	13
3.1 Resultatopfølgning	13
3.2 Skolernes valgfrie tema	24
4. Resultater	35
4.1 Folkeskolens afgangsprøve	35
4.2 Undervisningseffekt	39
4.3 Nationale tests	40
4.4 Læse- og staveresultater	40
4.5 Overgangsfrekvens	44
4.6 Frafald og genplacering	46
5. Rammebetingelser	48
5.1 Samlede antal spor i skolevæsenet	48
5.2 kommunens samlede antal klasser	48
5.3 Kommunens samlede antal elever	49
5.4 Klassekvotient	51
5.5 Fravalg	52
5.6 Elev/lærer ratio	54
5.7 Undervisningsprocent	55
5.8 Linjefagsdækning i normalundervisningen	56
5.9 Elevfravær	58
5.10 Personale under uddannelse	60
5.11 Digitalisering	61
5.12 Ressourcer – timer og kroner	64
Bilagsfortegnelse	68

Forord

Kvalitetsrapporten er en del af den løbende kontrol, styring og udvikling af kommunens skolevæsen. Rapporten giver et overblik over forskellige indsatser i kommunen og hvordan ressourcerne fordeles. I rapporten samles der op på udviklingen i hele skolevæsenet og på de enkelte skoler. Med andre ord skal kvalitetsrapporten give et overblik over, hvordan skolevæsenet i Lyngby-Taarbæk Kommune fungerer og hvad der kan kalde på yderligere indsats. Det skal dog understreges, at kvalitetsrapporten kun beskriver udvalgte dele af skolens samlede virksomhed, og derfor er et udsnit af skolernes faglige og dannelsesmæssige virksomhed.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse om kvalitetsrapporter udtrykker formålet således: *"At styrke kommunalbestyrelsens mulighed for at varetage dens ansvar for folkeskolen gennem tilvejebringelse af dokumentation om det kommunale skolevæsen; at bidrage til at fremme dialogen og systematisere det løbende samarbejde om evaluering og kvalitetsudvikling mellem aktørerne i det kommunale skolevæsen og at bidrage til åbenhed om skolevæsenets kvalitet."*

Kvalitetsrapporten 2012/13 er udarbejdet af Center for Uddannelse og Pædagogik og bygger på skriftlige bidrag fra den enkelte skole, samt afrapportering af forskellige typer af kvantitative data. Rapporten har været i høring hos skolebestyrelserne, de faglige organisationer, samt Fælleselevrådet.

1. Opsamling og vurdering

Dette afsnit er en opsamling af kvalitetsrapporten og en overordnet vurdering af udviklingen på det samlede skolevæsen. Opsamlingen tager udgangspunkt i fire overordnede områder i kvalitetsrapporten: årets gang i skolevæsenet, pædagogiske processer, resultater og rammebetingelser og slutter af med en overordnet vurdering.

Årets gang i skolevæsenet

De temaer, der har været centrale for det fælles skolevæsen og de enkelte skoler i skoleåret 2012/13 er følgende:

- Læringsgrundlaget
- Implementering af Aktionslæring
- Inklusion
- Fælleselevrådet
- Bytinget 2013

Pædagogiske processer

Skolerne har - som det også er beskrevet i forordet - i årets udgave af kvalitetsrapporten arbejdet med et selvvalgt tema og et fast tema, som dette år har været 'resultatopfølgning'. Området er udvalgt af Center for Uddannelse og Pædagogik, da området har afgørende betydning for elevernes udbytte af undervisningen.

Skolerne fortæller om flere forskellige måder at arbejde med resultatopfølgning.

- Tests og opfølgning, som en måde at fx ved skriftligt aftalt fastlagt testrække, som gælder for hele skolen
- Faste evalueringskoncepter
- Årlige klassekonferencer med deltagelse af ledelsen
- Ledelsens deltagelse på ressourcecentrets møder
- Brug af ressourcecentret og de faglige vejledere

Skolerne fortæller i dette afsnit også om en indsats, der har haft en særlig betydning for skolen i løbet af skoleåret 2012-13. Skolernes indsatser oplistes her i skematisk form.

Skole	Tema
Trongårdsskolen	Udviklingsarbejde ift. etableringen af en linjestruktur i udskoling.
Taarbæk Skole	Det fortsatte arbejde med rullende skolestart og rullende indskoling.
Virum skole	Beskrivelse af Virum Skoles indsats omkring teamsamarbejde, hvor domæneteorien og styrkebaseret læring danne udgangspunkt for teamsamarbejdet.
Fuglsanggårdsskolen	Udvikling af faglighed og organisation i udskoling gennem brug af fagteam sammensat af lærere på tværs af årgangsteamene.

Sorgenfriskolen	Indsats omkring IT-støttet undervisning med henblik på at øge læringseffekten for eleverne.
Lindegårdsskolen	Beskrivelse af samarbejde med en ekstern forsker om, hvordan man kan øge læringseffekten hos eleverne.
LTU	Bekrivelse af projekt "Ungakademi" – som er et fritidstilbud til unge med særlige forudsætninger. Formålet er at understøtte talent-udvikling i bred forstand
Heldagsskolen	Understøtning af læring ved hjælp af lokaleindretning og undervisningsmateriale.
Hummeltofteskolen	Organiseringen og anvendelsen af faglige vejledere .
Kongevejens skole	Formålet for og arbejdet med udviklingen af resourcecentret på skolen.
Engelsborgskolen	Brugen af Klassemødet, som et pædagogisk værktøj til at styrke lyst til læring, klassens generelle trivsel og de sociale kompetencer.
Lundtofteskole	Ny matrixmodel for skolens udviklingsområder, som involverer en større andel af medarbejdere med forskellig uddannelsesbaggrund, som sammen arbejder med skolens udviklingstiltag.

Resultater

Eleverne i Lyngby-Taarbæk kommune klarer sig rigtig godt ved folkeskolens afgangsprøver. Eleverne i både 9. og 10. klasse klarede sig - med gennemsnit på hhv. 8.1 og 6 - bedre ved afgangsprøven i skoleåret 2012/13 end ved det foregående år, hvor gennemsnittene var på hhv. 7.8 og 5,4. Sammenligner man afgangsprøverne i Lyngby-Taarbæk med de landsdækkende gennemsnit, så klarer Lyngby-Taarbæk eleverne sig godt. De landsdækkende gennemsnit ligger på 6,8 for 9. klasse og 5,7 for 10. klasse. For eleverne med dansk som 2. sprog var resultaterne ved både 9. classes og 10. classes afgangsprøve en del dårligere end for eleverne med dansk som 1. sprog, hvilket er en afspejling af den landsdækkende tendens på området.

CEPOS måling af undervisningseffekten i 2012 viser, at fem af de otte deltagende skoler en positiv undervisningseffekt, hvilket vil sige, at deres elever præsterer højere, end man kunne forvente ud fra deres socioøkonomiske baggrund. De resterende tre skoler har en negativ undervisningseffekt. CEPOS' undersøgelse viser endvidere, at der generelt er en tendens til at undervisningseffekten er dalende på de otte skoler i perioden 2010-2012. Eneste undtagelse er Virum skole, som i 2012 ligger stort set på niveau med 2010.

Resultaterne fra de nationale tests må ikke offentliggøres. Center for Uddannelse og Pædagogik har analyseret resultaterne fra 2013, som viser, at kommunens samlede resultat inden for alle fagområder ligger over middel i forhold til landsgennemsnittet.

I afsnittet om resultater kan man også læse om kommunens læse- og staveresultater i skoleåret 2012-13. Læseresultaterne viser, at de yngste klasser klarer sig rigtigt godt. Af læsetesten i 1. klasse fremgår det, at der er 91,5 pct. hurtige og sikre læsere blandt alle elever og 83,3 pct. hurtige

og sikre læsere blandt de tosprogede elever. Af læsetesten for 7. klassernes fremgår det, at der er 8,8 pct., der har utilstrækkelig læsekompetence. Blandt de tosprogede er der 33 pct. elever med utilstrækkelig læsekompetence.

Hvad angår de unges uddannelsesvalg, når de forlader skolen viser UU Nord's opgørelse af unges uddannelsesvalg, at de unge i Lyngby-Taarbæk kommune primært vælger at gå på en gymnasial uddannelse med 60 pct. efter 9. klasse og 69 pct. efter 10. klasse. Frafaldet fra ungdomsuddannelserne er stabilt på 165 til sammenligning med året før.

Rammebetingelser

Nogle af de væsentlige faktuelle tal, som kendetegner Lyngby-Taarbæk kommunes skolevæsen i skoleåret 2012/13 og som indgår i kvalitetsrapporten, er som følger:

- 6.004 elever (opgjort pr. 5. september 2012).
- 312 elever bosiddende uden for kommunen.
- 1151 børn og unge fra Lyngby-Taarbæk kommune gik i privatskole, efterskole eller i anden kommunes folkeskole.
- 245 elever var på opgørelsesdagen i et kort- eller længerevarende specialtilbud
- 227 flere elever på distriktsskolerne i perioden 2009/10 - 2012/13.
- 53 færre af elever i specialskoler/specialklasser 2009/10 - 2012/13.
- Fravalgsprocent på 17,5, hvilket er den samme som sidste år.
- Den gennemsnitlige klassekvotient er uændret fra sidste år med ca. 21,7 elev pr. klasse.
- Kommunens gennemsnitlige antal elever pr. normeret lærerstilling er på 12,96 og er således også uforandret fra skoleåret 2011/12 til skoleåret 2012/13.
- Den gennemsnitlige undervisningsprocent er på 34,6 for hele kommunen og har ligget meget stabilt de sidste fire år.

Hvad angår linjefagsdækningen viser Undervisningsministeriets undersøgelse af linjefagsdækningen i landets folkeskoler i skoleåret 2012-13, at Lyngby-Taarbæk kommunes folkeskoler har en bedre linjefagsdækning på alle klassetrin end det tilsvarende landsgennemsnit. Den højeste linjefagsdækning er på 8. og 9. klassetrin med hhv. 94 og 97 pct. linjefagsdækning i undervisningen. Den laveste linjefagsdækning er på 4. og 5. klassetrin med hhv. 83 og 84 pct.

Centrets egen opgørelse af elevfravær på baggrund af udtræk fra fraværssystemet viser, at hver elev i kommunen i gennemsnit havde et samlet fravær på 10,6 dage i skoleåret svarende til ca. 5,5 % af det samlede antal skoledage i skoleåret 2012/13. Det er status quo til sammenligning med skoleåret 2011/12.

Omkring den digitale udvikling i kommunen kan man se, at der i perioden 2010-2013 er sket en udvikling i antallet af elever pr. digital arbejdsplads fra gennemsnitligt 4,0 elever pr. digital arbejdsplads i 2010 til gennemsnitligt 3,1 elever pr. digital arbejdsplads i 2013.

Som det sidste i rapporten er der et afsnit om nettoudgifter pr. elev inden for flere forskellige områder. Opgørelserne rummer nettoudgiften pr. elev i normalklasser, på specialskoler og i gruppeordninger. Derudover også nettoudgiften pr. elev til undervisningsmidler og nettoudgiften pr. barn i SFO.

Samlet vurdering og fremadrettede perspektiver

Set fra et helt overordnet perspektiv, viser årets udgave af kvalitetsrapporten, at Lyngby-Taarbæk kommune har et velfungerende skolevæsen. Denne konklusion understøttes af resultaterne i rapporten - både testresultater og afgangskarakterer fra kommunens folkeskoler ligger fortsat på højt niveau og betragteligt over landsgennemsnittet.

Trods de gode resultater er det dog fortsat væsentligt, at der fastholdes et tydeligt udviklingsperspektiv i det fælles skolevæsen, hvad angår elevernes læringsprogression. Skolerne i Lyngby-Taarbæk kommune har forskellige tilgange til at arbejde med elevernes læringsprogression og forskellige måder at følge op på dette, hvilket også illustreres i afsnit 3 om pædagogiske processer. Denne forskellighed medfører, at det kan være vanskeligt at følge fælles op på skolernes arbejde med elevernes læringsprogression og resultatopfølgning.

Udviklingen i skolernes undervisningseffekt, som i denne kvalitetsrapport tager udgangspunkt i CEPOS' målinger, peger også i retning af, at skolerne i Lyngby-Taarbæk kommune gør det rigtig godt, men også, at de kan blive endnu bedre til at løfte elevernes faglige præstationer. Generelt set har kommunen har en socioøkonomisk stærk elevgruppe, hvilket betyder, at der er højere forventninger til disse elevers præstationer, end hvis der var tale om en socioøkonomisk dårligere stillet elevgruppe. Det betyder også, at kravene til skolerne i Lyngby-Taarbæk kommune bliver tilsvarende større, hvis de skal løfte elevernes præstationer ud over det forventelige.

Forskningen på området viser, at forventninger til elevernes præstationer, samt tydelige læringsmål er nogle af de faktorer, der er med til at øge elevernes præstationer. Fremadrettet er der et behov for, at kommunen bliver mere præcis og fokuseret på, hvordan der måles og følges op på elevernes læringsprogression, for at kommunes skolevæsen skal være i stand til at løfte elevernes præstationer udover det forventelige. Ønsket om en mere tydelig og tæt opfølgning på elevernes læring står også centralt i folkeskolereformen, hvor målstyret undervisning er et af de områder, der lægges stor vægt på at arbejde videre med. Som en del af denne udvikling, skal der også fortsat arbejdes med den inklusionsindsats, som allerede nu pågår. Herunder er det besluttet, at inklusionsindsatsen skal evalueres i samarbejde med en ekstern evaluatør for at sikre, at den indsats kommunen gør på området, har den tilsigtede virkning.

2. Årets gang i skolevæsenet

I det følgende beskrives en række temaer som har præget det fælles skolevæsen og de enkelte skoler i skoleåret 2012/13.

2.1 Læringsgrundlaget

Da dagtilbud, skole og klub blev samlet i Center for Uddannelse og Pædagogik blev det besluttet at formulere et fælles læringsgrundlag for arbejdet på 0–18 års området. Der blev etableret et repræsentativt vidensteam med særlig faglig viden og kompetence inden for fagområdet læring med reference til centerchefen for CUP.

Arbejdet tog udgangspunkt i et behov for en tættere koordinering mellem områdets forskellige indsatser, så en sammenhængende indsats, fra børn starter i dagtilbud, til de afslutter skole- og ungdomsuddannelse, kunne styrkes. Udvikling af et fælles læringsgrundlag blev formuleret i den tidligere Børne- og Fritidsforvaltnings virksomhedsplan for 2012. Formålet med indsatsen skal ses i sammenhæng med den politiske målsætning fra Den Sammenhængende Børne- og Ungepolitik om:

”Alle børn og unge skal fra tidlig start i dagtilbud til afslutning i skole og ungdomsuddannelse være del af et miljø, som tilgodeser tilegnelsen af viden, relevante færdigheder, kompetencer og viden”.

Målet med indsatsen jf. virksomhedsplanen for 2012 var etablering af et fælles læringsgrundlag for arbejdet på 0 – 18 års området. Læringsgrundlaget konkretiseres for de forskellige aldersgrupper. Læring forstås bredt som udvikling af faglige, kulturelle, sociale, kreative og dannelsesmæssige kompetencer. Det fælles læringsgrundlag understøtter en evidensbaseret og inkluderende praksis.

Processen med at udvikle det fælles læringsgrundlag var centerets innovationsteam ansvarlig for. Opgaven med at udvikle et fælles læringsgrundlag i Center for Uddannelse og Pædagogik blev set som videns- og evidensstung, hvilket gav et mindre innovativt rum at agere i. Innovationsteamet havde derfor særligt fokus på at tilrettelægge en innovativ og omfattende inddragende proces i perioden efteråret 2012 til foråret 2013.

Beskrivelse af vidensteamets opgave:

1. At indhente relevant forskning og evidens til brug i processen med at fastlægge et fælles læringsgrundlag i kommunen på tværs af daginstitutioner, folkeskoler, 10. klassecenter, SFO'er, Ungdomsskolen, Fritids- og Ungdomsklubber
2. At føde ind til og deltage i efterårets proces, som innovationsteamet har planlagt og fået godkendt af ledelsen
3. At udarbejde et udkast til et fælles læringsgrundlag med afsæt i bidrag fra processen i vinter 2013.

Vidensteamet bestod af personer sammensat med repræsentanter fra daginstitutioner, fra skoler, fra SFO, fra Klub-Lyngby og fra administrationen. Teamets arbejde blev koordineret af Mette Lund Thomsen, Viceskoleleder på Hummeltofteskolen.

2.2 Aktionslæring i forlængelse af SAL forløbet

Baggrund og formål

I Lyngby-Taarbæk Kommunes Børne- og Ungepolitik fra 2012 er det et formål: *"at sikre en sammenhæng mellem det generelle, det forebyggende arbejde og den målrettede indsats overfor børn og unge med særlig behov og støtte"*. Børne- og Ungepolitikken lægger stor vægt på, at alle børn og unge får lige muligheder for et godt liv trods forskellige forudsætninger.

Med et samlet kompetenceudviklingsforløb på hele 0-18 års området ønskes der at sikre fremdrift for alle institutioner. Dermed udvikles en fælles praksis og et fælles sprog i forhold til at sikre optimale læringsmuligheder for alle børn. Samtidig ønskes det at sikre, at alle institutioner arbejder med forskningsbaseret viden og anbefalinger.

SAL er under implementering og CUP følger op på denne implementering for hele området. Der fastholdes fortsat tovholderuddannelse, intro til SAL og tovholderworkshop som hele områdets medarbejdere kan tilmelde sig.

Center for Uddannelse og Pædagogik har på den baggrund besluttet at gennemføre et kompetenceudviklingsforløb blandt alle lærere, pædagoger, støttefunktioner og ledere omkring aktionslæring. Forløbet er et treårigt udviklingsforløb, som bygger ovenpå SAL, som alle skoler, klubber og daginstitutioner arbejder med. Kompetenceudviklingsforløbet startede i august 2013.

Formålet med forløbet er således at understøtte implementeringen af den sammenhængende Børne- og Ungepolitik, skoleudviklingsstrategien og inklusionsstrategien. Dette sker igennem udvikling af og refleksion over den pædagogiske praksis og sikre kompetent vejledning mulighed for alle ansatte i Center for Uddannelse og Pædagogik.

Center for Uddannelse og Pædagogik har været i løbende dialog med ledere fra dagtilbud, skoler og klubber om udformningen af kompetenceudviklingsforløbet. Der har været et stærkt institutionsønske om at arbejde med aktionslæring og der er ligeledes blevet givet udtryk for, at aktionslæring er det naturlige næste skridt i udviklingen af den pædagogiske praksis. På skoleområdet blev AL besluttet som en fortsættelse af SAL i forbindelse med udarbejdelsen af handleplanen for inklusion 2012.

Aktionslæring

Aktionslæring er en handlingsorienteret tilgang til dels at undersøge og udvikle den didaktiske/pædagogiske praksis og dels at sætte fokus på de professionelle aspekter af en kompleks virkelighed og praksiskontekst. Metoden er dermed et redskab til at ledere, lærere og

pædagoger til at udvikle hverdagspraksis på klub, skole og dagtilbud med henblik på at øge den professionelle refleksion over egen praksis og dermed øge læringsudbyttet for hvert enkelt barn. Tanken er, at medarbejderne i højere grad bliver bevidste om, hvad det er, de gør, ved at sætte ord på det i kraft af fælles refleksioner, som skaber fælles referencerammer. Dette skal føre til udvikling og forbedring af praksis. Aktionslæring er således en metode til at skabe kompetenceudvikling i praksiskontekster på ledernes, medarbejdernes og institutionernes præmisser – inden for strategisk og organisatorisk rammesætning.

Aktionslæring er en spiralformet læreproces, der gør medarbejderne mere reflekterede og bevidste om deres fagprofessionelle viden og identitet ved at inddrage det daglige arbejde, medarbejdernes erfaringer og tavse viden som aktive ressourcer. Målet er, at personalet bliver i stand til bedre at forstå og handle ud fra sin pædagogiske og didaktiske faglighed.

2.3 Inklusion

Inklusionshandleplanen er under udmøntning. Især er der fokus på definition af inklusion i kommunen. Der er i CUP særlig opmærksomhed på at udvikle læringsmiljøet både det fysiske og relationelle læringsrum. Der er derfor sket et skifte fra et individperspektiv til et systemperspektiv, hvor der sættes på at udvikle miljøer.

CUP prioriterer kompetenceudvikling både i fht specialtilbudsområdet og almenområdet med fokus på kompetenceudvikling af de professionelle inklusionskompetencer. Formålet med uddannelserne er en kulturændring, der skal føre til mindre fokus på diagnose og større fokus på eleven med hensyn til reelle behov og udviklingspotentiale, sådan at eleven inkluderes mest hensigtsmæssigt i almenområdet. En given diagnose vil derfor ikke automatisk udløse et specialtilbud. Ved at arbejde med barnet i en relationel tilgang kan medarbejderne omkring barnet ændre praksis, med henblik på at opdage nye handlemuligheder, der kan være beskyttende faktorer, som barnet kan profitere af. Derudover understøttes tiltag omkring visitation, gruppeordning, AKT mv.

På skoleområdet er der nedsat et inklusionsudvalg, der består af skoleledere fra almenområdet og fra specialtilbuddene i kommunen. Dette udvalg drøfter og kommer med forslag til, hvordan begge områder fortsat kan udvikles, så der er en tydelig sammenhæng og kontinuitet mellem områderne og begge områder støtter udvikling af en øget inklusion med kvalitet.

Der er følgende pejlemærker for arbejdet.

- Flere elever inkluderes ud fra hensyn til deres behov
- En ny og mere fleksibel specialtilbudsstruktur
- Elever placeres så vidt muligt ikke i tilbud uden for kommunen
- Fortsat kompetenceudvikling af det samlede skolevæsen og af særlige specialistgrupper og ledelsesniveauet.

For at bruge specialområdet kompetencer bedst muligt er der iværksat en mulighed for konsultation i almenområdet med videnspersoner fra specialtilbuddene. Skolelederen anmoder om konsulentforløb til sparring til lærer/pædagogteam på baggrund af et SAL møde, hvor opretholdende og befordrende faktorer er afdækket og tiltag afprøvet. Dette sker oftest i samarbejde med AKT lærere og faglige vejledere på skolen. Ligeledes samarbejdes der med skolens psykolog. Endvidere bruger vi specialtilbuddenes konsulenter til at undervise i særlige metoder eller værktøjer, enten som kurser i kommunalt regi eller som skolekurser, der kan rekvireres af skolelederne gennem CUP.

2.4 Fælleselevrådet

I skoleåret 12/13 havde rådet et opstartsmøde med Danske Skoleelever som oplægsholdere. Herefter konstituerede rådet sig med formand og næstformand samt et forretningsudvalg. I kraft af kommunens partnerskab med DSE var der året igennem en kontakt til foreningen, som flere af eleverne benyttede sig af, idet de bl.a. var på en Fælleselevråds-camp, som DSE arrangerede.

Rådet havde 4 ordinære møder samt et tilsvarende antal forretningsudvalgsmøder.

Lyngby-Taarbæk Fælleselevråd har:

- Været inviteret til konference om inklusion og deltaget.
- Gennemgået kvalitetsrapporten og indgivet kommentarer.
- Planlagt en debatdag for alle kommunens udskolingslevråd, som blev planlagt til at løbe af stablen september 2013.
- Skrevet meninger og holdninger til skolereformen og indleveret dem til CUP.
- Deltaget i skoledialog om kvalitetsrapporten.
- Deltaget i Bytinget
- Haft besøg af udviklingschefen for Center for Uddannelse og Pædagogik.
- Udfoldet ideer til læringsgrundlaget.
- Lavet et årshjul – et planlægningsværktøj for årets aktiviteter.

Alle skoler undtaget Sorgenfri Skolen var repræsenteret i rådet.

2.4 Bytinget 2013

Bytinget blev afholdt i marts med deltagelse af 19 elever fra skolernes 8. klasser samt 3 elever fra Fælleselevrådet. Der blev stillet 10 forskellige forslag, som blev behandlet i 4 udvalg under ledelse af henholdsvis politikere og forvaltningschefer. Forslagene blev stillet af de deltagende 8. klasser ud fra det fælles tema *Lyngby som vidensby*.

Debatten om de stillede forslag blev ledet af borgmesteren og transmitteret live, så klasserne kunne følge deltagernes diskussion.

Efterfølgende er forslagene om: *Flere kreative fag i hele skoleforløbet* samt *Projektuge for alle 6.-9.kl* sendt videre til behandling i Børne- og Unge udvalget. Kultur- og fritidsudvalget har grebet følgende ideer: *Koncertsted for unge* (Musikskolen og Templet) og *Mere udenlandsk materiale på biblioteket*.

Udarbejdelsen af forslag sker som en del af samfundsfagsundervisningen på 8. klassestrin.

2.5 Klagesager

Det er lovgivningsmæssigt bestemt, at kvalitetsrapporten skal indeholde oplysninger om klager over kommunen til Ankenævnet for specialundervisning samt klager til kommunalbestyrelsen i henhold til Folkeskolelovens § 51, stk. 1. Der har i skoleåret 2012/13 har der været to klager over kommunen til Ankenævnet for specialundervisning. Begge sager er nu afsluttet og skolen fik medhold for begge sagers vedkommende.

3. Pædagogiske processer

I afsnittet om pædagogiske processer beskriver skolerne deres arbejde med resultatopfølgning. Temaet er valgt af Center for Uddannelse og Pædagogik. Derudover har skolerne også fået mulighed for at beskrive et område af skolens hverdag, som de oplever, har haft en særlig betydning for dem i det forgangne skoleår.

3.1 Resultatopfølgning

Under temaet om resultatopfølgning er skolerne blevet bedt om at forholde sig til følgende tre problemstillinger inden for temaet i de tekster, de har udarbejdet:

1. Hvordan bliver resultatopfølgning brugt til at forbedre undervisningen og elevernes resultater?
2. Hvordan arbejder skolens lærerteams med resultatopfølgning?
3. Hvordan bruges skolens kompetencecenter og ressourcecenter i forhold til resultatopfølgningen?

Trongårdsskolen

På Trongårdsskolen er der systematisk arbejdet med resultatopfølgning gennem en længere årrække. Dette er en del af skolens udviklingsplan og der arbejdes ud fra følgende mål og handlinger:

Mål:

- At foretage løbende evaluering så den indgår som en naturlig del af det daglige arbejde.
- At videreudvikle et overskueligt og forståeligt evalueringssystem som understøtter medarbejdernes og skolens målsætnings- og dokumentationsbehov.
- At foretage elevevaluering i samarbejde med forældrene.

Handling:

- Medarbejderne drøfter elevevaluering i klasseteam og til klassekonferencerne, hvor test, faglige vurderinger, elevsamtaler, og uddannelsesplaner indgår.
- I års- eller periodeplan redegøres for, hvordan evalueringen af elevens arbejde vil foregå.
- Skolen ønsker at udvikle skole/hjemsamtalens indhold og organisering - herunder elevplanens udformning og anvendelse

Klasseteamet deltager en gang årligt i en klassekonference, indkaldt af ledelsen, hvor elevernes faglige og sociale udvikling gennemgås. Her er der et særligt fokus på de elever, der har det svært fagligt, ikke trives eller har behov for yderligere faglige udfordringer. Herudover er der også fokus på klasseledelse, læringsmiljø, undervisningsdifferentiering samt relationer.

Skolen har udviklet et overskueligt og forståeligt evalueringssystem, som understøtter medarbejdernes og skolens målsætnings- og dokumentationsbehov. Der foretages løbende elevevaluering, så den indgår som en naturlig del af det daglige arbejde.

Udover de obligatoriske kommunale læseprøver og nationale test gennemføres også test og prøver på de øvrige årgange i både læsning og matematik. Resultaterne af disse indgår i klassekonferencen.

På baggrund af de forskellige test og prøver inddrages skolens kompetencecenter (KC), hvor det er relevant. KC udarbejder årligt en oversigt over tiltag for de enkelte klasser og årgange, ex. faglige læsekurser for hele klassen, særlig tilrettelagte undervisningstilbud for udvalgte elever, stavekursus, læseløft samt tal- og matematikkurser.

I dansk, matematik og engelsk har skolen oprettet fagteam, hvor det er de faglige vejledere, der er tovholdere. Dette for at kvalificere både fag og indhold. Vejlederens rolle evalueres netop, dels ud fra kommunens vejlederstrategi dels ud fra skolens ønsker om vejlederens funktioner.

Ledelse og vejledere har sammen udarbejdet en "skal" og "kan" oversigt over de forskellige tiltag og tilbud til årgangene. Vejlederne inddrages i årgangens planlægning, således at "skal"-aktiviteter er placeret fra skoleårets start. "Kan"-aktiviteter kan planlægges undervejs – alt efter ønske og behov fra lærere og elever.

Lundtofte Skole

Lundtofte Skoles Ressourcecenter arbejder fortløbende med forskellige typer testning af elevernes faglige progression. Skolens ledelse, medarbejdere og resourcecenter anvender resultaterne af disse testninger i forhold til ny målfastsættelse både individuelt samt på klassebasis.

Skolen foretager følgende testning i dansk:

0.klasse – Alle børnehaveklasser laver klasseset i klassen. På baggrund af en vurdering af testresultaterne kan talehørelærere, da2 eller speciallærere foretage yderligere individuel test på enkelte elever. Motorisk screening foretages af Motorikhuset. Skolen tilbyder undervisning i motorik til de elever, som har behov. IL-basis tages i foråret. Der afholdes konference med lærere, specialundervisningslærere og ledelse.

1. klasse – Testning (OS64). Drøftes efter vurdering med læsevejleder på klassekonference, i fagteam, på Ressourcecentrets konferencer eller særlige læsekonferencer.

2. klasse – Testning (Ordlæseprøve 2). Drøftes efter vurdering med læsevejleder på klassekonference, i fagteam, på Ressourcecentrets konferencer eller særlige læsekonferencer.

3. klasse – Testning (SL60+ST3). Drøftes efter vurdering med læsevejleder på klassekonference, i fagteam, på Ressourcecentrets konferencer eller særlige læsekonferencer.

5. klasse – (Læs 5). Drøftes efter vurdering med læsevejleder på klassekonference, i fagteam, på Ressourcecentrets konferencer eller særlige læsekonferencer.

7. klasse – (TL2). Drøftes efter vurdering med læsevejleder, på klassekonference i fagteam, på ressourcecentrets konferencer eller særlige læsekonferencer.

Skolen foretager følgende testning i nationale test:

Matematik – 3. og 6. klasser

Dansk – 2., 4., 6., og 8. klasser

Engelsk – 7. klasser

Geografi – 8. klasser

Fysik/Kemi – 8. klasser

Biologi – 8. klasser.

Mange klasser udnytter desuden muligheden for at anvende de frivillige nationale test, inden de tager de obligatoriske.

Der afholdes klassekonferencer hvert år i alle klasser, hvor elevernes resultater indgår i samtalen og skolens ledelse deltager til disse konferencer.

Der afholdes konferencer i Ressourcecentret samt konference med læsevejleder. Disse konferencer bruges blandt andet til at iværksætte faglige tiltag overfor enkelte elever eller grupper af elever. Skolens ledelse deltager i disse konferencer. Vejleder og koordinator for supplerende undervisning har opfølgning på enkelte elever i forhold til læsning.

Der udarbejdes en individuel handleplan for eleverne. Dette gøres af specialundervisningslæreren, samt elevens faste lærere. På handleplanen aftales periode, samt omfang af indsatsen. Der gives tilbagemelding til forældrene om elevens udbytte af den supplerende undervisning.

Skolens faglige vejledere tilbyder ved skoleårets start faglig sparring til lærerne vedr. udarbejdelse af årsplaner for fagene. De faglige vejledere inddrages efter vurdering og konkrete behov. De faglige vejledere benyttes endvidere som "faglige fyrtårne" og tilbyder skolens personale små faglige inspirations kurser.

Fuglsanggårdsskolen

På Fuglsanggårdsskolen arbejdes der på forskellige måder med evaluering og opfølgning i relation til elevernes faglige resultater. Der bliver arbejdet med den enkelte elev, med en gruppe i en klasse, med en klasse, og med en hel årgang. Ledelsen er direkte involveret i dele af evalueringen, men det meste af evalueringen og opfølgningen foregår direkte mellem lærer og elev i hverdagen, samt flere gange årligt gennem skolen evalueringskoncept, hvilket vil sige ofte i samarbejde med forældrene. Indimellem involveres en tovholder og indimellem involveres hele årgangsteamet eller der arbejdes med temaer i forskellige foraer som AKT-tovholdernetværk, støtte-tovholdernetværk, dansk som andetsprogs-netværk o.l.

Ledelsen deltager i de forskellige netværk, og ledelsen holder opfølgende møder med årgangsteam og tovholdere om elevernes læring, udvikling og trivsel flere gange årligt. Der drøftes evaluering, resultater af tidligere indsats og kommende indsats.

Ved medarbejdersamtaler drøftes hvilke mål der sættes for en konkret undervisningssituation. Hvilke læringsmål, der sættes for de enkelte elever, samt hvordan det lykkes i hverdagen og i de lektioner, hvor ledelsen deltager i undervisningssituationen.

Skolen har skriftlige aftaler om hvilke nationale test, læsetests, matematik tests og andre test, som skal benyttes på de forskellige årgange. Læreropfattelsen i forhold brugbarhed af relevante test er vendt fra forbeholden til positiv. "Trivselsbarometeret" fra DCUM anvendes på 4., 6. og 8. årgang mht. elevernes undervisningsmiljø og trivselskema hvert år i relation til sfo-tiden. Ledelsen følger op på resultaterne i de forskellige foraer og netværk.

Ledelsen har igennem en årrække vedtaget et fokus på "den gode undervisning" Der har været opmærksomhed på behov for kompetenceudvikling i denne periode især mhp. udvikling af "den gode undervisning". En gruppe lærere har fået tid til at rådgive og vejlede kollegaer i forbindelse med problemer/udfordringer i undervisningen især i relation til elever med støttebehov og i forbindelse med opfølgning på test. Resurselærerne/vejlederne har forskellige erfaringer og viden, som flere kollegaer får glæde af. Resurselærerne afholder samtaler, møder med team, råd, vejledning og evt. korte besøg i klasser. De har hver især nogle specifikke kompetenceområder indenfor læsning og stavning, læsevejledning, matematik, dansk som andetsprog, elever med særlige forudsætninger, it-rygsæk, og AKT. Flere er under uddannelse.

Der er en fast procedure mht. vejledning i relation til test i dansk og matematik, hvor vejledere og årgangsteam samarbejder om særlig indsats i relation til det enkelte barn og i relation til grupper på en årgang. Det kunne fx være i forbindelse med resultater i nationale test, der peger på behov for en særlig indsats i relation til en gruppe elever. Her laver et team eksempelvis en periode med holddeling på flere niveauer på en årgang, hvor eleverne arbejder specifikt indenfor et område og på det niveau de har behov for at blive mødt. Når klassens lærere tager test, rådgiver og vejleder resurselæreren. Ved de nationale tests vejledes der i det pædagogiske i forbindelse med testen.

Heldagsskolen Fuglsanggård

På Heldagsskolen anvendes et digitalt værktøj, 'skolens læringsplan'. Læringsplanen beskriver elevens individuelle handleplan gennem Heldagsskoleforløbet. Hvert team afholder en ugentlig konference med ledelse og psykolog, hvor en elevs læringsplan gennemgås. Det betyder, at der arbejdes systematisk med evaluering og målfastsættelse for den faglige-, personlige- og sociale udvikling ca. fire gange om året for hver enkelt elev.

Endvidere følger Heldagsskolen kommunens obligatoriske test samt de nationale test. Der er udpeget testtovholdere i begge skolens afdelinger. Der er udarbejdet en oversigt over, hvilke kommunale tests, der skal afholdes i løbet af skoleåret på de enkelte klassetrin. Disse planlægges i samarbejde med de forskellige teams. Ligesom testtovholderne også kan bruges til sparring i forhold til at udvælge egnede test til løbende brug.

Ydermere testes alle elever, når de begynder på Heldagsskolen. Her er det de professionelle tæt på barnet, der udvælger hvilket testniveau samt testtype, som det giver mening at teste den enkelte elev med. Sammen med de oplysninger, der er viderebragt fra tidligere skole vedrørende elevens faglige standpunkt danner dette grundlag for at tilrettelægge undervisningen ud fra elevens niveau.

Derudover er der på Heldagsskolen yderligere, som en del af en intern evaluering, mulighed for at benytte forskellige test. Disse tests er et internt evalueringsredskab, og skal i denne sammenhæng ses som en større del af en formativ evalueringkultur. Disse kan indgå i samspil med andre parametre, metoder og overvejelser i forhold til planlægningen og tilrettelæggelse af undervisningen for eleven. Prøverne anvendes integreret i undervisningen, når det passer ind i den enkelte elevs udvikling.

Engelsborgskolen

Skolens udviklingsplan er fortsat rammen om hele skolens virksomhed. Udviklingsplanerne er tre årige og der sættes mål for hele skolens virksomhed.

Evalueringkulturen på Engelsborgskolen er implementeret i det daglige arbejde. I Teamets Mappe forventningsafstemmer personaler i forhold til samarbejde, mål og evaluering. Hvert enkelt team udarbejder ved skoleårets start således rammerne for årets arbejde, sætter mål, og fastlægger hvorledes der arbejdes med evaluering af målene. Vi har elevplaner, hvor målene er tydelige for den enkelte elev. Skolen arbejder med fire forskellige evalueringsværktøjer, som er gjort tilgængelig for personalet. Vi ser fortsat en god brug af disse evalueringsværktøjer, som også indbefatter gennemgang af læseprøver, nationale tests, afgangsprøver og skolernes egne prøver. Det er en forventning fra ledelsens side, at evaluering er sat på dagsordenen ved teammøder og elevsamtaler.

Sådan arbejdes der med testresultater på Engelsborgskolen

På Engelsborgskolen har der i mange år været en testprocedure, som sikrer bl.a. at kunne følge elevernes skriftsproglige udvikling. Testrækken er en kombination af de nationale test, kommunale test og test inden for eget hus, der erfaringsmæssigt er udvalgt for at kunne spænde så finmasket et net under eleverne som muligt. I indeværende år er udarbejdet en læsepolitik, bl.a. indeholdende en oversigt over denne testrække, og læsepolitikken lægger sig op af kommunens læsepolitik. Der findes yderligere en egen testrække for matematik, og så er der nationale test i øvrige fag.

Testresultaterne danner et grundlag for en vurdering af tiltag over for både klasser som helhed og overfor den enkelte elev. Vurderingen foretages af skolens Kompetencecenter, hvor der arbejder medarbejdere med specialundervisningsuddannelse og erfaring, vejledere, AKT- lærere samt lærere til dansk som 2. sprog. Ud fra resultaterne arbejdes der med kurser i klasserne, holdundervisning og inkluderende undervisning. Der gives yderligere supplerende undervisning.

Resultaterne danner også grundlag for en vurdering af, om der skal testes yderligere indgående overfor den enkelte elev, fx for at se grundigere på skriftsprogsvanskeligheder.

Testresultater ved klasseprøver overleveres ved klassekonferencer og enkeltstående møder med lærere. Der er almindeligvis en ledelsesrepræsentant samt skolepsykolog med ved klassekonferencer, og derudover afholder Kompetencecenterets koordinatore jævnlige koordinerende møder med lederen af Kompetencecentret, hvor der overleveres viden. Sidst skal det nævnes, at skoleledelse og koordinerende specialundervisningslærer jævnligt afholder møder vedr. testresultater, og her overbringer den koordinerende lærer ligeledes relevante oplysninger fra det kommunale netværk, fx de samlede læseresultater i kommunen.

Skolens kompetencecenter og vejledere i forhold til resultatopfølgningen

Kompetencecentret er som beskrevet ovenfor i stand til at tilbyde supplerende undervisning, planlægning af kurser for hele klasser og vejledning på læse- matematik- og AKT -området. Kompetencecentrets lærere kan via evaluering, fx observation eller testning, identificere temaer, spørgsmål, potentialer og problemstillinger. Evalueringen er med til at danne baggrund for efterfølgende drøftelse og forslag til nye strategier og handlemåder i undervisningen, fx ved at anvise måder til at differentiere på og at lave holddannelse på.

Skolens kompetencecenter har udarbejdet et obligatorisk kursusforløb, hvor alle klasser kommer igennem obligatoriske kurser på strategiske rigtige tidspunkter igennem hele skoleforløbet. Resultater af disse kurser og den faglige vejledning kan vi givetvis blive bedre til at følge op på.

Vejlederne, som er tilknyttet hver årgang, opgør testresultaterne i samarbejde med lærerne. Der forventes en klar struktur og systematik til det forebyggende arbejde i læsestrategien. Dette gøres for at sikre (forebygge) at det faglige fundament er i orden i forhold til elev, lærer og fagligt indhold.

Hummeltofteskolen

Hummeltofteskolen har procedurer for opfølgning på resultater i undervisningen. Årgangsteamene arbejder med undervisningsplanlægning og resultatopfølgning. Alle lærere benytter SMTTE-modellen som planlægningsmodel: Med udgangspunkt i **S** (sammenhæng) opstilles **M** (mål) og tilhørende **T** (tegn) på målopfyldelse. Herefter sker **T** (tiltag i undervisningen) som følges op af **E** (evaluering).

Der er i undervisningen fokus på differentiering, der rækker frem mod elevernes læring. Differentiering foregår på følgende måde: Ud fra undervisningsmålene udformet via SMTTE-modellen opstilles læringsmål for eleverne. Det sker i et samarbejde mellem læreren og eleven løbende i undervisningen og til to formelle elevsamtaler om året. Her følger lærer og elev op på foregående mål og opstiller nye, som fastholdes i elevens elevplan. Der opstilles mål både inden for fagene, det personlige/socialt område og inden for metoder.

Skolen benytter en del tests, både de nationale, kommunale og skolens egne. Vejlederne i skolens kompetencecenter prioriterer opfølgning på test, således at den summative evalueringsform bliver mere formativ. Skolen prioriterer, at det er læse- og matematikvejleder der gennemfører en del af de kommunale tests og laver opfølgning med faglærerne.

Faglærerne er forpligtet til at følge op på resultaterne af de nationale tests. Det sker ved, at faglærerne giver en tilbagemelding til eleverne på testresultatet, ved at testresultaterne indgår i den anden elevsamtale og med opfølgning i elevplanen. Alle faglærere laver pædagogisk opfølgning på testresultaterne i undervisningen via differentiering og holddannelse. Skolens vejledere benyttes til vejledning i forhold til pædagogisk opfølgning på testene via differentiering og holddannelse.

Ledelsen sætter rammen for arbejdet med undervisningsplanlægning, differentiering og arbejdet med elevernes læringsmål. Ledelsen følger elevernes resultater på klasseniveau meget tæt i indskolingens gennem klassekonferencer. I resten af skoleforløbet holdes klassekonferencer med fokus på læring efter behov. Herudover er ledelsen i løbende dialog med lærerne om elevernes resultater, herunder evalueringer, testresultater, trivsel og elevs fravær. Vedrørende elever med særlige behov følger ledelsen op på mål og resultater gennem dialog med de implicerede aktører i arbejdet med SAL og udvidede elevplaner, som udformes i samspil mellem kompetencecenter, vejledere og faglærere. Ledelsen følger desuden op på udviklingsarbejde med fokus på målfastsættelse og resultatopfølgning i udviklings- og teamsamtaler, der lægger op til refleksion over udviklingspotentialer personligt og organisatorisk.

Kongevejens skole

På Kongevejens Skole har der siden 2006 været arbejdet systematisk med evaluering inden for nogle udvalgte evalueringstemaer. Der blev dengang udarbejdet et evalueringsskema, som siden kun er blevet tilrettet lidt. Skemaet ligger på Intra, og det fremgår af dette, hvordan man på skolen arbejder med resultatopfølgning. Evalueringstemaerne dækker de væsentligste områder i skolens praksis i samarbejdet mellem ledelsen, lærerne, eleverne og forældrene. Vi ønsker ikke at evaluere for evalueringens egen skyld, men for at vi til stadighed har mulighed for at justere og forbedre vores egen praksis.

Evalueringstemaer:

1. Skoleårets planlægning
2. Lærernes teamsamarbejde
3. Elevens faglige og sociale udvikling
4. Den faglige progression
5. Skole/hjem samarbejde
6. De faglige vejledere

Hvert evalueringstema har forskellige aktører, overordnede mål, evalueringsområder, handleplan og evalueringsplan knyttet til sig. Til evalueringen benyttes evalueringsskrydset, hvor man vælger et tema og herefter besvarer: hvad gik godt og hvorfor, hvad kan gøres bedre og hvordan. Planen er, at evalueringstemaerne og evalueringsmodellen tages op hvert år ved et lærer/afdelings- og skolebestyrelsesmøde.

Om faglige vejledere

Vejlederne vejleder lærere i alle tre afdelinger om materialer, metoder, integration af IT i fagene, faglige forløb i undervisningen m.m. De støtter op omkring udarbejdelse og opfølgning på faglige tests og nationale test i klasserne. De formidler om og holder samlingen af webbaserede undervisningsmidler ajour. De bidrager, bl.a. gennem det at være fagudvalgsformænd, til at styrke og udvikle deres fag gennem hele skoleforløbet. De sidder med i de kommunale netværk og videregiver viden derfra til kolleger og ledelse. De er idemagere og opsøgende og rådgiver ledelsen i forhold til faglige og økonomiske prioriteringer – f.eks. i forhold til udarbejdelse af skolens kompetenceudviklingsplan.

Lindegårdsskolen

På Lindegårdsskolen arbejdes der med resultatopfølgning på mange forskellige måder. Vi har i det følgende valgt at tage udgangspunkt i beskrivelse af arbejdet med læsekonferencerne, fordi de er skolens tydeligste eksempel på, hvordan vi arbejder med resultatopfølgning. Læsning er vigtigt, fordi elevernes læsefærdigheder og –forståelse er en grundlæggende forudsætning for optimal læring i alle skolefag. En anden årsag er, at vi er dybt optagede af, hvordan vi fastholder elevernes læseudvikling, som ofte stagnerer på mellemtrinnet, når eleverne skal udvikle faglig læsning og nye læsestrategier. Vi har en målsætning om, at alle vores elever skal udvikle deres læsning gennem hele skoleforløbet. Konceptet er initieret i skolens læse-taskforce, der består af læsevejleder, læseambassadør, koordinator fra læseklassen, kommunens læsekonsulent og to ledere. Derefter er det primært læsevejleder, læseambassadør og ledelsen, der har lavet den endelige udformning og arbejdet med implementeringen.

Proceduren med læsekonferencer består af et forløb, der er ens for alle skolens klasser:

- Klassens elever læsetestes.
- Læsevejleder eller læseambassadør indkalder som hovedregel de to lærere, der har mest undervisning i klassen, læsevejleder/ambassadør og en ledelsesrepræsentant til læsekonference.
- Til konferencen gennemgås klassens resultater og den udvikling, der har fundet sted siden sidste måling. Det drøftes, hvordan lærerne kan arbejde videre med læsningen, så alle elever møder de rigtige udfordringer.
- Efter behov arrangeres der vejledningsforløb mellem faglærere og læsevejleder.
- Elever med særlige udfordringer indenfor læsning tager ledelsen op blandt de lærere, der har supplerende undervisning med henblik på at afgøre om, der skal iværksættes forløb med supplerende undervisning.

- Læseresultaterne og særlige indsatser formidles til forældrene. Efter behov arrangerer vi forældrekurser i fx "gentagen læsning", så forældrene bedst muligt kan støtte deres børns læseudvikling.

Vi har rigtig gode erfaringer med klasselæsekonferencer.

- Eleverne møder læseudfordringer, der bygger videre på deres aktuelle læsefærdigheder.
- Ledelsen og lærerne har fået et indblik i hver enkelt elevs læseudvikling igennem skoleforløbet.
- Lærerne får værdifuld faglig sparring med vejledningen og udvikler dermed deres praksis.

Desuden har vi brugt erfaringerne til at udvikle skolens læsestrategi. Et eksempel på det er, at hele skolen har fælles læseforståelsesredskaber, som alle klasser arbejder med. De gode erfaringer med læsekonferencerne har betydet, at vi har indført trivselskonferencer, også med udgangspunkt i målinger i klasserne.

Virum skole

Elever med særlige udfordringer har et bestandigt fokus på Virum Skole. Skolen har et fast tilrettelagt testprogram, som er udarbejdet i samarbejde mellem ressourcecenteret og ledelsen. Virum Skole prioriterer tidlig indsats og forebyggelse.

Da test og prøver ofte er et øjebliksbillede af en elev eller klasses styrke og svage sider inden for visse faglige områder, har skolen en erkendelse af, at resultaterne ikke kan stå alene. Resultaterne skal sammenholdes med de observationer og resultater, lærer og elev oplever i den daglige undervisning og løbende evaluering.

På Virum skole er der fra ledelsen side, i samarbejde med vejlederne, udmeldt en plan for, hvilke test der skal gennemføres og hvornår. Den beskriver, hvordan vi bedst muligt kan gennemføre og følge op på testresultaterne af såvel, de interne som eksterne test.

Lærere og vejledere analyserer testresultaterne og holder et møde hvor klassens og den enkelte elevs præstation i testen evalueres. Er der resultater der overrasker, ser man nærmere på elevens testresultater og laver en grundig analyse af disse. Der bliver taget en samtale med eleven om mulige forklaringer på det overraskende resultat, og det overvejes, om der skal ske en omtestning. På baggrund af analysen drøftes hvilke elever, der kan overvinde udfordringerne ved øget opmærksomhed og differentiering fra lærerens side og hvilke elever, der skal sættes yderligere ind overfor, f.eks. ved hjælp af kurser. Det drøftes endvidere, hvordan faglærere, lærere fra ressourcecenteret og forældre fremadrettet kan støtte eleven, og hvordan eleven bedst kan arbejde med de faglige udfordringer. Der udarbejdes en handleplan, som bliver evalueret ved skolehjemsamtalen. Hvis eleven scorer højt i test, vejledes der om, hvordan at eleven kan udfordres yderligere.

Målet med denne systematiske tilgang til testene og opfølgning på disse er at give elever med faglige udfordringer et fagligt løft så tidligt som muligt. Derfor er der især fokus på faglige kurser for eleverne i indskolingen. Disse faglige kurser har skolen meget positive erfaringer med.

På ledelsesniveau bliver resultaterne fra de nationale test og udvalgte interne tests gennemgået, for at evaluere om der er faglige områder og elever, der skal have ekstra opmærksomhed. Skolelederen deltager løbende i ressourcecentermøder for at følge resultaterne af ressourcecenterets arbejde.

LTU

I 10. klasse på LTU har vi i skoleåret 2012/13 især haft vi to perspektiver i forhold til arbejdet med resultatopfølgning. Første perspektiv er i forhold til elevernes uddannelsesparathed til en ungdomsuddannelse og det andet perspektiv er i forhold til elevernes afgangskarakterer.

Et vigtigt formål med 10. klasse er at gøre eleverne uddannelsesparate til en ungdomsuddannelse. Efter skoleåret 2012/13 startede 92 pct. af eleverne på en ungdomsuddannelse. For at kunne leve op til regeringens målsætning om, at 95 pct. af en årgang skal kunne gennemføre en ungdomsuddannelse, er uddannelsesparathedsvurderingen et særligt fokusområde i 10. klasse. For at kvalificere elevernes valg af ungdomsuddannelse har vi fastlagte rutiner med målrettede elevsamtaler. Disse samtaler foregår dels med elevernes mentorlærere, og dels med skolens UU-vejleder. Mentorlærerne gennemfører fra august til februar mindst tre samtaler med eleverne om deres personlige, faglige og sociale mål for 10. klasse. UU-vejlederen har løbende samtaler med alle elever i 10. klasse og to gange årligt har vi skole/hjem samtaler med fokus på elevernes uddannelsesparathed. For at styrke elevernes valg af ungdomsuddannelse, har man i 10. klasse valgt at tilkøbe mere tilstedeværelse af UU-vejlederen, således at UU-vejlederen er fysisk tilstede på skolen fire dage om ugen, mod de oprindelige to dage.

Et andet vigtigt perspektiv for 10. klasse er at udvikle elevernes faglige kompetencer. Denne udvikling evaluerer vi to gange årligt; til jul med terminsprøver og ved afgangsprøverne i maj og juni. Resultaterne af afgangsprøverne i 2013 viste en markant fremgang i elevernes præstationer i mundtlig dansk og engelsk i forhold til elevernes prøvekarakterer i 9. klasse. I gennemsnit havde eleverne forbedret sig 1,41 karakterpoint i mundtlig dansk og 1,43 karakterpoint i mundtlig engelsk. I skriftlig matematik havde eleverne fastholdt deres karakterniveau fra 9. klasse, dog på 10. klasse niveau. Det er et opmærksomhedspunkt for 10. klasse fremadrettet at fastholde det høje faglige niveau i dansk og engelsk, samtidig med at vi udvikler metoder til at forbedre det faglige niveau i matematik yderligere.

Sorgenfriskolen

Sorgenfriskolen har i skoleåret 2012-13 forstærket indsatsen i forhold til, at så mange elever som muligt aflægger Folkeskolens afgangsprøve i så mange fag som muligt. I juni 2013 betød det konkret, at eleverne i 9.-10. klasse var tilmeldt afgangsprøven i to til 10 fag. Samtidig har det

Øgede fokus på afgangsprøverne betyder, at der både blandt lærerne, men også blandt eleverne indbyrdes er meget større opmærksomhed på kravene ved Folkeskolens slutevaluering.

Sorgenfriskolens elevplaner er både i omfang og indhold af en anden kvalitet end normalt i folkeskolen. I kombination med klassens årsplan – er den et centralt fundament for arbejdet med den enkelte elevs progression i undervisningen og den efterfølgende resultatopfølgning. Elevplanen anvendes således i mange sammenhænge så som teamsamarbejde, skolehjem samarbejde, samarbejde med eksterne parter etc.

Sorgenfriskolens elever deltager som udgangspunkt i de nationale tests på de obligatoriske klassetrin. Der er dog hvert år enkelte elever, hvor det ikke giver mening at gennemføre disse tests, hvorfor de i samarbejde med forældrene og PPR har fået bevilget fritagelse.

Samtidig testes alle elever som minimum hvert andet år af de faglige vejledere i læsning og matematik og resultaterne gennemgås og betydningen fortolkes på møder mellem lærere og vejledere.

De faglige vejledere får i disse år større og større betydning for udvikling af fagene. Det er aftalt at alle klasser indgår i en turnus med faglig vejledning og ekspertisen efterspørges blandt kollegerne. I dette skoleår har der været gjort en særlig indsats i forhold til indsatsen omkring faglig læsning. I 6. klasse matematik har der været afsat en lektion om ugen, men også fra 7.-10. klasse har området været i fokus. Det betyder f.eks., at dansk- og matematikvejlederne har samarbejdet om at tilrettelægge særlige forløb for klasserne inden for dette område.

Resultatopfølgning er desuden en naturlig del af skolehjemsamarbejdet, hvor det bl.a. kan aftales, at barnet får tilbud om at deltage i skolens lektiecafé.

For de elever der står for at skulle udsendes og inkluderes på en af distriktsskolerne, er der aftalt en periode på ½ -1 år, hvor der er en særlig intensiv planlægning og resultatopfølgning – ofte med tests – for at sikre så god en overgang som muligt.

Taarbæk skole

I indskolingen arbejder vi ud fra den særlige struktur, der ligger i vores rullende indskoling. Her evalueres eleverne hvert kvartal efter præcise delmål og sikres en løbende progression. Der er fremstillet evalueringsskasser til at træne alle færdighederne, hvilket giver mulighed for over flere omgange at vende tilbage til ikke-tillærte discipliner. Denne ekstra dimension til undervisningen inddrages naturligt i hverdagen ud fra ønsket om, at eleven herved får medansvar og forståelse for sin læring.

På mellemtrinnet arbejdes mere klasseopdelt med lige så stort fokus på de faglige resultater. De fastsatte trinmål for årgangen præsenteres ved skoleårets start og overføres til elevplanerne. Hver elev måles ved lokale færdighedsprøver, de kommunale og nationale tests og i dialog med eleven. Vi er en rummelig, inkluderende skole med elever på mange forskellige niveauer i hver klasse, hvilket betyder, at hver elev arbejder ud fra egne mål. Testene placerer eleven på et niveau, som de gerne skulle forbedre ved kommende test. Sker dette ikke, bliver undervisningen justeret til, så den bliver mere målrettet mod behovet. Som en forebyggende indsats opdeles eleverne desuden i hold på tværs af klassetrin. Elevplanerne afspejler de overordnede mål for fagene, mens

delmålene beskriver det enkelte barns læringsmål. Ud fra disse læringsmål opsætter teamet i samarbejde med eleven de bedste læringsrammer.

Vi har Faglig Læsning som særligt indsatsområde og arbejder med det på alle klassetrin, hvilket har givet en tydelig positiv opmærksomhed på det skrevne sprogs opbygning og sammensætning. Vi forventer, at det giver et positivt udslag i såvel de humanistiske som de naturfaglige fag, da læsningen på denne måde konsolideres i en bredere forståelsesramme.

Hvordan bruges skolens kompetencecenter og ressourcecenter i forhold til resultatopfølgningen?

Skolens ressourcecenter har løbende skærpet opmærksomhed på delresultaterne og sætter ind med særlige tiltag, så snart behovet opstår. Her gør vi brug af såvel SPU-lærere, AKT-lærere, vort særlige pædagogiske tiltag Boblen, samt de ekstra resurser der ligger i de mange timer, teamets pædagog lægger i undervisningen. Vi har desuden indgået et partnerskab med Time2Learn om lån af lokaler mod deling af materialer. Vi har ansat en lærer med kompetence indenfor denne læringsmetode, hvilket betyder tilbud om undervisning ud fra flere læringsstile til de elever, der støder på særlige udfordringer. Kompetencecenteret understøttes af vores bibliotekar samt IT – vejlederen. De arbejder tæt sammen om at opgradere vores læringscenter, så det matcher det faglige niveau, vi ønsker at lægge for undervisningen. De står desuden til rådighed med faglige indspark og præsenterer nye materialer og IT-programmer til såvel undervisning som vidensdeling

Hvordan bruges de faglige vejledere?

De formelle vejlederaftaler er lavet i forhold til specialundervisnings- og læsevejledere, med konsulenten omkring området med generelle indlæringsvanskeligheder samt med lederne af gruppeordningerne i forhold til AKT. Vi trækker med stor succes på deres ekspertise og får råd og vejledning til videre forløb. De eksterne vejledere supporterer os desuden med individuelle afdækninger af elevernes udfordringer og udarbejder undervisningsforløb til brug for den enkelte elev eller små grupper. De faglige vejledere orienterer på alle lærermøder omkring udviklingen på området.

Hvordan ønsker ledelsen, at skolens klasseteam arbejder med resultatopfølgning?

Fra ledelsens side er det tydeliggjort, at alle teams drøfter testresultaterne med SPU gruppen samt ledelsen med henblik på en justering af undervisningen mere målrettet den enkelte elev. Straks efter påvist negativt udsving tages der særlige tiltag i brug. På mellemtrinnet har vi arbejdet med at udvide læsestrategitilbuddene med særlig opmærksomhed på morfemdannelse samt den fotografiske hukommelse. Vi går i dybden med elevens tidligere anvendte strategier og holddeler i nye konstellationer efter behov

3.2 Skolernes valgfrie tema

I dette afsnit har skolernes fået mulighed for at beskrive et område af deres hverdag, som de mener, har haft en særlig betydning i skoleåret 2012-13.

Trongårdsskolen – linjestructur på 7.-9. klassetrin

Siden skoleåret 11/12 har lærerne fra 6.-9.klasse (afdeling 2) haft deres eget undervisningslokale. Det betyder, at eleverne går til lærerens lokale, som er indrettet med de fag, læreren underviser i, og ift. den undervisning, der skal foregå. Denne ændring har medført en øget læringsparathed i og med at eleven når at omstille sig, og det har medført et mere vedkommende og velfungerende undervisningsmiljø. Denne indsats - sammenholdt med – at vi har elever, der oplever sidste del af udskolingsforløbet, som et stort pres, har ført til, at vi har været særlig optaget af omstændighederne omkring elevens motivation for læring. En projektgruppe bestående af 6 udskolingslærere og ledelse, har derfor i løbet skoleåret 12/13 påbegyndt et udviklingsforløb med overskriften: *'Eleverne skal lære mere og trives bedre - hvordan skaber vi en udskoling, der i højere grad tager hånd om elevens motivation for læring – set ud fra både en psykologisk og en socialpsykologisk forståelse?'* Projektgruppen har således også stået for forankring af ideer og valg i den øvrige medarbejdergruppe for afdeling 2.

På baggrund af dette forløb, har vi besluttet at indføre en linjestructur på 7., 8. og 9.årgang. Vi starter i skoleåret 14/15 for 7.årgang og forventer, at linjerne vil orientere sig i retning af Kultur & kommunikation, Natur og samfund, Krop & sundhed. Linjeundervisningen udgør 2 valgfagstimer, samt forhåbentligt to understøttende undervisningstimer. Herudover vil den fagopdelte undervisning tone linjens indhold, hvor det er hensigtsmæssigt.

Lundtofte skole- Ny matrixmodel for skolens udviklingsområder

Lundtofte Skole har sidste skoleår arbejdet med en ny matrix model for skolens udviklingsområder. Denne model afløste en mere traditionel organisering med et Pædagogisk Udvalg, som tidligere var en mindre gruppe lærere, der sammen med skolens ledelse satte retning på skolens udviklingstiltag. Matrix modellen involverer et større antal medarbejdere med forskellig uddannelsesmæssig baggrund.

Skolens virksomhedsplan for 2013 er udarbejdet i et samarbejde mellem skolens ledelse og alle medarbejdere. Denne virksomhedsplan danner grundlag for prioriteringen af arbejdende projektgrupper i skoleåret. Projektgrupperne er sammensat alt efter indhold, så alle medarbejdergrupper er repræsenteret. Ligeledes deltager UU-Nord, Lundtofte Fritidsklub og skolens psykolog i en af projektgrupperne, som arbejder med inklusion.

Alle grupper arbejder med et kommissorium samt en målfastsættelse for hvert enkelt skoleår. Der er aftalt planlagt tilbagemelding fra hver udviklingsgruppe til lærermøder, pædagogmøder og pædagogisk råd samt skolebestyrelsen

Der arbejdes med følgende udviklingsområder:

- Nye veje i udskolingen
- Aktionslæring
- Ny skolereform
- Inklusion

- Den internationale dimension
- Det fysiske læringsmiljø
- Nyt læringscenter

Fuglsanggårdsskolen – Projektbånd - faglighed i udskolingen.

Fuglsanggårdsskolen har organiseret sin teamstruktur i årgangsteam med 5 til 6 lærere i teamet. Dette giver en teamstørrelse som sikrer forpligtende samarbejde i teamet og en rimelig faglig bredde. Med det stadigt stigende krav om faglig kompetence på linjefagsniveau i alle fag har det imidlertid vist sig, at der fra tid til anden kan opstå situationer, hvor en årgang mangler kompetence i et fag, eller at fagligheden på årgangen er båret af en enkelt lærer. Der kan således ofte mangle faglig sparring på årgangen, inden for fag med et lille timetal.

Vi har derfor fra skoleåret 2012/13 indført en ordning, hvor undervisningens organisering i udskolingen veksler mellem undervisning planlagt og gennemført af årgangsteamet og undervisning som gennemføres af et fagteam sammensat af lærere på tværs af årgangsteamene.

Der er etableret tre teams af lærere med faglige kompetencer inden for naturvidenskabelige fag (som fysik/kemi, biologi, geografi), inden for humanistiske fag (som samfundsfag, historie og kristendom) og inden for sprog og kommunikation (som engelsk, tysk og fransk). Dansk og matematik indgår kun som følgefag, hvor det tilfældigvis bliver sådan, idet begge disse fag er repræsenteret ved flere lærere og på alle årgange, hvorfor der således er mulighed for faglig sparring på årgangen.

I tre perioder af året lægges der et bånd af undervisning i skemaet med forskelligt indhold. I første periode undervises en årgang i disse timer af det naturfaglige team, en anden af det humanistiske og tredje årgang af sprogteamet. I anden periode skifter årgangen til ny faglighed i båndet og så fremdeles i tredje periode.

Alle årgange får på den måde undervisning, planlagt og varetaget af den samlede udskolings mest kompetente lærere på fagområdet, og lærerne inden for de enkelte fagområder, får mulighed for at planlægge, gennemføre og udvikle undervisning inden for netop deres faglighed. Ordningen bidrager således til både stigende faglighed i elevernes undervisningstilbud, og til faglig kompetenceudvikling for lærergruppen. I tilgift til dette øges lærernes kendskab til alle eleverne i udskolingen, som igen påvirker sammenholdet udskolingseleverne imellem.

Der er stor tilfredshed med ordningen, som er evalueret både midtvejs i året og ved afslutningen af skoleåret. Der er aftalt justeringer med øget systematik og forenkling for skoleåret 2013/14.

Heldagsskolen - Understøtning af læring ved hjælp af lokaleindretning og undervisningsmateriale

For at imødekomme Heldagsskolens læringsmiljø, som naturligt indeholder udfordringer i forhold til at designe undervisning, var der i skoleåret 12/13 særligt fokus på både egnede materialer samt

på indretning af fysiske læringsmiljøer. Med den viden vi har, om de udfordringer eleverne typisk har fx eksekutive vanskeligheder, opmærksomhedsproblematikker samt en oppositionel adfærd i forhold til skolefagligt arbejde, var der incitament til at udvikle vores læringsmiljø således, at det kunne understøtte elevernes læring. Med en forståelse af at vores elever ikke altid kommer med et positivt blik på konventionelle læringsmaterialer samt med et blik for, at mange også har brug for variation, overskuelighed i forbindelse med fx skriveprocesser samt bevægelse i undervisningen, var det vigtigt i udviklingsarbejdet at tænke i konkrete og inddrage hele skolens rum dvs. også uderummet.

Heldagsskolen besluttede, at medarbejderne skulle være med til at finde, indkøbe og afprøve forskellige materialer, hvor der var mulighed for at ovenstående blev bragt i spil. Det betød, at der blev indkøbt forskellige materialer fx konkreter til matematikundervisningen, hvor der også var forslag til forskellige opgavetyper. Der er også investeret i tastaturmætter, smartboard, forsøgsmaterialer til natur/teknik m.m. Disse materialer er nu en naturlig del af undervisningen på skolen, ligesom læring tilrettelagt i uderummet som fx stjerneløb med opgaver er en del af hverdagen.

Det øgede fokus på læring bragte også andre tilgang i spil. Det betyder, at det i dag er en naturlig del af undervisningen fx at løbe morgenløb eller have "walk and talk" på dagens program.

I Heldagsskolens hverdag udfordres personalet af de skiftende elever, der hver især kalder på en særlig tilgang til læring. Det betyder, at indretningen skal være fleksibel, og kræver at der kan tænkes i løsninger og muligheder. I den forbindelse har vi indkøbt møbler, der kan bruges på forskellige måder. Det være sig som rundelere eller skoleborde, hvor der er mulighed for fleksible løsninger alt efter aktiviteten. De forskellige teams har taget udfordringen op og arbejder jævnlige med at tilpasse læringsmiljøet, alt efter hvordan læringsarbejdet planlægges. Det betyder, at der i perioder kan være fokus på et fælles samlingssted eller indretninger, der understøtter elevrelationer, skaber ro, har en uformel struktur eller hvor der er plads til bevægelse.

Sideløbende har det betydet, at vi på Heldagsskolen er blevet bedre til at benytte lokaler, der tidligere ikke blev brugt til undervisning fx fælleskøkkenet, eller på tværs af afdelinger og grupper når det giver mening i forhold til undervisningen. Samtidig er uderummet blevet en naturlig del af undervisningen og der er nu udeskole som en del af Heldagsskolens tilbud.

Der har været afprøvet forskellige typer af rum. Et rum blev i samarbejde med elever indrettet i rolige farver og med neutrale billeder, der stemningsmæssigt udstrålede stilhed og ro. Der er blevet indrettet "zoner", hvor der er uformelle arbejdsmiljøer. Der har også været indrettet faglokaler, men vi opnåede ikke den fornødne succes med det.

I løbet af arbejdet med læringsmiljøet har der været aha-oplevelser fx, hvor vigtigt det er, at have sofaer uden løse puder/hynder og en øjenåbner i forhold til vigtigheden af, de voksnes evne til at

skabe strukturer, hvor der er ryddeligt og overskueligt. Arbejdet har skabt en forståelse for, at læringsrummet er med til at understøtte den undervisning, der foregår. Det er naturligt at rette fokus på indretning i læringsrummet og også afprøve forskellige læringsmiljøer for at finde frem til, hvilke der understøtter eleven i forskellige sammenhænge. Det har givet et øget fokus på at tilgodese den enkelte elevs behov, således at læringsmiljøet bidrager til at understøtte undervisningen og dermed ikke står i vejen for elevens læring.

Engelsborgskolen - Klassemødet en pædagogisk proces

Vi har i kalenderåret 2012/13 arbejdet med en ny metode i det inkluderende fællesskab og/om hvordan vi fremmer elevernes lyst til læring, sociale kompetencer og klassens generelle trivsel/læring.

Klassemødet er et værktøj, en systemisk teori og anerkendende kommunikation, udarbejdet af William Glaser. Klassemødet er hjernen i klassen. Temaer er de voksnes arbejdsmanual, når der holdes klassemøder. Der skabes et rum, hvor eleverne kan tage del i hinandens udvikling. Klassemøder er et sikkert forum, hvor hverdagens udfordringer trænes/øves. Der arbejdes uden skyld og vurderinger, og ingen får skældud. Der arbejdes fra ubevidst inkompetence til bevidst kompetence. Fra et ubevidst fællesskab til et bevidst fællesskab.

Klassemødet kan foregå som et åbent forebyggende/opdragende klassemøde. Det kan også være et problem (op)løsende klassemøde. Eller kombinationen af det åbne og problem(op)løsende klassemøde. Der kan også være tale om dreng/pige klassemøde eller et fagligt klassemøde. Endelig kan Klassemødet med fordel anvendes på et forældre/lærermøde.

Hummeltofteskolen - Vejlederfunktioner

Hummeltofteskolen har vejledere inden for følgende områder:

- Læringscentret: Bibliotekar/medievejleder og it-vejledere
- Kompetencecentret: Læsevejleder, matematikvejleder, AKT-vejledere og dansk som andetsprogsvejledere
- Praktisk/musisk-vejleder
- Andre faglige vejledere: Engelskvejleder og naturfagsvejleder

Vejlederne er enten pd-uddannede eller under uddannelse inden for deres respektive felt.

De har til opgave at være opdateret og videndelende med hensyn til ny viden om pædagogik, faglighed, didaktik, relevante metoder og materialer – herunder mediepædagogik og den praktisk-musiske dimension.

Vejlederne er organiseret i et vejledernetværk med repræsentanter fra hvert område samt ledelsen. Vejledernetværket, der faciliteres af ledelsen, har til formål at skabe refleksion og koordinere indsatser fra Læringscentret, Kompetencecentret og skolens ledelse. Her er fokus på

videndeling og skabelse af ny viden på baggrund af den specialiserede viden, de forskellige vejledere/ledere bringer i spil. Vejlederne i vejledernetværket er forbindelsesled mellem Læringscenter/ Kompetencecenter/ ledelsen og de pædagogiske medarbejdere samt skolens fagteam. Fordeling af resurser til supplerende undervisning og holddannelse sker tre gange årligt forud for lægning af de fleksible skemaer. Her deltager én repræsentant fra hvert område, psykolog og skoleleder ved et koordinerende møde.

Vores erfaringer med vejledere og vejledernetværk er, at det støtter op om organisatorisk læring ved, at vejledernetværket er bindeleddet ud til fagteamene. Fagteammøder planlægges med et kort fællesoplæg for alle lærere. Her har været fokus på følgende temaer: Kriterier for valg af gode faglige materialer samt kendskab til og brug af digitale læringsressurser. Herefter går fagteamene ud og arbejder videre med dette tema halvdelen af mødet – og har egne punkter resten af mødet. Vejledernetværkets deltagere er koordinatorene i fagteamene. Vejledernetværket er ligeledes sparringspartner for ledelsen angående viden om læring i specialiserede områder. Derudover faciliterer vejlederne personlig læring blandt lærere og pædagoger, ved at vejlederne sparrer, planlægger og evaluerer med lærere og pædagoger. Vejlederne har fokus på at øge faglig/social og metodemæssig læring på skolen. Vejlederne understøtter ligeledes nye lærere.

Vejlederne kobles også på undervisning af klasser og enkelte elever med henblik på at øge faglig eller social læring hos den enkelte elev. Vejlederne forfølger det, der virker både i undervisningen, i klassen, for det enkelte barn og bringer viden i spil. De benytter sig af det eksemplariske princip ved, at de i konkrete undervisningstiltag aktivt i samarbejde med lærerne/teamet planlægger, gennemfører og evaluerer eksemplariske forløb med fokus på at øge undervisningsdifferentiering og holddannelse. Vejlederne har til opgave at fastholde, at lærerne laver en opfølgingsplan for eleven som en overgang, når der ikke længere er supplerende undervisning på eleven.

Kongevejens Skole – Udvikling af Ressourcecenter

Formålet med at udvikle et nyt Ressourcecenter er jævnfør Kommunens Inklusions-strategi i højere grad at arbejde forebyggende og inkluderende. Som det fremgår af virksomhedsplanen 2012 var de konkrete mål for udviklingen af skolens nye Ressourcecenter følgende:

- At Ressourcecenterets kompetencer samles på færre personer for alle tre afdelinger
- At specialundervisningsressourcen bliver anvendt i tæt samarbejde med årgangsteamet ud fra de aktuelle behov
- At skolens tests, herunder de nationale test, bliver en integreret del af skolens evaluering – og bruges fremadrettet også i den supplerende undervisning.
- At udvikle ressourcelærerens faglighed - især med fokus på opdateret viden på området og supervision af kolleger
- At etablere en lektiecafe for elever med læse/skrivevanskeligheder
- At etablere en læsekreds bestående af elever med læsevanskeligheder, der læser en time efter skoletid hver uge og taler om de gode bøger
- Nye elever med læsevanskeligheder på mellemtrinnet testes ved skolestart

Vi har siden virksomhedsplanens målbestemmelse, der blev udarbejdet i Pædagogisk Udvalg og med de faglige vejledere i supplerende undervisning arbejdet på at indfri målene. Vi ser udviklingen af Ressourcecenteret som udviklingstrin, hvor vi løbende må justere og tilpasse. Det har også vist sig i udviklingsprocessen, at nye tiltag er kommet til såsom behovet for at oprette en funktion i form af en koordinator for Ressourcecenteret. Status december 2013 er for Ressourcecenteret, at vi har realiseret en model, hvor den nye funktionskoordinator for Ressourcecenteret har igangsat arbejdet med at få udarbejdet en oversigt over centerets kompetencer. Der har været afholdt lærermøde, hvor temaet var: 'Det gode samarbejde mellem Ressourcecenter og den øvrige skole'. Materialet fra mødet blev taget med og arbejdet videre med i Ressourcecenteret for at optimere samarbejdet med den øvrige skole, der tidligere har været kritiseret for at være foreholdt de få.

Vi er startet på denne udvikling ved at sætte fokus på de opgaver fagteam 2 i forvejen har: videndeling, faglig opdatering bl.a., men som ofte er svær i praksis. Fokus har derfor i høj grad været på arbejdet med den enkelte elev og møder med orientering af dette arbejde. Vi har gennem møder med SPU/AKT og skolens inklusionsvejleder - og nu også koordinator for Ressourcecenteret - villet understøtte arbejdet ved at give timer til en koordinator for dette arbejde. Vi har endvidere - i et ønske om at sikre kontinuiteten og overleveringen - desuden givet timer til at koordinatoren var med til alle elevmøder i afdelingerne foruden psykologerne og skolens ledelse. Vi ser det som step 1 i en udvikling af Ressourcecenteret.

Lindegårdsskolen - Samarbejde med forsker om læringseffekt

I skolens specialundervisningsudvalg drøftede vi i foråret 2012 en artikel om hukommelsesprocessen i forbindelse med læring. Der var en stor interesse i at undersøge dette nærmere, og vi tog kontakt til artiklens forfatter, cand. psych. Sten Clod Poulsen.

På baggrund af et møde lavede vi en samarbejdsaftale, der indeholdt to oplæg af to timer for alle lærere og et studiegruppeforløb med seks lærere indenfor det matematisk/naturvidenskabelige område. Vi ønskede et fokus på kernefagligheden, der handler om den læringseffekt lærerens undervisning har på elevens læring, og på hvordan vi ved at ændre på undervisningens struktur, rutiner og vaner kan øge elevernes udbytte af undervisningen.

Inden sommerferien 2012 var Sten ude at observere undervisning i mange klasser for at få et indtryk af, hvordan læringskulturen er på Lindegårdsskolen. Oplægget til lærerne blev opfattet som relevant og tankevækkende ift., hvordan vi underviser. Vi oplevede en tydelig sammenhæng mellem Stens oplæg den nyeste viden inden for læseområdet, og den vejledning skolens læsevejledere og læseklasselærere yder til deres kolleger.

Studiegruppens medlemmer blev alle observeret af Sten, og undervisningen blev drøftet med alle medlemmer af gruppen og Sten. På baggrund af de første møder i studiegruppen begyndte lærerne at måle læringseffekten af forskellige måder at tilrettelægge undervisningen.

Resultaterne af lærernes forsøg er blevet præsenteret på skolen og til Pædagogisk Forum. Vi besluttede på baggrund af vores udbytte af samarbejdet, at vi udvidede samarbejdet i skoleåret 13/14 til også at omfatte en studiegruppe om fremmedsprog.

Virum skole - Teamsamarbejde med brug af domæneteorierne

I skoleåret 2012-2013 var der fokus på teamsamarbejdet på Virum Skole.

Alle team udarbejder hvert år en teamaftale med gensidige forventninger til samarbejdet i teamet i det kommende skoleår. I oktober 2012 holdt vi et pædagogisk udviklingsmøde for lærerne, der omhandlede teamsamarbejdet – ud fra af domæneteorien. Der blev taget udgangspunkt i det personlige, det professionelle og det private domæne. Med domæneteorien som afsæt, var der efterfølgende en drøftelse om det relationelle arbejde i de enkelte team. Der blev aftalt konkrete tiltag for at effektivisere teammøderne og arbejde inden for det professionelle og personlige domæne.

I januar 2013 var lærere, pædagoger og ledelse på pædagogisk weekend, hvor vi igen satte fokus på teamsamarbejdet. Teamene brugte SAL-modellen til at belyse teamsamarbejdets kvaliteter og udfordringer i hvert enkelt team, og hvilke opretholdende faktorer som opleves. Domæneteorierne blev repeteret, og det dannede igen afsæt for arbejdet i teamene. På Teamudviklingsamtalerne i foråret 2013 blev udviklingsarbejdet evalueret i hvert enkelt team, og tiltagene, som var aftalt i forbindelse på den pædagogiske weekend, blev evalueret. Alle team gav udtryk for, at de oplevede, at ved at sætte mere fokus på det faglige samarbejde, var kvaliteten af teamsamarbejdet steget. Virum Skole fortsætter dette udviklingsarbejde i 2013/2014.

Styrkebaseret læring

Virum Skole har generelt et højt fagligt niveau med ambitiøse elever, lærere og forældre, og det er derfor naturligt at sætte overliggeren højt, når det gælder målsætning for undervisningen af den enkelte elev. Der er tydelige forventninger om, at eleverne skal klarer sig fagligt godt. Derfor er det naturligt at se på, hvilke styrker eleverne har og tage udgangspunkt i disse.

For at styrke dette, havde Virum Skole bestilt Nikolai Moltke-Leth til vores pædagogiske weekend. Han trænede skolens personale i arbejdet med styrkebaseret læring, på baggrund af hans af erfaringer fra Camps og efterskole under True North. Her arbejdede vi med at tage udgangspunkt i elevernes begejstring og fastholdelse af opmærksomhed.

På Virum Skole har vi et testprogram og en målrettet analyse af elevernes resultater. Skolens faglige vejledere indgår i en faglig sparring med lærerne om, hvordan man udfordrer elever med

stor faglig viden og stort fagligt potentiale, så deres høje faglige niveau fremadrettet kan fastholdes.

LTU - UngAkademi

UngAkademi er et fritidstilbud til unge med særlige forudsætninger og interesser for et givent fagområde, og har til mål at understøtte talentudvikling i bred forstand. Tilbuddet er udviklet i samarbejde med fire nærliggende kommuner (Hørsholm, Rudersdal, Gentofte og Frederiksberg Kommune). UngAkademi er startet op Lyngby-Taarbæk Ungdomsskolen i skoleåret 2012-13 og fortsat i skoleåret 2013-14, og fungerer som et vigtigt supplement til den eksisterende fritidsundervisning. Underviserne i Ung Akademi kommer typisk fra forskellige uddannelsesinstitutioner, og medbringer en meget høj grad af faglighed. F.eks. astrofysiker, redaktør fra Politikens Forlag, arkitekt etc.

Det er aftalt at udbyde ca. 10 hold pr. sæson med en vægtning mellem naturfaglige, samfundsfaglige, tekniske og kreative forløb. I skoleåret 2012-13 var der 25 deltagere til UngAkademi fra Lyngby-Taarbæk Kommune og i skoleåret 2013-14 er status pr. ultimo 2013, at der er 27 deltagere til UngAkademi fra Lyngby-Taarbæk Kommune og 5 på venteliste.

Tilmeldingsproceduren foregår via en motiveret ansøgning til Ungdomsskolen, og ikke direkte på skolens hjemmeside som resten af vores tilbud! Dette er gjort for at afdække den enkelte unges forudsætninger eller særlige interesse for at deltage på et givent hold. Aldersspredningen har været fra 13-18 år, og det har vist sig ikke at være et nævneværdigt problem med dette spænd, da indgangsvinklen i meget høj grad har været fagligt betonet.

Det vurderes, at tilbuddet tiltrækker unge, som ikke før har deltaget i aktiviteter i Ungdomsskolen, og som generelt har manglet faglige udfordringer i deres fritidsliv. Ligeledes har der efter flere af forløbene været kontakt med forældre til deltagere, der alle har udtrykt, at deres børn ikke kun har profiteret af tilbuddene på et fagligt plan, men i høj grad også socialt. Mange af forældrene beskriver, at deres børn har oplevet, at mødet med andre unge med de samme interesser, har givet dem en øget selvtillid og glæde ved at finde et fælles sprog med andre unge.

I forbindelse med evalueringen af projektet pr. ultimo 2013, har vi naturligvis også tænkt den forestående Folkeskolereform ind, og UngAkademi ligger fint i tråd med regeringens udspil omkring faglig fordybelse og talentudvikling i Folkeskolen.

Sorgenfriskolen - indsats med IT-støttet undervisning

Sorgenfriskolen har i skoleåret 2012-13 på flere måder forsøgt at forberede sig til målsætningerne for den nye folkeskolereform. Et område, vi har haft særligt fokus på, har været målsætningen om, at IT-støttet undervisning, vil kunne forbedre læringseffekten for skolens elever.

I efteråret 2012 besluttede vi at starte et udviklingsprojekt, hvor alle elever og personale fik en personlig iPad. Forud for introduktionen til eleverne, havde personalet en længere periode, hvor de gjorde sig fortrolige med de nye tekniske muligheder. Der blev afholdt 2 ud af 3 introduktionskurser med KOMPAS – et firma som er førende på området i introduktion af iPad i skolen.

Fra ledelsens side har der sideløbende været gjort et stort forsøg på at få tilknyttet forskning til indsatsen. I et samarbejde med LTU og daginstitutionen Spurvehuset, har vi været så langt i processen, at vi har haft kontakt med en af de førende forskere på området – Jeppe Bundsgård – og lavet aftaler om at få tilknyttet en af hans forskningsassistenter til vores udviklingsprojekt. Selvom vi har haft en god plan og et godt projekt, hvor vi bl.a. har samarbejdet med kommunens fundsraiser Winnie Berndtson, er det dog ikke lykkedes os at skaffe midler til denne del af projektet.

Status på projektet ved udgangen af skoleåret 2012-13

Alle elever fik i begyndelsen af februar udleveret deres iPad. Siden har personalet været på endnu et kursus med KOMPAS. Som forventet har eleverne været meget motiverede for arbejdet og i løbet af foråret, er der i alle klasser gjort erfaringer med anvendelsen i både skole og fritid. Elevernes motivation kombineret med den umiddelbare adgang til fotos, levende billeder og lyd har allerede ført til, at der bliver arbejdet naturligt med selvproduceret materiale i alle fag. Ligeledes arbejder både lærere og pædagoger med at anvende iPad til at skabe en elektronisk portfolio for alle elever.

I skoleåret 13-14 fortsætter uddannelsen af personalet med henblik på at komme tættere på endnu større progression i læringseffekten. Hensigten er, at undervisningen i højere grad kommer til at bygge på principperne omkring "Flip the Classroom". Eleverne bruger deres iPad til at dokumentere, hvad de har lært, ved at kombinere de mange forskellige udtryksformer, som arbejdet med deres iPad giver mulighed for.

Taarbæk skole - Rullende skolestart og rullende indskoling på Taarbæk Skole

Skoleåret 2012/2013 er tredje år med rullende skolestart og rullende indskoling. Den nye struktur har bundfældet sig hos elever, forældre og ansatte og er blevet en spændende dimension i børnenes skolegang. Undervisning i fagene dansk og matematik ligger parallelt, således at alle elever kan tilbydes undervisning ud fra eget niveau og bliver evalueret med værkstedskasserne, der er fremstillet ud fra de opsatte trinmål efter hvert klassetrin. Alle deltager i såvel basisforløb samt storgruppeforløb og indgår som en del af både den mindre og større indskolingsgruppe. Denne struktur giver en særlig mulighed for at anerkende vore fagligt svagere elever ved at vise dem værdien af personlig progression snarere end at skulle leve op til et fælles niveau for årgangen. Som mindste skole i kommunen udfordres vi i de samlede statistikker af, at få elever med svage resultater slår tydeligt ud, men her er det vigtigere for os at have øje for den enkeltes udvikling. For alle elever i indskolingen betyder det opmærksomhed på deres faglige, sociale og

personlige udvikling sammen med den vigtige ro og tryghed omkring de første skoleår. Eleven evalueres hvert kvartal ud fra test, logbog og opgaveløsninger, hvilket sikrer en høj faglighed sammen med spændende tværfaglighed mellem de tre "klassetrin" Stjerne, Sol og Måne.

Vi har gjort brug af mesterlæringen, forskellige tilgange til læring, inddeling i niveauer og grupper og synliggjort for forældrene i en løbende proces, hvor barnet er. Morgenbåndet (forældredeltagelse mellem 8.10 og 8.30) giver en rolig start på dagen med mulighed for at runde læringen af fra dagen før samt sætte mål for resten af dagen. Som en naturlig forlængelse af denne struktur og som en gevinst ved ombygningen af skolen udvides denne struktur til også at gælde for samarbejdet mellem 3. og 4. klasse, hvor vi indtil nu primært har afprøvet det på de praktisk-musiske fag. I kommende skoleår forventes der at blive inddraget flere fag.

4. Resultater

4.1 Folkeskolens afgangsprøve

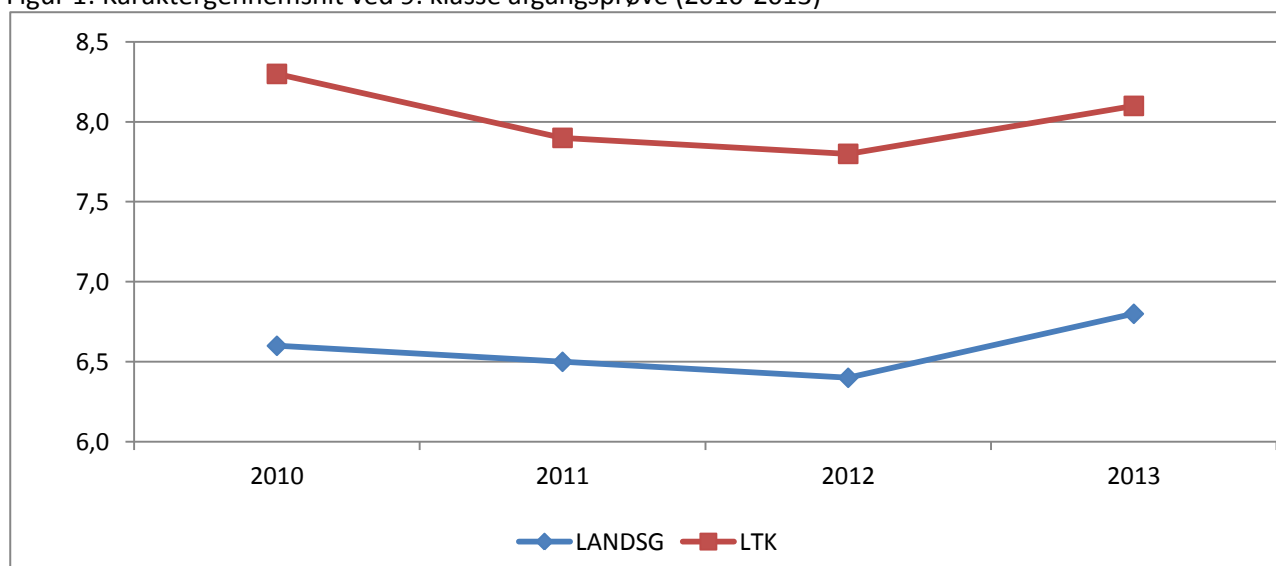
Alle elever skal på 9. klassetrin aflægge fem bundne prøver samt to prøver, som findes ved udtræk. Herudover kan eleverne vælge at aflægge prøve i en række frivillige valgfag. Ved 9. klasse afgangsprøverne blev der i 2013 aflagt 4918 prøver af 507 9. klasseelever og 507 prøver af 828 10. klasseelever.

Gennemsnittet for prøveresultat er beregnet på baggrund af alle prøvefag – både bundne prøver og udtræksprøver. Prøveområdet er ændret flere gange i den betragtede periode. Det er med andre ord prøvekarakterer fra forskellige fag, der ligger til grund for tallene i de enkelte år. Vurderinger af faglig fremgang eller tilbagegang inden for enkelte fag rummer altså en række usikkerheder, som gør at udsagn om udvikling i det faglige niveau skal tages med forbehold. Med dette udgangspunkt knyttes nedenstående kommentarer til årets resultater.

9. klasse afgangsprøve

I figuren nedenfor ses karaktergennemsnittet ved 9. classes afgangsprøve i 2010 til 2013 på landsplan og i Lyngby-Taarbæk Kommune. Tallene er baseret på resultaterne fra de almindelige skoler i kommunen.

Figur 1: Karaktergennemsnit ved 9. klasse afgangsprøve (2010-2013)



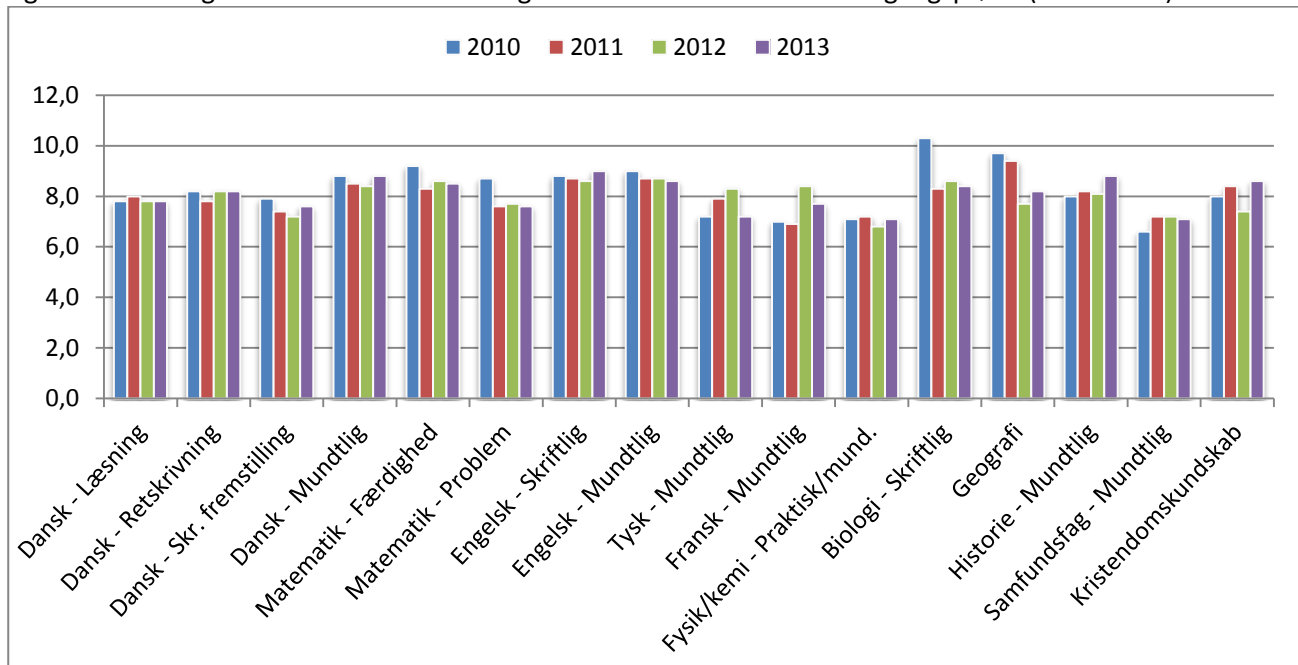
Undervisningsministeriets Databank

Eleverne i Lyngby-Taarbæk Kommune har i perioden opnået rigtig gode resultater ved folkeskolens afgangsprøve sammenlignet med resten af landet. Resultatet ligger i alle årene et godt stykke over landsgennemsnittet. I 2013 opnåede eleverne i Lyngby-Taarbæk Kommune et gennemsnit på 8,1 i forhold til et landsgennemsnit på 6,8.

Karaktergennemsnittet i de enkelte fag, som fremgår af figuren nedenfor, viser at karakterniveauet fra 2012 til 2013 er faldet i syv af fagene, steget i syv af fagene og er uforandret i

to af fagene. Største fald ses i mundtlig tysk, hvor karakteren er faldet med 1,1 og største stigning ses i kristendom, hvor karakteren er steget med 1,2.

Figur 2: Karaktergennemsnit i de enkelte fag ved folkeskolens 9. klasses afgangsprøve (2010-2013)

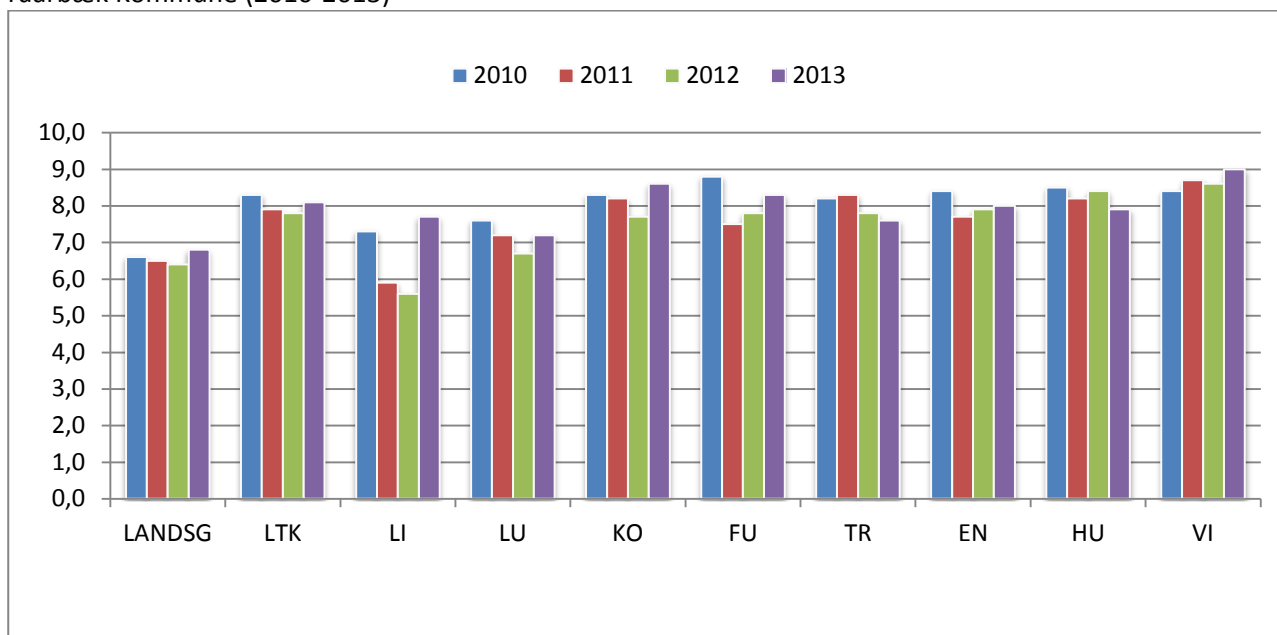


Undervisningsministeriets Databank

I figur 3 nedenfor fremgår det opnåede karaktergennemsnit i 9. klasses afgangsprøve på de enkelte folkeskoler i kommunen 2010-2013. Generelt er kommunens samlede karaktergennemsnit igen steget i 2013 efter at have været svagt faldende de sidste to år, så karakterniveauet nu ligger meget tæt på det kommunale resultat fra 2010.

Den samlede stigning i gennemsnitskarakter dækker over en stigning fra 2012 til 2013 for alle skoler på nær Hummeltofteskolen og Trongårdsskolen, som begge har haft et fald på hhv. -0,5 og -0,2. Variationen i størrelsen af det opnåede gennemsnitlige karakterresultat spænder i 2013 fra 7,2 på Lundtofte skole til 9 på Virum Skole. Lindegårdsskolen, Lundtofte Skole, Engelsborgskolen, Trongårdsskolen og Hummeltofte skole ligger under karaktergennemsnittet for Lyngby-Taarbæk Kommune, mens Kongevejens Skole, Fulsganggårdsskolen og Virum skole ligger over gennemsnittet.

Figur 3: Karaktergennemsnit ved folkeskolens 9. klasse afgangsprøve opgjort for de enkelte skoler, Lyngby-Taarbæk Kommune (2010-2013)

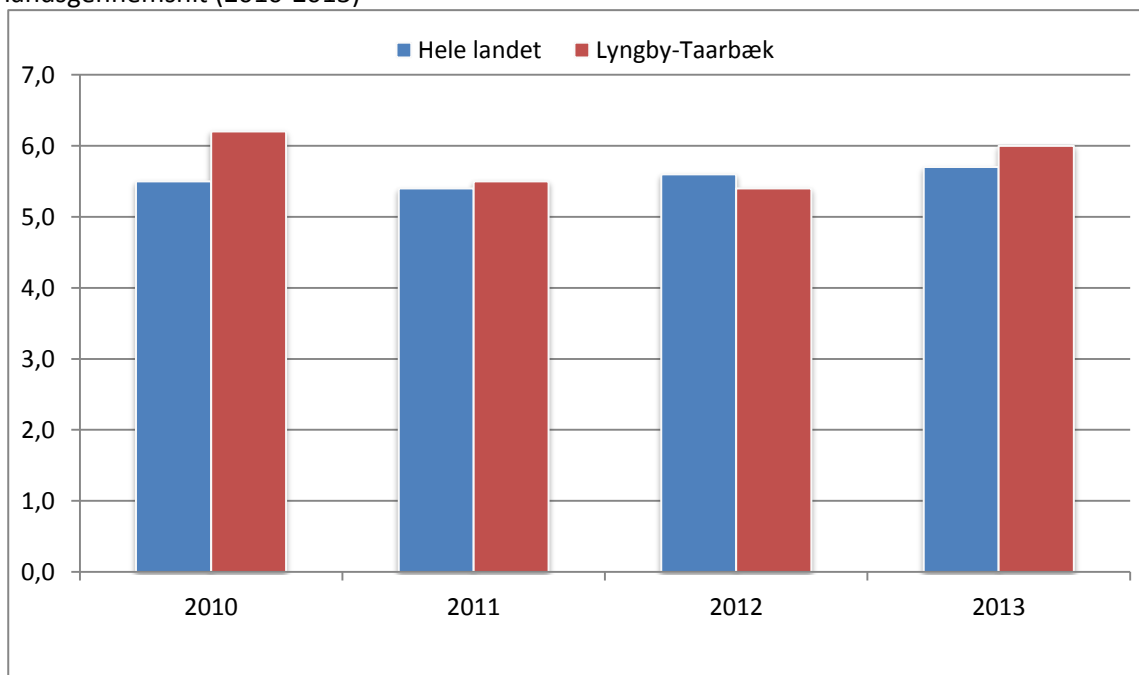


Undervisningsministeriets databank

10. klasse afgangsprøve

Som det kan ses af nedenstående figur ligger karakterniveauet ved 10. klasse afgangsprøve i 2013 i Lyngby-Taarbæk Kommune ligesom i 2010 og 2011 højere end landsresultatet. Landsgennemsnittet i 2013 er på 5,7 og det kommunale gennemsnit i Lyngby-Taarbæk er på 6.

Figur 4: Karaktergennemsnit ved folkeskolens 10. klasse afgangsprøve, Lyngby-Taarbæk Kommune og landsgennemsnit (2010-2013)



Undervisningsministeriets databank

Tosprogede elever

Elevernes herkomst har betydning for hvordan de klarer sig ved folkeskolens afgangsprøver. Elever med dansk herkomst klarer sig generelt bedre end elever af udenlandsk herkomst. En forklaring på dette kan være at sprog og fag hænger tæt sammen. Manglende sproglige forudsætninger gør at eleverne ikke får det fulde udbytte af folkeskolens undervisning. Faglærere er også sproglærere, hvilket understøttes af afsnittet om tosprogede elever i Fælles Mål for samtlige fag og fagområder. Lærerne kan videreudanne sig i dette ved efteruddannelse lokalt eller på professionshøjskolerne. Trongårdsskolen deltog i efteråret 2013 i Undervisningsministeriets forsøg om modersmålsbaseret undervisning med fokus på "Kvalificering af sproginddragelsen i matematikundervisningen". Erfaringer fra forsøget vil blive formidlet lokalt. Endelig forventes den optimerede tidlige indsats vedr. tosprogede børn at på længere sigt ruste eleverne til at kunne præstere bedre ved folkeskolens afgangsprøve.

9. klasse

De største forskelle i gennemsnitskaraktererne mellem elever med dansk hhv. udenlandsk herkomst ses i 9. klasse i biologi, dansk læsning, historie og matematisk problemløsning, mens den mindste forskel er i kristendom.

Tabel 1: Forskelle i afgangsprøvekarakterer i 9. klasse for elever med hhv. dansk og udenlandsk herkomst (2013)

9. klasse	Biologi	Dansk				Engelsk		Fransk	
	Skrift	Læs	Mundt	Stav	Skrift	Mundt	skrift	Mundt	Skrift
Dansk herkomst	8,7	7,8	8,8	8,2	7,6	8,8	9	8,1	6,9
Udenlandsk herkomst	4,3	4,6	7	5,3	5	7,3			

Undervisningsministeriets databank

9. klasse	F/K	GEO	HIS	KRIST	Matematik		SAMF	Tysk		Total
	Mundt	Skrift	Mundt	Mundt	Proble	Færdig	Mundt	Mundt	Skrift	
Dansk herkomst	7,3	8,4	8,9	8,6	7,8	8,6	7,3	7,3	10,1	8,2
Udenlandsk herkomst	5,7	6,5	5,9	8,1	4,6	5,9	5,2			5,7

Undervisningsministeriets databank

10. klasse

Den største forskel i gennemsnitskaraktererne for elever af hhv. dansk og udenlandsk herkomst ses i 10. klasse i fysik/kemi, mens den mindste forskel er i skriftlig tysk.

Tabel 2: Forskelle i afgangsprøvekarakterer i 10. klasse for elever med hhv. dansk og udenlandsk herkomst (2013)

10. klasse	Dansk		Engelsk		F/K	Matematik		Tysk		Total
	Mundt	Skrift	Mundt	Skrift	Mundt	Mundt	Skrift	Mundt	Skrift	
Dansk herkomst	7,8	5,9	7,7	5,8	6,6	5,9	4,4	6,4	6	6,1
Udenlandsk herkomst	5,8	3,9	7,2	4,5	3,3	3,8	2,3		5,7	5,6

Undervisningsministeriets databank

4.2 Undervisningseffekt

Sidste års kvalitetsrapport gennemgik resultaterne fra Undervisningsministeriets undersøgelse af undervisningseffekten på landets folkeskoler for skoleåret 2010/11. Undervisningseffekten er et mål for, hvordan eleverne på en given skole klarer sig sammenlignet med, hvordan man skulle forvente, at de ville klare sig ud fra forældrenes baggrund. I Undervisningsministeriets undersøgelse fremgik det, at de otte folkeskoler i Lyngby-Taarbæk kommune havde en positiv eller en neutral undervisningseffekt. Undervisningsministeriet har ikke gentaget undersøgelsen for skoleåret 2011/12, så derfor har bruges der i denne kvalitetsrapport i stedet CEPOS's undersøgelse af undervisningseffekten.

Tabel 3: Skolernes undervisningseffekt (2010-2012)

Skole	Skolens placering på landsplan	UE 2012	UE 2011	UE 2010
Engelsborgskolen	212	0,31	0,3	0,8
Fuglsanggårdsskolen	610	-0,03	0,3	0,7
Hummeltofteskolen	115	0,46	0,6	0,8
Kongevejens Skole	268	0,25	0,6	0,5
Lindegårdsskolen	1057	-0,44	0,0	0,4
Lundtofte Skole	918	-0,27	0,0	0,5
Trongårdsskolen	219	0,30	0,6	0,6
Virum Skole	34	0,66	0,7	0,6

CEPOS' oversigt over undervisningseffekt, 2012

Ovenstående tabel viser hvordan otte af Lyngby-Taarbæks folkeskoler placerer sig på CEPOS's oversigt. I tabellen fremgår det i første kolonne hvilken placering den enkelte skole har fået på listen over de i alt 1166 skoler, der har deltaget i undersøgelsen. I den efterfølgende kolonne fremgår det hvilken undervisningseffekt, der gør sig gældende for skolen. Er undervisningseffekten

for eksempel +0,2 har skolen løftet eleverne 0,2 karakterpoint højere end forventet. De sidste to kolonner er CEPOS's opgørelse af undervisningseffekten for hhv. 2011 og 2010. Som det kan ses af tabellen har fem af de otte skoler en positiv undervisningseffekt, hvilket vil sige, at deres elever præsterer højere, end man kunne forvente ud fra deres socioøkonomiske baggrund. De resterende tre skoler har en negativ undervisningseffekt. I tabellen kan man se, at der generelt er en tendens til at undervisningseffekten er dalende på de otte skoler i perioden 2010-2012. Eneste undtagelse er Virum skole, som i 2012 ligger stort set på niveau med 2010.

Det skal bemærkes, at denne type af opgørelser er behæftet med en vis statistisk usikkerhed. Det betyder, at man skal være varsom med at konkludere, at de tre skoler, der placerer sig lavest i undersøgelsen alle tre har negative undervisningseffekter. Den statistiske usikkerhed gør, at effekten på disse skoler kan spænde mellem negativ effekt, ingen effekt eller en større eller mindre positiv effekt. Med udgangspunkt i undersøgelsen er det dog rimeligt at konkludere, at Virum skole, som er den skole, der klarer sig bedst, er bedre i stand til at løfte elevernes præstationer sammenlignet med Lindegårdsskolen, som er den skole der klarer sig dårligst i undersøgelsen blandt kommunens folkeskoler.

4.3 Nationale tests

De nationale tests i foråret 2012 er i Lyngby-Taarbæk Kommune blevet taget som 5.391 tests fordelt på nedenstående fag og klassetrin:

- Dansk med fokus på læsning på 2., 4., 6., og 8. klassetrin
- Engelsk på 7. klassetrin
- Matematik på 3. og 6. klassetrin
- Geografi på 8. klassetrin
- Biologi på 8. klassetrin
- Fysik/kemi på 8. klassetrin

Resultaterne af de nationale tests må ikke offentliggøres. Center for Uddannelse og Pædagogik har gennemgået skolernes resultater i testene, som viser, hvordan eleverne klarer sig i forhold til eleverne på landsplan. Kommunens samlede resultat i de enkelte fag ligger alle over middel i forhold til landsresultatet.

4.4 Læse- og staveresultater

Siden 1993 er der foretaget regelmæssige læsetest af eleverne på 1., 3. og 7. klassetrin i Lyngby-Taarbæk Kommune. Eleverne i 5. klasse testes endvidere for deres stavekompetencer. Det er de samme tests der anvendes hvert år, og det giver en solid viden på området og en enestående mulighed for at følge udviklingen af læse- og staveundervisningens effekt over tid. Testene som anvendes er afprøvet på landsbasis og derved kan resultaterne fra LTK umiddelbart sammenlignes med en landsnorm.

Læsning i 1. klasse

Årets læseresultat ligger i forlængelse af de meget gode læseresultater som er registreret i Lyngby-Taarbæk Kommune de seneste år (Tabel 2 i bilag). I 2013 er der 91,5 % af eleverne, der fremstår som "hurtige og sikre læsere" ved udgangen af 1. klasse. 5,3 % af eleverne er "langsommere, men fortsat sikre læsere" og 3,2 % af eleverne, svarende til 19 af de 600 elever, der deltog i undersøgelsen, har endnu ikke knækket læsekoden.

Lyngby-Taarbæk Kommunes læseresultat kan holdes op i mod de nyeste tal på landsplan, der stammer fra 2010. Her er der 77,4 % "hurtige og sikre læsere", 12,0 % "langsommere, men sikre læsere" og 10,5 % "usikre læsere".

I forbindelse med undersøgelsen af læsekompetencen hos 1. klasse eleverne er det meget glædeligt at konstatere, at ud af 42 elever, der har dansk som andetsprog, er der blot en enkelt elev, der ikke har knækket læsekoden ved udgangen af 1. klasse. Der er ikke tidligere sket, at der kun er registreret en enkelt usikker tosproget elev. Så de seneste års øgede fokus på sprog- og skriftsprogsudviklingen hos elever med dansk som andetsprog ser således ud til at bære frugt.

Opsummeringer af de kommunale resultatfordelinger for 1. klasse, maj 2013

Ordlæseprøven OS 64 – 1. klassetrin (Bilag tabel 1)

De 27 1. klasser havde maj måned 2013 følgende gennemsnitlige fordelinger:

- "hurtige og sikre læsere" 91,5 %
- "langsommere, men sikre læsere" 5,3 %
- "usikre læsere" 3,2 %

Ordlæseprøven OS 64 – 1. klassetrin - tosprogede elever (Bilag tabel 3)

De 42 tosprogede elever i 1. klasse havde maj måned 2013 følgende gennemsnitlige fordelinger:

- "hurtige og sikre læsere" 83,3 %
- "langsommere, men sikre læsere" 14,3 %
- "usikre læsere" 2,4 %

Læsning i 3. klasse

Årets læseresultat er kun marginalt svagere end sidste års resultat. Dog er der flere elever, der registreres som usikre læsere end de foregående år. 92 % af eleverne er "hurtige og sikre læsere", 6 % af eleverne er "langsommere, men fortsat sikre læsere", og 2 % eller 12 af ud af i alt 600 elever er "usikre læsere". Til sammenligning fortæller landsgennemsnittet fra 2010, at andelen af "hurtige og sikre læsere" udgør 83,1 %, der er 10,9 % "langsommere men sikre læsere" og endelig 6,0 % "usikre læsere" (Bilag tabel 5).

Som nævnt er det kun ganske få elever (12), der fremstår som "usikre læsere" på 3. klassetrin, og blot 2 af i alt 63 elever med dansk som andetsprog, indgår i denne gruppe (Bilag tabel 6).

Opsummering af de kommunale resultatfordelinger for 3. klasse, maj 2013

Sætningslæseprøven SL 60 – 3. klassetrin (Bilag tabel 4)

De 26 3. klasser havde maj måned 2013 følgende gennemsnitlige fordelinger:

- "hurtige og sikre læsere" 92 %
- "langsommere, men sikre læsere" 6 %
- "usikre læsere" 2 %

Sætningslæseprøven SL 60 – 3. klassetrin tosprogede elever (Bilag tabel 6)

De 63 tosprogede elever i 3. klasse havde maj måned 2013 følgende gennemsnitlige fordelinger:

- "hurtige og sikre læsere" 90,5 %
- "langsommere, men sikre læsere" 6,3 %
- "usikre læsere" 3,2 %

Læsning i 7. klasse

7. klassernes læseresultat fra september måned 2013 er det svageste resultat, der er registreret i en lang årrække. Aktuelt er der 91,0 % af årgangen, der har en almindelig til god læsekompetence og 9,0 %, svarende til 50 elever, med utilstrækkelig læsekompetence. Trods den relative tilbagegang på kommunalt plan, er Lyngbys resultater fortsat klart bedre end de tilsvarende resultater på landsplan (Bilag tabel 7).

Imidlertid er det væsentligt at bemærke, at det kommunale læseresultat dækker over meget store resultatmæssige forskelle. Procenttallet af svage læsere svinger således fra 2,1 % på én skole til 26,4 % på en anden skole. Det er en variation i resultaterne, vi ikke tidligere har set i Lyngby-Taarbæk Kommunes skolevæsen (Bilag tabel 8).

For de to-sprogede elever viser det sig også, at de gode resultater fra hhv. 1. og 3. klasse ikke fastholdes i samme grad i 7. klasse. For denne gruppe elever er der 33 pct. svarende til 15 elever, der har en utilstrækkelig læsekompetence (Bilag tabel 9).

Med afsæt i det aktuelle læseresultat for 7. klassetrin har Center for Uddannelse og Pædagogik fulgt op ved at afholde en række læseudviklingsamtaler med skolerne - både de skoler der klarer sig bedst, og de der opnår de svageste resultater. Målet er at sætte fokus på læseindsatsen på mellemtrinnet og i udskoling og i fællesskab med skolerne søge at udvikle nye ideer og initiativer til opkvalificering af læseindsatsen.

Retstavning 5. klasse

Samlet set er resultaterne af testen af 5. klasseelevernes stavekompetencer stort set identisk med sidste års resultat. Imidlertid er resultatet relativt set bedre end resultatet fra i fjor, idet eleverne fra læsecentret i år er medtaget i resultatopgørelsen, og disse elever er traditionelt set udfordrede på deres stavekompetence.

Elevgruppen, der staver bedre end landsgennemsnittet, udgøres af 45,5 % af eleverne i 5. klasse, 26,4 % fremstår som gennemsnitlige stavere, 24,0 % af elevgruppen staver under gennemsnit – og endelig er der 4,1 % svarende til 25 elever, der registreres som svage stavere. Landsresultatet, der stammer tilbage fra 1990, da staveprøven blev standardiseret, fortæller, at 40 % af eleverne staver over gennemsnit, 20 % er på gennemsnit, 29 % placerer sig under gennemsnit og endelig er der 11 % decideret svage stavere (Bilag tabel 11).

Ovenstående resultatopgørelse over 5. klasseelevernes stavekompetence er gennemsnitstal, der dækker over en meget stor variation – forskellig fra klasse til klasse og fra skole til skole. Det influerer naturligvis på resultaterne, hvor meget fokus der er på elevernes staveudvikling i undervisningen. Men mængden af elevernes fritidslæsning spiller også en helt afgørende rolle for resultatet. På 5. klassetrin er det fortrinsvis stavning af ikke-lydrette ord, der måles. Her er det ikke muligt med sikkerhed at lydere sig frem til stavemåden. Korrekt stavning af ikke-lydrette ord forudsætter, at der læses meget, så ordene efterhånden fremstår som parate ordbilleder til støtte for stavningen.

Da stavekompetencen er en vigtig indikator både for elevernes læsekompetence og for deres evne til at udtrykke sig skriftligt, er det vigtigt, at alle skoler har fokus på elevernes staveudvikling.

Opsummering af de kommunale resultatfordelinger for 5. klasse maj 2013:

Retstavningsprøven ST 5 – 5. klassetrin (Bilag tabel 11)

De 28 5. klasser havde maj måned 2013 følgende gennemsnitlige fordelinger:

- "elever der staver bedre end gennemsnittet" 45,5 %
- "elever der staver gennemsnitligt" 26,4 %
- "elever der staver under gennemsnittet" 24,0 %
- "svage stavere" udgør 4,1 %

Retstavningsprøven ST 5 – 5. klassetrin tosprogede elever (Bilag tabel 11)

De 55 tosprogede elever i 5. klasse havde maj måned 2013 følgende gennemsnitlige fordelinger:

- "elever der staver bedre end gennemsnittet" 23,6 %
- "elever der staver gennemsnitligt" 25,4 %
- "elever der staver under gennemsnittet" 43,6 %
- "svage stavere" udgør 7,3 %

Samlet set

De aktuelle læse- og staveresultater skal ses i lyset af forårets lærerlockout, der betød, at eleverne havde været uden undervisning i næsten en måned, kort før de blev testet i maj måned. På trods af lærerlockouten er årets læse- og staveresultater i det store og hele på niveau med de tilsvarende resultater fra forrige år. Imidlertid er der grund til at være opmærksom på, at de kommunale gennemsnitstal dækker over ganske betydelige forskelle i de enkelte skolers resultater, og at den variation er større end tidligere set. Det kommer til udtryk i

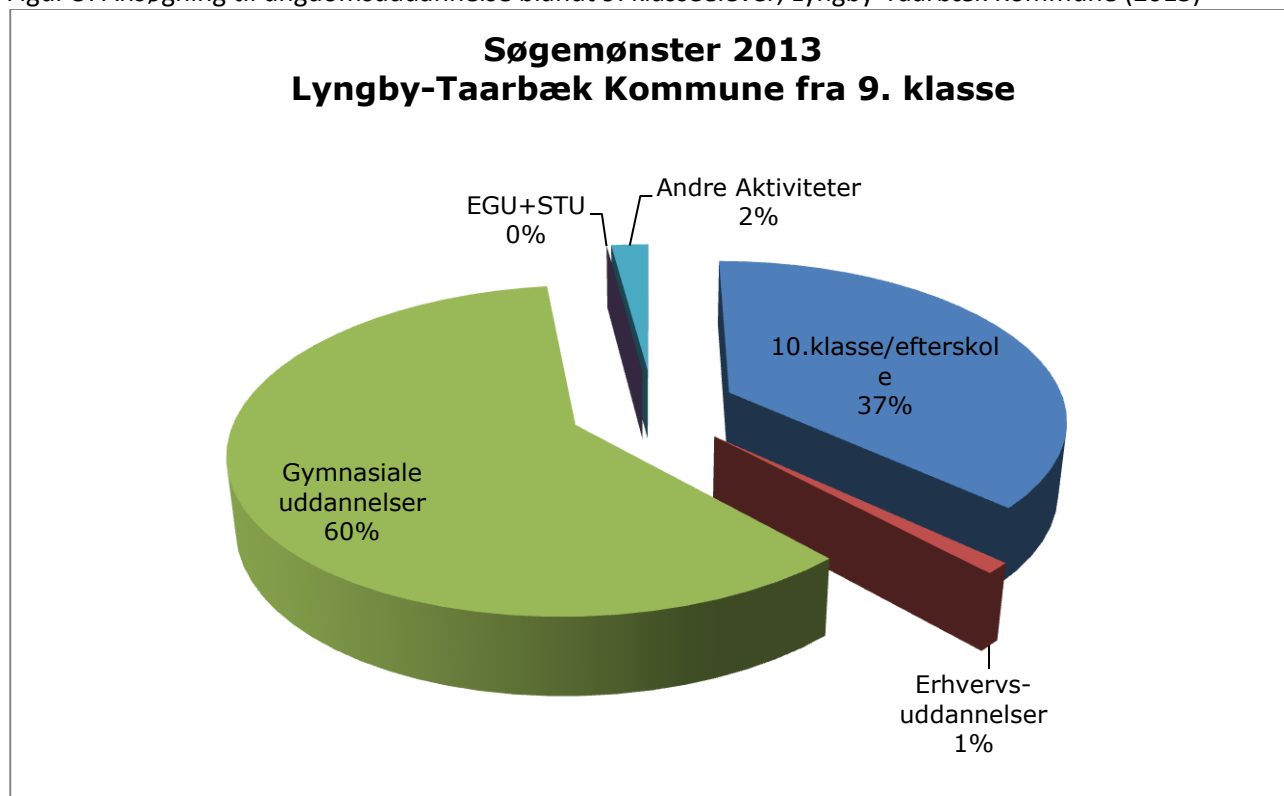
staveundersøgelsen på 5. klassetrin og især ved undersøgelsen af elevernes læsekompetence på 7. klassetrin.

4.5 Overgangsfrekvens

I dette afsnit gennemgås det uddannelsesvalg de unge fra 9. og 10. klasse har truffet ved at ansøge om plads på en ungdomsuddannelse efter skoleåret 2012-13.

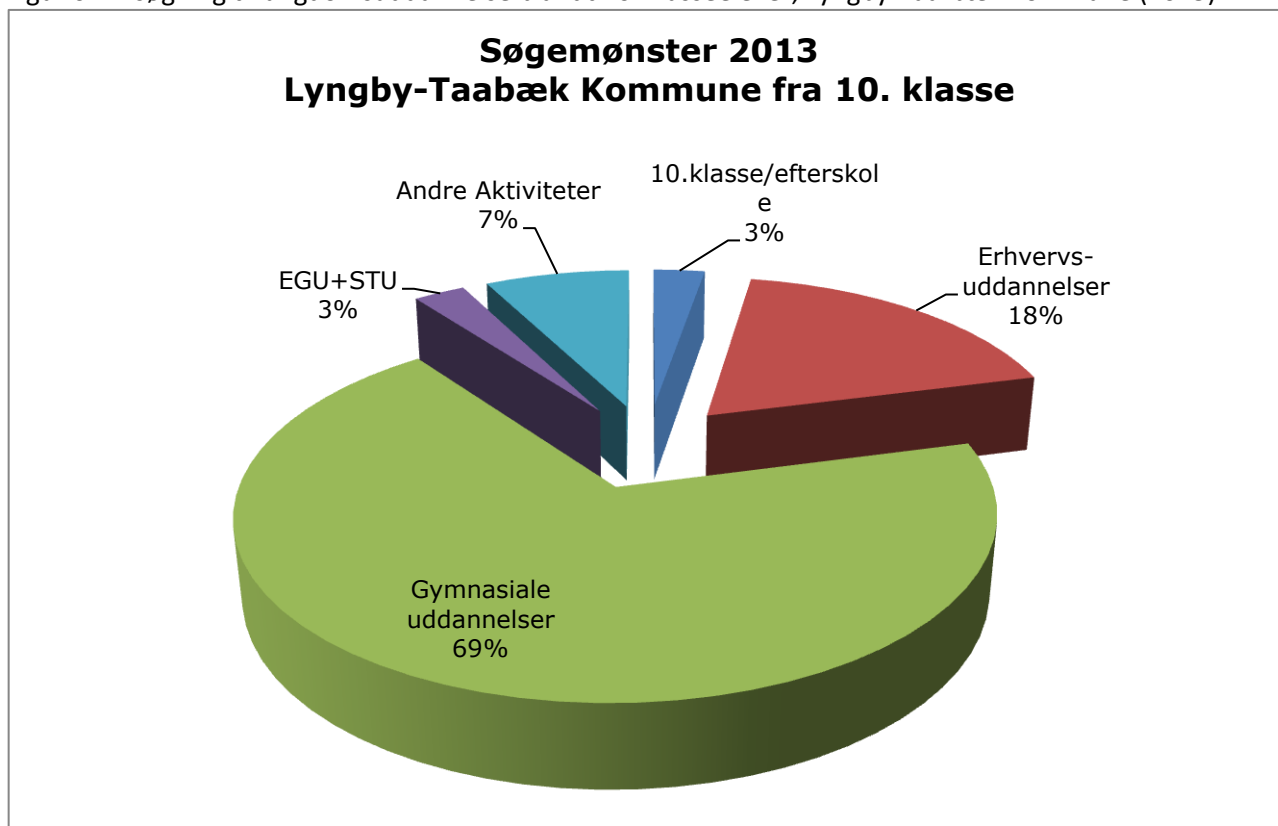
Kategorien "EGU/STU" dækker over erhvervsgrunduddannelse og ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov. "Andre aktiviteter" dækker over produktionsskole, ungdomshøjskole, VUC, udlandsophold, erhvervsarbejde mm.

Figur 5: Ansøgning til ungdomsuddannelse blandt 9. klasseelever, Lyngby-Taarbæk Kommune (2013)



UU Nord, Søgemønstre, 2013

Figur 6: Ansøgning til ungdomsuddannelse blandt 10. klasseelever, Lyngby-Taarbæk Kommune (2013)



UU Nord, Søgemønstre, 2013

Ud fra ovenstående figur 5 og 6 kan man se, at de unge i 9. og 10. klasse i Lyngby-Taarbæk kommune primært vælger at gå på en gymnasial uddannelse. Dette er tilfældet for 60 pct. af eleverne, der forlader 9. klasse og for 69 pct. af eleverne der forlader 10. klasse. Kun en lille andel vælger erhvervsuddannelse (1. pct. af 9. klasse eleverne og 18 pct. af 10. klasse eleverne). Endnu færre vælger EGU/STU (0 pct. efter 9. klasse og 3 pct. efter 10. klasse). Derudover er der 2 pct. af eleverne, der efter 9. klasse skal i gang med andre aktiviteter, mens det er tilfældet for 7 pct. af eleverne, der forlader 10. klasse. Endelig er der en større andel på 37 pct. af eleverne, der efter 9. klasse vælger at tage en 10. klasse/efterskoleophold. For 10. klasseeleverne er andelen på 3 pct.

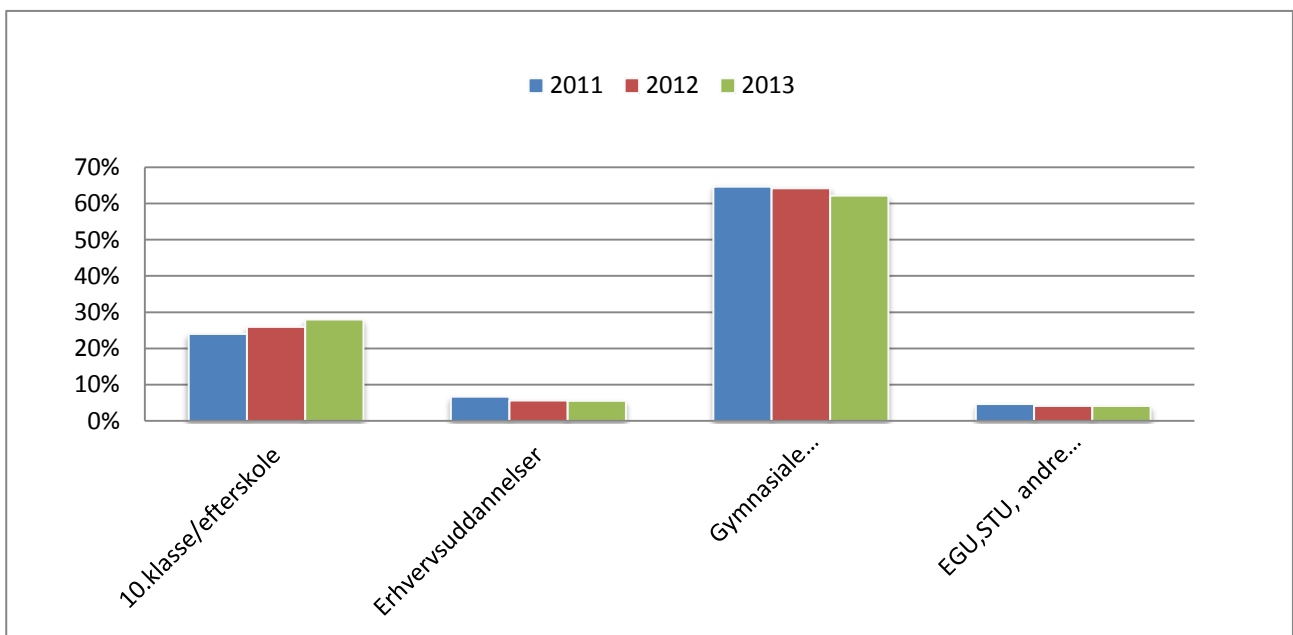
I figur 7 nedenfor kan det ses, at Lyngby-Taarbæk Kommune har en svagt faldende søgning til de gymnasiale uddannelser. Til gengæld kan man se, at tendensen med at vælge at gå i 10. klasse har været stigende i Lyngby-Taarbæk kommune gennem de sidste tre år.

Ifølge UU Nords årlige gennemgang af søgemønstre i de fire UU Nord kommuner følger tre af kommunerne landsudviklingen med stigende søgning til de gymnasiale uddannelser og vigende

søgning til erhvervsuddannelserne. I Lyngby-Taarbæk Kommune ses dog en svagt faldende søgning til de gymnasiale uddannelser.

I alle fire kommuner ses, modsat landstallene, en stigende søgning til 10. klasse på bekostning af søgning til erhvervsuddannelserne og i Lyngby-Taarbæk Kommune tillige på bekostning af søgning til de gymnasiale uddannelser. UU Nord forklarer den øgede søgning til 10. klasse i Lyngby-Taarbæk med, at der på nogle skoler i kommunen er adskillige elever, der har valgt at tage et år på efterskole efter 9. klasse.

Figur 7: Uddannelsesvalg blandt 9. og 10. klasseelever, Lyngby-Taarbæk Kommune (2011- 2013)



UU Nord, Søgemønstre, 2013

I tabel 12 i bilagsfortegnelsen ses en oversigt over, hvordan 9. og 10. klasser har søgt i sommeren 2013.

4.6 Frafald og genplacering

På baggrund af UU-Nords opgørelse for perioden 1.1.12 til 31.12.12, er der set på frafald og genplacering i uddannelse/aktivitet blandt de 16-18-årige. Tidligere har opgørelserne dækket skoleår, men for at få genplacering i ny uddannelse/aktivitet hen over sommeren med i opgørelsen, har UU-nord valgt at ændre periodiseringen for datatrækket til kalenderår.

Er en ung faldet fra flere gange tæller vedkommende med antal frafald. Er en ung genplaceret flere gange, tæller vedkommende ligeledes med antal genplaceringer.

Frafald og genplacering er opgjort på kategorierne: "Andre uddannelser", "erhvervsuddannelse", "forberedende og udviklende aktiviteter"¹, "grundskole", "gymnasiale uddannelser", "midlertidige aktiviteter"².

I kalenderåret 2011 var der et frafald på 165, hvoraf der var 156 genplaceringer. De resterende 9 frafald er registreret under "anden placering", som dækker over unge, der er i vejledning, afventer uddannelsesstart, arbejder/søger arbejde, er i behandling/fængsel, ønsker ikke vejledning, er udrejst.

UU-Nord har kendskab til stort set alle unge, der er frafaldet og som ikke er genplaceret. De følges i ungevejledningen indtil genplacering. I enkelte tilfælde er kontakt på tidspunktet for datatræk dog stadig ikke opnået, men forsøges til stadighed.

Tallene for Lyngby-Taarbæk kommune viser, at langt hovedparten af de 165 frafaldne er fra de gymnasiale uddannelser (99) og fra erhvervsuddannelser (36). Derudover er 17 frafaldet Grundskolen og 13 er frafaldet forberedende og udviklende aktiviteter.

I forhold til året før er antallet af frafald stabilt – 165 i 2013 i forhold til 164 i 2012. Antallet af genplaceringer er steget lidt i forhold til året før – fra 148 genplaceringer i 2012 til 156 genplaceringer i 2013.

¹ Kategorien dækker over AMU, daghøjskole, TAMU, praktik i ungevejledningen, produktionsskole, arbejde, ophold i udlandet, VUC mv.

² Kategorien dækker over orlov, afsoning, sygdom, værnepligt, foranstaltning på fuld tid efter Serviceloven, offentlig forsørgelse, ledig, ukendt.

5. Rammebetingelser

I Lyngby-Taarbæk kommune er der 9 distriktsskoler, der alle har skolefritidsordning (SFO). Derudover har kommunen en Ungdomsskole og et 10. klassecenter (LTU) samt 2 specialskoler. Sorgenfriskolen er Lyngby-Taarbæk kommunes specialskole for elever med generelle indlæringsvanskeligheder og for elever med autisme (0.-5. klasse). Skolen har egen SFO. Heldagsskolen er en specialskole for børn hvis almindelige skolegang, herunder især forholdet til klassekammerater eller de voksne, giver anledning til bekymring med hensyn til adfærd, kontakt og trivsel. Børn henvises efter aftale med forældrene til optagelse på Heldagsskolen.

Herudover har kommunen fire gruppeordninger. En gruppeordning på Hummeltofteskolen for elever med autisme (6.-9. klasse) og to gruppeordninger på Lundtofte Skole for elever med ADHD.

Alle børn, der indskrives i børnehaveklasse til og med 3. klasse, få tilbudt plads i en skolefritidsordning (SFO).

5.1 Samlede antal spor i skolevæsenet

Skolestrukturen i kommunen er bygget op omkring 25 spor fordelt på de 9 distriktsskoler. Fordelingen ser således ud:

4 spor: Virum Skole og Engelsborgskolen

3 spor: Fuglsanggårdskolen, Hummeltofteskolen, Kongevejens Skole og Trongårdsskolen

2 spor: Lindegårdsskolen og Lundtofte Skole

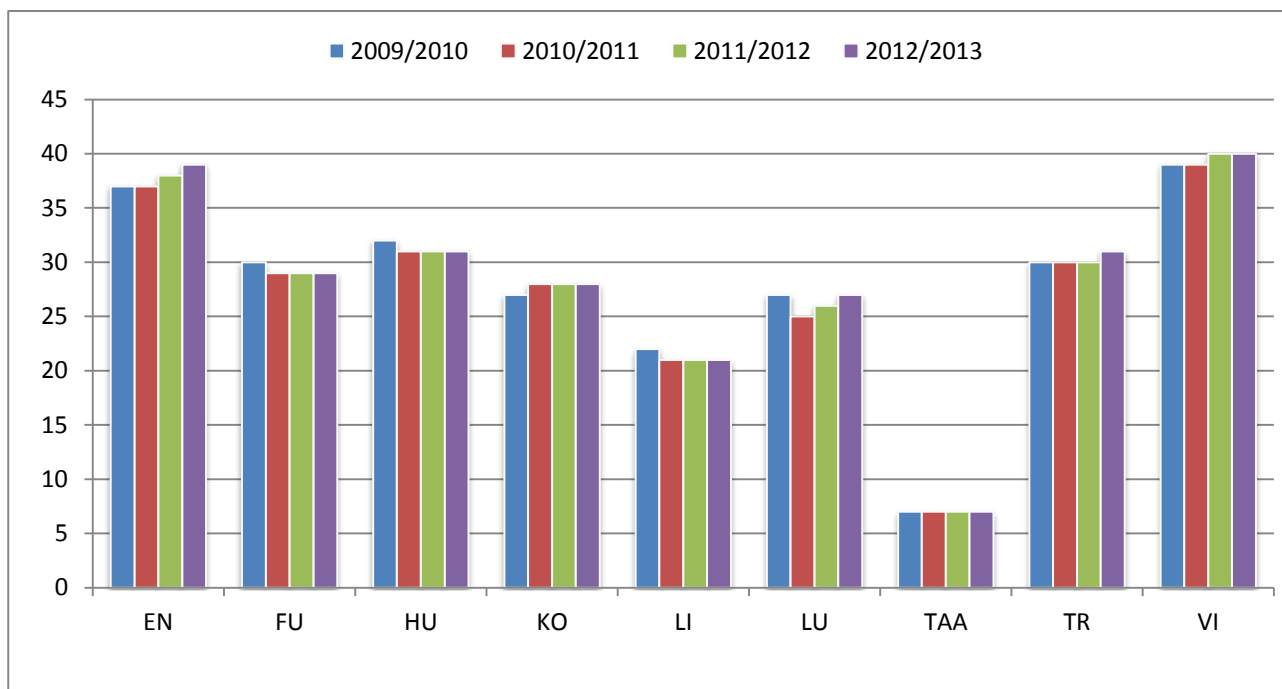
1 spor: Taarbæk Skole

Alle skoler rummer 0. til 9. klassesetrin, undtagen Taarbæk skole, som har 0.-6. klassesetrin. LTU varetager undervisningen af 10. klasseelever. Herudover er der specialskolerne Sorgenfriskolen og Heldagsskolen, samt gruppeordningerne der varetager undervisningen af elever med særlige behov

5.2 Kommunens samlede antal klasser

Lyngby-Taarbæk kommune havde i skoleåret 2012/2013 i alt 253 normalklasser plus 7 10. klasser. I figuren nedenfor vises antal klasser pr. skole over tid. Det fremgår af nedenstående figur 8, at antallet af klasser i skolevæsenet i skoleåret 2012/13 er steget med 3 klasser i forhold til skoleåret 2011/2012. På 6 skoler er antallet af klasser uændret i forhold til 2010/11 (Fuglsanggård, Hummeltofte, Kongevejen, Taarbæk, Lindegård og Virum). På de resterende tre skoler er antallet af klasser steget med 1 (Trongård, Engelsborg, Lundtofte).

Figur 8: Fordeling af klasser (2010-2013)



Center for Uddannelse og Pædagogik. Opgørelse af elevtal pr. 5.9.2012

Elever, som modtager vidtgående specialundervisning, er visiteret til specialklasser og gruppeordninger på Sorgenfriskolen, Heldagsskolen, Hummeltofteskolen, Lundtofte skole og Trongårdsskolen. Andre elever modtager undervisning i form af korte specialforløb på velkomsthold målrettet tosprogede elever og på læsecenteret på Lindegårdsskolen. Disse klasser og hold fremgår ikke af oversigten.

Derudover kan der stilles tilbud til rådighed uden for Lyngby-Taarbæk kommune, hvis den enkelte elevs undervisningsbehov vurderes bedst at kunne opfyldes her.

5.3 Kommunens samlede antal elever

I skoleåret 2012/13 blev der i Lyngby-Taarbæk kommune i alt undervist 6.004 elever (opgjort pr. 5. september 2012). Heraf var de 312 bosiddende uden for kommunen. 245 elever var på opgørelsesdagen i et kort- eller længerevarende specialtilbud i Heldagsskolen, Sorgenfriskolen eller som led i gruppeordning, modtagelsesklasse, velkomsthold eller talelæseklasse.

1151 børn og unge fra Lyngby-Taarbæk kommune gik i privatskole, efterskole eller i anden kommunes folkeskole.

Lyngby-Taarbæk kommunes tilbud til elever, som har brug for basisundervisning i dansk som 2. sprog er organiseret forskelligt afhængigt af, om der tale om de yngste eller de ældste elever. Som en del af arbejdet med at inkludere flest muligt børn i de almene skoler, er der således siden skoleåret 2011/12 ikke blevet oprettet deciderede modtageklasser for de yngste elever – de går i stedet i normalklasser og samtidig på velkomsthold på Lindegårdsskolen. De ældste elever går i modtagelsesklasser på LTU.

Tabel 4: Udvikling i antal elever i modtagelsesklasser eller på velkomsthold (2009-2012)

	Skoleåret 2009/10	Skoleåret 2010/11	Skoleåret 2011/12	Skoleåret 2012/13
Velkomsthold Lindegårdsskolen			13	25
Modtagelsesklasser LTU	25	23	15	20

Center for Uddannelse og Pædagogik. Opgørelse på baggrund af elevtal pr 5.9.2009-12

Som den to ovenstående tabel viser, så er antallet af elever, der har behov for basisundervisning i dansk som 2. sprog steget en del fra skoleåret 2011/12 til skoleåret 2012/13. Der er således 25 elever på velkomstholdene og 20 elever i modtagelsesklasserne. Det er tilsammen en stigning på 17 fra skoleåret før, hvor der var 13 og 15 elever på hhv. velkomsthold og modtagelsesklasser. Forklaringen på stigningen er dels, at der er kommet flere tilflyttere med behov for basisundervisning i dansk som 2. sprog og dels at der er flere elever i modtagelsesklasserne, som har bopæl i andre kommuner.

I perioden skoleåret 2009/10 - 2012/13 ses en stigning i antallet af elever i distriktsskolerne på 227. I samme periode er antallet af elever i specialskoler/specialklasser faldet med 49 elever.

Tabel 5: Klasse og elevtal (2009-2012)

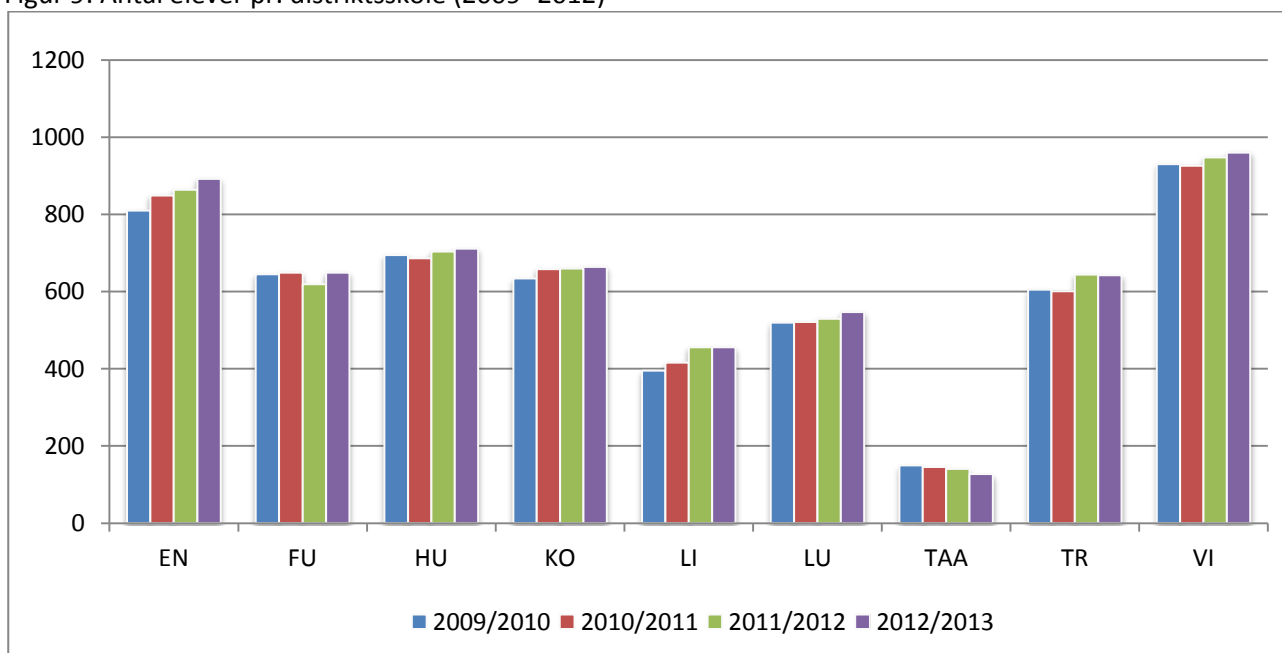
	Status 5.9.2009 Skoleåret 2009/2010		Status 5.9.2010 Skoleåret 2010/2011		Status 5.9.2011 Skoleåret 2011/2012		Status 5.9.2012 Skoleåret 2012/2013	
	Klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser	Elever
Bh. Klasse	26	573	24	578	26	598	26	562
1. – 10. klasse	231	4.959	230	5.005	233	5.005	234	5.197
I alt	257	5.532	254	5.583	259	5.693	260	5.759
Modtagelsesklasser (og velkomsthold)	3	25	3	23	5	28	6	45
Tale/læseklasse VI	1	6	1	8	1	8	1	8
Læseklasse LI	1	6	1	6	1	6	1	6
Specialskoler:								
Sorgenfriskolen		124		108		92		93
Heldagsskolen		51		51		47		46
Heltidsunderv. LTU		8		0		0		0
Gruppeordning HU		28		28		26		26

	Status 5.9.2009 Skoleåret 2009/2010		Status 5.9.2010 Skoleåret 2010/2011		Status 5.9.2011 Skoleåret 2011/2012		Status 5.9.2012 Skoleåret 2012/2013	
Gruppeordning LU		17		16		17		15
Gruppeordning TR		7		8		7		6
I alt		5.804		5.831		5.924		6.004

Center for Uddannelse og Pædagogik. Opgørelse på baggrund af elevtal pr 5.9.2009-2012

Tabel 5 ovenfor viser elevernes tilhørsforhold til specialklasser og hold opgjort pr. 5. september. I løbet af skoleåret vil der være en udskiftning af elever i de enkelte tilbud, hvilket betyder, at der er en større gennemstrømning af elever i tilbuddene end det antal, som ovenstående tabel angiver.

Figur 9: Antal elever pr. distriktsskole (2009- 2012)



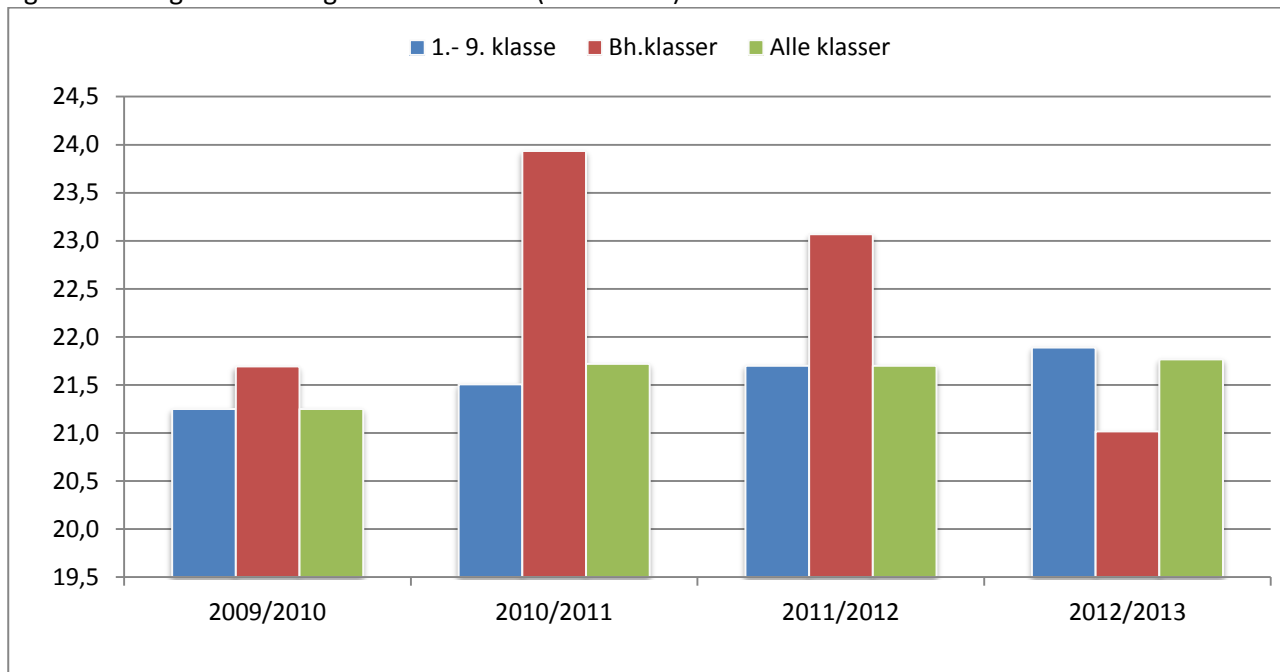
Center for Uddannelse og Pædagogik. Opgørelse på baggrund af elevtal pr. 5.9.2009-2012

Som ovenstående figur 9 viser, har udviklingen i antallet af elever på distriktsskolerne været særlig tydelig på nogle af skolerne i perioden 2009-2012. Engelsborgskolen har haft den største stigning i perioden på 82 elever, men Taarbæk skole har haft det største fald i antallet af elever med et fald på 23 elever i perioden.

5.4 Klassekvotient

Som det fremgår af figur 10 nedenfor er den gennemsnitlige klassekvotient beregnet på alle klassetrin stort set uændret fra skoleåret 2011/12 i forhold til skoleåret 2012/13 – svarende til ca. 21,7 elev pr. klasse. Tallet dækker over et fald i den gennemsnitlige klassekvotient på børnehaveklasseområdet og en svag stigning på 1.- 9. klasses området. Den gennemsnitlige klassekvotient dækker over forskelle fra skole til skole og mellem klassetrin.

Figur 10: Den gennemsnitlige klassekvotient (2009-2012)



Center for Uddannelse og Pædagogik. Opgørelse på baggrund af elevtal pr. 5.9.2009-2012

5.5 Fravalg

I dette afsnit beskrives, hvor mange børn fra Lyngby-Taarbæk kommune, der enten går i privatskole, på efterskole, i andre kommuners folkeskoler mv. I tallene indgår ikke elever, der modtager et specialtilbud.

Tabel 6: Elever, der går i privatskole, efterskole, andre kommuners folkeskoler, eller lignende (opgjort i antal og i pct.)(2009-2012)

	2009/10	2010/11	2011/2012	2012/2013
Elever i andre kommuners folkeskoler	101	127	150	126
Privatskoleelever	756	803	859	855
Elever på efterskoler og lign.	132	149	138	170
Elever der ikke har valgt folkeskolen i LTK - total	989	1079	1147	1151
Andel i procent af kommunens samlede antal elever	15,6	16,8	17,5	17,5

Center for Uddannelse og Pædagogik. Opgørelse på baggrund af elevtal pr. 5.9.2009-2012

Tabellen viser, at andelen af børn, der har valgt at gå i privatskole, på efterskole eller i en almindelig folkeskole i en anden kommune ligger på 17,5 pct. Andelen har således ikke ændret sig siden sidste års måling. Perioden fra 2009/2010 og frem til 2011/2012 har ellers været karakteriseret ved en stadigt stigende andel af elever, der har valgt distriktsskolerne fra.

Nedenstående figur 11 uddyber den gennemsnitlige kommunale fravalgsprocent ved at se på fravalgsprocenterne for de enkelte skoledistrikter. Her har vi desuden valgt kun at se på andelen af

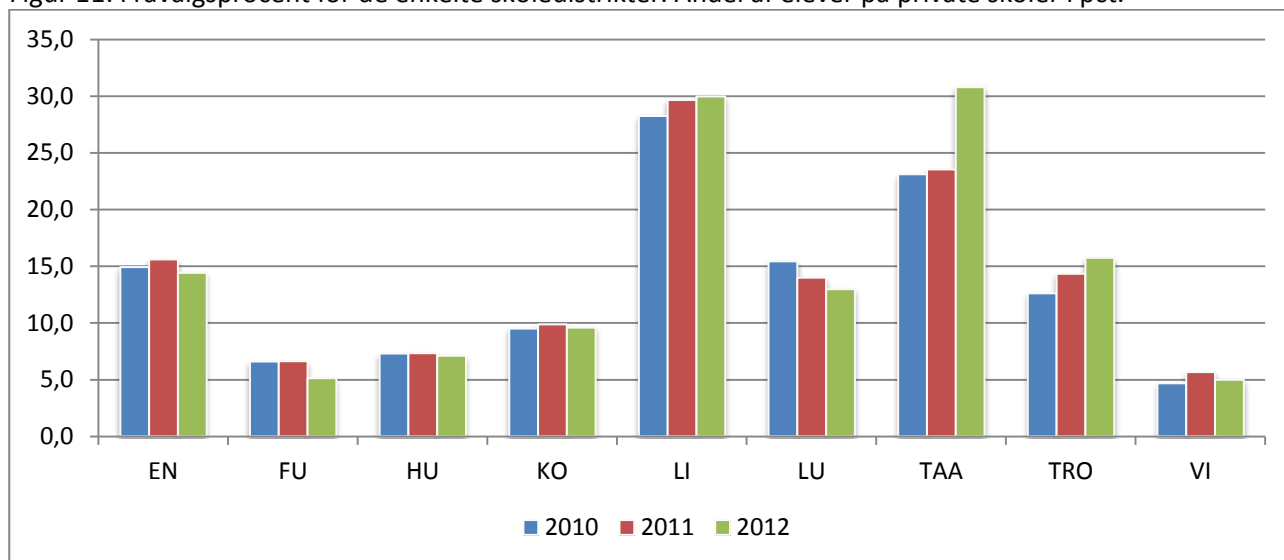
elever, der vælger at gå i privatskole frem for distriktsskolen, da denne type af fravalg er det mest almindeligt forekommende, af de forskellige typer af fravalg eleverne kan gøre.

Som det kan ses i figuren er der stor forskel på fravalgsprocenten i de forskellige distrikter. De laveste fravalgsprocenter findes hos Virum skole (5 pct.), Fuglsanggårdsskolen (5,1 pct.), Hummeltofteskolen (7,1 pct.) og Kongevejens skole (9,6 pct.). De højeste fravalgsprocenter findes hos Taarbæk skole (30 pct.) og Lindegårdsskolen (30,8 pct.).

For Taarbæk skoles vedkommende kan en stor del af grunden til den høje fravalgsprocent tilskrives, at en gruppe af skolens distriktselever vælger en privatskole, som rummer alle klassetrin, sådan at de ikke skal skifte skole efter 6. klasse, som er nødvendigt, hvis man går på Taarbæk skole. Ydermere dækker fravalgsprocenten i figur 11 for Taarbæk skoles distrikt også over alle børn i distriktet; dvs. altså også de børn fra 7.-9. klasse, som ikke kan gå på Taarbæk skole, fordi denne skole kun har 0.-6. klasse. Disse elever kan vælge enten at færdiggøre deres grundskoleforløb på Trongårdsskolen, som er den kommunale skole eleverne hører til, eller de kan vælge en privat skole. Ser man på fravalgsprocenten, som kun gælder for de børn der går i 0.-6. klasse og som hører hjemme i Taarbæks skoles distrikt er fravalgsprocenten på 23,4. Det vil sige, at ud af de 154 elever, der hører til i distriktet, går 36 elever ikke i Taarbæk skoles 0.-6. klasse. At fravalgsprocenten er højere, når man medtager 7.-9. klasse betyder, at der er flere elever, der vælger at afslutte deres skoleforløb i en privatskole, frem for at flytte til Trongårdsskolen, når de skal starte i 7. klasse.

Lindegårdsskolens distrikt, har to privatskoler - Lyngby Private skole og Sankt Knud Lavard, som er de to største privatskoler i kommunen (jf. nedenstående tabel 7 over antallet af elever i kommunens privatskoler), hvilket har en betydning for, at Lindegårdsskolen har en højere fravalgsprocent end de andre skoler i kommunen. De to andre privatskoler i kommunen – Lyngby Friskole og Billums Private skole – ligger i Engelsborgskolens distrikt, som har en fravalgsprocent på 14,4.

Figur 11: Fravalgsprocent for de enkelte skoledistrikter. Andel af elever på private skoler i pct.



Center for Uddannelse og Pædagogik. Opgørelse på baggrund af elevtal pr. 5.9.2012

Tablet 7: Antal af Lyngby-Taarbæk kommunes elever i kommunens privatskoler (2012/13)

	2010	2011	2012
Lyngby Private Skole	284	312	320
Lyngby Friskole	35	40	45
Sankt Knud Lavard Skole	90	94	95
Billums Private Skole	36	43	45
i alt LTK elever på LTK privatskoler	445	489	505

Center for Uddannelse og Pædagogik. Opgørelse på baggrund af elevtal pr. 5.9.2012

5.6 Elev/lærer ratio

Elev/lærerratio viser, hvor mange elever, der er pr. fuldtidslærer i den almene undervisning. Den beregnes ved at sammenholde antallet af lærerårsværk med antallet af elever fra 1. til og med 9. klassetrin. I beregningen af elev/lærer-ratioen indgår ikke elever i specialtilbud og -forløb.

Tablet 8: Antallet af elever i den almene undervisning pr. normeret lærerstilling (2009/10 til 2012/13)

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/13
Engelsborgskolen	13,60	13	14,1	14,5
Fuglsanggårdsskolen	13,14	12,7	13,6	13,9
Hummeltofteskolen	12,01	11,4	11,9	12,4
Kongevejens Skole	15,32	14,3	14,6	14,3
Lindegårdsskolen	10,29	12	11,5	10,7
Lundtofte Skole	11,24	11,4	10,8	12,2

Taarbæk Skole	14,66	14,9	12,3	10,7
Trongårdsskolen	12,79	12,3	13,5	13,6
Virum Skole	15,90	14,5	14,2	14,2
Gennemsnit	13,22	12,94	12,96	12,96

Opgørelse fra UNI-C på baggrund af skolernes indberetning

Som tabellen viser, er kommunens gennemsnitlige antal elever pr. normeret lærerstilling uforandret fra skoleåret 2011/12 til skoleåret 2012/13. Elev/lærerratioen på de enkelte skoler spænder over 10,7 elev pr. normeret lærerstilling på Taarbæk skole til 14,5 elev pr. normeret lærerstilling på Engelsborgskolen.

5.7 Undervisningsprocent

Undervisningsandelen viser, hvor stor en del af lærernes samlede arbejdstid, der bruges på undervisning.

Undervisningsandelen udregnes som en andel af lærernes bruttoarbejdstid. Ressourceforbrug opgøres i følgende fem kategorier:

- Undervisning
- Opgaver i tilknytning til undervisning
- Andre opgaver
- Ledelsestid
- Ferie, feriefridage og søgnehellidage

Undervisning defineres som klasseundervisning, holdundervisning og individuel undervisning i folkeskolens fag, herunder specialundervisning, vikartimer og undervisning på lejrskoler og ekskursioner.

Opgaver i tilknytning til undervisningen omfatter forberedelse og efterbehandling af undervisningen, samarbejde og udvikling uanset form om alle forhold vedrørende undervisningen og øvrige opgaver i relation til undervisningen med alle relevante parter: lærere, ledelse, andre faggrupper og forældre. Derudover er der typiske opgaver i tilknytning til undervisningen, såsom faglig ajourføring, elevpraktik, brobygning og introduktionsforløb.

I kategorien **andre opgaver** indgår opgaver, der hverken er undervisning eller opgaver i tilknytning til undervisning. Det omfatter efteruddannelse, medarbejdersamtaler, lejrskole, afgangsprøver, censur og mødedeltagelse i forhold til skolens drift etc. samt pædagogisk/administrative opgaver såsom skemalægning, hverv og funktioner såsom tillidsrepræsentantarbejde, skolebibliotekar og vejledning.

Tabel 9: Undervisningsprocenten – andel af lærernes arbejdstid, som anvendes til undervisning i procent opgjort pr. skole (2009/10 til 2012/13)

	2009/10	2010/11	2011/2012	2012/2013
Engelsborgskolen	37,3	35,2	34,9	34,7
Fuglsanggårdsskolen	34,7	34,6	35,3	35,8
Hummeltofteskolen	34,7	33,6	35,7	35,4
Kongevejens Skole	33,0	32,5	34,3	34,8
Lindegårdsskolen	34,0		34,6	31,1
Lundtofte Skole	34,5	34,0	35	34,6
Trongårdsskolen	34,4	35,4	35,6	33,2
Taarbæk Skole	34,2	34,5	33,5	35,0
Virum Skole	37,8	35,2	34,9	35,4
Gennemsnit	35,0	34,8	34,8	34,6

Opgørelse fra UNI-C på baggrund af skolernes indberetning

Som tabellen viser, har den gennemsnitlige undervisningsprocent for hele kommunen ligget meget stabilt de sidste fire år med en meget svagt faldende tendens.

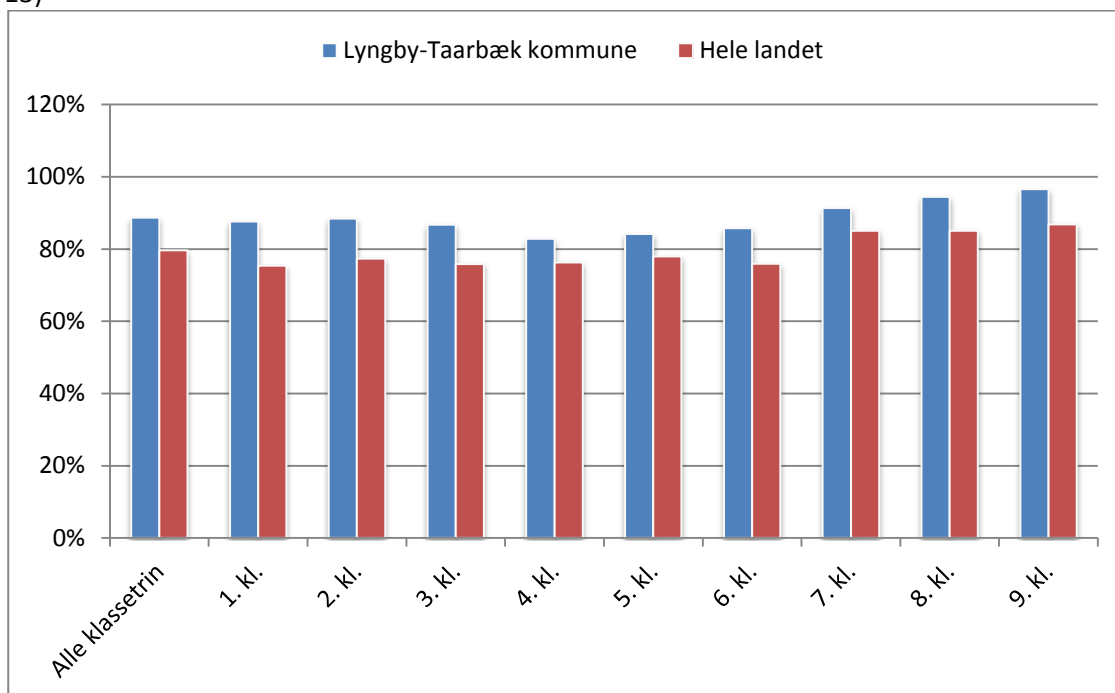
Hvis man sammenligner tallene for de enkelte skoler ses en variation skolerne imellem. På Fuglsanggårdsskolen er undervisningsprocenten eksempelvis på 35,8 pct., mens den på Lindegårdsskolen er på 31,1 pct. i skoleåret 2012/13. Denne variation skyldes bl.a., at de lokale aftaler på den enkelte skole kan påvirke undervisningsprocenten i op- og nedadgående retning.

5.8 Linjefagsdækning i normalundervisningen

Undervisningsministeriet har foretaget en undersøgelse af linjefagsdækningen på landets folkeskoler i skoleåret 2012-13. I undersøgelsen skelnes der ikke mellem om læreren har en egentlig linjefagsuddannelse, eller om læreren har andre tilsvarende kompetencer. Det hele samles under begrebet linjefagsdækning.

Lyngby-Taarbæk kommunes ni folkeskoler har deltaget i undersøgelsen og som nedenstående figur 12 viser, så har Lyngby-Taarbæk kommunes ni folkeskoler en bedre linjefagsdækning på alle klassetrin end det tilsvarende landsgennemsnit. Den højeste linjefagsdækning finder man på 8. og 9. klassetrin med hhv. 94 og 97 pct. linjefagsdækning i undervisningen. Den laveste findes på 4. og 5. klassetrin med hhv. 83 og 84 pct.

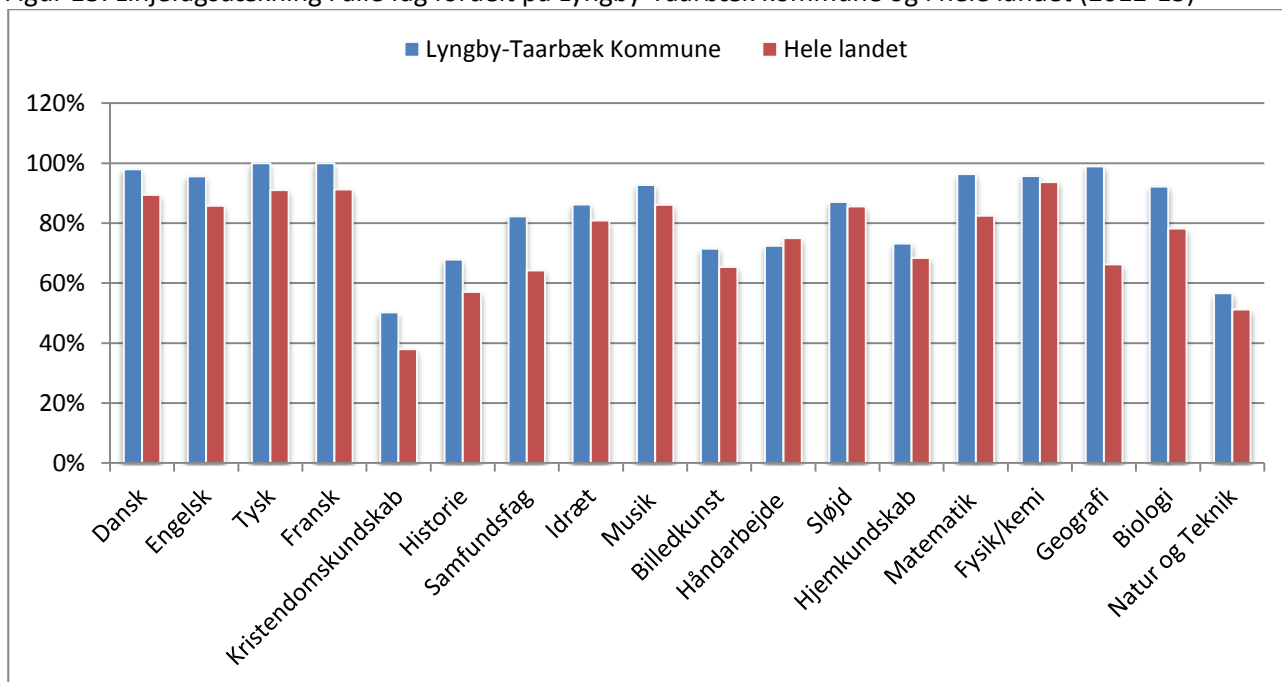
Figur 12: Linjefagsdækning på alle klassetrin fordelt på Lyngby-Taarbæk kommune og i hele landet (2012-13)



Undersøgelse fra UVM – baseret på baggrund af skolernes indberetning af linjefagsdækning i normalundervisningen

I undersøgelsen indgår også oplysninger om, hvordan linjefagsdækningen fordeler sig på de forskellige fag, hvilket illustreres i figur 13 nedenfor.

Figur 13: Linjefagsdækning i alle fag fordelt på Lyngby-Taarbæk kommune og i hele landet (2012-13)



Undersøgelse fra UVM – baseret på baggrund af skolernes indberetning af linjefagsdækning i normalundervisningen

I figuren ovenfor kan man således se, at hvad angår fagene dansk, engelsk, tysk, fransk, matematik, fysisk/kemi, musik, geografi og biologi har Lyngby-Taarbæk kommune en linjefagsdækning på mellem 90 og 100 pct., hvilket er meget tilfredsstillende. Ligeledes viser diagrammet, at Lyngby-Taarbæk kommune har en bedre linjefagsdækning på alle fag, undtaget håndarbejde, hvor landsgennemsnittet ligger en smule højere end kommunens (hhv. 75 og 72 pct.).

Blandt de fag med den laveste linjefagsdækning finder man kristendomskundskab, samt natur og teknik med hhv. 50 og 57 pct. linjefagsdækning. I arbejdet med at sikre en bedre linjefagsdækning i kristendomskundskab har centret et samarbejde med Skoletjenesten, hvor man dels gennem kurser og dels gennem lokalt understøttende tiltag, arbejder med at opkvalificere lærernes kompetencer inden for faget. Hvad angår faget Natur og Teknik, vil CUP i 4K regi, inden for de næste par år, tilbyde en linjefagsuddannelse inden for faget. I første omgang vil uddannelsen blive udbudt i et samarbejde med Naturskolen.

5.9 Elevfravær

Fraværsprocenten er beregnet som forholdet mellem antal skoledage og antal fraværsdage for den gruppe elever, der er registreret fravær for. Beregningen er gennemsnitligt antal fraværsdage og fraværsprocent er forbundet med nogle tekniske udfordringer, fordi alle skoler ikke opgør deres fravær på samme måde. Det betyder også, at fraværstallene er forbundet med en usikkerhed der gør, at de kun kan bruges som pejlemærker i forhold til at få et overblik over elevernes fraværsmønster på de enkelte skoler.

Med denne usikkerhed in mente viser centerets opgørelse på baggrund af udtræk fra fraværssystemet, at hver elev i gennemsnit havde et samlet fravær på 10,6 dage i skoleåret 2012-13 svarende til ca. 5,5 % af det samlede antal skoledage i skoleåret. Det er status quo til sammenligning med skoleåret 2011/12. Set over en fireårig periode er der sket et fald fra de 11,3 dage, som var gennemsnittet i skoleåret 2009/10.

I nedenstående figur 14 er elevernes gennemsnitlige fravær delt op i "sygdom", "ulovligt fravær" og "lovligt fravær" fordelt på enkelte skoler. Elevernes fravær på grund af sygdom varierer relativt meget fra skole til skole. Af figuren fremgår det, at eleverne på Taarbæk skole havde det højeste antal sygefraværsdage blandt alle skolerne. I gennemsnit havde eleverne 8,9 sygefraværsdage. Men også Sorgenfriskolen og Lundtofte skole placerede sig blandt de skoler med de fleste sygefraværsdage med hhv. 8,6 og 8,3 antal gennemsnitlige fraværsdage. Det laveste sygefravær finder man hos eleverne på Kongevejens Skole, som havde 5,9 fraværsdage i gennemsnit og hos eleverne på LTU, som havde 1,5 fraværsdage. Når man kigger nærmere på tallene, kan man overveje om Taarbæk skoles relativt høje fraværstal for sygdom delvist er betinget af, at skolen kun har elever fra 0.-6. klasse, hvor man måske kan forvente et større fravær pga. sygdom end hos de ældre elever. Ligeledes er Taarbæk skole også en skole med relativt få elever, hvilket betyder,

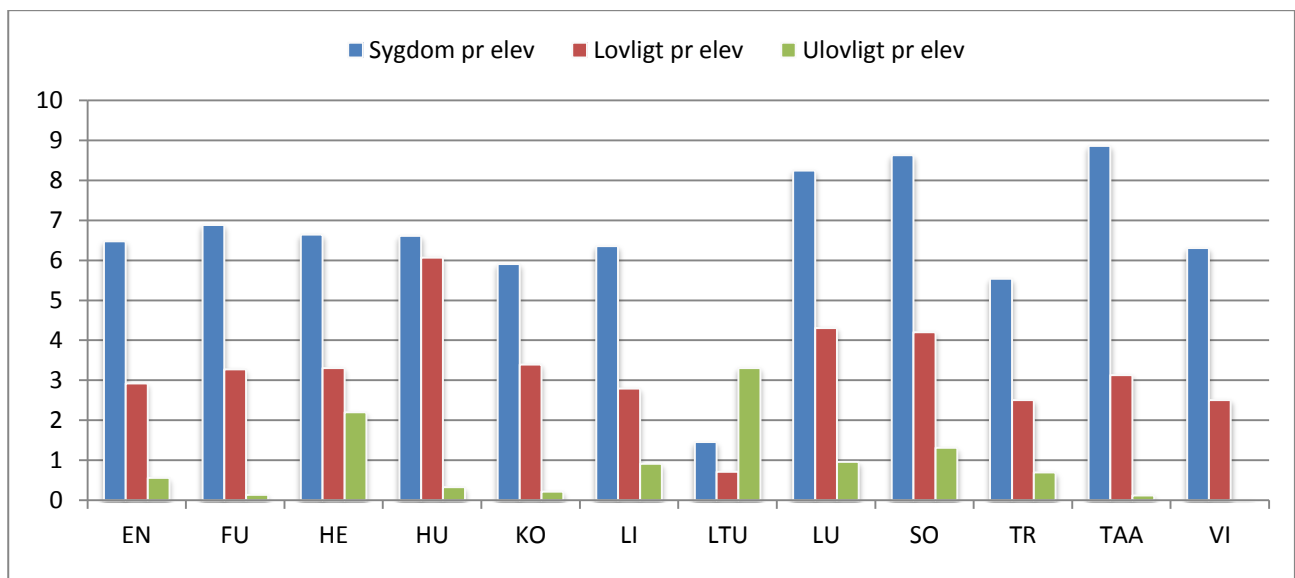
at hver enkelt elevs fravær har en større betydning for det samlede fraværgennemsnit end det har på de større skoler.

Elevernes lovlige fravær er gennemsnitligt på 3,3 dag, hvilket nogenlunde er på niveau med tallet for sidste år (3,4). Eleverne på Hummeltofteskolen (6,1) har flest antal dage med lovligt fravær, mens eleverne på Trongårdsskolen og Virum skole (2,5) har færrest.

Det gennemsnitlige ulovlige fravær på tværs af skolerne var i skoleåret 2012/13 på 0,9 dage, hvilket er uændret i forhold til skoleåret 2011/12.

LTU (3,3), Heldagsskolen (2,2) og Sorgenfriskolen (1,3) er de skoler, der har det højeste antal ulovlige fraværsdage pr. elev. Færrest ulovlige fraværsdage har Virum skole (0,0), Fuglsanggårdsskolen og Taarbæk skole (0,1).

Figur 14: Det gennemsnitlige antal fraværsdage pr. elev pr. skole (2012-2013)

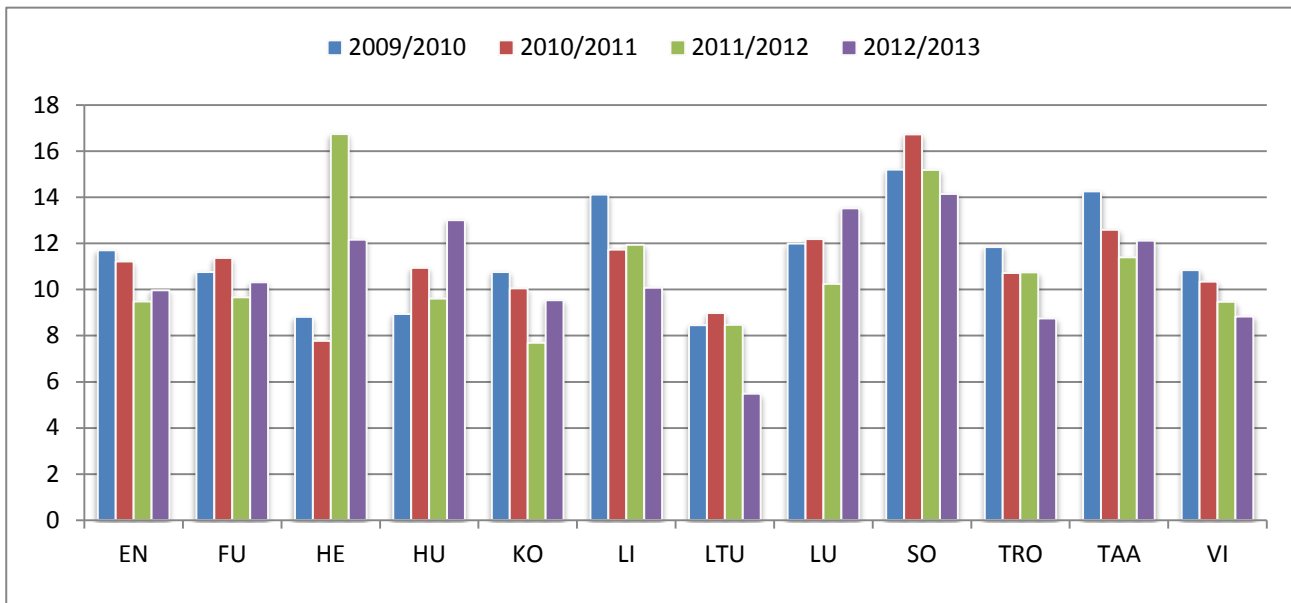


Opgørelse fra Center for Uddannelse og Pædagogik på baggrund af udtræk fra fraværssystemet

I figur 15 nedenfor vises det gennemsnitlige antal fraværsdage set over fire skoleår. Som det kan ses, er der kun små udsving i antallet af fraværsdage pr elev på de enkelte skoler. En undtagelse fra dette er Heldagsskolen, som viser store udsving henover den fireårige periode.

På tværs af skolerne er der store udsving i gennemsnittet henover den fireårige periode. Her ses det, at gennemsnittet ligger mellem 7,8 dage og 15,3 dage. Det laveste tal findes for LTU og det højeste for Sorgenfriskolen.

Det gennemsnitlige antal fraværsgange pr. elev pr. skole 2009/10-2012/13



Opgørelse fra Center for Uddannelse og Pædagogik på baggrund af udtræk fra fraværssystemet

5.10 Personale under uddannelse

I tabel 10 nedenfor er angivet antal personer, som uddanner sig i linjefag, vejleder- eller diplomuddannelse eller ledelse i skoleårene 2008/09 til 2011/12.

Tabel 10: Antal personer i uddannelse(2009-2012)

	Linjefag	Diplom- vejleder	Læse- vejleder	Bibliotek	Leder diplom	Andet ledelse	I alt
Skoleåret 2009/10	16	14	10	3	31	4	78
Skoleåret 2010/11	9	22	8	4	35	5	83
Skoleåret 2011/12	5	26	7	5	7	4	54
Skoleåret 2012/13	10	28	4	2	4	4	52

Intern opgørelse fra Center for Uddannelse og Pædagogik

I skoleåret 2012/13 var der i alt 52 personer i uddannelse, hvilket er stort set det samme niveau, som året før. Af de 52 personer var de fleste (28) på diplomvejlederuddannelse. Der er tale om en fortsat stigning gennem de sidste fire år af antallet af personer i diplomvejleder uddannelse og afspejler kommunens bevidste prioritering af uddannelse af faglige vejledere, som led i strategien for fastholdelse og udvikling af det faglige niveau på skolerne.

Der satses fortsat på at hæve linjefagsdækningen gennem uddannelse af flere lærere i linjefag. Antallet af personer under uddannelse i et linjefag i skoleåret 2012/13 er steget i forhold til de to foregående år.

5.11 Digitalisering

Skolernes infrastruktur er blevet opgraderet. I sommerferien 2013 blev de sidste skoler forsynet med flere stik i klasserne, så eleverne har mulighed for at oplade digitale enheder i løbet af skoledagen. Der blev samtidig trukket kabler så det trådløse netværk kan udvides og opgraderes til at kunne håndtere 2,2 enheder pr. elev på nettet. Det betyder, at hver elev skal kunne have både en telefon og en tablet eller computer på nettet samtidig med skoleudstyret. Det trådløse netværk færdiggøres i foråret 2014.

Digitalt udstyr på skolerne er mange forskellige enheder. Computere, tablets, digitale kameraer, projektorer, digitale tavler mv.

I kvalitetsrapporten er der fokus på skolernes "arbejdspladser", dvs. computere og tablets som anvendes i undervisningen. En stor del af disse er finansieret af en central pulje, men mange er indkøbt og finansieret af den enkelte skole. Den centrale pulje har gennem de sidste 10 år været godt 2 mio. kr. pr. år.

Computerne er som hovedregel op til og med fem år gamle, dog er der ca. 75 stationære computere som er ældre, men forsynet med nye harddiske og mere hukommelse.

I perioden 2010-2013 er der sket en udvikling i antallet af elever pr. digital arbejdsplads fra gennemsnitligt 4,0 elever pr. digital arbejdsplads i 2010 til gennemsnitligt 3,1 elever pr. digital arbejdsplads i 2013.

Tabel 11: Elever pr. digital arbejdsplads (2010-2013)

	2010	2011	2012	2013
Engelsborgskolen	4,8	4,1	4,0	3,9
Fuglsanggårdsskolen	4,0	3,7	3,2	4,1
Heldagsskolen	2,3	2,2	2,1	0,6
Hummeltofteskolen	4,4	4,0	3,9	3,9
Kongevejens Skole	2,7	2,7	2,7	2,7
Lindegårdsskolen	3,6	3,0	2,7	3,0
Lundtofte Skole	3,6	3,2	3,1	2,6
LTU 10. klassecenter	1,8	1,3	1,2	1,1
Sorgenfriskolen	1,9	1,6	1,6	0,6
Trongårdsskolen	5,4	4,7	5,0	3,4
Taarbæk Skole	4,2	3,1	2,5	2,4
Virum Skole	4,7	4,2	4,9	4,1
Gennemsnit	4,0	3,5	3,4	3,1

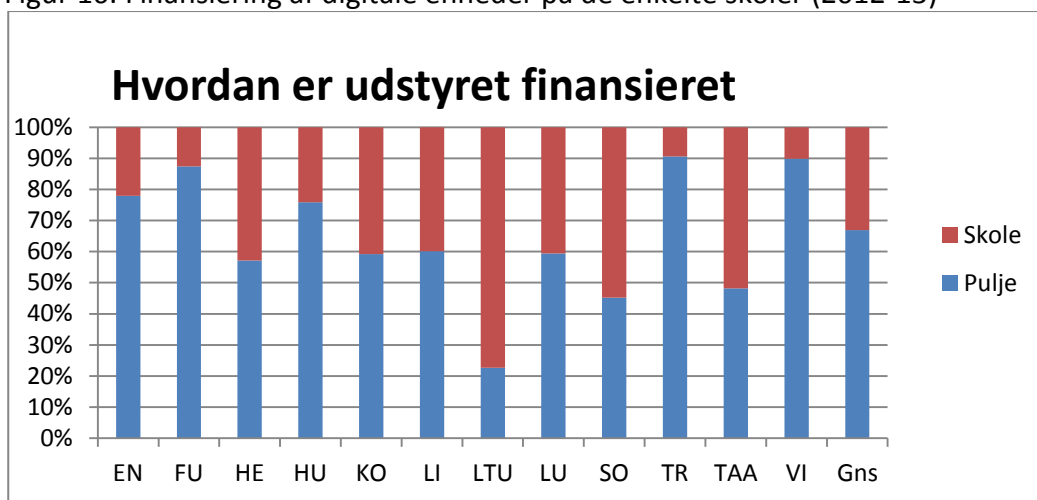
Intern opgørelse fra Center for Uddannelse og Pædagogik

Som ovenstående tabel 11 viser, så dækker det gennemsnitlige antal elever pr. digital arbejdsplads over forholdsvis store forskelle skolerne imellem. Engelsborgskolen, Hummeltofteskolen, Fuglsanggårdsskolen og Virum Skole er de skoler, der har det højeste antal elever pr. digital

arbejdsplads. Heldagsskolen, Sorgenfriskolen og LTU er de skoler, der har det laveste antal elever pr. digital arbejdsplads.

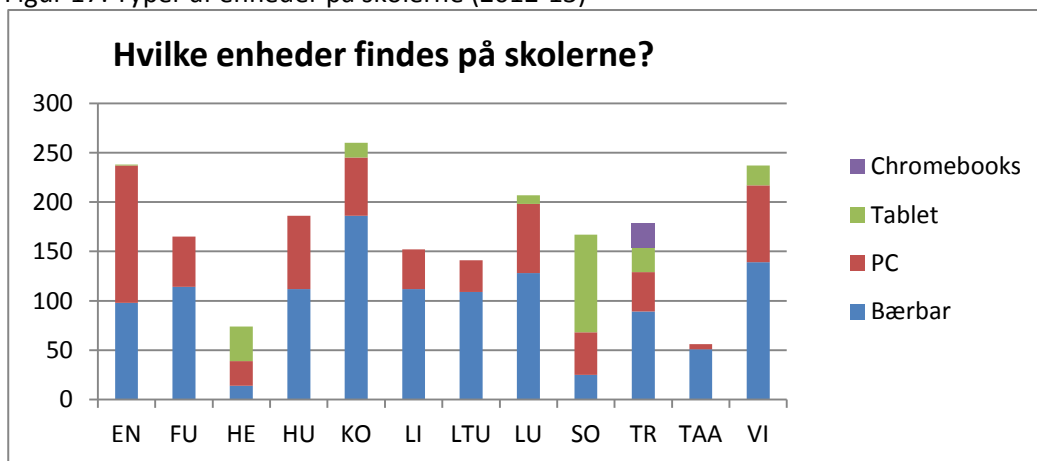
Skolerne har forskellige indsatsområder, hvilket også afspejler sig i omfanget af de enkelte skolars eget indkøb af digitale enheder til brug i undervisningen, hvilket kan ses i nedenstående figur 16.

Figur 16: Finansiering af digitale enheder på de enkelte skoler (2012-13)



Intern opgørelse fra Center for Uddannelse og Pædagogik

Figur 17: Typer af enheder på skolerne (2012-13)



Intern opgørelse fra Center for Uddannelse og Pædagogik

Bærbare computere er de mest almindelige digitale arbejdspladser på skolerne. Kategoriem 'PC' er stationære enheder, som fx bruges i læringscenteret, i kursuslokaler og som tavlecomputere, koblet til de digitale tavler i klasserne. Tablets er på vej ind, Sorgenfriskolen har eksempelvis købt iPads til alle elever og Heldagsskolen har købt til mange af deres elever. På Trongårdsskolen deltager en klasse i et udviklingsarbejde med Chromebooks, som er en bærbar computer, der kun har installeret en browser.

Digitale læremidler

Som et led i aftale om kommunernes økonomi 2012 yder staten refusion til indkøb af digitale læremidler i perioden 2012 – 2015. Ordningen trådte i kraft pr. 1. juli 2012 og Lyngby-Taarbæk Kommunes andel af refusionspuljen fra ordningens start og til udgangen af 2013 svarer til 216 kr. pr. elev, hvilket vil sige 1.3 mio. kr. i alt.

Samlet set har kommunen udnyttet 38 % af tilskudsmuligheden. Omtrent en tredjedel af tilskuddet er udnyttet af Læringshuset, som finansierer tre generelle læremidler for skolerne (CD ORD, Skoletube/skoleblogs og Ordbogen.com)

Det er dog ikke alle digitale læremidler som kan opnå tilskud. Der er krav om interaktivitetsmuligheder og skolefaglig tilknytning. I alt er der godt 450 forskellige tilskudsberettigede læremidler. Der har ikke været udmeldt nogen form for loft eller ramme for skolernes udnyttelse af refusionsmuligheden.

Tabel 12: Skolernes udnyttelsesgrad ift. til refusionspuljen (2012-13)

	Skolens indberettede udgift til tilskudsberettigede digitale læremidler i perioden 1.7. 2012 til 31.12.2013	Skolens udnyttelse af refusionsmuligheden (216 kr. pr. elev)
Engelsborgskolen	30.395	16 %
Fuglsangårdsskolen	36.653	26 %
Heldagsskolen	750	7 %
Hummeltofteskolen	43.144	28 %
Kongevejens Skole	34.704	24 %
Lindegårdsskolen	11.437	12 %
LTU	23.889	74 %
Lundtofte Skole	26.669	23 %
Sorgenfriskolen	12.192	61 %
Trongårdsskolen	64.548	46 %
Taarbæk Skole	5.780	20 %
Virum Skole	51.584	25 %

Intern opgørelse fra Center for Uddannelse og Pædagogik

Som det ses af ovenstående tabel 12 er der en stor forskel på, i hvor stort omfang skolerne udnytter refusionsmuligheden. LTU har den højeste udnyttelsesgrad (72 pct.), mens Heldagsskolen har den laveste (7 pct.). Forskellene i udnyttelsen af refusionsmuligheden kan have flere forklaringer.

Sorgenfriskolen og LTU har i 2012 – 2013 investeret i digitale enheder til eleverne. Sorgenfriskolen købte iPads til alle elever primo 2013 og LTU har løbende udvidet antal enheder, både bærbare computere og iPads. For begge skoler giver det nu rigtigt god mening at investere i digitale læremidler, hvilket også afspejles i deres høje udnyttelsesgrad ift. refusionsmuligheden. Heldagsskolen har først primo 2014 opgraderet på antal enheder og deres eventuelle investeringer i digitale læremidler vil derfor først slå igennem på et senere tidspunkt.

Generelt anvender skolerne anvender en bred vifte af installerede programmer, bl.a.

- Libre Office til tekster, tal og præsentationer
- CD ORD til læse/skrivestøtte
- Billed- og videoredigering
- Lydbearbejdning

Hertil kommer internettjenester, betalte og gratis, bl.a.

- Skoletube og Skoleblogs, som finansieres af fællespulje
- Danske Dyr og Verdens Dyr som de fleste skoler abonnerer på
- Forlagsproducerede fagportaler mv.
- Gratis Web 2.0 tjenester.

Det er fuldt ud muligt at sammensætte god og inspirerende undervisning alene baseret på gratis, webbaserede læremidler og web 2.0 tjenester, men for de fleste undervisere giver det god mening at anvende didaktiserede, forlagsproducerede læremidler. Med en lettere adgang til digitale enheder i skolen vil vi formentlig se en øgning af skolernes indkøb af digitale læremidler i de kommende år.

5.12 Ressourcer – timer og kroner

I dette kapitel beskrives det, hvor mange økonomiske ressourcer, der er anvendt til Lyngby-Taarbæk Kommunes skolevæsen i kalenderåret 2012.

Tabel 13: Nettodriftsudgift pr. skoleelev i normalklasser, opgjort pr. skole (2009 - 2012)

2012-priser	2009	2010	2011	2012
LTK-samlet	55.190	54.530	52.261	48.901
Engelsborgskolen	55.847	50.351	47.118	45.728
Fuglsanggårdsskolen	58.149	57.583	54.705	49.728
Hummeltofteskolen	53.715	52.345	50.783	47.443
Kongevejens Skole	50.061	48.277	47.709	46.282
Lindegårdsskolen	69.110	69.672	59.515	58.429
Lundtofte Skole	59.491	58.528	58.242	54.767
Trongårdsskolen	61.962	58.179	51.669	48.206
Taarbæk Skole	67.125	68.039	66.375	88.604
Virum Skole	52.785	51.800	51.303	48.052
10. klasse	56.904	69.508	63.691	63.488

Opgørelse fra Center for Uddannelse og Pædagogik på baggrund af regnskab 2009, 2010, 2011 og 2012.

Tabel 13 ovenfor viser nettodriftsudgiften pr. elev inkl. fællesudgifter på skoleområdet. Forbruget pr. elev i regnskabsåret 2012 viser, at Engelsborgskolen har brugt færrest midler pr. elev, mens Taarbæk Skole har brugt flest. Den store stigning i nettodriftsudgift på Taarbæk skole hænger

sammen med de ekstraordinære omkostninger, der har været på skolen i forbindelse med deres ombygning i det pågældende skoleår. Derudover er tallene også afhængige af det faktiske forbrug og skolernes aktuelle klassekvotienter i det berørte skoleår. Generelt har skolernes størrelse betydning for de gennemsnitlige udgifter pr. barn – de små skoler er relativt dyrere end de store skoler.

Nettoudgiften pr. 10. klasse er ikke sammenlignelig, idet udgiften til drift og ledelse er konteret på LTU's område.

Udviklingen i nettodriftsudgiften i den viste periode svinger en del mellem skolerne og for den enkelte skole. Dette skyldes dels, at der er tale om regnskabstal, som alt efter skolens disponeringer i kalenderåret falder forskelligt ud. Desuden har overførselsadgangen mellem regnskabsårene betydning for det råderum, som skolerne har i det aktuelle regnskabsår. LTU blev fra skoleåret 2010-11 tilført ekstra ressourcer til "Inkluderende 10. classesforløb" – målrettet elever fra Heldagsskolen og Sorgenfriskolen som ønsker et 10.klasses skoleår. Fra skoleåret 2011/2012 gives der ikke længere linjetillæg til 10. klasse.

Tabel 14: Nettodriftsudgift pr. skoleelev i specialskoler og gruppeordninger (2009 - 2012)

2012-priser	2009	2010	2011	2012
Heldagsskolen	291.760	314.665	356.945	355.800
Sorgenfriskolen inkl. gruppeordning	166.448	196.998	226.025	209.765
HU-gruppeordning	200.566	248.838	243.902	248.413
LU-gruppeordning	166.250	242.025	255.312	255.686
TR-gruppeordning	133.165	141.298	188.595	201.760

Opgørelse fra Center for Uddannelse og Pædagogik på baggrund af regnskab 2009, 2010, 2011 og 2012.

Tabel 14 ovenfor viser nettodriftsudgiften pr. specialskoleelev og pr. elev i gruppeordninger. Tallene viser, at der er relativ stor forskel på nettodriftsudgiften pr. elev i gruppeordningerne.

Heldagsskolen er det dyreste tilbud, da skolen dækker hele dagen og derfor har større udgifter til personale. Heldagsskolens heltidstilbud kan ikke sammenlignes med de øvrige tilbud, da disse kun omfatter skoleudgiften (ikke SFO).

Blandt de almene skoler er Hummeltofteskolens og Lundtofte skoles gruppeordninger er dyrest og udgiftsmæssigt på niveau med elever i specialskoler. Alderssammensætning i de forskellige gruppeordninger har stor betydning for driftsudgiften pr. elev. F.eks har Hummeltofteskolen forholdsvis mange ældre elever (har flere skematimer) i forhold til Trongårdsskolen, der rummer flest af de yngste elever i gruppeordningen, hvilket medfører at Hummeltofteskolen har højere

driftsudgifter pr. elev end Trongårdsskolen. Lundtofte skoles tal er høje, fordi de i skoleåret 2010/11 og 2011/12 havde normering til 21 elever (3 grupper), men kun havde 16-17 elever.

Tabel 15: Nettodriftsudgiften pr. elev til undervisningsmidler, opgjort pr. skole (2009 - 2012)

2012-priser	2009	2010	2011	2012
Engelsborgskolen	1.870	1.857	1.825	1.765
Fuglsanggårdsskolen	1.968	1.954	1.875	1.808
Hummeltofteskolen	1.887	1.888	1.854	1.805
Kongevejens Skole	1.909	1.896	1.863	1.804
Lindegårdsskolen	2.051	2.031	2.045	2.042
Lundtofte Skole	1.940	1.933	1.899	1.832
Trongårdsskolen	1.982	1.871	1.927	1.868
Taarbæk Skole	2.752	2.757	2.742	2.797
Virum Skole	1.903	1.901	1.868	1.809
LTU	3.584	3.718	3.654	3.616

Opgørelse fra Center for Uddannelse og Pædagogik på baggrund af regnskab 2009, 2010, 2011 og 2012.

Tabel 15 ovenfor viser, at Taarbæk skole og 10. klasse på LTU har den højeste nettodriftsudgift, mens de øvrige skoler ligger nogenlunde på samme niveau. Nettodriftsudgiften dækker udgiften til undervisningsmidler, inventar, kontorhold og elevaktiviteter. Som nævnt tidligere har skolernes størrelse betydning for de gennemsnitlige udgifter pr. barn – de små skoler er relativt dyrere end de store skoler.

Nettoudgiften pr. 10. klasse er ikke sammenlignelig, dels fordi en del af udgifterne deles mellem 10. klasse og ungdomsskolen og fordi 10. klasse tildeles ekstra midler i forhold til linjestrukturen.

Variationen i tallene skyldes desuden tildelingsmodellen, som består af et grundbeløb plus et kronebeløb pr. elev.

Tabel 16: Nettodriftsudgift pr. barn i SFO, opgjort pr. skole³ (2009 – 2012)

2012-priser	2009	2010	2011	2012
LTK-samlet	22.276	23.213	21.649	23.218
Engelsborgskolens SFO	21.203	21.078	20.835	19.437
Fuglsanggårdsskolens SFO	21.013	21.734	19.112	15.093
Hummeltofteskolens SFO incl. grp.ordn.	31.276	32.736	30.410	27.330
Kongevejens Skoles SFO	19.703	17.010	15.738	17.382

³ Nettodriftsudgiften til SFO i Heldagsskolen kan ikke udskilles, da tilbuddet er et integreret skole- og SFO-tilbud

Lindegårdsskolens SFO	23.272	26.593	25.664	27.138
Lundtofte Skoles SFO incl. grp.ordn.	32.934	34.585	30.523	30.597
Sorgenfriskolens SFO incl. grp.ordn.	71.085	86.867	97.739	99.562
Trongårdsskolens SFO incl. grp.ordn.	25.828	27.661	25.967	24.225
Taarbæk Skoles SFO	23.167	22.002	16.087	20.196
Virum Skoles SFO	18.331	17.821	19.819	15.265

Opgørelse fra Center for Uddannelse og Pædagogik på baggrund af regnskab 2009, 2010, 2011 og 2012.

Nettodriftsudgifterne i SFO er bl.a. påvirket af antallet af vakante stillinger, SFO'en har haft i det pågældende regnskabsår, herunder om man har haft mulighed for at ansætte uddannet personale eller om man har ansat uddannet personale.

Ovenfor ses, at de højeste gennemsnitlige nettodriftsudgifter findes på de skoler, der har særlige forhold omkring deres SFO. Driftsudgifterne på Hummeltofteskolens SFO, Lundtofte Skoles SFO og Trongårdsskolens SFO inkluderer udgiften til børn i gruppeordningerne.

Nettodriftsudgiften på Lindegårdsskolens SFO ligger relativt højt, hvilket bl.a. skyldes, at Lindegårdsskolens SFO har en udgift til leje af bygningen (ca. 500.000 kr. pr. år), som ikke ses tilsvarende på de andre SFO'er. Desuden er Lindegårdsskolens SFO, den eneste i kommunen der har morgenåbent fra kl. 6.30.

Bilagsfortegnelse

Tabel 1 Skoleresultater for læsning i 1. klasse OS 64 maj 2013

Skole/kategori	Elever	Hurtig og sikker	Langsom men sikker	Usikker
Engelsborg	93	91 %	6 %	2 %
Fuglsanggård	67	93 %	6 %	1 %
Hummeltofte	78	82 %	8 %	10 %
Kongevejen	75	95 %	4 %	1 %
Lindegård	40	95 %	5 %	0 %
Lundtofte	61	84 %	11 %	5 %
Trongård	66	97 %	3 %	0 %
Taarbæk	20	90 %	0 %	10 %
Virum	100	96 %	2 %	2 %
Samlet kommunalt resultat	600	92 %	5 %	3 %

Læseundersøgelse, 2013, Lyngby-Taarbæk kommune

Tabel 2 Kommunal udvikling i læsning i 1. klasse OS 64 maj

	Hurtig og sikker	Langsom men sikker	Usikker
2009	90 %	6 %	4 %
2010	88 %	8 %	4 %
2011	94 %	4 %	2 %
2012	93 %	5 %	2 %
2013	92 %	5 %	3 %
Landsgns. 2010	77 %	12 %	11 %

Læseundersøgelse, 2013, Lyngby-Taarbæk kommune

Tabel 3 Procentvis fordeling i læsning i 1. klasse OS 64 maj 2013 samlet og som ét- og to-sprogede

Elever	Hurtig og sikker	Langsom men sikker	Usikker
Alle elever	91,5 %	5,3 %	3,2 %
Dansk som 1. sprog	92,1 %	4,7 %	3,2 %
Dansk som 2. sprog	83,3 %	14,3 %	2,4 %

Læseundersøgelse, 2013, Lyngby-Taarbæk kommune

Tabel 4 Skoleresultater for læsning i 3. klasse SL 60 maj måned 2013

Skole/kategori	Elever	Hurtige og sikre	Langsom men sikre	Usikker
Engelsborgskolen	96	94 %	6 %	0 %
Fuglsanggårdsskolen	68	99 %	1 %	0 %
Hummeltofteskolen	68	84 %	9 %	7 %
Kongevejens Skole	76	89 %	11 %	0 %
Lindegårdsskolen	45	84 %	9 %	7 %
Lundtofte Skole	64	95 %	3 %	2 %
Trongårdsskolen	58	95 %	3 %	2 %
Taarbæk Skole	19	84 %	16 %	0 %
Virum Skole	106	94 %	4 %	2 %
% fordeling af elever	100 %	92 %	6 %	2 %

Læseundersøgelse, 2013, Lyngby-Taarbæk kommune

Tabel 5 Kommunal udvikling i læsning i 3. klasse SL 60 maj

År/kategori	Hurtig og sikker	Langsom men sikker	Usikker
2009	94 %	5 %	1 %
2010	95 %	4 %	1 %
2011	94 %	5 %	1 %
2012	92 %	6 %	2 %
2013	92 %	6 %	2 %
Landsgennemsnit 2010	83%	11 %	6 %

Læseundersøgelse, 2013, Lyngby-Taarbæk kommune

Tabel 6 Procentvis fordeling i læsning i 3. klasse SL 60 maj 2013 samlet og som ét- og to-sprogede

Elever/kategori	Hurtig og sikker	Langsom men sikker	Usikker
Alle elever	92 %	6 %	2 %
Dansk som 1. sprog	92,2 %	6 %	1,8 %
Dansk som 2. sprog	90,5 %	6,3 %	3,2 %

Læseundersøgelse, 2013, Lyngby-Taarbæk kommune

Tabel 7 Kommunal udvikling i læsning i 7. klasse

	2009	2010	2011	2012	2013
Almindelig til god læsekompetence	93,4 %	93,4 %	91,4 %	93,6 %	91,2 %
Utilstrækkelig læsekompetence	6,6 %	6,6 %	8,6 %	6,6 %	8,8 %
Antal elever med usikker læsekompetence	32	35	41	34	50

Læseundersøgelse, 2013, Lyngby-Taarbæk kommune

Tabel 8 Skolernes procentvise andel af usikre læsere i 7. klasse

	EN	FU	HU	KO	LI	LU	TR	VI
2011	9,40 %	7,30 %	14,80 %	7,80 %	17,60 %	11,90 %	5,90 %	2,30 %
2012	3,30 %	5,80 %	9,10 %	0,00 %	16,70 %	13,00 %	4,30 %	5,30 %
2013	5,70	7,29%	9,52%	6,70%	18,75%	24,53%	8,33%	2,08%

Læseundersøgelse, 2013, Lyngby-Taarbæk kommune

Tabel 9 Andel af usikre læsere i 7. klasse 2013 samlet og som ét- og to-sprogede

	Alle elever	Dansk som 1. sprog	Dansk som 2. sprog
Almindelig til god læsekompetence	515	485	30
Utilstrækkelig læsekompetence	51	36	15
Utilstrækkelig læsekompetence %	9 %	7 %	33 %

Læseundersøgelse, 2013, Lyngby-Taarbæk kommune

Tabel 10 Kommunal udvikling af stavning i 5. klasse

Kategori/år	LTK 2009	LTK 2010	LTK 2011	LTK 2012	LTK 2013	Lands 1990
Over gennemsnit	49,1 %	47,3 %	46,2 %	45,6 %	45,5%	40,0 %
Gennemsnit	23,8 %	22,7 %	25,7 %	27,4 %	26,4%	20,0 %
Under gennemsnit	23,8 %	26,4 %	24,8 %	23,0 %	24,0%	29,0 %
Svage stavere	3,4 %	3,6 %	3,4 %	4,0 %	4,1%	11,0 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100%	100%	100 %

Læseundersøgelse, 2013, Lyngby-Taarbæk kommune

Tabel 11 Procentvis fordeling i stavning i 5. klasse samlet og som ét- og to-sprogede 2013

Elever/kategori	Over gennemsnitligt resultat	Gennemsnitligt	Undergennemsnitligt resultat	Svage stavere
Alle elever	45,5 %	26,4 %	24,0 %	4,1 %
Dansk som 1. sprog	47,6 %	26,6 %	22,0 %	3,8 %
Dansk som 2. sprog	23,6 %	25,5 %	43,6 %	7,3 %

Læseundersøgelse, 2013, Lyngby-Taarbæk kommune

Tabel 12: Ansøgning til ungdomsuddannelserne 2012

	9. klasse	10. klasse	I alt
Antal elever der har ønsket			
Folkeskole, incl. Ungdomsskoler	73	0	73
Efterskole	92	0	92
Friskole/privat grundskole	40	0	40
Husholdnings- og håndarbejdskoler	1	0	1
SAMLET	206	0	206
Erhvervsuddannelserne			
EUD - ikke specificeret	2	0	2
Dyr, planter og natur	0	0	0
Produktion og udvikling	0	1	1
Strøm, styring og IT	1	4	5
Bil, fly og andre transportmidler	0	5	5
Bygge og anlæg	6	1	7
Bygnings- og brugerservice	0	0	0
Transport og logistik	0	0	0
Merkantil	2	15	17
Medieproduktion	1	1	2
Mad til mennesker	0	3	3
Sundhed, omsorg og pædagogik	0	3	3
Krop og stil	0	0	0
SAMLET	12	33	45
Individuelt tilrettelagt ungdomsudd.			
EGU - erhvervsgrunduddannelse	1	4	5
Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse for unge med særligt behov	0	4	4
SAMLET	1	8	9
Gymnasiale uddannelser			
Studentereksamen - stx og IB	322	118	440
Studenterkursus	0	0	0
Højere forberedelseseksamen - hf	0	14	14
Højere handelseksamen - hhx	24	10	34
Højere teknisk eksamen - htx	18	3	21
SAMLET	364	145	509

Andre aktiviteter			
Herunder arbejde, VUC, udlandsophold	13	11	24
SAMLET	13	11	24
I alt	596	197	793

Opgørelse fra UU Nord 2012

Tabel 13: Pædagogiske materialer mv. i SFO pr. barn (2008 – 2012) opgjort i kroner

2012-priser	2008	2009	2010	2011	2012
Engelsborgskolens SFO	1.981	1.989	1.860	2.004	1.846
Fuglsanggårdsskolens SFO	2.204	2.006	2.321	2.188	1.809
Hummeltofteskolens SFO	1.910	1.959	1.934	1.778	1.792
Kongevejens Skoles SFO	1.990	1.938	1.797	1.909	1.936
Lindegårdsskolens SFO	2.059	1.995	1.931	2.054	2.196
Lundtofte Skoles SFO	1.964	2.142	1.884	1.784	1.802
Trongårdsskolens SFO	2.087	2.063	2.004	1.931	1.998
Taarbæk Skoles SFO	2.153	1.883	1.948	1.916	2.014
Virum Skoles SFO	2.059	2.047	1.982	2.012	1.911

Opgørelse fra Center for Uddannelse og Pædagogik på baggrund af regnskab 2009, 2010, 2011 og 2012.

Tabel 14: Midler til efteruddannelse eller anden kompetenceudvikling opgjort pr. skole 2012

	I alt pr. skole (kr.)	I alt pr. skole (timer)	I alt pr. fuldtidsstilling (kr.)	I alt pr. fuldtidsstilling (timer)
2012 -priser				
Engelsborgskolen	1.164.393	2.155	18.561	34
Fuglsanggårdsskolen	866.665	1.579	18.446	34
Hummeltofteskolens	1.141.924	2.102	18.858	35
Kongevejens Skole	824.267	1.513	18.126	33
Lindegårdsskolen	759.420	1.410	18.067	34
Lundtofte Skole	950.424	1.758	18.212	34
Sorgenfriskolen	597.695	1.090	19.497	36
Trongårdsskolen	955.879	1.766	18.228	34
Taarbæk Skole	194.418	356	14.687	27
Virum Skole	1.206.618	2.220	18.511	34
LTU	246.065	456	15.679	29
I alt	8.907.768	16.405	18.527	34

Budget 2012

ENGELSBORGSKOLEN
Høringssvar kvalitetsrapport 2012/2013

22. april 2014

Det er beklageligt, at høringsperioden atter er urealistisk kort. Vel har høringsperioden været forhåndsvarslet, men... Kvalitetsrapporten udsendes mandag den 7. april med svarfrist onsdag den 23. april kl. 12. På papiret giver det 15 dages svarfrist, men ... heraf er 10 dage skolefridage/weekend, 1 aften er der møde i skoledialog, og 1 aften er fredag før påskeferie: Det giver reelt to mulige aftener, hvor skolebestyrelsen kan mødes og drøfte kvalitetsrapporten. At mødes aftenen før høringssvar skal afleveres giver ingen mening, med mindre høringssvaret skal skrives om natten. Der er ikke tale om at skulle forholde sig til et par sider, men om en 72 sider lang rapport.

Høringsfristen umuliggør også, at Skolerådet får mulighed for en samlet drøftelse af rapporten. Tidligere blev Kvalitetsrapporten fremlagt på et udvidet skoledialog; i år fik vi high-lights præsenteret på skoledialog-mødet dagen efter rapporten var sendt i høring. Var rapporten bare sendt ud før weekenden, havde vi haft en reel mulighed for at læse den og stille spørgsmål på mødet.

Generelt må vi glædes over, at LTK fortsat har et velfungerende skolevæsen, hvor eleverne præsterer gode resultater, og søgningen til ungdomsuddannelserne er høj. Kvalitetsrapporten er inspirerende læsning, vi håber den bruges som erfarings- og idéudveksling skolerne imellem.

Vi savner opgørelse over lærernes fravær. En opgørelse kunne af/bekræfte mange forældres påstand om, at "VIKAR" er det største fag i folkeskolen. Uanset om tallene er sammenlignelige med tidligere år, må tallene kunne offentliggøres som et øjebliksbillede, der så fremadrettet kan sammenlignes med.

I forhold til kvalitetsrapporten har vi følgende konkrete bemærkninger:

I rapporten opereres med tre betegnelser, der er næsten identiske: Tosprogede, andet 1. sprog end dansk, udenlandsk herkomst. Vi anbefaler, at man bruger den samme terminologi.

Forord:

Det bør fremgå af forordet, at kvalitetsrapporten har været sendt i høring hos skolebestyrelserne. Måske man ligefrem kunne forestille sig et afsnit med indspil fra forældre/skolebestyrelser?

Kvalitet måles ikke kun på karakterer eller økonomisk forbrug – parametre som lærernes, forældrenes og elevernes tilfredshed savnes.

Side 7.

Der refereres til "forskningen på området". Vi savner konkrete referencer.

2.2. Aktionslæring...

Beskrives, men vi savner udsagn om skolevæsenets refleksion; hvilken læring skal overføres til den næste kvalitetsrapport-periode? Og opfyldes målsætningen om at understøtte implementeringen af den sammenhængende børne- og ungepolitik?

Side 10.

”Flere elever inkluderes...” Er der tale om flere i absolutte tal, flere i forhold til de afsatte ressourcer, flere i % af de indskrevne elever eller ???

Side 11:

Konsulentforløb beskrives. Vi savner konkrete data. Bliver anmodning om konsulentforløb altid i mødekommet eller er der kø? Er det en mulighed alle skoler benytter?

2.4. Fælleselevrådet

Vi går ud fra, at det er efter eget ønske, at Sorgenfri Skolen ikke var repræsenteret.

I øvrigt dejligt, at repræsentanter fra Fælleselevrådet deltog aktivt i sidste Skoledialog.

2.5. Klagesager.

Er de to nævnte klagesager afsluttet og i bekræftende fald med hvilket udfald. Er sagerne ikke afsluttede bør det fremgå, at de er under behandling.

Side 40:

Hvorfor er den statistiske usikkerhed større for Fuglsanggårdsskolen end for kommunens øvrige skoler?

4.3. Nationale test

Er der udført tests i emner som eleverne ikke er undervist i, f.eks. fordi alle emner ikke berøres i samme rækkefølge.

Side 42

Den store variation i læseresultaterne bør forklares.

Side 43, samlet set

Vi savner en samlet tabel.

Vi undrer os over, at en måneds manglende undervisning pga. lærerlockouten skulle have en udslagsgivende effekt på læse- og staveresultaterne.

5.4. klassekvotient

Vi savner en tabel, hvor udviklingen i klassekvotienterne ved skolestart (0. kl.) på de enkelte skoler fremgår.

5.5. Fravalg

Vi savner tal, der afspejler flytninger undervejs i skoleforløbet, både den ene og den anden vej. Undersøges det, hvorfor folkeskolen til-/fravælges?

5.11. Digitalisering

Vi savner en opgørelse over dækning af skolerne trådløse netværk. Hvor mange procent af klasseværelserne har trådløse netværk?

Vi undrer os over, at udnyttelsesgraden af refusionspuljen 2012/2013 er så forskellig skolerne imellem.

Side 65

I teksten under tabel 13 passer konklusionen ikke med talmaterialet. Det er Engelsborgskolen, der har den laveste nettoudgift pr. elev.

Med venlig hilsen

Mette Nissen
Skolebestyrelsesformand
Engelsborgskolen



Børne- og Ungdomsudvalget

Lyngby-Taarbæk kommune

**Heldagsskolen
Fuglsanggård**

Skolebestyrelsen

22. april 2014

Høringsvar vedrørende "Kvalitetsrapport 2012/2013"

Skolebestyrelsen på Heldagsskolen Fuglsanggård har behandlet det udsendte forslag. Bestyrelsen finder at:

- Rapporten er godt opbygget, læsevenlig og oplysende.
- Afsnittet pædagogiske processer er inspirerende og giver stof til eftertanke og god mulighed for at blive inspireret af kommunens andre skoler.
- Det er rart man her får mulighed for at danne sig et trivselsoverblik over både egen skole og skolevæsenet som helhed.
- Det er rart at Heldagsskolen nu også indgår statistikken vedrørende "antal elever pr. computer"
- Skolebestyrelsen noterer sig, at et af pejlemærkerne i forhold til inklusion (side 10) er: "Eleverne placeres så vidt muligt ikke i tilbud uden for kommunen" I forhold til dette forventer vi, at der foretages de nødvendige omplaceringer af "inklusionsmidler" fra den vidtgående specialundervisning til de kommunale specialtilbud, der alt andet lige med dette pejlemærke vil skulle modtage elever med mere sammensatte og udfordrende problemstillinger.
- Endelig noterer Skolebestyrelsen sig, at inklusionsprocenten stadig er faldende, og nu ligger klart under målet på 4 %. I den sammenhæng ønsker vi, at opmærksomheden rettes mod kvaliteten i den igangværende inklusion.

Vi ser Kvalitetsrapporten som et godt udgangspunkt for videre drøftelser i Lyngby-Taarbæk Kommunes skolevæsen mellem alle parter, der er interesseret i dette og vi ser frem til disse drøftelser.

Med venlig hilsen

Anne Korsholm
formand

**Heldagsskolen
Fuglsanggård**

Fuglsanggårds Alle 10
2830 Virum

Tlf. 45 28 45 10

Fax 45 28 45 20

heldag@ltk.dk



**Lyngby-Taarbæk
Kommune**



Den 23. april 2013

Høringsvar kvalitetsrapport 2012/2013

Hummeltofteskolens skolebestyrelse har drøftet kvalitetsrapport 2012/2013.

Overordnet set er resultaterne fra Lyngby-Taarbæks kommunes skoler – og for Hummeltofteskolen, tilfredsstillende. Dog savner vi igen i år, at der i rapporten tages faglig stilling til de mange indsamlede data, og vi opfordrer til en mere handlingsorienteret tilgang.

Vi savner i kvalitetsrapport 2012/2013 en kobling til visionen for LTK's skolevæsen (Fremtidens Skole). En sådan kobling kunne være med til at understøtte den handlingsorienterede tilgang, vi efterlyser.

Et af de resultater som burde have været kommenteret er, at LTK's skolevæsen allerede har nået folkeskolereformens mål om maksimalt at ekskludere 4% af eleverne, samtidig med at der fastholdes et højt fagligt niveau. Det er et resultat, vi kan være stolte af.

I forhold til inklusion savner vi en nærmere redegørelse. Dels i forhold til økonomien, - hvordan og hvilke midler, der tildeles skolerne i perioden? og hvordan tænkes midlerne anvendt i den kommende periode. Dels i forhold til det samlede miljø i klasserne, - hvilke effekter har den øgede inklusion på undervisningsmiljøet og på klassens generelle trivsel?

Vi efterlyser derudover et afsnit, som generelt behandler de bygninger, vi anvender til skole. Hvilke effekter har overfyldte undervisningslokaler på f.eks. undervisningseffekten? En sådan diskussion er relevant i forhold til f.eks. Hummeltofteskolen, hvor bygningerne på nuværende tidspunkt er 100% udnyttet.

Sidst vil vi opfordre til en bredere diskussion af nogle af de emner som berøres i Kvalitetsrapport 2012-13. Et begreb som f.eks. undervisningseffekten, får i rapporten lov til at stå alene, og for det utrænede øje kan konklusionen være let. For at få en fælles forståelse og for ikke at drage forhastede konklusioner, bør emner som dette tages op i f.eks. i Skoledialog.

Med venlig hilsen

Skolebestyrelsen på Hummeltofteskolen



Lyngby-Taarbæk Kommune
Center for Uddannelse og Pædagogik
2800 Kgs. Lyngby

Lundtofte 23.04.14.

Att. Børne- og Ungeudvalget

Høringssvar vedr. "Kvalitetsrapporten 2013"

Skolebestyrelsen tager kvalitetsrapporten til efterretning.
Vi vil på Lundtofte Skole i de kommende år have særlig fokus på tiltag som reducerer betydning af elevernes sociale baggrund.

På skolebestyrelsens vegne

Bo Guttman
Skolebestyrelsesformand

Taarbæk d. 23.04.2014

Til Børne- og Fritidsforvaltningen

Hørings svar ang. "Kvalitetsrapport"

Skolebestyrelsen på Taarbæk Skole har på ordinært skolebestyrelsesmøde den 07.04.2014 fået forelagt Kvalitetsrapporten, dog så sent at vi ikke havde haft mulighed for at læse den igennem. Hvilket nu er gjort.

I den anledning udtaler skolebestyrelsen:

Hvis det er meningen at Kvalitetsrapporten, skal give et retvisende billede af tilstanden for skolevæsenet og for de enkelte skoler, således at politikerne kan tage beslutninger på et retvisende oplyst grundlag, ja så er det ikke muligt med de dele af denne rapport som vi har valgt at dykke ned i. Vi har af gode grunde ikke haft tid til at dykke ned i det hele, qua at høringsfristen er så ultimativ kort.

Vi har valgt at dykke ned i de dele der konkret omhandler Taarbæk Skole, hvori der, ifølge vores mening, er følgende helt faktuelle fejl:

1. Vedrørende nettodriftsudgift pr. elev: står der i kvalitetsrapporten, at den er **88.604** kr/elev. Hvilket er forkert. Det burde være indlysende at en så markant stigning ikke kan være korrekt. I tallet gemmer der sig ca. 1.400.000 kr. til vores ombygning. Den dyre og meget store ombygning af skolen afkastede store udgifter, som vi selv havde sparet op. Den største udskrivning faldt efteråret 2012.
2. Vedrørende fravalg på side 51: Kommunens tal gælder pr. 5. september. Vi har gentagne gange fremhævet at vi bør have skæringsdato 31.dec, grundet rullende skolestart. Kommunens tal stemmer overens med vores til og med år 2011. Skoleåret 12/13 har kommunen **127** elever hos os. De reelle tal på 31. dec. er **135** elever. Det ellers så udmærkede skriv på side 53 rammer således helt forbi med 35 elevfravalg. Procent **23,4%**. Ud af de 154 går de 136 på skolen. 18 elever mangler. Så korrekt procent er **11,7%**
3. Så samlet set for punkt 1 og 2 var vores reelle udgifter på 10.693.000 kr. og elevtallet er ikke 127 men 136 elever. Det giver en elevudgift/år på $(10.693.000 \text{ kr} - 1.400.000 \text{ kr}) / 136 = 68.331$ kr. Stort set det samme som tidligere år. Igen må vi lige minde om de indtægter kommunen modtager for de udenbys elever skolen rummer. Ligger vist i omegnen af 70.000 kr. pr elev. Pr. 31.dec 2012 have vi 16 elever fra andre kommuner. Indtægt på ét år ca. $16 * 70.000 = 1.120.000$ kr. Medtages disse beløb bliver elevudgiften/år **60.541** kr. Vi er naturligvis opmærksomme på at nogle børn fraflytter skolen af forskellige årsager før 7. klasse.
4. Vedrørende elev/lærer ratio på side 54: Kommunen siger **10,7** elever pr lærer. Reelt med vores tal som baggrund og inkl. børnehaveklasselederen. $136 / 11,14 = 12,21$ elever pr. lærer

5. På det overordnede plan vil vi igen fremhæve at det er stærkt bekymrende, at sygdom for personalet ikke fremgår. Vi er inden i en reformtid, og det er meget vigtigt at også monitorere disse tal.

Vi må konkludere, at det nok ville være givtigt, hvis man ved næste rapportskrivning, lige sender de væsentligste tal ud til de enkelte skoleledere først, således at der var en mulighed for kontrol regning. Vores kontrolregning kan også indeholde fejl, qua at vi ikke har de helt eksakte tal som kommunen går ud fra, men det er godt nok tankevækkende, at kvaliteten af kvalitetsrapporten, ikke giver politikerne et retvisende billede. Desuden er det foruroligende at man vælger at fremsende Kvalitetsrapporten med så kort høringsfrist.

Med venlig hilsen

Jochum Kirsebom
Formand for Skolebestyrelsen
Taarbæk Skole



Center for Uddannelse og Pædagogik

23. april 2014

Virum Skoles bestyrelse kvitterer for kvalitetsrapport 2012/13 og fremsender følgende høringssvar.

Rapporten er både omfangsrig med faktuelle tal og beskrivelser af indsatsområder m.m., men giver et godt indblik.

Det er meget flotte resultater, skolevæsenet i LTK kan fremvise, hvilket understreger, at man forsat skal bibeholde, styrke og udvikle skolernes virke med henblik at give vores skolebørn de bedste rammer for deres videre færd i uddannelsessystemet.

Med venlig hilsen

Flemming Feilberg
Skolebestyrelsesformand

Virum Skole

Skolebakken 9
2830 Virum

Tlf. 45 28 44 20

virum@ltk.dk
www.virumskole.dk



**Lyngby-Taarbæk
Kommune**

Fælleselevrådets udtalelse til Kvalitetsrapporten 2012/13

Fælleselevrådet er glade for at få mulighed for at udtale sig om Kvalitetsrapporten. Rådet har valgt at koncentrere sig om afsnittet: Resultater

Repræsentanter fra Fælleselevrådet glæder sig over de gode resultater til Folkeskolens afgangsprøver i 2013, som eleverne i LTK har opnået. Rådet er klar over at niveauet kan svinge fra år til år.

Det bemærkes, at de to-sprogede elever igen klarer sig bemærkelsesværdigt dårligere end de etnisk danske elever. Rådet anbefaler, at skolerne i højere grad har fokus på faglig læsning i de naturvidenskabelige fag. Endvidere finder rådet det vigtigt, at lærerne efteruddannes i dansk som andet sprog.

I Cepos opgørelse undrer det rådet, at undervisningseffekten generelt er dalende, dog er vi opmærksomme på den statistiske usikkerhed. Vi synes, at det er mærkeligt, at der er så stort et spænd i kommunen. Rådet anbefaler, at der arbejdes med de skoler, som har negativ undervisningseffekt, så disse kommer op på niveau med de andre.

Rådet ser med tilfredshed på, at skolerne i kommunen ligger over landsgennemsnittet i nationale test.

Med hensyn til Læse- og staveresultaterne er der grund til at være stolte af resultaterne i læsning på 1. klassetrin.

Antallet af de gode læsere er det samme op igennem skoleforløbet og antallet af usikre læsere falder heller ikke. Det havde været rart med en forøgelse af antallet af de sikre læsere op igennem skoleforløbet.

Vi glæder os over, at forskellen i læsning mellem to-sprogede og danske elevers læsning udlignes op igennem skoleforløbet.

Det bekymrer rådet, at de to-sprogede staver væsentligt dårligere end de etnisk danske elever. Igen må vi pege på nødvendigheden af øget fokus på dette område.

Rådet anbefaler, at der tages initiativ til en målrettet indsats i forhold til at få flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse efter 9. kl i stedet for gymnasiet.

På Fælleselevrådets vegne

Ditte Jensen, Hummeltofte Skolen og



Læringshuset
Jernbaneplassen 22
2800 Kgs. Lyngby

Rasmus Jørgensen, Trongårdsskolen



Tlf.: 45 97 39 00
Fax: 45 97 39 05
Internet: www.pc-ltk.dk
E-mail: pc.lyngby@pc-ltk.dk



Lyngby-Taarbæk Lærereforening

Danmarks Lærereforening Kreds 22,

Sorgenfrivej 12, 2800 Kgs. Lyngby

www.kreds22.dk Tlf. 45 87 26 21 022@dlf.org



22. april 2014

Kvalitetsrapport 2012/13 – Høringsvar fra Lyngby-Taarbæk Lærereforening

Lyngby-Taarbæk Lærereforening har nogle få bemærkninger til rapporten.

Vi undrer os over, at forvaltningen nærmest systematisk skriver ordet undervisning ud af kvalitetsrapporten og erstatter det med ordet læring. Læring dækker meget bredt over udvikling af alle kompetencer, men på skolerne undervises der med henblik på en systematisk læring og der er nogle meget konkrete mål for hvad undervisningen skal resultere i. Med den nye skolereform ønsker folkettinget at hæve det faglige niveau, og derfor er det endnu vanskeligere, at forstå at begrebet undervisning nærmest er forsvundet fra dele af rapporten. I CEPOS sammenligninger og i de øvrige landsdækkende sammenligninger anvendes undervisningsbegrebet dog stadig.

Vi accepterer at kommunen sammenligner Lyngby-Taarbæk med det landsdækkende gennemsnit af afgangsprøverne. Det er dog vanskeligt at forstå, at forvaltningen har valgt, at anvende CEPOS model for socioøkonomiske baggrund som grundlag for vurdering af skolerne i LTK. CEPOS' model og sammensætning af de bagved liggende kriterier for de socioøkonomiske parametre er ikke offentliggjorte, og det er også en større diskussion, om det er muligt at gøre de socioøkonomiske parametrene op, og derfor er det bemærkelsesværdigt at forvaltningen ophøjer CEPOS' model som et videnskabeligt sammenligningsgrundlag. Vi anerkender selvfølgelig, at generelt set har kommunen en socioøkonomisk stærk elevgruppe, men i stedet for at fokusere på CEPOS' model, bør kommunen foretage en målrettet indsats for de skoler, der har særlige udfordringer, hvis resultaterne ønskes løftet generelt.

I afsnittet om inklusion skriver CUP desuden:

”Formålet med uddannelserne er en kulturændring, der indebærer, at et barn er mere end en given diagnose og bør ikke reduceres til denne diagnose.”

Det er skrap kost at læse. Jeg håber ikke, at lærerne i LTK får dette at se. Lærerne har aldrig set børn på den måde, denne vurdering må alene være forvaltningens. Inklusion kan ikke reduceres til lærernes evne til at se børnene på en anden måde. Lærerne efterspørger konkrete personer, der kan løfte inklusions- og undervisningsopgaverne i timerne.

Mvh

Ole Porsgaard

Lyngby-Taarbæk Lærereforening

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
Center for Uddannelse og Pædagogik
Administrativ afdeling

Journalnr. : 20140410087
Dato : 22.04.2014
Skrevet af : LRC /45973046

FORSLAG til

Kommissorium for Analyse af potentialer i ny skole- og dagtilbudsstruktur

I foråret 2014 indgik et flertal af partier i Lyngby-Taarbæk kommune en budgetaftale for Budget 2015 - 2017, som skal sikre en flerårig og mere stabil budgetlægning og skabe et økonomisk råderum via effektiviseringer og omprioriteringer.

Budgetaftalen indeholder både en generel budgetreduktion på 1 % årligt af hele den styrbare del af den kommunale aktivitet i de næste 4 år, samt et ønske om at igangsætte strukturanalyser, der kan anvise effektiviseringer ved ændret organisering og strukturering af skole- og dagtilbudsområdet.

Børne- og Ungdomsudvalget behandlede i september 2013 sag vedr. Ændring af skoledistriktet mellem Engelsborgskolen, Lindegårdsskolen og Trongårdsskolen. Her bad udvalget om, at ”forvaltningen forelægger et oplæg til langsigtet plan for imødekommelse af kapacitetsproblemer”.

Børne- og ungdomsudvalget behandlede desuden i den forbindelse sag vedr. Budgetprocessen for 2015-18 – drøftelse af emner til effektiviserings- og omstillingskatalog den 3. april 2014.

Heri foreslår forvaltningen, at der etableres en nærmere analyse af institutionsstrukturen på hele 0-18 års området.

Analysen skal tage udgangspunkt i Læringsgrundlaget, de udarbejdede pædagogiske strategier for skoler og dagtilbud, børne- og elevtalsudviklingen samt udarbejdede analyserne vedr. funktionalitet og vedligeholdelse af bygningerne.

Analysen af institutionsstrukturen vil eksempelvis indeholde:

- Strukturforslag vedr. ændret organisering på det samlede skoleområde
- Større institutioner på dagtilbudsområdet - sammenlægninger/nedlæggelser af institutioner

Spørgsmål om organisering af specialtilbudsstrukturen vil indgå i sag vedr. Evaluering af inklusionsindsatsen.

På skole og dagtilbudsområdet igangsættes der således en **analyse af potentialer i en ny skole- og dagtilbudsstruktur.**

I Analysearbejdet skal de politiske tilkendegivelser fra følgende sager indgå som baggrundsmateriale:

- Vurdering af moderniserings- og genoprettelsesbehov i en række kommunale ejendomme (Bascon rapport 2014) behandler af økonomiudvalget den 10. april 2014
- Forretningsstrategi for kommunale arealer og ejendomme i Lyngby-Taarbæk Kommune
- Befolkningsprognose 2014–2025 - økonomiudvalget den 10. april 2014
- Budgetanalyse af Dagplejen – august 2011
- Budgetanalyse af kapaciteten på dagtilbudsområdet - politisk behandlet i september 2011
- Fremtidig klubstruktur - Kommunalbestyrelsen april 2014
- Læringsgrundlaget for 0 – 18 års området
- Skoleudviklingsstrategien, Børne- og Ungepolitikken og Inklusionsstrategien.

Formål og opgaver

Analysen skal som minimum omfatte følgende elementer, herunder overvejelser om potentialer og udfordringer i forbindelse med hvert element:

- Med udgangspunkt i Læringsgrundlaget og de udarbejdede pædagogiske strategier for det samlede området skal der ske en drøftelse af den fremtidige struktur på skole og dagtilbudsområdet. Et vigtigt element i denne drøftelse er at kunne opstille overordnede pædagogiske principper for, hvordan en moderne skole / dagtilbud i LTK kan organiseres
- En behovsanalyse af udviklingen i børnetallet på 0 – 5 års området i de kommende år – for hele kommunen og fordelt på de tre distrikter – og en vurdering af pladsbehovet i forhold til den nuværende kapacitet.
En behovsanalyse af udviklingen i elevantallet på 6 – 16 års området i de kommende år – for hele kommunen og fordelt på de 9 skoledistrikter – og en vurdering af antallet af skolesøgende børn ud fra de historiske søgemønstre i forhold til den nuværende kapacitet.
- Beskrivelse af den nuværende institutionsstruktur på 0 – 16 års området.
- En vurdering af de nuværende fysiske rammer og forslag til strukturelle ændringer, eventuelle renoveringer, udbygninger og ombygninger med udgangspunkt i de formulerede principper, det udarbejdede kapacitetsbehov og den langsigtede plan for optimale funktionelle institutioner i kommunen.

Proces- og tidsplan

Budgetaftalen anviser 2014 som arbejdsperiode for større struktur og analysearbejder.

Det betyder, at analysearbejdet skal gennemføres fra maj til oktober, således at analysen behandles politisk i november, efterfulgt af høringsperiode og afsluttende politisk behandling i december 2014.

Tidsplanen skal fastlægges under hensyn til på den ene side at sikre, at alle relevante parter kan inddrages undervejs og at der er tid og mulighed for at indhente inspiration og formulere en gennearbejdet og velovervejet analyse – indenfor det afsatte tidsrum.

Kommissoriet for Analyse af potentialer i ny skole – og dagtilbudsstruktur præsenteres og drøftes i Småbørnsdialog, Skoledialog, bestyrelsen for Klub Lyngby og LTU samt Center MED udvalg i Center for Uddannelse og pædagogik i foråret 2014.

Dernæst vil projektarbejdet pågå fra august til november 2014 og projektgruppens opgave vil indeholde følgende i overskrifter:

- Drøftelse af opgave og kommissorium, herunder udarbejdelse af detaljeret tidsplan.
- Orientering i baggrundsmaterialet – og yderligere rammesætning af analyseopgave
- Valg af ekstern rådgivning til udarbejdelse af behovsanalysen
- Drøftelse af principper for organisering af pædagogiske institutioner (skole / dagtilbud) - eventuel inspiration fra eksterne – interne institutioner
- Afholdelse af workshop omkring principper omkring organisering - for den samlede decentrale ledelsesgruppe.
- Samling af data - forslag til fremtidig organisering / struktur
- Præsentation af analysen på ledermøder

Forventet aflevering af analysen ultimo november 2014.

Organisering og reference

Analysen udarbejdes af en tværgående projektgruppe forankret i Center for Uddannelse og Pædagogik. Projektet ledes af Erik Pedersen

Projektgruppen består af:

- Centerchef Erik Pedersen
- Udviklingschef Stine Elverkilde
- Administrativ chef Lene Rud Christensen
- Udviklingskonsulent fra Center for Uddannelse og pædagogik
- Repræsentanter fra Center for areal og ejendom
- Udviklingskonsulent fra Center for Politik og Strategi, (tovholder for projektgruppen)
- Repræsentanter fra de decentrale institutioner
- Repræsentant fra Center for økonomi og personale
- Repræsentant for Småbørnsdialog, Skoledialog samt fra bestyrelsen for Klub Lyngby og LTU.

Andre ressourcepersoner inddrages undervejs i processen efter behov.

Til udarbejdelse af selve behovsanalysen indhentes ekstern rådgiver (f.eks. Boelplan)

Til sparring omkring forslag til ny struktur indhentes ekstern rådgiver (f.eks. Rambøll)

Projektgruppen refererer til direktøren for Center for Uddannelse og Pædagogik Ulla Ager-skov samt Børne- og ungdomsudvalget.

Processen forventes afviklet med kommunens egne ressourcer. Udover deltagelse i møder og aktiviteter i forbindelse med projektgruppens arbejde, forventes det at arbejdsgruppens deltager bidrager med arbejdskraft i forbindelse med selve udarbejdelsen af analysen – særlig på eget fagområde.

Projektgruppens arbejde finansieres indenfor centerets økonomiske ramme.

Projektgruppens forslag skal som udgangspunkt kunne indeholdes indenfor den afsatte økonomi. Anlægsmidler afsættes på baggrund af sag vedr. Moderniserings- og genoprettelsesbehov i en række kommunale ejendomme.